

24.11.2021

Kokousaika 24.11.2021 16:00 - 23:27

Kokouspaikka Kaupunginvaltuuston istuntosali, Aleksanterinkatu 20

Läsnä

Jäsenet

Diarra, Fatim	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Rydman, Wille	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Torsti, Pilvi	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Vartiainen, Juhana	pormestari
Arhinmäki, Paavo	apulaispormestari
Razmyar, Nasima	apulaispormestari
Sazonov, Daniel	apulaispormestari
Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
Ahde, Hilikka	
Ahmed, Mahad	
Alanko-Kahiluoto, Outi	
Biaudet, Eva	
Bogomoloff, Harry	
Borgarsdottir Sandelin, Silja	saapui 18:33, poissa: 351 - 354§
Castrén, Maaret	
Ebeling, Mika	
Gebhard, Elisa	
Grotenfelt, Nora	
Haglund, Mia	
Hakola, Juha	
Halla-aho, Jussi	saapui 17:16, poissa: 351 - 353 §
Harakka, Timo	
Heinäluoma, Eveliina	
Hiltunen, Titta	
Holopainen, Mari	poistui 18:32, poissa: 355 - 382 §
Hyttinen, Nuutti	
Iskanius, Anniina	poistui 18:32, poissa: 355 - 382 §
Jalovaara, Ville	
Jungner, Mikael	
Kaleva, Atte	
Karhuvaara, Arja	
Kari, Emma	poistui 18:32, poissa: 355 - 382 §
Kauppila, Elina	
Kivekäs, Otso	

24.11.2021

Kivelä, Mai	saapui 16:39, poistui 18:32, poissa: 351 - 353 §, 355 - 382 §
Kopra, Pia	
Korpinen, Laura	
Korpinen, Sini	
Lindgren, Minna	
Makkonen, Teija	
Meri, Otto	
Muttillainen, Sami	
Muurinen, Seija	
Månsson, Björn	
Nevanlinna, Tuomas	
Niskanen, Dani	
Nuorteva, Johanna	
Pajula, Matias	
Pajunen, Jenni	
Pakarinen, Pia	
Pasanen, Amanda	
Peltokorpi, Terhi	
Raatikainen, Mika	
Rantala, Marcus	
Rantanen, Mari	poistui 17:11, poissa: 355 - 382 §
Rantanen, Tuomas	
Rautava, Risto	
Ruohonen-Lerner, Pirkko	
Sarkomaa, Sari	
Sauri, Pekka	
Saxberg, Mirita	saapui 16:04, poissa: 351 - 352 §
Soininvaara, Osmo	
Suomalainen, Nina	
Taipale, Ilkka	
Tuomioja, Erkki	poistui 22:20, poissa: 359 - 382 §
Vanhanen, Reetta	
Vepsä, Sinikka	
Vierunen, Maarit	
Asko-Seljavaara, Sirpa	varajäsen
Hagman, Oona	varajäsen
Helal, Fardoos	varajäsen
Järvinen, Jukka	varajäsen
Kettunen, Marko	varajäsen
Kolehmainen, Laura	varajäsen
Kärkkäinen, Eeva	varajäsen
Laak, Noora	varajäsen
Laaksonen, Heimo	varajäsen
Lemström, Anna	varajäsen

24.11.2021

Majok, Ajak	varajäsen
Miettinen, Nina Katariina	varajäsen
Oskala, Hannu	varajäsen
	saapui 16:35, poistui 22:20, poissa: 351 - 354 §, 359 - 382§
Paunio, Mikko	varajäsen
Pennanen, Petrus	varajäsen
	poistui 18:32, poissa: 355 - 382 §
Perunka, Sanna-Leena	varajäsen
Silvennoinen, Oula	varajäsen
Sohrabi, Seida	varajäsen
	saapui 18:32, poissa: 351 - 354 §
Sydänmaa, Johanna	varajäsen
Thomas, Coel	varajäsen
	saapui 22:20, poissa: 351 - 358 §
Tuominen, Aino	varajäsen
	saapui 18:32, poissa: 351 -354 §
Tuomi-Nikula, Tuomas	varajäsen
Wallgren, Thomas	varajäsen
	saapui 22:20, poissa: 351 - 358 §
Vesikansa, Sanna	varajäsen
	saapui 18:32, poissa: 351 - 354 §
Willamo, Feniks	varajäsen
	saapui 18:32, poissa: 351 - 354 §

Muut

Saxholm, Tuula	vs. kansliapäällikkö
Jolkkonen, Juha	sosiaali- ja terveystoimialan toimia- lajohtaja
Järvenkallas, Satu	kasvatuksen ja koulutuksen toimia- lan toimialajohtaja
Summanen, Juha	hallintojohtaja
Krogell-Magni, Pi	viestintäpäällikkö
Peltonen, Antti	hallintopäällikkö
Menna, Lauri	johtava asiantuntija
Hyttinen, Hannu	johtava kaupunginsihteeri
Köngäs, Otto	erityisavustaja
Leino, Antti	erityisavustaja
Salminen, Teresa	erityisavustaja
Andersson, Henrik	kielenkääntäjä
Schroderus, Jenny	kielenkääntäjä
Päivinen, Tuulikki	kielenkääntäjä
Hopeakunnas, Maisa	viestintäasiantuntija
Snellman, Johanna	viestintäasiantuntija

24.11.2021

Asiantuntijat

Nevalainen, Jani
Hietämäki, Ari

talousarviopäällikkö
taloussuunnittelupäällikkö

Puheenjohtaja

Fatim Diarra
Wille Rydman

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
351 - 353 §, osa 354 §, 355 - 358 §
kaupunginvaltuuston 1. varapuheen-
johtaja
osa 354 §, 359 - 382 §

Pöytäkirjanpitäjä

Lauri Menna
Antti Peltonen
Hannu Hyttinen

johtava asiantuntija
351 - 353 §, osa 354 §, osa 358,
362 - 382 §
hallintopäällikkö
osa 354 §, 355 - 357 §, osa 358 §,
359 - 361 §
johtava kaupunginsihteeri
osa 358 §

24.11.2021

Tid 24.11.2021 16:00 - 23:27

Plats Stadsfullmäktiges sessionssal, Alexandersgatan 20

Närvarande

Ledamöter

Diarra, Fatim	stadsfullmäktiges ordförande
Rydman, Wille	stadsfullmäktiges I vice ordförande
Torsti, Pilvi	stadsfullmäktiges II vice ordförande
Vartiainen, Juhana	borgmästare
Arhinmäki, Paavo	biträdande borgmästare
Razmyar, Nasima	biträdande borgmästare
Sazonov, Daniel	biträdande borgmästare
Sinnemäki, Anni	biträdande borgmästare
Ahde, Hilikka	
Ahmed, Mahad	
Alanko-Kahiluoto, Outi	
Biaudet, Eva	
Bogomoloff, Harry	
Borgarsdottir Sandelin, Silja	anlände 18:33, frånvarande: 351 - 354 §
Castrén, Maaret	
Ebeling, Mika	
Gebhard, Elisa	
Grotenfelt, Nora	
Haglund, Mia	
Hakola, Juha	
Halla-aho, Jussi	anlände 17:16, frånvarande: 351 - 353 §
Harakka, Timo	
Heinäluoma, Eveliina	
Hiltunen, Titta	
Holopainen, Mari	avlägsnade sig 18:32, frånvarande: 355 - 382§
Hyttinen, Nuutti	
Iskanius, Anniina	avlägsnade sig 18:32, frånvarande: 355 -382 §
Jalovaara, Ville	
Jungner, Mikael	
Kaleva, Atte	
Karhuvaara, Arja	
Kari, Emma	avlägsnade sig 18:32, frånvarande:

24.11.2021

---

	355 - 382 §
Kauppila, Elina Kivekäs, Otso Kivelä, Mai	anlände 16:39, avlägsnade sig 18:32, frånvarande: 351 - 353 §, 355 - 382 §
Kopra, Pia Korpinen, Laura Korpinen, Sini Lindgren, Minna Makkonen, Teija Meri, Otto Muttalainen, Sami Muurinen, Seija Månsson, Björn Nevanlinna, Tuomas Niskanen, Dani Nuorteva, Johanna Pajula, Matias Pajunen, Jenni Pakarinen, Pia Pasanen, Amanda Peltokorpi, Terhi Raatikainen, Mika Rantala, Marcus Rantanen, Mari	avlägsnade sig 17:11, frånvarande: 355 - 382 §
Rantanen, Tuomas Rautava, Risto Ruohonen-Lerner, Pirkko Sarkomaa, Sari Sauri, Pekka Saxberg, Mirita	anlände 16:04, frånvarande: 351 - 352 §
Soininvaara, Osmo Suomalainen, Nina Taipale, Ilkka Tuomioja, Erkki	avlägsnade sig 22:20, frånvarande: 359 - 382 §
Vanhanen, Reetta Vepsä, Sinikka Vierunen, Maarit Asko-Seljavaara, Sirpa Hagman, Oona Helal, Fardoos	ersättare ersättare ersättare

24.11.2021

Järvinen, Jukka	ersättare
Kettunen, Marko	ersättare
Kolehmainen, Laura	ersättare
Kärkkäinen, Eeva	ersättare
Laak, Noora	ersättare
Laaksonen, Heimo	ersättare
Lemström, Anna	ersättare
Majok, Ajak	ersättare
Miettinen, Nina Katariina	ersättare
Oskala, Hannu	ersättare
	anlände 16:35, avlägsnade sig 22:20, frånvarande: 351 - 354 §, 359 - 382 §
Paunio, Mikko	ersättare
Pennanen, Petrus	ersättare
	avlägsnade sig 18:32, frånvarande: 355 - 382 §
Perunka, Sanna-Leena	ersättare
Silvennoinen, Oula	ersättare
Sohrabi, Seida	ersättare
	anlände 18:32, frånvarande: 351 - 354 §
Sydänmaa, Johanna	ersättare
Thomas, Coel	ersättare
	anlände 22:20, frånvarande: 351 - 358 §
Tuominen, Aino	ersättare
	anlände 18:32, frånvarande: 351 - 354 §
Tuomi-Nikula, Tuomas	ersättare
Wallgren, Thomas	ersättare
	anlände 22:20, frånvarande: 351 - 358 §
Vesikansa, Sanna	ersättare
	anlände 18:32, frånvarande: 351 - 354 §
Willamo, Feniks	ersättare
	anlände 18:32, frånvarande: 351 - 354 §

Övriga

Saxholm, Tuula	stf. kanslichef
Jolkkonen, Juha	sektorchef i social- och hälsovårds- sektorn
Järvenkallas, Satu	Sektorchef i fostrans- och utbild-

24.11.2021

	Summanen, Juha Krogell-Magni, Pi Peltonen, Antti Menna, Lauri Hyttinen, Hannu Köngäs, Otto Leino, Antti Salminen, Teresa Andersson, Henrik Schroderus, Jenny Päivinen, Tuulikki Hopeakunnas, Maisa Snellman, Johanna	ningssektorn förvaltningsdirektör kommunikationschef förvaltningschef ledande sakkunnig ledande stadssekreterare specialmedarbetare specialmedarbetare specialmedarbetare translator translator translator kommunikationsspecialist kommunikationsspecialist
Sakkunniga	Nevalainen, Jani Hietamäki, Ari	budgetchef ekonomiplaneringschef
Ordförande	Fatim Diarra Wille Rydman	stadsfullmäktiges ordförande 351 - 353 §, delvis 354 §, 355 - 358 § stadsfullmäktiges I vice ordförande delvis 354 §, 359 - 382 §
Protokollförare	Lauri Menna Antti Peltonen Hannu Hyttinen	ledande sakkunnig 351 - 353 §, delvis 354 §, delvis 358, 362 - 382 § förvaltningschef delvis 354 §, 355 - 357 §, delvis 358 §, 359 - 361 § ledande stadssekreterare delvis 358 §

24.11.2021

---

§	Asia	
351	Asia/1	Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus Namnupprop, laglighet och beslutsförhet
352	Asia/2	Pöytäkirjan tarkastajien valinta Val av protokolljusterare
353	Asia/3	Muutos kaupunginvaltuuston kokoonpanossa Ändring i stadsfullmäktiges sammansättning
354	Asia/4	Helsingin kaupungin talousarvio vuodeksi 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2022 - 2024 Helsingfors stads budget för år 2022 och ekonomiplan för åren 2022–2024
355	Asia/5	Eräiden vuoden 2021 talousarvioon merkittyjen määrärahojen ylittäminen Överskridning av anslag i 2021 års budget
356	Asia/6	Vuokrausperiaatteiden määrittäminen eräille tonteille (Suutarila ja Herttoniemi) Arrendeprinciper för vissa tomter (Skomakarböle och Hertonäs)
357	Asia/7	Vuokrausperiaatteiden määrittäminen asuntotontille (Suurmetsä, Jakomäki tontti 41216/6) Arrendeprinciper för en bostadstomt (Storskog, Jakobacka, tomten 41216/6)
358	Asia/8	Sörnäistentunnelin hankesuunnitelman hyväksyminen Projektplan för Sörnästunneln
359	Asia/9	Perussuomalaisien valtuustoryhmän ryhmäaloite asuntopolitiikan vaikutusarvioinnin laatimisesta Den av Sannfinländska fullmäktigegruppen väckta gruppmotionen om konsekvensbedömning av bostadspolitik
360	Asia/10	Kristillisdemokraattien ja Sinisten valtuustoryhmän ryhmäaloite täyden palvelun energiarennessansitoiminnasta Den av Kristdemokraternas och De blås fullmäktigegrupp väckta gruppmotionen om energirenässans med full service
361	Asia/11	Kristillisdemokraattien ja Sinisten valtuustoryhmän ryhmäaloite etäopiskelumahdollisuuksien hyödyntämisestä koronapandemian jälkeen Den av Kristdemokraternas och De blås fullmäktigegrupp väckta gruppmotionen om utnyttjande av möjligheterna till distansstudier också efter coronan

24.11.2021

-
362	Asia/12	Feministisen puolueen ryhmäaloite antirasistisen strategian laatimiseksi Helsingille Den av Feministiska partiets fullmäktige-grupp väckta gruppmotionen om utarbetandet av en antirasistisk strategi för Helsingfors
363	Asia/13	Valtuutettu Laura Finne-Elosen aloite heikoista jäistä varoittavista kylteistä Den av ledamoten Laura Finne-Elonen väckta motionen om skyltning om svaga isar
364	Asia/14	Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite asukastalojen kehittämiseksi – pilotteina Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäen uusi asukastalo Den av ledamoten Tuomas Rantanen väckta motionen om utvecklande av invånarhus – pilotförsök med Asukastalo Ankkuri och det nya invånarhuset i Sockenbacka
365	Asia/15	Valtuutettu Juhani Strandénin aloite liharuokien ja maitotuotteiden määrän lisäämisestä opetus- ja vanhuspalveluissa Den av ledamoten Juhani Strandén väckta motionen om ökning av mängden köttträtter och mjölkprodukter inom utbildningstjänsterna och äldreomsorgen
366	Asia/16	Valtuutettu Thomas Wallgrenin ym. valtuustoaloite selvittää mahdollisuuksia ottaa käyttöön Helsingin oma paikallisraha Den av ledamoten Thomas Wallgren väckta motionen om utredning av en lokal valuta i Helsingfors
367	Asia/17	Valtuutettu Mia Haglundin aloite kohtuuhintaisuuden selkeyttämisestä kaupungin vapaarahoitteisissa vuokra-asunnoissa Den av ledamoten Mia Haglund väckta motionen om förtydligande av vad som är skäligt pris för stadens fritt finansierade hyresbostäder
368	Asia/18	Valtuutettu Fatim Diarran aloite transihmisten näkyvyyden juhlapäivän huomioimiseksi liputtamalla Den av ledamoten Fatim Diarra väckta motionen om firande av dagen för transpersoners synlighet
369	Asia/19	Valtuutettu Pentti Arajärven aloite koskien joukkoliikenteen kehittämistä maksuttomaksi Den av ledamoten Pentti Arajärvi väckta motionen om utveckling av gratis kollektivtrafik
370	Asia/20	Valtuutettu Jussi Chydeniuksen aloite Töölönkadun ja Eino Leinon kadun risteyksen turvallisuuden parantamisesta Den av ledamoten Jussi Chydenius väckta motionen om förbättring av säkerheten i korsningen av Tölögatan och Eino Leinos gata

24.11.2021

-
371	Asia/21	Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite kaupungin ydinkeskustaan kierrätyskontteja metalli- ja elektroniikkaromun kierrättämiseen Den av ledamoten Arja Karhuvaara väckta motionen om återvinningscontainrar i stadskärnan för återvinning av metall- och elektronikskrot
372	Asia/22	Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite vetyliikenteen edistämisestä Helsingissä Den av ledamoten Nuutti Hyttinen väckta motionen om främjande av vätedriven trafik i Helsingfors
373	Asia/23	Valtuutettu Mari Holopaisen aloite kirsikkapuupuiston tai muun kukkivan teeman perustamisesta kaupunginosaan Den av ledamoten Mari Holopainen väckta motionen om en park med körsbärsträd eller något annat blomstertema i stadsdelarna
374	Asia/24	Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite kaupunkiviljelyn edistämisestä Den av ledamoten Thomas Wallgren väckta motionen om att främja stadsodling
375	Asia/25	Valtuutettu Mari Holopaisen aloite Vihreä lippu –ohjelmaan osallistumisen mahdollistamisesta kouluille ja päiväkodeille Den av ledamoten Mari Holopainen väckta motionen om möjlighet för skolor och daghem att medverka i programmet Grön flagg
376	Asia/26	Valtuutettu Amanda Pasasen aloite maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille Den av ledamoten Amanda Pasanen väckta motionen om avgiftsfria menstruationsskydd för unga och mindre bemedlade
377	Asia/27	Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite trans- ja muunsukupuolisten hoidon seurannasta ja kehittämisestä Den av ledamoten Anna Vuorjoki väckta motionen om uppföljning och utveckling av vården av transsexuella och icke-binära
378	Asia/28	Valtuutettu Katju Aron aloite häirintäyhteykskanavan perustamisesta nuorille Den av ledamoten Katju Aro väckta motionen en kontaktkanal för ungdomar som upplevt trakasserier
379	Asia/29	Valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelinin aloite kättilöiden työympäristön ja työsuhteiden parantamisesta Den av ledamoten Silja Borgarsdóttir Sandelin väckta motionen om bättre arbetsmiljö för barnmorskor
380	Asia/30	Valtuutettu Alviina Alametsän aloite uimarannasta Hanasaaren voimalalta vapautuvaan tilaan

24.11.2021

		Den av ledamoten Alviina Alametsä väckta motionen om en badstrand till området som blir ledigt efter Hanaholmens kraftverk
381	Asia/31	Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite ulkokoripallon harrastusmahdollisuuksien parantamisesta Den av ledamoten Vesa Korkkula väckta motionen om bättre förutsättningar för utomhusbasket
382	Asia/32	Kokouksessa jätetyt aloitteet Motioner inlämnade vid sammanträdet

§ 351

Nimenuoto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Kaupunginvaltuusto totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Nimenuoto ja estyneet

Puheenjohtaja totesi, että esteilmoituksen jättäneiden tilalle on kutsuttu seuraavat varavaltuutetut:

- Mia Nygård-Peltola, tilalle Sirpa Asko-Seljavaara
- Elina Valtonen, tilalle Heimo Laaksonen
- Alviina Alametsä, tilalle Nina Miettinen
- Maria Ohisalo, tilalle Tuomas Tuomi-Nikula
- Atte Harjanne, tilalle Johanna Sydänmaa
- Shawn Huff, tilalle Hannu Oskala
- Ozan Yanar, tilalle Oula Silvennoinen
- Tuula Haatainen, tilalle Jukka Järvinen
- Pentti Arajärvi, tilalle Fardoos Helal
- Veronika Honkasalo, tilalle Ajak Majok
- Suldaan Said Ahmed, tilalle Laura Kolehmainen
- Petra Malin, tilalle Anna Lemström
- Minja Koskela, tilalle Noora Laak
- Tom Packalén, tilalle Mikko Paunio
- Laura Kolbe, tilalle Eeva Kärkkäinen
- Harry Harkimo, tilalle Sanna-Leena Perunka
- Joel Harkimo, tilalle Oona Hagman
- Jussi Halla-aho, tilalle Marko Kettunen
- Silja Borgarsdottir Sandelin, tilalle Petrus Pennanen

Nimenuudosta olivat poissa seuraavat valtuutetut:

- Mai Kivelä
- Hannu Oskala
- Mirita Saxberg

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuuston kokous on kutsuttu koolle kuntalaissa ja hallintosäännössä edellytetyssä järjestyksessä. Toimitetun nimenuudon mukaan vähintään kaksi kolmasosaa valtuu-

---

tetuista on läsnä. Edellä olevan perusteella puheenjohtaja totesi, että kokous on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja heidän tilalleen tulevat varavaltuutetut, toimittaa nimenhuudon sekä toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

24.11.2021

Asia/2

---

§ 352

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin valtuutetut Elisa Gebhard ja Nora Grotenfelt sekä varalle valtuutetut Seija Muurinen ja Minna Lindgren.

Käsittely

Puheenjohtajan ehdotuksesta pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin yksimielisesti valtuutetut Elisa Gebhard ja Nora Grotenfelt sekä varalle valtuutetut Seija Muurinen ja Minna Lindgren.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto valitsee pöytäkirjantarkastajiksi kaksi valtuutettua ja varatarkastajiksi kaksi valtuutettua.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

24.11.2021

Asia/3

§ 353

Muutos kaupunginvaltuuston kokoonpanossa

HEL 2021-011885 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto totesi Sami Niikon varavaltuutetun luottamustoi-
mien päättyneen vaalikelpoisuuden menettämisen vuoksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta he-
ti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Sanna Selkiaho, hallintosuunnittelija, puhelin: 310 36067
sanna.selkiaho(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 21.10.2021

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainittu

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sami Niikko (PS) on 21.10.2021 pyytänyt eroa kunnallisista luottamus-
tehtävistä kotikunnan vaihtumisen perusteella 1.11.2021 lukien.

Kuntalain (410/2015) 78 §:n mukaan, jos luottamushenkilö menettää
vaalikelpoisuutensa, hänet valinnut toimielin toteaa luottamustoimen
päättäneeksi. Valtuutetun osalta päätöksen tekee valtuusto. Päätös
pannaan täytäntöön heti.

Kuntalain 17 §:n mukaan valtuutetuille valitaan varavaltuutettuja jokai-
sen kuntavaaleissa esiintyneen vaaliliiton, puolueen ja yhteislistan en-

simmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin valtuutettuja, kuitenkin vähintään kaksi. Varavaltuutettujen määrä jää näin ollen vajaaksi.

Vaalilain (714/1998) 93 §:n mukaan kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja, jos varavaltuutettujen määrä jää valtuuston toimikauden aikana vajaaksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Sanna Selkiahon, hallintosuunnittelija, puhelin: 310 36067
sanna.selkiahon(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 21.10.2021

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainittu

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Keskusvaalilautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 842

HEL 2021-011885 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto toteaa Sami Niikon varavaltuutetun luottamustoi-
mien päättyneen vaalikelpoisuuden menettämisen vuoksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta
heti.

24.11.2021

Asia/3

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Sanna Selkiaho, hallintosuunnittelija, puhelin: 310 36067
sanna.selkiaho(a)hel.fi

24.11.2021

Asia/4

§ 354

Helsingin kaupungin talousarvio vuodeksi 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2022 - 2024

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Esitys

Kaupunginvaltuusto päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Poikkeava käsittelyjärjestys

Kaupunginvaltuusto hyväksyi puheenjohtajan ehdotuksesta seuraavan käsittelyjärjestyksen:

Asiassa käydään tässä kokouksessa keskustelu. Asian käsittelyn keskeyttämistä koskevat ehdotukset käsitellään tässä kokouksessa.

Keskustelun päätyttyä asian käsittely keskeytetään seuraavaan valtuuston kokoukseen saakka. Asian käsittelyä jatketaan selonteolla ja äänestyksillä vasta- ja hylkäysehdoista sekä toivomusponseista. Jos keskustelun kuluessa ei tehdä ehdotuksia, asia käsitellään loppuun tässä kokouksessa.

Palautusehdotus

Valtuutettu Mari Rantanen ehdotti valtuutettu Teija Makkosen kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaisi asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että seuraavat näkökohdat huomioidaan:

Kaupungin velkaantuminen asukasta kaksinkertaistuu vuoteen 2025 mennessä. Velkaantuminen on liian korkealla tasolla. Sen vuoksi investointeja tulee hidastaa siten, että ei-välttämättömiä hankkeita siirretään, asuntotuotantotavoitetta lasketaan ja uusien asuinalueiden, kuten esimerkiksi Malmin lentokentän, rakentamista tai esirakentamista ei aloiteta. Kaupungin väestön kasvu perustuu pääosin heikosti toimeentulovien vieraskielisten määrän kasvuun. Helsingin veto- ja pitovoimaa erityisesti työssäkäyvien lapsiperheiden osalta on tutkitusti vähentynyt. Kuntaverotulot eivät kasva samassa suhteessa kuin väestö. Toisaalta tulijat tarvitsevat ja käyttävät runsaasti kaupungin palveluja.

Tämä kehitys vaikuttaa kielteisesti kaupunkilaisten peruspalveluiden saatavuuteen ja laatuun lähtien varhaiskasvatuksesta ja päättyen vanhusien kotihoitoon.

Vuoden 2022 talousarvio on peräti 5,7% korkeampi kuin vuoden 2021 talousarvio. Sen sijaan, että Helsinki priorisoisi toimintojaan ja tehtäviään, lisätään rahaa menoihin epävarmassa talustilanteessa. Talousarvion ylitys rikkoo jopa muiden puolueiden sopiman, strategiaan kirjattun vastuuperiaatetavoitteen 2,62% menokasvusta vuodelle 2022 siitäkin huolimatta, että 70 miljoonan euron ylimääräinen koronatoipumispaketti on käyttötalouden vastuuperiaatteen ulkopuolella.

Näkemyksemme mukaan Helsinki-lisä tulee palauttaa 1-3-vuotiaiden lasten perheille. Tämä olisi omiaan helpottamaan varhaiskasvatuksen kriisiytynyttä tilannetta, jossa kaupungin yksiköt kärsivät työntekijäpuhlasta. Esitämme myös, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala luopuu säästötoimena aamupalapilotoinnista ja omankielisen opetuksen tarjoamisesta vieraskielisille.

Sosiaali- ja terveystoimialalla katsomme, että heikoimmista kaupunkilaisista tulee pitää erityistä huolta, eikä säästötoimenpiteitä ei tule kohdistaa vanhus- ja vammaispalveluihin ja omaishoitoon. Esitämme, että sote-toimiala korjaa vammaisten sosiaalityön kuormitusta 10 vakanssin lisäyksellä. Vammaispalveluiden sosiaalityöntekijällä on tällä hetkellä 200 asiakasta per työntekijä, joka on aivan liikaa asiakasryhmään liittyviin tarpeisiin nähden. Esitämme myös omaishoitajien lakisääteisten ja harkinnanvaraisten vapaapäivien maksuttomuutta. Laittomasti maassa olevien palvelut palautetaan lain vaatimalle minimitasolle ja palautetaan ohjeistus vastaamaan tilannetta ennen palveluiden laajentamista.

Pelastuslaitoksen palkkaohjelmaa jatketaan, jotta saavutetaan Keskiuudenmaan pelastuslaitoksen palkkataso varmistaaksemme palomiesten saatavuus. Varmistetaan ensihoidon palvelutason parantaminen. Toimintaympäristön muutoksesta johtuen tehdään väestönsuojien korjaussuunnitelma siten että vuodessa korjataan vähintään 2 väestönsuojaa.

1 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Esitys palautetaan valmisteltavaksi valtuutettu Mari Rantasen ehdottamin perustein.

Jaa-äännet: 73

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Oona Hagman, Juha Hakola, Timo Harakka, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Anniina Iskanius, Ville

24.11.2021

Jalovaara, Mikael Jungner, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolehmainen, Sini Korpinen, Eeva Kärkkäinen, Noora Laak, Heimo Laaksonen, Anna Lemström, Minna Lindgren, Ajak Majok, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Sami Mutttilainen, Seija Muurinen, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 10

Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Marko Kettunen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Pirkko Ruohonen-Lerner

Poissa: 2

Björn Månsson, Ilkka Taipale

Kaupunginvaltuusto jatkoi asian käsittelyä.

Vastaehdotukset

Valtuutettu Eeva Kärkkäinen ehdotti valtuutettu Terhi Peltokorven kannattamana, että kaupunginvaltuusto päättää lisätä pitkäjänteisesti rahoitusta koulujen ja päiväkotien välisen eriarvoistumisen vähentämiseksi. Tämän varmistamiseksi kasvatetaan myönteisen erityiskohtelun rahoitus 3 milj. eurolla vuodessa vuodesta 2022 lähtien koko taloussuunnitelmakauden ajaksi. Tätä tarkoitusta varten lisätään kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle 3 miljoonan euron lisärahoitus.

Valtuutettu Eeva Kärkkäinen ehdotti valtuutettu Terhi Peltokorven kannattamana, että kaupunginvaltuusto päättää palauttaa kotihoidontuen Helsinki-lisän 1-2-vuotiasta lasta kotona hoitaville perheille 1.1.2022 lähtien. Tätä tarkoitusta varten lisätään kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle 4 miljoonan euron lisärahoitus vuodelle.

Valtuutettu Mika Ebeling ehdotti valtuutettu Pia Kopran kannattamana, että kaupunginvaltuusto päättää laajentaa Helsinki-lisän koskemaan myös 1-3 -vuotiaita lapsia vuoden 2022 alusta alkaen siten, että kotihoidon tuen Helsinki-lisää maksetaan 1.1.2022 alkaen 270 euroa/kk.

24.11.2021

Asia/4

Tämän mahdollistamiseksi lisätään Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kohtaan 200 Avustukset 15,1 miljoonaa euroa.

Toivomusponnet

Valtuutettu Eeva Kärkkäinen ehdotti valtuutettu Terhi Peltokorven kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta lisätä Helsingin kaupungin rahankäytön avoimuutta. Selvityksessä tutkitaan esimerkiksi mahdollisuutta toteuttaa kaupungin verkkosivuille valtiovarainministeriön tutkibudjettia.fi-sivun kaltainen palvelu, josta kaupunkilaiset voivat helposti tutustua kaupungin rahankäyttöön. Lisäksi tutkitaan mahdollisuutta tarjota sivuston kautta kaupunkilaisille mahdollisuus talousarvioesityksen eri valmisteluvaiheissa arvioida uuden talousarvioesityksen tuomia muutoksia edellisiin vuosiin verrattuna.

Valtuutettu Mikael Jungner ehdotti valtuutettu Oona Hagmanin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta luoda Helsinkiin osallistavan demokratian suunnitelma, jolla vahvistetaan kaupunkilaisten tiedonsaantia ja vaikuttavaa osallistumista päätöksentekoon

Puheenjohtaja totesi keskustelun päättyneen ja asian käsittelyn jatkuvan seuraavassa kokouksessa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jani Nevalainen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
jani.nevalainen(a)hel.fi
Tuula Saxholm, rahoitusjohtaja, puhelin: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2022-2024
Kaupunginhallituksen ehdotus Kaupunginvaltuusto 24.11.2021
- 2 Kaupunginhallituksen vastaukset valtuutettujen tekemiin talousarvioaloitteisiin

24.11.2021

Asia/4

3 Kaupungin henkilöstötoimikunnan lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion vuodeksi 2022 ja taloussuunnitelman ohjeellisena vuosille 2022 - 2024.

Esittelijän perustelut

Talousarvio vuodeksi 2022 ja taloussuunnitelma vuosiksi 2022 - 2024 sisältyy liitteeseen 1. Vastaukset talousarvioaloitteisiin sisältyvät liitteeseen 2.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jani Nevalainen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
jani.nevalainen(a)hel.fi
Tuula Saxholm, rahoitusjohtaja, puhelin: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2022-2024 Kaupunginhallituksen ehdotus Kaupunginvaltuusto 24.11.2021
- 2 Kaupunginhallituksen vastaukset valtuutettujen tekemiin talousarvioaloitteisiin
- 3 Kaupungin henkilöstötoimikunnan lausunto

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 841

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion vuodeksi 2022 ja taloussuunnitelman ohjeellisena vuosille 2022 - 2024.

Käsittely

15.11.2021 Ehdotuksen mukaan

Palautusehdotus:

Jussi Halla-aho: Esitys palautetaan valmisteltavaksi siten, että seuraavat näkökohdat huomioidaan:

Kaupungin velkaantuminen asukasta kaksinkertaistuu vuoteen 2025 mennessä. Velkaantuminen on liian korkealla tasolla. Sen vuoksi investointeja tulee hidastaa siten, että ei-välttämättömiä hankkeita siirretään, asuntotuotantotavoitetta lasketaan ja uusien asuinalueiden, kuten esimerkiksi Malmin lentokentän, rakentamista tai esirakentamista ei aloiteta. Kaupungin väestön kasvu perustuu pääosin heikosti toimeentulovien vieraskielisten määrän kasvuun. Helsingin veto- ja pitovoimaa erityisesti työssäkäyvien lapsiperheiden osalta on tutkitusti vähentynyt. Kuntaverotulot eivät kasva samassa suhteessa kuin väestö. Toisaalta tulijat tarvitsevat ja käyttävät runsaasti kaupungin palveluja.

Tämä kehitys vaikuttaa kielteisesti kaupunkilaisten peruspalveluiden saatavuuteen ja laatuun lähtien varhaiskasvatuksesta ja päättyen vanhusien kotihoitoon.

Vuoden 2022 talousarvio on peräti 5,7% korkeampi kuin vuoden 2021 talousarvio. Sen sijaan, että Helsinki priorisoisi toimintojaan ja tehtäviään, lisätään rahaa menoihin epävarmassa talustilanteessa. Talousarvion ylitys rikkoo jopa puolueiden sopiman, strategiaan kirjatun vastuuperiaatetavoitteen 2,62% menokasvusta vuodelle 2022 siitäkin huolimatta, että 70 miljoonan euron ylimääräinen koronatoipumispaketti on käyttötalouden vastuuperiaatteen ulkopuolella.

Perussuomalaisen näkemyksen mukaan Helsinki-lisä tulee palauttaa 1-3-vuotiaiden lasten perheille. Tämä olisi omiaan helpottamaan varhaiskasvatuksen kriisiytyneitä tilannetta, jossa kaupungin yksiköt kärsivät työntekijäpuutteesta. Esitämme myös, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala luopuu säästötoimena aamupalapilotoinnista ja omankielisen opetuksen tarjoamisesta vieraskielisille.

Sosiaali- ja terveystoimialalla katsomme, että heikoimmista kaupunkilaisista tulee pitää erityistä huolta, eikä säästötoimenpiteitä ei tule kohdistaa vanhus- ja vammaispalveluihin ja omaishoitoon. Esitämme, että sote-toimiala korjaa vammaisten sosiaalityön kuormitusta 10 vakanssin lisäyksellä. Vammaispalveluiden sosiaalityöntekijällä on tällä hetkellä 200 asiakasta per työntekijä, joka on aivan liikaa asiakasryhmään liittyviin tarpeisiin nähden. Esitämme myös omaishoitajien lakisääteisten ja harkinnanvaraisten vapaapäivien maksuttomuutta. Laittomasti maassa

24.11.2021

olevien palvelut palautetaan lain vaatimalle minimitasolle ja palautetaan ohjeistus vastaamaan tilannetta ennen palveluiden laajentamista.

Pelastuslaitoksen palkkaohjelmaa jatketaan, jotta saavutetaan Keskiuudenmaan pelastuslaitoksen palkkataso varmistaaksemme palomiesten saatavuus. Varmistetaan ensihoidon palvelutason parantaminen. Toimintaympäristön muutoksesta johtuen tehdään väestönsuojien korjaussuunnitelma siten että vuodessa korjataan vähintään 2 väestönsuojaa.

Jussi Halla-ahon palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Jussi Halla-aho jätti eriävän mielipiteen palautusehdotuksestaan ilmevin perustein.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Jani Nevalainen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
jani.nevalainen(a)hel.fi
Tuula Saxholm, rahoitusjohtaja, puhelin: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Keskushallinto Kaupunginkanslia Kansliapäällikkö 08.11.2021 § 230

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Kansliapäällikkö päätti hyväksyä ehdotukset kaupunginkanslian (talousarvioluku 140) ja kaupunginkanslian irtaimen omaisuuden perushankinnan (ta-kohta 8 05 01) vuoden 2022 talousarvioksi ja 2022-2024 taloussuunnitelmaksi liitteen 1 mukaisesti sekä kaupunginkanslian talousarvion perustelutekstin (liite 2).

Lisäksi kansliapäällikkö päätti hyväksyä talousarvioluku 150 keskitetysti maksettavat menot, kaupunginkanslian käytettäväksi, vuoden 2022 talousarvioehdotuksen ja 2022-2024 taloussuunnitelman (liite 1) sekä talousarvion perustelutekstin (liite 2).

Päätöksen perustelut

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 23.8.2021, § 576, talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022–2024 laatimisohteet ja niihin sisältyvät kaupunkitasoisen käyttötalouden kokonaisraamin toimintamenoille,

24.11.2021

investointiraamin talousarviokohdittain sekä alustavan investointiohjelman vuosille 2022–2031.

Lisätiedot

Merja Koski, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 36292
merja.koski(a)hel.fi

Mari Paananen, talousspäällikkö, puhelin: 310 73043
mari.paananen(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 23.09.2021 § 141

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Johtokunta hyväksyi kaupunginhallitukselle esitettäväksi liikenneliikelaitoksen vuoden 2022 talousarvioesityksen ja vuosien 2022-2024 taloussuunnitelmaesityksen.

Samalla johtokunta totesi, että talousarvio ja -suunnitelma on tehty liikelaitosmuotoon ja koska kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 22.9.2021 HKL:n yhtiöittämisestä 1.1.2022 alkaen johtokunta nostaa lausunnossaan esille, että talouden suunnittelussa syksyn 2021 aikana on varmistettava, että talousarvio ja –suunnitelma päivitetään vastaamaan muuttunutta tilannetta perustettavan yhtiön ja jäljelle jäävän liikelaitoksen osalta.

Käsittely

23.09.2021 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Samuli Voutila: Eriävä mielipide HKL:n talousarvioon vuosille 2022–2024

HKL nostaa uutta lainaa 740,5 milj. euroa vuosina 2022-2024. Nostettava laina on kaupungin ulkopuolista lainaa.

Liikelaitoksen johtokunnan jäsenenä en koe mielekkääksi sitoa nykyistä liikelaitosta näin massiiviseen lainanottoon enkä tulevan yhtiön hallituksen jäsenten ja muiden vastuuvollisten käsiä taloudellisesti etukäteen. Mielestäni uuden yhtiön vastuuhenkilöiden tulee perustella veronmaksajille yhtiön taloudelliset velvoitteet ja vastuut.

Mitä tulee Metron osalta (joka jää toistaiseksi liikelaitokseen) tulee tehdä erilliset selkeät budjetit ja mahdolliset lainatarpeet. Tämän vuoksi jätän talousarvioon eriävän mielipiteen.

Esittelijän muutos: Esittelijän päätösesityksen toiseksi kappaleeksi lisättiin uusi kappale:

Samalla johtokunta totesi, että talousarvio ja -suunnitelma on tehty liikelaitosmuotoon ja koska kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 22.9.2021 HKL:n yhtiöittämisestä 1.1.2022 alkaen johtokunta nostaa lausunnossaan esille, että talouden suunnittelussa syksyn 2021 aikana on varmistettava, että talousarvio ja -suunnitelma päivitetään vastaamaan muuttunutta tilannetta perustettavan yhtiön ja jäljelle jäävän liikelaitoksen osalta.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 22.09.2021 § 43

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Pelastuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä muutetun esityksen pelastuslaitoksen vuoden 2022 talousarvioehdotukseksi ja 2023-2024 taloussuunnitelmaksi esitettäväksi edelleen kaupunginhallitukselle seuraavasti:

Lisätään pelastuslaitoksen talousarvion 2022 henkilöstökuluihin 1,35 miljoonaa euroa. Lisäys käytetään perustason ensihoitoa säännöllisesti tekevien palomiesten palkkatason korottamiseen siten, että se vastaa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen vastaavissa tehtävissä työskentelevien palkkatasoa. Tehdään vastaavat muutokset talousarvion tekstiosan kappaleessa "Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukonaisuuksittain ja palveluittain" mainittuihin lukuihin.

Lisätään tekstiosan kohtaan "Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät", toisen kappaleen loppuksi: "Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna."

Muilta osin vastaehdotus on pohjaesityksen mukainen.

Talousarvion 2022 keskeiset painopisteet

Pelastuslaitoksen vuoden 2022 toiminnan pääpainopisteet ovat seuraavat:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

- Pelastustoimen valmiuden ja palvelutason kasvattaminen valvontaviranomaisen veloitteiden täyttämiseksi
- Onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvien digitaalisen turvallisuusvies-tinnän sisältöjen ja menetelmien kehittäminen
- Kaupunkiyhteisen pelastustoiminnan, väestönsuojelun ja varautu-misen yhteistoiminnan ja valmiuden kehittäminen
- Osallistuminen vuoden 2023 alusta lukien voimaan astuvan pelas-tustoimen uudistuksen valmisteluun (mm. muutokset toiminnan ja talouden ohjauksessa) sekä tietojohtamisen ja pelastustoimen tieto-järjestelmähankkeiden edistäminen

Toiminnan kuvaus

Helsingin kaupungin pelastuslaitos vastaa alueen pelastustoiminnasta, kiireellisestä ensihoitopalvelusta sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja omatoimiseen varautumiseen liittyvästä valvonnasta, turvallisuusvies-tinnästä sekä muusta ohjauksesta ja neuvonnasta. Lisäksi pelastuslai-tos vastaa poikkeusolojen valmiussuunnittelusta sekä väestönsuojelu-valmiuden kehittämisestä, suunnittelusta ja väestönsuojeluun varautu-misen koordinoinnista Helsingissä.

Pelastuslaitos on yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittinen turvalli-suusorganisaatio, jonka on kyettävä itsenäiseen toimintaan kaikkina vuorokauden aikoina niin normaalioloissa kuin poikkeusoloissakin. Pe-lastuslaitos turvaa palveluidensa toimintaedellytykset tuottamalla itse tekniset ja hallinnolliset tukipalvelunsa.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain

Pelastuslaitoksen käyttömenot kasvavat noin 6,89 miljoonaa euroa (11,3 %). Menolisäyksestä yli miljoona euroa johtuu kirjaustavan muu-toksista investointien ja käyttömenojen välillä sekä keskushallinnosta siirtyvistä digitaaliseen perustaan liittyvistä kustannuksista. Kasvusta yli 0,8 miljoonaa euroa johtuu kaupungin vuoden 2021 palkkakehitysoh-jelman mukaisesta palkkojen kasvusta. Lisäksi henkilöstömenot kasva-vat 1,35 miljoonaa palkkaohjelman 2022 johdosta.

Pelastustoimen käyttömenot ovat noin 53,37 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 79,8 % pelastuslaitoksen käyttömenoista. Kasvua edellis-vuoteen on noin 12,6 %. Kustannusten kasvua selittävät pelastusyksii-kön ja kärkiyksikön lisäys palvelutason kehittämiseksi.

Ensihoitopalvelun käyttömenot 14,32 miljoonaa ovat noin 20,2 % pelas-tuslaitoksen käyttömenoista ja kasvua on noin 6,9 %. Kasvun myötä varaudutaan palvelutason kehittämiseen 12 tunnin ensihoitoyksikön li-säyksellä.

Kaupunkistrategia 2017–2021

Pelastuslaitos on tuottanut laadukkaita palveluita, kasvattanut palveluverkostonsa kattavuutta sekä kehittänyt toimintansa digitaalisuutta. Toiminnallaan pelastuslaitos on tuottanut turvallisuutta sekä omalla vahvalla suoriutumisellaan tukenut Helsingin kehittymistä maailman toimivimmaksi kaupungiksi.

Pelastuslaitos on kehittänyt oman organisaationsa toimintakulttuuria mm. esihenkilötyöhön ja johtamiskulttuuriin panostamalla. Nämä toimenpiteet ovat lisänneet henkilöstön työtyytyväisyyttä, millä puolestaan on välitön yhteys asiakaspalvelukokemuksen onnistumiseen. Vuonna 2021 aloitettu organisaatiouudistus tukee toimintakulttuurin kehittämistä.

Toimiva Helsinki rakentuu tasa-arvolle ja yhdenvertaisuudelle, joita myös pelastuslaitos on omassa toiminnassaan edistänyt. Laitos on osallistanut henkilöstöään aikaisempaa vahvemmin.

Pelastuslaitos on jatkanut palveluidensa kehittämistä. Tavoitteena on kehittää aiempaa vaikuttavampia palveluja ja hyödyntää aiempaa enemmän myös digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia toiminnan vaikuttavuuden ja tuottavuuden kehittämiseksi.

Pelastuslaitos on hoitanut talouttaan vastuullisesti. Laitos pyrkii jatkuvasti löytämään kustannustehokkaampia tapoja toimia.

Toimintaympäristön muutostekijät 2022–2025

Helsingissä nuorten väestöryhmien osuus on suuri, mutta myös ikään-tyvien määrän kasvu on Helsingissä merkittävä kehitystrendi. Ikään-tyvien määrän lisääntyminen vaikuttaa asumisen ja palveluiden tarpeisiin ja se tulee ottaa huomioon paitsi ensihoitopalvelun, myös onnettomuuksien ehkäisyn ja pelastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Helsingin väestön kielellinen ja kulttuurinen kirjo kasvaa. Kasvava vieraskielisen väestön määrä vaatii pelastustoimen ja ensihoitopalvelun henkilöstöltä yhä enemmän kielitaitoa ja eri kulttuurien tuntemusta.

Helsingissä on käynnissä useita mittavia rakennushankkeita, jotka yhdistelevät korkeaa ja laajaa maanalaista rakentamista. Rakentamisessa ja asumisessa yleistyvät myös uudenlaiset teknologiaratkaisut. Nämä korostavat pelastuslaitoksen roolia pelastustoiminnan edellytysten varmistamisessa sekä onnettomuuksien ennalta ehkäisyssä jo rakentamisen suunnitteluvaiheessa.

Helsingissä on alueita, joilla pelastustoiminnan toimintavalmiusajan kansallisiin ohjearvoihin ei päästä. Rakentamisen jatkuessa ja kaupunkirakenteen tiivistyessä entisestään toimintavalmiusaikojen parantamiseen kiinnitetään yhä enemmän huomiota.

Vaikka ilmastonmuutos on vuosikymmeniä kestävä prosessi, jota monin eri keinoin pyritään torjumaan, muutoksen vaikutukset ovat jo konkreettisia. Erityisesti sään ääri-ilmiöt ovat lisääntymässä, mikä lisää pelastustoiminnan tehtäviä ja lisää painetta kehittää kaupunkirakennetta ja infrastruktuuria ääri-ilmiöiden vaikutusten ennalta ehkäisemiseksi.

Lainsäädännön muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu muuttuu 1.1.2023. Muutoksen valmistelu vuoden 2022 aikana sitoo merkittävästi pelastuslaitoksen johdon ja asiantuntijoiden resursseja. Uudistukseen liittyvästä lainsäädännöstä aiheutuvat uudet velvoitteet lisäävät pelastuslaitoksen hallinnollisia tehtäviä ja kasvattavat siten asiantuntijoiden rekrytointitarvetta.

Muut muutostekijät 2022

Valvontaviranomaisen mukaan pelastustoiminnan nopean avunsaannin valmius ei ole vaatimusten mukainen. Valmiutta kehitetään 10 vuoden toimintasuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2022 aikana valmistaudutaan käynnistämään Konalan pelastusasema ja Tapanilan kärkiyksikkötoiminta viimeistään vuoden lopussa.

Ensihoitopalvelun resursointi on viimeisen kymmenen vuoden aikana jäänyt selvästi jälkeen asiakas- ja tehtävämäärän kehityksestä. Tästä aiheutuvia viiveitä tehtävissä sekä henkilöstön kuormittavuutta alennetaan nostamalla ensihoidon valmiutta vuonna 2022 yhdellä 12 tunnin yksiköllä.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Hyvinvointialueuudistus keskittää pelastustoimen strategisen ohjauksen valtiolle ja heikentää Helsingin kaupungin mahdollisuuksia ohjata verotuloja ja suunnitella pelastuslaitoksen palveluita paikallisella tasolla kaupungin kannalta tuottavimmalla ja tarkoituksenmukaisimmalla tavalla vuodesta 2023 lähtien.

Palomiesten saatavuus on akuutti haaste koko Suomessa. Suunniteltujen pelastusasemien käynnistämiseen vaadittavat lisäresurssit ja Helsingin pelastuskoulun toiminnan jatkumiseen liittyvät epävarmuustekijät ovat merkittävä uhka pelastustoiminnan palvelutason kehittämiseksi aluehallintoviraston edellyttämälle tasolle vuoden 2025 loppuun men-

nessä. Henkilöstön saatavuus on pystyttävä turvaamaan, jotta pelastuslaitos pystyy varmistamaan kaupunkilaisten turvallisuuden. Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna.

Väestönsuojien jatkuvasti kasvava korjausvelka vaarantaa poikkeusoloihin varautumisen lisäksi väestönsuojien normaaliajan käytön sekä kasvattaa väestönsuojien ylläpito- ja korjauskustannuksia.

Ikääntyneiden määrän ja kotihoidon lisääntyminen lisäävät ensihoidon, ensihoidon avunannon ja ensivastetehtäviä.

Helsingissä on suuria alueellisia ja väestöryhmittäisiä hyvinvointieroja. Syrjäytymisen lisääntyminen ja huono-osaisuuden keskittyminen lisäävät tutkitusti onnettomuusriskejä, mikä huomioidaan pelastustoimen palveluiden suunnittelussa.

Erilaiset teknologiaratkaisut haastavissa kaupunkirakentamisen rakennuskokonaisuuksissa aiheuttavat uudenlaisia riskejä, jotka huomioidaan pelastustoiminnan menetelmissä ja työturvallisuudessa sekä onnettomuuksien ehkäisyssä.

Tuottavuus

Pelastuslaitoksen tuottavuutta kuvaava indeksi muodostuu pelastustoiminnan, onnettomuuksien ehkäisyyn, ja ensihoitopalvelun suoritemäärästä ja resurssikulutuksesta, näiden synergiasta, sekä henkilöstön hyvinvointia kuvaavista mittareista. Indeksien osoittajassa on pelastuslaitoksen bruttokäyttömien lisätyt poistoilla. Indeksia oikaistaan asukasluvun ja kustannustason muutoksella. Pelastuslaitoksen tuottavuuden arvioidaan olevan 84,4 vuonna 2022 (2020=100). Tuottavuus heikkenee vuoden 2021 ennusteen perusteella arviolta 11,1 pistettä. Noin 2,4 pistettä indeksin laskusta selittyy kirjanpidollisilla muutoksilla sekä vuoden 2021 palkkakehitysohjelmalla, joiden myötä keskushallinnon aikaisemmin maksamia kustannuksia ja lisäpalkkarahoitus on siirretty pelastuslaitoksen momentille. Pääosa muutoksesta johtuu taloudellisista panostuksista sekä pelastustoiminnan että ensihoitopalvelun avunsaantiajan kehittämiseen. Hidastunut asukasluvun kasvu korostaa muutosta, koska palveluverkon lisäykset eivät seuraa lineaarisesti asukasluvun kehitystä.

Yksikkökustannukset

Pelastuslaitoksen yksikkökustannukset lasketaan euroa/asukas. Tunnusluku esitetään erikseen pelastuslaitostasolle, pelastustoimelle ja ensihoitopalvelulle. Näiden lisäksi pelastuslaitos vastaa kunnan muuhun toimintaan kuuluvasta väestönsuojien ylläpidosta, mille ei esitetä

yksikkökustannusta. Palveluiden yksikkökustannukset kasvavat samoin perustein kuin tuottavuuden kehitys. Muutokset on esitetty liitteessä.

Muut talouden toimintaympäristön muutokset

Aluehallintoviranomainen on asettanut pelastuslaitokselle uhkasakon pelastustoiminnan avunsaantiajan parantamiseksi vuoden 2025 loppuun mennessä. Tämä edellyttää merkittävää pelastustoiminnan lisähajauttamista ja asemaverkoston kasvattamista. Ensihoitopalvelussa potilaiden tavoittamisviiveet ylittävät palvelutasopäätöksen mukaiset tavoiteajat reilusti ja henkilöstö on ylikuormittunut tiheän tehtävämäärän johdosta. Vuonna 2022 rekrytoidaan merkittävästi lisää henkilöstöä osana vuoteen 2029 ulottuvaa palveluverkon kehittämistä.

Vuoden 2023 voimaan tuleva hyvinvointialueuudistus ja sen valmistelu vuonna 2022 sitovat merkittävästi pelastuslaitoksen asiantuntijaresursseja. Uudistus on uhka pelastuslaitoksen toiminnan rahoituksen riittävyydelle.

Sitovat toiminnan tavoitteet

Pelastustoiminnan toimintavalmius on riittävä ja tarkoituksenmukainen: I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3-vahvuisella yksiköllä on enintään kuusi minuuttia vähintään 50 %:ssa tehtävistä.

Kiireellinen ensihoito toteutuu tilaajan vaatimusten mukaisesti: Ensihoidon keskimääräinen tavoittamisviive on enintään kahdeksan minuuttia 60 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävissä.

Onnettomuuksia ehkäistään lisäämällä kaupunkilaisten ja Helsingissä toimivien tahojen kykyä estää onnettomuuksia ja rajoittaa niiden vaikutuksia: 11 000 turvallisuuspistettä.

Henkilöstösuunnitelma

Pelastuslaitoksen henkilömäärän arvioidaan kasvavan vuonna 2022 yhteensä 45:llä ja henkilötyövuosien 42:lla. Konalan pelastusasemalle palkataan 17 ja Tapanilan kärkiyksikköön 12 palomiestä, minkä lisäksi onnettomuuksien ehkäisyn toimintaan lisätään kaksi ja ensihoitopalveluun kuusi henkilötyövuotta. Palomiesten saatavuudessa on ollut haasteita vuonna 2021, mistä syntynyttä henkilöstövajetta paikataan vuonna 2022.

Henkilöstökokemukseen panostetaan toimintakulttuuria kehittämällä. Henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi palomiesten palkkauksen kehittäminen Uudellamaalla kilpailukykyiselle tasolle on tavoitteena Helsingin kaupungin palkkakehitysohjelman mukaisesti vuonna 2022.

Pelastuskoulun toiminnan jatkuvuus ja kansallinen pula palomiehistä on uhkaa rajoittaa henkilöstön saatavuutta ja sitä myötä toiminnan kehittämistä. Sisäistä liikkuvuutta edistetään niissä tehtävissä, joissa se on mahdollista.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Kuntalaisvaikutukset

Pelastustoiminnan toimintavalmiuden ja ensihoidon tavoittamisviiveen parantaminen lyhentävät avunsaantiaikaa, jolloin epätoivotun tapahtuman kuntalais- ja ympäristövaikutukset pystytään minimoimaan.

Onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvän osaamisen kasvattaminen laajalaisesti kaikkien kuntalaisten keskuudessa auttaa osaltaan vähentämään onnettomuuksia.

Jokainen helsinkiläinen sekä kaikki Helsingin alueella liikkuvat ovat pelastuslaitoksen palvelujen piirissä. Pelastustoiminta, onnettomuuksien ehkäisy, varautuminen sekä kiireellinen ensihoito ovat keskeinen osa turvallista Helsinkiä. Onnettomuuksien ehkäisy ja niiden vaikutusten rajoittaminen tuottavat näin merkittäviä hyötyjä kuntalaisille ja laajemmin koko yhteiskunnalle.

Ympäristö

Pelastuslaitos ylläpitää öljyvahinkojen torjuntavalmiutta Helsingin alueella. Öljyntorjuntavalmiuden ylläpidossa tehdään yhteistyötä niin kaupunkikonsernin sisällä kuin muiden viranomaisien ja sidosryhmien kanssa.

Pelastuslaitoksen tavoitteena on siirtyä enenevässä määrin mahdollisimman vähäpäästöiseen toimintaan ja ajoneuvokalustoon. Siirtymä on tehtävä hallitusti siten, ettei pelastustoiminnan ja ensihoitopalvelun suorituskyky suuronnettomuuksissa, häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa vaarannu. Sammutusaineiden ja alkusammutuskoulutuskalun hankinnoissa kiinnitetään huomiota päästöjen ja ympäristökuorman vähentämiseen.

Käsittely

22.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Antti Hytti: Lisätään pelastuslaitoksen talousarvion henkilöstökuluihin 1,35 miljoonaa euroa. Lisäys käytetään perustason ensihoitoa säännöllisesti tekevien palomiesten palkkatason korottamiseen siten, että se vastaa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen vastaavissa tehtävissä

24.11.2021

työskentelevien palkkatasoa. Tehdään vastaavat muutokset talousarvion tekstiosan kappaleessa "Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain" mainittuihin lukuihin.

Lisätään tekstiosan kohtaan "Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät", toisen kappaleen loppuksi: "Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna."

Muilta osin vastaehdotus on pohjaesityksen mukainen.

Kannattaja: Martina Houtsonen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään pelastuslaitoksen talousarvion henkilöstökuluihin 1,35 miljoonaa euroa. Lisäys käytetään perustason ensihoitoa säännöllisesti tekevien palomiesten palkkatasoa korottamiseen siten, että se vastaa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen vastaavissa tehtävissä työskentelevien palkkatasoa. Tehdään vastaavat muutokset talousarvion tekstiosan kappaleessa "Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain" mainittuihin lukuihin. Lisätään tekstiosan kohtaan "Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät", toisen kappaleen loppuksi: "Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna." Muilta osin vastaehdotus on pohjaesityksen mukainen.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Ville Elomaa, Martina Houtsonen, Antti Hytti, Anna Laine, Alisa Leppäkoski, Raine Luomanen, Sanna-Mari Oranen, Sanna-Leena Perunka, Matias Turkkila

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Pelastuslautakunta hyväksyi tässä äänestyksessä Antti Hytin vastaehdotuksen äänin 9-0.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Jani Pitkänen

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.09.2021 § 470

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi kaupunkiympäristön toimialan talousarvioehdotuksen 2022 sekä taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2022-2024.

Kaupunkiympäristölautakunta arvioi, että talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksessa puistojen ja liikuntapaikkojen investointitaso on mitoitettu liian matalaksi. Lautakunta päätti edellyttää, että lopullisessa talousarvioehdotuksessa puistojen, liikuntapaikkojen ja luonnonsuojelualueiden reittien investointeihin tulee varata 20 miljoonaa nyt esitettyä korkeampi investointitaso.

Pyöräliikenteen investointitaso tulisi asettaa 5 miljoonaa euroa nyt esitettyä korkeammalle tasolle kuin se nyt on taloussuunnitelmassa ja ensi vuoden budjetissa, jotta linjatut kantakaupungin tavoiteverkko ja baanaverkko saadaan valmistumaan tavoiteajassa. On erityisen tärkeää että Itäbaanan kokonaisuus saadaan toteutettua riittävän rivakasti.

Investointibudjetissa on paineita erityisesti Hakaniemenrannan esirakentamisen osalta. Tätä määrärahopainetta ratkottaessa lautakunta katsoi, että on suositeltavaa katsoa ajoituksia ja sopeutusta myös yhdessä kaupunginhallituksen kautta päätettävien projektialueiden esirakentamisen määrärahojen kanssa.

Lautakunta päätti todeta, että käyttötalouden määrärahat on esityksessä mitoitettu erittäin niukasti suhteessa asetettuihin tavoitteisiin, koskien erityisesti uuden AM-ohjelman toteuttamista, investointien suunnittelua ja ylläpidon tehtäviä, samoin kuin ympäristönsuojelun laajoja tehtäviä. Siten lautakunta katsoi, että tätä matalammaksi käyttötalouden menot eivät voi asettua.

Lautakunta päätti edellyttää, että siltojen korjausvelan taittamiseksi tehdään pitkän aikavälin suunnitelma. Varmistetaan henkilöstöresurssit rakennusvalvonnan osalta niin, ettei rakennushankkeiden toteutuminen hidastu lupien pitkien käsittelyaikojen takia.

Lisäksi lautakunta päätti edellyttää, että toimialan talousarvion valmistelun yhteydessä varmistetaan kaupunki-uudistusalueiden ja Vuosaaren

alueen laadukkaat kehittämistoimenpiteet ja ehdotettuja määrärahasoja korotetaan.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana olivat talous- ja suunnittelupäällikkö Leena Sutela ja tiimipäällikkö Tuula Pipinen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus 1:

Anni Sinnemäki: Kaupunkiympäristölautakunta arvioi, että talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksessa puistojen ja liikuntapaikkojen investointitaso on mitoitettu liian matalaksi. Lautakunta edellyttää, että lopullisessa talousarvioehdotuksessa puistojen, liikuntapaikkojen ja luonnonsuojelualueiden reittien investointeihin tulee varata 20 miljoonaa nyt esitettyä korkeampi investointitaso.

Pyöräliikenteen investointitaso tulisi asettaa 5 miljoonaa euroa nyt esitettyä korkeammalle tasolle kuin se nyt on taloussuunnitelmassa ja ensi vuoden budjetissa, jotta linjatut kantakaupungin tavoiteverkko ja baanaverkko saadaan valmistumaan tavoiteajassa. On erityisen tärkeää että Itäbaanan kokonaisuus saadaan toteutettua riittävän rivakasti.

Investointibudjetissa on paineita erityisesti Hakaniemenrannan esirakentamisen osalta. Tätä määrärahapainetta ratkottaessa lautakunta katsoo, että on suositeltavaa katsoa ajoituksia ja sopeutusta myös yhdessä kaupunginhallituksen kautta päätettävien projektialueiden esirakentamisin määrärahojen kanssa.

Lisäksi lautakunta toteaa, että käyttötalouden määrärahat on esityksessä mitoitettu erittäin niukasti suhteessa asetettuihin tavoitteisiin, koskien erityisesti uuden AM-ohjelman toteuttamista, investointien suunnittelua ja ylläpidon tehtäviä, samoin kuin ympäristönsuojelun laajoja tehtäviä. Siten lautakunta katsoo, että tätä matalammaksi käyttötalouden menot eivät voi asettua.

Kannattaja: Risto Rautava

Vastaehdotus 2:

Risto Rautava: Lisäys päätösehdotukseen:

Varmistetaan henkilöstöresurssit rakennusvalvonnan osalta niin, ettei rakennushankkeiden toteutuminen hidastu lupien pitkien käsittelyaikojen takia.

Kannattaja: Mia Haglund

24.11.2021

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Risto Rautavan vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 3:

Mia Haglund: Lautakunta edellyttää, että siltojen korjausvelan taittamiseksi tehdään pitkän aikavälin suunnitelma.

Kannattaja: Sami Kuusela

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Mia Haglundin vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 4:

Sami Kuusela: Lautakunta edellyttää, että toimialan talousarvion valmistelun yhteydessä varmistetaan kaupunki uudistusalueiden ja Vuosaaren alueen laadukkaat kehittämistoimenpiteet ja ehdotettuja määrärahasoja korotetaan.

Kannattaja: Mika Raatikainen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Sami Kuuselan vastaehdotuksen.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Mika Raatikainen

Ei-äännet: 12

Tarik Ahsanullah, Silja Borgarsdottir Sandelin, Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Atte Kaleva, Otso Kivekäs, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Risto Rautava, Laura Rissanen, Saana Rossi, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen äänin 1 - 12.

14.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Leena Sutela, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 39841
leena.sutela(a)hel.fi
Pekka Tirkkonen, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36637
pekka.tirkkonen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 21.09.2021 § 320

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Esitys

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle liitteinä yksi (käyttötalous) ja kaksi (investoinnit) olevan vuoden 2022 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2022-2024 taloussuunnitelmaehdotuksen perusteluineen, jotka on laadittu kaupunginhallituksen 23.8. hyväksymän vuoden 2022 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022-2024 laatimisohejden mukaisesti.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että ehdotuksen tuottavuustoimenpiteisiin sisältyy kaupunginvaltuuston vuoden 2021 talousarviossa linjaamalla tavalla varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentaminen. Ehdotukseen sisältyvät kilpailutettavan palvelutuotannon osuus kokonaispalveluista ja kilpailutuksen periaatteet.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää merkitä tiedoksi liitteenä kolme olevan kaupunginhallituksen 23.8. hyväksymän vuoden 2022 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022-2024 laatimisohejet.

Samalla lautakunta edellyttää, että ensi vuoden talousarviossa kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle varataan riittävät resurssit nykyisen palvelutason turvaamiseen ja koronan jälkihoidosta aiheutuvien lisäkustannusten kattamiseen.

Lautakunta toteaa, että em. kaupunginhallituksen hyväksymän talousarvioehdotuksen raamin mukainen liitteenä oleva talousarvioehdotus merkitsisi lakisääteisissä kasvatus- ja koulutuspalveluissa merkittäviä tuottavuustoimenpiteitä ja palvelutason heikentämistä nykyisestä toimialan asiakasmäärän kasvaessa. Koronakriisin jälkihoito tulee lisäksi vaatimaan lisäpanostuksia oppimisvajeen paikkaamiseen ja oppilas- huoltoon.

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että vuoden 2022 aikana aloitetaan systemaattiset ja laaja-alaiset toimenpiteet, joilla tehdään Helsingistä nykyistä houkuttelevampi työnantaja päteville opettajille kaikilla koulutusasteilla. Ensimmäiseksi lautakunta kehottaa Helsinkiä puuttumaan varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuusongelmiin. Tätä on syytä edistää jo osana ensi vuoden talousarviota.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa myös lasten välisen segregaaation vähentämisen, turvallisten ja rauhallisten oppimisympäristöjen ja riittävän henkilöstömäärän tärkeyttä. Lautakunta toivoo, että budjetinneuvotteluissa huomioidaan toimialan keskeisiä tavoitteita tukevat talousarvioaloitteet.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Nasima Razmyar: Esitysehdotukseen kohdan 3 jälkeen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle esityslistan liitteinä yksi (käyttötalous) ja kaksi (investoinnit) olevan vuoden 2022 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2022-2024 taloussuunnitelmaehdotuksen perusteluineen, jotka on laadittu kaupunginhallituksen 23.8. hyväksymän vuoden 2022 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022-2024 laatimisohjeiden mukaisesti.

Samalla lautakunta edellyttää, että ensi vuoden talousarviossa kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle varataan riittävät resurssit nykyisen palvelutason turvaamiseen ja koronan jälkihoidosta aiheutuvien lisäkustannusten kattamiseen.

Lautakunta toteaa, että em. kaupunginhallituksen hyväksymän talousarvioehdotuksen raamin mukainen liitteenä oleva talousarvioehdotus merkitsisi lakisääteisissä kasvatus- ja koulutuspalveluissa merkittäviä tuottavuustoimenpiteitä ja palvelutason heikentämistä nykyisestä toimialan asiakasmäärän kasvaessa. Koronakriisin jälkihoito tulee lisäksi vaatimaan lisäpanostuksia oppimisvajeen paikkaamiseen ja oppilashuoltoon.

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että vuoden 2022 aikana aloitetaan systemaattiset ja laaja-alaiset toimenpiteet, joilla tehdään Helsingistä nykyistä houkuttelevampi työnantaja päteville opettajille kaikilla koulutusasteilla. Ensimmäiseksi lautakunta kehottaa Helsinkiä puuttumaan varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuusongelmiin. Tätä on syytä edistää jo osana ensi vuoden talousarviota.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa myös lasten välisen segregaaation vähentämisen, turvallisten ja rauhallisten oppimisympäristöjen ja riittävän henkilöstömäärän tärkeyttä. Lautakunta toivoo, että budjettineuvotteluissa huomioidaan toimialan keskeisiä tavoitteita tukevat talousarvioaloitteet.

Kannattaja: Sini Korpinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Nasima Razmyarin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Petra Malin: Poistetaan esitysehdotuksesta toinen kappale: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että ehdotuksen tuottavuustoimenpiteisiin sisältyy kaupunginvaltuuston vuoden 2021 talousarviossa linjaamalla tavalla varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentaminen. Ehdotukseen sisältyvät kilpailutettavan palvelutuotannon osuus kokonaispalveluista ja kilpailutuksen periaatteet."

Korvataan kappale seuraavalla: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kannata varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentamista ja esittää, että kilpailutuksen laajentaminen poistettaisiin vuoden 2022 budjettineuvotteluissa."

Kannattaja: Vesa Korkkula

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan esitysehdotuksesta toinen kappale: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että ehdotuksen tuottavuustoimenpiteisiin sisältyy kaupunginvaltuuston vuoden 2021 talousarviossa linjaamalla tavalla varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentaminen. Ehdotukseen sisältyvät kilpailutettavan palvelutuotannon osuus kokonaispalveluista ja kilpailutuksen periaatteet." Korvataan kappale seuraavalla: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kannata varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentamista ja esittää, että kilpailutuksen laajentaminen poistettaisiin vuoden 2022 budjettineuvotteluissa."

Jaa-äännet: 10

Ted Apter, Jussi Chydenius, Veli-Pekka Dufva, Nora Grotenfelt, Sini Korpinen, Vesa Lahtinen, Markku Rantahalvari, Nasima Razmyar, Mirita Saxberg, Ozan Yanar

Ei-äännet: 3

Pia Kopra, Vesa Korkkula, Petra Malin

24.11.2021

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hylkäsi äänestyksessä Petra Malinin vastaehdotuksen 10-3.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti asiasta Nasima Razmyarin vastaehdotuksen mukaisesti.

14.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.09.2021 § 213

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä liitteen 1 mukaisen ehdotuksen sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmaksi.

Antaessaan ehdotuksensa vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmaksi sosiaali- ja terveyslautakunta totesi samalla, että

A) vuoden 2022 talousarvioesitystä valmisteltaessa ja väestönkasvun mahdollistamaa käyttötalousmenojen kasvua kohdennettaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota ikääntyneen väestön määrän kasvun aiheuttamaan palvelutarpeen kasvuun.

B) erityistä huomiota tulee kiinnittää henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen sekä suomen- että ruotsinkielisessä puolella.

C) talousarvioesityksessä esitetyn ohella vuoden 2022 talousarviossa tulee varautua aiheutuneen hoito- ja palveluvelan purkuun erillisellä määrärahalla.

D) vuoden 2021 tapaan koronan hoidosta aiheutuvia välittömiä kustannuksia tulee tarkastella erillisinä kuluina, jotka tulee pyrkiä kattamaan täysimääräisesti valtion koronanhoitoon suuntamaista määrärahoista.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja johtava controller Mikael Karell olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Daniel Sazonov: Lisäyksenä päätösehdotukseen:

”Antaessaan ehdotuksensa vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmaksi sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa samalla, että

A) vuoden 2022 talousarvioesitystä valmisteltaessa ja väestönkasvun mahdollistamaa käyttötalousmenojen kasvua kohdennettaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota ikääntyneen väestön määrän kasvun aiheuttamaan palvelutarpeen kasvuun.

B) erityistä huomiota tulee kiinnittää henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen sekä suomen- että ruotsinkielisessä puolella.

C) talousarvioesityksessä esitetyn ohella vuoden 2022 talousarviossa tulee varautua aiheutuneen hoito- ja palveluvelan purkuun erillisellä määrärahalla.

D) vuoden 2021 tapaan koronan hoidosta aiheutuvia välittömiä kustannuksia tulee tarkastella erillisinä kuluina, jotka tulee pyrkiä kattamaan täysimääräisesti valtion koronanhoitoon suuntamaista määrärahoista.”

Kannattaja: jäsen Laura Korpinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä puheenjohtaja Daniel Sazonovin vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Laura Korpinen: Lisäyksenä päätösehdotukseen: ”Antaessaan ehdotuksensa vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmaksi sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa myös, että kuluja tulee karsia siten, etteivät vieraskielisille annettavat palvelut voi tullaan tai laajuudeltaan ylittää muulle väestölle annettavia palveluita,

ja laittomasti maassa oleville tarjottavat kulut tulee rajata vain kiireelliseen hoitoon."

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Vastaehdotus 3:

Jäsen Pentti Arajärvi: Talousarvioehdotuksen 9.1 kohdan kolmannen kappaleen loppuun lisätään: "Lasten vanhempien olosuhteet ja niiden muutokset pyritään ottamaan painavasti huomioon lasten aseman ja olosuhteiden arvioinnissa ja tehdään tarvittavat toimet lapsen edun toteuttamiseksi. Sosiaali- ja terveystoimiala pyrkii vaikuttamaan myös muiden toimialojen lapsivaikutuksiin yhteistyöllä ja lausuntoja antaessaan."

Kannattaja: jäsen Sinikka Vepsä

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Pentti Arajärven vastaehdotuksen.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 11

Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Kati Juva, Seija Muuri-
nen, Touko Niinimäki, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoi-
nen, Meri Valkama, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti asiasta hyväksytyjen vastaehdotusten osalta esittelijän ehdotuksesta poiketen.

14.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 21.09.2021 § 149

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Esitys

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että se päättäisi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vuoden 2022 talousarvioehdotuksesta ja vuosien 2022–2024 taloussuunnitelmaehdotuksesta liitteiden 1–2 mukaisesti.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen valmistelun pohjaksi annettu raami merkitsisi nykyisen palvelutason leikkaamista. Muun muassa henkilökunnan palkankorotukset, valmistuvien uusien tilojen vuokrat ja nykyisten tilojen vuokrankorotukset merkitsevät sitä, että raamissa on 2,5 miljoonan euron vaje.

Lisäksi liikuntapaikkojen kunnossapitovastuiden siirto kaupunkiympäristön toimialalta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle edellyttää noin 4 miljoonan euron lisämäärärahaa siirtyvien vastuiden riittäväksi hoitamiseksi, koska siirtyvien liikuntakiinteistöjen kunto on todennetusti heikompi kuin kaupungin kiinteistöissä keskimäärin. Tästä tarpeesta ai-noastaan 1,2 miljoonaa euroa on huomioitu raamissa.

Jotta pelkästään nykyinen palvelutaso voidaan säilyttää, pitää toimialan toimintakatetta alentaa eli menoja lisätä yhteensä 5,3 miljoonaa euroa, mukaan lukien tarvittava kunnossapitomääräraha todennetun arvion mukaan.

Tämän lisäksi lautakunta muistuttaa, että lasten ja nuorten määrä Helsingissä on kasvussa, ja pysyvän toiminnan kehittämiseksi ja palveluiden saatavuuden varmistamiseksi toimialan talousarvion lapsille ja nuorille suunnattuun toimintaan ja avustuksiin tarvitaan siten myös tasokorotus.

Koronakriisi on iskenyt erityisesti kulttuuriin, liikuntaan sekä lasten ja nuorten toimintaan. Siksi toimialalle tarvitaan vuotuisten käyttömenojen korotusten lisäksi erillinen koronasta toipumiseen suunnattu merkittävä lisämääräraha, jolla voidaan tukea palautumista koronasta. Määräaikainen lisämääräraha tulee suunnata lasten ja nuorten hyvinvointierojen kaventamiseen sekä kulttuuri- ja tapahtuma-alan jälleenrakennukseen.

Investointien osalta lautakunta huomauttaa, että erityisesti liikuntapaikkarakentamisen määrärahat ovat suhteessa tarpeeseen olleet liian matalalla tasolla jo vuosia. Tämä johtaa liikuntapaikkojen kunnan heikkenemiseen ja siihen, ettei uusia liikuntapaikkoja voida rakentaa tarpeen mukaisesti.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittääkin pysyvää tasokorotusta liikuntapaikkarakentamiseen, jolloin talousarvion kohdalle ”Liikuntapaikat ja ulkoilualueet” pitäisi raamissa esitetyn 10 miljoonan euron sijaan suunnata vähintään 14 miljoonaa euroa, tarvittavan tasokorotuksen jatkuessa vuosittain

Kruunusillat- ja Hakaniemensilta-hankkeisiin liittyvien alueiden maankäytön edellytysinvestointeihin suunnitellun 6,3 miljoonan euron rahoittamiseen venesatamineen on oltava pääosin erillinen rahoitus, eikä sen tule vähentää liikuntainvestointeihin käytössä olevia määrärahoja.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää, että Töölön kisahallin perusparannus, Suuntimopuiston koulun yhteyteen rakennettava kirjasto ja nuorisotila sekä Rikhardinkadun kirjaston perusparannus pitää toteuttaa nykyisessä talonrakentamishjelmassa esitettyä aikaisemmin. Lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää, kuten se on jo aiemmin esittänyt, että Harjun nuorisotalo pitäisi lisätä talonrakentamisen rakentamishjelmaan

Lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta merkitsi tiedoksi seuraavat muut liitteet:

- kaupunginhallituksen vuoden 2022 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022–2024 laa-
timisohjeet (liite 3)
- rakentamishjelman, vuokra- ja osakehankintaehdotukset sekä liikuntapaikkarakentamisen ohjelmat vuosille 2022-2031 (liitteet 4–6).

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli talous- ja suunnittelupäällikkö Mika Malmberg. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Kappaleen 1 jälkeen:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen valmistelun pohjaksi annettu raami merkitsisi nykyisen palvelutason leikkaamista. Muun muassa henkilökunnan palkankorotukset, valmistu-

vien uusien tilojen vuokrat ja nykyisten tilojen vuokrankorotukset merkitsevät sitä, että raamissa on 2,5 miljoonan euron vajuus.

Lisäksi liikuntapaikkojen kunnossapitovastuiden siirto kaupunkiympäristön toimialalta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle edellyttää noin 4 miljoonan euron lisämäärärahaa siirtyvien vastuiden riittäväksi hoitamiseksi, koska siirtyvien liikuntakiinteistöjen kunto on todennetusti heikompi kuin kaupungin kiinteistöissä keskimäärin. Tästä tarpeesta ai-noastaan 1,2 miljoonaa euroa on huomioitu raamissa.

Jotta pelkästään nykyinen palvelutaso voidaan säilyttää, pitää toimialan toimintakatetta alentaa eli menoja lisätä yhteensä 5,3 miljoonaa euroa, mukaan lukien tarvittava kunnossapitomääräraha todennetun arvion mukaan.

Tämän lisäksi lautakunta muistuttaa, että lasten ja nuorten määrä Helsingissä on kasvussa, ja pysyvän toiminnan kehittämiseksi ja palveluiden saatavuuden varmistamiseksi toimialan talousarvion lapsille ja nuorille suunnattuun toimintaan ja avustuksiin tarvitaan siten myös tasokorotus.

Koronakriisi on iskenyt erityisesti kulttuuriin, liikuntaan sekä lasten ja nuorten toimintaan. Siksi toimialalle tarvitaan vuotuisten käyttömenojen korotusten lisäksi erillinen koronasta toipumiseen suunnattu merkittävä lisämääräraha, jolla voidaan tukea palautumista koronasta. Määräaikainen lisämääräraha tulee suunnata lasten ja nuorten hyvinvointierojen kaventamiseen sekä kulttuuri- ja tapahtuma-alan jälleenrakennukseen.

Investointien osalta lautakunta huomauttaa, että erityisesti liikuntapaikkarakentamisen määrärahat ovat suhteessa tarpeeseen olleet liian matalalla tasolla jo vuosia. Tämä johtaa liikuntapaikkojen kunnan heikkenemiseen ja siihen, ettei uusia liikuntapaikkoja voida rakentaa tarpeen mukaisesti.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittääkin pysyvää tasokorotusta liikuntapaikkarakentamiseen, jolloin talousarvion kohdalle ”Liikuntapaikat ja ulkoilualueet” pitäisi raamissa esitetyn 10 miljoonan euron sijaan suunnata vähintään 14 miljoonaa euroa, tarvittavan tasokorotuksen jatkuessa vuosittain.

Korvataan kappale 4, seuraavalla:

Kruunusillat- ja Hakaniemensilta-hankkeisiin liittyvien alueiden maankäytön edellytysinvestointeihin suunnitellun 6,3 miljoonan euron rahoit-

24.11.2021

tamiseen venesatamiseen on oltava pääosin erillinen rahoitus, eikä sen tule vähentää liikuntainvestointeihin käytössä olevia määrärahoja.

Kannattaja: Nina Suomalainen

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen yksimielisesti.

07.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Kirsti Laine-Hendolin, hallintojohtaja, puhelin: 310 87751
kirsti.laine-hendolin(a)hel.fi

Mika Malmberg, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: +358405823381
mika.malmberg(a)hel.fi

Ari Tirri, talouspäällikkö, puhelin: 310 85510
ari.tirri(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 21.09.2021 § 36

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Johtokunta päätti merkitä tiedoksi ja hyväksyä Helsingin kaupungin Palvelukeskus -liikelaitoksen vuoden 2022 talousarvioehdotuksen sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2023-2024 liitteiden 1-5 mukaisesti.

Lisäksi johtokunta linjasi liikelaitoksen tavoitteena olevan nollatulokseen pääsemisen toimintaa tehostamalla ja kaupungin tukipalveluja keskittämällä.

09.09.2021 Palautettiin

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Sirkka Ilmoniemi, kirjanpitoapäällikkö, puhelin: +358 9 310 27805
sirkka.ilmoniemi(a)hel.fi

Työterveysliikelaitoksen johtokunta 21.09.2021 § 18

HEL 2021-002643 T 02 02 00

24.11.2021

Päätös

Työterveysliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi vuoden 2022 talousarvioehdotuksen sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2023-2024 liitteiden 1-2 mukaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Tiina Pohjonen

Lisätiedot

Katariina Niemelä, hallintopäällikkö, puhelin: +358931054082
katariina.niemela(a)hel.fi

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta 16.09.2021 § 59

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi Staran talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022 – 2024 liitteen mukaisena.

Johtokunta kiinnittää huomiota, että investointitaso tarkastellaan suhteessa talouskehitykseen ja tuottavuusohjelmaan sekä suoritetaulukossa olevat pinta-alat tarkistetaan perustelutekstin mukaiseksi.

Samalla johtokunta päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

16.09.2021 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään seuraavasti:

Päätösehdotukseen lisätään toinen kappale:

"Johtokunta kiinnittää huomiota, että investointitaso tarkastellaan suhteessa talouskehitykseen ja tuottavuusohjelmaan sekä suoritetaulukossa olevat pinta-alat tarkistetaan perustelutekstin mukaiseksi."

Johtokunta päätti asiasta esittelijän muutetun esityksen mukaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Simo Aapro, talouspäällikkö, puhelin: 310 76524
simo.aapro(a)hel.fi

24.11.2021

Asia/4

Tarkastuslautakunta 14.09.2021 § 78

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä liitteen mukaisen tarkastuslautakunnan ja -viraston talousarvioehdotuksen vuodelle 2022 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2022–2024.

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Timo Terävä

Lisätiedot

Vilma Lamminpää, controller, puhelin: +358931036581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi

24.11.2021

Asia/5

§ 355

Eräiden vuoden 2021 talousarvioon merkittyjen määrärahojen ylittäminen

HEL 2021-012101 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa kaupunkiympäristölautakunnan ylittämään vuoden 2021 talousarvioon merkityt määrärahat seuraavasti:

Käyttötalouden määrärahojen ylitys on yhteensä 8 725 004 euroa.

Ta-kohta 3 10 04 HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet määräraha talousarviossa 207 818 000 euroa
määrärahan ylitys 8 725 004 euroa

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Talousarviossa 2021 HSL-kuntayhtymän maksuosuuteen varauduttiin 205 675 000 eurolla. HSL:n hallituksen 27.10.2020 hyväksymän toiminta- ja taloussuunnitelman 2021 - 2023 mukaan Helsingin kaupungilta laskutettavan kuntaosuuden suuruus on 214 400 004 euroa. Ylitys 8 725 004 euroa on seurausta koronapandemian aiheuttamasta matkustajamäärien alenemisestä.

HSL:n hallituksen 5.10.2021 käsittelemän osavuositarkastuksen 2/2021 mukaan kuluvan vuoden kehitys on koronaviruspandemian vuoksi edelleen epävarmalla pohjalla. Pandemian romahduttamat matkustajamäärät eivät ole kuluvan vuoden aikana palautuneet talousarviossa asetettujen odotusten mukaisesti. Toimintakuluja on sopeutettu liikennöintisopimusten sallimissa puitteissa, samalla kuitenkin pyrkien säilyttämään liikenteen palvelutaso. Toisaalta erityisesti polttoaineiden ja

24.11.2021

muun energian hinnan nousu on kasvattanut liikennöinnin kustannuksia. Odotettavissa on, että matkustajamäärät ja myynti jäävät arvioitua alhaisemmaksi. Valtion HSL:lle myöntämän 69,3 miljoonan euron koronatuken ei ennakoita täysin kattavan syntyvää alijäämää. Tilikauden tuloksen arvioidaan olevan 17,9 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Määrärahaa tulisi saada ylittää 8 725 004 euroa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Taloushallintopalveluliikelaitos
Kymp/hallinto- ja tukipalvelut

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 798

HEL 2021-012101 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa kaupunkiympäristölautakunnan ylittämään vuoden 2021 talousarvioon merkityt määrärahat seuraavasti:

Käyttötalouden määrärahojen ylitys on yhteensä 8 725 004 euroa.

Ta-kohta 3 10 04 HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet määräraha talousarviossa 207 818 000 euroa
määrärahan ylitys 8 725 004 euroa

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

24.11.2021

Asia/6

§ 356

Vuokrausperiaatteiden määrittäminen eräille tonteille (Suutarila ja Herttoniemi)

HEL 2021-009795 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto vahvisti

- Suutarilassa sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12243 sisältyvien asuntotonttien (AK) 40175/3 ja (A) 40226/2 sekä
- Herttoniemessä sijaitsevan asemakaavan muutokseen nro 10081 sisältyvän autopaikkatontin (LPA) 43057/13 vuokrausperiaatteet 31.12.2080 saakka liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuokrausperiaatteet Suutarila ja Herttoniemi
- 2 Suutarila, sijaintikartta ja ote ajantasa-asemaakavasta
- 3 Herttoniemi, sijaintikartta ja ote ajantasa-asemaakavasta

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Suutarilan asuntotontit 40175/3 ja 40226/2

Asemakaavatiedot

Kaupunginvaltuusto on 14.1.2015 § hyväksynyt asemakaavan muutoksen nro 12243. Asemakaavan muutos on tullut voimaan 6.3.2015. Tontti 40175/3 kuuluu asuinkerrostalojen korttelialueeseen (AK). Tontin rakennusoikeus on 2 000 k-m² ja pinta-ala noin 2 277 m². Tontin osoite on Peltohiirenkuja. Tonttia ei ole vielä merkitty kiinteistörekisteriin.

Samaan asemakaavaan sisältyy asuinrakennusten korttelialueeseen (A) kuuluva tontti 40226/2. Tontin rakennusoikeus on 4 000 k-m² ja pinta-ala noin 5 279 m². Tontin osoite on Siltalanpuistonpolku.

Sijaintikartta ja ote asemakaavasta ovat liitteenä 2.

Varauspäätökset

Kaupunginhallitus on 9.12.2019 § 847 varannut asuinrakennusten korttelialueeseen kuuluvan tontin 40175/3 kaupunkiympäristön toimialan asuntotuotantopalvelulle (ATT) asumisoikeusasuntojen suunnittelua ja toteutusta varten 31.12.2021 saakka. Varaus tehtiin ehdolla, että alueeseen nykyisellään kohdistuvat maanvuokrasopimukset muutetaan tai päätetään ennen kuin suunniteltu hanke voidaan toteuttaa.

Kaupunginhallitus on 5.11.2018 § 691 varannut asuinrakennusten korttelialueeseen kuuluvan tontin 40226/2. ATT:lle asumisoikeusasuntojen suunnittelua varten 31.12.2020 saakka. Varaus tehtiin ehdolla, että alueeseen nykyisellään kohdistuvat maanvuokrasopimukset muutetaan tai päätetään sekä alueella olevat rakennukset/rakennelmat (autokatos) puretaan tai siirretään ennen kuin suunniteltu hanke voidaan toteuttaa. Lisäksi varausehtojen mukaan varauksensaajan tulee tutkia ja varmistaa kaavan taloudellinen toteuttamiskelpoisuus yhdessä asemakaavapalvelun kanssa.

Vuokrausperiaatteet

Vertailutieto

Kaupunginvaltuusto on 9.9.2020 § 197 hyväksynyt asemakaavan muutokseen nro 9419 sisältyvän sosiaalitoiminta ja terveydenhuoltoa palvelevan korttelialueen (YS) tontin 40094/14 vuokrausperiaatteet siten, että vuosivuokra määrättiin pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana vähintään 28 euroa (nykyarvo 07/2021 on noin 564 euroa) valtion tukeman vuokra-asuntotuotannon (pitkä korkotuki) osalta. Vuokraan myönnettiin 20 %:n alennus ajalle, jona tontille rakennettavan asumisyksikön rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tontille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea). Vuokra-aika päättyy 31.12.2080.

Vuosivuokra ja vuokra-aika

Ottaen huomioon edellä mainittu vertailutieto, tonttien sijainti ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) 14.7.2021 antama päätös tonttien enimmäishinnasta esitetään seuraavaa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Valtion tukemien tonttien osalta vuokrasta perittään 80 % siltä ajalta, jona tontille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tontille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea, ARA-alennus).

Asuntotonttien (AK) 40175/3 ja (A) 40226/2 tai niistä muodostettavien tonttien vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana valtion tukeman (pitkä korkotuki) asumisoikeus- asuntotuotannon osalta vähintään 27 euroa. Tontin laskennallinen k-m²- hinta (hintatasossa 07/2021, ind. 20,15) on esitetyn mukaisesti noin 544 euroa ilman ARA-alennusta ja ARA-alennuksella noin 435 euroa. Maanvuokran teoreettinen vaikutus asumiskustannuksiin on edellä mainitussa hintatasossa ja ARA-alennus huomioon ottaen noin 1,74 euroa/as-m²/kk.

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta ei esitetä perittävän maanvuokraa.

Kaupunginvaltuuston päätöksen 1.10.1980 (asia 18) mukaan asunto- tontin vuosivuokra on 4 % ja muiden tonttien 5 % tontin laskennallises- ta hinnasta, mikä määräytyy tontin pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisesti.

Vuokra-aika on noin 60 vuotta siten, että vuokra-aika alkaa myöhem- min päätettävästä ajankohdasta ja päättyy 31.12.2080.

Herttoniemen autopaikkatontti 43057/13

Asemakaavatiedot

Ympäristöministeriön 3.9.1993 hyväksymän ja 24.9.1993 voimaan tul- leen asemakaavan muutoksen nro 10081 mukaan tontti 43057/13 kuu- luu autopaikkojen korttelialueeseen (LPA). Tontin pinta-ala on 2 740 m² ja osoite on Puusepänkatu 7. Tonttia ei ole vielä merkitty kiinteistörekis- teriin.

Sijaintikartta ja ote asemakaavasta ovat liitteenä 3.

Taustatietoa

Korttelissa 43057 on vuonna 1993 voimaan tulleen asemakaavan muu- toksen lisäksi voimassa myös asemakaavan muutos nro 12366, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 14.11.2018 § 374 ja tullut voi- maan 9.12.2020. Asemakaavan muutos koskee Puusepänkadun kort- telin länsiosan kahta asuntotonttia (AK, 43057/11 ja 16). Asemakaavan

mukaan mainittuja asuntotontteja palvelevat asemakaavan ja rakennusluvan mukaiset autopaikat tulee sijoittaa maanalaisiin tiloihin omalle tontille tai LPA-alueelle korttelissa 43057. Yksityisessä omistuksessa olevan asuntotontin (AK) 43057/16 rakentaminen on tarkoitus lähiaikoina. Asuntohanke tulee sijoittamaan kymmenen autopaikkaa tontille (LPA) 43057/13. Autopaikkatonttia (LPA) 43057/13 ei ole erikseen varattu.

Vuokrausperiaatteet

Herttoniemen autopaikkatontin (LPA) vuosivuokra määrätään vakiintuneen käytännön mukaisesti pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana tonttinelio-metrihintana 1 euroa (nykyarvo 20,15 euroa / ind. 2015).

Kaupunginvaltuuston päätöksen 1.10.1980 (asia 18) mukaan asuntotontin vuosivuokra on 4 % ja muiden tonttien 5 % tontin laskennallisesta hinnasta, mikä määräytyy tontin pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisesti.

Vuokra-aika on noin 60 vuotta siten, että vuokra-aika alkaa myöhemmin päätettävästä ajankohdasta ja päättyy 31.12.2080.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 8 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto vahvistaa yli 30 vuoden pituisten maanvuokrasopimusten yleiset vuokrausperiaatteet.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuokrausperiaatteet Suutarila ja Herttoniemi
- 2 Suutarila, sijaintikartta ja ote ajantasa-asebakaavasta
- 3 Herttoniemi, sijaintikartta ja ote ajantasa-asebakaavasta

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 844

HEL 2021-009795 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto vahvistaa

- Suutarilassa sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12243 sisältyvien asuntonttien (AK) 40175/3 ja (A) 40226/2 sekä
- Herttoniemessä sijaitsevan asemakaavan muutokseen nro 10081 sisältyvän autopaikkatontin (LPA) 43057/13 vuokrausperiaatteet 31.12.2080 saakka liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.09.2021 § 494

HEL 2021-009795 T 10 01 01 02

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- että Suutarilassa sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12243 sisältyvien asuntonttien (AK) 40175/3 ja (A) 40226/2 vuokrausperiaatteet vahvistetaan 31.12.2080 saakka liitteen 1 mukaisesti.
- että Herttoniemessä sijaitsevan asemakaavan muutokseen nro 10081 sisältyvän autopaikkatontin (LPA) 43057/13 vuokrausperiaatteet vahvistetaan 31.12.2080 saakka liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Minja Mehtälä, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 76012
minja.mehtala(a)hel.fi

Jessina Haapamäki (Herttoniemen asiat), kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 1904975
jessina.haapamaki(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

24.11.2021

Asia/7

§ 357

Vuokrausperiaatteiden määrittäminen asuntotontille (Suurmetsä, Jakomäki tontti 41216/6)

HEL 2021-007660 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto vahvisti Helsingin kaupungin 41. kaupunginosassa (Suurmetsä) sijaitsevan asuntotontin (A) 41216/6 tai siitä muodostettavien tonttien vuokrausperiaatteet liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuokrausperiaatteet
- 2 Sijaintikartta
- 3 Asemakaavakartta

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Varauksensaaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Aluetta koskevat varauspäätökset

Kiinteistölautakunta on 28.1.2016, 27 § oikeuttanut kiinteistöviraston tilakeskuksen valmistelemaan Jakomäen keskiosan kehittämishankkeen toteutusta projektiallianssina.

Kaupunginhallitus on 2.5.2016, 427 § päättänyt varata alueen kumppanuuskaavoitusta ja asuntohankkeiden suunnittelua varten 31.12.2018 saakka mm. seuraavin ehdoin:

- varausalueelle toteutettavien asuntojen asuntojakauman tulee olla monipuolinen alueen markkinatilanne huomioiden
- varauksensaajan valitsee kiinteistölautakunta erillisellä päätöksellä samassa yhteydessä, kun Jakomäen keskiosan kehittämishanketta koskeva hankintapäätös tehdään
- varauksensaaja on velvollinen noudattamaan yleisiä varausehtoja.

Kiinteistölautakunta on 16.6.2016, 282 § päättänyt varata alueet yhteisesti NCC Oy:lle ja Optiplan Oy:lle 31.12.2018 saakka ehdolla, että varaus tulee voimaan vasta, kun Jakomäen keskiosan kehittämistä koskeva hankintasopimus on allekirjoitettu.

Kaupunkiympäristölautakunta on 26.9.2017, 121 § muuttanut varattuja alueita siten, että varausalue laajeni alkuperäisen varausalueen lisäksi päätöksen liitteestä ilmenevälle alueelle (varausalueeseen lisättiin kolmas kortteli).

Asuntotontit-tiimin päällikkö on 6.3.2018, 64 § hyväksynyt NCC Suomi Oy:n ja Optiplan Oy:n yhteistyökumppaneiksi Bonava Suomi Oy:n ja Avain Yhtiöt Oy:n. Yhteistyökumppaneiden tulee noudattaa edellä mainittujen varauspäätösten sekä niitä tarkentavien päätösten ehtoja.

Tonttipäällikkö on tämän jälkeen jatkanut tontin 41216/6 varausta 31.12.2019 saakka entisin ehdoin 6.2.2019, 8 § sekä 13.12.2019, 95 § vuoden 2020 loppuun saakka.

Tonttipäällikkö päätti 3.2.2021, 5 § jatkaa vielä tontin varausta 31.12.2021 saakka seuraavasti:

- Tontin 41216/6 varauksensaaja on Avain Yhtiöt Oy (Y-tunnus 2308788-2, uusi varaustunnus A1141-842)
- Kohde tulee toteuttaa sääntelemättömänä vapaarahoitteisena ja/tai valtion tukemana lyhyen korkotuen (10 vuotta) ja/tai takauslainalla toteutettuna vuokra-asuntotuotantona.

Asemakaava ja tonttiedot

Kaupunginvaltuusto 29.8.2018, 223 § hyväksymän ja 24.10.2018 voimaan tulleen asemakaavan muutoksen nro 12495 ("Jakomäen sydän") mukaan tontti 41216/6 kuuluu asuinrakennusten korttelialueeseen (A). Tontin rakennusoikeus on 4 000 k-m².

Ensimmäiseen kerrokseen saa rakentaa liike-, toimisto- tai työtiloja. Tontille on osoitettu (a) auton säilytyspaikan rakennusala, jolle saa rakentaa autosuojia kerrosalan estämättä. Alueelle saa rakentaa varastotiloja sekä jätehuollon ja teknisen huollon tiloja.

Tontin pinta-ala on 5 338 m² ja osoite on Jakomäenpolku 8/ Somerikopolku 6. Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 24.3.2021.

Sijaintikartta on liitteenä 2. Ote asemakaavan muutoksesta on liitteenä 3.

Maaperätiedot

Tiedossa ei ole, että vuokra-alueella olisi aiemmin harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista.

Tonttien maaperä kunnostetaan rakentamisen yhteydessä rakennuttajan toimesta asuntorakentamisen edellyttämään tasoon. Kaupunki korvaa rakennuttajalle maaperän puhdistamisesta aiheutuvat tavanomaisiin maanrakennuskustannuksiin nähden ylimääräiset kulut. Puhdistamistoimenpiteiden ja kustannusjaon osalta noudatetaan kaupungin noudattamia vakiintuneita periaatteita.

Vuokrausperiaatteet

Vuokrausperiaatteiden määrittelyssä on huomioitu vyöhykehintamalli, joka on linjassa tontista 41216/6 pyydetyn puolueettoman arvioijan antaman arvionhinnan kanssa. Tällä tavoin on pyritty yhdenmukaiseen ja johdonmukaiseen hinnoitteluun. Arviokirja on oheismateriaalissa.

Asuntotontin (A) 41216/6 tai siitä muodostettavien tonttien vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana vähintään 25 euroa. Tontin maanvuokran teoreettinen vaikutus asumiskustannuksiin on mainitussa hintatasossa noin 2,02 euroa/as-m²/kk.

Tontille mahdollisesti toteutettavista nk. kivijalkaliike, -myymälä, -näyttely, -toimisto tai muista vastaavista tiloista esitetään perittävän asuntokerrosalaa vastaavaa maanvuokraa.

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta ei perittäisi maanvuokraa.

Kaupunginvaltuuston päätöksen 1.10.1980 (asia 18) mukaan asuntotontin vuosivuokra on 4 %, mikä määräytyy tontin pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisesti.

Vuokra-aika on noin 60 vuotta siten, että vuokra-aika päättyy 31.12.2080.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 8 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto vahvistaa yli 30 vuoden pituisten maanvuokrasopimusten yleiset vuokrausperiaatteet.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuokrausperiaatteet
- 2 Sijaintikartta
- 3 Asemakaavakartta

Oheismateriaali

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Varauksensaaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Liite 1

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 843

HEL 2021-007660 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

24.11.2021

Kaupunginvaltuusto vahvistaa Helsingin kaupungin 41. kaupunginosassa (Suurmetsä) sijaitsevan asuntotontin (A) 41216/6 tai siitä muodostettavien tonttien vuokrausperiaatteet liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 14.09.2021 § 460

HEL 2021-007660 T 10 01 01 02

Jakomäenpolku 8

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunki vahvistaa Helsingin kaupungin 41. kaupunginosassa (Suurmetsä) sijaitsevaan asemakaavan muutokseen nro 12495 merkityn asuntotontin (A) 41216/6 tai siitä muodostettavien tonttien vuokrausperiaatteet liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Mia Kajan, erityisasiantuntija, puhelin: 310 15820
mia.kajan(a)hel.fi

§ 358

Sörnäistentunnelin hankesuunnitelman hyväksyminen

HEL 2020-010913 T 08 00 07

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Sörnäistentunnelin hankesuunnitelman ja sen toteuttamisen vaiheittain seuraavasti:

A

Ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan Sörnäistentunnelin pohjoinen betonitunneliosuus sekä siihen liittyvien ajoramppien maanalaiset rakenteet Kalasatamasta Pasilaan raitiotien ja Hermannin rantatien peruskorjauksen yhteydessä vuosina 2022-2024. Ensimmäisen vaiheen kustannusarvio on 50 miljoonaa euroa elokuun 2021 kustannustasossa.

B

Toisessa vaiheessa rakennettavan Sörnäistentunnelin loppuosan suunnittelua ja toteutuksen valmistelua jatketaan ja osuutta koskeva kustannusarvio tuodaan erikseen päätettäväksi.

Jatkosuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota tunnelin suuaukkojen suunnitteluun ja niiden sopivuuteen kaupunkiympäristöön.

Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden viihtyisyyteen ja sujuvuuteen panostetaan suunnittelemalla Sörnäisten rantatien ylikulkusillat erityisesti pyöräliikenteen näkökulmasta sujuvalla tavalla.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavat kaksi toivomuspontta:

- 1 Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta, voidaanko tunnelin ulosajorampit lämmittää, jolloin niitä saataisiin jyrkemmiksi, jolloin niiden pituutta voitaisiin lyhentää ja niiden vaatima tila pienenisi.(Marko Kettunen)
- 2 Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuuksia miten Herttoniemi-Pasila-Meilähti raitikka, eli Jokeri 0:n suunnittelun toteutus voidaan aloittaa jo ennen tunnelin valmistumista.(Pilvi Torsti)

Käsittely

Palautusehdotukset

Valtuutettu Anni Sinnemäki ehdotti valtuutettu Titta Hiltusen kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi seuraavasti:

Sörnäisten tunnelin hankesuunnitelma palautetaan valmisteluun sillä tarkoituksella, että Junatien ympäristöön suunnitellaan ratkaisukokonaisuus, jossa liikenne toimii pintatasossa ja Herttoniemi-Pasila-Meilähti ratikka, eli niin kutsuttu Jokeri-0 voidaan toteuttaa.

Perustelut palautukselle:

Käsittelyssä oleva suunnitelma perustuu oletukseen, että autoliikenteen määrä vuoteen 2030 kasvaa joka tapauksessa Lahdentien suunnalla Kustaavaasantien alussa 6000 autolla, eli 13%. Suunnitelman mukainen ratkaisu kasvattaa samassa paikassa liikennettä lähes 10 000 autolla. Autoliikenteen määrän kasvu ei ole automaatio, vaan johtuu autoiluun käytettävien väylien kasvattamisesta ja sillä vuorostaan voidaan perustella aina uusia väyliä.

Mallitarkastelun perustella Sörnäistentunnelin myötä henkilöautolla tehtävien matkojen määrä lisääntyy noin 1900 matkaa vuorokaudessa. Vastaavasti joukkoliikenteen matkamäärä vähenee tunnelin myötä 1000 matkalla vuorokaudessa ja jalankulun ja pyöräliikenteen yhteensä laskettu matkamäärä vähenee 600 matkalla vuorokaudessa. Liikennemallin perusteella Sörnäistentunnelin myötä autoliikenteen kulkutapausuus Helsingin seudulla kasvaa noin 0,08 prosenttiyksikköä. Hanke vie siis pois päin Helsingin kaupunkistrategian tavoitteista lisätä kestävien kulkutapojen osuutta ja vähentää liikenteen päästöjä. Sörnäistentunneli lisää autojen määrää Siltavuorenrannassa 1000 autolla, Hakaniemenrannassa 800 ja Esplanadilla 1700 autolla. Tämä tarkoittaa lisää autoja, melua ja terveydelle haitallisia pienhiukkasia useilla olemassaolevilla asuinalueilla ja keskusta-alueilla, jossa viihtyisän ja kävelijöille sopivan ympäristön pitäisi olla lähtökohta.

Hämeentien ja Kustaa Vaasantien risteyksessä tunneli kasvattaa liikennemäärää niin, että tarvitaan seuraava satojen miljoonien autosilta, joka taas puolestaan lisää liikennemääriä.

Tunneli pyrkii ratkaisemaan ennen kaikkea Itäväylän, Junatien ja Sörnäisten rantatien laajan risteysalueen ongelmia, jotta siitä saataisiin parempaa kaupunkitilaa. Tavoite on hyvä, mutta toteutettavissa myös ilman tunnelia. Alueelle järjestetyssä kilpailussa töiden ennakkoehtona oli tunneli, johon ehdotusten tuli perustua. Näin saatiin hyviä tunneliin

perustuvia ehdotuksia, mutta ei suunnitelmaa ilman tunnelia. Tämän suunnitelman nyt tarvitsemme.

Junatien ympäristössä suurin liikennevirta kulkee Itäväylän ja Sörnäisten rantatien välillä. Jos tämä liikennevirta nostetaan eri tasolle Junatien kilpailuvoittajan tapaan, niin jäljelle jäävä liikenne olisi alle 20 000 ajoneuvoa pohjoisen ja etelän välillä (Hermannin rantatie – Sörnäisten rantatie) ja saman suuruusluokan määrä idän ja lännen välillä (Itäväylä-Junatie-Teollisuuskatu). Ratkaisut, jossa liikennevirrat kohtaavat tasossa ovat näillä määrillä täysin mahdollisia, vaikka kadulla kulkisi myös ratikka. Esimerkiksi Mäkelänkadun ja Sturenkadun risteyksessä kulkee toiseen suuntaan yli 20 000 ja toiseen 30 000 autoa ja kääntyjien määrä on suuri. Junatielle tulisikin hakea tunneliin perustumatonta ratkaisua. Se voisi olla esimerkiksi sellainen, että osa Hermannin rantatien liikenteestä kulkee Vanhaa Talvitietä, joka oikaistaa nykyisen parkkipaikan läpi Panimokadulle ja siitä Sörnäisten rantatielle ilman 90 asteen mutkia. Näin saadaan aikaan Mäkelänkadun tilannetta muistuttava tavallinen risteys, jossa olisi liikennevalot. Muitakin ratkaisuja voi hyvin löytyä, kun lähdetään siitä että autoliikenteen määrää ei kasvateta.

Sörnäistentunnelin pohjoisen suuaukon hinta on kohonnut jo 70% kaavavaiheen suunnitelmasta, mikä on suurempi nousu kuin esimerkiksi Länsimetrolla. Kilometrihinnaltaan siitä on tulossa koko seudun kallein liikennehanke ja suhteessa liikennehyötyyn suhteettoman kallis.

Näistä syistä Sörnäistentunnelin hankesuunnitelma palautetaan valmisteluun siten, että suunnitellaan Junatien ympäristöön ratkaisu jossa pohjois-eteläsuuntainen liikenne toimii pintatasossa esimerkiksi ylläkuvatulla tavalla ja Herttoniemi-Pasila-Meilahti ratikka voidaan toteuttaa. Samalla selvitetään mahdollisuus muuttaa tunnelivaraus päättymään pohjoisessa Kustaa Vaasantielle, jotta helpotetaan myös Hermannin rantatien ja Hämeentien risteykseen syntyviä liikenneongelmia. Tämä tunneli voitaisiin rakentaa myöhemmin, jos se osoittautuu välttämättömäksi.

Valtuutettu Mika Ebeling ehdotti, että kaupunginvaltuusto palauttaa asian kaupunginhallitukselle uuteen valmisteluun, siten, että Sörnäistentunnelin vaihtoehtona valmistellaan Hämeentien avaamista henkilöautoliikenteelle. Sörnäistentunnelin tarve arvioidaan tämän valmistelun jälkeen uudelleen.

Valtuutettu Ebelingin palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

2 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan, EI-ehdotus: Esitys palautetaan valmisteltavaksi valtuutettu Anni Sinnemäen ehdottamin perustein.

Jaa-äännet: 48

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Mika Ebeling, Oona Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Eveliina Heinälouma, Fardoos Helal, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Otto Meri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Mikko Paunio, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Seida Sohrabi, Nina Suomalainen, Pilvi Torsti, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 37

Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Timo Harakka, Titta Hiltunen, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Laura Kolehmainen, Eeva Kärkkäinen, Noora Laak, Anna Lemström, Minna Lindgren, Ajak Majok, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Hannu Oskala, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Pekka Sauri, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Aino Tuominen, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Feniks Willamo

Kaupunginvaltuusto jatkoi asian käsittelyä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Toivomusponnet

Valtuutettu Mikael Jungner ehdotti valtuutettu Oona Hagmanin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta tehdä Sörnäisten, Suvilahden, Kalasataman, Kyläsaaren, Sompasaaren, Nihdin ja Arabianrannan alueiden kokonaisuudesta skuuttiystävällinen alue.

Valtuutettu Jungnerin toivomusponsi ei liittynyt käsiteltävänä olevaan asiaan, joten puheenjohtaja ei ottanut sitä käsiteltäväksi.

Valtuutettu Marko Kettunen ehdotti valtuutettu Nuutti Hyttisen kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta, voidaanko tunnelin ulosajorampit lämmittää, jolloin niitä saataisiin jyrkemmiksi, jolloin niiden pituutta voitaisiin lyhentää ja niiden vaatima tila pienenisi.

Valtuutettu Otso Kivekäs ehdotti valtuutettu Laura Korpisen kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuuksia miten Herttoniemi-Pasila-Meilahti ratikka, eli Jokeri 0:n toteutus voidaan aloittaa jo ennen tunnelin valmistumista.

Valtuutettu Pilvi Torsti ehdotti valtuutettu Eveliina Heinäluoman kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuuksia miten Herttoniemi-Pasila-Meilahti ratikka, eli Jokeri 0:n suunnitelun toteutus voidaan aloittaa jo ennen tunnelin valmistumista.

Äänestysjärjestys

Toivomusponnien hyväksymisestä äänestettiin erikseen.

3 äänestys

Valtuutettu Marko Kettusen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI.

JAA-ehdotus: Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta, voidaanko tunnelin ulosajorampit lämmittää, jolloin niitä saataisiin jyrkemmiksi, jolloin niiden pituutta voitaisiin lyhentää ja niiden vaatima tila pienenisi.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 45

Outi Alanko-Kahiluoto, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Nora Grotenfelt, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Timo Harakka, Nuutti Hyttinen, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Eeva Kärkkäinen, Minna Lindgren, Teija Makkonen, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Björn Månsson,

Johanna Nuorteva, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Mikko Paunio, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Pirkko Ruohonen-Lerner, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Aino Tuominen, Tuomas Tuomi-Nikula, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 40

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Oona Hagman, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Hella, Titta Hiltunen, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Elina Kauppila, Laura Kolehmainen, Noora Laak, Heimo Laaksonen, Anna Lemström, Ajak Majok, Otto Meri, Seija Muurinen, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Pia Pakarinen, Sanna-Leena Perunka, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Seida Sohrabi, Nina Suomalainen, Erkki Tuomioja, Maarit Vierunen, Feniks Willamo

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Marko Kettusen ehdottaman toivomusponnen.

4 äänestys

Valtuutettu Otso Kivekkään ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI.

JAA-ehdotus: Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuuksia miten Herttoniemi-Pasila-Meilahti ratikka, eli Jokeri 0:n toteutus voidaan aloittaa jo ennen tunnelin valmistumista.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 36

Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Fatim Diarra, Mia Haglund, Timo Harakka, Titta Hiltunen, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Laura Kolehmainen, Sini Korpinen, Eeva Kärkkäinen, Noora Laak, Anna Lemström, Minna Lindgren, Ajak Majok, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Hannu Oskala, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Pekka Sauri, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Aino Tuominen, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Feniks Willamo

Ei-äännet: 13

Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Atte Kaleva, Marko Kettu-

24.11.2021

nen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Heimo Laaksonen, Matias Pajula, Mika Raatikainen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Nina Suomalainen, Juhana Vartiainen

Tyhjä: 36

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Teija Makkonen, Otto Meri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Mikko Paunio, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Seida Sohrabi, Pilvi Torsti, Maarit Vierunen

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Otso Kivekkään ehdottamaa toivomuspontta.

5 äänestys

Valtuutettu Pilvi Torstin ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI.

JAA-ehdotus: Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuuksia miten Herttoniemi-Pasila-Meilähti ratikka, eli Jokeri 0:n suunnitelun toteutus voidaan aloittaa jo ennen tunnelin valmistumista.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 68

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Maaret Castrén, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Juha Hakola, Timo Harakka, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Elina Kauppila, Laura Kolehmainen, Sini Korpinen, Eeva Kärkkäinen, Noora Laak, Heimo Laaksonen, Anna Lemström, Minna Lindgren, Ajak Majok, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Seida Sohrabi, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Aino Tuominen, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Feniks Willamo

Ei-äänet: 1
Laura Korpinen

Tyhjä: 16
Sirpa Asko-Seljavaara, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Jussi Halla-aho, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Teija Makkonen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Anni Sinnemäki, Juhana Vartiainen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Pilvi Torstin ehdottaman toimusponnen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma tekninen
- 2 Tunneliasemapiirros
- 3 Liikennesuunnitelma suuaukot
- 4 Tyypipoikkileikkaukset
- 5 Havainnekuvat
- 6 Vaikutusten arviointi
- 7 Hankearviointitaulukko
- 8 Selvitys pohjoisesta suuaukosta
- 9 Toimivuustarkastelut
- 10 Yritysvaikutusten arviointi
- 11 Lausunnot
- 12 Vuorovaikutusraportti
- 13 Sörnäistentunnelin päätöksenteon yhteydessä esitetyt kirjalliset kysymykset ja niihin annetut vastaukset(006)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä	Esitysteksti
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Esitysteksti
Väylävirasto	Esitysteksti
Helsingin Satama Oy	Esitysteksti
Helsingin seudun kuljetusyrittä-	Esitysteksti

jät r.y.
Helsingin Yrittäjät

Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Aiemmat päätökset

Kalasadaman metroaseman lähiympäristöön suunnitellut liikennematkaisuut ovat perustuneet Sörnäistentunnelin rakentamiseen Kalasadaman osayleiskaavavaiheesta lähtien. Helsingin yleiskaavassa on varaus Hermannin rantatien ja Sörnäisten rantatien väliselle tunneliyhteydelle.

Kalasadaman keskuksen asemakaavojen 12070 (6.6.2012) ja 12438 (8.11.2017) yhteydessä laaditut liikennesuunnitelmat ja siten katualueiden leveydet perustuvat Sörnäistentunnelin rakentamiseen. Hermannin rantatien eteläosan, Työpajankadun ja Leonkadun katusuunnitelma (20.20.2015) on laadittu ja kadut pääosin toteutettu näiden suunnitelmien pohjalta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Sörnäistentunnelin asemakaavan (nro 12162) 29.8.2018. Asemakaavassa on osoitettu tilavaraus Sörnäisten rantatien ja Hermannin rantatien väliselle autoliikennetunnelille. Kaavassa on osoitettu lisäksi maan päälle johtaville kuiluille sekä tekniikan rakennukselle paikat ja kaupunkikuvalliset vaatimukset.

Kaupunginvaltuuston 9.12.2020 hyväksymässä vuoden 2021 talousarviossa on kirjattu, että Sörnäistentunnelin rakentamiseen varaudutaan 10-vuotisen liikenneinvestointiohjelman lopulla ja osittain Kalasadama-Pasila raitiotien aikataulun mukaisena edellytysinvestointina.

Yleistä Kalasadaman alueesta

Kalasadamassa asuu tällä hetkellä noin 8 000 asukasta. Kalasadaman valmistuttua arviolta 2030-luvun lopulla alueella arvioidaan olevan noin 30 000 asukasta ja yli 10 000 työpaikkaa.

Nykytilanteessa Hermannin rantatie on osa pääkatuverkkoa, joka yhdistää Kustaa Vaasan tien ja Sörnäisten rantatien. Kalasadaman metroaseman ja kauppakeskus Redin ympäristön liikennejärjestelyt on suunniteltu pohjautuen Sörnäistentunneliin ja tavoitteena on ollut korostaa jalankulkijan tärkeää asemaa. Osuudella Hermannin rantatie on 1+1-kaistainen ja kadun keskellä on tilavaraus raitiotielle. Kasvavan alueen, tulevan raitotien ja lisääntyvän bussiliikenteen myötä jo nyt runsas jalankulkijamäärä tulee kasvamaan entisestään. Tämä on risti-

riidassa tällä hetkellä alueen halki johdettavan pitkän matkan läpiajoliikenteen kanssa. Runsas jalankululiikenne ja alhaiset ajonopeudet tekevät kadun ylityksestä melko turvallista ja sujuvaa, mutta toisaalta valo-ohjaamattomat suojatiet jonouttavat autoliikennettä ja hidastavat sitten myös bussiliikennettä. Moottoriajoneuvoliikenteen reitti idän suunnasta Kalasatamaan on nykytilanteessa epäjohdonmukainen. Autoliikenne ohjataan Junatien ja Lautatarhankadun kautta, sillä Junatien liittymäalueen kapasiteetti ja liian lyhyt sekoittumisalue eivät mahdollista Kalasatamaan suuntautuvan autoliikenteen ohjaamista Kulosaaren sillalta suoraan alas Sörnäisten rantatielle. Näin ollen idän suunnasta Kalasatamaan saapuva autoliikenne kuormittaa Junatietä sekä Lautatarhankatua, mikä taas estää osaltaan pyöräliikenteen sujuvampien ja turvallisten järjestelyjen kehittämisen.

Kalasatamasta tavoitellaan yleiskaavan 2016 mukaisesti liike- ja palvelukeskusta sekä kantakaupunkia. Liike- ja palvelukeskuksesta tavoitellaan kävelypainotteista aluetta. Kantakaupunkimerkinnällä olevaa aluetta kehitetään puolestaan kestävien kulkumuotojen, erityisesti kävelyn ja pyöräliikenteen ehdoilla. Kalasataman alueelle ja sen ympäristöön on suunniteltu kokonaisratkaisu, joka toteuttaa sille asetetut tavoitteet niin kasvun, toimivuuden kuin turvallisuuden ja terveellisyys saavuttamiseksi. Tämä kokonaisratkaisu pitää sisällään Sörnäistentunnelin, joka osaltaan myös mahdollistaa muiden toimenpiteiden jatko-suunnittelun ja toteutuksen.

Samalla kaupunginhallitus toteaa, että huolimatta Sörnäistentunnelin aiheuttamasta laskennallisesta autoliikennesuoritteiden lisääntymisestä, hankkeella on selkeitä positiivisia vaikutuksia myös kestäviin kulkumuotoihin. Kalasataman alueen kokonaissuunnitelma sisältää useita kestäviä liikkumista eli kävelyä, pyöräliikennettä ja joukkoliikennettä edistäviä hankkeita. Nämä edistävät kestävien kulkumuotojen käyttöä vähentäen liikenteen päästöjä. Alueen kokonaisliikennejärjestelmän tuleekin edistää päästöjä vähentävää kokonaisvaikutusta. Se saavutetaan mm. kaavailuilla aluetta palvelevilla raidehankkeilla, erotelluilla joukkoliikennekaistoilla sekä bussiliikenteen terminaaleilla. Joukkoliikenteen eri muodoille huolehditaan hyvät vaihtoyhteydet. Lisäksi alueen paikallisesta katuverkosta suunnitellaan kävelypainotteinen, jotta se tarjoaa turvallista ja houkuttelevaa kävely-ympäristöä ihmisille. Kalasataman kokonaissuunnitelma sisältää myös sujuvat baanayhteydet ja laadukkaat liikennejärjestelyt pyöräliikenteelle.

Sörnäistentunneli

Sörnäistentunneli on 1,6 km pitkä 1+1-kaistainen autoliikenteen tunneli, joka yhdistää Hermannin rantatien ja Sörnäisten rantatien vieden pitkämatkaisen läpiajoliikenteen maan alle. Sörnäistentunnelin myötä

Hermannin rantatie muuttuu tunnelin osuudella pääkadusta alueelliseksi kokoojakaduksi, mikä tarkoittaa nykyistä vähäisempiä liikenne- ja kaistamääriä, miellyttävämpää jalankulun ja pyöräliikenteen ympäristöä sekä kadun estevaikutuksen pienenemistä. Tunneli varmistaa autoliikenteen sujumisen pohjois–eteläsuunnassa Kalasataman alueen rakentuessa. Erityisesti Kalasataman metroaseman ja kauppakeskus Redin välinen alue rauhoittuu läpiajoliikenteen poistuessa. Tunnelin osuudella myös liikenteen melu- ja päästöhaitat vähenevät. Vaikutusten arvioinneissa Sörnäistentunnelin nopeusrajoitus on 50 km/h. Maanpäällisen katuverkon nopeusrajoitus on 30-40 km/h.

Sörnäistentunnelin ajorampit sijaitsevat pohjoisessa Hermannin rantatiellä Haukilahdenkadun eteläpuolella ja etelässä Sörnäisten rantatiellä Vilhonvuorenkadun eteläpuolella. Avoramppien pituus molemmissa päissä on noin 190 m. Eteläisen betonitunnelin pituus on noin 290 m ja pohjoisen noin 150 m. Kalliotunnelin osuus on noin 800 m. Sörnäistentunnelin ennustettu liikennemäärä vuoden 2030 liikenne-ennusteella on noin 17 000 ajon / vrk. Tunnelissa ei sallita erikoiskuljetuksia eikä vaarallisten aineiden kuljetuksia.

Hermannin rantatielle tehdään perusparannus Kalasataman raitiotien rakentamisen yhteydessä. Kalasataman raitiotien ja Hermannin rantatien perusparannuksen jälkeen Hermannin rantatie on pääosin 2+2-kaistainen ja uloimmat kaistat on osoitettu bussi-, tavaraj- ja taksiliikenteelle. Tunnelin avauduttua liikenteelle Hermannin rantatie muutetaan tunnelin osuudella 1+1-kaistaiseksi ja Kalasataman metroaseman länsipuolella sijaitseva Lautatarhankadun Hermannin rantatien ja Panimokadun välinen osuus (niin sanottu Tilastokeskuksen ramppi) suljetaan autoliikenteeltä. Bussiliikenne kulkee Hermannin rantatiellä sekaliikenteessä koko matkalla lukuun ottamatta pohjoisen suunnan bussikaistaa Haukilahdenkadusta pohjoiseen.

Sörnäistentunneli tulee toteutuessaan parantamaan Kalasataman alueen jalankulkuympäristön viihtyisyyttä sekä tekee tilaa lisääntyville joukkoliikenneyhteyksille, kuten tulevalle Kalasatama-Pasila-raitiotielle sekä ns. Jokeri 0:lle. Tunneli myös vapauttaa maanpäällistä tilaa Suvilahden ja Teurastamon tapahtuma-alueiden kehittymiselle.

Tunnelin liikenteelliset vaikutukset alueella

Sörnäistentunneli parantaa kaikkien kulkutapojen olosuhteita. Henkilöauto- ja tavaraliikenne hyötyy sekä matka-ajaltaan että pituudeltaan lyhemmästä ajoyhteydestä Lahdenväylän suunnasta eteläiseen kanta-kaupunkiin. Kalasataman kävely-, pyörä- ja joukkoliikenne hyötyvät maanpäällisen katuverkon liikenteen rauhoittumisesta. Hermannin rantatie muutetaan tunnelin osuudella 1+1-kaistaiseksi. Moottoriajoneuvoliik-

kenteen määrä katutasolla vähenee, jolloin kääntymissuuntia ei ole tarpeen rajoittaa. Kalasataman saavutettavuus idän suunnasta autolla paranee, kun Sörnäisten rantatien liittymässä voidaan tehdä uusia kaistajärjestelyitä. Jalankulku- ja pyöräliikenteen järjestelyille vapautuu lisää tilaa Lautatarhankadulla. Nämä seikat tekevät alueella liikkumisesta miellyttävämpää ja sujuvampaa kaikilla kulkumuodoilla. Myös Hämeentien liikennemäärät vähenevät Hämeentien sillan ja Mäkelänkadun liittymän välillä. Liikenteellisiä vaikutuksia on esitetty laajemmin liitteessä 6.

Henkilöautoliikenteen hyödyt ovat suurimmat, minkä vuoksi tunneli lisää hieman autoliikenteen määrää Helsingin seudulla. Mallitarkastelun perustella Sörnäistentunnelin myötä henkilöauton kuljettajana tai matkustajana tehtävien matkojen määrä lisääntyy noin 1900 matkaa vuorokaudessa. Vastaavasti joukkoliikenteen matkamäärä vähenee tunnelin myötä 1000 matkalla vuorokaudessa. Jalankulun ja pyöräliikenteen yhteenlaskettu matkamäärä vähenee 600 matkalla vuorokaudessa. Liikennemallin perusteella Sörnäistentunnelin myötä autoliikenteen kulkutapaosuus Helsingin seudulla kasvaa noin 0,08 prosenttiyksikköä, mutta malli ei ota huomioon jalankulun ja pyöräliikenteen olosuhteiden paranemista katuverkolla tunnelin osuudella. Tunnelin osuudella melutaso laskee ja ilmanlaatu paranee. Kadun ylittäminen helpottuu liikennemäärän pienentyessä. Poistettavien autokaistojen tilalle voidaan istuttaa lisää puita ja muuta katuviherää. Nämä seikat tekevät kävelen ja pyörällä liikkumisesta houkuttelevampaa.

Kalasataman metroaseman ja kauppakeskus Redin välinen osuus rauhoittuu, kun pääkatuverkon liikenne ei risteä jalankulkuvirtojen kanssa. Vaihtoyhteydet ovat miellyttävämmät ja turvallisemmat, ja valo-ohjaamattomista suojateistä aiheutuva häiriöherkkyys pienenee. Tällä on positiivisia vaikutuksia alueen autoliikenteen ja sitä kautta myös bussiliikenteen sujuvuuteen.

Avorampit Hermannin rantatiellä Sörnäistenkadun ja Haukilahdenkadun välillä sekä Sörnäisten rantatiellä Vilhonvuorenkadun ja Hanasaarenkadun välillä muodostavat estevaikutuksen. Eteläisen avorampin osuudelta poistuu valo-ohjattu suojatie ja nykyinen Sörnäisten rantatien ylittävä kävelysilta Vilhonvuorenkadun kohdalla joudutaan poistamaan tunnelin rakentamisen yhteydessä. Uusia ylikulkusiltoja Sörnäisten rantatien yli tutkitaan tarkemmin Suvilahden ja Hanasaaren alueiden suunnittelun ja asemakaavoituksen yhteydessä.

Sörnäisten rantatien ja Hanasaarenkadun valo-ohjatun liittymän kapasiteetti Sörnäistentunnelin eteläpäässä on riittävä ja liittymä toimii pääosin tyydyttävästi. Tunnelista ulos ajavien suunta jonoutuu avorampin osuudelle, mutta purkautuu yhden valokierron aikana. Pohjoisessa

Hermannin rantatien ja Haukilahdenkadun liittymä on kuormittuneempi, eikä tunnelin tulosuunnan jono aina purkaudu ensimmäisellä vihreällä valolla. Tunnelin häiriötilanteissa valo-ohjaus muutetaan siten, että tunnelin liikenne pääsee purkautumaan sujuvasti katuverkolle. Tunnelin myötä lisääntyvä autoliikenne Hermannin rantatien pohjoispäässä kuormittaa Kustaa Vaasan tien liittymää entisestään, mikä heijastuu osin myös Hermannin rantatien ja Haukilahdenkadun liittymään. Jotta autoliikenne ei jonoudu tunneliin asti muodostaen näin turvallisuusrisikin, Hermannin rantatien suuntaa voidaan joutua priorisoimaan iltahuipputunnin aikana, mikä voi aiheuttaa viiveitä Hämeentien suunnan joukkoliikenteelle.

Sörnäistentunnelilla on pääosin myönteisiä yritysvaikutuksia. Sörnäistentunneli parantaa autoliikenteen ja logistiikan keskustan saavutettavuutta Lahdenväylän suunnasta. Kalasataman alueella sijaitsevien yritysten saavutettavuus paranee kaikilla kulkumuodoilla niin asiakkaiden kuin työntekijöiden kannalta, kun katuverkko palvelee ensisijaisesti paikallista liikennettä. Negatiiviset yritysvaikutukset aiheutuvat pääosin rakentamisen aikaisista haitoista. Lisäksi Hermannin rantatien ja Sörnäisten rantatien varressa tunnelin osuudella sijaitsevien yritysten näkyvyys laskee hieman läpiajoliikenteen siirtyessä maan alle. Sörnäistentunnelista on laadittu erillinen yritysvaikutusten arviointi (liite 10).

Sörnäistentunneli vapauttaa Sörnäisten rantatien ja Junatien liittymäalueen kapasiteettia mahdollistaen Junatien alueen kehittämisen väylämäisestä kaupunkimaiseksi katutilaksi. Suunnitellut muutokset, kuten itä-länsisuuntainen pikaraitiotie (niin sanottu Jokeri 0) sekä jalankulku-ympäristön parantaminen, edellyttävät tunnelin toteuttamisen, jotta katuverkon kapasiteetti säilyy riittävällä tasolla. Suvilahden tapahtuma-alueen saavutettavuus jalkaisin ja pyörällä paransi merkittävästi, samoin Suvilahden ja Teurastamon välinen yhteys. Myös jalankulun ja pyöräliikenteen järjestelyiden laatu paransi nykyisestä. Junatien aluetta suunnitellaan osana Teollisuuskadun akselia.

Suvilahden tapahtuma-aluetta halutaan laajentaa entisestään ympäristöiseksi kulttuuri- ja tapahtuma-alueeksi. Suvilahden ja Hanasaaren alueilla on järjestetty vuosittain muun muassa suuria musiikkifestivaaleja. Kesällä 2022 valmistuva Vilhonvuorenkadun jatke tulee halkomaan alueet, mikä aiheuttaa haasteita festivaalien järjestämiseen. Sörnäistentunneli osaltaan mahdollistaa tapahtuma-alueen kehittämisen ja suurten festivaalien järjestämisen myös jatkossa, kun pitkän matkan läpiajoliikenteellä ei ole kasvavaa painetta käyttää Vilhonvuorenkadun ja Koksikadun ajoreittiä. Läpiajoliikennettä ei haluta lisätä myöskään Suvilahden ja Teurastamon välillä.

Kalasatamasta Pasilaan raitiotiehanke

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kalasadaman eteläkärjestä, Nihdistä Pasilaan johtavan raitiotien rakentaminen alkaa vuonna 2022 ja linjan liikennöinti on tarkoitus aloittaa vuoden 2024 lopulla. Kalasatamasta Pasilaan –hankkeessa Hermannin rantatien pohjoisosalle tehdään perusparannus, jonka yhteydessä mm. kadun tasausta nostetaan viereisten alueiden, Hermanninrannan ja Kylässaaren, tulevan rakentamisen johdosta.

Hermannin rantatiellä raitioliikenteelle on osoitettu muusta liikenteestä pääosin puukaistoilla eroteltu tila. Rakennustöiden valmistuttua neljä Vantaan bussilinjaa alkaa liikennöidä Rautatientorin sijasta Kalasatamaan. Lisäksi Kalasadaman alueella liikennöi myös tulevaisuudessa vähintään kolme Helsingin sisäistä bussilinjaa. Linjojen määrään vaikuttaa muun muassa Hanasaaren alueen tulevan maankäytön joukko-liikenne ratkaisu.

Kustannukset, kannattavuus ja toteuttaminen vaiheittain

Sörnäistentunnelin hankesuunnitelman kokonaiskustannusarvio on noin 180 miljoonaa euroa (MAKU 146,4 heinäkuu 2020, 2000=100) ja vuotuiset käyttökustannukset noin 2 miljoonaa euroa. Kokonaiskustannus sisältää tunnelin ja sen edellyttämät katuinfrastruktuurin muutokset, taitorakenteet, pohjanvahvistukset, tunnelin tekniset järjestelmät ja -tilat, liikenteen hallintajärjestelmät, pilaantuneiden maiden kunnostuksen ja johtosiirrot tunnelin osuudella. Tunnistetut kustannusriskit liittyvät mm. kalliolaatuun, pilaantuneisiin maihin sekä pohjavesien hallintaan.

Hankkeen yhteiskuntataloudellisten tarkastelujen lähtökohtana on käytetty MAL-suunnitelmaa varten laadittuja maankäytön ja liikenneverkon skenaarioita. Ilman liikenteen hinnoittelutoimia hankkeen yhteiskuntataloudellinen kannattavuus 0,63, joka jää alle kannattavuusrajan 1,0. Hinnoittelutoimenpitein hankkeen kannattavuus on 0,36. Hankkeen toteuttaminen on kuitenkin perusteltua hankearvioinnissa (liitteet 6 ja 7) esitettyjen muiden kaupunkiympäristöön kohdistuvien positiivisten vaikutusten vuoksi. Tunneli mahdollistaa pääkatuverkon autoliikenteen ohjaamisen voimakkaasti kasvavan Kalasadaman alueen ohi sekä rauhoittaa maanpäällistä katutilaa ja sujuvoittaa kaikkien kulkumuotojen liikumista alueella. Varsinkin Kalasadaman metroaseman ympäristö hyöttyy läpiajoliikenteen poistumisesta, mikä hyödyttää erityisesti tulevaisuudessa kasvavaa bussiliikennettä. Lisäksi Sörnäistentunneli vapauttaa kapasiteettia Junatien ja Sörnäisten rantatien liittymäalueella mahdollistaen mm. itä-länsi -suuntaisen pikaraitiotien (niin sanottu Jokeri 0) sekä paremmat jalankulun ja pyöräliikenteen yhteydet muun muassa Suvilahden ja Teurastamon tapahtuma-alueiden välillä autoliikenteen kapasiteettia liikaa heikentämättä.

Kalasadaman raitiotien rakentamisaikataulun vuoksi Sörnäistentunneli on tarkoituksenmukaista toteuttaa kahdessa vaiheessa. Pohjoinen betonitunneli sekä avoramppien maanalaiset rakenteet esitetään tehtäväksi Kalasadaman raitiotien ja Hermannin rantatien rakentamisen yhteydessä Kalasadamasta Pasilaan –raitiotieallianssin osana, jolloin tunnelin toteuttaminen myöhemmin aiheuttaa mahdollisimman vähän häiriötä alueella. Näiden rakenteiden suunnittelu on käynnissä raitiotieallianssissa. Ennen tunnelin loppuosan rakentamista avorampit täytetään ja avoramppien maanpäälliset tilavaraukset toimivat autoliikenteen kaistoina. Pohjoisen suuaukon kustannukset ovat noin 50 miljoonaa euroa, joka sisältyy tunnelin kokonaiskustannusarvioon (180 miljoonaa euroa).

Tunnelin toteuttamiselle on varattu vuoden 2021 talousarvion kymmenvuotisessa investointiohjelmassa määrärahat Sörnäistentunnelin pohjoisen betonitunnelin ja suuaukon rakentamiseen vuosille 2022–2024 Kalasadamasta Pasilaan –raitiotiehankkeen aikataulun mukaisesti ja tunnelin muun osan rakentamiseen investointirahaa vuodesta 2028 alkaen. Tunnelin loppuosan rakentamisen tarkempi ajoitus tullaan ratkaisemaan erilaisten teknisten, toiminnallisten ja taloudellisten tekijöiden tarkentuessa. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi hankkeen liittymistä alueen muihin mahdollisiin kehittämistarpeisiin, isojen yhtäaikaisten hankkeiden työnaikaisten liikennejärjestelyiden vaikutusten arviointia ja ennen Sörnäistentunnelin rakentamista toteutettavien muiden hankkeiden tunnistamista sekä suunnittelun, kustannusarvioiden ja toteutusaikataulujen tarkentumista (esimerkiksi Kustaa Vaasan tien liittymäalue).

Seuraavassa vaiheessa laaditaan tunnelin loppuosasta rakennussuunnitelmat, ratkaistaan tunnelin toteutusmalli ja tarkennetaan liittyvien hankkeiden kokonaisuus toteutukseen. Rakennussuunnitelmien valmistuttua ja kustannusarvion tarkennuttua valmistellaan päätöksentekoon esitys tunnelin loppuosan kustannusarviosta.

Mikäli pohjoinen betonitunneliosuus ja avoramppi kokonaisuudessaan rakennetaan vasta muun tunnelin rakentamisen yhteydessä, aiheutuu rakentamisesta merkittävää haittaa varsinkin raitiotieliikenteelle, mutta myös muulle liikenteelle, kuten busseille. Kyläsaaren ja osittain myös Hermanninrannan tuleva maankäyttö tulee rajoittamaan merkittävästi käytössä olevaa tilaa työnaikaisten liikennejärjestelyiden osalta (liite 8). Raitiotieliikenne joudutaan mahdollisesti jopa katkaisemaan työmaan kohdalla. Lisäksi tunnelin kokonaiskustannukset nousevat vähintään 15 miljoonaa euroa. Kyläsaaren alueen rakentaminen alkaa 2020-luvun loppupuolella ja Hermanninrannan 2020-luvun puolivälissä.

Sörnäistentunnelin liittyminen muihin liikennehankkeisiin

Sörnäistentunneli on edellytys Junatien muutoksille, jotta autoliikenteen tarvittu kapasiteetti pystytään turvaamaan. Tunnelin toteuttaminen Junatien muutosten jälkeen on teknisesti erittäin haastavaa. Kustaa Vaasan tien liittymäalueen toteuttaminen tulisi tehdä ennen tunnelin rakentamista ja Hermannin rantatien kaistamuutokset tehdään tunnelin valmistumisen jälkeen.

Hermannin rantatien pohjoisosa on ruuhkautunut jo nykytilanteessa iltahuipputunnin aikana, sillä Hermannin rantatien, Kustaa Vaasan tien ja Hämeentien liittymäalue muodostaa pullonkaulan. Kuormittunut liittymä vaikuttaa suuresti Hermannin rantatien matka-aikoihin, ja ajoaikojen ennustettavuus on heikko iltahuipputunnin aikana. Myös vaihtoyhteydet nykyisten ja tulevien raitiolinjojen välillä ovat heikot ja alueella on puutteita jalankulun ja pyöräliikenteen yhteyksissä. Kustaa Vaasan tien liittymäalueen muutokset ovat tarpeelliset joka tapauksessa, koska laajentuvan raitiotieverkoston, kuten Viikki – Malmi -raitiotien ja niin sanotun Tiederatikan toteuttaminen sekä nykyistä paremmat vaihtoyhteydet uusien ja nykyisten linjojen välillä edellyttävät muutoksia liittymäalueella. Liittymäalueen muutokset tulisi kuitenkin olla tehty ennen Sörnäistentunnelin avaamista liikenteelle, jolloin vältytään nykyisten järjestelyiden lisäkuormitukselta, eikä uusien järjestelyiden toteuttaminen ruuhkauta tunnelin suuaukkoa liittymän rakennustöiden aikana. Kustaa Vaasan tien liittymäalueesta on tehty liikenteellinen tarkastelu, jonka pohjalta käynnistetään tarkempi jatkosuunnittelu loppuvuodesta 2021. Liittymäalueen muutoksista ei ole vielä laadittu kustannusarviota. Kustaa Vaasan tien liittymäalueen yleissuunnitelma kustannusarvioineen tuodaan päätöksentekoon arviolta vuonna 2023.

Hermannin rantatie muutetaan 1+1 –kaistaiseksi tunnelin osuudella, kun Sörnäistentunneli on avattu liikenteelle. Muutos kadun muuttamisesta 2+2-kaistaisesta 1+1-kaistaiseksi on otettu huomioon katu- ja rakennussuunnitelmissa. Muutostöiden kustannusarvio on noin 2 miljoonaa euroa.

Sörnäistentunneli on edellytyksenä Teollisuuskadun kaavarungon yhteydessä esitetyille Junatien alueen uusille liikennejärjestelyille. Ilman Sörnäistentunnelia Junatien alueelle ei ole löydetty suunnitteluratkaisua, jolla sekä kaupunkirakenteelliset että liikenteelliset tavoitteet (pikaraitiotie, jalankulun ja pyöräliikenteen yhteystarpeiden huomiointi, autoliikenteen välityskyvyn säilyttäminen) olisivat mahdollisia. Teollisuuskadun akselin kaavarunkotyössä esitettyjä uusia Junatien alueen järjestelyjä ei liikenteellisistä seikoista johtuen tule toteuttaa ennen Sörnäistentunnelia. Myös teknisesti Sörnäistentunneli tulee toteuttaa ennen Junatien uutta sillaa. Mikäli Sörnäistentunneli haluttaisiin kuitenkin toteuttaa Junatien uuden sillan jälkeen, johtaisi se todennäköisesti uuden sillan osittaiseen purkamiseen ja uudelleen rakentamiseen. Teollisuuskadun

ja Junatien alueen liikennesuunnitelman laatiminen on tarkoitus aloittaa syksyllä 2021.

Kaupunginhallitus toteaa myös, että kaupunkiympäristötoimiala ei ole löytänyt ratkaisua, jossa Junatien liikennejärjestelyt olisi mahdollista toteuttaa kilpailun voittaneen ehdotuksen mukaisesti ilman Sörnäisten-tunnelia.

Liikennesuunnittelukilpailun voitti ehdotus, jossa kaikki muu liikenne on samassa tasossa, paitsi itäväylältä tuleva autoliikenne ohjattaisiin sillalla Sörnäisten rantatielle ja Hermannin rantatien liikenne tulisi maan alaisella yhteydellä Sörnäisten rantatielle. Tämä vapauttaa maanpäältä riittävästi tilaa kaiken muun liikenteen (kaikkine kulkumuotoineen) järjestämiseen sujuvasti ja turvallisesti. Nykyinen liikennejärjestely ei mahdollista kaavavaihtelulle pikaraitiotielle erillisiä kaistoja.

Jokeri0 olisi toteutuessaan merkittävä raitiotieinvestointi Pasilan maanlaisine ratkaisuneen. Niin merkittävän investoinnin tulisi nopeuttaa poikittaista joukkoliikennepalvelua runkobussilinjaan verrattuna. Sekaliikennekaistalla raitiotien luotettavuus olisi heikko, jolloin investoinnin kannattavuus jäisi alhaiseksi ja investoinnin toteuttamisen edellytykset voisivat heikentyä (liitteen 13 kuvaamalla tavalla).

Alueen muista liikennehankkeista päätetään erikseen.

Vuorovaikutus ja viranomaisyhteistyö

Tiivistelmä hankesuunnitelman vuorovaikutuksesta ja saaduista kannanotoista sekä vastineet niihin on esitetty vuorovaikutusmuistiossa (liite 12). Suunnitelmaa on vuorovaikutettu internet-kyselyllä sekä pop up-pisteellä Teollisuuskadun kaavarunkotyön vuorovaikutuksen yhteydessä.

Hankesuunnitelman valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä Helsingin pelastuslaitoksen kanssa.

Sörnäistentunnelin asemakaavamuutoksen valmistelun yhteydessä tehty viranomaisyhteistyö ja vuorovaikutus on huomioitu asemakaavan valmistelussa ja ne ovat siten ohjanneet myös hankesuunnittelua.

Lausunnot

Hankesuunnitelmasta on saatu lausunnot (4 kpl) Helsingin Satama Oy:lta, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymältä (HSL), Helsingin Yrittäjiltä sekä Helsingin kuljetusyrittäjät ry:stä. Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksella (Uudenmaan ELY-keskus) sekä Väylävirastolla ei ollut lausuttavaa hankesuunnitelmaan. Lausunnot ovat liit-

teessä 11 ja vastineet lausuntoihin on esitetty vuorovaikutusmuistiossa (liite 12).

Helsingin Satama Oy toteaa lausunnossaan muun muassa, että Sörnäistentunneli parantaa toteutuessaan keskustan satamien saavutettavuutta ja vahvistaa sekä elinkeinoelämän matka- ja kuljetusketjuja, että valtakunnallista huoltovarmuutta, ja on siten kannatettava ja tarpeellinen hanke. Työnaikaisten liikennejärjestelyiden keston ja haittavaikutuksien minimoimiseksi tunnelihanke on yhteensovitettava ennakoiden alueen muiden hankkeiden kanssa.

HSL toteaa lausunnossaan muun muassa, että Kalasatamaan ohjattavien bussilinjojen sujuvuus on tärkeää. Joukkoliikenteen näkökulmasta Sörnäistentunneli ei ole välttämätön, mutta toisaalta se rauhoittaa Kalasataman metroaseman ympäristöä ja mahdollistaisi myös Junatien alueen muutoksen, kuten pikaraitiotien. Mikäli Sörnäistentunneli päätetään toteuttaa, siihen varautuminen Kalasataman raitiotien rakentamisen yhteydessä on erittäin tärkeää, jotta raitio- ja bussiliikenteelle ei tunnelin rakentamisen aikana aiheudu ylimääräistä haittaa tai raitiotietä jouduta siirtämään.

Helsingin Yrittäjät toteaa lausunnossaan muun muassa, että Sörnäistentunneli vähentää liikenteen haittoja Kalasataman asuin- ja toimitila-alueilla sekä parantaa keskustan saavutettavuutta niin henkilöauto- kuin tavaraliikenteen osalta, ja on siten tarpeellinen hanke. Läpiajoliikenteen siirtyessä maan alle alueen yritykset, asiakkaat ja asukkaat pystyvät toimimaan ja liikkumaan alueella nykyistä paremmin. Työnäikaiset haitat tulee minimoida huolellisella suunnittelulla sekä kaupungin ohjauksella.

Helsingin Seudun Kuljetusyrittäjät ry toteaa lausunnossaan muun muassa, että jakelu-, huolto- ja tavaraliikenne ovat tärkeässä roolissa elinkeinoelämän kannalta ja Kalasataman alueen yhä kasvaessa Sörnäistentunneli osaltaan tukee näitä toimintoja. Sörnäistentunneli parantaa liikenneturvallisuutta ja sujuvoittaa auto- ja tavaraliikennettä, mikä tuo niin ympäristö- kuin taloushyötyjä. Myös tunnelin rakentamisen aikaisten järjestelyiden tulee mahdollistaa sujuva ja häiriötön jakelu- ja huoltoliikenne.

Esittelijän kanta

Lautakunnan esitys kaupunginhallitukselle syntyi äänestyksen jälkeen. Asiassa tehty palautusesitys kaatui äänestyksessä äänin 8-5. Lisäksi lautakunta hyväksyi yksimielisesti kolme alakohtaa pohjaesityksen osioon B. Näistä ensimmäinen on hanketta tarkemmin perusteleva ja kaksi muuta ohjaavat jatkosuunnittelua. Esitys on lautakunnan esityk-

sen mukainen kuitenkin niin, että ensimmäinen alakohta on siirretty otikon Sörnäistentunneli viimeiseksi kappaleeksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma tekninen
- 2 Tunneliasemapiirros
- 3 Liikennesuunnitelma suuaukot
- 4 Tyyppipoikkileikkaukset
- 5 Havainnekuvat
- 6 Vaikutusten arviointi
- 7 Hankearviointitaulukko
- 8 Selvitys pohjoisesta suuaukosta
- 9 Toimivuustarkastelut
- 10 Yritysvaikutusten arviointi
- 11 Lausunnot
- 12 Vuorovaikutusraportti
- 13 Sörnäistentunnelin päätöksenteon yhteydessä esitetyt kirjalliset kysymykset ja niihin annetut vastaukset(006)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä	Esitysteksti
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Esitysteksti
Väylävirasto	Esitysteksti
Helsingin Satama Oy	Esitysteksti
Helsingin seudun kuljetusyrittä- jät r.y.	Esitysteksti
Helsingin Yrittäjät	Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

24.11.2021

Asia/8

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 18.11.2021 § 867

HEL 2020-010913 T 08 00 07

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Sörnäistentunnelin hankesuunnitelman ja sen toteuttamisen vaiheittain seuraavasti:

A

Ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan Sörnäistentunnelin pohjoinen betonitunneliosuus sekä siihen liittyvien ajoramppien maanalaiset rakenteet Kalasatamasta Pasilaan raitiotien ja Hermannin rantatien peruskorjauksen yhteydessä vuosina 2022-2024. Ensimmäisen vaiheen kustannusarvio on 50 miljoonaa euroa elokuun 2021 kustannustasossa.

B

Toisessa vaiheessa rakennettavan Sörnäistentunnelin loppuosan suunnittelua ja toteutuksen valmistelua jatketaan ja osuutta koskeva kustannusarvio tuodaan erikseen päätettäväksi.

Jatkosuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota tunnelin suuaukkojen suunnitteluun ja niiden sopivuuteen kaupunkiympäristöön.

Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden viihtyisyyteen ja sujuvuuteen panostetaan suunnittelemalla Sörnäisten rantatien ylikulkusillat erityisesti pyöräliikenteen näkökulmasta sujuvalla tavalla.

Käsittely

18.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Tehdyt ehdotukset ja äänestykset

Pöydällepanoehdotus:

Paavo Arhinmäki: Pyydän pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan
EI-ehdotus: Pöydälle seuraavaan kokoukseen

Jaa-äännet: 9

Silja Borgarsdottir Sandelin, Elisa Gebhard, Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Matias Pajula, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 6

Paavo Arhinmäki, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Kaupunginhallitus päätti tässä äänestyksessä jatkaa asian käsittelyä äänin 9 - 6.

Palautusehdotus:

Anni Sinnemäki: Suunnitelma perustuu oletukseen, että autoliikenteen määrä vuoteen 2030 kasvaa joka tapauksessa Lahdentien suunnalla 6000 autolla, eli 13%. Suunnitelman mukainen ratkaisu kasvattaa liikennettä lähes 10 000 autolla. Autoliikenteen määrän kasvu ei ole automaatio, vaan johtuu autoiluun käytettävien väylien kasvattamisesta ja sillä vuorostaan voidaan perustella aina uusia väyliä.

Mallitarkastelun perustella Sörnäistentunnelin myötä henkilöautolla tehtävien matkojen määrä lisääntyy noin 1900 matkaa vuorokaudessa.

Vastaavasti joukkoliikenteen matkamäärä vähenee tunnelin myötä 1000 matkalla vuorokaudessa ja jalankulun ja pyöräliikenteen yhteenlaskettu matkamäärä vähenee 600 matkalla vuorokaudessa. Liikennemallin perusteella Sörnäistentunnelin myötä autoliikenteen kulkutapausuus Helsingin seudulla kasvaa noin 0,08 prosenttiyksikköä. Hanke vie siis pois päin Helsingin kaupunkistrategian tavoitteista lisätä kestävien kulkutapojen osuutta ja vähentää liikenteen päästöjä.

Sörnäistentunneli lisää autojen määrää Siltavuorenrannassa 1000 autolla, Hakaniemenrannassa 800 ja Esplanadilla 1700 autolla. Tämä tarkoittaa lisää autoja, melua ja terveydelle haitallisia pienhiukkasia keskusta-alueilla, jossa viihtyisän ja kävelijöille sopivan ympäristön pitäisi olla lähtökohta. Hämeentien ja Kustaavaasantien risteyksessä tunneli kasvattaa liikennemäärää niin, että tarvitaan seuraava satojen miljoonien autosilta, joka taas puolestaan lisää liikennemääriä.

Tunneli pyrkii ratkaisemaan ennen kaikkea Itäväylän, Junatien ja Sörnäisten rantatien laajan risteysalueen ongelmia, jotta siitä saataisiin parempaa kaupunkitilaa. Tavoite on hyvä, mutta toteutettavissa myös ilman tunnelia. Alueelle järjestetyssä kilpailussa töiden ennakkoehtona oli tunneli, johon ehdotusten tuli perustua. Näin saatiin hyviä tunneliin perustuvia ehdotuksia, mutta ei suunnitelmaa ilman tunnelia.

Junatien ympäristössä suurin liikennevirta kulkee Itäväylän ja Sörnäisten rantatien välillä. Jos tämä liikennevirta nostetaan eri tasolle Juna-

tien kilpailuvoittajan tapaan, niin jäljelle jäävä liikenne olisi alle 20 000 ajoneuvoa pohjoisen ja etelän välillä (Hermannin rantatie – Sörnäisten rantatie) ja saman suuruusluokan määrä idän ja lännen välillä (Itäväylä-Junatie-Teollisuuskatu). Ratkaisut, jossa liikennevirrat kohtaavat tasossa ovat näillä määrillä täysin mahdollisia, vaikka kadulla kulkisi myös ratikka. Esimerkiksi Mäkelänkadun ja Sturenkadun risteyksessä kulkee toiseen suuntaan yli 20 000 ja toiseen 30 000 autoa ja kääntyjien määrä on suuri.

Junatielle tulisikin hakea tunneliin perustumatonta ratkaisua. Se voisi olla esimerkiksi sellainen, että osa Hermannin rantatien liikenteestä kulkee Vanhaa Talvitietä, joka oikaistaan nykyisen parkkipaikan läpi Panimokadulle ja siitä Sörnäisten rantatielle ilman 90 asteen mutkia. Näin saadaan aikaan Mäkelänkadun tilannetta muistuttava tavallinen risteys, jossa olisi liikennevalot. Muitakin ratkaisuja voi hyvin löytyä, kun lähdetään siitä että autoliikenteen määrää ei kasvateta.

Sörnäistentunnelin pohjoisen suuaukon hinta on kohonnut jo 70% kaavavaiheen suunnitelmasta, mikä on suurempi nousu kuin esimerkiksi Länsimetrolla. Kilometrihinnaltaan siitä on tulossa koko seudun kallein liikennehanke ja suhteessa liikennehyötyyn suhteettoman kallis.

Näistä syistä Sörnäistentunnelin hankesuunnitelma palautetaan valmisteluun siten, että suunnitellaan Junatien ympäristöön ratkaisu jossa pohjois-eteläsuuntainen liikenne toimii pintatasossa esimerkiksi ylläkuvatulla tavalla ja Herttoniemi-Pasila-Meilähti ratikka voidaan toteuttaa. Samalla selvitetään mahdollisuus muuttaa tunnelivaraus päättymään pohjoisessa Kustaa Vaasantielle, jotta helpotetaan myös Hermannin rantatien ja Hämeentien risteykseen syntyviä liikenneongelmia. Tämä tunneli voitaisiin rakentaa myöhemmin, jos se osoittautuu välttämättömäksi.

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Anni Sinnemäen palautusehdotus

Jaa-äännet: 8

Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Matias Pajula, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 7

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

24.11.2021

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 8 - 7.

Vastaehdotus:

Reetta Vanhanen: Lisäys päätösehdotukseen:

“Samalla kaupunginhallitus edellyttää selvitettävän, miten Jokeri 0:n toteutus voidaan aloittaa jo ennen tunnelin valmistumista.”

Kannattaja: Tuomas Rantanen

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Reetta Vanhasen vastaehdotus

Jaa-äännet: 7

Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Matias Pajula, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 6

Paavo Arhinmäki, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Tyhjä: 2

Elisa Gebhard, Nasima Razmyar

Kaupunginhallitus ei hyväksynyt Reetta Vanhasen vastaehdotusta äänin 7 -6 (2 tyhjää)

Vastaehdotus:

Nasima Razmyar:

Esittelijän perusteluihin seuraava lisäys: Samalla kaupunginhallitus toteaa, että huolimatta Sörnäistentunnelin aiheuttamasta laskennallisesta autoliikennesuoritteiden lisääntymisestä, hankkeella on selkeitä positiivisia vaikutuksia myös kestäviin kulkumuotoihin. Kalasataman alueen kokonaissuunnitelma sisältää useita kestävästä liikkumisesta eli kävelyä, pyöräliikennettä ja joukkoliikennettä edistäviä hankkeita. Nämä edistävät kestävien kulkumuotojen käyttöä vähentäen liikenteen päästöjä. Alueen kokonaisliikennejärjestelmän tuleekin edistää päästöjä vähentävää kokonaisvaikutusta. Se saavutetaan mm. kaavailuilla aluetta palvelevilla raidehankkeilla, erotelluilla joukkoliikennekaistoilla sekä bussiliikenteen terminaalilla. Joukkoliikenteen eri muodoille huolehditaan hyvät vaihtoyhteydet. Lisäksi alueen paikallisesta katuverkosta suunnitellaan kävelypainotteinen, jotta se tarjoaa turvallista ja houkuttelevaa kävely-ympäristöä ihmisille. Kalasataman kokonaissuunnitelma sisältää myös sujuvat baanayhteydet ja laadukkaat liikennejärjestelyt pyöräliikenteelle.

24.11.2021

Kannattaja: Daniel Sazonov

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Nasima Razmyarin ensimmäisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 6

Paavo Arhinmäki, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Ei-äännet: 8

Silja Borgarsdottir Sandelin, Elisa Gebhard, Anniina Iskanus, Matias Pajula, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Tyhjä: 1

Jussi Halla-aho

Kaupunginhallitus hyväksyi Nasima Razmyarin ensimmäisen vastaehdotuksen äänin 6 - 8 (1 tyhjä).

Vastaehdotus:

Nasima Razmyar:

Esittelijän perusteluihin seuraava lisäys: Kaupunginhallitus toteaa myös, että kaupunkiympäristötoimiala ei ole löytänyt ratkaisua, jossa Junatien liikennejärjestelyt olisi mahdollista toteuttaa kilpailun voittaneen ehdotuksen mukaisesti ilman Sörnäistentunnelia.

Liikennesuunnittelukilpailun voitti ehdotus, jossa kaikki muu liikenne on samassa tasossa, paitsi itäväylältä tuleva autoliikenne ohjattaisiin sillalla Sörnäisten rantatielle ja Hermannin rantatien liikenne tulisi maan alaisella yhteydellä Sörnäisten rantatielle. Tämä vapauttaa maanpäältä riittävästi tilaa kaiken muun liikenteen (kaikkine kulkumuotoineen) järjestämiseen sujuvasti ja turvallisesti. Nykyinen liikennejärjestely ei mahdollista kaavailulle pikaraitiotielle erillisiä kaistoja.

Jokeri0 olisi toteutuessaan merkittävä raitiotieinvestointi Pasilan maanlaisine ratkaisuihin. Niin merkittävän investoinnin tulisi mukaan nopeuttaa poikittaista joukkoliikennepalvelua runkobussilinjaan verrattuna. Sekaliikennekaistalla raitiotien luotettavuus olisi heikko, jolloin investoinnin kannattavuus jäisi alhaiseksi ja investoinnin toteuttamisen edellytykset voisivat heikentyä (liitteen 13 kuvaamalla tavalla).

Kannattaja Daniel Sazonov

5 äänestys

24.11.2021

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Nasima Razmyarin toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 6

Paavo Arhinmäki, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Ei-äännet: 8

Silja Borgarsdottir Sandelin, Elisa Gebhard, Anniina Iskanus, Matias Pajula, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Tyhjä: 1

Jussi Halla-aho

Kaupunginhallitus hyväksyi Nasima Razmyarin toisen vastaehdotuksen äänin 6 - 8 (1 tyhjä)

Yhteenveto äänestyksistä

Viiden suoritettuna äänestyksen jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi Nasima Razmyarin ensimmäisen ja toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna ehdotuksen.

Eriävät mielipiteet

Anni Sinnemäki: Jätän eriävän mielipiteen. Esittelijä oli muuttanut pohjaesitystään ilman, että siitä oli lähetetty tietoa kaupunginhallituksen jäsenille. Tämä ei ole normaali toimintatapa Helsingin kaupunginhallituksessa. Tässä tilanteessa esitys olisi ollut perusteltua jättää vielä pöydälle. Lisäksi pyydetyt lisäselvitykset oli ilmeisesti toimitettu tiedoksi vain yhdelle poliittiselle ryhmälle ennen asian käsittelyä, mikä on vastoin yleistä käytäntöä kaupunginhallituksessa. Normaali käytäntö on, että laaditusta lisämateriaalista informoidaan kaikkia kaupunginhallituksen jäseniä, mutta nyt näin ei tehty.

Eriävään mielipiteeseen yhtyneet: Paavo Arhinmäki, Suldaan Said Ahmed, Johanna Nuorteva, Reetta Vanhanen, Tuomas Rantanen

15.11.2021 Pöydälle

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

24.11.2021

Asia/8

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 546

HEL 2020-010913 T 08 00 07

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Sörnäistentunnelin hankesuunnitelman hyväksymistä ja sen toteuttamista vaiheittain seuraavasti:

A

Ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan Sörnäistentunnelin pohjoinen betonitunneliosuus sekä siihen liittyvien ajoramppien maanalaiset rakenteet Kalasatamasta Pasilaan raitiotien ja Hermannin rantatien peruskorjauksen yhteydessä vuosina 2022 - 2024. Ensimmäisen vaiheen kustannusarvio on 50 miljoonaa euroa elokuun 2021 kustannustasossa.

B

Toisessa vaiheessa rakennettavan Sörnäistentunnelin loppuosan suunnittelua ja toteutuksen valmistelua jatketaan ja osuutta koskeva kustannusarvio tuodaan erikseen päätettäväksi.

Sörnäistentunneli tulee toteutuessaan parantamaan Kalasataman alueen jalankulkuympäristön viihtyisyyttä sekä tekee tilaa lisääntyville joukkoliikenneyhteyksille, kuten tulevalle Kalasatama-Pasila-raitiotielle sekä ns. Jokeri 0:lle. Tunneli myös vapauttaa maanpäällistä tilaa Suvilahden ja Teurastamon tapahtuma-alueiden kehittymiselle.

Jatkosuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota tunnelin suuaukkojen suunnitteluun ja niiden sopivuuteen kaupunkiympäristöön.

Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden viihtyisyyteen ja sujuvuuteen panostetaan suunnittelemalla Sörnäisten rantatien ylikulkusillat erityisesti pyöräliikenteen näkökulmasta sujuvalla tavalla.

Käsittely

12.10.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli liikenneinsinööri Riikka Österlund. Asian tuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Palautusehdotus:

Otso Kivekäs: Suunnitelma perustuu oletukseen, että autoliikenteen määrä vuoteen 2030 kasvaa joka tapauksessa Lahdentien suunnalla 6 000 autolla, eli 13 %. Suunnitelman mukainen ratkaisu kasvattaa liikennettä lähes 10 000 autolla. Autoliikenteen määrän kasvu ei ole automaatio, vaan johtuu autoiluun käytettävien väylien kasvattamisesta ja sillä vuorostaan voidaan perustella aina uusia väyliä.

Mallitarkastelun perustella Sörnäistentunnelin myötä henkilöautolla tehtävien matkojen määrä lisääntyy noin 1900 matkaa vuorokaudessa. Vastaavasti joukkoliikenteen matkamäärä vähenee tunnelin myötä 1000 matkalla vuorokaudessa ja jalankulun ja pyöräliikenteen yhteenlaskettu matkamäärä vähenee 600 matkalla vuorokaudessa. Liikennemallin perusteella Sörnäistentunnelin myötä autoliikenteen kulkutapaus Helsingin seudulla kasvaa noin 0,08 prosenttiyksikköä. Hanke vie siis pois Helsingin kaupunkistrategian tavoitteista lisätä kestävien kulkutapojen osuutta ja vähentää liikenteen päästöjä.

Sörnäistentunneli lisää autojen määrää Siltavuorenrannassa 1000 autolla, Hakaniemenrannassa 800 ja Esplanadilla 1700 autolla. Tämä tarkoittaa lisää autoja, melua ja terveydelle haitallisia pienhiukkasia keskusta-alueilla, jossa viihtyisän ja kävelijöille sopivan ympäristön pitäisi olla lähtökohta. Hämeentien ja Kustaavaasantien risteyksessä tunneli kasvattaa liikennemäärää niin, että tarvitaan seuraava satojen miljoonien autosilta, joka taas puolestaan lisää liikennemääriä.

Tunneli pyrkii ratkaisemaan ennen kaikkea Itäväylän, Junatien ja Sörnäisten rantatien laajan risteysalueen ongelmia, jotta siitä saataisiin parempaa kaupunkitilaa. Tavoite on hyvä, mutta toteutettavissa myös ilman tunnelia. Alueelle järjestetyssä kilpailussa töiden ennakkoehtona oli tunneli, johon ehdotusten tuli perustua. Näin saatiin hyviä tunneliin perustuvia ehdotuksia, mutta ei suunnitelmaa ilman tunnelia.

Junatien ympäristössä suurin liikennevirta kulkee Itäväylän ja Sörnäisten rantatien välillä. Jos tämä liikennevirta nostetaan eri tasolle Junatien kilpailuvoittajan tapaan, niin jäljelle jäävä liikenne olisi alle 20 000 ajoneuvoa pohjoisen ja etelän välillä (Hermannin rantatie - Sörnäisten rantatie) ja saman suuruusluokan määrä idän ja lännen välillä (Itäväylä-Junatie-Teollisuuskatu). Ratkaisut, jossa liikennevirrat kohtaavat tasossa ovat näillä määrillä täysin mahdollisia, vaikka kadulla kulkisi myös ratikka. Esimerkiksi Mäkelänkadun ja Sturenkadun risteyksessä kulkee toiseen suuntaan yli 20 000 ja toiseen 30 000 autoa ja kääntyjien määrä on suuri.

Junatielle tulisikin hakea tunneliin perustumatonta ratkaisua. Se voisi olla esimerkiksi sellainen, että osa Hermannin rantatien liikenteestä

kulkee Vanhaa Talvitietä, joka oikaistaan nykyisen parkkipaikan läpi Panimokadulle ja siitä Sörnäisten rantatielle ilman 90 asteen mutkia. Näin saadaan aikaan Mäkelänkadun tilannetta muistuttava tavallinen risteys, jossa olisi liikennevalot. Muitakin ratkaisuja voi hyvin löytyä, kun lähdetään siitä että autoliikenteen määrää ei kasvateta.

Sörnäistentunnelin pohjoisen suuaukon hinta on kohonnut jo 70 % kaavavaiheen suunnitelmasta, mikä on suurempi nousu kuin esimerkiksi Länsimetrolla. Kilometrihinnaltaan siitä on tulossa koko seudun kallein liikennehanke ja suhteessa liikennehyötyyn suhteettoman kallis.

Näistä syistä Sörnäistentunnelin hankesuunnitelma palautetaan valmisteluun siten, että suunnitellaan Junatien ympäristöön ratkaisu jossa pohjois-eteläsuuntainen liikenne toimii pintatasossa esimerkiksi ylläkuvatulla tavalla ja Herttoniemi-Pasila-Meilahti ratikka voidaan toteuttaa. Samalla selvitetään mahdollisuus muuttaa tunnelivaraus päättymään pohjoisessa Kustaa Vaasantielle, jotta helpotetaan myös Hermannin rantatien ja Hämeentien risteykseen syntyviä liikenneongelmia. Tämä tunneli voitaisiin rakentaa myöhemmin, jos se osoittautuu välttämättömäksi.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Vastaehdotus:

Eveliina Heinäluoma: Sörnäistentunneli tulee toteutuessaan parantamaan Kalasataman alueen jalankulkuympäristön viihtyisyyttä sekä tekee tilaa lisääntyville joukkoliikenneyhteyksille, kuten tulevalle Kalasatama-Pasila-raitiotielle sekä ns. Jokeri 0:lle. Tunneli myös vapauttaa maanpäällistä tilaa Suvilahden ja Teurastamon tapahtuma-alueiden kehittymiselle.

Jatkosuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota tunnelin suuaukkojen suunnitteluun ja niiden sopivuuteen kaupunkiympäristöön.

Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden viihtyisyyteen ja sujuvuuteen panostetaan suunnittelemalla Sörnäisten rantatien ylikulkusillat erityisesti pyöräliikenteen näkökulmasta sujuvalla tavalla.

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Eveliina Heinäluoman vastaehdotuksen.

1 äänestys

24.11.2021

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Otso Kivekkään palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 8

Silja Borgarsdottir Sandelin, Eveliina Heinäluoma, Atte Kaleva, Sami Kuusela, Jenni Pajunen, Mika Raatikainen, Risto Rautava, Laura Ris-sanen

Ei-äännet: 5

Otso Kivekäs, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Arvind Ramac-handran, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 8 - 5.

05.10.2021 Pöydälle

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Riikka Österlund, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37312
riikka.osterlund(a)hel.fi

24.11.2021

Asia/9

§ 359

Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloite asuntopolitiikan vaikutusarvioinnin laatimisesta

HEL 2021-004218 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Riikka Karjalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Ryhmäaloite_Raatikainen_31.3.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Perussuomalaisten valtuustoryhmä esittää ryhmäaloitteessaan, että Helsingin kaupunki toteuttaa seuraavan valtuuston päätöksenteon tueksi asuntopolitiikan vaikutusarvioinnin, jossa selvitetään harjoitetun asuntopolitiikan vaikutukset sekä kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa asumisen hintaan Helsingissä ja ryhtyy tarvittaessa vuoropuheluun maan hallituksen kanssa asumistukijärjestelmän uudistamiseksi.

Aloitteessa todetaan, että asumiskustannukset jatkavat nousuaan pääkaupunkiseudulla, ja että myös asumistukimenot ovat olleet Helsingissä jo pitkään merkittävässä kasvussa. Aloitteessa esitetään etenkin vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen tarjonnan vähäisyyden vaikuttavan vuokrien nousuun. Valtuudetut viittaavat marraskuussa 2020 hyväksytyyn AM-ohjelmaan, jossa asuntotuotantotavoitteen kasvattamisen perusteluissa todetaan asuntotuotantomäärän vaikuttavan myös asumisen hintaan.

Helsingin kaupunki seuraa aktiivisesti asuntojen hinta- ja vuokrakehitystä, joihin pitkälti asumisen kustannukset pohjautuvat. Kaupunginkansliassa valmistellaan hyväksytyn AM-ohjelman mukaisesti myös kaupungin omaa mallia mitata asumisen kohtuuhintaisuutta, jotta voitaisiin tehdä näkyväksi helsinkiläisten erilaisia asumiskustannuksia.

Asuntomarkkinat eivät ole täydelliset muun muassa niihin kohdistuvan sääntelyn vuoksi, eikä näin ollen hinta määräydy yksin kysynnän ja tarjonnan mukaisesti. Sääntelyä harjoittaa kaupungin lisäksi valtio. Asumistuen lisäksi valtion sääntelyä tapahtuu esimerkiksi tarjontatukien muodossa. Kaupungin omaa sääntelyä edustaa muun muassa kaavoitus ja tontinluovutus. Tämän lisäksi asuntomarkkinoilla asuntojen hintoihin vaikuttaa muun muassa asunnon sijainti ja liikenneyhteydet sekä asunnon ja asuinalueen laatutekijät. Edellä mainituista syistä asuntotuotannon lisääminen ei automaattisesti johda asuntojen hintojen laskuun ja hintavaikutukset voivat näkyä vasta useampien vuosien päästä.

Huomionarvoista on myös, että asuntojen hintojen suhteen asuntomarkkinat ovat Helsingissä eriytyneet. Siinä missä kaupungin keskustassa ja sen tuntumassa kalleusalueilla 1 ja 2 asuntojen hinnat ovat erittäin kalliita, on hintataso huomattavasti huokeampi lähiövyöhykkeellä kalleusalueilla 3 ja 4. Asuntojen kysyntä kuitenkin myös on jatkuvasti kasvanut keskusta-alueen ulkopuolella.

Tällä hetkellä asuntojen kauppa on Helsingissä erittäin vilkasta, mikä kertoo asuntojen voimakkaasta kysynnästä. Muun muassa tämän voidaan arvioida pitävän yllä asuntojen hintojen nousua. Asuntojen hintakehitys heijastuvat myös asuntojen vuokriin, erityisesti vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen kohdalla. Kuitenkin vuoden 2021 alusta alkaen on voitu havaita, että vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen kysyntä on osaltaan heikentynyt, kun opiskelijoita ja muita nuoria aikuisia on saapunut kaupunkiin tavanomaista vähemmän. Vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja on tarjolla pandemiaa edeltävää aikaa, niiden markkinointiajat ovat pidempiä ja uusien vuokrasopimusten neliövuokrat ovat laskussa.

Yhteenvetona edellisestä voidaan todeta, että asuntojen hintojen ja vuokran muodostukseen vaikuttaa useita tekijöitä, mistä johtuen yksin asuntotuotannon kasvattamisella ei voida ratkaista kohtuuhintaisen asumisen kysymystä. Asuntotuotannon kasvattaminen on kuitenkin keskeinen väline kaupungille vaikuttaa asumisen hintaan.

AM-ohjelman seuranta, jota voidaan pitää myös vaikutusten arviointina, tehdään kaupunginvaltuustolle vuosittain. Tässä yhteydessä raportoidaan asuntojen hinta- ja vuokrakehityksestä sekä asumistuesta. Niin ikään ohjelman raportoinnissa käsitellään asuntojen rakentamista Helsingissä. AM-ohjelmakauden lopussa tehdään laajempi arviointi koko

24.11.2021

ohjelmakaudesta, jota hyödynnetään seuraavan ohjelman valmistelussa.

Tämän lisäksi kaupunginkansliassa tuotetaan vuosittain tilastojulkaisut asuntojen hinnoista ja vuokrista sekä rakentamisesta. Asuminen Helsingissä -sivustolla tilastojen seuranta on tätäkin tiiviimpää ja uusia tietoja julkistetaan rakentamisen, hintojen ja vuokrien osalta neljännesvuosittain, muiden teemojen osalta julkaisut tehdään vuosittain. Tätäkin tiiviimmin rakentamisen, asuntokaupan ja asuntojen hintojen kehityksestä raportoidaan kaupungin johtoryhmälle sekä koronapandemian vaikutusten arvioinnin muodossa, että yleisemmällä tasolla KPI-seurannassa (key performance indicator). Strategiaosastolla on myös käynnissä kehityshanke, jonka myötä tilannekuvaa saadaan päivitettyä aiempaakin tiiviimmin ja viestittyä omalla sivustollaan.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Riikka Karjalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Ryhmäaloite_Raatikainen_31.3.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 849

HEL 2021-004218 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

24.11.2021

Riikka Karjalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 360

Kristillisdemokraattien ja Sinisten valtuustoryhmän ryhmäaloite täyden palvelun energiarenessanssitoiminnasta

HEL 2021-005024 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kristillisdemokraattien ja Sinisten valtuustoryhmän ryhmäaloitteessa esitetään, että kaupunki ottaisi kokonaisvaltaista vastuuta yksityisten asuntoyhtiöiden energiatehokkuushankkeista. Palveluun kuuluisi ryhmäaloitteen mukaan tietojen ja neuvojen antamisen lisäksi se, että kaupunki ottaisi vastuun remontin suunnittelusta, toteutuksesta ja lainoittamisesta.

Kuten ryhmäaloitteessa todetaan, rakennusten lämmittämiseen liittyvien kasvihuonepäästöjen vähentäminen on erittäin tärkeässä asemassa, jotta Helsinki voi olla hiilineutraali vuonna 2035. Hiilineutraalisuustavoitetta on äskettäin hyväksytyssä kaupunkistrategiassa aikaistettu vuoteen 2030. Nykyistä energiarenessanssitoimintaa ei kuitenkaan voida laajentaa ryhmäaloitteessa esitetyllä tavalla.

Energiarenessanssitoiminta on vasta aloitettu ja on tärkeää, että palvelua kehitetään taloyhtiöiden tarpeet huomioiden. Toiminnan laajentaminen sille tasolle, jota aloitteessa esitetään, on kuitenkin ongelmallista.

Huomioitavia ongelmakohtia tai kysymyksiä olisivat ainakin seuraavat seikat:

- Aloitteessa esitetty toimintamalli ei kuulu kunnan toimialaan.
- Suunnittelutyön siirtäminen kunnalle heikentäisi suunnittelualan yritysten toimintaedellytyksiä.
- Toiminta vaatisi oman liikelaitoksen perustamista eikä liiketoiminnan tasapuolisuuden varmistaminen olisi mahdollista. Osaavista suunnittelijoista on kova kilpailu yksityisellä puolella eli pätevän työvoiman palkkaaminen voi olla haastavaa.
- Aloitteessa esitetty suunnittelutehtävä ei sovi kaupungin vastuulle. Muun muassa ristiriitatilanteissa toimiminen olisi ongelmallista. Suunnittelu sekä hankkeiden toteutus eivät sopisi energiarenessanssitoiminnan rooliin suhteessa rakennusvalvontapalveluihin.
- Pääkaupunkiseudulla rahoituksen saaminen ei tyypillisesti ole ongelma taloyhtiöille.
- Aloitteessa esitetty 10 % energiakustannusten pienenemisestä on haasteellista määritellä.
- Energiahankkeita voidaan jo nykyisellään toteuttaa niin, että niiden vastikevaikutus on nolla tai jopa vastiketta pienentävä eli osakas ei lähtökohtaisesti joudu taloudellisesti huonompaan asemaan.
- On epäselvää, miten toiminta suhtautuisi ARA:n tukiin.

Edellä mainituista seikoista johtuen energiarenessanssitiimin toimintaa on tarkoituksenmukaista jatkaa tasapuolisena neuvontapalveluna, eikä sitä ole perusteltua laajentaa sellaisille osa-alueille, joilla on jo olemassa hyvin toimivat ja vakiintuneet toiminnanharjoittajat. Lisäksi on huomioitava, että kaupunki vastaa oman kiinteistökantansa ylläpidosta sekä kehittämisestä ja vastaavasti muut kiinteistöjen omistajat huolehtivat omista velvoitteistaan.

Nykyisellään energiarenessanssitiimi tarjoaa puolueetonta neuvontaa ja tietoa taloyhtiöille ja auttaa energiahankkeiden läpiviennissä. Toiminnan tavoitteena on yksityisen asuinrakennuskannan energiankulutuksen pienentäminen osana Helsingin hiilineutraaliustavoitteita. Energiarenessanssitiimi aloitti toimintansa 1.3.2021, jonka jälkeen yli 100 taloyhtiötä on ottanut tiimin asiantuntijoihin yhteyttä. Toimintaa kehitetään syksyn 2021 ja kevään 2022 aikana taloyhtiöiltä kerättävän palautteen perusteella.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

24.11.2021

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n mukaan valtuustoryhmä voi tehdä ryhmäaloitteen. Ryhmäaloite on aloite, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä ja joka otsikoidaan ryhmäaloitteeksi. Ryhmäaloitteen jättää puheenjohtajalle valtuustoryhmän puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Valtuustoryhmä voi tehdä neljä ryhmäaloitetta valtuustokauden aikana.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 801

HEL 2021-005024 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 07.09.2021 § 420

HEL 2021-005024 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Täyden palvelun energiarenessanssia koskevassa ryhmäaloitteessa ehdotetaan, että kaupunki ottaisi kokonaisvaltaista vastuuta yksityisten asuntoyhtiöiden energiatehokkuushankkeista. Kuten ryhmäaloitteessa todetaan, rakennusten lämmittämiseen liittyvien kasvihuonepäästöjen vähentäminen on erittäin tärkeässä asemassa, jotta Helsinki voi olla hiilineutraali vuonna 2035. Helsingin rakennusvalvontapalveluiden kanta kuitenkin on, että nykyistä energiarenessanssitoimintaa ei voida laajentaa aloitteessa esitetyllä tavalla.

Energiarenessanssitoiminta on vasta aloitettu ja on tärkeää, että palvelua kehitetään taloyhtiöiden tarpeet huomioiden. Toiminnan laajentaminen sille tasolle, jota aloitteessa esitetään, on kuitenkin ongelmallista. Huomioitavia ongelmakohtia tai kysymyksiä olisivat muun muassa seuraavat seikat:

- Aloitteessa esitetty toimintamalli ei kuulu kunnan toimialaan vaan se on ”markkinaehtoista” toimintaa.
- Heikentäisikö suunnittelutyön siirtäminen kunnalle suunnittelualueen yritysten toimintaedellytyksiä?
- Vaatisiko toiminta oman liikelaitoksen perustamista ja olisiko liiketoiminta tasapuolista? Osaavista suunnittelijoista on kova kilpailu yksityisellä puolella eli pätevän työvoiman palkkaaminen voi olla haastavaa.
- Onko suunnitteluvastuun ottaminen soveliasta kaupungin toimintaa ja miten toimittaisiin esim. ristiriitatilanteissa? Miten suunnittelu sekä hankkeiden toteutus sopisi energiarenessanssitoiminnan rooliin suhteessa rakennusvalvontaan?
- Pääkaupunkiseudulla rahoituksen saaminen ei tyypillisesti ole ongelma taloyhtiöille.
- Miten määritellään aloitteessa esitelty 10 % energiakustannusten pienenemisestä?
- Energiahankkeita voidaan jo toteuttaa niin, että niiden vastikevaikutus on nolla tai jopa vastiketta pienentävä eli osakas ei lähtökohtaisesti joudu taloudellisesti huonompaan asemaan.
- Miten toiminta suhtautuisi ARA:n tukiin?

Näistä seikoista johtuen energiarenessanssitiimin toiminnassa on tarkoituksenmukaista pysyä tasapuolista neuvontaa antavana tahona, eikä laajentaa toimintaansa sellaisille osa-alueille, joilla on jo olemassa hyvin toimivat ja vakiintuneet toiminnanharjoittajat. Lisäksi on huomioitava, että kaupunki vastaa oman kiinteistökantansa ylläpidosta sekä kehittämisestä ja on luontevaa, että muut kiinteistöjen omistajat huolehtivat omista velvoitteistaan.

Nykyisellään Energiarenessanssitiimi tarjoaa puolueetonta neuvontaa ja tietoa taloyhtiöille ja auttaa energiahankkeiden läpiviennissä. Toi-

24.11.2021

minnan tavoitteena on yksityisen asuinrakennuskannan energiankulutuksen pienentäminen osana Helsingin hiilineutraaliustavoitteita. Energiarenessanssitiimi aloitti 1.3.2021, jonka jälkeen yli 100 taloyhtiötä on ottanut tiimin asiantuntijoihin yhteyttä. Toimintaa kehitetään syksyn 2021 ja kevään 2022 aikana taloyhtiöiltä kerättävän palautteen perusteella.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Petri Perkiömäki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 26418
petri.perkiomaki(a)hel.fi

24.11.2021

Asia/11

§ 361

Kristillisdemokraattien ja Sinisten valtuustoryhmän ryhmäaloite etäopiskelumahdollisuuksien hyödyntämisestä koronapandemian jälkeen

HEL 2021-006785 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kristillisdemokraattien ja Sinisten valtuustoryhmä esittää ryhmäaloitteessaan etäopiskelumahdollisuuksien hyödyntämistä myös korona-ajan jälkeen.

Perusopetuslaki ei mahdollista opetuksen järjestämistä etäopetuksena, jossa oppilas valitsee itse opiskelun ajan ja paikan. Tämän vuoksi opivelvollisuusikäisten perusopetus järjestetään lähiopetuksena. Lähiopetuksen kuuluu opettajan antama opetus koulun osoittamassa turvallisessa opiskeluympäristössä työsuunnitelmassa määriteltynä työaikoina.

Lukiolain ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisesti koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen toteutus- ja järjestämistavoista. Tämä mahdollistaa opetuksen järjestämisen lähiopiskelun lisäksi myös etäopiskeluna sekä lähi- ja etäopiskelun rinnakkaismallina.

Etäopetuksen hyödyntämisen nykytilanne toisen asteen opinnoissa ja vapaassa sivistystyössä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Helsingin kaupungin lukioiden opiskelijat voivat suorittaa lukiokursseja kaupungin yhteisen tarjonnan kautta. Yhteinen tarjonta koostuu verkko-opinnoista, etäopinnoista, kaupunkitarjottimen lähiopinnoista sekä kesäopinnoista. Verkko-opinnoilla tarkoitetaan opintokokonaisuuksia, jotka opiskelija voi suorittaa joustavasti ajasta ja paikasta riippumatta, kuitenkin verkkope-riodeihin sidotusti.

Lisäksi Helsingin kaupungin lukioiden opiskelijat voivat suorittaa lukio-kursseja kaupungin etätarjottimen kautta. Etäopetus tarkoittaa opinto-jaksoa, jossa opiskelija osallistuu oppitunneille verkossa lukujärjestykseen merkittynä aikana.

Helsingin aikuislukion järjestämät, Helsingin kaupungin lukioiden yhteiseen tarjontaan kuuluvat lukiokurssit on toteutettu lähiopetuksena. Elokuussa Helsingin aikuislukio kuitenkin tarjosi kertauskursseja syksyn ylioppilaskokelaille etäopetuksena. Preliminäärikokeet saattoi halutesaan suorittaa lähikokeena.

Stadin ammattiopistossa (Stadin AO:ssa) kaksi kolmasosaa opetuksesta toteutetaan tällä hetkellä lähiopetuksena tai työelämässä tapahtuvana oppimisena ja yksi kolmasosa verkko-opetuksena. Vuonna 2021 Stadin AO:n eStadi-toiminta on laajennettu kaikille kampuksille ja tämä tarjoaa mahdollisuuden kaikille opiskelijoille suorittaa opintoja verkko-opintoina. Digipedatiimi, eOppimisen mentorit ja digiagentit tarjoavat tukea opettajille ja opiskelijoille verkko-opintojen kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Helsingin Työväenopistossa tavoitteena on, että syksystä 2021 alkaen 10 % kursseista toteutetaan etäopetuksena. Työväenopisto tuo kaupungin kurssitarjottimelle yhteistyökursseja, jotka ovat yhdistettävissä sekä Stadin AO:n että Helsingin kaupungin lukioiden opintoihin.

Etäopetusmahdollisuuksien kehittäminen

Tarve verkko- ja etäopetuksen tarjonnan laajentamiseen toisen asteen opinnoissa ja vapaassa sivistystyössä on tunnustettu jo ennen koronapandemiaa, jolloin verkko-opetustarjontaa alettiin voimakkaasti kehittää vastaamaan kysyntää. Toisen asteen ja vapaan sivistystyön opiskelijoiden mahdollisuutta suorittaa opintoja Helsingin kaupungin lukioissa, Stadin AO:ssa ja Työväenopistoissa pyritään laajentamaan entisestään tulevaisuudessa. Verkko-opintotarjontaa kehitetään niin, että opiskelijat voivat valita opintoja myös ristiin eri oppilaitoksista. Kartoitusta Helsingin kaupungin kurssitarjottimen laajentamiseksi ei ole tarpeen käynnistää uudestaan, sillä tämä työ on jo käynnissä.

24.11.2021

Vastaus on asiasta saadun kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n mukaan valtuustoryhmä voi tehdä ryhmäaloitteen. Ryhmäaloite on aloite, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä ja joka otsikoidaan ryhmäaloitteeksi. Ryhmäaloitteen jättää puheenjohtajalle valtuustoryhmän puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Valtuustoryhmä voi tehdä neljä ryhmäaloitetta valtuustokauden aikana.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 802

HEL 2021-006785 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 24.08.2021 § 277

HEL 2021-006785 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi lausunnon Kristillisdemokraattien ja Sinisten valtuustoryhmien aloitteesta etäopiskelumahdollisuuksien hyödyntämisestä koronaepidemian jälkeen:

Oppivelvollisuusikäisten perusopetus järjestetään lähiopetuksena. Lähiopetuksen kuuluu opettajan antama opetus koulun osoittamassa turvallisessa opiskeluympäristössä työsuunnitelmassa määritellyinä työaikoina. Perusopetuslaki ei mahdollista opetuksen järjestämistä etäopetuksena, jossa oppilas valitsee itse opiskelun ajan ja paikan. Lukiolaki ja laki ammatillisesta koulutuksesta toteaa, että koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen toteutus- ja järjestämistavoista (Lukiolaki §13, Laki ammatillisesta koulutuksesta §62). Tämä mahdollistaa opetuksen järjestämisen lähiopiskelun lisäksi myös etäopiskeluna sekä lähi- ja etäopiskelun rinnakkaismallina.

Helsingin kaupungin lukioiden opiskelijat voivat suorittaa lukiokursseja kaupungin yhteisen tarjonnan kautta. Yhteinen tarjonta koostuu verkko-opinnoista, etäopinnoista, kaupunkitarjottimen lähiopinnoista sekä kesäopinnoista.

Verkko-opinnoilla tarkoitetaan opintokokonaisuuksia, jotka opiskelija voi suorittaa joustavasti ajasta ja paikasta riippumatta, kuitenkin verkkoperiodeihin sidotusti. Verkko-opetuksen tarkoitus on mahdollistaa opiskelijalle joustavia oppimispolkuja.

Helsingin kaupungin lukioiden opiskelijat voivat myös suorittaa lukiokursseja kaupungin etätarjottimen kautta. Etäopetus tarkoittaa opintojaksoa, jossa opiskelija osallistuu oppitunneille verkossa lukujärjestyksen merkittynä aikana.

Helsingin kaupungin lukiolaisilla on mahdollisuus tutustua korkeakouluopintoihin ja suorittaa yliopiston ja ammattikorkeakoulun kursseja jo lukioaikana. Helsingin kaupungin lukiolaiset voivat suorittaa joitakin opintoja myös Helsingin kaupungin työväenopistoissa. Opinnot hyväksiluetaan lukiotutkintoon.

Helsingin aikuislukio järjestää Helsingin kaupungin lukioiden yhteiseen tarjontaan kuuluvia lukiokursseja kesäkuussa. Nämä kurssit toteutetaan lähiopetuksena. Elokuussa Helsingin aikuislukio tarjoaa osana kaupungin yhteistä tarjontaa kertauskursseja syksyn yo-kirjoittajille, nämä taas järjestetään etäopetuksena, preliminäärikokeet voi suorittaa halutessaan lähikokeena. Yleensä lukioissa kesäopetusta ei opettajien virkaehtosopimuksen mukaan ole mahdollista toteuttaa, mutta Helsingin aikuislukiossa tämä on paikallisen sopimisen johdosta mahdollista.

Stadin AO:ssa toteutetaan opetusta ja ohjausta ympärivuotisesti ja opiskelijaksi voi hakeutua jatkuvan haun kautta. Tällä hetkellä kaksi

kolmasosaa opetuksesta toteutetaan lähiopetuksena tai työelämässä tapahtuvana oppimisena ja yksi kolmasosa verkko-opetuksena. Stadin AO:ssa on vuonna 2021 laajennettu eStadin toiminta kaikille kampuksille ja tämä tarjoaa mahdollisuuden kaikille opiskelijoille suorittaa opintoja verkko-opintoina. Digipedatiimi, eOppimisen mentorit ja digiagentit tarjoavat tukea opettajille ja opiskelijoille verkko-opintojen kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Helsingin Työväenopistossa on tavoitteena, että syksystä 2021 alkaen 10% kursseista etätoteutuksena. Työväenopisto tuo kaupungin kurssi-tarjottimelle yhteistyökursseja, jotka ovat yhdistettävissä sekä Stadin AO:n että Helsingin kaupungin lukioiden opintoihin.

Tarve verkko- ja etäopetuksen tarjonnan laajentamiseen toisen asteen opinnoissa ja vapaassa sivistystyössä on tunnistettu jo ennen koronapandemiaa, jolloin verkko-opetustarjontaa alettiin voimakkaasti kehittää vastaamaan kysyntää. Palvelukokonaisuuden tavoitteena on, että toisen asteen ja vapaan sivistystyön opiskelijoiden mahdollisuutta suorittaa opintoja Helsingin kaupungin lukioissa, Stadin AO:ssa ja Työväenopistoissa laajennetaan entisestään tulevaisuudessa. Verkko-opintotarjontaa kehitetään niin, että opiskelijat voivat valita opintoja myös ristiin eri oppilaitoksista. Kartoitusta Helsingin kaupungin kurssi-tarjottimen laajentamiseksi ei tarvitse käynnistää uudestaan, sillä tämä työ on jo käynnissä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tommi Tiittala, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 22900
tommi.tiittala(a)hel.fi

§ 362

Feministisen puolueen ryhmäaloite antirasistisen strategian laatimiseksi Helsingille

HEL 2021-007396 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginvaltuusto katsoi ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Valtuutettu Jussi Halla-aho ehdotti valtuutettu Mikko Paunioita kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että:

Poistetaan virkkeet: "Helsinki sitoutuu toteuttamaan antirasistista toimintaa edellä kuvatun sekä kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Erillisen antirasistisen strategian tarpeellisuus arvioidaan suhteessa "Ihmisoikeuksien Helsinki" -yhdenvertaisuussuunnitelman raportointiin."

Tilalle virke: "Erilliselle antirasistiselle strategialle ja toimintasuunnitelmalle ei näin ole tarvetta."

6 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan, EI-ehdotus: Esitys palautetaan valmisteltavaksi valtuutettu Jussi Halla-Ahon ehdottamin perustein.

Jaa-äännet: 66

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maarit Castrén, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Oona Hagman, Juha Hakola, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Jukka Järvinen, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Laura Kolehmainen, Sini Korpinen, Eeva Kärkkäinen, Noora Laak, Heimo Laaksonen, Anna Lemström, Minna Lindgren, Ajak Majok, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Coel Thomas, Pilvi

Torsti, Aino Tuominen, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Feniks Willamo

Ei-äännet: 15

Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Seida Sohrabi

Poissa: 4

Harry Bogomoloff, Timo Harakka, Sanna-Leena Perunka, Mirita Saxberg

Kaupunginvaltuusto jatkoi asian käsittelyä.

Valtuutettu Seida Sohrabi ehdotti valtuutettu Dani Niskasen kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi seuraavasti:

Helsingin kaupunginvaltuusto päättää, että Helsinki katsoisi mahdollisuutta laatia rasisminvastainen strategia, ei antirasistinen strategia. Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa tulee edistää Helsingissä. Sitä ei kuitenkaan edistetä antirasismilla, joka on latautunut termi. Antirasismi on puolueellinen, toisia syrjivä ja toisia uhriuttava arvo. Antirasismi ei edistä oikeudenmukaisuutta ja hyviä etnisiä suhteita, vaan on osa syrjivää woke-kulttuuria ja ideologiaa nimeltä intersektionaalinen feminismi. On loukkaavaa kutsua ihmisiä rodullistetuiksi. Ihminen edustaa omaa yhtä rotua nimeltä homo sapiens.

Helsingin kaupungin pitää edistää myös jatkossakin yhdenvertaisuutta, mahdollisuuksien tasa-arvoa ja oikeudenmukaisuutta. Se tehdään lisäämällä ymmärrystä, kunnioitusta ja syrjimättömyyttä. Kaikkea sitä mikä luo enemmän hyvää kuin huonoa. Feministisen puolueen ryhmäaloitteessa on paljon hyvää, jota allekirjoitan. Isoin ongelma siinä on kuitenkin sanat antirasismi ja rodullistettu. Rasismia ei kitketä pakolla eli velvoittamalla toimimaan ja syyllistämällä tiettyjä etnisiä ryhmiä ja samalla tekemällä oletuksia kokonaisista kansanryhmistä. Tällainen vaatimus ampuu itseään jalkaan eli nimenomaan lisää rasismia.

Kaupungin toimielimien ei tule ryhtyä aloitteen johdosta toimiin edistää antirasismia.

7 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

24.11.2021

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Esitys palautetaan valmisteltavaksi valtuutettu Seida Sohrabin ehdottamin perustein.

Jaa-äännet: 62

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Juha Hakola, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Laura Kolehmainen, Sini Korpinen, Eeva Kärkkäinen, Noora Laak, Anna Lemström, Minna Lindgren, Ajak Majok, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Sami Mutttilainen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Coel Thomas, Pilvi Torsti, Aino Tuominen, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Feniks Willamo

Ei-äännet: 13

Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Seida Sohrabi

Tyhjä: 6

Maaret Castrén, Marko Kettunen, Heimo Laaksonen, Seija Muurinen, Sari Sarkomaa, Maarit Vierunen

Poissa: 4

Harry Bogomoloff, Oona Hagman, Timo Harakka, Sanna-Leena Perunka

Kaupunginvaltuusto jatkoi asian käsittelyä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Feministisen puolueen ryhmäaloite 16.06.2021

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Feministisen puolueen valtuustoryhmä esittää ryhmäaloitteessaan, että Helsinki laatii antirasistisen strategian ja toimintasuunnitelman.

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä ja joka on otsikoitu ryhmäaloitteeksi.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 5 §:ssä säädetään viranomaisen velvollisuudesta edistää yhdenvertaisuutta. Viranomaisen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava viranomaisen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia. Viranomaisella on myös oltava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Kaupunginvaltuusto on 13.10.2021 hyväksynyt valtuustokaudelle 2021-2025 kaupunkistrategian "Kasvun paikka". Strategia asettaa koko kaupunkiorganisaatiolle tavoitteita asukkaiden hyvinvoinnin lisäämiseksi ja kielteisten ilmiöiden, kuten huono-osaisuuden ja rikollisuuden sekä segregaaation torjumiseksi.

Strategian mukaisesti Helsinki on sitoutunut edistämään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia kaikessa toiminnassaan. Helsinki panostaa kaikessa palvelutyössään erilaisten ihmisten kohtaamiseen. Sote- ja opetushenkilöstöä ja muita lapsiperheiden kanssa työskenteleviä koulutetaan kohtaamaan erilaisia perheitä entistä sensitiivisemmin muun muassa tunnistamaan ja purkamaan rasismia.

Kaupunginhallitus on 30.8.2021 asettanut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan, jonka tehtävänä on muun muassa edistää, seurata ja arvioida yhdenvertaisuuden toteutumista sekä yhdenvertaisuuslaissa määritettyihin syrjintäperusteisiin liittyvän syrjinnän ehkäisemistä ja poistamista Helsingin kaupungin toiminnassa ja palveluissa.

Kaupunginhallituksessa hyväksyttiin 9.3.2020 Helsingin kaupungin palveluiden yhdenvertaisuussuunnitelma "Ihmisoikeuksien Helsinki". Suunnitelman toteuttamista seurataan ja etenemisestä raportoidaan kaupunginhallitukselle.

Rasismien ja sen aiheuttamien kielteisten seurausten torjuminen on tärkeässä osassa kaupunkistrategiaa, kaupungin palveluiden suunnittelua sekä henkilöstöön kohdistuvaa ohjeistusta. Helsinki sitoutuu toteuttamaan antirasistista toimintaa edellä kuvatun sekä kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Erillisen antirasistisen strategian tarpeellisuus arvioidaan suhteessa "Ihmisoikeuksien Helsinki" -yhdenvertaisuussuunnitelman raportointiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Feministisen puolueen ryhmäaloite 16.06.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 850

HEL 2021-007396 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa Feministisen puolueen ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

15.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Viimeinen lause: "Erilliselle antirasistiselle strategialle ja toimintasuunnitelmalle ei näin ole tarvetta."

Korvataan lauseella: "Helsinki sitoutuu toteuttamaan antirasistista toimintaa edellä kuvatun sekä kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Erillisen antirasistisen strategian tarpeellisuus arvioidaan suhteessa "Ihmisoikeuksien Helsinki" -yhdenvertaisuussuunnitelman raportointiin."

24.11.2021

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Viimeinen lause: ”Erilliselle antirasistiselle strategialle ja toimintasuunnitelmalle ei näin ole tarvetta.” Korvataan lauseella: ”Helsinki sitoutuu toteuttamaan antirasistista toimintaa edellä kuvatun sekä kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Erillisen antirasistisen strategian tarpeellisuus arvioidaan suhteessa ”Ihmisoikeuksien Helsinki” - yhdenvertaisuussuunnitelman raportointiin.”

Jaa-äännet: 1

Jussi Halla-aho

Ei-äännet: 10

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Anniina Iskanius, Minja Koskela, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Tyhjä: 4

Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 10 - 1 (tyhjiä 4).

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

§ 363

Valtuutettu Laura Finne-Elosen aloite heikoista jäistä varoittavista kylteistä

HEL 2021-005050 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Laura Finne-Elosen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Laura Finne-Elonen ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää mahdollisuudet asentaa varoituskylttejä heikoista jäistä rannoille ja muille alueille, mistä pääsee helposti talvisin jäälle. Varoituskyltit voisivat aloitteen tekijöiden mukaan myös sisältää tietoa jäillä liikkumiseen tarvittavista varusteista.

Kaupunginhallitus viittaa aloitteen johdosta saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että aloitteessa esitetty täsmätiedottaminen jään kantavuudesta rannoille sijoitettavin kyltein tai esimerkiksi sosiaalisen median avulla ei ole tarkoituksenmukaista, vaikka yleisesti heikoista jäistä tiedottaminen onkin sinänsä kannatettava ajatus.

Helsingin jäätilanteesta kyltein tiedottaminen edellyttäisi kaupungin kaikkien jääalueiden jatkuvaa seurantaa. Helsingissä pelkästään niille alueille, joilta jäälle pääsy on helppoa, tarvittaisiin tiedottamista varten arviolta 150–200 kylttiä, joita tulisi päivittää ja ylläpitää muuttuvan jäätilanteen mukaan. Lisäksi on huomioitava, että vaaralliset kohdat voivat vaihdella talven mittaan sekä eri talvina, eivätkä kyltit soveltuisi tiedot-

24.11.2021

tamisen välineeksi näissä muuttuvissa olosuhteissa. Rannoille pysyvästi ympäri vuoden sijoitettavat, heikoista jäistä varoittavat kyltit sen sijaan eivät tehoaisi kovinkaan hyvin ihmisiin. Jos varoituskylttejä asennettaisiin rannoille, saattaisi myös syntyä harhakuva, että siellä missä kylttejä ei ole, on jää turvallista.

Edellä mainituin perustein heikoista jäistä varoittaminen tähän tarkoitukseen asennettavien kylttien avulla olisi erittäin haasteellista. Tehokkaampaa tiedottamista jäätilanteesta toteuttavat esimerkiksi Rajavartiolaitos, Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliitto sekä Helsingin kaupungin pelastuslaitos sosiaalisen median avulla. Myös esimerkiksi Suomen ympäristökeskus ja Ilmatieteen laitos seuraavat osaltaan jäätilannetta.

Aloitteesta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan sekä pelastuslautakunnan lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Laura Finne-Elosen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 809

HEL 2021-005050 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

24.11.2021

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 07.09.2021 § 137

HEL 2021-005050 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi kaupunginhallitukselle asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan tiedottaminen heikoista jäistä on kannatettavaa. Jäällä liikutaan kuitenkin aina omalla vastuulla, ja olosuhteet jäällä voivat muuttua nopeasti. Täsmätiedottaminen jään kantavuudesta rannoille sijoitettavin kyltein tai esimerkiksi sosiaalisen median avulla on liikuntapalveluiden näkemyksen mukaan erittäin haasteellista.

Helsingissä meren jäälle pääsee useista paikoista. Esimerkiksi liikuntapalveluiden hallinnoimilta 26 uimarannalta ja kaupungin 79 pienvenesatamasta on helppo pääsy jäälle.

Pelkästään näille alueille tiedottamista varten tarvittaisiin arviolta 150–200 kylttiä, joita tulisi päivittää ja ylläpitää jäätilanteen mukaan. Mikäli rannoille sen sijaan sijoitettaisiin pysyviä kylttejä, joissa varoitetaan heikoista jäistä ympäri vuoden, niin tämän tapaiset taulut eivät liikuntapalveluiden näkemyksen mukaan tehoa kovinkaan hyvin ihmisiin.

Tehokkaampaa tiedottamista jäätilanteesta toteuttavat esimerkiksi Rajavartiolaitos, Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliitto sekä Helsingin kaupungin pelastuslaitos sosiaalisen median avulla.

Hyvinä jäätalvina liikuntapalvelut toteuttaa meren jäälle 1–2 matkaluistelurataa kuntalaisten käyttöön. Liikuntapalvelut huolehtii ja vastaa ratojen turvallisuudesta tarkastamalla ne päivittäin sekä sulkee radan, kun jään paksuus ei ole enää riittävä. Asiasta tiedotetaan radalla kyltein, kaupungin kotisivuilla sekä sosiaalisessa mediassa.

Helsingin koko jäätilanteesta tiedottaminen edellyttäisi kaupungin kaikkien jääalueiden jatkuvaa seurantaa. Kylttien asentaminen, ylläpitäminen sekä jään paksuuden seuranta, vastuut huomioiden, toisi liikuntapalveluiden näkemyksen mukaan kaupungille

24.11.2021

huomattavia kustannuksia. Liikuntapalveluissa ei ole varattu resursseja edellä mainittujen asioiden toteuttamiseksi.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 24.08.2021 § 392

HEL 2021-005050 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Heikosta jäädästä varoitavien kylttien asentamista sekä jäätilanteen seurantaan liittyviä kysymyksiä on selvitetty laajasti kaupunkiympäristön toimialalla sekä muun muassa lakipalveluiden kanssa.

Heikosta jäädästä varoitavien kylttien asentaminen ei kuulu kaupungin laissa määriteltyihin tehtäviin. Kuntalain mukaan: ”Kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät ja järjestää sille laissa erikseen säädetyt tehtävät.” Varoituskylttien pystyttäminen ei ole minkään erityislain nojalla kunnan lakisääteinen tehtävä. Kyse ei ole myöskään kunnan alueiden käytön suunnittelusta, jossa mm. elin- ja toimintaympäristön terveellisyys ja turvallisuus on otettava lain nojalla huomioon, vaan luonnonympäristöstä. Jäällä liikutaan omalla vastuulla myös kaupungin alueella. Jäällä järjestettävissä tapahtumissa järjestäjätaholla on, sitä vastoin, jossain määrin vastuu turvallisuudesta.

Koska lakisääteistä veloitetta kylttien asentamiseen ei ole, niiden asentaminen on harkinnanvaraista. Kylttien asettaminen ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista rantaviivan suuren määrän vuoksi, eikä mahdollisten vaaranpaikkojen kartoittaminen ole mahdollista kaupungin nykyisillä resursseilla. Vaaralliset kohdat voivat myös vaihdella talven mittaan sekä eri talvina. Jos varoituskylttejä asennetaan rannoille, saattaa myös muodostua harhakuva, että siellä missä kylttejä ei ole, on jää turvallista.

Esimerkiksi Suomen ympäristökeskus (SYKE) ja Ilmatieteen laitos seuraavat jäätilannetta. Lisäksi pelastuslaitos ja merivartiosto antavat talvisin varoituksia heikoista jäistä. Jäätilanteen arvioinnin ei ole mahdollista olla kunnan vastuulla nykyisten resurssien puitteissa.

24.11.2021

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Maria Hyövähti, maisema-arkkitehti: 310 37494
maria.hyovalti(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 24.08.2021 § 37

HEL 2021-005050 T 00 00 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin pelastuslaitos on luonnollisesti kaiken turvallisuutta edistävän viestinnän kannalla. Turvallisuusviestinnässä on olennaista huomioida eri kohderyhmät sekä ennen kaikkea varmistaa viestinnän tehokkuus, tarkoituksenmukaisuus ja oikea-aikaisuus. Pelastuslaitoksella ei ole edellytyksiä ehdotetun kyltityksen toteuttamiseen ja ylläpitämiseen. Pelastuslaitos ei kuitenkaan näe estettä sille, että lausuntopyynnössä ehdotetun mukaisesti Helsingin kaupunki selvittäisi mahdollisuudet asentaa varoituskylttejä heikoista jäistä rannoille ja muille alueille, mistä pääsee helposti talvisin jälle.

Räddningsnämnden uttalar till stadsstyrelsen enligt följande:

Helsingfors stads räddningsverk ställer sig naturligtvis positivt för all kommunikation som främjar säkerhet. I säkerhetskommunikation är det väsentligt att beakta de olika målgrupperna och säkerställa effektiviteten av kommunikation, dess ändamålsenlighet och att kommunikation sker i rätt tid. Räddningsverket har inte förutsättningar att verkställa och upprätthålla den föreslagna skyltningen. Räddningsverket ser dock inget hinder för att Helsingfors stad enligt det föreslagna uttalandet skulle utreda möjligheten att ställa upp varningsskyltar för svag is på stränderna och i andra ställen där man lätt kommer till isen på vintertid.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Jani Pitkänen

Lisätiedot

Sami Maskulin, vs. palopäällikkö, puhelin: 31031360
sami.maskulin(a)hel.fi

§ 364

Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite asukastalojen kehittämiseksi – pilotteina Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäen uusi asukastalo

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi

Veli-Matti Hurtig, Vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 040 5749710
veli-matti.hurtig(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 21.04.2021 Rantanen Tuomas Aloite asukastalojen kehittämiseksi – pilotteina Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäen uusi asukastalo

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Tuomas Rantanen ja 21 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki laatii sekä kaupungin omia, että järjestöjen asukastaloja koskevan kehitysohjelman, jossa selvitetään, miten niiden toimintaa voitaisiin vahvistaa yhdistämällä erilaisia kaupungin omia ja järjestöjen tuottamia toimintoja ja jopa yksityisten tahojen tuottamia palveluita. Samalla siinä arvioitaisiin, miten asukastalot ovat saavutettavissa eri kaupunginosissa ja onko tässä korjattavia aukkoja.

Aloitteessa todetaan, että kehitysohjelmassa on tarkoituksenmukaista selvittää, kannattaisiko kaupungin osallisuus ja neuvonta -yksikköön ja/tai jollekin toimialalle nimetä vastuuvirkamies organisoimaan tällaista poikkihallinnollista yhteistyötä ja kaupungin oman toiminnan ylittävää viiteryhmien välistä yhteydenpitoa. Aloitteessa esitetään myös, että täl-

laisen uuden kehitystyön pilottihankkeiksi nostettaisiin Asukastalo Ankurin akuutin vuokralaisongelman ratkaisu sekä Pitäjänmäelle ehdotetun uuden asukastalon perustaminen.

Aloitteessa todetaan, että sen tarkoituksena on luoda asukastaloille uusia toimintamalleja, jossa synergian kautta tilankäyttöön saadaan uutta tehokkuutta. Näin jo olemassa olevilla resursseilla saadaan enemmän yhteisiä tiloja ja palveluita asukkaille.

Asukastilat Helsingissä

Helsingissä on pääsääntöisesti asukaskäytössä olevia tiloja noin 50. Lisäksi on joukko muita tiloja, joita asukkaat käyttävät kokoontumiseen, mutta joiden pääsääntöinen tarkoitus ei ole asukastilana toimiminen. Näitä tiloja hyödynnetään erityisesti kaupunginosissa, joissa ei ole omia asukastaloja/-tiloja.

Pääsääntöiset asukastilat voidaan hallintamuodon perusteella jakaa kolmeen luokkaan: kaupungin omistamat ja ylläpitämät asukastalot, taloyhtiöiden yhteisomistamat tai käyttöönsä vuokraamat tilat, sekä yleishyödyllisten toimijoiden omistamat tai käyttöönsä vuokraamat tilat.

Järjestövetoisissa asukastiloissa kerätään usein osallistumismaksuja ja materiaalikuluja toiminnan kattamiseksi. Niin sanotuilla kylmäasemilla toiminnan järjestäminen perustuu alueen asukkaiden omaehtoiseen toimintaan.

Kaupungin ylläpitämät tilat

Sosiaali- ja terveystoimiala vastaa yhdeksän asukastalon toiminnasta. Asukastalot sijaitsevat Etelä-, Pohjois- ja Itä-Helsingissä. Länsi-Helsingin asukastalolle ollaan etsimässä soveltuvia, saavutettavia ja esteettämiä tiloja. Kaupungin ylläpitämien asukastalojen toiminta painottuu kaupungin ja varsinkin sosiaali- ja terveydenhuollon kannalta terveyttä ja hyvinvointia edistävään toimintaan.

Asukastalojen toiminnan tavoitteena on lisätä kaupunkilaisten osallisuutta ja hyvinvointia. Strategisina tavoitteina on muun muassa tavoittaa eri-ikäisiä ja -taustaisia kävijäryhmiä, vahvistaa julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyötä ja tukea haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä (muun muassa kasvomaskien jako asukkaille, digituki ja hävikkiruoan jakaminen tai hävikkiruokailun järjestäminen) sekä mahdollistaa helsinkiläisten osallistumismahdollisuuksia ja -muotoja. Asukastalot toimivat kaupunkilaisten yhteisinä olohuoneina sekä tapahtuma- ja harrastuspaikkoina. Asukastaloihin jalkautuu työntekijöitä ja asiantuntijoita eri palveluista, kuten yhdyskuntatyöstä ja aikuissosiaalityöstä sekä seurakunnista. Asukastalotoiminnan nähdään vahvistavan hyvinvointia vä-

hentämällä yksinäisyyttä, tuomalla rytmiä ja mielekästä tekemistä arkeen sekä avaamalla mahdollisuuksia toimia oman asuinalueensa ja luonnon hyväksi.

Sosiaali- ja terveystoimialan ylläpitämät asukastalot toimivat matalan kynnyksen periaatteella ja aktivoivat eri asuinalueiden asukkaita osallistumaan yhteiseen päivä- ja retkitoimintaan. Toimintaa toteutetaan yhteistyössä asukkaiden, vapaaehtoisten ja muiden toimijoiden kanssa turvallisen tilan periaatteiden mukaisesti. Tilat ovat päihtettämiä ja savuttomia. Toiminta on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumatonta sekä pääsääntöisesti maksutonta.

Iltaisin ja viikonloppuisin asukastalojen tilat ovat vuokrakäytössä yleishyödyllisille toimijoille esim. kuorotoiminnat, liikuntaryhmät, harrasterkerhot ja vertaistukiryhmät. Myös asukkailla on mahdollisuus vuokrata edulliseen hintaan asukastalojen tiloja esimerkiksi omiin juhliinsa.

Hyvinvointialueratkaisun ollessa ajankohtainen, on selvitetty kaupunkivetoisen asukastalotoiminnan asemoitumisesta joko edelleen sosiaali- ja terveystoimialalle, kuten nykyisin, tai kaupungin toiselle toimialalle, kuten kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluihin.

Yhteisöjen ylläpitämät tilat

Järjestöjen ylläpitämiä asukastiloja on 23 ja taloyhtiöiden yhteisömistamia tiloja on 17. Lisäksi asukastoiminnassa voidaan hyödyntää kaupungin tiloja kuten kouluja, kirjastoja, kulttuurikeskuksia, nuorisotiloja, leikkipuistoja ja seniorikeskuksia. Yleishyödyllisten toimijoiden omistamat tai vuokraamat tilat ovat pääasiassa kaupunginosatoimintaan keskittyvien tai tilan ympärille perustettujen yhdistysten pyörittämiä. Joukossa on kuitenkin myös osuuskunta ja konserni -mallista toimintaa.

Taloyhtiöiden yhteisömistamat ja ylläpitämät asukastalot ovat usein jo kaavoitusvaiheessa suunniteltuja tiloja, jotka joukko alueen taloyhtiöitä omistaa parkki- tai palveluyhtiön kautta. Kaavoituksen ulkopuolelta tulleet tilat ovat pienemmän joukon taloyhtiöitä hallussa ja yhteisesti perustamia yhtiöiden tyhjiin tiloihin. Talojen käytännön toimintaa pyörittää joko sitä varten perustettu yhdistys, vapaaehtoisista koostuva hallintaryhmä tai isännöintitoimisto.

Hallintamuodosta riippumatta asukastiloja yhdistäviä piirteitä ovat vahva alueellinen ja yhteisöllinen suuntautuminen, maksuttomat ja kaikille avoimet tapahtumat, matalan kynnyksen harrastustoiminta, kokoustilat ja halpojen tilojen tarjoaminen yksityistilaisuuksiin. Kokonaisuudessaan tilojen mahdollistama toiminta on hyvin monipuolista, joskin yksittäisten tilojen välillä on suurta vaihtelua riippuen koosta, varustelutasosta, hallintamallista, koordinoitiresursseista ja tiloja pyörittävän toimijan lin-

jauksista kohderyhmän ja avoimuuden osalta. Vain omistajille toimintansa rajoittaneiden tilojen ohella, alueellisesti suuntautuneiden tilojen kohderyhmänä ovat tyypillisesti kaikki asukkaat ja paikallistoimijat.

Kaupungin yhdeksän asukastalon kokemusten perusteella on havaittu, että järjestöjen mahdollisuus sitoutua asukastalojen toimintaan vaihtelee erityisesti sen perusteella, onko heidän toiminnassaan palkattua vakituista ammattilista henkilökuntaa vai ainoastaan vapaaehtoisia. Järjestöavustuksella voitaisiin edistää nykyistä vahvemmin järjestöjen halukkuutta tehdä yhteistyötä myös kaupunkivetoisten asukastalojen kanssa.

Asukkaiden ja yhteisöjen toiminnan kannalta ei ole useinkaan merkityksellistä tilasta vastaava taustaorganisaatio vaan tilan saatavuus, soveltuminen monipuoliseen toimintaan ja tilan joustava käyttö ja varaaaminen. Kokemukset Helsingin monimuotoisesta asukastaloverkostosta osoittavat, että hallintomallista riippumatta, voidaan tuottaa laadukasta ja monipuolista, eri väestöryhmien tarpeet huomioon ottavaa toimintaa. Hallintomallista riippumatta helsinkiläiset asukastalot ovat olleet valtaosin kaikille kaupunkilaisille avoimia. Lisäksi helsinkiläisten asukastalojen toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan pääosin yhteistyössä niin kaupungin kuin alueen eri toimijoiden kesken.

Kaupungin tilojen asukaskäyttö

Asukasosallisuus ja avoin kansalaistoiminta ei tarvitse aina pysyviä toimitiloja ja avustusmäärärahaa on usein tarkoituksenmukaista suunnata toimintaan kiinteiden kulujen asemasta. Sekä kaupungin, että yhteisöjen ylläpitämien tilojen yhteiskäytön lisäämisen voidaan arvioida vähentävän kiinteitä tilakuluja ja vapauttavan resursseja asukastoiminnan muihin kuluihin.

Kaupungin tilojen avaaminen ja asukaskäytön mahdollistaminen on ollut osa kaupungin osallisuusmallia ja hallintosääntöön kirjattuja kaupungin osallisuuden osa-alueita. Strategiakauden 2017–2021 arviointi Helsingin kaupungin osallisuustyöstä -raportissa todetaan, että asukkaiden omaehtoisen toiminnan mahdollistamisessa kaupungin tilojen avaaminen asukaskäyttöön on keskeisessä roolissa. Tasavertaisten mahdollisuuksien luomiseksi kaupunki on pyrkinyt varmistamaan, että sen tiloja on helppoa ja turvallista käyttää koulutus-, kansalais- ja kulttuuritoimintaan. Julkisten alueiden ja tyhjien tilojen tilapäistä käyttöä on helpotettu ja kaupunki on pyrkinyt edistämään myös vajaakäytössä olevien muiden kuin kaupungin omistuksessa olevien tilojen käyttöä.

Kaupunginhallitus päätti 20.8.2018 § 505 kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteet, joiden mukaan kaupungin tilojen asukaskäytön pohjana olevat arvot ovat asukaslähtöisyys, ekologisuus, oikeudenmukaisuus ja

yhdenvertaisuus, taloudellisuus, turvallisuus, osallisuus ja osallistuminen sekä yrittäjämysteisyys. Kaupungin omistamien tilojen asukaskäytön tulee olla edellä mainittujen arvojen mukaista ja tilojen käyttöä edistetään edellä mainittujen arvojen pohjalta ja tilojen tarjoamisessa asukaskäyttöön noudatetaan tasapuolisuutta ja avoimuutta.

Päättyessään kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteista kaupungin hallitus samalla kehotti kaupunkiympäristön toimialaa ottamaan huomioon asukaskäytön mahdollistaminen soveltuvien osin kaikissa uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeissa sekä muita toimialoja huolehtimaan hallinnoimiensa asukaskäyttöön soveltuvien tilojen lisäämisestä sähköiseen varausrjestelmään (varaamo.hel.fi).

Periaatteiden pääsääntö on, että tilat ovat varsinaisen käyttöajan ulkopuolella kansalaisyhteiskunnan ja kolmannen sektorin toimijoiden käytettävissä. Tilojen asukaskäytön mahdollistaminen on myös huomioitu kaupungin kiinteistöpoliittisessa ohjelmassa (KH 24.6.2019 § 485). Kaupungin digitalisaatio-ohjelman 2019–2021 yhtenä hankkeena on, että kaupunki uudistaa kaupungin tilojen varaamiseen ja luovuttamiseen liittyvää digitaalista kokonaisuutta. Lisäksi vuonna 2020 käynnistettiin tilavaraukokonaisuuden hallintamallin kehittämistyö, johon sisältyy ehdotuksen tekeminen tilavaraukokonaisuuden johtamisrakenteesta ja omistajuudesta kaupunkiorganisaatiossa. Kaupunkiyhteisen tilavarauksipalvelun kehittämishankkeen tarkoituksena on tehostaa julkisten tilojen käyttöä, parantaa saavutettavuutta sekä alentaa tilojen käyttöön liittyviä kustannuksia yhtenäistämällä kaupungin tilavarauksikäytäntöjä. Kehittämisen päätavoitteena on tehdä varauksesta helppoa ja mukavaa kaupunkilaisille sekä prosessista sujuvaa kaupungin työntekijöille ja tilan hallinnoijille.

Kaupungin tilojen yhteiskäytön edistäminen on huomioitu myös Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025. Kaupunkistrategiassa todetaan, että tuetaan vapaata kansalais- ja järjestötoimintaa mahdollistamalla niille maksuttomien tai edullisten tilojen käyttö ympäri kaupunkia. Lisäksi tilojen monipuoliseen, avoimeen ja tehokkaaseen käyttöön viitataan myös lähikirjastojen alueellisen verkon turvaamista sekä liikuntapaikkarakentamisen lisäämistä koskevien strategiakirjausten yhteydessä.

Ankkurin ja Pitäjänmäen tilat

Aloitteessa on nostettu esille Asukastalo Ankkurin tila (Paasivaarankatu 6), jossa on yhdistykselle vuokrattu tilaa 485 m². Rakennuksen omistaa Helsingin kaupunki. Tiloissa on aiemmin toiminut nuorisotoimi. Tällä hetkellä rakennuksessa on tyhjänä 385 m² tilojen käyttörajoituksista johtuen. Asukastaloyhdistys Ankkuri aloitti toimintansa tiloissa vuonna

1998 ja asukastalotoiminta on jatkunut siitä asti keskeyttämättä pienin muutoksin tähän päivään asti. Vuonna 2020 aikana talon ylläpito siirtyi kokonaan yhdistykselle, kun nuorisotalotoiminta lakkautettiin tiloissa. Tilan ylläpitokustannukset siirtyivät kokonaisuudessaan yhdistyksen vastattavaksi. Asukastaloyhdistys Ankkurilta saadun tiedon mukaan, kaupunki on vuokrannut tilat yhdistykselle poikkeuksellisen edulliseen neliöhintaan huomioiden tilan nykyinen kunto ja käyttörajoitukset.

Asukastalo Ankkuri on ollut kaupunginhallituksen asukasosallisuuden avustusten piirissä vuodesta 2017. Kaupunginhallitus myönsi (11.1.2021 § 33) Ankkurin toimintaan 60 900 euroa. Päätöksessä huomioitiin kaupungin nuorisotalon muutosta johtunut asukastalon tilakustannusten nousu 20 000 euroa. Samalla kaupunginhallitus päätti, että vuoden 2021 aikana tulee selvittää miten tilan hallinta ja mahdollinen toiminnallinen yhteistyö kaupungin kanssa voidaan järjestää pysyväle pohjalle. Kaupunginkanslian viestintäosaston osallisuus ja neuvonta - yksikön valmisteleva selvitys raportoidaan kaupunginhallitukselle joulukuussa asukasosallisuuden avustuspäätösesityksen 2022 yhteydessä.

Toisena kohteena on aloitteessa mainittu Kaksoisvahtituvan rakennus, joka kuuluu Pitäjänmäen asemanalueen suojeltuun rakennusryhmään. Maa-alue ja rakennukset ovat pääosin Spoki Oy:n omistuksessa. Kaksoisvahtituvan rakennuksen kerrosala 130 m² ja asuinhuoneistoala 90 m². Puurakenteinen rakennus on valmistunut 1900-luvun alussa ja vaatii kunnostusta. Alueella on vireillä asemakaavan muutosehdotus, jossa on osoitettu asuntokerrosalaa yhteensä noin 23 000 k-m². Kaksoisvahtituvan rakennukselle muodostetaan kaavamuutoksessa oma tontti. Se on merkitty kuulumaan asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueeseen (AL/s), joka on kaupunkikuvallisesti, rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti tai puistohistoriallisesti arvokas. Tontille saa sijoittaa monitoimikäyttötiloja ym. rakennuksien suojelutavoitteita tukevaa toimintaa.

Asukastalotoiminnassa tarvitaan terveet ja toimivat tilat. Asukastaloille tulevat eri-ikäiset asukkaat viihtymään ja viettämään säännöllisesti aikaa päivittäin. Toiminta asettaa tiloille erityisvaatimuksia esimerkiksi keittiö- ja olohuonetoiminnan sekä yksilöllisen digiohjauksen mahdollistamiseksi. Henkilökunnalle tulee voida osoittaa toimivat taustatilat. Tilojen tulee olla esteettömät, alueellisesti saavutettavat sekä riittävän suuret erilaisten toiminnallisten ryhmien toteuttamiseksi. Lisäksi tiloissa tulee olla hyvät ja varmat tietoliikenneyhteydet.

Asukastaloja ja muita asukaskäytön mahdollistavia tiloja tulee tarkastella ja kehittää yksittäisten tilahankkeiden sijaan isompana kokonaisuutena eri alueiden ja väestöryhmien yhdenvertaisuuden lisäämiseksi.

Kaupungin ollessa mukana hankkimassa tiloja asukkaiden ja järjestöjen käyttöön on syytä tarkastella vaihtoehtoisia ratkaisuja toteuttaa tarve ja vertailla näiden sopivuutta asukaskäyttöön tilojen saavutettavuuden, esteettömyyden, toiminnallisuuden ja taloudellisuuden näkökulmista. Tilaratkaisun arvioinnin yhteydessä on myös selvitettävä tiloja operoivan toimijan riskit ja avustustarve sisältäen toiminnan palkoista ja tiloista aiheutuvat kustannukset. Lisäksi kokonaisuutta tulee tarkastella palveluverkkonäkökulmasta siten, että eri puolilla kaupunkia on tasapuolisen riittävästi tarjolla asukastoimintaan soveltuvia tiloja tilan omistajaorganisaatiosta riippumatta. Ensisijaisesti tulee hyödyntää kaupungin omia tiloja, sillä palvelutilaverkosto on varsin kattava ja tasapuolinen.

Asukastalotoiminnan tuki ja koordinaatio

Kaupunki tukee asukastalotoimintaa tarjoamalla tai vuokraamalla tiloja niitä varten sekä myöntämällä avustuksia tilakustannuksiin, toimintaan ja tapahtumien järjestämiseen. Lisäksi kaupungin stadiluotsit ja yhdyskuntatyöntekijät muun muassa neuvovat sopivien avustuskanavien löytämisessä sekä tukevat tarvittaessa yhteisöjä löytämään alueelta sopivia tyhjiä tiloja sekä kumppaneita toiminnan järjestämiseksi. Yhteisöjen ylläpitämien omien uusien tilojen toiminnan käynnistäminen ja toiminnan operatiivinen järjestäminen perustuvat yhteisöjen ja alueen asukkaiden omaehtoiseen toimintaan. Kaupungin työntekijät eivät ota toimijoiden tasapuolisen kohtelun ja toimivaltakysymysten vuoksi tehtävikseen vastuuta yksittäisten asukaslähtöisten tilahankkeiden organisoinnista.

Yhteisöjen ylläpitämien asukastalojen yleinen avustaminen on keskitetty kaupunginhallituksen asukasosallisuuden avustuskokonaisuuteen vuodesta 2017 alkaen. Kaupungin lautakunnat ja toimialat myöntävät edelleen avustuksia asukastaloilla järjestettävään lautakuntien omaan substanssiin liittyvän ja täydentävän toiminnan tukemiseen. Kaupungin avustusvalmistelijat tekevät yhteistyötä.

Asukasosallisuuden avustuksissa on kaksi avustuslajia. Asukasosallisuuden yleisavustus on tarkoitettu muiden kuin kaupungin ylläpitämien asukastilojen ylläpitämiseen ja toiminnan koordinointiin. Avustusta voidaan myöntää muun muassa tilavuokriin, tilan ja alueen asukastoimintaa koordinoivan ja kehittäväen henkilöstön palkkaukseen sekä tilojen välttämättömiin irtaimistohankintoihin.

Asukasosallisuuden toiminta-avustus on tarkoitettu asukasosallisuutta parantavien rakenteiden ja menetelmien kehittämiseen. Avustus voi kohdentua muun muassa alueellisten yhteistyö- ja vaikuttamisrakenteiden koordinointiin ja kehittämiseen, yhteisöllisesti ja osallistavin mene-

telmin tuotetun alueellisen tiedonkulun parantamiseen ja alueellista osallistumista ja vaikuttamista parantavien menetelmien ja mallien kehittämiseen ja kokeiluun.

Lisäksi tukea voi saada asukasosallisuuden pienavustuksista, joka on tarkoitettu asukasosallisuusavustusten kriteerien mukaisten alkavien tai kertaluonteisten hankkeiden toteuttamiseen, jotka ovat enintään 3000 euroa. Kaupunginkanslian viestintäosaston osallisuus ja neuvonta -yksikkö on valmisteluvastuussa kaikissa asukasosallisuuden avustuslajeissa ja ne valmistellaan vuosittain kaupunginhallituksen päätettäväksi. Asukasosallisuuden avustuskriteerit on laadittu yhteistyössä asukastalotoimintaa ylläpitävien yhteisöjen kanssa. Kaupunginkanslian viestintäosaston osallisuus ja neuvonta -yksikön tehtäviin kuuluu myös kaupunkiyhteisen poikkihallinnollisen yhteistyön ja toiminnan edistäminen ja koordinaatio.

Asukasosallisuuden avustuksia myönnetään Helsingin kaupungin strategian mukaiseen ja kaupungin toimintaa täydentävään, yleishyödylliseen, avoimeen ja pääsääntöisesti maksuttomaan, innovatiiviseen ja monipuolisesti eri väestöryhmille suunnattuun toimintaan. Avustettavan toiminnan tavoitteena tulee olla asukkaiden osallistumisen, vaikutusmahdollisuuksien, yhteisöllisyyden, alueen viihtyisyyden ja vetovoiman parantaminen.

Avustusten hakijoina voivat olla rekisteröidyt yhteisöt, kuten asukas- sekä kaupunginosayhdistykset, muut yhdistykset, säätiöt, osuuskunnat, sosiaaliset yritykset, asukastaloja hallinnoivat pysäköintiyhtiöt ja muut yritykset, sikäli kun avustettava toiminta on yleishyödyllistä ja kohdistuu Helsingin kaupungin asukkaisiin. Yritysmuotoisiin hakijoihin sovelletaan kaupungin yleisiä ohjeita. Asukasosallisuuden pienavustuksia voivat hakea myös rekisteröitymättömät toimijat kuten kaupunginosaliikkeet ja erilaiset toimintaryhmät.

Toiminnan tulee edistää yhteistyötä alueen eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on alueellinen tasapaino ja tarveperustainen harkinta. Tukea voidaan priorisoida alueille, joissa toimintaa on ennestään vähemmän tai joiden katsotaan siitä eniten hyötyvän. Hakijalla tulee olla toimintaa varten muitakin resursseja, jotka voivat koostua varainhankinnasta, jäsenmaksuista, tiloista tai niiden edelleen vuokraamisesta saaduista tuloista, vapaaehtoistyöstä sekä muista avustuksista. Hakijalta edellytetään toiminnan tulosten ja hyötyjen näkyväksi tekemistä ja niistä raportointia.

Vuodelle 2021 kaupunginhallitus päätti 14.12.2020 § 867 myöntää asukasosallisuuden avustuksia 1 096 000 euroa. Pääosa avustusmäärärahasta kohdentuu asukastalotoiminnan vuokra- ja palkkakustannuk-

siin. Avustusmäärärahoista 477 500 euroa kohdentuu asukastilojen vuokriin ja ylläpitoon. Avustuksilla tuetaan 23 asukastaloa ja -tilaa vuokra- ja ylläpitokustannusten kattamisessa. Palkka-avustuksia esitettiin yhteensä 507 500 euroa, mihin sisältyy sekä asukastalojen työntekijöiden, että asukasosallisuuskoordinaatiota tekevien työntekijöiden palkkakustannukset. Palkka-avustuksella tuetaan 21 työntekijän palkkausta. Päätetyt avustussummat vaihtelevat 8 500 eurosta 125 400 euroon. Toiminta-avustuksiin kohdennettiin 29 500 euroa ja pienavustusten määräraha vuodelle 2021 on 81 500 euroa.

Kaupunginkanslia järjestää vuosittain kaikille avoimen info- ja keskustelutilaisuuden ennen asukasosallisuuden avustushaun avautumista. Asukastaloja ylläpitävät yhteisöt ovat myös verkostoituneet ja Facebook-palvelussa on Asukastilojen ja asukastoiminnan yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmässä on mukana kaupungin asukastalohenkilöstöä, stadiuotseja ja yhdyskuntatyöntekijöitä.

Lopuksi

Nykyinen asukastaloverkosto ei ole alueellisesti kattava ja kaupunkilaisten yhdenvertaisuus ei toteudu tässä kohdin kaikilta osin. Yhteisöt tekevät vuosittain aloitteita uusien talojen perustamiseksi tai uusien tilojen saamiseksi erityisesti niille alueille, joissa toimintaa ei ole ennestään.

Aloitteessa tunnistetaan hyvin nykyisten asukastilojen mahdollisuudet ja haavoittuvuudet: järjestöavustusten suuntaaminen oikeille toimijoille ja tahoille, erilaisten toimijoiden ylläpitämien asukastilojen toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja tasapuolinen asuinalueiden alueellinen kehittäminen kuntalaisten osallisuuden lisäämisen näkökulmasta.

On tärkeää, että asukastalot ja -tilat Helsingissä suunnitellaan pitkällä aikajänteellä ja että asukastilaverkostoa tarkastellaan kokonaisuutena. Viitaten saatuihin lausuntoihin on tärkeää, että Helsingissä on tarjolla eri toimijoiden vastuulla olevia matalan kynnyksen asukastiloja ja koontumismahdollisuuksia tasapuolisesti.

Kaupungin ja yhteisöjen tilojen muodostama asukastalokokonaisuus selvitetään samalla kun kaupunki vuonna 2022 uudelleenorganisoii terveyttä ja hyvinvointia edistävää toimintakokonaisuutta osana sosiaali- ja terveyshuollon vuonna 2023 voimaan tulevan uudistuksen valmistelua.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

24.11.2021

Asiasta on saatu kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan, kaupunkiympäristölautakunnan ja sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnot. Vastaus on näiden lausuntojen mukainen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi

Veli-Matti Hurtig, Vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 040 5749710
veli-matti.hurtig(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 21.04.2021 Rantanen Tuomas Aloite asukastalojen kehittämiseksi – pilotteina Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäen uusi asukastalo

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 815

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi

Veli-Matti Hurtig, Vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 040 5749710
veli-matti.hurtig(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.09.2021 § 490

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Tuomas Rantanen ehdottaa valtuustoaloitteessaan, että kaupunki laatii sekä kaupungin että järjestöjen ylläpitämiä asukastaloja koskevan kehitysohjelman, jossa selvitetään, miten asukastalojen toimintaa voitaisiin vahvistaa yhdistämällä erilaisia kaupungin omia ja järjestöjen tuottamia toimintoja sekä yksityisten toimijoiden tuottamia palveluita. Samalla ehdotetaan arvioitavan, miten asukastalot ovat saavutettavissa eri kaupunginosissa ja onko tässä korjattavia aukkoja. Piloiteiksi aloitteessa nostetaan Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäkeen ehdotettu asukastalo.

Niin sanottuja asukastaloja on Helsingissä syntynyt kolmella eri tavalla. Uusien alueiden kaavoituksen yhteydessä on perustettu yhteiskerhotiloja yhdistämällä taloyhtiöiden pieniä kerhotiloja suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Näiden hallinta tapahtuu taloyhtiöiden omistaman palvelu- tai pysäköintiyhtiön kautta, jolloin alueen taloyhtiöt rahoittavat yhteiskerhotilojen ylläpitoa. Näitä on syntynyt muun muassa Arabianrantaan, Jätkäsaareen, Pikku Huopalahteen, Viikkiin ja Vuosaareen.

Asukkaat ryhtyivät perustamaan 1990-laman yhteydessä ja sen jälkeen tyhjiksi jääneisiin liiketiloihin asukastiloja. Tiloja operoivat järjestöt rahoittivat toimintaansa erilaisten hankkeiden ja kaupungin avustusten kautta. Näiden toimintamallit ja palvelut ovat hyvin vaihtelevia alueiden tarpeista riippuen vaihdellen harrastustiloista, työttömien toimintaan sekä lapsille ja nuorille suunnattuun toimintaan. Alun perin asukastalolla tarkoitettiin asukkaiden itsensä ylläpitämää asukastilaa. Nimi tuli asukastaloverkostosta, jolla pyrittiin 1990-luvun puolessa välissä lisäämään eri tiloja hallinnoivien toimijoiden tiedonvaihtoa.

Kaupunki sosiaalivirasto ryhtyi myös perustamaan asukastaloja 2000-luvulla eri puolille Helsinkiin tavoitteena edistää erityisryhmien hyvinvointia. Näitä on tällä hetkellä yhdeksän kappaletta.

Kaupunginkanslia avustaa järjestöjen ylläpitämiä tiloja yleisellä asukasosallisuuden yleis- ja toiminta-avustuksilla yhteensä noin miljoonalla eurolla. Rahaa myönnetään tilojen ylläpitoon ja vuokriin sekä palkkakustannuksiin. Avustettavana on noin 30 asukastilaa.

Myönnettyjä avustuksia vastaan kaupunki pyytää vuosittain selvitykset järjestöiltä avustusrahojen käytöstä. Selvitysten kysymyksiä ja analysointia kehittämällä on mahdollista tunnistaa hyviä, levitettäviä käytäntöjä.

Keskimäärin palkkakustannukset ovat menoista noin 70 %, tilakustannukset 20 % ja muut kustannukset alle 10 %. Yhteiskerhotiloissa tila-

kustannusten osuus putoaa pois, koska taloyhtiöt rahoittavat tilakustannuksia vastikkeittensa kautta. Joissakin kohteissa palvelut tuotetaan vapaaehtoisvoimin tai työllistetyillä henkilöillä, jolloin avustuksen tarve on vastaavasti pienempi.

Järjestöjen tiloihin liittyvät riskit kasvavat tilojen koon ja kustannusten myötä. Tällöin olisi perusteltua pohtia suosituksia avustettavien asukastilojen enimmäiskoolle ja kustannusrasitteelle. Asukastilojen asiakaskontaktien yksikkökustannukset vaihtelevat suuresti riippuen toiminnan kustannusrakenteesta.

Kaupunki hankkii palvelujen tuottamista varten tiloja kaupungin suoraan omistukseen, osakemuotoisesti tai vuokraamalla. Kaupunki luopuu toimitilastrategiansa mukaisesti niistä rakennuksista ja tiloista, joita se itse tarvitse palvelutoiminnassaan. Tiloista luopuminen on tapahtunut yleensä tarjouskilpailun kautta. Joissakin tapauksissa on käytetty arviokirjaa myytävän kohteen hinnan määrittelyssä, jos kohde on ollut perusteltua myydä siinä toimivalle organisaatiolle.

Parhailaan käynnissä oleva sote-muutoksessa joudutaan tarkastelemaan myös sosiaali- ja terveystoimialan niitä toimintoja, joita sotemuutos ei koske. Näitä toimintoja tarkastellaan erikseen käsitteen ”hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut” alla. Uusi sote-hallinto käynnistyy 1.1.2023.

Aloitteessa on nostettu esille Asukastalo Ankkurin tila (Paasivaarankatu 6), jossa on yhdistykselle vuokrattu tilaa 485 m². Rakennuksen omistaa Helsingin kaupunki. Tiloissa on aiemmin toiminut nuorisotoimi. Tällä hetkellä rakennuksessa on tyhjänä 385 m².

Toisena kohteena on aloitteessa mainittu Kaksoisvahtituvan rakennus, joka kuuluu Pitäjänmäen asemanalueen suojeltuun rakennusryhmään. Maa-alue ja rakennukset ovat pääosin Spoki Oy:n omistuksessa. Kaksoisvahtituvan rakennuksen kerrosala 130 m² ja asuinhuoneistoala 90 m². Puurakenteinen rakennus on valmistunut 1900-luvun alussa ja vaatii kunnostusta. Alueella on vireillä asemakaavan muutosehdotus, jossa on osoitettu asuntokerrosalaa yhteensä noin 23 000 k-m². Kaksoisvahtituvan rakennukselle muodostetaan kaavamuutoksessa oma tontti. Se on merkitty kuulumaan asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueeseen (AL/s), joka on kaupunkikuvallisesti, rakennustaiteellisesti, kultuurihistoriallisesti tai puistohistoriallisesti arvokas. Tontille saa sijoittaa monitoimikäyttötiloja ym. rakennuksien suojelutavoitteita tukevaa toimintaa.

Kaupunkiympäristölautakunta esittää, että kaupungin ollessa mukana hankkimassa tiloja asukkaiden ja järjestöjen käyttöön on syytä tarkastella vaihtoehtoisia ratkaisuja toteuttaa tarve ja vertailla näiden sopi-

vuotta asukaskäyttöön tilojen saavutettavuuden, esteettömyyden, toiminnallisuuden ja taloudellisuuden näkökulmista. Tilaratkaisun arvioinnin yhteydessä on myös selvitettävä tiloja operoivan toimijan riskit ja avustustarve sisältäen toiminnan palkoista ja tiloista aiheutuvat kustannukset.

Lisäksi on syytä kehittää vuosittaista avustuksen saajien raportointitietojen analysointitapaa, jotta ns. asukastalojen parhaat käytännöt saadaan levitykseen ja käyttöön asukastalotoimintaa kehitettäessä yhdessä kaupungin ja asukkaiden kanssa.

Lautakunta esitti, että kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaosto teettää laajemman selvityksen ja linjaa asukastilojen tarpeesta ja kattavuudesta, asukkaiden ja kaupungin toimintojen yhteensovittamisesta sekä toiminnan koordinoinnin organisoinnista kaupunkiorganisaatiossa Sote-uudistuksen tullessa voimaan. Selvitys ja linjaukset tehdään hyvissä ajoin samassa yhteydessä, kun muuta Sote-uudistuksen ulkopuolelle jäävää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelujen organisointia ratkaistaan.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lautakunta esittää, että kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaosto teettää laajemman selvityksen ja linjaa asukastilojen tarpeesta ja kattavuudesta, asukkaiden ja kaupungin toimintojen yhteensovittamisesta sekä toiminnan koordinoinnin organisoinnista kaupunkiorganisaatiossa Sote-uudistuksen tullessa voimaan. Selvitys ja linjaukset tehdään hyvissä ajoin samassa yhteydessä, kun muuta Sote-uudistuksen ulkopuolelle jäävää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelujen organisointia ratkaistaan.

Tämä esitys korvaa lausunnossa kappaleen 16.

Kannattaja: Eveliina Heinäluoma

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen.

14.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Hannu Kurki, erityissuunnittelija: 310 36285
hannu.kurki(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 21.09.2021 § 150

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Tuomas Rantanen ehdottaa valtuustoaloitteessaan, että kaupunki laatii sekä kaupungin että järjestöjen ylläpitämiä asukastaloja koskevan kehitysohjelman, jossa selvitetään, miten asukastalojen toimintaa voitaisiin vahvistaa yhdistämällä erilaisia kaupungin omia ja järjestöjen tuottamia toimintoja sekä yksityisten toimijoiden tuottamia palveluita. Samalla ehdotetaan arvioitavan, miten asukastalot ovat saavutettavissa eri kaupunginosissa ja onko tässä korjattavia aukkoja. Piloiteiksi aloitteessa nostetaan Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäkeen ehdotettu asukastalo.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta näkee, että asukastalokokonaisuutta tulee selvittää ensisijaisesti osana sote-uudistuksen valmistelua. Lautakunta suosittelee, että asukastalotoimintaa kehitetään toimijakentän kanssa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että asukastaloja ja -tiloja on aloitteen mukaisesti tärkeää kehittää kohti monialaista ja sektorirajat ylittävää yhteistyötä. Asukastalojen ja -tilojen kokonaisuuteen kuuluu kuitenkin laaja joukko erilaisia toimijoita. Kuten aloitteessa todetaan, kaupungin ylläpitämien asukastalojen lisäksi on asukastiloja, joiden toiminnasta vastaavat pääosin asukasjärjestöt ja jotka saavat yleensä toimintaansa tukea asukasosallisuuteen tarkoitetuista määrärahoista. Toiminnan lähtökohdat ja resurssit ovat siis eri toimintamuodoissa erilaiset.

Kaupungin ylläpitämän asukastalotoiminnan järjestämisestä selvitetään parhaillaan yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kesken osana sote-uudistuksen valmistelua. Selvityksen tavoitteena on löytää kestävä malli asukastalotoiminnan sekä joidenkin muiden kolmannen sektorin rajapinnoilla olevien toimintojen järjestämiseen sote-uudistuksen jälkeen. Selvitys koskee myös mm. järjestöyhteistyötä sekä sosiaali- ja terveystoimialan järjestöavustuksia. Kaupungin asukastalotoiminnan tuleva kehittäminen on hyvä yhdistää sote-uudistuksen toimeenpanoon liittyviin uudistuksiin.

Kaupungin avustuksia saavien eli järjestöjen ylläpitämien asukastalojen ja -tilojen kokonaisuuden kehittäminen ja arvioiminen tulee tehdä yhteistyössä asukastiloja ylläpitävien toimijoiden kanssa, sillä kaupunki ei lähtökohtaisesti voi koordinoita tai ohjata kolmannen sektorin ylläpitämää toimintaa. Kaupungin avustamien asukastilojen kokonaisuuden kehittäminen on hyvä kytkeä kaupungin ylläpitämien asukastalojen kehittämiseen kuitenkin kaupungin ja järjestöjen ylläpitämien tilojen ominaispiirteet huomioiden. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta korostaa, että järjestövetoiset asukastilat syntyvät alueen asukkaiden aloitteesta ja tarpeesta ja niillä tulee olla mahdollisuus järjestää toiminta parhaaksi näkemällään tavalla. Kaupungin alueet ovat erilaisia ja eri alueiden asukkailla on erilaisia tarpeita, mikä tulee ottaa huomioon kehittämisessä. Toiminta on lisäksi pääsääntöisesti vapaaehtoistyöhön pohjautuvaa. Sekä kaupungin että järjestöjen ylläpitämien asukastilojen toiminnan keskiössä ovat osallisuus ja vertaistoiminta.

Kuten aloitteessa todetaan, monitahoinen toiminta lisää kansalaisten kohtaamista, hyödyntää tiloja tehokkaasti ja se voi myös vähentää toimijoiden tiloista maksaman vuokran osuutta. Molempien kokonaisuuksien kehittämisessä on myös tärkeää ottaa huomioon kunkin alueen tarpeet ja ominaispiirteet sekä muu palveluverkko.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Shawn Huff: Poistetaan kolmannesta kappaleesta ensimmäisestä lauseesta alku.

"Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei kannata erillistä kehittämissuunnitelmaa tai selvitystä asukastaloista vaan"

Uusi lause:

"Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta näkee, että asukastalokokonaisuutta tulee selvittää ensisijaisesti osana sote-uudistuksen valmistelua."

muotoillaan kolmannen kappaleen viimeinen lause uudelleen

"Lautakunta suosittelee, että asukastalotoimintaa kehitetään toimijakentän kanssa."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Shawn Huffin vastaehdotuksen yksimielisesti.

24.11.2021

07.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Outi Sivonen, projektiasiantuntija, puhelin: 310 36887
outi.sivonen(a)hel.fi
Reetta Sariola, kehittämissyksikön päällikkö, puhelin: 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 31.08.2021 § 169

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Tuomas Rantasen ja 21 muun valtuutetun asukastalojen kehittämistä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että kaupunki laatii sekä kaupungin omia että järjestöjen asukastaloja koskevan kehitysohjelman, jossa selvitetään, miten niiden toimintaa voitaisiin vahvistaa yhdistämällä erilaisia kaupungin omia ja järjestöjen tuottamia toimintoja ja jopa yksityisten tahojen tuottamia palveluita. Samalla siinä arvioitaisiin, miten asukastalot ovat saavutettavissa eri kaupunginosissa ja onko tässä korjattavia aukkoja.

Aloitteessa on kuvattu kaupungin asukastalojen rinnalla toimivia noin 50:tä asukastilaa ja Herttoniemenrannassa sijaitsevaa tilaa, Asukastalo Ankkuria, sekä Pitäjänmäellä sijaitsevaa mahdollista asukastilaa Kaksoisvahtitupa-rakennusta, pilotteina asukastilojen kehittämiseksi. Kuten aloitteessa todetaan, asukastiloissa toiminnasta vastaavat pääosin asukasjärjestöt, jotka saavat yleensä toimintaansa tukea asukasosallisuuteen tarkoitetuista määrärahoista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että aloitteessa tunnistetaan hyvin nykyisten asukastilojen mahdollisuudet ja haavoittuvuudet: järjestöavustusten suuntaaminen oikeille toimijoille ja tahoille, erilaisten toimijoiden ylläpitämien asukastilojen toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja tasapuolisen asuinalueiden alueellinen kehittäminen kuntalaisten osallisuuden lisäämisen näkökulmasta. On tärkeää, että asukastalot ja -tilat Helsingissä suunnitellaan pitkällä aikajänteellä. Sosiaali- ja terveystoimiala vastaa vielä tällä hetkellä kaupunkivetoisista asukastaloista. Muista asukastiloista vastaavat järjestöt ja vapaaehtoiset.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Asukastalojen toiminta painottuu kaupungin ja varsinkin sosiaali- ja terveydenhuollon kannalta terveyttä ja hyvinvointia edistävään toimintaan. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyttyä tämä toiminta kuuluu julkisen vallan osalta ensisijaisesti kunnille. Helsingissä on luontevaa, että asukastalot kuuluvat kunnan varsinaiseen toimintaan eikä hyvinvointialueita vastaavaan toimintaan. Lautakunta esittää, että asukastalotoiminta selvitetään kokonaisuudessaan tästä lähtökohdasta ottaen huomioon kaupungin toimialojen tehtävät terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä sekä käyttäjien asema ja tarpeet.

Asukastilat Helsingin kaupungissa

Helsingissä on noin 50 järjestövetoista asukastilaa sekä niin sanottua kylmätilaa, joissa toiminta toteutetaan ilman työsuhteessa olevaa koordinoivaa henkilökuntaa. Järjestövetoisissa asukastiloissa kerätään usein osallistumismaksuja ja materiaalikuluja toiminnan kattamiseksi. Niin sanotuilla kylmäasemilla toiminnan järjestäminen perustuu kunta-laisten ja alueen asukkaiden omaehtoiseen toimintaan. Kaupungin osuus toiminnan tukemiseen on lähinnä tilojen tarjoaminen ja/tai järjestävustusten myöntäminen tilakustannuksiin, toimintaan ja tapahtumien järjestämiseen.

Järjestöjen toiminta tiloissa perustuu lähes poikkeuksetta vapaaehtoistyöhön. Vapaaehtoistyö täydentää parhaimmillaan palveluja, joihin kaupungin henkilöstöresurssit eivät riitä. Vapaaehtoistyön koordinoimiseen haasteina ovat erilaisten toimijoiden ja erilaisista lähtökohdista toimivien järjestöjen, yhdistysten ja ryhmittymien systemaattinen ja pitkäjänteinen kehittäminen, koska erilaisia järjestötoimijoita on paljon. Lisäksi jatkuva uusien vapaaehtoisten toimijoiden saaminen, vapaaehtoisten motivointi ja toimintaan sitouttaminen tuovat omat haasteensa kehittämiselle ja koordinoinnille.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että aloitteessa ehdotettu kaupunkitasoinen uusi koordinointi ja synergiset toimintamallit asukastalojen tilankäytön tehostamiseksi voisivat edistää asukastalojen käytön jatkuvuutta, laajentaa osallisuusverkostoja ja tuoda mahdollisia uusia toimijoita mukaan aktiiviseen asukastalotoimintaan, esimerkiksi kahvila-toimintaan.

Asukastalot sosiaali- ja terveystoimialalla

Sosiaali- ja terveystoimiala vastaa yhdeksän asukastalon toiminnasta. Asukastalot sijaitsevat Etelä-, Pohjois- ja Itä-Helsingissä. Länsi-Helsingin asukastalolle ollaan etsimässä soveltuvia, saavutettavia ja esteettämiä tiloja yhdessä yhdyskuntatyön ja sosiaali- ja terveystoimialan tilapalvelujen sekä kaupunkiympäristön tilat-yksikön toimesta.

Sosiaali- ja terveystoimialan omissa asukastaloissa on palkattuna yksi vakituinen työntekijä, koordinaattori, ohjaamassa toimintaa ja opastamassa asukastalojen kävijöitä. Pääosin toiminta perustuu tämän lisäksi työllistettyjen, oppisopimuskoulutuksessa olevien sekä vapaaehtoisten työpanokseen vakituisten henkilökunnan ohjaamana (noin 5–12 henkilöä kerrallaan). Koska kussakin talossa on vain yksi vakituinen työntekijä kulloinkin tarjolla olevien työllistettävien määrä vaihdellessa, on talojen toiminta haavoittuvaista. Asukastalot toimivat talopareina niin, että sijaistuksia ja resursseja voidaan jakaa isoilta taloilta pienemmille asukastaloille toiminnan turvaamiseksi aina kun mahdollista. Toimitilakustannukset maksetaan sosiaali- ja terveystoimialan kustannuksista. Ylläpidosta vastaa kaupunkiympäristön toimialan isännöinti.

Asukastalojen toiminnan tavoitteena on lisätä kaupunkilaisten osallisuutta ja hyvinvointia. Strategisina tavoitteina on muun muassa tavoittaa eri-ikäisiä ja -taustaisia kävijäryhmiä, vahvistaa julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyötä ja tukea haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä (muun muassa kasvomaskien jako kuntalaisille, digituki ja hävikkiruoan jakaminen tai hävikkiruokailun järjestäminen) sekä mahdollistaa helsinkiläisten osallistumismahdollisuuksia ja -muotoja. Asukastalot toimivat kaupunkilaisten yhteisinä olohuoneina sekä tapahtuma- ja harrastuspaikkoina. Asukastaloihin jalkautuu työntekijöitä ja asiantuntijoita eri palveluista, kuten yhdyskuntatyöstä ja aikuissosiaalityöstä sekä seurakunnista. Asukastalotoiminnan nähdään vahvistavan hyvinvointia vähentämällä yksinäisyyttä, tuomalla rytmiä ja mielekästä tekemistä arkeen sekä avaamalla mahdollisuuksia toimia oman asuinalueensa ja luonnon hyväksi.

Sosiaali- ja terveystoimialan ylläpitämät asukastalot toimivat matalan kynnyksen periaatteella ja aktivoivat eri asuinalueiden asukkaita osallistumaan yhteiseen päivä- ja retkitoimintaan. Toimintaa toteutetaan yhteistyössä asukkaiden, vapaaehtoisten ja muiden toimijoiden kanssa turvallisen tilan periaatteiden mukaisesti. Tilat ovat päihteettömiä ja savuttomia. Toiminta on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumatonta sekä pääsääntöisesti maksutonta.

Iltaisin ja viikonloppuisin asukastalojen tilat ovat vuokrakäytössä yleishyödyllisille toimijoille esim. kuorotoiminnat, liikuntaryhmät, harrasterkerhot ja vertaistukiryhmät. Myös kuntalaisilla on mahdollisuus vuokrata edulliseen hintaan asukastalojen tiloja esimerkiksi omiin juhliinsa.

Tavoitteena tulevaisuudessa on lisätä järjestöyhteistyötä, jotta voidaan laajentaa asukastalojen aukioloaikoja sekä vastata nykyistä paremmin alueellisiin tarpeisiin. Alustavasti on jo löytynyt kaksi järjestötoimijaa, jotka voisivat tuottaa kahvilatoimintaa ja avointa olohuonetta lauantai-

sin. Lisäksi kahdessa asukastalossa tullaan kokeilemaa ilta-aukioloa syksyllä.

Yhdeksän talon kokemusten perusteella on havaittu, että järjestöjen mahdollisuus sitoutua asukastalojen toimintaan vaihtelee erityisesti sen perusteella, onko heidän toiminnassaan palkattua vakituista ammattilaisia henkilökuntaa vai ainoastaan vapaaehtoisia. Järjestöavustuksella voitaisiin edistää nykyistä vahvemmin järjestöjen halukkuutta tehdä yhteistyötä myös kaupunkivetoisten asukastalojen kanssa.

Asukastalotoiminnassa tarvitaan terveet ja toimivat tilat. Asukastaloille tullevat eri-ikäiset kuntalaiset viihtymään ja viettämään säännöllisesti aikaa päivittäin. Toiminta asettaa tiloille erityisvaatimuksia esimerkiksi keittiö- ja olohuonetoiminnan sekä yksilöllisen digiohjauksen mahdollistamiseksi. Henkilökunnalle tulee voida osoittaa toimivat taustatilat. Tilojen tulee olla esteettömät, alueellisesti saavutettavat sekä riittävän suuret erilaisten toiminnallisten ryhmien toteuttamiseksi. Lisäksi tiloissa tulee olla hyvät ja varmat tietoliikenneyhteydet.

Hyvinvointialueratkaisun ollessa ajankohtainen on käyty alustavia neuvotteluja kaupunkivetoisen asukastalotoiminnan asemoitumisesta joko edelleen sosiaali- ja terveystoimialalle, kuten nykyisin, tai kaupungin toiselle toimialalle, kuten kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluihin. Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut ovat tottuneet järjestämään samankaltaista osallistavaa ja hyvinvointia edistävää toimintaa. Tällä hetkellä sosiaali- ja terveystoimiala ei suunnittele uusien alueellisen asukastalojen perustamista sen jälkeen kun Länsi-Helsingin asukastalolle on löytynyt soveltuvat tilat.

Yksi haaste asukastalotyön kehittämisessä sosiaali- ja terveystoimessa on muiden palvelujen lakisääteisyys suhteessa asukastalotoiminnan erilaiseen luonteeseen asukkaita osallistavana. Asukastaloilla on voitu koronatilanteessa toteuttaa haavoittuvien ryhmien palveluja, kuten kasvomaski- ja ruokajakoa, sekä ajanvarauksellista digineuvontaa asioiden hoitamiseen ja digitaalisten palvelujen hyödyntämiseen.

Aloitteessa ehdotettiin kaupunkitasoista kehittämisohjelmaa, jossa vahvistetaan eri toimijoita asukastiloissa ja asukastaloissa sekä varmistetaan asukastilojen ja -talojen hyvä kattavuus ja saatavuus asukkaille. Sosiaali- ja terveystoimiala toteaa, että on tärkeää erottaa sosiaali- ja terveystoimen asukastalojen operatiivinen johtaminen esitetystä kaupunkitasoisesta koordinaatiosta. Jos kehittämisohjelman laatimiseen päädyttäisiin, sen koordinoitavastuun pitää kuitenkin olla kaupunkitasoisena - vaikkakin toimialojen yhteiskehittämisenä - jotta sille saataisiin lisäarvoa erilaisille asukastoiminnolle vahvemman toimintaverkoston avulla kuntalaisten hyödyksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asukastalotoiminnassa vahvistetaan ja mahdollistetaan eri-ikäisen ja -taustaisten kaupunkilaisten osallisuutta ja hyvinvointia sekä maksuttomia osallistumismahdollisuuksia. Toiminta perustuu kumppanuuteen vapaaehtoisten, julkisten, järjestö- ja yksityisten toimijoiden kanssa. Lisäksi tuetaan haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä, esimerkiksi digituki, hävikkiruoka ja korona-aikainen kasvomaskien jako. Asukastalotoiminnalla on työllistävä vaikutus.”

Käsittely

31.08.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausuntoon uusi kappale ennen otsikkoa "Asukastilat Helsingin kaupungissa": Lautakunta toteaa, että kaupunkivetoisten asukastalojen siirtämistä pois sosiaali- ja terveystoimialan alaisuudesta on hyvä selvittää ennen hyvinvointialueiden perustamista. Lautakunta suosittelee, että asukastalojen asemaa ja eri toimijoiden välistä yhteistyötä pohtimaan perustetaan työryhmä kaupunginkanslian alaisuuteen. Työryhmässä tulisi olla kaupungin eri hallinnonalojen (erityisesti Sote ja Kuva) sekä järjestöjen ja mahdollisten yksityisten tahojen edustus. Työryhmän tulee luoda keinoja vahvistaa kaupungin omien ja järjestöjen ylläpitämien asukastalojen välistä koordinaatiota. Lautakunta pitää myös tärkeänä, että hyvinvointialueiden muodostamisen jälkeenkin asukastaloissa toteutetaan monipuolisesti matalan kynnyksen sosiaali- ja terveystalouksia, kuten etsivää sosiaalityötä.

Kannattaja: jäsen Minna Lindgren

Vastaehdotus 2:

Jäsen Pentti Arajärvi: Lisätään lausuntoon uusi kappale ennen otsikkoa "Asukastilat Helsingin kaupungissa": Asukastalojen toiminta painottuu kaupungin ja varsinkin sosiaali- ja terveydenhuollon kannalta terveyttä ja hyvinvointia edistävään toimintaan. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyttyä tämä toiminta kuuluu julkisen vallan osalta ensisijaisesti kunnille. Helsingissä on luontevaa, että asukastalot kuuluvat kunnan varsinaiseen toimintaan eikä hyvinvointialueita vastaavaan toimintaan. Lautakunta esittää, että asukastalotoiminta selvitetään kokonaisuudessaan tästä lähtökohdasta ottaen huomioon kaupungin toimialojen tehtävät terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi sekä käyttäjien asema ja tarpeet.

Kannattaja: jäsen Sinikka Vepsä

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

Jäsen Kati Juvan vastaehdotus ja jäsen Pentti Arajärven vastaehdotus olivat toisilleen vastakkaiset. Niiden osalta äänestettiin ensin siitä, kummasta äänestetään esittelijän ehdotusta vastaan.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Kati Juva)
EI-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Pentti Arajärvi)

Jaa-äännet: 4

Samuel Adouchief, Kati Juva, Minna Lindgren, Oula Silvennoinen

Ei-äännet: 9

Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Laura Korpinen, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Jäsen Pentti Arajärven vastaehdotus voitti jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 9 - 4, joten siitä äänestettiin seuraavaksi esittelijän ehdotusta vastaan.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Pentti Arajärvi)

Jaa-äännet: 6

Maaret Castrén, Laura Korpinen, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 7

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Kati Juva, Minna Lindgren, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Pentti Arajärven vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

17.08.2021 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 23178
leena.luhtasela(a)hel.fi
Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi
Kati Hynninen, toimitila-asiantuntija, puhelin: 310 46701
kati.hynninen(a)hel.fi

§ 365

Valtuutettu Juhani Strandénin aloite liharuokien ja maitotuotteiden määrän lisäämisestä opetus- ja vanhuspalveluissa

HEL 2021-005586 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Juha Kesänen, riskienhallinnan asiantuntija, puhelin: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Juha Strandén valtuustoaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Juhani Strandén ja 14 muuta valtuutettua esittivät aloitteessaan (5.5.2021), että kasvisruoan lisääminen kouluissa ja päiväkodeissa on aiheuttanut lasten ärtymistä ja pahoinvointia. Aloitteessa todetaan myös, että lapset turhautuvat ja ovat nälkäisiä kotiin tullessaan ja että nuorten oppimistulosten kannalta on tärkeää riittävä ja monipuolinen ruokavalio. Aloitteessa todetaan, että B-12 on hermostolle ja aivoille elintärkeä vitamiini, jota saadaan eläinkunnan tuotteista ja että vitamiinin puutos vaivaa etenkin ikääntyneitä ja vegaaneja. Lisäksi aloitteessa todetaan, että ainoastaan 1 % suomalaisista noudattaa vegaanista ruokavaliota. Oppimistulokset ja keskittyminen opetukseen on heikentynyt. Aloitteessa todetaan, että nyt liha- ja kanaruokien määrää on vähennetty liikaa ja että vanhuspalvelussa palautetta on tullut myös maidon ja maitotuotteiden vähentämisestä. Aloitteessa esitetään, että kaupungin tuleekin lisätä liharuokien määrää ja laatua varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen oppilaitoksissa ja vanhustenhoitopalve-

luissa. Lisäksi aloitteessa esitetään, että maitoa tulee olla saatavilla kaikilla aterioilla.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala toteaa lausunnossaan muun muassa, että koulu- ja varhaiskasvatuksen ruokailun suunnittelua ohjaavat ravitsemussuositukset (Terveyttä ruoasta (VRN 2014), Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuositus (VRN 2017) ja Terveyttä ja iloa ruoasta -varhaiskasvatuksen ruokailusuositus (2018)). Ne antavat suuntaviivat ravitsevan ja monipuolisen varhaiskasvatus- ja kouluruoan suunnitteluun kaikille lapsille ja koululaisille. Tarjottavan ruoan tulee olla ravitsemussuositusten mukaista. Kaupunginvaltuuston hyväksymää liha- ja maitotaloustuotteiden puolittamisen aloitetta on ravitsemussuositusten puitteissa viety eteenpäin Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteen nro 95 (Ilmastoystävällisten ruokien lisääminen ruokalistoilta) kautta. Kahden vuoden aikana tehdyt muutokset lihan vähentämiseksi ovat olleet hyvin maltillisia. Punaista lihaa sisältäviä ruokia on vähennetty tänä aikana vain kaksi kuuden viikon kiertävältä listalta. Toimialalla ei ole havaittu, että erityisesti kasvisruoka aiheuttaisi lasten ja nuorten keskuudessa ärtymystä ja pahoinvointia. Asiakastytyväisyys- ja toiveruokakyselyistä sekä eri kanavien kautta saaduista palautteista esiin nousseet ruokalajitoiveet pyritään huomioimaan ruokalistasuunnittelussa ravitsemussuositusten puitteissa. Keskeisenä tavoitteena on ruoan maittavuus. Tavoitteena on, että yhä useampi oppilas söisi kouluruoan joka päivä.

Sosiaali- ja terveystoimiala toteaa lausunnossaan muun muassa, että ruoka on keskeinen osa ikääntyneiden hoitoa ja että toimiala on sitoutunut noudattamaan kansallisia valtion ravitsemusneuvottelukunnan laatimia ravitsemussuosituksia. Ravitsemussuositusten mukainen sekaruokavalio sisältää runsaasti B12-vitamiinia. Myös sosiaali- ja terveystoimialan ruokapalveluissa edistetään Hiilineutraali Helsinki (HNNH) 2035 -toimenpideohjelman mukaisesti ilmastoystävällisten ruokien lisäämistä ruokalistoilta (toimenpide 95), yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Toimenpiteen 95 osana työstetään myös lihan ja maidon puolittamistavoitetta siten, että kaupungin palveluiden asiakkaiden ravitsemukselliset tarpeet kohtaavat. Sosiaali- ja terveystoimialan ikääntyneille asiakkaille tarjottava ruoka on monipuolista sekaruokaa, joka turvaa ikääntyneiden hyvän ravitsemuksen, eikä toimiala siten näe tarpeellisenä lisätä nykyisestä maito- ja lihatuotteiden määrää ikääntyneiden ruokailussa.

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta toteaa lausunnossaan muun muassa, että palvelukeskusliikelaitos toimii yhteistyössä Helsingin kaupungin kasvatus ja koulutus -toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa siten, että toimiala määrittää tilaajana linjaukset, joiden mukaan Palvelukeskus tuottajana tuottaa palvelut. Ruokatarjoomaa kehi-

tetään yhteistyössä huomioiden vastuullisuusnäkökulmat sekä eri asiakasryhmille määritellyt ruokailu- ja ravitsemussuositukset.

Kaupunginhallitus toteaa, että koulu- ja varhaiskasvatuksen sekä ikääntyneiden ruokailun suunnittelua ja järjestämistä ohjaavat ravitsemusasiantuntijoiden laatimat ravitsemussuositukset. Kaupungin palveluissa tarjottavan ruoan tulee olla ravitsemussuositusten mukaista. Kaupunginhallitus toteaa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, sosiaali- ja terveystoimialan sekä palvelukeskusliikelaitoksen lausuntojen perusteella, että liharuokien ja maitotuotteiden määrän lisäämiselle opetus- ja vanhustalvaltuuissa ei ole perusteita. Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, sosiaali- ja terveystoimiala sekä palvelukeskusliikelaitos ovat vieneet eteenpäin kaupunginvaltuuston hyväksymää liha- ja maitotaloustuotteiden puolittamisen aloitetta ravitsemussuosituksien puitteissa Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman mukaisesti.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Juha Kesänen, riskienhallinnan asiantuntija, puhelin: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Juha Strandén valtuustoaloite

Oheismateriaali

1 Atte Harjanteen valtuustoaloite
2 Vastaus Atte Harjanteen valtuustoaloitteeseen: HEL 2018-006850_Valtuutettu_Atte_Harjanteen_aloite_liha- ja_maitot

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Sosiaali- ja terveystoimiala
Palvelukeskusliikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 818

HEL 2021-005586 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Juhani Strandénin aloitteen loppuun käsittelyksi.

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Kesänen, riskienhallinnan asiantuntija, puhelin: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 10.06.2021 § 18

HEL 2021-005586 T 00 00 03

Lausunto

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta antoi lausunnon:

Palvelukeskusliikelaitos toimii yhteistyössä Helsingin kaupungin kasvat-
us ja koulutus –toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa si-
ten että toimiala määrittää tilaajana linjaukset, joiden mukaan Palvelu-
keskus tuottajana tuottaa palvelut. Ruokatarjoomaa kehitetään yhteis-
työssä toimialojen kanssa huomioiden kaupungin, toimialojen ja liikelai-
toksen strategiset tavoitteet ja vastuullisuusnäkökulmat sekä eri asia-
kasryhmille määritellyt ruokailu- ja ravitsemussuosittukset.

Hiilineutraali Helsinki 2035 –toimenpideohjelma

Sosiaali ja terveys -toimialan, kasvatus ja koulutus –toimialan sekä
Palvelukeskus Helsingin yhteinen työryhmä, joka suunnittelee Hiilineut-
raaliHelsinki 2035 toimenpideohjelmassa ruokapalveluille vastuutetun
toimenpiteen (95 Ilmastoystävällisten ruokien lisääminen ruokalistoil-
le) toteutumista, työstää lihan ja maidon kulutuksen puolittamista osana
tätä laajempaa toimenpideohjelmaa. Kyseinen työryhmä on linjannut
seuraavasti:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

- kaikki ruokalistoilla tehtävät muutokset tehdään linjassa ravitsemussuositusten kanssa
- lihan puolittaminen koskee ensisijaisesti punaista lihaa ja erityisesti naudanlihaa
- ei tehdä toimenpiteitä ruokajuomana tarjottavan maidon osalta (ravitsemussuositukset)
- kasvijuomien tarjoamista vaihtoehtoisena ruokajuomana edistetään mm. seuraavien toimenpiteiden kautta: Oma stadi -projekti, palvelukuvaston päivittäminen
- maitotaloustuotteiden kulutuksen puolittaminen suunnataan ruoanvalmistuksessa käytettävän maitotaloustuotteiden vähentämiseen
- juustoa ei tulla toistaiseksi korvaamaan kasviperäisillä juuston kaltaisilla tuotteilla (ravitsemussuositukset), vaan sen rinnalla on kasviperäisillä levitteillä esim. kikhernetahna

Asukas- ja potilasruokailu

Palvelukeskus Helsinki päätti yhdessä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa odottaa vuonna 2020 päivitettyjä ikääntyneiden ruokasuosituksia ennen mahdollisia toimenpiteitä (Vireyttä seniorivuosiin – Ikääntyneiden ruokasuositus, Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2020) . Suositusten ilmestyttyä olemme yhdessä toimialan kanssa linjanneet, että etenemme hyvin pienin askelin, jotta varmistamme asiakasryhmälle edelleen maistuvat ja terveyttä tukevat ateriat. Viimeisimmässä ruokalistojen kehittämistyöryhmässä sovittiin muutamista pienistä muutoksista, kuten yhden naudanlihapohjaisen pääruoan vaihtamisesta sianliha- tai siipikarjapohjaiseen ruokaan, lihan osittaisesta korvaamisesta kasviksilla lihapadassa sekä kinkkuleikkeleeseen vaihtamisesta siipikarjapohjaiseen leikkeeseen. Tuttujen ikäväestölle maistuvien kasvisruokien osuutta lisätään hyvin maltillisesti. Juotavien maidon ja maitotaloustuotteiden tarjoaminen on pysynyt ennallaan. Näillä muutoksilla varmistetaan myös riittävä proteiininmäärä ja monipuolisuus aterioilla sekä pyritään ylläpitämään asukkaiden ja potilaiden toimintakykyä ja vireyttä ja estämään puutostilojen syntyä.

Päiväkoti- ja kouluruokailu

Olemme sopineet muutoksista yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa. Punaista lihaa sisältäviä ruokia on korvattu siipikarjalalla, kalalla ja kasvisvaihtoehdoilla valtuustopäätöksen 25.9.2019 (diarinnro HEL 2018-006850) mukaisesti. Osa kasvisruoista sisältää edelleen maitoa ja kananmunaa, ja osa sopii myös vegaaniruokavaliota noudattaville. Kun ruokalistalle lisätään kasvisruokia, pyritään valitsemaan asiakastytyväisyyskyselyjen pohjalta mieluisia kasvisruokia, kuten kasvispyörökät. Noudatamme näille ikäryhmille niille laadittuja ravitsemussuosituksia eli Syödään ja opitaan yhdessä koululaisille (Valtion

ravitsemusneuvottelukunta 2017) ja Terveyttä ja iloa ruoasta varhaiskasvatukseen (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2018). Tärkeimpänä tavoitteena on kuitenkin ruoan maistuvuus, ja että se nautitaan päivittäin. Siksi ruokavaihtoehdot ovat vapaassa otossa, ja vegaaniruokaa on tarjolla niille, jotka ovat ilmoittautuneet. Etenkin yläkoulussa pyritään pitämään ruokailevien osuus yhtä korkeana kuin alakouluissa. Keräämme palautetta, osallistamme lapsia ja nuoria ruokalistan kehittelyyn ja siten listaa kehitetään jatkuvasti makumieltymyksiä ja terveellisiä, kestäviä vaihtoehtoja huomioiden.

Lisäksi Palvelukeskusliikelaitoksella on valmiudet panostaa kouluissa terveellisten ja maistuvien aamu- ja välipalojen tarjontaan, jotta energiataso pysyy korkeana aamusta pitkään koulupäivään tai jopa sen jälkeisiin harrastuksiin.

Juomanesteet

Kaikilla asiakkailla on edelleen vapaasti valittavana maitoa tai piimää ruokajuomaksi kaikilla aterioilla, eikä tähän ole edes suunnitteilla muutoksia. Kasvijuomia lisätään vähitellen vapaasti valittavaksi vaihtoehtoksi.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Anne Koskinen, yksikönjohtaja, puhelin: 310 36983
anne.koskinen(a)hel.fi

§ 366

Valtuutettu Thomas Wallgrenin ym. valtuustoaloite selvittää mahdollisuuksia ottaa käyttöön Helsingin oma paikallisraha

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Anni Salla, suunnittelija, puhelin: 310 37697
anni.salla(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 05.05.2021 Wallgren Thomas Paikallisrahaselvitys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Thomas Wallgren ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että valtuustolle tuodaan selvitys mahdollisuuksista ottaa käyttöön mm sosiaalista oikeudenmukaisuutta, yhteisöllisyyttä, vastuullista yrittäjyyttä ja ympäristövastuuta palveleva Helsingin oma paikallisraha joko kaupungin toimesta tai muulla tavoin. Aloitteessa esitetään, että valmistelun aikana käydään myös julkista vuoropuhelua tutkijoiden ja kansalaisjärjestöjen kanssa ja huomioidaan kotimaisten ja ulkomaisien kuntien kokemuksia paikallisrahan toteuttamisesta.

Paikallisrahasta yleisesti

Paikallisraha (myös paikallisvaluutta) on päätoimisen valuutan rinnalla käytetty vaihtoehtoinen valuutta, joka on sidoksissa tiettyyn maantieteelliseen alueeseen. Paikallisraha on yksi vaihtoehtoisen valuutan (myös rinnakkaisvaluutta) muodoista. Uusimmissa paikallisrahajärjes-

telmissä käytetään lohkoketjuteknologiaa. Lohkoketju on hajautettu tili-kirja, joka säilöö varmennetut tiedot tietokoneiden verkkoon niin kutsutuina lohkoina. Yhtenä paikallisrahan muodoista voidaan pitää myös aikapankkeja, joissa valuuttana toimii käytetty aika. Paikallisrahan tavoitteita ovat tasa-arvoisempi ja kestävämpi yhteiskunta. Sillä sanotaan olevan mahdollisuus demokratisoida palveluita ja organisaatioita, tukea pieniä ja keskisuuria yrityksiä, torjua eriarvoisuutta ja syrjäytymistä sekä tuoda esiin ympäristövaikutuksia. Paikallisrahajärjestelmät ovat usein voittoa tavoittelemattomia.

Valtiolla ja viranomaisilla on katsottu olevan merkittävä rooli vaihtoehtoisten valuuttojen synnyssä ja kehittämisessä tarjoamalla esimerkiksi teknistä, taloudellista ja laillista tukea. Viranomaisten osallistuminen paikallisvaluuttaan voi siis vahvistaa sen vaikutusta, mutta luo kuitenkin riskin tulla yhdistetyksi poliittiseen toimintaan, mikä taas saattaa heikentää kiinnostusta sen käyttöön.

Esimerkkejä kotimaisista paikallisrahakokeiluista

Suomessa on ollut paikallisrahakokeiluja, joista tunnetuimmat lienevät Toholammin ja Sysmän paikallisraha. Sysmän paikallisrahakokeilu toteutettiin vuonna 2018 ja sen jatkosta on käyty keskusteluja, mutta toiseksi se ei ole edennyt. Sysmän kunnan kokeilussa kehitettiin Suomen ensimmäinen digitaalinen paikallisvaluutta, joka toimi digitaalisten QR-koodien avulla, joita saattoi myös tulostaa paperille. Referenssinä käytettiin Bristolin ja Lewesin paikallisvaluuttoja. Mukana kokeilussa oli noin 30 paikallista yritystä ja ”sysmiä” kiersi noin 200 000 euron arvosta. Enemmistö näistä oli kunnan maksamia avustuksia yhdistyksille ja tieosuuskunnille.

Hankkeen aikana Sysmään syntyi kaksi uutta yritystä, joista molemmat olivat paikallisrahakokeilun johdosta kirjat Sysmään siirtäneitä. Kunnan yhteisöverokertymän sanotaan siirtojen johdosta lisääntyvän 20 000 euroa vuodessa. Hankekauden aikana ei syntynyt uusia työpaikkoja, jotka voitaisiin nähdä paikallisrahan edistämiksi. Kokeilusta tehdyn selvityksen mukaan paikallisvaluutan käyttöönotossa on erityisen tärkeää huomioida yritysten ja asukkaiden sitouttaminen valuutan käyttöön. Paikallisvaluutta tarvitsee sitoutuneet käyttäjät ja yritykset onnistuakseen. Sysmässä paikallisrahasta tehdyn selvityksen mukaan käyttäjien ja yritysten sitouttaminen paikallisvaluuttaan ei onnistunut riittävän hyvin. Hankkeen aikana haasteiksi todettiin teknologian vaatimat resurssit, vaikeaksi todettu käyttöjärjestelmä sekä yritysten yksipuolisuus.

Toholammin kunnan paikallisraha perustettiin 2008 eikä se ole enää käytössä. ”Toho” oli setelin tapainen maksusitoumuspaperi, jonka tuotajana ja myyjänä toimi Toholammin kehitys Oy (kunnan omistama

elinkeinoelämän kehitysyhtiö). ”Toho” kelpasi maksuvälineenä yrityksissä, jotka olivat mukana toho-järjestelmässä. Tohoja jaettiin myös opiskelustipendeinä ja urheilupalkintoina. Alkuinnostuksen jälkeen tohojen käyttö hiipui.

Esimerkkejä ja kokemuksia kansainvälisistä paikallisrahoista

Maailmanlaajuisesti eri tyyppisiä vaihtoehtoisia valuuttoja löytyy tuhansia. Brixtonissa 2009 perustettu Brixton Pound on sekä setelimuotoinen että elektroninen paikallisvaluutta, josta ollaan kehittämässä lohkoketjupohjaista muotoa. Vaikka valuuttaa vastaanottavia paikallisia yrityksiä on paljon, ne kuitenkin vastaanottavat sitä suhteellisen vähän. Siksi voidaan sanoa, että se ei ole taloudellisesti kovin vaikuttava. Brixton Poundin myötä ei ole myöskään syntynyt uusia yritysten verkostoja tai lyhyempiä tuotantoketjuja, eikä sillä siis ole ollut ekologisia vaikutuksiaan. Sillä on kuitenkin todettu olevan vahva kulttuurinen vaikutus vahvistaen paikallisidentiteettiä ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Se on myös lisännyt tietoisuutta paikallisista yrityksistä ja niiden hyödyntämisen eduista sekä tutustuttanut käyttäjiä uudelleenlaiseen tapaan ajatella rahasta.

Myös Bristolin Bristol Poundin saavutukset keskittyvät sen tuomaan paikallisidentiteetin sekä sosiaalisten ja yhteisöllisten suhteiden vahvistumiseen. Se voidaan nähdä myös koulutuksellisenä välineenä. Bristol Poundin käytön on todettu keskittyvän koulutettujen ja hyvin toimeentulevien keskuuteen. Suoria taloudellisia tai ekologisia vaikutuksia ei ole todettu. Bristol Poundista ollaan myös kehittämässä uutta pelkästään digitaalista muotoa.

Tilivaluuttana yritysten välillä toimivan Sveitsin WIR –frangin on todettu tuovat taloudellista vakautta valtiollisen valuutan heilahteluissa ja taantumassa. Kun valtion valuutta oli vähissä, pystyivät asukkaat käyttämään WIR-frangeja. Saksan Baijerissa toimiva Chiemgauer-raha on auttanut paikallisia yrityksiä mm. toipumaan koronapandemian vaikutuksista. Yritykset ovat hyödyntäneet myös Chiemgauerin aurinkopaneelialoitetta, mikä on tuonut positiivisia ympäristövaikutuksia. Onnistuneiksi paikallisrahoiksi on arvioitu myös Massachusetsin Berkshiren BerkShire-valuutta, jolla on yli 400 yrityskäyttäjää, sekä Sardiassa toimivaa Sardexia. Sardex koetaan luotettavana maksuvälineenä, jonka kautta yrittäjä varmasti saa maksun. Se on lisännyt luottamusta yrittäjien välillä ja siten sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Se on myös synnyttänyt uusia verkostoja ja tuonut yrittäjille uusia asiakkaita.

Paikallisraha Helsingissä

Vuonna 2018 Aalto-yliopistossa oli kehitteillä lohkoketjuteknologiaan pohjautuva paikallisrahakokeilu, jonka kehittämistyön alustana toimi

osuuskunta Arvotakomo. Kokeiluun haettiin rahoitusta Helsingin kaupungin innovaatorahastosta, mutta sitä ei myönnetty. Päätöksen perusteluna oli, että uuden elinkeinoperustan luominen on hankkeessa epävarmaa, sillä hakija ei ole vielä tarkemmin selvittänyt yritysten kiinnostusta paikallisvaluuttaa kohtaan, eikä paikallisvaluutan kokeilun käytännön kohteita ole kartoitettu. Arvioinnin mukaan hanke oli myös suunniteltu toteutettavan tekninen ratkaisu edellä, ja hankkeen rahoituksesta innovaatorahaston rahoituksen jälkeen ei ollut toistaiseksi tietoa. Tämän jälkeen Arvotakomo on pyrkinyt löytämään kokeilulle paikan sekä on keskusteltu kokeiluun osallistuvien yhteisösäännöistä.

Osuuskunnaksi vuonna 2017 organisoitunut Arvotakomo on voittoa tavoittelematon ja tukee taloudelliseen monimuotoisuuteen ja taloudellisesti kestävään kehitykseen tähtäävää toimintaa. Sen rooli on toimia välittävänä tekijänä eri toimijoiden välillä. Arvotakomon tukemat verkostot perustuvat ihmisten väliseen luottamukseen.

Lisäksi Aalto-yliopistossa tutkitaan valuuttojen simuloimiseksi tarvittavan metodologian ymmärtämistä, opetteluja ja kehittämistä. Simulaatioilla voidaan korvata osa sosiaalisten innovaatioiden kokeiluista ja saada niistä mahdollisimman tehokkaita. Simulaatiomallien kehittäminen vie runsaasti aikaa, joten rinnakkaiset empiiriset kokeilut ovat tärkeitä. Sosiaalisissa innovaatioissa pienikin edistys voi tuoda merkittävää hyötyä.

Suomessa on toiminut useita paikallisrahaan verrattavia aikapankkeja. Stadin aikapankki on tällä hetkellä toiminnassa oleva aikapankki, joka perustettiin vuonna 2009 nimellä Kumpulan vaihtopiiri. Ideana on palveluiden ja tavaroiden vaihto yhteisöjen jäsenten välillä. Periaatteena on, että kaikkien aika, työ ja avun tarve ovat yhtä arvokkaita, yksi ”tovi” vastaa yhtä tuntia. Stadin aikapankki toimii kansainvälisesti tunnetun Time Banking -idean mukaisesti ja on osa kansainvälistä Community Exchange System -verkostoa (CES). Verkoston verkkotorilla voi käydä kauppaa Suomessa ja eri maissa olevien aikapankkien kanssa. Stadin aikapankilla on yli 4000 jäsentä ja vaihtotapahtumia on ollut yli 15 000.

Vuonna 2021 Stadin aikapankin torille on jätetty noin 15 ilmoitusta, joissa on sekä palveluita että tavaroita. Stadin aikapankin toimintaa ylläpidetään ja kehitetään muun muassa jäsenmaksuina kerättävinä ”toiveina”. Aikapankki kerää myös niin sanottuja yhteisötoveja, joita käytetään sisäisen kehittämistyön lisäksi mukana olevien yhteisöjen tukemiseen. Yhteistoveilla kannetaan laajempaa yhteisvastuuta, minkä ansiosta voidaan huolehtia myös niistä ihmisistä, joiden mahdollisuudet avun tarjoamiseen ovat vähäiset. Paljon tukea tarvitsevaa yksittäistä jäsentä voidaan tukea aikapankin yhteisötoveilla, jos hänen on vaikeaa tarjota apuaan ja kerryttää tovejaan.

Ongelmana aikapankkien virallistamisessa on suomalainen verotusjärjestelmä ja periaate työstä maksettavasta verosta. Vuonna 2018 Verohallinto on linjannut aikapankkien veronalaisuutta Talkoo-naapuriapu ja vaihtotyön verotus -ohjeessa (4.7.2018). Verohallinnon mukaan pienimuotoinen naapuriapu tai vapaaehtoistyön kaltainen työ ei aiheuta veroseuraamuksia. Tuloverolain mukaan työsuoritusten vaihtaminen toiseen työsuoritukseen on vastikkeellinen tapahtuma, joka aiheuttaa veroseuraamuksia molemmille osapuolille. Korvauksen muodostaminen vertaisavusta muuttaa työn luonnetta verotuksen näkökulmasta ja asettaa myös paikallisrahan käyttöönnotolle haasteita, koska työstä tulisi tällöin maksaa veroa, vaikka vaihdantavälineenä olisi vertaisapu.

Yleinen kehityskulku käteisen rahan käytön vähenemiseen on ohjannut myös käytössä olevia paikallisrahajärjestelmiä, joista monet ovat kehittämissä uutta digi- ja usein myös lohkoketjupohjaista järjestelmää.

Suomessa paikallisrahakokeilujen taustalla on aikapankkitoimintaa lukuun ottamatta toistaiseksi olleet lähinnä kunnat. Ulkomaisissa toiminnassa olevissa esimerkeissä toimijana on usein kansalaistoimintapohjainen non-profit-organisaatio. Paikallisrahajärjestelmät perustuvat usein paikallisten yritysten muodostamaan verkostoon, jossa paikallisvaluuttaa vastaanotetaan, kun taas aikapankkitoiminta perustuu yksilöiden väliseen vaihdantaan.

Osallisuus ja neuvonta -yksikkö järjesti 11.10.2021 keskustelutilaisuuden, jossa kuultiin Arvotakomon, Stadin aikapankin sekä Helsingin kaupunginosayhdistyksen edustajien kokemuksia ja ajatuksia paikallisrahasta. Tilaisuudessa todettiin, että aihe herättää paljon keskustelua ja että paikallisrahan toteutustapoja on monia. Kokeiluissa tulisi huomioida ainakin toteuttajat ja heidän roolinsa, tavoitteet sekä käytännön toteutuksen mahdollinen teknologia.

Yhteenveto

Vertaisavun välineenä paikallisraha voi tukea yhteisöllisyyttä ja kaupunkilaisten hyvinvointia käyttäjiensä kesken. Helsingin kaupungille vapaaehtoistyö on palveluita rikastavaa ja nimenomaan vapaaehtoisuuteen perustuvaa tekemistä. Paikallisvaluutan liittäminen vapaaehtoistoimintaan sopii kenties paremmin yhdistyksille kuin kaupungin rooliin. Kaupunki pyrkii kohdentamaan palveluitaan niitä tarvitseville, täydentämään palveluaukkoja sekä tuottamaan universaaleja, kaikille saatavilla olevia palveluita. Paikallistalouden tukena paikallisvaluutta voisi tukea helsinkiläisiä yrityksiä. Paikallisrahaselvityksen ei voida katsoa merkittävässä määrin tuovan lisäarvoa sosiaali- ja terveystalouden järjestämiseen kaupunkilaisille.

Paikallisrahan mahdollisia negatiivisia puolia on raha- ja maksujärjestelmän monimutkaistuminen useamman rinnakkaisen järjestelmän johdosta. Paikallisraha voi tuoda myös mahdollisia palvelu- tai muita kuluja. Uusi järjestelmä vaatii myös aina uuden opettelua ja käyttäjien määrä voi jäädä pieneksi, jolloin järjestelmän hyödytkin kutistuvat. Rinnakkaisen rahajärjestelmän kehittäminen voi olla myös kallista. Jotkut virtuaalijärjestelmät voivat olla alttiita heilahteluille. Vaihtoehtoiset rahat voivat mahdollisesti olla myös helposti väärennettävissä. Uusi vaihtoehtoinen valuutta vaatii lisäksi käyttäjiltä kiinnostusta sen käyttöön, jolloin paikallisvaluutan tulisi vastata asukkaiden tarpeita.

Viitaten annettuihin lausuntoihin sekä kotimaisten ja ulkomaisten esimerkkien kokemuksiin ja havaintoihin voidaan todeta, että lähtökohtaisesti aloitteet, joilla aktivoidaan kaupungin roolia paikallisena toimijana, ovat kannatettavia. Helsingin kaupungin koko luo kuitenkin haasteita paikallisvaluutan organisointiin.

Toimivan ja vaikuttavan paikallisrahan perustaminen kuntalähtöisesti vaatisi uusia hallinnollisia resursseja, sekä aiheuttaisi mahdollisesti merkittäviäkin aloitusvaiheen kustannuksia muun muassa tietojärjestelmien perustamisen ja ylläpitämisen osalta. Kotimaiset ja kansainväliset esimerkit nostavat esiin kysymyksen paikallisrahan perustamisen ja ylläpitämisen vaatimista resursseista suhteessa paikallisrahan myötä koituviin sosiaalisiin ja taloudellisiin hyötyihin yksilö- ja yhteisötasolla.

Tässä vaiheessa ei ole kannatettavaa selvittää paikallisrahan käyttöottoa Helsingin kaupungin toiminnassa. On kuitenkin tärkeää, että Helsingin kaupunki seuraa paikallisrahasta käytävää keskustelua ja osallistuu keskusteluun mahdollisuuksien mukaan.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Asiasta on saatu kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ja sosiaali- ja terveystoimialan lausunnot. Vastaus on näiden lausuntojen mukainen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Anni Salla, suunnittelija, puhelin: 310 37697
anni.salla(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 05.05.2021 Wallgren Thomas Paikallisrahaselvitys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 854

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:
Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Anni Salla, suunnittelija, puhelin: 310 37697
anni.salla(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 05.10.2021 § 157

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi kaupunginhallitukselle asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei ainakaan tässä vaiheessa kannata paikallisrahan käyttöönoton selvittämistä Helsingin kaupungin toiminnassa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että Helsingin kaupunki seuraa paikallisrahasta käytävää keskustelua ja osallistuu keskusteluun mahdollisuuksien mukaan.

Paikallisrahan ajatusta on sovellettu Suomessa pääasiassa kokeilujen puitteissa, ja toiminta on ollut suhteellisen pienimuotoista. Paikallisrahan ajatusta on sovellettu pitkäjänteisimmin viime vuosikymmenen ajan järjestöjen toimesta aikapankkien avulla, jossa ihmiset ovat voineet tarjota naapuriavun kaltaista apua toisilleen samalla keräten niin sanottuja

maksuyksiköitä eli 'toveja' työstään. Lisäksi Sysmässä on kokeiltu paikallisvaluuttaa kunnassa kirjoilla olevien yritysten tukemiseksi. Sysmän kokeilussa euroja sai vaihtaa "sysmiksi" ja näillä on voinut ostaa kunnassa toimivien yritysten tuotteita ja palveluita. Kansainvälisesti esimerkkejä paikallisvaluuttojen käytöstä on tuhansia viime vuosikymmeniltä.

Vertaisavun tukena Helsingissä on toiminut Stadin aikapankki vuodesta 2009. Stadin aikapankin toiminta perustuu ihmisten yhteisöllisyyteen ja auttamisen iloon. Auttamisen lisäksi toiminta mahdollistaa oman työn korvauksena saatavat "tovit", joilla voi omaa työpanostaan vastavuoroisesti hyödyntää toisten ihmisten pienimuotoisiin työpanoksiin.

Ongelmana aikapankkien virallistamisessa on suomalainen verotusjärjestelmä ja periaate työstä maksettavasta verosta. Vuonna 2018 Verohallinto on linjannut aikapankkien veronalaisuutta Talkoo-, naapuriapu- ja vaihtotyön verotus -ohjeessa (4.7.2018). Verohallinnon mukaan pienimuotoinen naapuriapu tai vapaaehtoistyön kaltainen työ ei aiheuta veroseuraamuksia. Tuloverolain mukaan työsuoritusten vaihtaminen toiseen työsuoritukseen on vastikkeellinen tapahtuma, joka aiheuttaa veroseuraamuksia molemmille osapuolille. Korvauksen muodostaminen vertaisavusta muuttaa työn luonnetta verotuksen näkökulmasta ja asettaa myös paikallisrahan käyttöönnotolle haasteita, koska työstä tulisi tällöin maksaa veroa, vaikka vaihdantavälineenä olisi vertaisapu.

Sysmän kunta sovelsi paikallisrahaa alueensa yrittäjien ja tuotteiden tukemiseen. Sysmän paikallisrahalla "sysmällä" sai ostaa paikallisia palveluita ja tuotteita. Kokeilusta tehdyn selvityksen mukaan paikallisvaluutan käyttöönnotossa on erityisen tärkeää huomioida yritysten ja asukkaiden sitouttaminen valuutan käyttöön: paikallisvaluutta tarvitsee sitoutuneet käyttäjät ja yritykset onnistuakseen. Sysmässä paikallisrahasta tehdyn selvityksen mukaan käyttäjien ja yritysten sitouttaminen paikallisvaluuttaan ei onnistunut riittävän hyvin.

Isossa-Britanniassa on luotu Sysmän kunnan tapaan erilaisia paikallisia rahajärjestelmiä tavoitteenaan tukea paikallisia yrityksiä. Bristol Pound on toiminut vuodesta 2012 Bristolin alueen yrittäjiä tukevana valuuttana, samoin Hullin alueen Hull Coin järjestelmässä asukkaat voivat ansaita alennuksia tai muita etuja alueen yrityksiltä vapaaehtoistyöllä tai muulla alueen ja sen ihmisten hyödyksi tehdyllä työllä. Hull Coin järjestelmä perustuu lohkoketjuteknologiaa ja Bristol Pound on siirtymässä sähköiseen paikallisrahajärjestelmään.

Vertaisavun välineenä paikallisraha voi tukea yhteisöllisyyttä ja kaupunkilaisten hyvinvointia käyttäjiensä kesken. Helsingin kaupungille vapaaehtoistyö on palveluita rikastavaa ja nimenomaan vapaaehtoi-

24.11.2021

suuteen perustuvaa tekemistä. Paikallisvaluutan liittäminen vapaaehtoistoimintaan sopii kenties paremmin yhdistyksille kuin kaupungin rooliin. Kaupunki pyrkii kohdentamaan palveluitaan niitä tarvitseville, täydentämään palveluaukkoja sekä tuottamaan universaaleja, kaikille saatavilla olevia palveluita.

Paikallistalouden tukena paikallisvaluutta voisi tukea helsinkiläisiä yrityksiä. Helsingin kaupungin koko luo haasteita paikallisvaluutan organisointiin ja tuo esille kysymyksiä tukimekanismin hinnasta suhteessa saataviin hyötyihin.

Käsittely

05.10.2021 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että muutetaan toinen kappale muotoon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei ainakaan tässä vaiheessa kannata paikallisrahan käyttöönoton selvittämistä Helsingin kaupungin toiminnassa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että Helsingin kaupunki seuraa paikallisrahasta käytävää keskustelua ja osallistuu keskusteluun mahdollisuuksien mukaan.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Reetta Sariola, kehittämissyksikön päällikkö, puhelin: 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.09.2021 § 230

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Thomas Wallgrenin ja 17 muun valtuutetun Helsingin oman paikallisrahan mahdollisuuksien selvittämistä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

24.11.2021

"Valtuustoaloitteessa esitetään, että kaupunki selvittää mahdollisuuksia ottaa käyttöön muun muassa sosiaalista oikeudenmukaisuutta, yhteisöllisyyttä, vastuullista, yrittäjyyttä ja ympäristövastuuta palvelevan Helsingin oma paikallisraha joko kaupungin toimesta tai muulla tavoin.

Paikallisrahan avulla voidaan vaihtaa palveluja, raaka-aineita, hyödykeitä, ammattitaitoa ja tietoa tai sillä voidaan tehdä lahjoituksia tai hyväntekeväisyyttä. Käytettävissä olevan tiedon perusteella paikallisraha-järjestelmiä ei ole otettu käyttöön merkittävässä määrin Suomessa. Lähinnä kokeilut ovat liittyneet pienempien kuntien paikallisen elinkeino-toiminnan edistämisyrittämyksiin. Pääkaupunkiseudulla toimii kansainväliseen paikallisraha- ja aikapankkiverkosto CES:iin kuuluva Stadin aikapankki, jonka toiminnassa käytetään tovi-valuutta.

Lähtökohtaisesti aloitteet, joilla aktivoidaan kaupungin roolia paikallisena toimijana, ovat kannatettavia. Paikallisrahan perustaminen vaatisi todennäköisesti uusia hallinnollisia resursseja sekä aiheuttaisi mahdollisesti merkittäviäkin aloitusvaiheen kustannuksia muun muassa tietojärjestelmien osalta. Järjestelmien luonti ja ylläpito eivät kuitenkaan kuulu sosiaali- ja terveystoimen tehtäviin.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että esitetyn paikallisrahaselvityksen ei voida katsoa merkittävässä määrin tuovan lisäarvoa sosiaali- ja terveystoimien järjestämiseen kaupunkilaisille, ja ettei mahdollinen nykyisen kaupunkiorganisaation käyttöönotto paikallisraharatkaisu todennäköisesti olisi sellaisenaan käytettävissä tulevan sote-ratkaisun yhteydessä. Sosiaali- ja terveystoimialan osallistuminen paikallisrahaa koskevan selvityksen laatimiseen ei siten ole nykytilanteessa tarkoituksenmukaista.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Paikallisrahalla voitaneen edistää ja aktivoida kuntalaisten osallisuutta ja toimijuutta ja tätä kautta lisätä kuntalaisten hyvinvointia sekä ehkäistä syrjäytymistä."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Armi Vaden, talouspäällikkö, puhelin: 310 15970
armi.vaden(a)hel.fi

Jerry Ramstedt, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25678
jerry.ramstedt(a)hel.fi

Kaisa-Maria Poikonen, laskenta-asiantuntija, puhelin: 310 35202
kaisa-maria.poikonen(a)hel.fi

§ 367

Valtuutettu Mia Haglundin aloite kohtuuhintaisuuden selkeyttämisestä kaupungin vapaarahoitteisissa vuokra-asunnoissa

HEL 2021-005581 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Riikka Karjalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Aloite_Haglund_5.5.21021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mia Haglund ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki tuottaa selvityksen siitä, miten omakustannusperiaate toteutuu ja miten kohtuuhintaisuus on määritelty kaupungin omistamien vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen vuokrien määrittelyssä sekä vuokrien korotusten toimeenpanossa. Aloitteessa viitataan Aurorannan vapaarahoitteisiin vuokra-asuntoihin ja asukkaiden saamiin merkittäviin vuokrankorotuksiin, joista ilmoitettiin tammikuussa 2020.

Helsingin kaupunki omistaa 63 500 asuntoa, joista noin 7 000 on vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja. Vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen hallinta on pääosin keskitetty palvelussuhdeasunnoista vastaavaan Kiinteistö Oy Aurorannin, jolla on suorassa omistuksessaan noin 4 000 asuntoa. Lisäksi yhtiö hoitaa erityisryhmien hajasijoitetun tukiasumisen järjestämiseksi perustetun Oy Helsingin Asuntohankinta Ab:n 3 500 asuntoa, joista noin 1 700 on vapaarahoitteisia.

Kaupunginvaltuuston hyväksymän voimassa olevan konserniohjeen mukaisesti kaupungin tytäryhteisöt salkutetaan markkinaehtoisesti toi-

miviin ja muihin tytäryhteisöihin. Kaupungin tytäryhteisöt kuuluvat yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta muihin kuin markkinaehtoisesti toimiviin. Kaupunginhallitus päättää tytäryhteisöjen sijoittamisesta salkkuihin osana tytäryhteisökohtaista omistajastrategiaa.

Kaupunginhallitus hyväksyi 29.3.2021 tytäryhteisökohtaiset omistajastrategiat asunnot-yhteisöryhmään kuuluville tytäryhteisöille. Kaikki asunnot -yhteisöryhmään kuuluvat tytäryhteisöt kuuluvat jatkossakin muihin kuin markkinaehtoisesti toimiviin. Auroranlinnan omistajastrategiassa todetaan, että yhtiön toiminta jatkuu pääperiaatteiltaan entisellään pitäen kiinteistöt ja muut tilat haluttuina ja kohtuuhintaisina. Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa eikä se jaa omistajilleen osinkoa, vaan mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen kaupunkikonsernin yhtiölle asettamat tavoitteet huomioon ottaen.

Kaupungin omistaman KKOY Helsingin Korkotukiasuntojen korkotukirajoitukset päättyivät vuoden 2019 aikana, ja yhtiö liitettiin Auroranlinnaan 1.1.2020 alkaen. Sulautumiseen liittyvä tavoite oli asetettu Auroranlinnalle kaupungin talousarviossa vuosina 2019 ja 2020. Muutoksella kevennettiin ja yhdenmukaistetaan kaupungin kiinteistöomaisuuden hallinnointia.

Korkotukiasuntojen vuokralaiset siirtyvät Kiinteistö Oy Auroranlinnan vuokralaisiksi, ja vuokrasopimukset siirtyvät sellaisinaan Auroranlinnalle. Vuoden 2021 alusta Auroranlinnaan sulautuneen Korkotukiasuntojen vuokrasopimuksiin kohdistettujen vuokrankorotusten perussyy on kiinteistöjen korjausvelka ja siihen liittyvä taloudellinen näkökulma. Maan arvolla ei ole perusteltu vaikutuksia vuokratason.

Vuokrasopimusten nykyisellä voimakkaasti jälkeen jääneellä vuokratasolla kiinteistöjä ei pystytä ylläpitämään ja samalla rahoittamaan tarvittavia korjauksia. Yhtiöissä on tehty hyvin vähän korjauksia niiden reilun 20 vuoden olemassaolon aikana, josta syystä korjausvelkaa on kertynyt runsaasti, ilman että niihin olisi taloudellisesti varauduttu.

Huoneistojen vuokrasopimuksia ei olla markkinahintaistamassa, vaan vuokria korotetaan, jotta kiinteistöjä voidaan kustannusperusteisesti ylläpitää taloudellisesti kestävästi. Vuokrat ovat korotustenkin jälkeen selvästi (noin 20 %) saman alueen yleistä vuokratasoa edullisemmat.

Kaupunginvaltuusto käsitteli kokouksessaan 13.10. valtuutettu Sami Muttilaisen aloitetta Kiinteistö Oy Auroranlinnan sulauttamisesta Helsingin kaupungin asunnot Oy:hyn. Muttilainen ja 15 muuta valtuutettua esittivät aloitteessaan, että kaupunki selvittäisi Kiinteistö Oy Auroranlinnan sulauttamista yhteen Helsingin kaupungin asunnot Oy:n kanssa. Kaupunginhallitus totesi vastauksessaan, että Auroranlinnan ja Hekan

24.11.2021

jo perustamispäätöksissä linjatut toiminnan perusteet ja rahoitusmalli poikkeavat toisistaan eikä näin ollen Auroranlinnan fuusioimisella He-kaan voida saavuttaa aloitteessa tarkoitettuja vuokratason ja vuokrien tasaamiseen liittyviä tavoitteita. Kaupungin asunto-omaisuuden omis- tamisen ja hallinnoinnin kannalta on tarkoituksenmukaista edelleen säi- lyttää Helsingin kaupungin asunnot Oy ja Kiinteistö Oy Auroranlinna erillisinä yhtiöinä nykyisillä toimintaperiaatteillaan.

Kaupunki seuraa aktiivisesti asuntojen hinta- ja vuokrakehitystä niin tuetun kuin vapaarahoitteisten asuntojen osalta. Kaupunginkansliassa on käynnistynyt AM-ohjelman tavoitteiden mukaisesti valmistelu koh- tuuhintaisen asumisen mittaamisesta. Työn tavoitteena on nostaa ai- empaa paremmin näkyväksi asumisen aiheuttamia kustannuksia hel- sinkiläisille. Työstä saadaan myös arvokasta tietoa asuntojen kohtuu- hintaisuudesta ja se mahdollistaa tilanteen seurannan aiempaa pa- remmin. Valmistelussa lähtökohtana on käytetty aloitteessakin mainit- tua normatiivista lähestymistapaa, jossa asuntokunnan tulot suhteute- taan asumisen kustannuksiin. Tästä näkökulmasta on myös mahdolis- ta seurata kohtuuhintaisen asumisen kehitystä kaupungissa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Riikka Karjalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Aloite_Haglund_5.5.21021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 813

HEL 2021-005581 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mia Haglundin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.11.2021 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Jenni Rope

Esteellisyyden syy: yhteisöjäävi (hallintolain 28.1 § 5 kohta)

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Riikka Karjalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

§ 368

Valtuutettu Fatim Diarran aloite transihmisten näkyvyyden juhlapäivän huomioimiseksi liputtamalla

HEL 2021-006115 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 19.05.2021 Diarra Fatim Transihmisten näkyvyyden juhlapäivän huomioiminen liputtamalla

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Fatim Diarra ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki selvittää mahdollisuudet liputtaa translipulla 31. maaliskuuta vietettävänä transihmisten näkyvyyden juhlapäivänä.

Juhlapäivä kiinnittää huomiota transihmisten saavutuksiin, arkeen ja ihmisoikeuksiin. Teemapäivää on vietetty vuodesta 2009.

Helsingin kaupunki noudattaa sisäministeriön antamia liputukseen liittyviä ohjeita, määräyksiä ja suosituksia. Liputuksesta Helsingin kaupungilla on annettu pormestarin päätöksellä (19.1.2021, § 9) erilliset ohjeet.

Kaupunki liputtaa Helsinki Pride-viikon yhteydessä kaupungintalon edustan lippurivissä. Vuosittainen Pride-liputus toteutetaan kaupungintalon lisäksi useissa Helsingin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kiinteistöissä, kuten kirjastoissa, kulttuuritaloissa ja liikuntapaikoilla.

Vuonna 2020 kaupunki otti ensimmäisenä julkisena tahona Suomessa näkyvästi käyttöön progressiivisen Pride-lipun ja käyttää sitä myös jatkossa Pride-tapahtuman yhteydessä. Progressiivisen Pride-lipun käytöllä Helsinki huomioi sateenkaarivähemmistön sisällä olevat vähemmistöt, erityisesti rodullistetut sateenkaari-ihmiset ja transihmiset, ja viestii näin sitoutumistaan kaikkien helsinkiläisten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen.

Kaupunki saa säännöllisesti toiveita erilaisten merkkipäivien huomiomisesta erityisliputuksella. Jotta liputuksen erityisluonne säilyisi ja jotta kaupunki kohtelisi ehdotusten tekijöitä tasapuolisesti, ei eritysliputusten määrää ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi lisätä.

Edellä esitettyyn viitaten erilliselle transihmisten näkyvyyden juhlapäivän liputukselle ei ole perusteita.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 19.05.2021 Diarra Fatim Transihmisten näkyvyyden juhlapäivän huomiominen liputtamalla

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 852

HEL 2021-006115 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Fatim Diarran aloitteen loppuun käsitellyksi.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

§ 369

Valtuutettu Pentti Arajärven aloite koskien joukkoliikenteen kehittämistä maksuttomaksi

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 19.05.2021 Arajärvi Pentti Joukkoliikenteen kehittäminen maksuttomaksi
- 2 HKL_2008_D_1_Maksuttoman_joukkoliikenteen_vaiikutuksista_Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pentti Arajärvi ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteesaan, että Helsingin kaupunginhallitus:

- selvittää maksuttomaan joukkoliikenteeseen siirtymisen vaikutukset taloudellisesti, sosiaalisesti ja tulonjaon kannalta,
- selvittää erikseen 65 vuotta täyttäneiden ja alaikäisten maksuttoman joukkoliikenteen merkityksen ja vaikutukset,
- käynnistää muiden HSL-kuntien kanssa tarvittavat selvitykset ja neuvottelut aloitteen toteuttamiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että tutkimusten mukaan maksuton joukkoliikenne voi alussa tuottaa sellaisia hyötyjä, joilla sitä usein perustellaan. Joukkoliikenteen käyttö lisääntyy, jolloin sen tarjontaa lisätään kysyntää vastaavasti. Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvaa, ja henkilöautomatkat sekä liikenteen päästöt ja energiankulutus vähenevät.

Pidemmällä aikavälillä maksuttoman joukkoliikenteen arvioidaan kuitenkin johtavan yhteyskuntataloudellisesti epäedulliseen kehitykseen, sillä liikkumisen hinnan aleneminen houkuttelee muuttamaan kauemmas palveluista. Yhdyskuntarakenteen hajautumisen arvioidaan lisäävän autonkäyttötarvetta ja auton omistusta. Siirtymä joukkoliikenteen käyttöön tulisi pääsääntöisesti lyhyistä jalan tai polkupyörällä kuljetuista matkoista, jotka olisivat energiatalouden ja terveysvaikutusten kannalta suotuisia liikkumismuotoja.

Tutkimusten mukaan joukkoliikenteen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan tehokkaimmin parantamalla palvelutasoa. Matkustaja arvioi joukkoliikenteen palvelutasoa ja kilpailukykyä kokonaisuutena, johon vaikuttavat useat eri tekijät, kuten aikataulujen ja reittien sopivuus, matkaketjun sujuvuus, pysäkkien ja terminaalien laatu, matkalippujen hankinnan helppous ja hinnat, matkustajainformaatio kokonaisuudessaan, kaluston siisteys ja kunto, mukavuus ja turvallisuus, liikennehenkilökunnan toiminta, terminaalit ja vaihtopaikat sekä liityntäpysäköintijärjestelyt. Hinnan merkitys autoilijalle on kulkutavan valinnassa pieni.

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunnossa todetun mukaisesti maksuttoman joukkoliikenteen mahdollisuuksia selvitettiin Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) toimesta vuonna 2008. Vaikka maankäyttö ja liikennejärjestelmä ovat muuttuneet vuodesta 2008, selvityksen johtopäätökset ovat edelleen relevantteja. Selvitys on asian liitteenä. Kaupunginhallitus viittaa kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa, että lisäselvitysten tekeminen maksuttomasta joukkoliikenteestä tai alennusryhmien laajentamisesta ei ole tarpeellista.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä. Tehtävänsä liittyen HSL hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän. Päätökset lippulajeista ja lippujen hinnoista kuuluvat HSL:n toimivaltaan.

HSL:n lausunnon mukaan maksuttomana joukkoliikenteen kysynnän kasvu aiheuttaisi arviolta 127 milj. euron lisäkustannuksen, jos palvelutasoa ei heikennettäisi. Tämän johdosta HSL-kuntayhtymän jäsenkuntien tulisi lisätä joukkoliikenteeseen kohdennettua tukea siten, että se kattaa maksuttomuudesta aiheutuvat lipputulomenetykset sekä kasva-neesta kysynnästä aiheutuvan liikenteen lisäyksen kustannukset.

HSL:n lausunnon mukaan maksuttomuus aiheuttaisi alaikäisten osalta n. 20 milj. euron ja 65 vuotta täyttäneiden osalta alustavan arvion mukaan n. 23 milj. euron lipputulomenetyksen vuoden 2021 ennusteesta laskettuna. Yhteensä menetys olisi n. 43 milj. euroa. Koronapandemian väistyessä ja lipputulokertymän elpymässä, sekä väestön edelleen ikään-

tyessä menetykset tulisivat kasvamaan vuosittain. Pandemiaa edeltävään lipputulokertymään suhteutettuna menetykset olisivat n. 71 milj. euroa.

HSL-alueen kunnat ovat sopineet, että kuntaosuuksilla katetaan kokonaiskustannuksista enintään 50 %, jolloin joukkoliikenteen käyttäjät maksavat puolet kustannuksista lippumaksuina. Kaupunginhallitus pitää perusteltuna, että kunnat voisivat kattaa suuremman osan joukkoliikenteen kustannuksista. Kaupunkistrategian mukaisesti joukkoliikenteen lippuhinnat tulee pitää kohtuullisina. Samaan aikaan on tärkeää, että Helsinki edistää erityisryhmien, kuten senioreiden ja opiskelijoiden lippualennuksia.

Kaupunginhallitus toteaa, että joukkoliikenteen kehittäminen maksuttomaksi ei ole pitkällä tähtäimellä yhteiskuntataloudellisesti tarkoituksenmukaista.

Lisäksi kaupunginhallitus toistaa aiemman kantansa siitä, että HSL:n tulee edelleen jatkaa lipputuotteiden kehittämistä ja hinnoittelun selkeyttämistä. Tavoitteena on selvitysten kautta löytää malli, jonka kustannusvaikutukset eivät ole mittavat ja jonka vaikutus kestävien kulkumuotojen käyttöön on kokonaisuutena positiivinen. Näillä reunaehdoilla tavoitteena tulee olla yhden vyöhykkeen kertalipun käyttöönotto A-, B- ja C-vyöhykkeillä.

Aloitteesta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan, liikenneliikelaitoksen johtokunnan sekä HSL:n lausunnot. HSL:n lausunto on liitteenä. Aloitevastaus on annettujen lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 19.05.2021 Arajärvi Pentti Joukkoliikenteen kehittäminen maksuttomaksi
- 2 HKL_2008_D_1_Maksuttoman_joukkoliikenteen_vaikutuksista_Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 851

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

15.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Elisa Gebhardin ensimmäinen vastaehdotus:
(Lisäys kappaleen 10 jälkeen)

HSL-alueen kunnat ovat sopineet, että kuntaosuuksilla katetaan kokonaiskustannuksista enintään 50 %, jolloin joukkoliikenteen käyttäjät maksavat puolet kustannuksista lippumaksuina. Kaupunginhallitus pitää perusteltuna, että kunnat voisivat kattaa suuremman osan joukkoliikenteen kustannuksista. Kaupunkistrategian mukaisesti joukkoliikenteen lippuhinnat tulee pitää kohtuullisina. Samaan aikaan on tärkeää, että Helsinki edistää erityisryhmien, kuten senioreiden ja opiskelijoiden lippualennuksia.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Vastaehdotus:

Daniel Sazonov: Lisätään uusi kappale ennen kappaletta 12:

"Lisäksi kaupunginhallitus toistaa aiemman kantansa siitä, että HSL:n tulee edelleen jatkaa lipputuotteiden kehittämistä ja hinnoittelun selkeyttämistä. Tavoitteena on selvitysten kautta löytää malli, jonka kustannusvaikutukset eivät ole mittavat ja jonka vaikutus kestävien kulkumuotojen käyttöön on kokonaisuutena positiivinen. Näillä reunaehdoilla tavoitteena tulee olla yhden vyöhykkeen kertalipun käyttöönotto A-, B- ja C-vyöhykkeillä."

Kannattaja: Sari Sarkomaa

Elisa Gebhardin toinen vastaehdotus:

Poistetaan lause: Kaupunginhallitus toteaa, että joukkoliikenteen kehittäminen maksuttomaksi ei ole pitkällä tähtäimellä yhteiskuntataloudellisesti tarkoituksenmukaista.

Korvataan seuraavalla:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

24.11.2021

HSL voisi koronapandemian väistyttyä myös toteuttaa maksuttomia ko-keilujaksoja, joiden avulla voitaisiin selvittää, mikä merkitys lipun hinnalla on ihmisten kulkutapoihin.

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Elisa Gebhardin ensimmäinen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 7

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Elisa Gebhardin ensimmäisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 8 - 7.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Juhana Vartiainen

Ei-äännet: 14

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Minja Koskela, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 14 - 1.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Elisa Gebhardin toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 11

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen,

24.11.2021

Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 4

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Nasima Razmyar

Kaupunginhallitus hylkäsi tässä äänestyksessä Elisa Gebhardin toisen vastaehdotuksen äänin 11 – 4.

Kolmen suoritetun äänestyksen jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi Elisa Gebhardin ensimmäisen vastaehdotuksen ja Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 05.10.2021 § 540

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä ja kahdeksassa muussa kunnassa Helsingin seudulla. Nämä 9 kuntaa muodostavat HSL-alueen. Tehtävänsä liittyen HSL hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän. Päätökset lippulajeista, alennusryhmistä ja lippujen hinnoista kuuluvat HSL:n toimivaltaan.

Nykyisin lippuja alennushintaan saavat HSL-alueella vakituisesti asuvat opiskelijat, lapset (7-17 vuotta), 70 vuotta täyttäneet ja Kelan maksama kansaneläkettä, takuueläkettä tai määräaikaista työkyvyttömyyseläkettä saavat. Lasten ja Kelan tukia saavien alennuksen määrä on 50 prosenttia aikuisten lipun hinnasta. Opiskelijoiden ja 70 vuotta täyttäneiden alennusprosentti on 45 %. Myös liikuntarajoitteiset saavat tietyin edellytyksin 50 %:n alennuksen. Koska HSL:n joukkoliikenteen kustannuksista noin puolet katetaan kuntien verovaroista, on alennuslippujen hinnassa subventiota yhteensä noin 72,5 % tai 75 %. Maksuttomasti

matkustamaan pääsevät alle 7-vuotiaat, alle 7-vuotiasta lasta rattaissa, vaunuissa tai pyörätuolissa kuljettava henkilö, pyörätuolia käyttävät, saattajat, joiden saatettavalla on Oikeus saattajaan -kantakortti ja voimassa oleva lippu tai oikeus matkustaa ilman lippuaa. Lisäksi enintään 30 hengen oppilasryhmillä on oikeus matkustaa ilman lippua HSL-alueella sijaitsevasta oppilaitoksesta, kun opettajalla on oppilasryhmän kantakortti.

Maksuttoman joukkoliikenteen mahdollisuuksia Helsingissä on viimeksi laajemmin selvitetty vuonna 2008. Tuolloin Helsingin Kaupungin Liikennelaitos teki kaupunginvaltuuston edellyttämän selvityksen maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksista Helsingissä. Työssä selvitettiin maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksia liikkumistottumuksiin, yksityisautoiluun, liikenteen päästöihin ja energiankulutukseen, joukkoliikenteen hoitoon ja sen kilpailukykyyn sekä kokonaisrahoitustarpeeseen.

Vaikka maankäyttö ja liikennejärjestelmä ovat muuttuneet vuodesta 2008, selvityksen johtopäätökset ovat edelleen relevantteja. Selvityksen mukaan joukkoliikenteen hinnan merkitys on autoilijalle kulkutavan valinnassa pieni. Joukkoliikenteen maksuttomuus Helsingissä lisäsi vuoden 2008 selvityksessä joukkoliikennematkoja noin kolmanneksella. Lisäys merkitsi tuolloin noin 150 000 uutta joukkoliikennematkaa arki-vuorokaudessa. Tämä siirtymä tuli pääosin lyhyistä jalan tai polkupyörällä kuljetuista matkoista, jotka ovat energiatalouden ja terveysvaikutusten kannalta suotuisia liikkumismuotoja. Henkilöautoilu Helsingin alueella väheni noin 9 %, mikä vastaa 9 500 henkilöauton poistumista liikenteestä.

Matkustajamäärien kasvu edellyttäisi vuoromäärien lisäämistä, jolloin joukkoliikenteen palvelutaso entisestään paranisi. Maksuttomuuden haittana olisi erityisesti lyhyiden muutaman pysäkinvälin mittaisten matkojen merkittävä lisääntyminen, mikä hidastaisi joukkoliikennettä ja heikentäisi sen täsmällisyyttä.

Selvityksen laatimisen ajankohtana Helsingin sisäisen joukkoliikenteen lipputulot olivat noin 112 miljoonaa euroa. Maksuton joukkoliikenne lisäsi mallinnuksessa vuotuista rahoitustarvetta yli 140 miljoonalla eurola pääasiassa menetettyjen lipputulojen ja kasvavien liikennöintikutannusten seurauksena. Tarjonnan lisäystarpeen vuoksi liikennöintikutannukset kasvoivat noin 26 %:lla eli 36 miljoonalla eurolla vuodessa.

Joukkoliikenteen lipun hinnan alentaminen on useissa tutkimuksissa todettu yhteiskuntataloudellisesti edulliseksi, mutta maksuton joukkoliikenne ei ole tehokkuusoptimi. Yhteiskunnan resurssien käytön pitkän aikavälin tehokkuusoptimi on kansainvälisten tutkimusten mukaan noin

24.11.2021

50–60 % lipun hinnan alentamisella nykyisestä hintatasosta. Pitkällä aikavälillä liikkumisen hinnan aleneminen voi johtaa yhdyskuntarakenteen hajautumiseen, mikä lisää autonkäyttötarvetta ja auton omistusta. Tämän jälkeen mm. yhdyskuntarakenteelliset vaikutukset eivät enää tue kestäviä ja oikeudenmukaisia hinnoittelutavoitteita.

Eräs näkökulma maksuttomuuteen on, että joukkoliikennepalvelun arvostuksen kannalta on tärkeää, että sillä on jokin hinta. Maksava asiakas on todennäköisesti motivoitunut valvomaan saamansa palvelun laatua. HSL onkin menestynyt kansainvälisissä asiakastyytyväisyyttä mittaavissa vertailuissa.

Aiempiin selvityksiin viitaten kaupunkiympäristölautakunta ei pidä lisäselvitysten tekemistä maksuttomasta joukkoliikenteestä tai alennusryhmien laajentamisesta tarpeellisena. Lippujen hinnoista päättäminen kuuluu HSL:n toimivaltaan. Kestävän liikkumisen houkuttelevuuden kannalta on kuitenkin tärkeää huolehtia, että joukkoliikenteen lippujen hinnat eivät merkittävästi nouse, erityisesti koronapandemian jälkeisen joukkoliikenteen elpymisen aikana.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 23.09.2021 § 144

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Lausunto

Johtokunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Pentti Arajärven valtuustoaloitteesta joukkoliikenteen kehittämisestä maksuttomaksi:

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (HKL) tehtävä on huolehtia metro-, raitio- ja lauttaliikenteen tuottamisesta pääkaupunkiseudulla sekä kaupunkipyörä- ja liityntäpysäköintipalveluita Helsingissä. HKL tuottaa omistajilleen ja tilaajilleen hyötyä kokonaisvaltaisena joukkoliikennepalvelujen tuottajana ja tavoitteena on, että arki HKL:n kanssa on helppoa. HKL:n tavoiteohjelmassa on kirjattu yhdeksi tavoitteeksi HKL:n pyrkimys lisätä kestävien liikkumispalveluiden osuutta liikenteestä.

24.11.2021

Maksuttomasta joukkoliikenteestä päätöksen tekisi Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymä (HSL), joka hyväksyy joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän sekä lippujen hinnat. HSL:n hallitus käsitellyt alennus- ja vapaalippuetuja sekä oikeutta matkustaa ilman lippua mm. kokouksissaan 10.12.2013, 16.6.2015, 30.10.2018, 29.10.2019 ja 27.10.2021.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Karoliina Rajakallio, yksikön johtaja, puhelin: 310 35920
karoliina.rajakallio(a)hel.fi

§ 370

Valtuutettu Jussi Chydeniuksen aloite Töölönkadun ja Eino Leinon kadun risteyksen turvallisuuden parantamisesta

HEL 2021-005008 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Jussi Chydeniuksen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Jussi Chydenius ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Töölönkadun ja Eino Leinon kadun risteyksestä tehdään erityisesti lapsille turvallisempi liikennevalo-ohjauksella, hidasteilla, opasteilla tai muilla tehokkailla keinoilla.

Töölönkadun turvallisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota sen varrella sijaitsevan Töölön ala-asteen koulun vuoksi. Eino Leinon kadun liittymän itäpuolta vilkkaampi länsihaara on varustettu keskisaarekkeella helpottamaan pohjoisesta tulevien koululaisten kadunylitystä. Turvallisen koulureitin jatkuvuudesta on huolehdittu keskisaarekkeella myös Töölönkadun ylittävän suojatien kohdalla koulun välittömässä läheisyydessä. Keskisaarekkeet hillitsevät autojen nopeuksia jonkin verran ja lyhentävät kerralla ylitettävää ajoradan osaa helpottaen jalankulkijan kadunylitystä. Nopeusrajoitus on molemmilla kaduilla 30 km/h.

Nykyinen kadunylitysjärjestely on kaupungin käyttämän kolmiportaisen turvallisuusluokituksen (hyvä, tyydyttävä, huono) mukaan turvallisuus-

tasoltaan tyydyttävä. Rakenteellisia hidasteita tai muita onnettomuuden todennäköisyyttä pienentäviä toimenpiteitä voidaan harkita liittymässä Töölönkatua ylittävään suojatiehen. Tilanne ei kuitenkaan ole kriittinen, joten suojatie ei kuulu kiireellisesti korjattaviin kadunylityskohteisiin, kun tarkastellaan koko kaupungin suojateiden turvallisuustilannetta ja niiden toimenpidetarpeita. Liittymässä ei ole tapahtunut yhtään poliisin tietoon tullutta onnettomuutta viimeisen 20 vuoden aikana.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelmassa Töölönkadulle on esitetty vinopysäköintiä korvaamaan raitiotien liikennejärjestelyjen myötä poistuvaa pysäköintiä alueella. Hankkeen jatkosuunnittelutyössä tullaan tarkastelemaan Töölönkadun liikennejärjestelyjä ja mahdollisuuksia parantaa kadunylittäjien turvallisuutta tarkemmin. Eino Leinon kadun ja Töölönkadun liittymän liikenteen ohjauksessa on huomattu vähäisiä puutteita, jotka tullaan korjaamaan pikaisesti. Nämä liittyvät liikenteen ohjaussuunnitelmassa oleviin, mutta katuympäristöstä puuttuviin yksittäisiin liikennemerkkeihin ja merkintöihin.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen. Kaupunkiympäristölautakunta on lausunnossaan katsonut, että Eino Leinon kadulla on tarkoituksenmukaista tarkastaa Töölönkadun risteuksen Lapsia-varoitusmerkkien sijainti. Lisäksi lautakunta on edellyttänyt, että lastausliikenteen aikatauluista keskustellaan alueen kauppiaan kanssa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Jussi Chydeniuksen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 853

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

24.11.2021

HEL 2021-005008 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 28.09.2021 § 507

HEL 2021-005008 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Eino Leinon kadun ja Töölönkadun liittymä on paikallisen kokoojakadun ja tonttikadun tasa-arvoinen T-liittymä. Liikennemäärät ovat Eino Leinon kadun länsihaarella arkisin noin 3500 ajoneuvoa vuorokaudessa ja itähaarella noin 2900 ajoneuvoa vuorokaudessa. Töölönkatua ylittävää suojatietä risteää vuorokaudessa noin 2000 ajoneuvoa arkivuorokaudessa. Laskennat on tehty vuonna 2016, mutta alueelle ei ole tullut liikennemääriin merkittävästi vaikuttavaa uutta maankäyttöä sen jälkeen. Uusi pysäköintilaitos Töölönkadulla on saattanut lisätä liikennemääriä hieman. Liittymässä ei ole tapahtunut yhtään poliisin tietoon tullutta onnettomuutta viimeisen 20 vuoden aikana.

Töölönkadun turvallisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota Töölön ala-asteen vuoksi. Eino Leinon kadun liittymän itäpuolta vilkkaampi länsihaara on varustettu keskisaarekkeella helpottamaan pohjoisesta tulevien koululaisten kadunylitystä. Turvallisen koulureitin jatkuvuudesta on huolehdittu keskisaarekkeella Töölönkadun ylittävän suojatien kohdalla koulun välittömässä läheisyydessä. Keskisaarekkeet hillitsevät autojen nopeuksia jonkin verran ja lyhentää kerralla ylitettävää ajoradan osaa helpottaen jalankulkijan kadunylitystä. Nopeusrajoitus on molemmilla kaduilla 30 km/h.

24.11.2021

Nykyinen kadunylitysjärjestely on kaupungin käyttämän kolmiportaisen (hyvä, tyydyttävä, huono) turvallisuusluokituksen mukaan turvallisuustasoltaan tyydyttävä. Nopeusvarmistusta eli rakenteellisia hidasteita tai muita riskejä vähentäviä eli onnettomuuden todennäköisyyttä pienentäviä toimenpiteitä voidaan harkita liittymässä Töölönkatua ylittävään suojatiehen. Tilanne ei kuitenkaan ole kriittinen, joten suojatie ei kuulu kiireellisesti korjattaviin kadunylityskohteisiin, kun tarkastellaan koko kaupungin suojaiteiden turvallisuustilannetta ja niiden toimenpidetarpeita. Eino Leinon kadulla on tarkoituksenmukaista tarkastaa Töölönkadun risteyksen lapsia -varoituserkkien sijainti. Lastausliikenteen aikatauluista keskustellaan alueen kauppiaan kanssa.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä Länsi-Helsingin raitioteiden yleisuunnitelmassa Töölönkadulle on esitetty vinopysäköintiä korvaamaan raitiotien liikennejärjestelyjen myötä poistuvaa pysäköintiä alueella. Hankkeen jatkosuunnittelutyössä tullaan tarkastelemaan Töölönkadun liikennejärjestelyjä ja mahdollisuuksia parantaa kadunylittäjien turvallisuutta tarkemmin. Eino Leinon kadun ja Töölönkadun liittymän liikenteen ohjauksessa on huomattu vähäisiä puutteita, jotka tullaan korjaamaan pikaisesti. Nämä liittyvät liikenteen ohjaussuunnitelmassa oleviin, mutta katuympäristöstä puuttuviin yksittäisiin liikennemerkkeihin ja merkintöihin.

Käsittely

28.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Laura Rissanen: Lisäesitys kohdan (4) jälkeen:

Eino Leinon kadulla on tarkoituksenmukaista tarkastaa Töölönkadun risteyksen lapsia -varoituserkkien sijainti. Lastausliikenteen aikatauluista keskustellaan alueen kauppiaan kanssa.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Laura Rissanen vastaehdotuksen.

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Elina Rundell, liikenneinsinööri: 310 25597
elina.rundell(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

§ 371

Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite kaupungin ydinkeskustaan kierätyskontteja metalli- ja elektroniikkaromun kierrättämiseen

HEL 2021-005577 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite
- 2 Lausunto, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, 28.10.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Arja Karhuvaara ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että ydinkeskustan alueelle julkisen liikenteen solmukohtiin järjestettäisiin elektroniikkaromun ja metallin kierrätyskontteja, jotta alueen asukkaat saisivat sujuvasti paikan kierrättää myös autottomissa talouksissa. Perinteinen kiertävä romun keräys tapahtuu myös liian harvoin.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) vastaa asumisesta syntyvän jätteen keräyksen järjestämisestä toimialueellaan. HSY vastaa myös kiertävän keräyksen organisoinnista. Suuren metalliromun sekä sähkö- ja elektroniikkaromun keräysverkostona toimivat Sortti-asetat, joita on alueella viisi. Lisäksi metalli- sekä sähkö- ja elektroniikkaromua (SER-romua) kerätään keväisin HSY:n järjestämällä keräysautokierroksella, joka pysähtyy lähes 300 paikassa. Helsingissä pysähdyspaikkoja on ollut 116 kappaletta.

Pääkaupunkiseudun jätehuoltomääräyksissä edellytetään pienmetallin keräämistä erilleen kaikissa yli viiden asunnon kiinteistöissä eli kanta-kaupungin alueella lähes kaikki asuinkiinteistöt ovat keräyksen piirissä. Lisäksi pienmetallia voi toimittaa Rinki-Ekopisteverkoston pisteisiin.

Vastuu SER-romun jätehuollosta kuuluu jätelain perusteella tuottajille eli sähkölaitteiden myyjille ja maahantuojille. SER-tuottajilla on velvollisuus järjestää kotitalouksien käytöstä poistettujen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden vastaanotto ja jätehuolto. Pieniä sähkölaitteita (alle 25 cm) voi toimittaa niitä myyviin suurempiin liikkeisiin ilman uuden laitteen ostovelvoitetta ja suuria laitteita otetaan niissä vastaan uuden vastaavan laitteen oston yhteydessä. Kantakaupungin alueella on useita tällaisia liikkeitä.

Autottomia asukkaita varten HSY on toteuttanut Nouto-Sortti-palvelun. Maksullisella Nouto-Sortti-palvelulla asukkaan kotoa noudetaan esimerkiksi isommat kodinkoneet tai huonekalut.

Kierrätysmahdollisuuksien lisääminen edesauttaa jätelain velvoitteiden noudattamista. Keräystoiminta on kuitenkin järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu roskaantumista tai muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa. Ydinkeskusta-alueen tehokas maankäyttö ja kaupunkikuvalliset vaatimukset asettavat haasteita sopivien kierrätyspaikkojen löytämiselle. Keskustan ja kantakaupungin valmiissa kaupunkirakenteessa ja jo moneen käyttöön osoitetussa katutilassa ei ole mahdollisuuksia mittavien keräyskonttien sijoittamiselle. Lisäksi HSY katsoo, että kantakaupungin alueelle ei ole tarpeen lisätä erillisiä HSY:n ylläpitämiä metalliromun tai SER:n keräyspisteitä. SER-tuottajien vastuulla on järjestää vastaanottoaikat siten, että ne ovat vaivattomasti saavutettavissa jätteen haltijoille.

Osa sähkö- ja elektroniikkaromusta luokitellaan vaaralliseksi jätteeksi, joten niiden keräyspaikkojen tulee olla valvottuja. Katutilassa ympäri- vuorokautinen valvonta ei käytännössä ole mahdollista. Keräyspisteet tulisi sijoittaa alueella tonttien puolelle, joihin kulku voidaan järjestää valvotusti.

HSY seuraa palvelutarvetta jatkuvasti ja kehittää palveluitaan tarvetta vastaavasti. HSY selvittää parhaillaan vaarallisen jätteen kiertävän keräyksen toteuttamista palvelemaan erityisesti niitä alueita, joille on ollut vaikea löytää vaarallisen jätteen konttien sijoituspaikkoja, kuten kanta-kaupungin alue.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan ja HSY:n lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

24.11.2021

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite
- 2 Lausunto, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, 28.10.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 811

HEL 2021-005577 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 26.10.2021 § 575

HEL 2021-005577 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Jätehuollon järjestämisvastuu on kunnan jätehuoltoviranomaisella, jona Helsingissä toimii Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä (HSY). HSY vastaa myös kiertävän keräyksen organisoinnista. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii jätelakia (646/2011) valvovana viranomaisena eikä näin ollen voi toimia jätehuoltoa järjestävänä tahona.

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräykset edellyttävät pienmetallin keräämistä erilleen kaikissa yli viiden asunnon kiinteistöissä eli lähes kaikki keskusta-alueen asuinkiinteistöt ovat em. velvoitteen piirissä. Kookkaampaa metalliromua, jota ei kiinteistökohtaisiin astioihin saa laittaa, HSY ottaa tällä hetkellä vastaan keräysautoihinsa sekä Sortti-asemille.

Sähkö- ja elektroniikkaromu (SER) kuuluu jätelain 6. luvun mukaisen tuottajavastuun piiriin eli näiden jätteiden tuottajilla on ensisijainen oikeus järjestää jätehuolto. Myös HSY järjestää tätä täydentävää SERVastaanottoa Sortti-asemilla ja kiertävillä keräysautoilla. Pieniä sähkölaitteita (alle 25 cm) voi toimittaa niitä myyviin suurempiin liikkeisiin ilman uuden laitteen ostovelvoitetta ja suuria laitteita otetaan niissä vastaan uuden vastaavan laitteen oston yhteydessä. Kantakaupungin alueella on useita tällaisia liikkeitä.

Kierrätysmahdollisuuksien lisääminen edesauttaa jätelain velvoitteiden noudattamista, joten keräyskonttien tms. uusien kierrätyspisteiden järjestäminen ydinkeskustan alueelle on Helsingin kaupungin näkökulmasta tarkoituksenmukaista. Keräystoiminta tulee kuitenkin järjestää siten, ettei siitä aiheudu roskaantumista tai muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa. Ydinkeskusta-alueen tehokas maankäyttö ja kaupunkikuvalliset kysymykset asettavat haasteita sopivien uusien kierrätyspaikkojen löytämiselle. Keskustan ja kantakaupungin valmiissa kaupunkirakenteessa ja jo moneen käyttöön osoitetussa katutilassa ei ole mahdollisuuksia mittavien keräyskonttien sijoittamiselle.

Osa sähkö- ja elektroniikkaromusta luokitellaan vaaralliseksi jätteeksi, joten niiden keräyspaikkojen tulee olla valvottuja. Myös suurikokoisen metalliromun keräyspisteiden tulisi olla valvottuja tapaturmien sekä keräyspisteillä tapahtuvan arvometallien varkauksien ja siitä seuraavan roskaantumisen ehkäisemiseksi. Katutilassa ei ole käytännössä mahdollisuutta keräyspisteiden ympärivuorokautiselle valvonnalle. Keräyspisteet tulisi sijoittaa alueella tonttien puolelle, joihin kulku voidaan järjestää valvotusti.

Jätteen ammattimaisen keräyspisteen perustaminen edellyttää jätelain 100 §:n mukaisen ilmoituksen tekemistä kunnan viranomaiselle.

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja

24.11.2021

Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Petri Puttonen, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 32009
petri.puttonen(a)hel.fi

§ 372

Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite vetyliikenteen edistämisestä Helsingissä

HEL 2021-005571 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite
- 2 HSL lausunto valtuutettu Nuutti Hyttisen aloitteesta vetyliikenteen edistämiseksi Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Nuutti Hyttinen ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupunki voisi toimia puhtaan liikenteen edelläkävijänä mahdollistamalla polttonennoautojen käytön kaupunkilaisille, yrityksille ja kaupungin omassa käytössä edistämällä vetyinfrastruktuurin kehittymistä kaupungin alueella sekä rakentamalla Helsinkiin kaikille käyttäjille avoimen vedyn tankkausaseman. Kaupunki voisi hankkia polttonennoajoneuvoja testikäyttöön itse ja tehdä yhteistyötä esimerkiksi HSL:n sekä kaukoliikenteen linja-autoliikennöitsijöiden kanssa vetyajoneuvojen käyttöönoton edistämiseksi sellaisiin käyttötarkoituksiin, joihin ladattavat sähköajoneuvot soveltuvat huonosti.

Helsinki kannustaa teollisuuden ja joukkoliikenteen toimijoita kokeilemaan polttonennoajoneuvojen käyttöä osana kalustoa, jotta saadaan tietoa teknologian soveltuvuudesta. Samalla on kuitenkin otettava huomioon, että vety on räjähdysherkkää kaasua ja tiiviissä kaupunkira-

kenteessa on haastavaa huolehtia riittävästä suojaetäisyyksistä vetyjakuasemien sijoittamisessa.

Vety mahdollistaa liikenteen kasvihuonepäästöjen merkittävän vähentämisen. Globaalisti 99 % vedyn tuotannosta on tällä hetkellä fossiilipohjaista. Jotta vety toimisi nollapäästöisenä energianlähteenä liikenteelle, energiankantajana tulisi käyttää elektrolyysivetyä, joka tuotetaan uusiutuvalla sähköllä. Liikenteen osalta elektrolyysivety soveltuu parhaiten raskaan liikenteen polttokennoajoneuvoihin. Henkilöautoihin akkusähkö on polttokennoa parempi käyttövoima, koska akkusähköautojen hyötysuhde on polttokennoautoja parempi ja sähkönjakeluinfrastruktuuri on pääosin jo olemassa. Akkusähkökäyttöisten henkilöautojen tarjonta paranee autonvalmistajien merkittävän panostuksen myötä.

Vetykäyttöisten bussien käyttöönotto Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymän (HSL) liikenteessä on haastavaa. Tankkausasemia ei ole ja valmistustavaltaan päästötöntä ns. vihreää vetyä ei ole saatavilla. HSL-liikenteen alueella on kadunvarrella sijaitsevien päätepysäkkien lisäksi maanalaisia terminaaleja esimerkiksi Kampissa ja Matinkylässä. Nykyisilläkään maakaasubusseilla ei saa ajaa näihin maanalaisiin terminaaleihin paloturvallisuuden vuoksi. Kaasubussien määrä HSL-liikenteessä on marginaalinen eikä niiden määrä ole kasvamassa lähitulevaisuudessa, koska paloturvallisuusmääräyksistä johtuvat rajoitukset hankaloittavat liikennöitsijöiden operatiivista toimintaa.

Vedyn käytön tuoma hyöty (toimintasäde ja tankkaustapahtuman nopeus verrattuna akkujen lataamiseen) kaupunkiliikenteeseen ei ole paras mahdollinen. Vedylle ominaisimmat käyttökohteet löytyvät teollisuudesta ja laivaliikenteestä sekä raskaasta liikenteestä siltä osin, kuin sen sähköistäminen on vaikeaa. Kaupunkiliikenteessä sähköistäminen ei ole ongelma, kun sen asettamat vaatimukset otetaan huomioon jo aikataulu- ja linjastosuunnittelussa, infran rakentamisessa sekä liikenteen kilpailuttamisessa. Suunnittelussa voidaan siten huomioida bussien akkujen lataamiseen kuluva aika ja pitemmällä linjalla on mahdollista ladata akkuja ajonaikana päätepysäkillä.

Vetybussin hyötysuhde on vain 34 %, kun hyötysuhde sähköbussilla on 80 %. Polttokennossa vedyn polttaminen sähköksi tuottaa hukkaenergiaa, jota tosin voidaan käyttää bussien lämmittämiseen.

Norjassa tehty kokeilu vetybussien käyttämisestä osoitti, että teknisesti vetybussi ei ole vielä saavuttanut riittävästi maturiteettia. Polttoaine-, huolto- ja tankkausinfrastruktuurin aiheuttamat kulut ovat olleet huomattavasti oletettua korkeampia. Lisäksi vetybussin hankintahinta huomattavasti korkeampi kuin sähköbussin.

24.11.2021

HSL seuraa aktiivisesti vedyn käytön mahdollisuuksia tulevaisuudessa, esimerkiksi VTT- ja kalustovalmistajayhteistyön kautta ja on valmis reagoimaan, mikäli vedyn käyttöönoton hidasteena tällä hetkellä olevia asioita, kuten saatavuus jakeluverkon puuttuessa ja kaluston hinta, saadaan vähennettyä kilpailukykyisen liikennöinnin vaatimalle tasolle. HSL on yhdessä VTT:n kanssa selvittämässä erilaisten käyttövoimien soveltuvuutta eri liikennetyypeille. Tässä yhteydessä tarkastellaan myös vedyn käytön mahdollisuuksia osana tulevaisuuden liikennettä.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan, rakentamispalveluliikelaitos Staran ja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite
- 2 HSL lausunto valtuutettu Nuutti Hyttisen aloitteesta vetyliikenteen edistämiseksi Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 812

HEL 2021-005571 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

24.11.2021

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 07.09.2021 § 422

HEL 2021-005571 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman mukaisesti liikenteen päästöjen tulee vähentyä 69 prosenttia vuoden 2005 tasosta vuoteen 2035 mennessä. Liikenteen osalta sähköautojen osuuden kasvun ja raskaan liikenteen ajoneuvoteknologian kehityksen arvioidaan olevan vaikuttavimpia toimenpiteitä.

Vety mahdollistaa liikenteen kasvihuonepäästöjen merkittävän vähentämisen. Globaalisti 99 % vedyn tuotannosta on tällä hetkellä fossiilipohjaista. Jotta vety toimisi nollapäästöisenä energianlähteenä liikenteelle, energiankantajana tulisi käyttää elektrolyysivetyä, joka tuotetaan uusiutuvalla sähköllä. Liikenteen osalta elektrolyysivety soveltuu parhaiten raskaan liikenteen polttokennoajoneuvoihin. Henkilöautoihin akkusähkö on polttokennoa parempi käyttövoima, koska akkusähköautojen hyötysuhde on polttokennoautoja parempi ja sähkönjakeluinfrastruktuuri on pääosin jo olemassa. Akkusähkökäyttöisten henkilöautojen tarjonta paranee lisäksi jatkuvasti, sillä autonvalmistajat panostavat merkittävästi sähköautoihin.

Helsinki kannustaa teollisuuden ja joukkoliikenteen toimijoita kokeilemaan polttokennoajoneuvojen käyttöä osana kalustoa, jotta saadaan tietoa teknologian soveltuvuudesta. Samalla Helsinki muistuttaa, että vety on räjähdysriskiä kaasua, mistä syystä vetyjakeluaseman sijoittamisessa on otettava huomioon muun muassa riittävät suojaetäisyydet. Raskaan liikenteen vetyjakeluasemat kannattaa sijoittaa logistiikkakeskittymien ja joukkoliikennevarikoiden yhteyteen. Ulkomaisten esimerkkien perusteella näiden yhteyteen on mahdollista toteuttaa jakeluasemia myös henkilöautoille.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Mikko Lehtonen, liikenneinsinööri: 310 37117
mikko.j.lehtonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

§ 373

Valtuutettu Mari Holopaisen aloite kirsikkapuupuiston tai muun kukkivan teeman perustamisesta kaupunginosiin

HEL 2021-006121 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mari Holopaisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mari Holopainen ja 22 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että niihin kaupunginosiin, joista ei vielä löydy kukkivaa kohdetta, tarjotaan mahdollisuus perustaa sellainen alueen historiaa, ilmettä sekä asukkaiden toiveita kunnioittaen.

Ehdotus kukinnan teemallisesta lisäämisestä kaupunginosittain on erinomainen, ja se tukee hyvin myös Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman 2021–2028 (LUMO-ohjelman) ja Rakennettujen viheralueiden kasvien käytön linjauksen tavoitteita. Kukkivien kasvien ja kasvustojen roolia on mahdollista kasvattaa myös osana kaupunginosien profiloimista ja identiteetin rakentamista. Kukki-
via kaupunginosapuistoja voidaan jatkossa kehittää vaihteittain ja suunnitelmallisesti erilaisten katu- ja puistohankkeiden yhteydessä. Yhteen lajiin perustuvia teemaistutuksia ei kuitenkaan ensisijaisesti tavoitella, sillä yksilajisia istutuksia ei resilienssin eli muutokseen sopeutumisen näkökulmasta pidetä muuttuvassa ilmastossa turvallisina.

Erilaisille kasvillisuuden teemakokonaisuuksille voidaan etsiä sopivat alueet eri kaupunginosista ja valita paikallisiin luonnonolosuhteisiin, kaupunkikuvaan ja alueen identiteettiin sopiva teema. Tätä voidaan tehdä yhdessä asukkaiden kanssa. On hyvä huomioida myös katualueiden rooli osana näkyvää paikallisidentiteettiä, joten kiinnostavan kasvillisuuden kehittäminen kannattaa ulottaa myös katualueille, esimerkiksi katupuuarboretumien muodossa.

Asukkaita kiinnostavien kukintakohteiden nostaminen viestinnälliseksi teemaksi on myös kannatettavaa.

Rakennettujen viheralueiden kasvien käytön linjaus ja nykyiset kasvilajikokeilut

Puistojen ja viheralueiden kukkivat kasvit tuottavat suurta iloa ja elämyksiä ihmisille. Ne ovat myös tärkeitä ravintokasveja rakennetun ympäristön mesipistiäisille ja muille pölyttäjille. Lisäksi marjat, hedelmät, pähkinät ja siemenet tarjoavat ravintoa muun muassa linnuille. Asukkaiden kiinnostusta kasveihin kuvastaa hyvin muun muassa OmaStadi-hankeessa esitetyt lukuisat kasvien ja puiden istuttamista koskevat ehdotukset.

Helsingin rakennettujen viheralueiden kasvien käytön linjaus on edelleen tavoitteiltaan ajankohtainen. Linjauksen taustaselvityksessä tuotiin eri tavoin esille Helsingin viheralueiden rikas kasvihistoria ja sen vaalimisen ja kehittämisen tärkeys. Kasvien käytön linjauksen peruseriaateiksi valittiinkin muun muassa Helsingin puistojen kasviperinteen ylläpitäminen ja kehittäminen sekä elämyksellisyyden ja kauneuden tavoittelemisen. Kasvien käytön linjauksen visiossa vuodelle 2050 Helsinki on ”elämyksellinen kukkiva kaupunki”.

Helsingissä vaalitaan sen rikasta kasvihistoriaa, mutta myös kokeillaan uutta kaupunkilajistoa järjestelmällisesti. Kirsikoiden koeistutukset ovat johtaneet kukkivien kirsikkapuiden yhä enenevään käyttöön Helsingissä. Uusia katupuulajeja kokeillaan parhaillaan Vartiokylän Vartioharjuntien ja kukkivia katupuita Laajasalon Reiherintien katupuuarboreumeissa. Niskalan ja Meilahden arboretumeissa seurataan uusien kaupunkioloihin hankittujen kokeilulajien menestymistä. Elimäellä sijaitsevan maailmankuulun Mustilan arboretumin näyttävimpiä lajeja on istutettu koeistutuksiin eri puolille Helsinkiä vuosina 2014-2019. Vähitellen kasvikoikeilujen myötä löydetään yhä uusia, paikallisiin kasvuolosuhteisiin soveltuvia kasvilajeja ja -lajikkeita Helsinkiin.

Katupuuarboreumeista ja katuvihreän kehittämisestä tehtiin Kerro kantasi -kysely kesällä 2021. Yleinen huomio kyselystä on vastaajien kannustava suhtautuminen katupuuarboretumien kaltaisiin kasvillisuuskoikeiluihin ja toivomukset katuvihreän monipuolistamisesta. Katupuuar-

boretumeita
toivottiin tulevaisuudessa sijoitettavaksi eri puolille kaupunkia.

Vuoden 2020 aikana päivitetty Helsingin kaupunkikasviopas (<https://kaupunkikasviopas.hel.fi/>) konkretisoi osaltaan kasvilajitasolle Kasvien käytön linjauksen tavoitteita.

Puistojen kukintatiedotus ja puurekisteri

Aloitteessa on ehdotettu, että kaupungin kukkivat kohteet voitaisiin tehdä entistä saavutettavammiksi kokoamalla ne selkeäksi kokonaisuudeksi esimerkiksi Helsinki Marketing -yhtiön ylläpitämälle MyHelsinki -sivustolle. Aloitteen mukaan hienot kohteet ansaitsevat hyvät saapumisohjeet sekä kootusti yhdestä paikasta löytyvän ajantasaisen tiedon kukkimisesta.

Luontoon ja puistoihin liittyvien verkkosisältöjen kehittämistä edistetään käynnissä olevassa hel.fi-sivuston uudistamisprojektissa. Jo nykyisellään kaupunki on koonnut tietoa puistoista ja kukkivista kohteista Vihereät sylit -sivustolle. Ajankohtaisviestintää kukkivista kohteista tarjotaan kaupunkiympäristön toimialan sosiaalisen median kanavissa, muun muassa Kaupunkiluonto Helsingissä -Facebook-ryhmässä. Helsingin puistoissa on myös jo vuodesta 2003 järjestetty vuosittain opastettuja puistokävelyitä, jotka pyritään ajoittamaan erityisesti kukintahuippuihin.

Helsingin katu- ja viheralueiden kasvilajistosta jaetaan asukkaille yhä enemmän tietoa. Kaupungin puurekisteriin on viety kaikki Helsingin katupuut, osa puistopuista ja kaikki lajistoseurantakohteet, kuten arboretumit. Puurekisteri on avointa dataa, johon kaupunkilaiset pääsevät tutustumaan kaupungin karttapalvelun kautta. Puurekisteristä on mahdollista hakea esimerkiksi kaikki Helsinkiin istutetut kirsikat tai magnoliat. Pensaista ei ole vastaavaa rekisteriä.

Kukkivien puistojen ideakonseptin jatkokehittäminen

Helsingin puistojen kasvillisuuden strategisessa kehittämisessä idea kasvillisuuden teemapuistoista on ollut esillä aiemminkin. Ilmastomuutoksen myötä tietoisuus mahdollisista yksilajisten istutusten kasvitautilta tuholaisriskeistä on kuitenkin noussut varteenotettavaksi uhaksi. Resilienssin eli muutokseen sopeutumisen näkökulmasta yhteen lajiin tai sukuun perustuvia laajoja kasvillisuuden teemakokonaisuuksia pidetään muuttuvassa ilmastossa nykyään haavoittuvina ja riskialttiina. Siksi

aloitetta kukkivista teemaistutuksista on varovaisuusnäkökulma huomioiden syytä pohtia monipuolisesti: kasviteemat voivat tietyn lajin kukinnan sijaan tai rinnalla olla muilla tavoin teemallisia, esimerkiksi marjovat puut, syötävät kasvit, pölyttäjiä hyödyttävät perennat, huleve-

sikasvillisuus, kukkasipulit, kukkivat niityt, köynnökset ja kasvien syysvärit. Laajentamalla kasviteemaa voidaan myös ajoittaa viheralueiden elämyksellisyyttä ja kukintaa loppukevään ja alkukesän kukintahuipusta kasvukauden kaikkiin vaiheisiin, varhaisesta kevästä aina syksyn ruskaan saakka.

Kasvillisuuden teemakokonaisuuksia voidaan kehittää myös kaupunkiluonnon monimuotoisuuden näkökulmasta. Ajankohtaisia teemoja ovat esimerkiksi LUMO-ohjelmassa mainitut rakennetun ympäristön luonnon monimuotoisuutta edistävät ratkaisut, kuten pölyttäjähönteisten ja muiden eliöiden ravintokasveiksi sopivat puistojen ja viheralueiden kukkivat puutarhakasvit.

Yksi Helsinkiin erityisen hyvin sopiva kasvillisuuden teemakokonaisuus on Helsingin omat historialliset kasvikkannat. Se voisi toimia samalla kunnianosoituksena Helsingin puistohistoriaa ja historian tekijöitä kohtaan.

Edellä esitetyn perusteella mahdollisuuksia kukkivan kasvillisuuden teemakokonaisuuksiksi Helsingissä on paljon. Vaihtoehdoista onkin jo tekeillä ideatasoinen niin sanottu inspiraatiokortti, joka tulee osaksi Helsingin kaupunkitilaohjeen kasvipalettia.

Asiasta on saatu päätöshistoriasta ilmenevä kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen. Kaupunkiympäristölautakunnan lausunnosta käyvät ilmi yksityiskohtaisesti esiin tuodut Helsingin puistojen kasvihistoria, rakennettujen viheralueiden kasvien käytön linjauksen (2009) tavoitteet sekä Helsingin kaupunkikasvioppaan sisältö.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mari Holopaisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 808

HEL 2021-006121 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.09.2021 § 499

HEL 2021-006121 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että ehdotus kukinnan teemallisesta lisäämisestä kaupunginosittain on erinomainen, ja tukee hyvin myös Kaupunkistrategian, Rakennettujen viheralueiden kasvien käytön linjauksen ja LUMO-ohjelman tavoitteita. Kukkivien kasvien ja kasvustojen roolia on mahdollista kasvattaa myös osana Helsingin kaupunginosien profiloimista ja identiteetin rakentamista. Kukkivia kaupunginosapuistoja voidaan jatkossa kehittää vaihteittain ja suunnitelmallisesti erilaisten katu- ja puistohankkeiden yhteydessä. Yhteen lajiin perustuvia teemaistutuksia ei kuitenkaan ensisijaisesti tavoitella, sillä yksilajisia istutuksia ei resilienssin eli muutokseen sopeutumisen näkökulmasta pidetä muuttuvassa ilmastossa turvallisina.

Erilaisille kasvillisuuden teemakokonaisuuksille voidaan eri kaupunginosista etsiä sopivat alueet ja valita paikallisiin luonnonolosuhteisiin, kaupunkikuvaan ja alueen identiteettiin sopiva teema. Tätä voidaan tehdä yhdessä asukkaiden kanssa. On hyvä huomioida myös katualueiden rooli osana näkyvää paikallisidentiteettiä, joten kiinnostavan kasvillisuuden kehittäminen kannattaa ulottaa myös katualueille, esimerkiksi katupuuarboretumien muodossa.

Asukkaita kiinnostavien kukintakohteiden nostaminen viestinnälliseksi teemaksi on myös kannatettavaa.

Kukkivan teemaverkoston kehittäminen osana viherverkostoa

Puisto- ja vihersuunnittelun lähtökohtana Helsingissä on tuoda kauneutta ja viihtyisyyttä kaikkiin kaupunginosiin. Niistä löytyy siksi jo nyt runsaasti erilaista kukkivaa kasvillisuutta. Toistaiseksi Helsingin 60 kaupunginosalla ei kuitenkaan ole suunnitelmallista kukkivien kasvien teemaverkostoa.

Kukkivien kaupunginosien teemaverkoston kehittäminen kannattaa toteuttaa suunnitellusti ja vähitellen. Lisäistutusten sijoittaminen oleville viheralueille ja avoimille nurmikkoalueille on osoittautunut vaikeaksi eikä sillä useinkaan saavuteta kaupunkikuvallisesti hyvää lopputulosta. Yhdenkin puun istuttaminen esimerkiksi vanhaan keskustan puistoon edellyttää huolellista taustaselvittelyä. Puistosuunnitelman tavoitteiden ja kohteen arvojen lisäksi tulee tarkistaa myös alueen muut suunnitelmat kuten tulevat kaava-, rakentamis- ja uudistushankkeet. Useissa puistoissa on maan alla suuret määrät johtoja, putkia ja viemäreitä, jotka estävät puiden istuttamisen niiden päälle. Kasvillisuuden ohella puistoihin on varattava tilaa myös erilaisia toimintoja varten kuten leikkipaikkoja, liikuntapaikkoja, kalusteita ja käytäviä. Myös avoimina pidettäviä kasvittomia näkymiä sekä toiminnallisia avoimia alueita tarvitaan puistoissa. Avoimille alueille puistoissa on siis moninaiset syynsä, eikä lisäistutusten tekeminen siksi ole useinkaan toivottavaa.

Kukkivien kaupunginosien kehittämiskohteiden valitseminen sopii hyvin osaksi Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämistä. Helsingin tavoitteellisessa viher- ja virkistysverkostokartassa (VISTRA) on esitetty kaupunginosapuistojen verkosto. Kaupunginosapuistot ovat toiminnallisia, alueen identiteetin kannalta merkittäviä puistokokonaisuuksia, joiden yhtenä teemana voi olla myös kasvillisuus. Kaupunginosapuistojen kehittämiseen on kuitenkin mahdollista panostaa vasta kaupunki uudistushankkeiden yhteydessä.

Helsingin viher- ja virkistysverkostoa kehitetään eri tavoin. Yksi kehittämisen työkaluista kaupunkiympäristön toimialalla on yleisten alueiden suunnitelma, jonka kehitystyö on parhaillaan käynnissä. Yleisten alueiden suunnitelmat tehdään tulevaisuudessa neljän vuoden välein suurpiireittäin. Suunnitelmien päätavoite on kohteiden hankkeistaminen ja kehittämiskohteiden tunnistaminen. Suunnitelman osana tehdään kaupunginosakohtaiset aluekortit, joiden yhtenä teemana on kaupunginosakohtainen kasvillisuutta ja muita kohteen ominaispiirteitä koskeva tieto. Kaupunginosakohtaiset kasviteemat ja -tavoitteet ovat luontevasti osa aluekorttien tulevaa sisältöä. Yksityiskohtaisia, puistokohtaisia kas-

villisuustavoitteita voidaan määritellä yleisten alueiden suunnitelman yhteydessä tehtävien, suunnittelua ohjaavien hankeohjelmien kautta.

Helsingin rikas kasvihistoria ja nykyiset kasvilajikokeilut

Puistojen ja viheralueiden kukkivat kasvit tuottavat suurta iloa ja elämyksiä ihmisille. Ne ovat myös tärkeitä ravintokasveja rakennetun ympäristön mesipistiäisille ja muille pölyttäjille. Lisäksi marjat, hedelmät, pähkinät ja siemenet tarjoavat ravintoa muun muassa linnuille. Asukkaiden kiinnostusta kasveihin kuvastaa hyvin muun muassa OmaStadi-hankeessa esitetyt lukuisat kasvien ja puiden istuttamista koskevat ehdotukset.

Helsingin puistojen kasvihistoria on ansiokas ja antaa helsinkiläisille aihetta ylpeyteen. Puistokulttuuri on Helsingissä alkanut jo 1700-luvulla, ja taimia on hankittu Ruotsin ja Venäjän lisäksi useista Euroopan maista, esimerkiksi Saksasta. Kasvit ja puistojen kasvivalikoima ovat näkyvin osa Helsingin puistohistoriaa: Pihasyreeni on levinnyt kaikkialle Suomeen Suomenlinnan linnoitusten rakentajien kautta. Kartanoiden ja huviloiden omistajat hankkivat aikoinaan edelleen tallessa olevia harvinaisia kasveja, esimerkiksi syreeni- ja ruusulajikkeita puutarhoihinsa, jotka ovat nykyään julkisia puistoja. Suomen historia osana Venäjää näkyy Helsingissä muun muassa kansainvälisestikin kiinnostavana poppelilajikkeistona ja vanhoina salavina (esimerkiksi niin sanottu Lasi-palatsin salava). Eri aikakausina kasveista kiinnostuneet kaupunginpuutarhurit ovat tehneet taimihankintoja ja kasvilajikokeiluja, joiden seurauksena Helsingistä löytyy yhä ainutlaatuisia pensasruusulajikkeita, harvinaisia jalosyreeneitä, puistojen ja Lauttasaaren Isokaaren varrelta tunnistamattomia koristeomenapuulajikkeita sekä Haagan Alppiruusupuisto, joka on perustettu Helsingin yliopiston koalueeksi. Meilahden ruusutarhan kokoelmassa hyödynnetään muun muassa suomalaista ruusuperintöä, eli helsinkiläisiä ja suomalaisia löytöruusuja. Valtakunnalliseen taimituotantoon on Helsingistä otettu etenkin vanhoja koristeomenapuu-, pensasruusu- ja pihasyreenilajikkeita.

Helsingin kasvihistorian vaalimisen lisäksi myös uutta kaupunkilajistoa kokeillaan Helsingissä järjestelmällisesti. Kirsikoiden koeistutukset ovat johtaneet kukkivien kirsikkapuiden yhä enenevään käyttöön Helsingissä. Uusia katupuulajeja kokeillaan parhaillaan Vartiokylän Vartioharjuntien ja kukkivia katupuita Laajasalon Reiherintien katupuubarboretimeissa. Niskalan ja Meilahden arboretumeissa seurataan uusien kaupunkioloihin hankittujen kokeilulajien menestymistä. Elimäellä sijaitsevan maailmankuulun Mustilan arboretumin näyttävimpiä lajeja on istutettu koeistutuksiin eri puolille Helsinkiä vuosina 2014-2019. Vähitellen kasvukokeilujen myötä löydetään yhä uusia, paikallisiin kasvuolosuhteisiin soveltuvia kasvilajeja ja -lajikkeita Helsinkiin.

Katupuuarboretumeista ja katuvihreän kehittämisestä tehtiin Kerro kantasi -kysely kesällä 2021. Yleinen huomio kyselystä on vastaajien kannustava suhtautuminen katupuuarboretumien kaltaisiin kasvillisuuskokeiluihin ja toivomukset katuvihreän monipuolistamisesta. Katupuuarboretumeita toivottiin tulevaisuudessa sijoitettavaksi eri puolille kaupunkia.

Rakennettujen viheralueiden kasvien käytön linjaus ja Helsingin kaupunkikasviopas

Helsingin rakennettujen viheralueiden kasvien käytön linjaus valmistui 2009, mutta on edelleen tavoitteiltaan ajankohtainen. Linjauksen taustaselvityksessä tuotiin eri tavoin esille Helsingin viheralueiden rikas kasvihistoria ja sen vaalimisen ja kehittämisen tärkeys. Kasvien käytön linjauksen peruseriaatteiksi valittiinkin muun muassa Helsingin puistojen kasviperinteen ylläpitäminen ja kehittäminen (kohta 1) ja elämyksellisyyden ja kauneuden tavoittelemine (kohta 4). Kasvien käytön linjauksen visiossa vuodelle 2050 Helsinki on ”elämyksellinen kukkiva kaupunki”.

Vuonna 2020 kokonaan päivitetty Helsingin kaupunkikasviopas konkretisoi kasvilajitasolle Kasvien käytön linjauksen tavoitteita. Kaupunkikasvioppaassa Helsinkiin suositellaan istutettavaksi noin 500 puu- tai pensaslajia, 200 ruohovartista lajia ja 100 kukkivaa sipulikasvilajia. Osa puuvartisista kasvilajeista on merkitty oppaan suosituksissa niin sanotuiksi herkkukasveiksi, eli kasveiksi joilla voidaan tarjota kaupunkilaisille erityisiä elämyksiä ja kasvi-iloa. Näiden herkkukasvien näyttävyys voi perustua esimerkiksi hienoon kukintaan, kiinnostavaan kasvutapaan, näyttävään lehdistöön tai komeaan syysväritykseen. Tällaisia Helsingin viheralueille sopivia herkkukasveja ovat esimerkiksi kirsikat, magnoliat, alppiruusut, puistoatsaleat, jalosyreenit ja jotkut pensasruusut. Esimerkiksi näitä lajeja voidaan hyvin käyttää lähtökohtana, jos kehitetään kukkivien puistojen teemaa eri puolille Helsinkiä.

Puistojen kukintatiedotus ja puurekisteri

Aloitteessa on ehdotettu, että kaupungin kukkivat kohteet voitaisiin tehdä entistä saavutettavammiksi kokoamalla ne selkeäksi kokonaisuudeksi esimerkiksi Helsinki Marketingin ylläpitämälle MyHelsinki-sivustolle. Aloitteen mukaan hienot kohteet ansaitsevat hyvät saapumissohjeet sekä kootusti yhdestä paikasta löytyvän ajantasaisen tiedon kukkimisesta.

Luontoon ja puistoihin liittyvien verkkosisältöjen kehittämistä edistetään hel.fi-sivuston uudistamisprojektissa, joka on parhaillaan kesken. Jo nykyisellään kaupunki on koonnut tietoa puistoista ja kukkivista kohteista Vihreät sylvit -sivustolle. Ajankohtaisviestintää kukkivista kohteista tarjotaan kaupunkiympäristön toimialan sosiaalisen median kanavissa,

muun muassa Kaupunkiluonto Helsingissä -Facebook-ryhmässä. Helsingin puistoissa on myös jo vuodesta 2003 järjestetty vuosittain opastettuja puistokävelyitä, jotka pyritään ajoittamaan erityisesti kukintahuippuihin.

Helsingin katu- ja viheralueiden kasvilajistosta jaetaan asukkaille yhä enemmän tietoa. Kaupungin puurekisteriin on viety kaikki Helsingin katupuut, osa puistopuista ja kaikki lajistoseurantakohteet, kuten arboretumit. Puurekisteri on avointa dataa, johon kaupunkilaiset pääsevät tutustumaan kaupungin karttapalvelun kautta. Puurekisteristä pystyy hakemaan esimerkiksi kaikki Helsinkiin istutetut kirsikat tai magnoliat. Pensaista ei ole vastaavaa rekisteriä.

Kukkivien puistojen ideakonseptin jatkokehittäminen

Helsingin puistojen kasvillisuuden strategisessa kehittämisessä idea kasvillisuuden teemapuistoista on ollut esillä aiemminkin. Ilmastomuutoksen myötä tietoisuus mahdollisista yksilajisten istutusten kasvitauti- ja tuholaisriskeistä on kuitenkin noussut varteenotettavaksi uhaksi. Resilienssin eli muutokseen sopeutumisen näkökulmasta yhteen lajiin tai sukuun perustuvia laajoja kasvillisuuden teemakokonaisuuksia pidetään muuttuvassa ilmastossa nykyään haavoittuvina ja riskialttiina. Siksi aloitetta kukkivista teemaistutuksista on varovaisuusnäkökulma huomioiden syytä pohtia monipuolisesti: kasviteemat voivat tietyn lajin kukinnan sijaan tai rinnalla olla muilla tavoin teemallisia, esimerkiksi marjovat puut, syötävät kasvit, pölyttäjiä hyödyttävät perennat, hulevesikasvillisuus, kukkasipulit, kukkivat niityt, köynnökset ja kasvien syysvärit. Laajentamalla kasviteemaa voidaan myös ajoittaa viheralueiden elämyksellisyyttä ja kukintaa loppukevään ja alkukesän kukintahuipusta kasvukauden kaikkiin vaiheisiin, varhaisesta keväästä aina syksyn ruskaan saakka.

Kasvillisuuden teemakokonaisuuksia voidaan kehittää myös kaupunkiluonnon monimuotoisuuden näkökulmasta. Ajankohtaisia teemoja ovat esimerkiksi LUMO-ohjelmassa mainitut rakennetun ympäristön luonnon monimuotoisuutta edistävät ratkaisut, kuten pölyttäjähyönteisten ja muiden eliöiden ravintokasveiksi sopivat puistojen ja viheralueiden kukkivat puutarhakasvit.

Yksi Helsinkiin erityisen hyvin sopiva kasvillisuuden teemakokonaisuus on Helsingin omat historialliset kasvikkannat. Se on samalla kunnianoitus Helsingin puistohistoriaa ja historian tekijöitä kohtaan.

Edellä esitetyn perusteella mahdollisuuksia kukkivan kasvillisuuden teemakokonaisuuksiksi Helsingissä on paljon. Vaihtoehtoista onkin jo

24.11.2021

tekeillä ideatasoinen niin sanottu inspiraatiokortti, joka tulee osaksi Helsingin kaupunkitilaohjeen kasvipalettia.

Linkit sivustoihin:
kaupunkikasviopas.hel.fi
vihreatsylimpi.fi
facebook.com/puistot

Puurekisteri:
kartta.hel.fi

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Satu Tegel, suunnitteluasiantuntija: 310 38406
satu.tegel(a)hel.fi

§ 374

Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite kaupunkiviljelyn edistämises- tä

HEL 2021-006757 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Thomas Wallgren ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki laatii yhteistyössä asiasta kiinnostuneiden järjestöjen ja osuuskuntien kanssa suunnitelman siitä, miten kaikille halukkaille kaupunkilaisille voidaan tarjota mahdollisuus viljelypalstaan tai viljelylaatikkoon, joka sijaitsee korkeintaan viidentoista minuutin kävelymatkan päässä kotoa. Lisäksi aloitteentekijät esittävät selvitettäväksi, miten halukkaille kaupunkilaisille voidaan tarjota mahdollisuus säilytystilaan maakellarissa, tai maakellarin olosuhteita vastaavassa tilassa, joka sekin sijaitsee korkeintaan viidentoista minuutin kävelymatkan päässä kotoa.

Kaupunki pystyy tarjoamaan viljelymahdollisuuden halukkaille riittävällä tasolla joko olemassa olevilla palstaviljelyalueilla tai Viljellään kaupungissa -oppaassa esitetyllä tavalla.

Kaupungilla ei ole kuitenkaan mahdollisuutta tarjota maakellareita yhteiskäyttökellareiksi. Yhteiskäyttöisten maakellareiden tarpeen kartoit-

taminen, niihin investoiminen ja niiden rakennuttaminen ei ole kaupungin tehtäväkenttään kuuluvaa toimintaa. Yhdistys olisi paras taho vastaamaan tällaisen toiminnan tasapuolisesta ja valvotusta organisoinnista. Myös maakellarit edellyttävät vuosittaista siivousta ja niiden toivuudesta tulee huolehtia.

Helsingissä on tarjolla viljelymahdollisuuksia eri puolilla kaupunkia. Kaupungissa on 10 asemakaavan mukaista siirtolapuutarhaa ja 43 viljelypalsta-alueita, jotka ovat käytettävissä nimenomaan erityyppisten ruokakasvien kasvattamiseen ja viljelyyn. Siirtolapuutarha-alueet on vuokrattu siirtolapuutarhayhdistyksille, jotka vuokraavat yksittäiset palstat mökin ostaneille helsinkiläisille. Myös kaupungin viljelypalsta-alueet on vuokrattu kaupunginosa- tai palstaviljelijäyhdistysten hoitoon. Yhdistykset vuokraavat yksittäisiä palstoja helsinkiläisille yhdistyksiensä jäsenille ja huolehtivat vuokrasopimuksen mukaisesti viljelypalsta-alueen yleisestä siisteydestä.

Viljelypalstat ovat alun perin olleet aarin kokoisia, mutta useimmilla viljelypalsta-alueella niiden koko on puolitettu johtuen viljelijöiden määrän kasvusta sekä siitä, että monelle aari on liian suuri ala hoidettavaksi. Viljelypalstoilla voi viljellä niin halutessaan monivuotisia hyötykasveja. Myös vadelmien ja marjapensaiden viljely on mahdollista.

Vaikka osa viljelypalsta-alueista on niin suosittuja, että jäsenyyttä jonotetaan, kaupungissa on myös sellaisia alueita, joihin ei saada tarpeeksi viljelijöitä. Samoin kiinnostus niin kutsuttuihin perunapalstoihin ei ole herännyt laajasti. Peltomaalle perustetulla perunapalstalla viljellään kasvukausi kerrallaan ja syksyisin maa käännetään. Kaupungilla on mahdollisuus vuokrata yhdistyksille maisemapeltoja perunapalstakäyttöön.

Kaupunki laati yhteistyössä Dodo ry:n kanssa vuonna 2014 oppaan ”Viljellään kaupungissa – opas yhteisö- ja pienpalstaviljelyn perustamiseen Helsingissä”. Oppaan määritelmän mukaan pienpalsta-alueella yksittäiset ihmiset viljelevät muutaman neliön kokoista palstaa. Opas avustaa kaupunkilaisia ja paikallisyhteisöjä uusien pienpalsta-alueiden ja yhteisöviljelmien, jotka voivat olla myös viljelylaatikkoalueita, perustamisessa kaupungin omistamalle maalle. Yhteisöviljelmässä taas joukko ihmisiä hoitaa isompaa viljelmää. Opas on parhaillaan päivitettävänä vastaamaan nykyistä kaupungin organisaatiota.

Kaupunki on käynnistänyt myös työn, jossa tarkastetaan kaupunkiviljelyalueiden sijaintia, kartoitetaan mahdolliset uudet kaupunkiviljelyviljelyyn soveltuvat alueet ja tarkastellaan viljelytoiminnan aloittamismahdollisuuksia. Lisäksi kerätään tietoja muun muassa kaupunkiviljelyalueiden viljelyaktiivisuuteen, ympäristön siisteyteen, turvallisuuteen,

toiminnallisuuteen ja mahdollisten vesipisteiden sijainteihin liittyen. Työn on tarkoitus valmistua keväällä 2022. Muut kuin viralliset palsta-alueet ovat viljelyalueina pääsääntöisesti väliaikaisia alueita, kuten tyhjiä tontteja, jotka odottavat rakentamista. Turvallisinta ja helpointa pienimuotoinen kaupunkiviljely on taloyhtiön tontilla. Näin monilla pihoiilla jo tehdäänkin. Silloin monessa paikassa erikoisjärjestelyjä vaativan kasteluveden saa helposti taloyhtiön vesiverkosta ja viljelykset ovat paremmassa turvassa mahdolliselta ilkeiltä. Perunakellareita ja kylmiöitä on monissa vanhemmissa taloyhtiöissä vielä jäljellä.

Kaupungissa elää myös vahva rottapopulaatio, joka viihtyy erinomaisesti paikoissa, joissa on niille ruokaa. Rotat syövät kasvimaiden antiomia aina siemenistä vihanneksiin. Näin ollen kaikessa viljelyssä tulee huomioida myös yleiseen viihtyisyyteen ja terveyteen vaikuttavat tekijät. Jokaisen viljelijän vastuu omien viljelysten asianmukaisesta hoitamisesta on suuri. Näin huolehditaan myös siitä, etteivät rottien ruokailupaikat lisäänty ja niiden populaatio kasva. Yhdistyksille vuokratuilla palsta-alueilla yhdistys valvoo palstoilla viljelyä ja seuraa muun muassa kompostoinnin toimivuutta ja yleistä siisteyttä.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite

Oheismateriaali

1 Päivitettävänä oleva Viljellään kaupungissa -opas (2014)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

24.11.2021

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 810

HEL 2021-006757 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 26.10.2021 § 576

HEL 2021-006757 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki tarjoaa viljelymahdollisuuksia eri puolilla kaupunkia. Helsingissä on 10 asemakaavan mukaista siirtolapuutarhaa ja 43 viljelypalsta-alueita, joiden tarkoitus on toimia nimenomaan erityyppisten ruokakasvien kasvattamiseen ja viljelyyn. Siirtolapuutarha-alueet on vuokrattu siirtolapuutarhayhdistyksille, jotka vuokraavat yksittäiset palstat mökin ostaneille helsinkiläisille. Myös kaupungin viljelypalsta-alueet on vuokrattu kaupunginosa- tai palstaviljelijäyhdistysten hoitoon. Yhdistykset vuokraavat yksittäisiä palstoja helsinkiläisille yhdistyksiensä jäsenille ja huolehtivat vuokrasopimuksen mukaisesti viljelypalsta-alueen yleisestä siisteydestä. Viljelypalstat ovat alun perin olleet aarin kokoisia, mutta useimmilla viljelypalsta-alueella niiden koko on puolitettu joutuessaan viljelijöiden määrän kasvusta sekä siitä, että monelle aari on liian suuri ala hoidettavaksi. Viljelypalstoilla voi viljellä niin halutessaan monivuotisia hyötykasveja. Myös vadelmien ja marjapensaiden viljely on mahdollista.

Vaikka osa viljelypalsta-alueista on niin suosittuja, että jäsenyyttä jonotetaan, kaupungissa on myös sellaisia alueita, joihin ei saada tarpeeksi viljelijöitä. Samoin uudelleen kiinnostus niin kutsuttuihin perunapalstoihin ei ole herännyt laajasti. Peltomaalle perustetulla perunapalstalla viljellään kasvukausi kerrallaan ja syksyisin maa käännetään. Kaupungilla

on mahdollisuus vuokrata yhdistyksille maisemapeltoja perunapalsta-käyttöön.

Helsingin kaupunki laati yhteistyössä Dodo ry:n kanssa vuonna 2014 oppaan ”Viljellään kaupungissa – opas yhteisö- ja pienpalstaviljelyn perustamiseen Helsingissä”. Oppaan määritelmän mukaan pienpalsta-alueella yksittäiset ihmiset viljelevät muutaman neliön kokoista palstaa. Opas avustaa kaupunkilaisia ja paikallisyhteisöjä uusien pienpalsta-alueiden ja yhteisöviljelmien, jotka voivat olla myös viljelylaatikkoalueita, perustamisessa kaupungin omistamalle maalle. Yhteisöviljelmässä taas joukko ihmisiä hoitaa isompaa viljelmää. Opas on parhaillaan päivitettävänä vastaamaan nykyistä kaupungin organisaatiota.

Kaupunki on käynnistänyt myös työn, jossa tarkastetaan kaupunkiviljelyalueiden sijaintia, kartoitetaan mahdolliset uudet kaupunkiviljelyviljelyyn soveltuvat alueet ja tarkastellaan viljelytoiminnan aloittamismahdollisuuksia. Kaupunkiviljelyalueista kerätään tietoja muun muassa viljelyaktiivisuudesta, ympäristön siisteydestä, turvallisuudesta, toiminnallisuudesta ja mahdollisista vesipisteiden sijainneista. Työ on valmis keväällä 2022.

Muut kuin viralliset palsta-alueet ovat viljelyalueina pääsääntöisesti väliaikaisia alueita, kuten tyhjiä tontteja, jotka odottavat rakentamista. Turvallisinta ja helpointa pienimuotoinen kaupunkiviljely on taloyhtiön tontilla. Näin monilla pihilla jo tehdäänkin. Silloin monessa paikassa erikoisjärjestelyjä vaativan kasteluveden saa helposti taloyhtiön vesiverkosta ja viljelykset ovat paremmassa turvassa mahdolliselta ilkivalalta. Perunakellareitakin ja kylmiöitä on monissa vanhemmissa taloyhtiöissä vielä jäljellä.

Kaupungissa elää myös vahva rottapopulaatio, joka viihtyy erinomaisesti paikoissa, joissa on niille ruokaa. Rotat syövät kasvimaiden antimia aina siemenistä vihanneksiin. Näin ollen kaikessa viljelyssä tulee huomioida myös yleiseen viihtyisyyteen ja terveyteen vaikuttavat tekijät. Jokaisen viljelijän vastuu omien viljelysten asianmukaisesta hoitamisesta on suuri. Näin huolehditaan myös siitä, ettei rottien ruokailupaikat lisääny ja niiden populaatio kasva. Yhdistyksille vuokratuilla palsta-alueilla yhdistys valvoo palstoilla viljelyä ja seuraa muun muassa kompostoinnin toimivuutta ja yleistä siisteyttä.

Kaupungilla ei ole yhtäkään maakellaria, joka voisi toimia yhteiskäyttökellarina. Toimivan systeemin saavuttamiseksi tässäkin asiassa yhdistys olisi paras tapa vastaamaan tasapuolisesta ja valvotusta toiminnasta. Maakellaritkin täytyy siivota vuosittain ja huolehtia niiden toimivuudesta. Yhteiskäyttöisten maakellareiden tarpeen kartoittaminen, niihin

24.11.2021

investoiminen ja niiden rakennuttaminen ei ole kaupungin tehtäväkenttään kuuluvaa.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että se pystyy tarjoamaan viljelymahdollisuuden kaupungissa halukkaille riittäväällä tasolla joko olemassa olevilla palstaviljelyalueilla tai Viljellään kaupungissa -oppaassa esitetyllä tavalla.

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Elina Nummi, projektipäällikkö: 310 38475

[elina.nummi\(a\)hel.fi](mailto:elina.nummi(a)hel.fi)

Katriina Arrakoski, yksikön päällikkö, puhelin: 310 64382

[katriina.arrakoski\(a\)hel.fi](mailto:katriina.arrakoski(a)hel.fi)

Jussi Luomanen, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 38626

[jussi.luomanen\(a\)hel.fi](mailto:jussi.luomanen(a)hel.fi)

§ 375

Valtuutettu Mari Holopaisen aloite Vihreä lippu –ohjelmaan osallistumisen mahdollistamisesta kouluille ja päiväkodeille

HEL 2021-006769 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mari Holopaisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mari Holopainen ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki varmistaa kaikille kouluille ja päiväkodeille mahdollisuuden osallistua kasvatusalan kestävän kehityksen Vihreä lippu -ohjelmaan.

Vihreä lippu -ohjelma on hyväksi havaittu kestävän kehityksen ohjelma ja ympäristösertifikaatti, joka tukee perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa edistettävää kestävyyskasvatusta. Kestävyyskasvatuksen mukaisia konkreettisia toimenpiteitä edistetään myös ilman Vihreä lippu -ohjelmaa, koska ne ovat osa opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmien tavoitteita. Vihreä lippu -ohjelma vahvistaa kuitenkin erityisesti ekologisen kestävyuden edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä tukee sosiaalisen, kulttuurisen ja taloudellisen kestävyyskasvatuksen kokonaisuuksia.

Lisäksi Vihreä lippu -ohjelman edistäminen on kirjattu konkreettiseksi toimenpiteeksi Hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelmassa. Ohjelman tavoitteet edistävät myös Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmaa (2021–2028), jossa todetaan, että helsinki-

24.11.2021

läisten luontosuhdetta vahvistetaan ja tietoisuutta luonnon monimuotoisuuden merkityksestä lisätään.

Suomessa Vihreä lippu -ohjelmassa on mukana yli 300 päiväkotia, kouluja ja oppilaitosta, joista Helsingin osuus on 41 yksikköä. Vihreä lippu on osa kansainvälistä Eco Schools -ohjelmaa, jossa on mukana oppilaitoksia 68:sta maasta.

Ohjelmaan osallistumisen kustannukset kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle kolmen ensimmäisen vuoden aikana olisivat 167 475 €/vuosi, mikäli jokainen varhaiskasvatus- ja perusopetusyksikkö haluaisi ohjelmaan hakeutua. Neljännessä toimintavuodesta eteenpäin osallistumismaksut olisivat 64 950 €/vuosi, mikäli jokainen yksikkö olisi saavuttanut Kestävä Vihreä lippu -tason. Ohjelmaan osallistuva yksikkö voi anoa kyseessä olevalle tasolle pääsyä kolmen hyväksytyin Vihreä lippu -projektinsa jälkeen, eli aikaisintaan neljännessä toimintavuodesta alkaen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää kaupunginvaltuuston lautakunnan käyttöön osoittaman, noin 1,3 miljardin euron määrärahan tarkemmasta kohdentamisesta toimialan vuoden 2022 tulosbudjetissa ja toimintasuunnitelmassa.

Vastaus on asiasta saadun kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mari Holopaisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 806

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

24.11.2021

HEL 2021-006769 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 12.10.2021 § 352

HEL 2021-006769 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon liitteenä olevasta Mari Holopaisen valtuustoaloitteesta koskien Vihreä Lippu –ohjelman osallistumisen mahdollistamista kouluille ja päiväkodeille.

Vihreä lippu on kestävän kehityksen ohjelma ja ympäristösertifikaatti kasvatusalalle. Vihreä lippu –ohjelmaa koordinoi FEE Suomi (Foundation for Environmental Education) ja sen tarkoitus on innostaa lapset ja nuoret oppimaan kestävän tulevaisuuden tietoja ja taitoja konkreettisen tekemisen kautta. Ohjelmassa lapset ja nuoret kehittävät oman oppimisympäristönsä arkea kestävämmäksi yhdessä opettajien ja kasvattajien kanssa. Toteutuksessa perehdytään yhteen kestävyysteemaan kerrallaan (esim. ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus) ja tutkitaan siihen liittyviä ratkaisu- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Suomessa Vihreä lippu -ohjelmassa on mukana yli 300 päiväkotia, koulua ja oppilaitosta, joista Helsingin osuus on 41 yksikköä. Vihreä lippu on osa kansainvälistä Eco Schools -ohjelmaa, jossa on mukana oppilaitoksia 68 maasta.

Vihreä lippu –ohjelma tukee sekä valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden että Helsingin varhaiskasvatussuunnitelman sisältöjä ja tavoitteita. Myös perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa nostetaan esille koulun tehtävä kestävän tulevaisuuden rakentajana. Lisäksi Vihreä lippu -ohjelman edistäminen on kirjattu konkreettiseksi toimenpiteeksi Hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelmassa (toimenpide 92). Vihreä lippu -ohjelman tavoitteet edistävät myös Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmaa

(2021–2028), jossa todetaan, että helsinkiläisten luontosuhdetta vahvistetaan ja tietoisuutta luonnon monimuotoisuuden merkityksestä lisätään.

Kestävän kehityksen kasvatukseen kuuluu opetussuunnitelmien mukaan ekologisen, sosiaalisen, kulttuurisen ja taloudellisen kestävyuden kokonaisuudet. Kestävyyskasvatuksen mukaisia konkreettisia toimenpiteitä edistetään myös ilman Vihreä lippu -ohjelmaa, koska ne ovat osa opetussuunnitelmien tavoitteita. Vihreä lippu -ohjelma vahvistaa kuitenkin ekologisen kestävyuden käsittelyä ja tukee myös muita kestävyyskokonaisuuksia. Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala järjesti yhdessä FEE Suomen kanssa Vihreä lippu -infoja keväällä 2020. Infotilaisuuksiin osallistui useita kymmeniä kasvatustalon ammattilaisia, joten kiinnostua ohjelmaa kohtaan on selvästi olemassa.

Vihreä lippu -ohjelmaan osallistuminen maksaa alle sadan hengen yksikölle vuodessa 275 euroa ja yli sadan hengen yksikölle 550 euroa. Kestävän Vihreä lippu -tason saavuttaneille yksiköille maksu on 150 euroa vuodessa. Osallistuja voi anoa Kestävälle Vihreä lippu -tasolle pääsyä kolmen hyväksytyin Vihreä lippu -projektinsa jälkeen, eli aikaisintaan neljännen toimintavuodesta alkaen. Helsingin peruskoulujen määrä on yhteensä 102 ja niistä 94 yksikköä on yli sadan hengen yksiköitä. Mikäli jokainen perusopetusyksikkö haluaisi osallistua ohjelmaan niin perusopetuksen osalta yhteissumma olisi 53 900 euroa. Lisäksi Helsingissä toimii 289 kaupungin omaa suomenkielistä päiväkotia ja 47 ruotsinkielistä päiväkotia. Näistä 81 yksikköä on yli 100 hengen yksiköitä, joten yhteissumma ohjelmaan osallistumiseen olisi yhteensä 44 550 euroa. Alle 100 hengen päiväkotien osallistumismaksujen yhteissumma on 70 125 euroa. Toisella asteella Stadin AO on sitoutunut OKKA-sertifikaattiin ja suurimmalla osalla lukioista on jo Vihreä lippu -ohjelma käytössä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla potentiaalinen kokonaiskustannus varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta olisi siis 168 575 euroa.

Vuosimaksuun sisältyy kaikki ohjelmaan liittyvät materiaalit ja FEE Suomen tarjoama asiantuntijatuki ympäri vuoden. Lisäksi ohjelma tarjoaa mahdollisuuden myös kansainväliseen yhteiskehittämiseen muiden maiden Eco Schools -oppilaitosten kanssa. Holopaisen aloitteessa todetaan, että osallistumismaksu on kynnys osalle kouluista ja päiväkodeista ohjelmaan osallistumiselle. Tutkimustietoa tällaisen kynnyksen olemassaolosta ei ole, mutta kestävä kehityksen koulutuksissa ja Vihreä lippu -infoissa kasvatustalon ammattilaiset ovat sanoittaneet toiveensa liittyä ohjelmaan, mutta yksikön määrärahat eivät ole sitä mahdollistaneet.

24.11.2021

Kaupunkitasoisia esimerkkejä ohjelman osallistumisen mahdollisesta on esimerkiksi Vantaalla ja Oulussa. Vantaalla kaupunki maksaa suomenkielisessä perusopetuksessa puolet Vihreä lippu -ohjelman vuosimaksusta ja toisella asteella vuosimaksu maksetaan kokonaan. Oulussa puolestaan kaupunki maksaa osallistumismaksun kolmen ensimmäisen vuoden osalta.

Vihreä lippu -ohjelmaan osallistuville yksiköille tehtiin osallistujakysely vuonna 2020. Kyselyyn vastanneista 88 % suositteli ohjelmaa kollegalleen. (115 vastausta, joista 101 suositteli, 2 ei suositellut ja 12 jätti tyhjäksi). Kyselyn perusteella osallistujat pitävät ohjelmaa pääsääntöisesti hyvänä, mutta toivovat ympäristökasvatustyön tueksi lisää koulutusta ja mahdollisuuksia kokemusten vaihtoon. Osallistujien kokemuksia ja näkemyksiä kartoitettiin myös Jonna Härmävaaran 2020 valmistuneessa pro gradu -tutkimuksessa, johon hän haastatteli 12:ta Vihreä lippu -osallistujaa. Osallistujakyselyn ja Härmävaaran pro gradu -tutkielman perusteella Vihreä lippu tarjoaa osallistujille tukea ja hyväksi koetun toimintamallin.

Vihreä lippu -ohjelma tukee myös jo olemassa olevia kehittämiskokonaisuuksia. Esimerkiksi varhaiskasvatuksessa on kehitetty yhdessä lasten ja varhaiskasvatusalan ammattilaisten kanssa KETTU –kestävä tulevaisuus varhaiskasvatuksessa -malli, jossa tutkitaan tulevaisuutta yhdessä seitsemän eri ketun kanssa. Kettu-malli voi madaltaa kynnystä sitoutua myös sertifioituun Vihreä lippu -ohjelmaan.

Vihreä lippu -ohjelma on hyväksi havaittu kestävän kehityksen ohjelma ja ympäristösertifikaatti, joka tukee kasvatuksen ja koulutuksen toimialan edistämää kestävyyskasvatusta. Ohjelma vahvistaa erityisesti ekologisen kestävyuden edellyttämiä tietoja ja taitoja. Ohjelman mahdollistamiseksi ei tällä hetkellä ole talousarviossa varattu määrärahoja. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla potentiaalinen kokonaiskustannus olisi kolmen ensimmäisen vuoden aikana 167 475 euroa/vuosi, mikäli jokainen varhaiskasvatus- ja perusopetusyksikkö haluaisi ohjelmaan hakeutua. Neljännessä toimintavuodesta eteenpäin osallistumismaksut olisivat 64 950, mikäli jokainen yksikkö olisi saavuttanut kestävän Vihreä lippu -tason.

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Anssi Almgren, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 28784
anssi.almgren(a)hel.fi

§ 376

Valtuutettu Amanda Pasasen aloite maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Amanda Pasasen aloite
- 2 Lausunto, Nuorisoneuvosto, 21.12.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Amanda Pasanen ja 23 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että selvitetään mahdollisuutta tarjota maksuttomia kuukautisvälineitä nuorille ja vähävaraisille.

Kaupunginvaltuusto palautti asian uudelleen valmisteltavaksi (2.6.2021 § 170) siten, että kartoitetaan maksuttomien kuukautisvälineiden erilaisia jakelumahdollisuuksia nuorille ja vähävaraisille. Samalla tulee valmistautua rajatun kokeilun käynnistämiseen maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisesta perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitoksissa vuoden 2022 talousarvion puitteissa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kehotti (9.2.2021 § 22) kasvatuksen ja koulutuksen toimialaa käynnistämään pilotin maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisesta perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Toimialalla on kartoitettu erilaisia kuukautisvälineiden jakamisen muotoja ja kustannuksia.

24.11.2021

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja katsoo, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ja sosiaali- ja terveystoimiala voivat käyttösuunnitelmiansa puitteissa yhteistyössä järjestää kokeilun soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun ja osallisuuden malleja.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan, kasvatus- ja koulutuslautakunnan ja nuorisoneuvoston lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Amanda Pasasen aloite
- 2 Lausunto, Nuorisoneuvosto, 21.12.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 820

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:

Jussi Halla-aho:

Monet välttämättömät tarvikkeet, tuoteryhmät ja palvelut aiheuttavat taloudellisia vaikeuksia kaikkein vähävaraisimmille. Esimerkkeinä voidaan aloitteessa mainittujen tuotteiden ohella mainita hygieniatarvik-

24.11.2021

keet yleensä, ruoka, vaatteet, lasten harrastukset, tietotekniikka, liikuminen ja lääkkeet. Suomessa on sosiaaliturvajärjestelmä ja siihen liittyvä toimeentulotuki, jonka tarkoitus on auttaa vähävaraisimpia selviytymään välttämättömistä menoistaan. Ei ole perusteltavissa, että juuri kuukautisvälineet olisivat tuoteryhmä, jota kaupungin on jaettava maksutta. Lisäksi kaupunki, toisin kuin vaikkapa toimeentulotuesta päävastuussa oleva Kela, ei käytännössä pysty valvomaan, että avun piirissä olisivat vain kohderyhmään kuuluvat henkilöt.

Kuten aloitteessakin todetaan, kuukautisvälineiden kustannukset ovat muutamia euroja kuussa. Kustannusta ei voida yksilötasolla pitää niin merkittävänä, että kaupungille ilmaisjakelusta aiheutuva rahallinen ja hallinnollinen kuormitus olisi perusteltavissa.

Asia tulee palauttaa valmisteltavaksi siten, että edellä oleva otetaan huomioon. Kaupungin toimialojen ei tule ryhtyä aloitteen johdosta toimiin.

Kannattaja: Maarit Vierunen

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Jussi Halla-Ahon palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Johanna Nuorteva, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Ei-äännet: 6

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 9 - 6

01.11.2021 Pöydälle

26.04.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

19.04.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 31.08.2021 § 170

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Amanda Pasasen ja 23 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamista nuorille ja vähävaraisille:

”Valtuustoaloitteessa vaaditaan, että Helsinki selvittää mahdollisuutta tarjota maksuttomia kuukautisvälineitä nuorille sekä kaikille itsensä vähävaraisiksi kokeville. Aloitteen mukaan kuukautisiin liittyvään kuukautisköyhyyteen ja taloudelliseen epätasa-arvoon on tärkeää puuttua. Ilmaisia kuukautisvälineitä tulisi olla tarjolla kouluissa ja terveyskeskuksissa.

Kuukautisköyhyydestä puhuttaessa (engl. period poverty) viitataan tilanteeseen, jossa terveyssiteiden ja tamponien osto voi lohkaista suuren osan viikon käyttövaroista, varsinkin jos samassa taloudessa asuu useampi nainen.

Valtuustoaloitteeseen liittyvä päätöshistoriaa

Sosiaali- ja terveyslautakunta totesi aiemmassa lausunnossaan 19.1.2021 § 13, että ilmaisten kuukautisvälineiden jakaminen terveysasemilla ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa ei kuulu terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisiin terveysasemien ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollon perustehtäviin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti 9.2.2021 § 22 käynnistää toimialallaan rajatun kokeilun maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisesta perusopetuksessa sekä toisen asteen oppilaitoksissa.

Kaupunginvaltuusto päätti 2.6.2021 § 170 palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että kartoitetaan maksuttomien kuukautisvälineiden erilaisia jakelumahdollisuuksia nuorille ja vähävaraisille. Samanaikaisesti valmistaudutaan rajatun kokeilun käynnistämiseen maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisessa perusopetuksessa sekä toisen asteen oppilaitoksissa.

Terveydenhuoltolaki määrittelee terveydenhuollon perustehtävät

Terveysasemien perustehtävänä on huolehtia kiireellisestä ja kiireettömästä avosairaanhoidosta ja siihen liittyvästä terveyden edistämisestä samoin kuin aikuisten terveysneuvonnasta, perusterveydenhuollon mielenterveystyöstä ja opiskelijoiden sairaanhoidosta sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvästä neuvonnasta. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on oppilaiden terveydenhoito, terveysneuvonta, lakisääteisiin ja tarpeellisiin erikoistutkimuksiin ohjaaminen, koulujen terveydellisten olojen valvonta sekä koko kouluuyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että ilmaisten kuukautisvälineiden jakaminen terveysasemilla ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa nuorille sekä vähävaraisille ei kuulu terveydenhuoltolain mukaisiin terveysasemien ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollon perustehtäviin. Koulujen terveydenhoitajat ovat tarvittaessa käytettävissä asiantuntijoina kasvatus- ja koulutustoimialan organisoimassa rajatussa maksuttomien kuukautisvälineiden jakamiseen liittyvässä suunnittelussa.

Kuukautisvälineiden tarvikejakelu ei edellytä terveydenhuollon koulutusta. Jakeluautomaatit voivat olla yksi keino toteuttaa tätä jakamista, mutta yksinkertainen laatikkokin voisi toimia. Jakelua voidaan toteuttaa esimerkiksi kouluissa, perhekeskuksissa tai järjestöjen kautta. Lautakunta esittää tältä pohjalta jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Nuoret, kouluterveydenhuolto ja terveystiedon opettajat sekä perhekeskukset ja alan järjestöt otetaan mukaan suunnittelemaan tätä jakelua ja yhteistyössä kartoitetaan parhaita keinoja kuukautisköyhyyden helpottamiseen. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä sosiaali- ja terveystoimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan välillä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että nuorten mielipiteitä kuullaan asiassa ja sen toteuttamistavoissa. Kuukautistarvikejakelun kokeilun tuloksia tulee arvioida ennen kuin toimintatapaa laajennetaan kaikkiin kaupungin kouluihin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ilmaisten kuukautisvälineiden jakaminen nuorille sekä vähävaraisille mahdollisesti vähentää niin sanottua kuukautisköyhyyttä. Kuukautisvälineiden käyttö ja niiden riittävä vaihtaminen puhtaisiin, yhdistettynä hyvään intiimihygieniaan kuukautisten aikana, edistää terveyttä ja vahvistaa sosiaalista sekä psyykkistä hyvinvointia.

Kansallinen päätös eduskunnassa kuukautisvälineiden arvolisäveron alentamisesta parantaisi sukupuolten välistä tasa-arvoa, kun kuukautisvälineiden hinnan laskiessa naisille ja tytöille kohdistuva kustannusrasite pienentyisi.”

Käsittely

31.08.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Korvataan Terveystieteiden laitoksen määrittelemä terveydenhuollon perustehtävät -alaotsikon toiseksi viimeinen kappale seuraavalla: Kuukautisvälineiden tarvikkejakelu ei edellytä terveydenhuollon koulutusta. Jakeluautomaatit voivat olla yksi keino toteuttaa tätä jakamista, mutta yksinkertainen laatikkokin voisi toimia. Jakelua voidaan toteuttaa esimerkiksi kouluissa, perhekeskuksissa tai järjestöjen kautta. Lautakunta esittää tältä pohjalta jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Nuoret, kouluterveydenhuolto ja terveystiedon opettajat sekä perhekeskukset ja alan järjestöt otetaan mukaan suunnittelemaan tätä jakelua ja yhteistyössä kartoitetaan parhaita keinoja kuukautisköyhyyden helpottamiseen. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä sosiaali- ja terveystoimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan välillä.

Kannattaja: jäsen Eva Biaudet

Vastaehdotus 2:

Jäsen Laura Korpinen: Korjataan Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi -alaotsikon ensimmäinen kappale kuulumaan seuraavasti: Kuukautisvälineiden käyttö ja niiden riittävä vaihtaminen puhtaisiin, yhdistettynä hyvään intiimihygieniaan kuukautisten aikana, edistää terveyttä ja vahvistaa sosiaalista sekä psyykkistä hyvinvointia. Kuitenkin kuukautisside- ja tamponipakkauksia saa edullisimmillaan reilusti alle kahden euron hinnalla, mikä normaalisti riittää yhden henkilön kuukauden tarpeisiin. Kuukuppia käyttämällä hinta jää vieläkin pienemmäksi. Kuukautisköyhyyksiä ei siten Suomessa tosiasiallisesti ole, kun lisäksi huomioidaan se, että lähtökohtaisesti jokaisen nuoren elämästä vastaa 1-2 aikuista. Lautakunta toteaa, että terveystieteiden ilmaisella jakamisella ei ole perheille relevanttia taloudellista merkitystä, ja niiden jakamiseen ryhtymällä ainoastaan lisättäisiin hallinnon kuluja.

Lisäksi poistetaan Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi -alaotsikon toinen kappale kokonaan.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

24.11.2021

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 6
Maaret Castrén, Laura Korpinen, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 7
Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Kati Juva, Minna Lindgren, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 11
Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Kati Juva, Minna Lindgren, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2
Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Jäsen Laura Korpinen jätti sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnosta vastaehdotuksensa mukaisen eriävän mielipiteen.

17.08.2021 Pöydälle

19.01.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi

Mervi Korpela, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42683
mervi.korpela(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 24.08.2021 § 275

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Amanda Pasasen valtuustoaloitteesta maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille:

Kaupunginvaltuusto palautti valmisteluun Amanda Pasasen valtuustoaloitteen maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille. Valtuusto edellytti erilaisten jakelumahdollisuuksien kartoittamista sekä valmistautumista rajatun kokeilun käynnistämiseen perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on kartoitettu erilaisia kuukautisvälineiden jakamisen muotoja ja kustannuksia näille vaihtoehdoille.

Aloitteessa ehdotetaan, että maksuttomia kuukautisvälineitä jaettaisiin nuorille ja vähävaraisille. Aloitteen mukaan kuukautisvälineiden tarjoamisessa tulisi huomioida käyttäjien henkilökohtaiset valinnat. Helsingissä oli 13–29 -vuotiaita menstruoivia vuonna 2019 lähes 80 000. Kuukautisvälineiden hinnat vaihtelevat, mutta halvin terveystarvikkeiden pakkaus olisi hinnaltaan 1,04 euroa ja tamponipakkaus 1,10 euroa. Kuukuppien hinta-arvio olisi 30 euroa. Kuukautissiteitä tai tamponeja tarvitaan kaksi pakettia kuukaudessa. Kuukupin käyttäjät tarvitsevat kuukupin lisäksi aloitustarvikkeet. Jos oletetaan, että 40 prosenttia käyttäisi kuukautissiteitä ja 40 prosenttia tamponeja, olisivat kokonaiskustannukset kaikkien 13–29 -vuotiaiden menstruoivien osalta 136 900 euroa kuukaudessa. Kuukupin käyttäjien ollessa 20 prosenttia menstruoivien osuudesta olisi heidän osaltaan kustannukset 960 000 euroa. Kuukupin, tamponien ja kuukautissiteiden yhteiskustannukset kaikkien menstruoivien osalta olisivat 1 642 800 euroa vuodessa. Välinekustannusten lisäksi jakelumuo- to vaikuttaa kokonaiskustannuksiin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kehotti (9.2.2021 § 22) kasvatuksen ja koulutuksen toimialaa käynnistämään pilotin maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisesta perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitok-

sissa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on selvitetty maksuttomien kuukautisvälineiden pilotointia neljän kuukauden ajan neljässä yksikössä, joissa opiskelee yhteensä noin 1600 menstruoivaa oppijaa. Kuukautisvälineet tulisivat näille neljälle kuukaudelle maksamaan 21 000 euroa (mikäli 40 prosenttia käyttäisi kuukautissiteitä, 40 tamponeja ja 20 kuukuppeja). Jakelu voitaisiin toteuttaa joko automaattilla tai henkilöstöresursseilla.

Tällä hetkellä markkinoilta ei löydy automaatteja, jotka mahdollistaisivat käyttäjille räätälöityjen kuukautisvälineiden noudon kuukausittain. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan selvitysten mukaan automaatti on toteutettavissa, mutta sen suunnittelu vaatii yhteiskehittelyä jakeluautomaatteja tarjoavien yritysten kanssa. Vuokrattavia automaatteja ei ole markkinoilla toistaiseksi tähän tarkoitukseen saatavilla. Eräs hoitotarvikkeiden jakeluautomaatteja myyvä yritys arvioi yhden laitteiston hinnaksi 20 000 euroa. Koulun tai oppilaitoksen ostama lokerikko mahdollistaisi 20 oppijan noudon päivää kohden. Tämän lisäksi tuotteiden tilauksesta, automaatin päivittäistäytöstä ja asiakastyöstä vastaisi erikseen palkattava työntekijä. Kuukautisvälineiden jakaminen automaattilla tulisi yrityksen hinta-arvion mukaan olemaan neljän yksikön osalta 80 000 euroa. Kun summaan lisätään työntekijä- ja kuukautisvälinekustannukset, nousevat pilotin kokonaiskustannukset yli 110 000 euroon.

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta (19.1.2021 § 13) totesi lausunnossaan, ettei ilmaisten kuukautisvälineiden jakaminen koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa kuulu terveydenhuoltolain mukaisiin koulu- ja opiskeluterveydenhuollon perustehtäviin.

Koska välineiden jakaminen ei myöskään kuulu opettajien virka- ja työehtosopimuksen mukaisiin työtehtäviin, mikäli kouluilla jaettaisiin kuukautisvälineitä, tulee ne jakaa muutoin, kuin opetushenkilöstön toimesta. Tällöin tulisi kuukautisvälineiden jakelijaksi palkata työntekijä. Tällöin välineet tilattaisiin suoraan yksikköihin ja jakelija hoitaisi kuukautisvälinepakettien räätälöinnin ja jakamisen käyttäjäkohtaisesti. Tässä toteutuksessa haasteena olisi välineiden varastointi ja jakelu sellaisessa paikassa, joka mahdollistaisi oppijalle kuukautisvälineiden noutamisen huomiota herättämättä. Maksuttomien kuukautissuojien pilotissa kuukautisvälineiden jakelija palkattaisiin viidelle kuukaudelle, jolloin palkkakustannukset olisivat 25 500 euroa. Projektikoordinaattorin palkka ja kuukautisvälineiden hankintakustannukset tulisivat karkeasti arvioituna olemaan yhteensä noin 46 000 euroa.

Parhain tapa jakelun hoitamiseen olisi automaatti, joka olisi kaikkien helsinkiläisten nuorten ja vähävaraisten, ei vain Helsingin kaupungin koulujen ja oppilaitosten oppijoiden saavutettavissa. Automaatti tulisi sijoittaa tilaan, josta välineiden saanti hoituisi vaivattomasti, itselleen so-

pivaan aikaan ja huomiota herättämättä. Tällaisiksi jakelupaikoiksi soveltuisi parhaiten esimerkiksi apteekit ja terveysasemat. Ongelmana on, että tiedossa ei ole automaattien saatavuutta.

Kartoituksessa selvisi jakelun haasteellisuus asian sensitiivisyyden sekä korkeiden resurssien suhteen. Jotta oppijat pääsisivät vaikuttamaan pilotoinnin sisältöön ja toteutukseen, tulisi pilotointi toteuttaa alusta loppuun asti yhteistyössä heidän kanssaan. Keskeistä pilotissa olisi vaikuttavuuden arviointi alkua- ja loppukyselyjen avulla. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ei ole resursseja pilotoinnin toteuttamiseen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta tukee jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Samalla lautakunta toteaa, että koulu- ja opiskeluterveydenhuolto soveltuu parhaiten kokeilun järjestäjäksi. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä soten ja kasikon toimialojen välillä. Pilotoinnille tulee osoittaa resurssit seuraavan vuoden talousarvioon.

Käsittely

24.08.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Sini Korpinen: Muutetaan lausunnon kohta 10 kuulumaan seuraavasti:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että maksuttomien kuukautisvälineiden jakaminen ei kuulu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perustehtäviin. Jo nyt kouluterveydenhoitaja voi kuitenkin jakaa kuukautisvälineitä tarvittaessa nuorille. Tätä menettelyä lautakunta pitää hyvänä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kuitenkaan näe asian sensitiivisyyden vuoksi koulujen ja oppilaitosten soveltuvan parhaiten maksuttomien kuukautisvälineiden jakamiseen laajassa mittakaavassa. Vuoden 2022 talousarvioehdotukseen ei ole huomioitu määrärahaa maksuttomien kuukautisvälineiden pilotoinnin toteuttamiseksi."

Kannattaja: Veli-Pekka Dufva

Vastaehdotus:

Ozan Yanar: Korvataan kappale 10 seuraavasti:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta tukee jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Samalla lautakunta toteaa, että koulu- ja opiskeluterveydenhuolto soveltuu parhaiten kokeilun järjestäjäksi. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä soten ja kasikon toimialojen välillä. Pilotoinnille tulee osoittaa resurssit seuraavan vuoden talousarvioon."

Kannattaja: Petra Malin

Sini Korpisen ja Ozan Yanarin vastaehdotuksista äänestettiin vastakkain, jonka jälkeen voittanut ehdotus äänestettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Muutetaan lausunnon kohta 10 kuulumaan seuraavasti: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että maksuttomien kuukautisvälineiden jakaminen ei kuulu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perustehtäviin. Jo nyt kouluterveydenhoitaja voi kuitenkin jakaa kuukautisvälineitä tarvittaessa nuorille. Tätä menettelyä lautakunta pitää hyvänä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kuitenkaan näe asian sensitiivisyyden vuoksi koulujen ja oppilaitosten soveltuvan parhaiten maksuttomien kuukautisvälineiden jakamiseen laajassa mittakaavassa. Vuoden 2022 talousarvioehdotukseen ei ole huomioitu määrärahaa maksuttomien kuukautisvälineiden pilotoinnin toteuttamiseksi."

Ei-ehdotus: Korvataan kappale 10 seuraavasti: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta tukee jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Samalla lautakunta toteaa, että koulu- ja opiskeluterveydenhuolto soveltuu parhaiten kokeilun järjestäjäksi. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä soten ja kaskon toimialojen välillä. Pilotoinnille tulee osoittaa resurssit seuraavan vuoden talousarvioon."

Jaa-äännet: 6

Ted Apter, Veli-Pekka Dufva, Nora Grotenfelt, Pia Kopra, Sini Korpi-
nen, Mirita Saxberg

Ei-äännet: 7

Jussi Chydenius, Emma Kari, Vesa Korkkula, Petra Malin, Markku
Rantahalvari, Nasima Razmyar, Ozan Yanar

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi tässä äänestyksessä Ozan
Yanarin vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Korvataan kappale 10 seuraavasti: "Kasvatus- ja koulutus-
lautakunta tukee jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kus-
tannustehokkaan jakelun malleja. Samalla lautakunta toteaa, että kou-
lu- ja opiskeluterveydenhuolto soveltuu parhaiten kokeilun järjestäjäksi.
Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä soten ja kaskon toimialojen välillä.
Pilotoinnille tulee osoittaa resurssit seuraavan vuoden talousarvioon."

Jaa-äänet: 6

Ted Apter, Veli-Pekka Dufva, Nora Grotenfelt, Pia Kopra, Sini Korpi-
nen, Mirita Saxberg

Ei-äänet: 7

Jussi Chydenius, Emma Kari, Vesa Korkkula, Petra Malin, Markku
Rantahalvari, Nasima Razmyar, Ozan Yanar

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi tässä äänestyksessä Ozan
Yanarin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 7 - 6.

17.08.2021 Pöydälle

09.02.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Heidi Halkilahti, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 22889
heidi.halkilahti(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 02.06.2021 § 170

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto palautti asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

02.06.2021 Palautettiin

Valtuutettu Amanda Pasanen ehdotti valtuutettu Sami Muttilaisen kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että kartoitetaan maksuttomien kuukautisvälineiden erilaisia jakelumahdollisuuksia nuorille ja vähävaraisille. Samalla tulee valmistautua rajatun kokeilun käynnistämisen maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisesta perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitoksissa vuoden 2022 talousarvion puitteissa.

Keskustelun kuluessa valtuutettu Nuutti Hyttinen ehdotti valtuutettu Juhani Strandénin kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että kar-

toitetaan maksuttomien kuukautis- ja parranajovälineiden erilaisia jakelumahdollisuuksia vähävaraisille. Samalla tulee valmistautua rajatun kokeilun käynnistämisen maksuttomien kuukautis- ja parranajovälineiden jakamisesta perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitoksissa vuoden 2022 talousarvion puitteissa.

Äänestysjärjestys

Palautusehdotuksista äänestettiin erikseen.

6 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Palautetaan valmisteluun ja valmistellaan siten, että kartoitetaan maksuttomien kuukautisvälineiden erilaisia jakelumahdollisuuksia nuorille ja vähävaraisille. Samalla tulee valmistautua rajatun kokeilun käynnistämisen maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisesta perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitoksissa vuoden 2022 talousarvion puitteissa.

Jaa-äännet: 33

Maija Anttila, Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Joel Harkimo, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Tapio Klemetti, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Seija Muurinen, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Juhani Strandén, Ulla-Marja Urho, Jan Vapaavuori, Juhana Vartiainen

Ei-äännet: 50

Alviina Alametsä, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Eva Bjaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Mia Haglund, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Ville Jalovaara, Kati Juva, Emma Kari, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Anna Laine, Johanna Laisaari, Jape Lovén, Petra Malin, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Pauliina Saares, Suldaan Said Ahmed, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

24.11.2021

Tyhjä: 1
Mauri Venemies

Poissa: 1
Arja Karhuvaara

Kaupunginvaltuusto palautti asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi, jolloin valtuutettu Nuutti Hyttisen tekemä palautusehdotus raukesi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 19.05.2021 § 146

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

05.05.2021 Pöydälle

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

§ 377

Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite trans- ja muunsukupuolisten hoidon seurannasta ja kehittämisestä

HEL 2021-005580 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite
- 2 HUSin lausunto 12.8.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Anna Vuorjoki ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan trans- ja muunsukupuolisten hoitoon pääsyn arviointia, epäkoh-
tien korjaamista ja hoidon kehittämistä.

Kaupunginhallitus katsoo, että sukupuoli-identiteetin tutkimusten ja su-
kupuolenkorjausprosessin hoitoon pääsyä ja hoitopolku on aiheellista
selvittää sosiaali- ja terveystoimialalla. Myös henkilöstön osaamisen
kehittämisen tarvetta on syytä arvioida ja järjestää mahdollisesti tarvit-
tavaa lisäkoulutusta.

Terveystieteiden tutkimuskeskus (Palko) hyväksyi kesä-
kuussa 2020 suositukset sukupuoli-identiteetin variaatioihin liittyvän
toimintakyvyn alenemaa aiheuttavan dysforian eli ahdistuksen lääketie-
teellisistä hoidoista, koska Helsingin yliopistollisen keskussairaalan
(HUS) ja Tampereen yliopistollisen sairaalan (TAYS) sukupuolidysfo-
rian tutkimukseen ja hoitoon perehtyneille moniammatillisille poliklini-

koille lähetettyjen potilaiden määrä oli kasvanut ja heidän hoitotoiveensa olivat muuttuneet.

Palkon suosituksen mukaan sukupuoli-identiteettiin liittyvään epäselvyyteen tulee tarjota psykososiaalista tukea oireiden vaikeusasteen ja hoidon tarpeen porrastuksen mukaisesti oman kunnan perusterveydenhuollossa tai erikoissairaanhoidossa. Mahdollinen psykiatrisen tai psykososiaalisen hoidon tarpeen arviointi ja tarpeelliseksi todettu hoito tulisi järjestää jo ennen keskitetylle tutkimuspoliklinikalle lähettämistä, jotta tutkimusjakso on mahdollista käynnistää. Nämä toimet parantavat terveydenhuollon resurssien tarkoituksenmukaista kohdentumista sekä varmistavat tutkimusprosessin ja mahdollisen hoitoprosessin oikea-aikaisuuden. Sukupuolidysforiaa kokevien hoitokokemuksia perusterveydenhuollosta ja kokemuksia hoitoon pääsyn toteutumisesta selvitetään ja arvioidaan jatkossa.

HUS Psykiatrian mukaan Palkon hoitosuositukset eivät ole hidastaneet oikea-aikaiseen tutkimukseen ja hoitoon pääsyä. Sukupuolidysforiapotilaiden hoitopolun kehittämiseen ja täydentävän koulutuksen kohdentamiseen on valmiuksia.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite
- 2 HUSin lausunto 12.8.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 822

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

HEL 2021-005580 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:
Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Minja Koskela:

Perusteluiden kuudennen kappaleen loppuun: Sukupuolidysforiaa ko-
kevien hoitokokemuksia perusterveydenhuollosta ja kokemuksia hoi-
toon pääsyn toteutumisesta selvitetään ja arvioidaan jatkossa.

Kannattaja: Reetta Vanhanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 5

Anniina Iskanius, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen,
Maarit Vierunen

Ei-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Johanna Nuorteva,
Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemä-
ki, Reetta Vanhanen

Tyhjä: 1

Jussi Halla-aho

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaan
muutetun ehdotuksen äänin 5 - 9 (1 tyhjä).

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 31.08.2021 § 174

HEL 2021-005580 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Anna Vuorjoen ja 18 muun valtuutetun trans- ja muunsukupuolisten hoidon seurantaa ja kehittämistä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että kaupunki selvittää mahdollisuutta toteuttaa arviointi, miten helsinkiläisten sukupuolidysforiaa kokevien ihmisten hoitoon pääsy toteutuu ja miten Palkon uudet suositukset ovat vaikuttaneet siihen sekä tehdä arvioinnin pohjalta suunnitelma tutkimuksiin ja hoitoon pääsyyn liittyvien epäkohtien korjaamiseksi yhteistyössä HUSin kanssa ja varmistaa, että perusterveydenhuollon henkilöstöllä on riittävä osaaminen sukupuolivähemmistöihin kuuluvien ihmisten kohtaamiseksi sekä hoidon toteuttamiseksi tai hoitoon ohjaamiseksi asianmukaisesti.

Terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvosto (Palko) hyväksyi kesäkuussa 2020 suositukset sukupuoli-identiteetin variaatioihin liittyvän toimintakyvyn alenemaa aiheuttavan dysforian eli ahdistuksen lääketieteellisistä hoidoista, koska Helsingin yliopistollisen keskussairaalaan (HUS) ja Tampereen yliopistollisen sairaalan (TAYS) sukupuolidysforian tutkimukseen ja hoitoon perehtyneille moniammatillisille poliklinikoille lähetettyjen potilaiden määrä oli kasvanut ja heidän hoitotoiveensa olivat muuttuneet.

Sukupuoli-identiteetin variaatio tarkoittaa sukupuoli-identiteetin asettumista mihin tahansa kohtaan mies-nainen dimensioilla tai sen ulkopuolelle, ei ainoastaan jakoa miehiin ja naisiin. Vain osalla sukupuoli-identiteetin variaatioon liittyy merkittävää kärsimystä ja toimintakyvyn heikkenemistä ja vain osa toivoo saavansa lääketieteellistä hoitoa.

Palkon suosituksen mukaan sukupuoli-identiteettiin liittyvään epäselvyyteen tulee tarjota psykososiaalista tukea oireiden vaikeusasteen ja hoidon tarpeen porrastuksen mukaisesti oman kunnan perusterveydenhuollossa tai erikoissairaanhoidossa. Mahdollinen psykiatrisen ja psykososiaalisen hoidon tarpeen arviointi ja tarpeelliseksi todettu hoito tulisi järjestää jo ennen keskitetylle tutkimuspoliklinikalle lähettämistä, jotta tutkimusjakso on mahdollista käynnistää. Nämä toimet parantavat terveydenhuollon resurssien tarkoituksenmukaista kohdentumista sekä varmistavat tutkimusprosessin ja mahdollisen hoitoprosessin oikea-aikaisuuden.

HUSin keskitetyiltä psykiatrisilta poliklinikoilta saadun selvityksen mukaan sukupuoli-identiteetin tutkimuksiin hakeutuvien täysi-ikäisten määrä on Suomessa vuosina 2007–2017 20-kertaistunut ja kasvu on edelleen jatkunut jyrkkänä.

HUS psykiatrian sukupuoli-identiteetin tutkimuspoliklinikalla lähetemäärä on kaksinkertaistunut vuodesta 2017 ja alkuvuoden 2021 perusteella lisäys vuoteen 2020 verrattuna on 39 %. Tutkimusjaksolle tulevien jonotusaika on kasvanut (alle 3 kuukautta jonottaneita 89 % vuonna 2019, 82 % vuonna 2020 ja 74 % vuonna 2021). Viidessä kuukaudessa poliklinikalle pääsee 99 % lähetetyistä.

HUSin sukupuoli-identiteetin tutkimuspoliklinikalla oli vuonna 2019 hoidossa 276 helsinkiläistä potilasta ja vuonna 2020 362 potilasta. Vuonna 2019 toteutui 914 käyntiä ja vuonna 2020 1413 käyntiä. Tänä vuonna 1.1.–24.4.2021 käyntejä oli 590.

HUS psykiatrian näkemyksen mukaan Palkon suositukset eivät heikennä sukupuolidysforiasta kärsivien potilaiden asemaa, vaan tuovat tämän asiakasryhmän näkyväksi terveydenhuollossa, yhdenvertaistavat palveluita ja painottavat riittävän aikaista selvittelyä ja tukea sekä kykyä kohdata sukupuolen moninaisuutta ja tunnistaa potilaista ne, jotka tarvitsevat keskitetyn yksikön palveluita. Suositukset myös varmistavat sukupuolenkorjaushoitojen turvallisuutta ja oikea-aikaisuutta.

HUS psykiatrian mukaan Palkon hoitosuositukset eivät ole hidastaneet oikea-aikaiseen tutkimukseen ja hoitoon pääsyä, vaan ne selkeyttävät vastuujakoa terveydenhuollon toimijoiden kesken. HUS psykiatria ilmaiseksi valmiutensa kehittää helsinkiläisten sukupuolidysforiapotilaiden hoitopolkua ja kohdentaa Helsingin alueellisiin palveluihin täydentävää sukupuolidysforia-koulutusta nykyisen matalan kynnyksen konsultaatiotoiminnan lisäksi.

Sosiaali- ja terveystoimiala tulee vielä tarkemmin selvittämään kyseisen asiakasryhmän hoitoon pääsyä sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa. Lisäksi henkilöstön osaamisen kehittämisen tarvetta arvioidaan ja mahdollisesti tarvittavaa lisäkoulutusta järjestetään. Helsinki-HUS Psykiatrian työnjakosopimuksen puitteissa sukupuoli-identiteetin tutkimusten ja sukupuolenkorjausprosessin hoitopolkua on aiheellista vielä tarkentaa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Oikein kohdistettu ja oikea-aikainen sukupuoli-identiteetin variaatioihin liittyvän dysforian hoito voi merkittävästi lievittää kärsimystä ja kohentaa sosiaalista toimintakykyä.”

Käsittely

31.08.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Asiassa tehtiin seuraava palautusehdotus:

Palautusehdotus 1:

Jäsen Laura Korpinen: Pyydetään että lausunto palautetaan valmisteluun. Lausunnon kaksi viimeistä kappaletta ennen esittelijän perusteluita tulee kirjoittaa uudestaan. Lausunnon toiseksi viimeisessä kappaleessa tulee ottaa kielteinen kanta aloitteessa tehtyihin ehdotuksiin. Jos lisäkoulutusta henkilökunnalle katsotaan tarvittavan, se tulee hankkia neutraalilta toimijalta, kuten esimerkiksi HUSilta. Lausunnon viimeinen kappale antaa vääränlaisen lupauksen hoidon kohdistamisen ja oikea-aikaisuuden helpoudesta.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Jäsen Mikko Paunio kannatettua Laura Korpisen palautusehdotusta keskustelu rajattiin palautusehdotukseen ja palautusehdotuksesta äänestettiin (äänestys 1).

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus palautusehdotuksesta äänestämisen jälkeen:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Laura Korpinen: Lausunnon toiseksi viimeinen kappale ennen esittelijän perusteluita korvataan seuraavaksi: Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon väheneviä resursseja ei pidä käyttää aloitteessa vaadittujen selvitysten tekemiseen. Sosiaali- ja terveyslautakunta luottaa sosiaali- ja terveystoimialan henkilökunnan osaamiseen ja ammattitaitoon ja siihen, että potilaat kohdataan ja hoidetaan ihmisinä ja että tarvitsevat ohjataan hoitoon. Jos lisäkoulutusta henkilökunnalle katsotaan tarvittavan, se tulee hankkia neutraalilta toimijalta, kuten esimerkiksi HUSilta. Lausunnon viimeinen kappale ennen esittelijän perusteluita poistetaan.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Palautusehdotus 1 (jäsen Laura Korpinen)

24.11.2021

Jaa-äännet: 10

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Kati Juva, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Minna Lindgren

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi asian käsittelyn jatkamisen äänin 10 - 2 (poissa 1). Äänestyksen jälkeen lautakunta jatkoi asian käsittelyä.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 10

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Kati Juva, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Minna Lindgren

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen 10 - 2 äänin (poissa 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

§ 378

Valtuutettu Katju Aron aloite häirintäyhteyskanavan perustamisesta nuorille

HEL 2021-005579 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Katju Aron aloite
- 2 Nuorisoneuvoston lausunto 17.6.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Katju Aro ja 31 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan häirintäyhteyskanavan perustamista avun saamiseksi nuorten kokemaan häirintään, ahdisteluun ja kiusaamiseen.

Kaupunginhallitus toteaa, että aloitteessa ehdotettuna kanavana toimii jo nykyisin Nuorten Chat-palvelu eikä uuden yhteydenottokanavan perustaminen ole tarkoituksenmukaista. Nuorten Chat on tarkoitettu 16-29-vuotiaille helsinkiläisille ja Helsingissä opiskeleville nuorille. Chat kuuluu nuorten ajanvarauksettoman ja sähköisen palvelun kokonaisuuteen. Nuori valitsee itselleen sopivan aiheen ja chat-keskustelu alkaa terveydenhuollon tai sosiaalialan ammattilaisen kanssa. Nuorten Chat -palvelun henkilökuntaa koulutetaan häirintäkysymysten osaamisessa ja ohjeistetaan, miten nuorten asioita viedään kaupunkiorganisaatiossa eteenpäin, jotta avun saaminen helpottuisi jatkossa. Helsinki huolehtii, että apua on saatavilla muillakin kielillä kuin suomeksi.

24.11.2021

Kaupunki on rakentanut yhdessä eri alojen ammattilaisten ja nuorten kanssa Kiusaamisen vastaisen ohjelman KVO13. Ohjelma antaa kouluihin, oppilaitoksiin ja varhaiskasvatukseen työvälineitä kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, siihen puuttumiseen, tapausten selvittämiseen ja jälkihoitoon.

Avun saamisen varmistaminen nuorten häirintä-, ahdistelu-, ja kiusaamistilanteissa on erittäin tärkeää. Kaikissa kaupungin palveluissa, joissa nuoria kohdataan, on vahvistettava kykyä tunnistaa tuen tarve ja tilanteiden selvittämisen- ja ehkäisykeinot. Toimialoilla on otettu käyttöön yhteisen huolen tunnistamisen ja puheeksi oton väline CA-malli (Common Approach). Nuorten parissa työskenteleville on tulossa virtuaalivalmennusta Turvallisesti mediassa ja maailmalla -hankkeessa, jossa on tarkoitus ehkäistä lapsiin ja nuoriin kohdistuvia seksuaalirikoksia. Nuorille suunnatuissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa tulisi olla käytettävissä häirintäyhteyshenkilöt. Nuorisopalveluissa jatketaan selvittämistä suhteessa mahdollisuuteen kouluttaa häirintäyhteyshenkilöitä nuorille suunnattuihin tapahtumiin ja tilaisuuksiin. Nykyistä, jo tarjolla olevaa koulutusta pyritään hyödyntämään. Jollei olemassa oleva koulutustarjonta ole riittävää, toimii Helsinki aloitteellisesti koulutuksen löytämisen ja rakentamisen suhteen. Lisäksi Helsinki huolehtii kaikkien nuoria kohtaavien työntekijöiden osaamistasosta suhteessa häirintä-, ahdistelu- ja kiusaamistilanteisiin.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan, kasvatus- ja koulutuslautakunnan, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan sekä nuorisoneuvoston lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Katju Aron aloite
- 2 Nuorisoneuvoston lausunto 17.6.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 823

HEL 2021-005579 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Minja Koskelan ensimmäinen vastaehdotus:

Lauseet: ”Häirintätilanteiden käsittelyä varten on myös erilaisia järjestöjen tarjoamia kanavia ja keinoja. Nuorisopalveluissa selvitetään mahdollisuutta kouluttaa häirintäyhteyshenkilöitä nuorille suunnattuihin tapahtumiin ja tilaisuuksiin.”

Korvataan lauseilla: ”Nuorille suunnatuissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa tulisi olla käytettävissä häirintäyhteyshenkilöt. Nuorisopalveluissa jatketaan selvittämistä suhteessa mahdollisuuteen kouluttaa häirintäyhteyshenkilöitä nuorille suunnattuihin tapahtumiin ja tilaisuuksiin. Nykyistä, jo tarjolla olevaa koulutusta pyritään hyödyntämään. Jollei olemassa oleva koulutustarjonta ole riittävää, toimii Helsinki aloitteellisesti koulutuksen löytämisen ja rakentamisen suhteen. Lisäksi Helsinki huolehtii kaikkien nuoria kohtaavien työntekijöiden osaamistasosta suhteessa häirintä-, ahdistelu- ja kiusaamistilanteisiin.”

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Minja Koskelan toinen vastaehdotus:

Kappaleen 4 loppuun; Lisätään lause: ”Nuorten Chat -palvelun henkilökuntaa koulutetaan häirintäkysymysten osaamisessa ja ohjeistetaan, miten nuorten asioita viedään kaupunkiorganisaatiossa eteenpäin, jotta avun saaminen helpottuisi jatkossa. Helsinki huolehtii, että apua on saatavilla muillakin kielillä kuin suomeksi.”

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Minja Koskelan ensimmäisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

1 äänestys

24.11.2021

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Minja Koskelan toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetuna

Jaa-äännet: 1

Jussi Halla-aho

Ei-äännet: 14

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Anniina Iskanius, Minja Koskela, Johanna Nuorteva, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 1 – 14.

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan ensimmäisen ja toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 07.09.2021 § 134

HEL 2021-005579 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että nuorten avun saamisen varmistaminen häirintä-, ahdistelu- ja kiusaamistilanteissa on erittäin tärkeää. Helsingissä, nuortenkin määrältään suuressa kaupungissa, erillisen häirintäyhteyskanavan tai häirintäyhteyshenkilön tehtävän perustamisen sijaan olisi kuitenkin huolehdittava kaikkien nuoria kohtavien työntekijöiden osaamisen kehittämisestä sopivan avun saamiseksi häirintä-, ahdistelu- ja kiusaamistilanteissa. Tämän varmistamiseksi olisi myös tärkeää, että nuorille suunnatuissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa voisi olla käytettävissä häirintäyhteyshenkilöt. Nuorisopalveluissa jatketaan häirintäyhteyshenkilöille vaadittavan koulutuksen tilanteen selvittämistä ja pyritään hyödyntämään nykyistä, jo tarjolla olevaa kou-

lutusta. Jollei hyödynnettävissä olevaa häirintäyhteys henkilöiden koulutusta ole, toimitaan aloitteellisesti koulutuksen löytämisen ja rakentamisen suhteen.

Häirintä, ahdistelu ja kiusaaminen heikentävät nuorten hyvinvointia ja ovat riski mielenterveydelle. Nuorten mielen hyvinvoinnin edistäminen onkin Helsingin hyvinvointisuunnitelman keskeisiä tavoitteita, joissa kaupungilla on meneillään useita kehittämistoimenpiteitä.

Nuorten mielenterveyspalveluketjujen kehittämistyössä henkilöstön osaamista vahvistetaan kaikkien nuoria kohtaavien toimialojen yhteistyönä. Kuluvana vuonna otetaan käyttöön muun muassa toimialojen yhteisen huolen tunnistamisen ja puheeksi oton väline, CA (Common Approach) -malli sekä oppilashuollossa on kehitetty matalan kynnyksen malli, jossa apua ja tukea pyritään esisijaisesti tarjoamaan koulussa. Mielenterveysongelmiin liittyvää varhaista tukea ja perustason hoitoa vahvistetaan lisäämällä näyttöön perustuvien psykososiaalisten interventioiden käyttöä esimerkiksi kouluterveydenhuollossa sekä oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluissa. Nuorten mielenterveyspalveluja on vahvistettu lisäämällä nuorisosoasian resursseja sekä perustamalla kaksi matalan kynnyksen mielenterveyspalvelupiste Mieppiä.

Nuoren hyvinvointi rakentuu monessa eri kehitysympäristössä, eikä sitä voida ratkaista yhden ammattikunnan tai toimialan näkökulmasta. Näin ollen myös eri toimijoilla tulee olla valmiuksia tunnistaa huolia, auttaa nuorta sekä osata ohjata tarvittaessa vahvemman avun piiriin. Lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketjuja onkin valmisteltu laajassa yhteistyössä kaupungin toimialojen ja HUS:n kanssa. Palveluketju on toimijoiden yhteinen työkalu, jolla varmistetaan poikkihallinnollinen yhteistyö palveluketjun johtamisessa, ennaltaehkäisevän tuen tarjoamisessa sekä lasten ja nuorten mielenterveyden hoidossa.

Kiusaamisen estämiseksi ja siihen puuttumiseksi on kaupungilla parhaillaan käynnissä KV013 -kiusaamisen vastainen ohjelma. KVO13 on 13-kohtainen ohjelma, johon on kerätty keinoja kiusaamista vastaan. Se on työkalupakki kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, puuttumiseen ja jälkihoitoon. Sen tarkoituksena on auttaa tunnistamaan kiusaaminen ja opettaa reagoimaan siihen oikein. Tavoite on tehdä kiusaamisen vastaisesta ohjelmasta koko kaupungin yhteinen asia.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalvelut on viime vuosina tehnyt useita toimenpiteitä nuorten seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi nuorisotyössä. Nuorisotyöntekijäitä on koulutettu yhteistyössä Nuorten Exitin, poliisin, Väestöliiton, Pelastakaa Lapset ry:n sekä valtakunnallisen nuorisosoasian kehittämiskeskus Koor dinaatin Groomingin tunnistaminen ja ennaltaehkäisy nuorisotyössä -

hankkeen kanssa. Nuorisotyön tueksi on julkaistu myös opas seksuaalisen kaltoinkohtelun ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi nuorisotyössä. Lisäksi nuorisotiloilla on toteutettu teeman liittyvä julistekampanja suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Kampanjalla muistutettiin nuoria niin omien rajojen kuin toisten koskemattomuuden tärkeydestä. Lisäksi nuorisopalvelut on ollut yhteistyössä myös Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan groomingin vastaisessa ”Turvallisesti mediasa ja maailmalla – lapsiin ja nuoriin kohdistuvien seksuaalirikosten ehkäisy (ml. grooming)”-hankkeessa, jonka tiimoilta on tulossa saataville virtuaalivalmennusta nuorten parissa työskenteleville kaupungin työntekijöille. Pelastakaa Lapset ry:n Nettivihje-palvelussa voi ilmoittaa laittomaksi epäilemästä lapsen houkuttelusta seksuaalisiin tarkoituksiin ja seksuaaliväkivaltaan liittyvästä materiaalista.

Helsingin kaupungin nuorisopalvelut koordinoi valtakunnallista digitaalisen nuorisotyön osaamiskeskusta, jonka tehtävänä on vuosina 2020–23 muun muassa vahvistaa nuorisotyöntekijöiden osaamista ja tietoisuutta digitaalisen median mahdollisuuksista ja riskeistä sekä tukea hallinnonalojen välistä koordinaatiota nuorten somehoukuttelun ehkäisemiseksi. Aihe tulee olemaan esillä Helsingin kaupungin nuorisotyössä myös jatkossa.

Verkkomaailmassa tapahtuvan kiusaamisen ja häirinnän estämiseen paneudutaan Helsingin kaupungin nuorisopalveluiden koordinoimassa valtakunnallisessa Non-toxic – syrjimätön pelikuluttuuri -hankkeessa (2017–2021). Non-toxic-hankkeessa nuorten pelikuluttuuria ja pelitoimintaa kehitetään edelleen kaikille avoimeksi ja turvalliseksi, vihapuheesta ja häirinnästä vapaaksi.

Lasten ja nuorten turvallisuuteen tulee kiinnittää huomiota kaikessa kaupungin toiminnassa. Helsingin kaupungilla on useita matalan kynnyksen kohtaamispalveluita ja nuorisotiloja, joista voi saada tukea ja palveluohjausta nuorisotyöntekijöiltä päivä- ja ilta-aikaan. Nuorisotyötä tehdään enenevässä määrin myös monenlaisissa digitaalisissa toimintaympäristöissä. Korona-aika on lisännyt eri kanavia nuorisotyöntekijöiden tavoittamiseksi ja näin tuonut nuorille uusia keskustelumahdollisuuksia turvallisen aikuisen kanssa matalalla kynnyksellä. Nuorisopalveluiden nuoriso-ohjaajat aloittivat vuoden 2020 keväällä myös päivystämisen Mieli ry:n suositussa Sekasin Chat -palvelussa.

Nuorisopalvelut kohdentaa voimavaroja heikommassa olevien nuorten tueksi ja työtä tehdään siellä, missä sitä eniten tarvitaan. Enemmän tukea tarvitseville nuorille tarjotaan yksilöllistä tukea, monipuolista kunkin nuoren tilannetta tukevaa toimintaa sekä tarvittaessa ohjausta sopivan avun piiriin. Viime vuosina nuorisopalveluissa on lisätty resursseja etsivään ja jalkautuvaan nuorisotyöhön, jotka osaltaan ehkäisevät syrjäy-

tymistä ja lisäävät turvallisuutta Helsingissä. Jalkautuva nuorisotyö jalkautuu päivittäin puistoihin, kauppakeskuksiin, rautatieasemalle sekä muihin nuorten suosimiin ajanviettopaikkoihin ja on näin läsnä nuorten keskuudessa ja heidän tukena.

Helsingin kaupunki on avannut Nuorten chatti -palvelun 16–29-vuotiaille helsinkiläisille. Nuorten chatissa nuori pääsee keskustelemaan tilanteestaan ammattilaisen kanssa ja tarpeen vaatiessa mietitään nuorelle yhdessä hänelle sopiva palvelu. Chatissa nuoria palvelevat sekä sosiaali- että terveysalan ammattilaiset. Nuori voi matalalla kynnyksellä kysyä mieltään askarruttavista asioista kuten omasta terveydestään, mielenterveysasioista, päihteistä ja kiusaamisesta kuin myös työhön ja opiskeluun tai ihmissuhteisiin liittyvistä asioista tai vain aloittaa keskustelun ilman tiettyä aihetta. Nuorille ei ollut aiemmin omaa sähköistä viranomaischattia etenkin sosiaali- ja terveysasioissa, joten se muodostaakin yhdessä Nuorten sote -verkkosivujen kanssa aidosti helsinkiläisiä nuoria palvelevan kokonaisuuden. www.hel.fi/nuoret

Helsingissä nuorisjärjestöt tuottavat nuorille monenlaisia matalan kynnyksen kohtaamispalveluita, joita kaupunki myös tukee muun muassa avustuksin. Esimerkkinä tästä on muun muassa Aseman Lapset ry:n ylläpitämä Walkers-kahvilatoiminta, joka on kaikille 13–17-vuotiaille nuorille tarkoitettu kohtaamis- ja ajanviettopaikka, jossa voi tavata turvallisia aikuisia.

Aloitteessa ehdotettua häirintäyhteyshenkilömallia on valtuustopöytäkirjan (2018) pohjalta selvitetty ja pilotoitu Helsingin kaupungilla vuonna 2020. Kyseessä oli kuitenkin henkilöstön häirintäyhteyshenkilötoiminta, ei asukkaille tai esimerkiksi nuorille suunnattu. Pilotissa eri toimialoilta koulutettiin 14 henkilöä häirintäyhteyshenkilöiksi vuoden 2019 lopussa ja he toimivat tehtävässään vuoden ajan. Häirintään liittyvät työntekijöiden yhteydenotot olivat vähäisiä ja pilotin jälkeen toimintaa ei sellaisenaan jatkettu. Tarpeelliseksi todettiin sen sijaan, että jatketaan työsuojelutoimijoiden ja hr-ammattilaisten osaamisen kehittämistä häirintään liittyvissä asioissa.

Häirintäyhteyshenkilötoimintaa toteutetaan esimerkiksi järjestöissä ja oppilaitoksissa ja erilaisissa tapahtumissa. Häirintäyhteyshenkilötoiminnan tarve on näkynyt myös nuorisopalvelukokonaisuuden Non-toxic-hankkeen aikana: sille on tarvetta, mutta toimiakseen se vaatii, että häirintäyhteyshenkilöille on oltava tehtävään sopivaa perehdytystä ja koulutusta. Ilman tarvittavaa koulutusta esimerkiksi tapahtumiin ei saada häirintäyhteyshenkilöitä. Tällaista ei juuri ole tarjolla nuorisotyön kentällä. Non-toxic-hankkeessa tilannetta on selvitetty ja todettu, että koulutuksen rakentaminen häirintäyhteyshenkilöille pelitapahtumissa toimimista varten on tarpeen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että nuoria koskevan aloitteen kohdalla olisi tärkeää, että lausunto pyydetäisiin myös kaupungin nuorisoneuvostolta.

Käsittely

07.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus 1:

Veronika Honkasalo: Lisätään lausunnon loppuun:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että nuoria koskevan aloitteen kohdalla olisi tärkeää, että lausunto pyydetäisiin myös kaupungin nuorisoneuvostolta.

Kannattaja: Hilikka Ahde

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 1 yksimielisesti.

Vastaehdotus 2:

Veronika Honkasalo: Muutetaan ensimmäinen kappale seuraavasti:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että nuorten avun saamisen varmistaminen kaupungin omien palveluiden häirintä-, ahdistelu- ja kiusaamistilanteissa on erittäin tärkeää. Tällä hetkellä kaupungissa ei ole yhtä tahoa, joka ottaisi vastuun siitä, jos nuori kokee, ettei hänen häirintäkokemustaan oteta vakavasti, vaikka hän olisi ottanut yhteyttä eri palveluihin. Lautakunta pitää tärkeänä, että kaupungin palveluissa vahvistetaan kykyä tunnistaa aikaisempaa paremmin tilanteet, joissa nuori ei ole yrityksistä huolimatta saanut asianmukaista tukea, ja selvittää tarpeelliset toimenpiteet tämän ehkäisemiseksi. Helsingissä, nuortenkin määrältään suuressa kaupungissa, erillisen häirintäyhteyskanavan tai häirintäyhteyshenkilön tehtävän perustamisen selvittämisen lisäksi olisi myös huolehdittava kaikkien nuoria kohtaavien työntekijöiden osaamisen kehittämisestä sopivan avun saamiseksi häirintä-, ahdistelu- ja kiusaamistilanteissa. Tämän varmistamiseksi olisi myös tärkeää, että nuorille suunnatuissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa voisi olla käytettävissä häirintäyhteyshenkilöt. Nuorisopalveluissa jatketaan häirintäyhteyshenkilöille vaadittavan koulutuksen tilanteen selvittämistä ja pyritään hyödyntämään nykyistä, jo tarjolla olevaa koulutusta. Jollei hyödynnettävissä olevaa häirintäyhteyshenkilöiden koulutusta ole, toimitaan aloitteellisesti koulutuksen löytämisen ja rakentamisen suhteen.

Kannattaja: Hilikka Ahde

1 äänestys

24.11.2021

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 8

Outi Alanko-Kahiluoto, Joel Harkimo, Shawn Huff, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula

Ei-äännet: 5

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Eeva Kärkkäinen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5.

24.08.2021 Pöydälle

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Sini Perho, suunnittelija, puhelin: 310 71596
sini.perho(a)hel.fi
Tiina Nurmi, suunnittelija, puhelin: 310 89121
tiina.nurmi(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 24.08.2021 § 280

HEL 2021-005579 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Katju Aron aloitteesta häirintäyhteyskanavan luomisesta helsinkiläisille nuorille:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on vahvistettu monia puuttumisen keinoja ja kanavia kiusaamis-, häirintä- ja syrjintätilanteissa. Kouluissa ja oppilaitoksissa on käynnistetty kiusaamisen vastainen ohjelma (KVO13), pilotoitu häirintäilmoituksen tekemistä Wilmassa ja vahvistettu yhteistyötä järjestöjen ja poliisin kanssa. Helsinkiläisille nuorille on

sekä Helsingin kaupungilla että eri järjestöjen toimesta tarjolla erilaisia kanavia ja keinoja kiusaamis-, syrjintä- ja ahdistelutilanteiden käsitte-lyyn.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä aloitteen ehdotusta turvallisen aikuisen varmistamisesta jokaiselle nuorelle. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kiusaamisen vastainen ohjelma eli KVO13 koostuu 13 keinosta kiusaamista vastaan. Toimenpiteet on suunnattu kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, puuttumiseen ja jälkihoitoon. Kouluissa on pilotoitu vastuuhenkilöiden nimeämistä kiusaamisen vastaisiin toimiin. Vastuuhenkilöiden tehtävänä on huolehtia kiusaamiseen puuttumisesta sekä ennaltaehkäisyn ja jälkihoidon edistämisestä. Lisäksi jokaisessa perusopetuksen koulussa on nimetty nimikkoaikuisen, johon kiusattu voi olla yhteydessä. Kouluissa ja oppilaitoksissa on myös otettu käyttöön restoratiiviset eli ihmissuhteita korjaavat menetelmät. Nämä auttavat esimerkiksi riitatilanteiden selvittelyssä ja ratkaisemisessa.

Aloitteessa kuvattiin, miten lapsille ja nuorille voi joskus olla vaikeaa ottaa häirintään liittyvät asiat puheeksi koulu yhteisön tai oppilaitoksen sisällä. Kouluilla ja oppilaitoksilla on käytössään eri keinoja kiusaamis-, häirintä- ja syrjintätapauksista ilmoittamiseen. Peruskoululaiset voivat olla yhteydessä oppilashuoltoon jelpii -chatin kautta ja toisen asteen opiskelijoilla on käytössään toisen asteen yhteys -sivusto. Oppijat ovat kuitenkin tuoneet esiin, että tilanteissa, joissa ongelmat eivät ratkea koulu- tai oppilaitosyhteisön sisällä, on heille luontevinta olla yhteydessä kaupungin ulkopuolisiin toimijoihin. Keväällä 2021 pilotoitiin muutamassa peruskoulussa kiusaamis-, häirintä- ja syrjintäilmoituksen tekemistä Wilmassa ja tämä pilotointi on tarkoitus laajentaa kaikkiin peruskouluihin ja toisen asteen oppilaitoksiin. Tämän lisäksi kouluille suunnitellaan kokeilua kiusaamisvilkun käytöstä.

Silloin kun asioita ei saada ratkaistua koulun tai oppilaitoksen sisällä, saadaan Helsingissä apua järjestötoiminnasta ja poliisilta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tekee tiivistä yhteistyötä poliisin ennalta estävän toiminnon sekä Aseman Lapset ry:n K-0-toiminnan kanssa. K-0-toiminta koskee kaikkia Helsingin kouluja ja se on mahdollista ottaa maksutta käyttöön. K-0-toiminnan tavoitteena on vahvistaa olemassa olevia toimintamalleja, tuoda kouluihin ja oppilaitoksiin nuorisotyön ja perhetyön osaamista sekä ohjata tarvittaviin palveluihin ja seurata tilannetta myös tilanteen rauhoituttua.

Helsingin kaupungilla on käytössä Nuorten chat, joka on suunnattu 16–29-vuotiaille helsinkiläisille. Nuorten chatissa nuori pääsee keskustelemaan ammattilaisen kanssa ja tarpeen vaatiessa häntä ohjataan sopivan palvelun piiriin. Nuorten chat on auki arkisin klo 12–15. Lisäksi yli 13-vuotiaille helsinkiläisille on käytössä matalan kynnyksen mielenter-

veyspalvelu Mieppi, joka tarjoaa keskustelutukea elämäntilanteeseen tai mielenterveyteen liittyvissä asioissa. Mieppiin voi varata ajan tai mennä kolmena arkipäivänä ilman ajanvarausta. Kaupungin tarjontaa täydentävät hyvin myös erilaiset järjestöt, jotka tarjoavat keskustelutukea nuorille. Esimerkiksi Nuorten Exit tarjoaa 13–29-vuotiaille nuorille tietoa omista rajoista ja tukea tilanteissa, joissa rajoja on rikottu. Chat on avoinna tiistaisin ja torstaisin. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lasten ja nuorten puhelin ja chat on auki arkisin 14–20 ja viikonloppuisin klo 17–20. Valtakunnallinen keskustelualusta Sekasin-chat on suunnattu 12–29-vuotiaille. Chat on auki arkisin 9–24 ja viikonloppuisin 15–24. MIELI ry:n kriisipuhelin päivystää arkisin klo 9–07 sekä viikonloppuisin klo 15–07. Apuu-chat tarjoaa päivittäin klo 9–22 valtakunnallisen keskustelualustan 7–15-vuotiaille lapsille. Etsivä Nettityö on suunnattu ensisijaisesti 12–29-vuotiaille ja iltapäivystäjät ovat käytettävissä sunnuntaista tiistaihin klo 20–23.30. Näiden keskustelukanavien lisäksi nuorille on tarjolla lukuisia alustoja ja sivustoja, joissa heille tarjotaan tukea ja apua.

Aloitteessa ehdotettiin häirintäyhteyskanavan perustamista kaupungin sisällä, jotta työntekijän olisi helpompi poistaa kaupungin sisäisiä esteitä nuorten avun saamisen tieltä. Mikäli häirintäyhteyskanava luotaisiin Helsingin kaupungin sisälle, sopisi sen sijoituspaikaksi kaupunginkanslian turvallisuus- ja valmiusyksikkö. Helsingin kaupunki on valtava ja toimialat hyvin erityispiirteiset. Kaupungin sisällä suunnistaminen on tapauskohtaista ja kaupungin työntekijänä toimiminen ei vielä takaisi yhteistyön sujuvuutta. Lapsia ja nuoria on Helsingissä yhteensä lähes 100 000. Häirintäyhteyskanavan valmius vastata näiden lasten ja nuorten haasteisiin edellyttäisi suurta henkilöstöresursointia.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että sen sijaan, että rakennettaisiin kaupungin sisällä uusi yhteyskanava, kaupungin toimialojen tulisi tiivistää yhteistyötä entisestään ja tarkistaa käytänteiden jakamisen paikkoja. Kaupungin kouluilla ja oppilaitoksilla on jo nyt oppilas- ja opiskelijahuollon palvelujen lisäksi käytössään ja kehitteillä erilaisia ilmoitus- ja keskustelukanavia. Vuoden 2022 talousarvioehdotukseen ei ole huomioitu määrärahaa häirintäyhteyskanavan luomiseksi helsinkiläisille lapsille ja nuorille.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Heidi Halkilahti, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 22889
heidi.halkilahti(a)hel.fi

Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi

Riina Ståhlberg, opiskelijahuollon päällikkö, puhelin: 310 26018

riina.stahlberg(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 17.08.2021 § 150

HEL 2021-005579 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Katju Aron ja 31 muun valtuutetun nuorten häirintäyhteyskanavan perustamista koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että Helsinkiin perustetaan nuorille uusi yhteydenottotapa, häirintäyhteyskanava, nuorten kokemaan häirintään, ahdisteluun ja kiusaamiseen liittyen. Aloitteen mukaan nuorilla tulisi olla aina jokin kanava, mistä tavoittaa turvallinen aikuinen silloin, jos ensisijaiset kanavat edistää omaa asiaa ovat syystä tai toisesta pettäneet. Aloitteessa esitetään matalan kynnyksen puhelin- ja verkkopalvelua nuorille, jossa työskentelisi häirintäyhteyshenkilöitä kaupungin palveluksessa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää, että lapsille ja nuorille ei rakenneta uutta yhteydenottokanavaa Helsingissä jo toimivien palvelujen rinnalle.

Nuorten chat-palvelu

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialalla on jo olemassa Nuorten Chat -palvelu, joka on tarkoitettu 16-29-vuotiaille helsinkiläisille sekä Helsingissä opiskeleville nuorille. Chat on perustettu keväällä 2020 ja chatin perustamisen taustalla on nuorten tekemä ponsi. Käynnistys- ja suunnitteluvaiheessa ovat olleet mukana nuoret sekä työntekijät sosiaali- ja terveyspalveluista.

Chat on osa nuorten palveluiden ajanvarauksettoman ja sähköisen palvelun kokonaisuutta. Chat on auki arkisin klo 12–15 ja muodostaa kokonaisuuden yhdessä Nuorten Helsinki -sivujen kanssa.

Nuori ohjautuu chatiin valitsemalla itselleen sopivan aiheen ja valinnan perusteella chat-keskustelu alkaa joko terveydenhuollon tai sosiaalialan ammattilaisen kanssa. Halutessaan nuori voi tunnistautua, jolloin palvelu on yksilöllisempää ja tarvittaessa nuorelle varataan aika tai annetaan palveluohjausta.

Nuoret ovat valinneet aiheena eniten seksi, seksuaalisuus & ehkäisy -teeman. Esimerkiksi tammi-toukokuussa 2021 kyseinen teema oli valit-

tu 124 kertaa. Nuorten kysymykset ovat tämän aihepiirin sisällä liittyneet kysymyksiin ja huoliin ehkäisystä ja seksuaalisesta häirinnästä.

Nuorten chatin työntekijä on velvollinen tekemään tarvittaessa alaikäisestä nuoresta lastensuojeluilmoituksen tai yhteistyössä nuoren kanssa yhteydenoton sosiaalihuollon tarpeen arvioimiseksi. Tällöin nuoren tilanne ja tuen tarve voidaan arvioida laaja-alaisemmin ja järjestää hänelle tarvittavat palvelut.

Nuorten chat -palvelua kehitetään sekä markkinoidaan edelleen ja työntekijöitä koulutetaan kohtaamaan erilaisia seksuaaliseen häirintään, ahdisteluun ja kiusaamiseen liittyviä ilmiöitä.

Yhteistyö muiden toimialojen kanssa

Nuoren hyvinvointi rakentuu monessa eri kehitysympäristössä, eikä sitä voida ratkaista yhden ammattikunnan tai toimialan näkökulmasta.

Sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2021 käyttösuunnitelman mukaan tavoitteena on vahvistaa yhteistyötä muiden toimialojen kanssa.

Nuorten kanssa työskentelevät ovat yhteistyössä Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan groomingin vastaisessa ”Turvallisesti mediassa ja maailmalla – lapsiin ja nuoriin kohdistuvien seksuaalirikosten ehkäisy (ml. grooming)” -hankkeessa, jonka tiimoilta on tulossa virtuaalivalmennusta nuorten parissa työskenteleville kaupungin työntekijöille.

Nuorille ei ollut aiemmin omaa sähköistä viranomaischattia etenkin sosiaali- ja terveysasioissa, mutta nyt Nuorten chat muodostaa yhdessä Nuorten sote -verkkosivujen (www.hel.fi/nuoret) kanssa aidosti hel-sinkiläisiä nuoria palvelevan kokonaisuuden.

Helsingin kaupunki on rakentanut yhdessä eri alojen ammattilaisten ja nuorten kanssa Kiusaamisen vastaisen ohjelman KVO13. Ohjelma antaa kouluihin, oppilaitoksiin ja varhaiskasvatukseen työvälinoita kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, siihen puuttumiseen ja tapausten selvittämiseen sekä jälkihoitoon.

Helsingin kaupungilla on useita matalan kynnyksen kohtaamispalveluita ja nuorisotiloja, joista voi saada tukea ja palveluohjausta nuorisotyöntekijöiltä päivä- ja ilta-aikaan. Nuorisotyötä tehdään enenevässä määrin myös monenlaisissa digitaalisissa toimintaympäristöissä. Viime vuosina nuorisopalveluissa on lisätty resursseja etsivään ja jalkautuvaan nuorisotyöhön, jotka osaltaan ehkäisevät syrjäytymistä ja lisäävät turvallisuutta Helsingissä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta ei pidä tarpeellisena luoda erillistä häirintäyhteyskanavaa jo olemassa olevien palveluiden rinnalle. Lautakunta

24.11.2021

pitää kuitenkin tärkeänä, että nykyisissä palveluissa vahvistetaan kykyä tunnistaa aiempaa paremmin tilanteet, joissa nuori ei ole yrityksistä huolimatta saanut asianmukaista tukea, ja selvittää tarpeelliset toimenpiteet tämän ehkäisemiseksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy, kun he tietävät mistä saavat helposti keskusteluapua.”

Käsittely

17.08.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia loppuun:

"Lautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että nykyisissä palveluissa vahvistetaan kykyä tunnistaa aiempaa paremmin tilanteet, joissa nuori ei ole yrityksistä huolimatta saanut asianmukaista tukea, ja selvittää tarpeelliset toimenpiteet tämän ehkäisemiseksi."

Kannattaja: jäsen Eva Biaudet

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 23178
leena.luhtasela(a)hel.fi
Saila Nummikoski, lastensuojelun johtaja, puhelin: 310 43439
saila.nummikoski(a)hel.fi
Marja-Riitta Kilponen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43777
marja-riitta.kilponen(a)hel.fi

§ 379

Valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelinin aloite kätilöiden työympäristön ja työsuhteiden parantamisesta

HEL 2021-006775 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelinin aloite
- 2 HUSin lausunto 9.8.2021_ (1)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelin ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan toimenpiteitä kätilöiden työympäristön parantamiseksi ja työsuhteiden ketjuttamisen lopettamiseksi.

Kätilöt työskentelevät Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) sairaaloissa. HUSin antaman lausunnon mukaan kätilöiden esittämiin huoliin on suhtauduttu erittäin vakavasti ja tilanteen haasteet on tunnistettu. Korjaavina toimenpiteinä on ryhdytty mm. synnytysalien käyttöasteen tilannekuvan luomiseen, vakanssien lisäämiseen, sisäisen sijaispoolin perustamiseen ja vakituisten vuosilomasijaisten määrän lisäämiseen. Naistenklinikan henkilöstön hyvinvoinnin ja työssä viihtyvyyden parantamisella on merkitystä sekä henkilökunnalle että palveluiden laatuun. Helsinki seuraa siksi tarkasti, miten HUS:in kehittämistoimenpiteet etenevät ja vaikuttavat.

24.11.2021

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa vahvistetaan palvelujen järjestäjäroolia ja kehitetään palvelutuotannon ohjausta. Henkilöstön työhyvinvointiin liittyviin asioihin kiinnitetään jatkossa laaja-alaisesti huomiota.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelinin aloite
- 2 HUSin lausunto 9.8.2021_ (1)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 821

HEL 2021-006775 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Marcus Rantala: Perusteluiden neljännen kappaleen loppuun:

Naistenklinikan henkilöstön hyvinvoinnin ja työssä viihtyvyyden parantamisella on merkitystä sekä henkilökunnalle että palveluiden laatuun.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

24.11.2021

Helsinki seuraa siksi tarkasti, miten HUS:in kehittämistoimenpiteet etenevät ja vaikuttavat.

Kannattaja: Reetta Vanhanen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Marcus Rantalan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 05.10.2021 § 240

HEL 2021-006775 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Silja Sandelin Borgasdottirin ja 15 muun valtuutetun kättilöiden työympäristöä koskevaan aloitteeseen:

”Aloitteessa edellytetään Helsingin kaupungin ja HUSin Helsingin edustajien ryhtyvän toimiin HUSin toimintatapojen ja kättilöiden työympäristön parantamiseksi sekä työsuhteiden vuosikautisten ketjuttamisen lopettamiseksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että aloitteessa esille nostettu kättilöiden työskentely tapahtuu Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) sairaaloissa ja muun muassa henkilöstön hyvinvointiin liittyvät asiat ovat kättilöiden osalta työnantajan eli HUSin vastuulla.

HUSin aloitteeseen antaman lausunnon mukaan tunnistettujen haasteiden perusteella on ryhdytty korjaaviin toimenpiteisiin.

Helsingin kaupunki on kehittämässä sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistoimintaa osana tulevaa sote-uudistusta. Järjestäjäroolia tul- laan vahvistamaan ja lisäksi palvelutuotannon ohjausta kehitetään. Palvelutuotannon ohjauksessa kiinnitetään laaja-alaisemmin huomiota muun muassa henkilöstön työhyvinvointiin liittyviin asioihin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Työympäristöllä ja työskentelyolosuhteilla on merkittävä vaikutus työntekijöiden työhyvinvointiin ja terveyteen. Hyvinvoiva henkilöstö tuottaa asiakaslähtöisiä ja laadukkaita palveluja.”

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Annamari Rinne, työnantajapolitiikan päällikkö, puhelin: 310 24044
annamari.rinne(a)hel.fi

§ 380

Valtuutettu Alviina Alametsän aloite uimarannasta Hanasaaren voimalalta vapautuvaan tilaan

HEL 2021-007728 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Alviina Alametsä ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää uimarannan tai muun uimapaikan rakentamista Hanasaaren suljettavalta hiilivoimalalta vapautuvaan tilaan.

Hanasaaren voimalalta vapautuvan alueen asemakaavoitus aloitetaan lähiaikoina. Uimapaikan sijoittamista voidaan tutkia asemakaavan laadittamisen yhteydessä.

Hanasaarenlaiturin viereisen vesialueen saattaminen turvalliseksi uintikäyttöön on maanpinnan ja merenpinnan suuren korkeuseron, veden syvyyden ja aaltoilun takia vaikeaa. Alueen puhdistaminen sekä keinotekoinen madaltaminen tulisivat erittäin kalliiksi ja olisivat vaikeasti toteutettavissa.

Uimaranta saattaisi tulla kyseeseen lähinnä Hanasaaren länsipuoleisen lahden pohjukassa. Alueen pohjarakentamisolosuhteet ovat kuitenkin erityisen haastavat sekä maaperän ja veden epäpuhtauksien että esi-

rakentamisen osalta. Alueella on parhaillaan sedimenttitutkimukset tekeillä. Huleveden mukana niin altaaseen kuin lahden pohjukkaankin kulkeutuu jatkuvasti jonkin verran lisää epäpuhtauksia.

Kaupunkiympäristölautakunta on lausunnossaan todennut, että Hanasaaren rakentuessa alueelle on tarpeen tutkia sopivaa paikkaa kevyelle uimapaikalle esimerkiksi uimalaiturin tai uimaportaiden muodossa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei puolla uimapaikan perustamista, koska alue on turvallisuusnäkökulmasta poikkeuksellisen haastava. Ranta on äkkisyvä ja sen läheisyydessä on veneväyliä ja vilkasta vesiliikennettä.

Uimarannan ylläpitäjällä on useita lakisääteisiä velvollisuuksia. Uusia uimapaikkoja ei voi perustaa ilman selvitystä uimapaikan turvallisuudesta, veden uintikelpoisuudesta, liikenneturvallisuudesta ja hälytysajoneuvojen pääsystä rannan läheisyyteen. Uimapaikan ylläpitäjänä kaupunki vastaa riskien arvioinnista, turvallisuuden toteutumisesta sekä terveyshaittojen ja vaarojen tunnistamisesta. Liikuntapalvelujen arvion mukaan Hanasaaren voimalalta vapautuva alue ei ole riittävän turvallinen avoimelle uimapaikalle.

Avointa uimapaikkaa parempi ratkaisu olisi selkeästi erotettu merivesiallas tai kelluva uimala. Tällaisen perustamista voidaan selvittää asemakaavan laatimisen yhteydessä, jos hankkeelle löytyy yksityinen toteuttaja. Liikuntapalvelujen lähivuosien investointiohjelmassa ei ole varauduttu uusien uimapaikkojen perustamiskustannuksiin.

Asiasta on saatu kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ja kaupunkiympäristölautakunnan lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 819

HEL 2021-007728 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Reetta Vanhanen: Lisäys kappaleen 9 jälkeen:

"Kaupunginhallitus viittaa uuteen kaupunkistrategiaan, jonka mukaan matalan kynnyksen liikkumisen elementteihin on syytä panostaa kaupunkitilassa.

Kaupunginhallitus edellyttää, että Hanasaaren alueen asemakaavan laatimisen yhteydessä selvitetään, millä tavalla uimapaikka olisi tarkoituksenmukaisinta toteuttaa alueelle. Selvityksessä tutkitaan tarkoituksenmukaisin paikka sekä se, tulisiko uimapaikka toteuttaa uimarantana, kevyempänä uimalaiturina tai tarvittaessa yksityisen toteuttajan avulla merivesialtaana tai kelluvana uimalana."

Kannattaja: Tuomas Rantanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 5

Minja Koskela, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Tyhjä: 1

Elisa Gebhard

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 5 - 9 (1 tyhjä)

24.11.2021

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 549

HEL 2021-007728 T 00 00 03

Hankennumero 5264_207

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hanasaaren voimalaitokselta aikaistetusti jo vuonna 2023 vapautuvan nykyisen hiilikasan alueen asemakaavoitus on vielä käynnistämättä, mutta se tullaan käynnistämään lähiaikoina. Alueelle on tarkoitus laatia asemakaavaa pääasiassa asuinkäyttöön ja uimarannan sijoittamista alueelle voidaan tutkia asemakaavan laatimisen yhteydessä.

Sompasaarenaltaan puolella hiilien lastauslaiturina nykyisin toimivan Hanasaarenlaiturin viereisen vesialueen saattaminen turvalliseksi uintikäyttöön on maanpinnan ja merenpinnan suuren korkeuseron, veden syvyyden ja aaltoilun takia vaikeaa. Alueen puhdistaminen sekä keino-tekoinen madaltaminen tulisivat erittäin kalliiksi ja olisivat vaikeasti toteutettavissa.

Uimaranta saattaisi tulla kyseeseen lähinnä Hanasaaren länsipuoleisen lahden pohjukassa. Alueen pohjarakentamisolosuhteet ovat kuitenkin erityisen haastavat sekä maaperän ja veden epäpuhtauksien, että esirakentamisen osalta. Alueella on parhaillaan sedimenttitutkimukset tekeillä. Tällä hetkellä tiedetään, että huleveden mukana niin altaaseen kuin lahden pohjukkaankin kulkeutuu jatkuvasti jonkin verran lisää epäpuhtauksia.

Mikäli uimarantaa ei voida alueelle toteuttaa, jonkinlainen kelluva uimalaratkaisu saattaisi tulla kyseeseen.

Helsingin uuden kaupunkistrategian mukaan matalan kynnyksen liikumisen elementteihin kuten laitureihin on syytä panostaa kaupunkitilassa. Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Hanasaaren raken-

tuessa alueelle on tarpeen tutkia sopivaa paikkaa kevyelle uimapaikalle esimerkiksi uimalaiturin tai uimaportaiden muodossa.

Käsittely

12.10.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Amanda Pasanen: Helsingin uuden kaupunkistrategian mukaan matalan kynnyksen liikkumisen elementteihin kuten laitureihin on syytä panostaa kaupunkitilassa. Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Hanasaaren rakentuessa alueelle on tarpeen tutkia sopivaa paikkaa kevyelle uimapaikalle esimerkiksi uimalaiturin tai uimaportaiden muodossa.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Amanda Pasasen vastaehdotuksen.

05.10.2021 Pöydälle

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Pia Kilpinen, arkkitehti, puhelin: 310 37443
pia.kilpinen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 05.10.2021 § 159

HEL 2021-007728 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei puolla uimarannan ja -paikan perustamista Hanasaaren voimalaitoksen läheisyyteen. Aloitteessa ehdotettu alue on turvallisuusnäkökulmasta poikkeuksellisen haastava. Sen sijaan kulttuuri ja vapaa-aikalautakunta puoltaa merivesialtaan perustamisen selvittämistä, mikäli hankkeelle löytyy yksityinen toimija ja toteuttaja.

Uusien uimapaikkojen perustamisen yhteydessä on keskeistä huomioida turvallisuuskysymykset. Uimarantojen ja -paikkojen kohdalla turvallisuuselementti korostuu Kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011), joka määrää palveluntarjoajalle huolellisuusvelvoitteen. Lain mukaan palve-

luntarjoajan tulee tuntea palveluun liittyvät riskit ja huolehtia siitä, ettei palvelusta aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle. Samaten lain mukaan uimapaikan turvallisuudesta tulee tehdä selvitys, josta ilmenee muun muassa, kuinka uimapaikka soveltuu sen lähiympäristöön, millaisia vaikutuksia uimapaikalla on liikenteeseen, ja miten hälytysajoneuvon pääsy uimapaikan läheisyyteen on järjestetty.

Uimarantojen ja uimapaikkojen turvallisuusjärjestelyiden tulee perustua riskiarviointiin. Riskien arvioinnissa tunnistetaan, mitä vaaroja toimitaan liittyä, missä tilanteessa vaaroja voi esiintyä ja millaisia tapaturmia tai onnettomuuksia toiminnassa voi tapahtua. Arvioinnin pohjalta suoritetaan toimenpiteitä vaarojen poistamiseksi, riskien pienentämiseksi ja tapaturmien ennaltaehkäisemiseksi. Kirjallinen riskien arviointi tulee sisällyttää osaksi uimapaikan turvallisuusasiakirjaa.

Aloitteessa mainittu Hanasaaren voimalan ranta on saadun tiedon mukaan äkkisyvä, mikä jo itsessään on riskitekijä turvallisuuden kannalta. Lisähaasteita tuottaa Hanasaaren läheisyydessä olevat veneväylät ja vilkas vesiliikenne. Tällaisten paikkojen läheisyyteen ei liikuntapalvelukokonaisuuden näkemyksen mukaan tule perustaa avoimia uimapaikkoja tai -rantoja. Ainoa riittävän turvallinen uimapaikka tämän kaltaiseen ympäristöön olisi erillinen ja selkeästi rajattu uimala (ks. liite). Liikuntapalvelukokonaisuuden näkemystä puoltaa myös opetusministeriön uimapaikkojen rakentamiseen keskittyvä Liikuntapaikkajulkaisu 90.

Helsingissä sijaitsee tällä hetkellä 26 virallista uimarantaa. Suurinta osaa (25 kpl) näistä ylläpitää kaupungin liikuntapalvelukokonaisuus. Yhden rannan ylläpito kuuluu Helsingin seurakuntayhtymälle. Lisäksi liikuntapalvelukokonaisuus ylläpitää viittä (5) muuta uimapaikkaa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin uimaranta- ja uimapaikkaverkosto on suhteellisen kattava, mutta sitä on syytä edelleen vahvistaa alueilla, joilla uimapaikkoja ei ole tai niitä on väestömäärään nähden liian rajallisesti.

Liikuntapalvelukokonaisuuden lähivuosien investointiohjelmassa ei ole varauduttu uusien uimapaikkojen perustamiskustannuksiin. Lisäksi on syytä huomioida, että uusien uimapaikkojen rakentaminen kasvattaa aina perustamiskustannuksien ohella liikuntapalvelukokonaisuuden käyttömenoja. Näin ollen ennen uusien liikunta- tai ulkoiluapaikkojen rakentamispäätösten tekemistä tulisi pohtia liikuntapalvelukokonaisuuden investointi- ja käyttötalousmäärärahojen korottamista.

Käsittely

05.10.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Liikuntajohtaja Tarja Loikkasen ollessa poissa kokouksesta asian esittelijänä toimi vs. liikuntajohtaja Petteri Huurre.

Vastaehdotus 1:

Lukas Korpelainen: Lisätään toisen kappaleen loppuun virke:

Sen sijaan kulttuuri ja vapaa-aikalautakunta puoltaa merivesialtaan perustamisen selvittämistä, mikäli hankkeelle löytyy yksityinen toimija ja toteuttaja.

Kannattaja: Sami Muttilainen

Vastaehdotus 2:

Lukas Korpelainen: Korvataan virke "Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin uimaranta- ja uima- paikkaverkosto on suhteellisen kattava." seuraavalla muotoilulla:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin uimaranta- ja uimapaikkaverkosto on suhteellisen kattava, mutta sitä on syytä edelleen vahvistaa alueilla, joilla uimapaikkoja ei ole tai niitä on väestömäärään nähden liian rajallisesti.

Kannattaja: Sami Muttilainen

Vastaehdotus 3:

Lukas Korpelainen: Lisätään toisen kappaleen loppuun virkkeet:

Mikäli alueelle ei löydy yksityistä toimijaa toteuttamaan merivesiallasta, tarkastellaan alueen rakentamisen yhteydessä muokattavan rantavii- van suunnittelussa mahdollisuutta myös julkiselle uimarannalle, jos ve- sialueen turvallisuusolosuhteet tässä yhteydessä muuttuvat. Huomioi- daan lisäksi Hermanninrannan suunnitellun rakentamisen yhteydessä mahdollisuutta perustaa alueelle julkinen uimaranta.

Kannattaja: Mahad Ahmed

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 1 mukaisesti muutet- tuna

Jaa-äännet: 2

Joel Harkimo, Teija Makkonen

Ei-äännet: 11

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Lukas Korpelainen, Ee- va Kärkkäinen, Heimo Laaksonen, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikautakunta hyväksyi Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 2 - 11.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutetuna

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 10

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Lukas Korpelainen, Eeva Kärkkäinen, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula

Tyhjä: 3

Joel Harkimo, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikautakunta hyväksyi Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 0 - 10. (3 tyhjää).

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 3 mukaisesti muutetuna

Jaa-äännet: 7

Paavo Arhinmäki, Joel Harkimo, Eeva Kärkkäinen, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen

Ei-äännet: 6

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Lukas Korpelainen, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Tuomas Tuomi-Nikula

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hylkäsi Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 3 äänin 7 - 6.

Kolmen suoritettuna äänestyksen jälkeen kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti hyväksyä Lukas Korpelaisen vastaehdotusten 1 ja 2 mukaisesti muutettuna ehdotuksen.

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi
Kimmo Isotalo, erityissuunnittelija, puhelin: 310 32342
kimmo.isotalo(a)hel.fi

§ 381

Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite ulkokoripallon harrastusmahdollisuuksien parantamisesta

HEL 2021-007381 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Vesa Korkkula ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan ulkokoripallon harrastusmahdollisuuksien parantamista mm. rakentamalla uusi koripallokenttä hyvien kulkuyhteyksien varrelle, luopumalla koripalloseuran soveltumattomien monitoimikenttien rakentamisesta ja selvittämällä tarvittavia toimenpiteitä koripallon harrastajilta.

Ulkokoripallon harrastusmahdollisuudet paranevat vielä tämän vuoden aikana, kun Vuosaaren liikuntapuistoon valmistuvat uudet koripallokentät. Kentille asennetaan lajin harrastamiseen sopiva asfalttipinnoite, rakentamissuunnitelmissa on huomioitu riittävä valaistus, eikä kentille ole tarkoitus sijoittaa muita toimintoja koripallon lisäksi.

Vapaassa käytössä olevat kentät lisäävät kaupunkilaisten mahdollisuuksia liikunnan harrastamiselle ja ovat siten liikuntapoliittisesti kannatettava asia. Vuosaarissa ja sen lähiseuduilla on tällä hetkellä vain kuusi lähinnä koripallon harjoittelupaikoiksi luonnehdittavaa aluetta,

24.11.2021

muttei yhtään virallista koripallon ulkopelienttää. Ulkoliikuntapaikkoja sijoittelussa huomioidaan alueellisesti tasainen jakautuminen.

Uusien koripallokenttien suunnittelussa on varauduttava sekä investointi- että ylläpitokustannuksiin. Yhden ulkokoripallokentän rakentamiskustannukset ovat noin 50 000–70 000 euroa ja kentän pinnoite on uusittava säännöllisin väliajoin. Kentät ovat vapaakäyttökohteina alttiita ikivallalle, joten niitä on huollettava säännöllisesti.

Aloitteessa on yleisten toimenpiteiden lisäksi esitetty useita yksittäisiä koripallokenttiä koskevia parannusehdotuksia. Niihin on vastattu kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunnossa, joka on asian päätöshistoriassa. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 855

HEL 2021-007381 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

24.11.2021

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 07.09.2021 § 136

HEL 2021-007381 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa ulkokoripalloilun olosuhteiden parantamista. Vapaassa käytössä olevat kentät lisäävät kaupunkilaisten mahdollisuuksia liikunnan harrastamiselle ja ovat siten liikuntapoliittisesti kannatettava asia.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaan kuuluva liikuntapalvelukokonaisuus on esittänyt vuonna 2020 tarve- ja verkostotarkastelun perusteella kaupunkiympäristön toimialalle (KYMP) uusien koripallokenttien rakentamista Vuosaaren liikuntapuistoon. Koripallon harrastusmahdollisuudet kyseisellä alueella ovat tällä hetkellä heikot, sillä Vuosaarella ja sen lähiseuduilla on vain kuusi lähinnä koripallon harjoittelupaikoiksi luonnehdittavaa aluetta, eikä yhtään virallista koripallon ulkopelientä.

Liikuntapalveluiden näkemyksen mukaan Vuosaaren liikuntapuistoon tulisi rakentaa aikuisten ja lasten koripallokenttä, joille asennettaisiin lajin harrastamiseen sopiva asfalttipinnoite. Kenttien rakentamissuunnitelmissa on huomioitu riittävän valaistuksen asentaminen, eikä kentille ole tarkoitus sijoittaa muita toimintoja koripallon lisäksi. Liikuntapalvelukokonaisuuden ja kaupunkiympäristön toimialan määrärahojen supistumisen vuoksi kenttien rakentaminen on viivästynyt siten, että viimeisimpien suunnitelmien mukaan koripallokenttien tulisi olla valmiita 31.10.2021.

Uusien koripallokenttien rakentamisessa on syytä huomioida niistä syntyvät investointi- ja ylläpitokulut. Yhden ulkokoripallokentän rakentamiskustannukset ovat noin 50 000 – 70 000 euroa, minkä lisäksi maanrakennustyöt voivat nostaa lopullisia kustannuksia merkittävästi. Koripallokenttien pinnoite on syytä uusua säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi kentät ovat vapaakäyttökohteina alttiita ilkeille (koritelineiden kaataminen ja rikkominen, koripallosukien hajottaminen). Molemmat edellä mainituista lisäävät kenttien ylläpitokustannuksia merkittävästi.

Ennen uusien ulkokoripallokenttien rakentamispäätösten tekemistä tulisi tarkastella liikuntapalvelukokonaisuuden investointi- ja käyttötalous-

määrärahojen tilannetta ja riittävyyttä suhteessa jo kertyneisiin liikuntapaikkojen korjausvelkaan sekä ylläpitovelvoitteisiin.

Kommentit aloitteessa mainittujen koripallokenttien tilanteeseen:

1

Kaivopuiston koripallokentän ja skeittiparkin pinnoite ovat kaupunkiympäristön toimialan hallinnassa ja ylläpito kuuluu siten KYMPin järjestettäväksi. Kaupunkiympäristön toimialalta saatujen tietojen mukaan kummankaan kohteen pinnoite ei tällä hetkellä ole KYMPin investointiohjelmassa seuraavalle kolmelle vuodelle.

2

Mustikkamaan koripallokentän osalta liikuntapalvelukokonaisuus on tiedostunut pinnoitteen korjaustarpeen. Rajallisten investointi- ja ylläpitomäärärahojen sekä liikuntapaikkojen merkittävän korjausvelan takia kentän peruskorjausta ei ole kuitenkaan pystytty mahdollistamaan liikuntapalvelukokonaisuuden lähivuosien investointibudjettiin.

3

Uimastadionin koripallokentän liikuntapalvelukokonaisuus on kunnostanut kesällä 2021.

4

Meilahden koripallokenttä: Meilahden liikuntapuistossa on kaksi täysmittaista ja yksi pienempi koripallokenttä. Kaksi kentistä on vuokrattu YIT Suomi Oy Rakennukselle 31.8.2024 saakka Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) uuden sairaalan rakennustöitä varten. Rakennustöistä ja niin ikään liikuntapuistossa sijaitsevalta pesäpallokentältä kulkeutuu väistämättä likaa koripallokentälle. Liikuntapalvelukokonaisuus on tiedostanut ongelman ja luonut loppukesästä 2021 toimintamallin, jolla koripallokenttä pyritään pitämään mahdollisimman puhtaana pelaamista varten.

5

Käpylän liikuntapuiston koripallokenttä: Käpylän liikuntapuiston jalkapallokenttien huoltamista varten alueelle tuodaan muutaman kerran vuodessa hiekkaa, mikä logistisista syistä kasataan puiston koripallokentälle. Kasat estävät kentän käytön noin viikon verran, muutoin kenttä on lähtökohtaisesti koripalloilijoiden käytössä. Samaisen kentän toisen koripallokentin rengas vaihdettiin alkukesästä 2021, minkä seurauksena yksi koripalloteline oli hetkellisesti poissa käytöstä.

6

Brahenkentän koripallokenttä: liikuntapuiston peruskorjaus alkoi syksyllä 2020 ja urakan kohteena on ennen kaikkea alueen ison kentän sekä sen pinnoitteen uusiminen. Peruskorjauksen jälkeen Brahenkentälle on myös jatkossa tarjolla useita käyttäjäryhmiä, kuten jalkapallo-, jää- ja koripalloilijat sekä amerikkalaisen jalkapallon pelaajat, jotka toisinaan haluaisivat käyttää kenttää samanaikaisesti. Liikuntapalvelukokonaisuus on peruskorjauksen yhteydessä käynnistänyt suunnittelutyön, jonka tavoitteena on määrittää se, mille käyttäjäryhmille Brahenkenttä on tulevaisuudessa pääasiallisesti tarkoitettu. Suunnittelutyö linkittyy oleellisesti Brahenkentän pinnoitteiden valintaan.

7

Oulunkylän koripallokentän korit ovat siirrettäviä, minkä seurauksena korien korkeus saattaa siirtojen jälkeen hieman poiketa oikeasta eli 305 cm korkeudesta. Koripallokenttä ja korit kuitenkin huolletaan säännöllisin väliajoin, jolloin myös mahdolliset korien korkeusvirheet korjataan

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi
Kimmo Isotalo, erityissuunnittelija, puhelin: 310 32342
kimmo.isotalo(a)hel.fi

§ 382

Kokouksessa jätetyt aloitteet

Päätös

Kaupunginvaltuuston päätösvaltaan kuuluvat aloitteet

- valtuutettu Petrus Pennasen ym. aloite pystysuuntaisesta robottipy-säköinnistä parkkitilan vapauttamiseksi ihmisille ja luonnolle
- valtuutettu Jukka Järvisen ym. aloite ulkoliikuntapaikasta Akseli Toi-vosen kentälle Käpylään
- valtuutettu Coel Thomasin ym. aloite simultaanitulkkauksesta kau-punginvaltuustoon
- valtuutettu Sinikka Vepsän ym. aloite Seurasaaren uimala-alueen saunahankkeen perumisesta
- valtuutettu Teija Makkosen ym. aloite jalkapallohallin rakentamises-ta Tapulikaupungin liikuntapuistoon

Kaupunginvaltuusto lähetti aloitteet kaupunginhallitukselle valmistelta-vaksi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 351

Namnupprop, laglighet och beslutsförhet

Beslut

Stadsfullmäktige konstaterade att sammanträdet var lagligen sammankallat och beslutsfört.

Namnupprop och förhinder

Ordföranden konstaterade att följande ersättare har kallats i de ledamöters ställe som anmält förhinder:

- Mia Nygård-Peltola, ersättare Sirpa Asko-Seljavaara
- Elina Valtonen, ersättare Heimo Laaksonen
- Alviina Alametsä, ersättare Nina Miettinen
- Maria Ohisalo, ersättare Tuomas Tuomi-Nikula
- Atte Harjanne, ersättare Johanna Sydänmaa
- Shawn Huff, ersättare Hannu Oskala
- Ozan Yanar, ersättare Oula Silvennoinen
- Tuula Haatainen, ersättare Jukka Järvinen
- Pentti Arajärvi, ersättare Fardoos Helal
- Veronika Honkasalo, ersättare Ajak Majok
- Suldaan Said Ahmed, ersättare Laura Kolehmainen
- Petra Malin, ersättare Anna Lemström
- Minja Koskela, ersättare Noora Laak
- Tom Packalén, ersättare Mikko Paunio
- Laura Kolbe, ersättare Eeva Kärkkäinen
- Harry Harkimo, ersättare Sanna-Leena Perunka
- Joel Harkimo, ersättare Oona Hagman
- Jussi Halla-aho, ersättare Marko Kettunen
- Silja Borgarsdóttir Sandelin, ersättare Petrus Pennanen

Följande ledamöter var frånvarande vid namnuppropet:

- Mai Kivelä
- Hannu Oskala
- Mirita Saxberg

Laglighet och beslutsförhet

Ordföranden konstaterade att stadsfullmäktiges sammanträde utlysts i den ordning kommunallagen och förvaltningsstadgan förutsätter. Enligt namnuppropet är minst två tredjedelar av ledamöterna närvarande. På

---

grundval av det ovanstående konstaterade ordföranden att sammanträdet är lagligen sammankallat och beslutsfört.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige konstaterar vilka ledamöter som anmält förhinder och vilka ersättare som inträder i deras ställe, förrättar namnupprop och konstaterar att sammanträdet är lagligt och beslutsfört.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

24.11.2021

Ärende/2

---

§ 352

Val av protokolljusterare

Beslut

Ledamöterna Elisa Gebhard och Nora Grotenfelt valdes till protokolljusterare med ledamöterna Seija Muurinen och Minna Lindgren som ersättare.

Behandling

På förslag av ordföranden valdes enhälligt ledamöterna Elisa Gebhard och Nora Grotenfelt till protokolljusterare med ledamöterna Seija Muurinen och Minna Lindgren som ersättare.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige väljer två ledamöter till protokolljusterare och två ledamöter till ersättare för dessa.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

24.11.2021

Ärende/3

§ 353

Ändring i stadsfullmäktiges sammansättning

HEL 2021-011885 T 00 00 02

Beslut

Stadsfullmäktige konstaterade att Sami Niikkos förtroendeuppdrag som ersättare i stadsfullmäktige har upphört på grund av förlust av valbarhet.

Stadsfullmäktige justerade dessutom protokollet omedelbart vad detta ärende beträffar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Sanna Selkiaho, förvaltningsplanerare, telefon: 310 36067
sanna.selkiaho(a)hel.fi

Bilagor

1 Eroilmoitus 21.10.2021

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag

Den i beslutet nämnda

Bilagor till utdrag

Förslagstext

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Sami Niikko (PS) har 21.10.2021 ansökt om avsked från sina kommunala förtroendeuppdrag på grund av ändring av hemkommunen från och med 1.11.2021.

Enligt 78 § i kommunallagen (410/2015) gäller att om en förtroendevald förlorar sin valbarhet ska det organ som utsett honom eller henne konstatera att förtroendeuppdraget har upphört. I fråga om en fullmäktigeledamot fattas beslutet av fullmäktige. Beslutet verkställs omedelbart.

Enligt 17 § i kommunallagen väljs till ersättare för fullmäktigeledamöterna av de första icke invalda kandidaterna från varje valförbund, parti och gemensam lista i kommunalvalet ett lika stort antal som antalet ledamöter, dock minst två. Antalet ersättare förblir således inte fulltaligt.

Enligt 93 § i vallagen (714/1998) ska den kommunala centralvalnämnden på begäran av fullmäktiges ordförande förordna nya ersättare om antalet ersättare blir ofullständigt under tiden för fullmäktiges mandatperiod.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Sanna Selkiaho, förvaltningsplanerare, telefon: 310 36067
sanna.selkiaho(a)hel.fi

Bilagor

1 Eroilmoitus 21.10.2021

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
Den i beslutet nämnda

Bilagor till utdrag
Förslagstext
Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

Centralvalnämnden

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 842

HEL 2021-011885 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto toteaa Sami Niikon varavaltuutetun luottamustoi-
mien päättyneen vaalikelpoisuuden menettämisen vuoksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta
heti.

24.11.2021

Ärende/3

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Sanna Selkiaho, hallintosuunnittelija, puhelin: 310 36067
sanna.selkiaho(a)hel.fi

24.11.2021

Ärende/4

§ 354

Helsingfors stads budget för år 2022 och ekonomiplan för åren 2022–2024

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Behandling

Avvikande handläggningsordning

På förslag av ordföranden godkände stadsfullmäktige följande handläggningsordning:

En diskussion i ärendet förs vid detta sammanträde. Förslag som innebär att behandlingen av ärendet avbryts tas upp vid detta sammanträde.

Då diskussionen har avslutats avbryts behandlingen av ärendet fram till fullmäktiges nästa sammanträde. Behandlingen av ärendet fortsätter då med en redogörelse och med omröstningar om motförslagen, förslagen om att förkasta ärendet och hemställningsklämmarna. Om inga förslag framställs under diskussionen, behandlas ärendet till slut vid detta sammanträde.

Förslag om återremiss

Ledamoten Mari Rantanen understödd av ledamoten Teija Makkonen föreslog att förslaget återremitteras för ny beredning på så sätt att följande synpunkter beaktas:

Stadens skuld per invånare fördubblas fram till år 2025. Skuldsättningen är på en för hög nivå. Därför bör man dämpa investeringstakten på så sätt att icke-nödvändiga projekt flyttas fram, målsättningarna för bostadsproduktionen sänks samt att man inte inleder byggande eller grundberedning i nya bostadsområden, t.ex. Malms flygfält. Stadens befolkningsökning grundar sig huvudsakligen på en ökning bland personer med främmande språk som första språk och med lägre inkomster. Helsingfors har blivit mindre lockande och har svårt att hålla kvar i synnerhet arbetande föräldrar, vilket forskningen visar. Intäkterna från kommunalskatten ökar inte i samma takt som befolkningen. De inflyttade behöver och anlitar däremot mycket kommunal service.

Denna utveckling inverkar negativt särskilt på tillgängligheten till bas-service och dess kvalitet, allt från småbarnsfostran till äldreomsorg.

Budgeten för 2022 är hela 5,7 procent större än budgeten för 2021. I stället för att prioritera sina funktioner och uppgifter ökar Helsingfors utgifterna i ett labilt ekonomiskt läge. Budgetöverskridningen går till och med förbi ansvarsprincipen om utgiftsökning på 2,62 procent för 2022, vilket antecknats i strategin och de övriga partierna kommit överens om. Detta trots att det extra paketet för återhämtning från covid-pandemin på 70 miljoner euro ligger utanför driftsekonominns ansvarsprincip.

Enligt vår åsikt bör Helsingforstillägget återinföras i familjer med barn i ålder 1-3 år. Detta syftar till att underlätta krisen inom småbarnspedagogiken, där stadens enheter lider av personalbrist. Vi föreslår även att fostrans- och utbildningssektorn inte sparar genom att avstå från frukostförsöket eller hemspråksinläringen för främmandespråkstalare.

Vi anser att social- och hälsovårdssektorn särskilt bör se till de mest utsatta stadsborna, och att inga sparåtgärder bör riktas mot äldreomsorgen, anhängvården och servicen för personer med funktionsnedsättning. Vi föreslår att social- och hälsovårdssektorn avhjälper belastningen i det sociala arbetet bland personer med funktionsnedsättning genom att inrätta tio nya tjänster. I nuläget har dessa socialarbetare 200 klienter per anställd, vilket är helt för mycket med tanke på klientgruppens behov. Vi föreslår även betalningsfrihet för anhängvårdarnas lagstadgade och behovsprövade lediga dagar. De som vistas illegalt i landet ska erbjudas service på den miniminivå som fastställs i lag och vi återinför anvisningar som motsvarar situationen innan servicen utvidgades.

Räddningsverkets löneprogram ska fortgå så att man når samma lönenivå som hos Mellersta Nylands räddningsverk och därigenom garantera tillgången på blåljuspersonal. Vi ser till att akutvårdens servicenivå förbättras. På grund av den förändrade omvärlden ska man göra upp en plan för renovering av skyddsrummen, så att minst 2 st. renoveras årligen.

1 Omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Ärendet återremitteras för ny beredning med stöd av ledamoten Mari Rantanens motivering.

Ja-röster: 73

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Maaret Castren, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Oona Hagman, Juha Hakola, Timo Harakka, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolehmainen, Sini Korpinen, Eeva Kärkkäinen, Noora Laak, Heimo Laaksonen, Anna Lemström, Minna Lindgren, Ajak Majok, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Sami Mutttilainen, Seija Muurinen, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Maarit Vierunen

Nej-röster: 10

Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Marko Kettunen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Pirkko Ruohonen-Lerner

Frånvarande: 2

Björn Månsson, Ilkka Taipale

Stadsfullmäktige beslutade fortsätta behandlingen av ärendet.

Motförslag

Ledamoten Eeva Kärkkäinen understödd av ledamoten Terhi Peltokorpi föreslog att stadsfullmäktige beslutar att långsiktigt öka finansieringen för att minska ojämlikheten bland skolor och daghem. För att säkerställa detta ökas finansieringen för den positiva särbehandlingen med 3 miljoner euro om året från och med 2022 för hela ekonomiplaneringsperioden. För det här ändamålet beviljas fostrans- och utbildningssektorn en tilläggsfinansiering på 3 miljoner euro.

Ledamoten Eeva Kärkkäinen understödd av ledamoten Terhi Peltokorpi föreslog att stadsfullmäktige beslutar att fr.o.m. 1.1.2022 återinföra hemvårdsstödet Helsingforstillägg för familjer där barn i åldern 1-2 år vårdas hemma. För detta ändamål ökas finansieringen för fostrans- och utbildningssektorn med 4 miljoner euro.

24.11.2021

Ledamoten Mika Ebeling understödd av ledamoten Pia Kopra föreslog att stadsfullmäktige beslutar att utvidga Helsingforstillägget så att det omfattar även barn i åldern 1-3 år från och med ingången av 2022. Hemvårdsstödet Helsingforstillägg ska betalas 270 euro/mån fr.o.m. 1.1.2022.

För att möjliggöra detta läggs 15,1 miljoner euro till Fostrans- och utbildningssektorns moment 200 Bidrag.

Ledamoten Eeva Kärkkäinen understödd av ledamoten Terhi Peltokorpi föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter en utredning om möjligheten att öka transparensen i Helsingfors användning av pengar. I utredningen ska man undersöka exempelvis möjligheten att på stadens webbsidor lägga upp en tjänst i stil med tutki-budjettia.fi där stadsborna lätt kunde få insikter i hur staden använder sina medel. Dessutom utreds möjligheten att erbjuda stadsborna tillfälle att via denna sajt bedöma budgetförslagets ändringar jämfört med tidigare år, i de olika skedena av beredningen.

Ledamoten Mikael Jungner understödd av ledamoten Oona Hagman föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man reder ut möjligheten för att bygga upp en plan för demokratisk delaktighet i Helsingfors. Med hjälp av denna förbättras stadsbornas möjlighet att få information och att effektivt delta i beslutsfattandet.

Ordföranden konstaterade att diskussionen avslutats och att behandlingen av ärendet fortsätter vid nästa sammanträde.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jani Nevalainen, budgetchef, telefon: 310 36277
jani.nevalainen(a)hel.fi
Tuula Saxholm, finansdirektör, telefon: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Bilagor

24.11.2021

- 1 Helsingin kaupungin talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2022-2024 Kaupunginhallituksen ehdotus Kaupunginvaltuusto 24.11.2021
- 2 Kaupunginhallituksen vastaukset valtuutettujen tekemiin talousarvio-aloitteisiin
- 3 Kaupungin henkilöstötoimikunnan lausunto

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige godkänner budget för år 2022 och ekonomiplan som anvisning för åren 2022–2024.

Föredragandens motiveringar

Budgeten för år 2022 och ekonomiplanen för åren 2022–2024 ingår i bilaga 1. Svaren på budgetmotionerna ingår i bilaga 2.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jani Nevalainen, budgetchef, telefon: 310 36277
jani.nevalainen(a)hel.fi
Tuula Saxholm, finansdirektör, telefon: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Helsingin kaupungin talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2022-2024 Kaupunginhallituksen ehdotus Kaupunginvaltuusto 24.11.2021
- 2 Kaupunginhallituksen vastaukset valtuutettujen tekemiin talousarvio-aloitteisiin
- 3 Kaupungin henkilöstötoimikunnan lausunto

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 841

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion vuodeksi 2022 ja taloussuunnitelman ohjeellisena vuosille 2022 - 2024.

Käsittely

15.11.2021 Ehdotuksen mukaan

Palautusehdotus:

Jussi Halla-aho: Esitys palautetaan valmisteltavaksi siten, että seuraavat näkökohdat huomioidaan:

Kaupungin velkaantuminen asukasta kaksinkertaistuu vuoteen 2025 mennessä. Velkaantuminen on liian korkealla tasolla. Sen vuoksi investointeja tulee hidastaa siten, että ei-välttämättömiä hankkeita siirretään, asuntotuotantotavoitetta lasketaan ja uusien asuinalueiden, kuten esimerkiksi Malmin lentokentän, rakentamista tai esirakentamista ei aloiteta. Kaupungin väestön kasvu perustuu pääosin heikosti toimeentulevien vieraskielisten määrän kasvuun. Helsingin veto- ja pitovoimaa erityisesti työssäkäyvien lapsiperheiden osalta on tutkitusti vähentynyt. Kuntaverotulot eivät kasva samassa suhteessa kuin väestö. Toisaalta tulijat tarvitsevat ja käyttävät runsaasti kaupungin palveluja.

Tämä kehitys vaikuttaa kielteisesti kaupunkilaisten peruspalveluiden saatavuuteen ja laatuun lähtien varhaiskasvatuksesta ja päätyen vanhusten kotihoitoon.

Vuoden 2022 talousarvio on peräti 5,7% korkeampi kuin vuoden 2021 talousarvio. Sen sijaan, että Helsinki priorisoisi toimintojaan ja tehtäviään, lisätään rahaa menoihin epävarmassa taloustilanteessa. Talousarvion ylitys rikkoo jopa puolueiden sopiman, strategiaan kirjatun vastuuperiaatetavoitteen 2,62% menokasvusta vuodelle 2022 siitäkin huolimatta, että 70 miljoonan euron ylimääräinen koronatoipumispaketti on käyttötalouden vastuuperiaatteen ulkopuolella.

Perussuomalaisten näkemyksen mukaan Helsinki-lisä tulee palauttaa 1-3-vuotiaiden lasten perheille. Tämä olisi omiaan helpottamaan varhaiskasvatuksen kriisiytyneitä tilannetta, jossa kaupungin yksiköt kärsivät työntekijäpulasta. Esitämme myös, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala luopuu säästötoimena aamupalapilotoinnista ja omankielisen opetuksen tarjoamisesta vieraskielisille.

Sosiaali- ja terveystoimialalla katsomme, että heikoimmista kaupunkilaisista tulee pitää erityistä huolta, eikä säästötoimenpiteitä ei tule kohdistaa vanhus- ja vammaispalveluihin ja omaishoitoon. Esitämme, että sote-toimiala korjaa vammaisten sosiaalityön kuormitusta 10 vakanssin lisäyksellä. Vammaispalveluiden sosiaalityöntekijällä on tällä hetkellä 200 asiakasta per työntekijä, joka on aivan liikaa asiakasryhmään liitty-

24.11.2021

viin tarpeisiin nähden. Esitämme myös omaishoitajien lakisääteisten ja harkinnanvaraisten vapaapäivien maksuttomuutta. Laittomasti maassa olevien palvelut palautetaan lain vaatimalle minimitasolle ja palautetaan ohjeistus vastaamaan tilannetta ennen palveluiden laajentamista.

Pelastuslaitoksen palkkaohjelmaa jatketaan, jotta saavutetaan Keski-uudenmaan pelastuslaitoksen palkkataso varmistaaksemme palomiesten saatavuus. Varmistetaan ensihoidon palvelutason parantaminen. Toimintaympäristön muutoksesta johtuen tehdään väestönsuojien korjaussuunnitelma siten että vuodessa korjataan vähintään 2 väestönsuojaa.

Jussi Halla-ahon palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Jussi Halla-aho jätti eriävän mielipiteen palautusehdotuksestansa ilmevin perustein.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Jani Nevalainen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
jani.nevalainen(a)hel.fi
Tuula Saxholm, rahoitusjohtaja, puhelin: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Keskushallinto Kaupunginkanslia Kansliapäällikkö 08.11.2021 § 230

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Kansliapäällikkö päätti hyväksyä ehdotukset kaupunginkanslian (talousarvioluku 140) ja kaupunginkanslian irtaimen omaisuuden perushankinnan (ta-kohta 8 05 01) vuoden 2022 talousarvioksi ja 2022-2024 taloussuunnitelmaksi liitteen 1 mukaisesti sekä kaupunginkanslian talousarvion perustelutekstin (liite 2).

Lisäksi kansliapäällikkö päätti hyväksyä talousarvioluku 150 keskitetyksi maksettavat menot, kaupunginkanslian käytettäväksi, vuoden 2022 talousarvioehdotuksen ja 2022-2024 taloussuunnitelman (liite 1) sekä talousarvion perustelutekstin (liite 2).

Päätöksen perustelut

24.11.2021

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 23.8.2021, § 576, talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022–2024 laatimisohteet ja niihin sisältyvät kaupunkitasoisen käyttötalouden kokonaisraamin toimintamenoille, investointiraamin talousarviokohdittain sekä alustavan investointiohjelman vuosille 2022–2031.

Lisätiedot

Merja Koski, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 36292
merja.koski(a)hel.fi

Mari Paananen, talouspäällikkö, puhelin: 310 73043
mari.paananen(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 23.09.2021 § 141

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Johtokunta hyväksyi kaupunginhallitukselle esitettäväksi liikenneliikelaitoksen vuoden 2022 talousarvioesityksen ja vuosien 2022-2024 taloussuunnitelmaesityksen.

Samalla johtokunta totesi, että talousarvio ja -suunnitelma on tehty liikelaitosmuotoon ja koska kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 22.9.2021 HKL:n yhtiöittämisestä 1.1.2022 alkaen johtokunta nostaa lausunnossaan esille, että talouden suunnittelussa syksyn 2021 aikana on varmistettava, että talousarvio ja -suunnitelma päivitetään vastaamaan muuttunutta tilannetta perustettavan yhtiön ja jäljelle jäävän liikelaitoksen osalta.

Käsittely

23.09.2021 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Samuli Voutila: Eriävä mielipide HKL:n talousarvioon vuosille 2022–2024

HKL nostaa uutta lainaa 740,5 milj. euroa vuosina 2022-2024. Nostettava laina on kaupungin ulkopuolista lainaa.

Liikelaitoksen johtokunnan jäsenenä en koe mielekkääksi sitoa nykyistä liikelaitosta näin massiiviseen lainanottoon enkä tulevan yhtiön hallituksen jäsenten ja muiden vastuuvollisten käsiä taloudellisesti etukäteen. Mielestäni uuden yhtiön vastuuhenkilöiden tulee perustella veronmaksajille yhtiön taloudelliset velvoitteet ja vastuut.

24.11.2021

Mitä tulee Metron osalta (joka jää toistaiseksi liikelaitokseen) tulee tehdä erilliset selkeät budjetit ja mahdolliset lainatarpeet. Tämän vuoksi jätän talousarvioon eriävän mielipiteen.

Esittelijän muutos: Esittelijän päätösesityksen toiseksi kappaleeksi lisättiin uusi kappale:

Samalla johtokunta totesi, että talousarvio ja -suunnitelma on tehty liikelaitosmuotoon ja koska kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 22.9.2021 HKL:n yhtiöittämisestä 1.1.2022 alkaen johtokunta nostaa lausunnossaan esille, että talouden suunnittelussa syksyn 2021 aikana on varmistettava, että talousarvio ja -suunnitelma päivitetään vastaamaan muuttunutta tilannetta perustettavan yhtiön ja jäljelle jäävän liikelaitoksen osalta.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 22.09.2021 § 43

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Pelastuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä muutetun esityksen pelastuslaitoksen vuoden 2022 talousarvioehdotukseksi ja 2023-2024 taloussuunnitelmaksi esitettäväksi edelleen kaupunginhallitukselle seuraavasti:

Lisätään pelastuslaitoksen talousarvion 2022 henkilöstökuluihin 1,35 miljoonaa euroa. Lisäys käytetään perustason ensihoitoa säännöllisesti tekevien palomiesten palkkataso korottamiseen siten, että se vastaa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen vastaavissa tehtävissä työskentelevien palkkatasoa. Tehdään vastaavat muutokset talousarvion tekstiosan kappaleessa "Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukonaisuuksittain ja palveluittain" mainittuihin lukuihin.

Lisätään tekstiosan kohtaan "Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät", toisen kappaleen loppuksi: "Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna."

Muilta osin vastaehdotus on pohjaesityksen mukainen.

Talousarvion 2022 keskeiset painopisteet

Pelastuslaitoksen vuoden 2022 toiminnan pääpainopisteet ovat seuraavat:

- Pelastustoimen valmiuden ja palvelutason kasvattaminen valvontaviranomaisen velvoitteiden täyttämiseksi
- Onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvien digitaalisen turvallisuusviestinnän sisältöjen ja menetelmien kehittäminen
- Kaupunkiyhteisen pelastustoiminnan, väestönsuojelun ja varautumisen yhteistoiminnan ja valmiuden kehittäminen
- Osallistuminen vuoden 2023 alusta lukien voimaan astuvan pelastustoimen uudistuksen valmisteluun (mm. muutokset toiminnan ja talouden ohjauksessa) sekä tietojohdantamisen ja pelastustoimen tietojärjestelmähankkeiden edistäminen

Toiminnan kuvaus

Helsingin kaupungin pelastuslaitos vastaa alueen pelastustoiminnasta, kiireellisestä ensihoitopalvelusta sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja omatoimiseen varautumiseen liittyvästä valvonnasta, turvallisuusviestinnästä sekä muusta ohjauksesta ja neuvonnasta. Lisäksi pelastuslaitos vastaa poikkeusolojen valmiussuunnittelusta sekä väestönsuojelun valmiuden kehittämisestä, suunnittelusta ja väestönsuojeluun varautumisen koordinoinnista Helsingissä.

Pelastuslaitos on yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittinen turvallisuusorganisaatio, jonka on kyettävä itsenäiseen toimintaan kaikkina vuorokauden aikoina niin normaalioloissa kuin poikkeusoloissakin. Pelastuslaitos turvaa palveluidensa toimintaedellytykset tuottamalla itse tekniset ja hallinnolliset tukipalvelunsa.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain

Pelastuslaitoksen käyttömenot kasvavat noin 6,89 miljoonaa euroa (11,3 %). Menolisäyksestä yli miljoona euroa johtuu kirjaustavan muutoksista investointien ja käyttömenojen välillä sekä keskushallinnosta siirtyvistä digitaaliseen perustaan liittyvistä kustannuksista. Kasvusta yli 0,8 miljoonaa euroa johtuu kaupungin vuoden 2021 palkkakehitysohjelman mukaisesta palkkojen kasvusta. Lisäksi henkilöstömenot kasvavat 1,35 miljoonaa palkkaohjelman 2022 johdosta.

Pelastustoimen käyttömenot ovat noin 53,37 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 79,8 % pelastuslaitoksen käyttömenoista. Kasvua edellisvuoteen on noin 12,6 %. Kustannusten kasvua selittävät pelastusyksikön ja kärkiyksikön lisäys palvelutason kehittämiseksi.

Ensihoitopalvelun käyttömenot 14,32 miljoonaa ovat noin 20,2 % pelastuslaitoksen käyttömenoista ja kasvua on noin 6,9 %. Kasvun myötä varaudutaan palvelutason kehittämiseen 12 tunnin ensihoitoyksikön lisäyksellä.

Kaupunkistrategia 2017–2021

Pelastuslaitos on tuottanut laadukkaita palveluita, kasvattanut palveluverkostonsa kattavuutta sekä kehittänyt toimintansa digitaalisuutta. Toiminnallaan pelastuslaitos on tuottanut turvallisuutta sekä omalla vahvalla suoriutumisellaan tukenut Helsingin kehittymistä maailman toimivimmaksi kaupungiksi.

Pelastuslaitos on kehittänyt oman organisaationsa toimintakulttuuria mm. esihenkilötyöhön ja johtamiskulttuuriin panostamalla. Nämä toimenpiteet ovat lisänneet henkilöstön työtyytyväisyyttä, millä puolestaan on välitön yhteys asiakaspalvelukokemuksen onnistumiseen. Vuonna 2021 aloitettu organisaatiouudistus tukee toimintakulttuurin kehittämistä.

Toimiva Helsinki rakentuu tasa-arvolle ja yhdenvertaisuudelle, joita myös pelastuslaitos on omassa toiminnassaan edistänyt. Laitos on osallistanut henkilöstöään aikaisempaa vahvemmin.

Pelastuslaitos on jatkanut palveluidensa kehittämistä. Tavoitteena on kehittää aiempaa vaikuttavampia palveluja ja hyödyntää aiempaa enemmän myös digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia toiminnan vaikuttavuuden ja tuottavuuden kehittämiseksi.

Pelastuslaitos on hoitanut talouttaan vastuullisesti. Laitos pyrkii jatkuvasti löytämään kustannustehokkaampia tapoja toimia.

Toimintaympäristön muutostekijät 2022–2025

Helsingissä nuorten väestöryhmien osuus on suuri, mutta myös ikään-tyvien määrän kasvu on Helsingissä merkittävä kehitystrendi. Ikään-tyvien määrän lisääntyminen vaikuttaa asumisen ja palveluiden tarpeisiin ja se tulee ottaa huomioon paitsi ensihoitopalvelun, myös onnettomuuksien ehkäisyn ja pelastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Helsingin väestön kielellinen ja kulttuurinen kirjo kasvaa. Kasvava vieraskielisen väestön määrä vaatii pelastustoimen ja ensihoitopalvelun henkilöstöltä yhä enemmän kielitaitoa ja eri kulttuurien tuntemusta.

Helsingissä on käynnissä useita mittavia rakennushankkeita, jotka yhdistelevät korkeaa ja laajaa maanalaista rakentamista. Rakentamisessa ja asumisessa yleistyvät myös uudenlaiset teknologiaratkaisut.

Nämä korostavat pelastuslaitoksen roolia pelastustoiminnan edellytysten varmistamisessa sekä onnettomuuksien ennalta ehkäisyssä jo rakentamisen suunnitteluvaiheessa.

Helsingissä on alueita, joilla pelastustoiminnan toimintavalmiusajan kansallisiin ohjearvoihin ei päästä. Rakentamisen jatkuessa ja kaupunkirakenteen tiivistyessä entisestään toimintavalmiusaikojen parantamiseen kiinnitetään yhä enemmän huomiota.

Vaikka ilmastonmuutos on vuosikymmeniä kestävä prosessi, jota monin eri keinoin pyritään torjumaan, muutoksen vaikutukset ovat jo konkreettisia. Erityisesti sään ääri-ilmiöt ovat lisääntymässä, mikä lisää pelastustoiminnan tehtäviä ja lisää painetta kehittää kaupunkirakennetta ja infrastruktuuria ääri-ilmiöiden vaikutusten ennalta ehkäisemiseksi.

Lainsäädännön muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu muuttuu 1.1.2023. Muutoksen valmistelu vuoden 2022 aikana sitoo merkittävästi pelastuslaitoksen johdon ja asiantuntijoiden resursseja. Uudistukseen liittyvästä lainsäädännöstä aiheutuvat uudet veloitteet lisäävät pelastuslaitoksen hallinnollisia tehtäviä ja kasvattavat siten asiantuntijoiden rekrytointitarvetta.

Muut muutostekijät 2022

Valvontaviranomaisen mukaan pelastustoiminnan nopean avunsaannin valmius ei ole vaatimusten mukainen. Valmiutta kehitetään 10 vuoden toimintasuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2022 aikana valmistaudutaan käynnistämään Konalan pelastusasema ja Tapanilan kärkiyksikötoiminta viimeistään vuoden lopussa.

Ensihoitopalvelun resursointi on viimeisen kymmenen vuoden aikana jäänyt selvästi jälkeen asiakas- ja tehtävämäärän kehityksestä. Tästä aiheutuvia viiveitä tehtävissä sekä henkilöstön kuormittavuutta alennetaan nostamalla ensihoidon valmiutta vuonna 2022 yhdellä 12 tunnin yksiköllä.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Hyvinvointialueuudistus keskittää pelastustoimen strategisen ohjauksen valtiolle ja heikentää Helsingin kaupungin mahdollisuuksia ohjata verotuloja ja suunnitella pelastuslaitoksen palveluita paikallisella tasolla kaupungin kannalta tuottavimmalla ja tarkoituksenmukaisimmalla tavalla vuodesta 2023 lähtien.

Palomiesten saatavuus on akuutti haaste koko Suomessa. Suunniteltujen pelastusasemien käynnistämiseen vaadittavat lisäresurssit ja

Helsingin pelastuskoulun toiminnan jatkumiseen liittyvät epävarmuus-tekijät ovat merkittävä uhka pelastustoiminnan palvelutason kehittämiseen aluehallintoviraston edellyttämälle tasolle vuoden 2025 loppuun mennessä. Henkilöstön saatavuus on pystyttävä turvaamaan, jotta pelastuslaitos pystyy varmistamaan kaupunkilaisten turvallisuuden. Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna.

Väestönsuojien jatkuvasti kasvava korjausvelka vaarantaa poikkeusoloihin varautumisen lisäksi väestönsuojien normaaliajan käytön sekä kasvattaa väestönsuojien ylläpito- ja korjauskustannuksia.

Ikääntyneiden määrän ja kotihoidon lisääntyminen lisäävät ensihoidon, ensihoidon avunannon ja ensivastetehtäviä.

Helsingissä on suuria alueellisia ja väestöryhmittäisiä hyvinvointieroja. Syrjäytymisen lisääntyminen ja huono-osaisuuden keskittyminen lisäävät tutkitusti onnettomuusriskejä, mikä huomioidaan pelastustoimen palveluiden suunnittelussa.

Erilaiset teknologiaratkaisut haastavissa kaupunkirakentamisen rakennuskokonaisuuksissa aiheuttavat uudenlaisia riskejä, jotka huomioidaan pelastustoiminnan menetelmissä ja työturvallisuudessa sekä onnettomuuksien ehkäisyssä.

Tuottavuus

Pelastuslaitoksen tuottavuutta kuvaava indeksi muodostuu pelastustoiminnan, onnettomuuksien ehkäisyn, ja ensihoitopalvelun suoritemääristä ja resurssikulutuksesta, näiden synergiasta, sekä henkilöstön hyvinvointia kuvaavista mittareista. Indeksien osoittajassa on pelastuslaitoksen bruttokäyttömenot lisättynä poistoilla. Indeksia oikaistaan asukasluvun ja kustannustason muutoksella. Pelastuslaitoksen tuottavuuden arvioidaan olevan 84,4 vuonna 2022 (2020=100). Tuottavuus heikkenee vuoden 2021 ennusteen perusteella arviolta 11,1 pistettä. Noin 2,4 pistettä indeksin laskusta selittyy kirjanpidollisilla muutoksilla sekä vuoden 2021 palkkakehitysohjelmalla, joiden myötä keskushallinnon aikaisemmin maksamia kustannuksia ja lisäpalkkarahoitus on siirretty pelastuslaitoksen momentille. Pääosa muutoksesta johtuu taloudellisista panostuksista sekä pelastustoiminnan että ensihoitopalvelun avunsaantiajan kehittämiseen. Hidastunut asukasluvun kasvu korostaa muutosta, koska palveluverkon lisäykset eivät seuraa lineaarisesti asukasluvun kehitystä.

Yksikkökustannukset

Pelastuslaitoksen yksikkökustannukset lasketaan euroa/asukas. Tunnusluku esitetään erikseen pelastuslaitostasolle, pelastustoimelle ja ensihoitopalvelulle. Näiden lisäksi pelastuslaitos vastaa kunnan muuhun toimintaan kuuluvasta väestönsuojien ylläpidosta, mille ei esitetä yksikkökustannusta. Palveluiden yksikkökustannukset kasvavat samoin perustein kuin tuottavuuden kehitys. Muutokset on esitetty liitteessä.

Muut talouden toimintaympäristön muutokset

Aluehallintoviranomainen on asettanut pelastuslaitokselle uhkasakon pelastustoiminnan avunsaantiajan parantamiseksi vuoden 2025 loppuun mennessä. Tämä edellyttää merkittävää pelastustoiminnan lisähaajuttamista ja asemaverkoston kasvattamista. Ensihoitopalvelussa potilaiden tavoittamisviiveet ylittävät palvelutasopäätöksen mukaiset tavoitteajat reilusti ja henkilöstö on ylikuormittunut tiheän tehtävämäärän johdosta. Vuonna 2022 rekrytoidaan merkittävästi lisää henkilöstöä osana vuoteen 2029 ulottuvaa palveluverkon kehittämistä.

Vuoden 2023 voimaan tuleva hyvinvointialueuudistus ja sen valmistelu vuonna 2022 sitovat merkittävästi pelastuslaitoksen asiantuntijaresursseja. Uudistus on uhka pelastuslaitoksen toiminnan rahoituksen riittävyydelle.

Sitovat toiminnan tavoitteet

Pelastustoiminnan toimintavalmius on riittävä ja tarkoituksenmukainen: I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3-vahvuisella yksiköllä on enintään kuusi minuuttia vähintään 50 %:ssa tehtävistä.

Kiireellinen ensihoito toteutuu tilaajan vaatimusten mukaisesti: Ensihoidon keskimääräinen tavoittamisviive on enintään kahdeksan minuuttia 60 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävissä.

Onnettomuuksia ehkäistään lisäämällä kaupunkilaisten ja Helsingissä toimivien tahojen kykyä estää onnettomuuksia ja rajoittaa niiden vaikutuksia: 11 000 turvallisuuspistettä.

Henkilöstösuunnitelma

Pelastuslaitoksen henkilömäärän arvioidaan kasvavan vuonna 2022 yhteensä 45:llä ja henkilötyövuosien 42:lla. Konalan pelastusasemalle palkataan 17 ja Tapanilan kärkiyksikköön 12 palomiestä, minkä lisäksi onnettomuuksien ehkäisyn toimintaan lisätään kaksi ja ensihoitopalveluun kuusi henkilötyövuotta. Palomiesten saatavuudessa on ollut haasteita vuonna 2021, mistä syntyneitä henkilöstövajetta paikataan vuonna 2022.

Henkilöstökokemukseen panostetaan toimintakulttuuria kehittämällä. Henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi palomiesten palkkauksen kehittäminen Uudellamaalla kilpailukykyiselle tasolle on tavoitteena Helsingin kaupungin palkkakehitysohjelman mukaisesti vuonna 2022. Pelastuskoulun toiminnan jatkuvuus ja kansallinen pula palomiehistä on uhkaa rajoittaa henkilöstön saatavuutta ja sitä myötä toiminnan kehittämistä. Sisäistä liikkuvuutta edistetään niissä tehtävissä, joissa se on mahdollista.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Kuntalaisvaikutukset

Pelastustoiminnan toimintavalmiuden ja ensihoidon tavoittamisviiveen parantaminen lyhentävät avunsaantiaikaa, jolloin epätoivotun tapahtuman kuntalais- ja ympäristövaikutukset pystytään minimoimaan.

Onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvän osaamisen kasvattaminen laajalaisesti kaikkien kuntalaisten keskuudessa auttaa osaltaan vähentämään onnettomuuksia.

Jokainen helsinkiläinen sekä kaikki Helsingin alueella liikkuvat ovat pelastuslaitoksen palvelujen piirissä. Pelastustoiminta, onnettomuuksien ehkäisy, varautuminen sekä kiireellinen ensihoito ovat keskeinen osa turvallista Helsinkiä. Onnettomuuksien ehkäisy ja niiden vaikutusten rajoittaminen tuottavat näin merkittäviä hyötyjä kuntalaisille ja laajemmin koko yhteiskunnalle.

Ympäristö

Pelastuslaitos ylläpitää öljyvahinkojen torjuntavalmiutta Helsingin alueella. Öljyntorjuntavalmiuden ylläpidossa tehdään yhteistyötä niin kaupunkikonsernin sisällä kuin muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa.

Pelastuslaitoksen tavoitteena on siirtyä enenevässä määrin mahdollisimman vähäpäästöiseen toimintaan ja ajoneuvokalustoon. Siirtymä on tehtävä hallitusti siten, ettei pelastustoiminnan ja ensihoitopalvelun suorituskyky suuronnettomuuksissa, häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa vaarannu. Sammutusaineiden ja alkusammutuskoulutuskalun hankinnoissa kiinnitetään huomiota päästöjen ja ympäristökuorman vähentämiseen.

Käsittely

22.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Antti Hytti: Lisätään pelastuslaitoksen talousarvion henkilöstökuluihin 1,35 miljoonaa euroa. Lisäys käytetään perustason ensihoitoa säännöllisesti tekevien palomiesten palkkatason korottamiseen siten, että se vastaa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen vastaavissa tehtävissä työskentelevien palkkatasoa. Tehdään vastaavat muutokset talousarvion tekstiosan kappaleessa "Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain" mainittuihin lukuihin.

Lisätään tekstiosan kohtaan "Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät", toisen kappaleen loppuksi: "Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna."

Muilta osin vastaehdotus on pohjaesityksen mukainen.

Kannattaja: Martina Houtsonen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään pelastuslaitoksen talousarvion henkilöstökuluihin 1,35 miljoonaa euroa. Lisäys käytetään perustason ensihoitoa säännöllisesti tekevien palomiesten palkkatason korottamiseen siten, että se vastaa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen vastaavissa tehtävissä työskentelevien palkkatasoa. Tehdään vastaavat muutokset talousarvion tekstiosan kappaleessa "Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain" mainittuihin lukuihin. Lisätään tekstiosan kohtaan "Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät", toisen kappaleen loppuksi: "Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna." Muilta osin vastaehdotus on pohjaesityksen mukainen.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Ville Elomaa, Martina Houtsonen, Antti Hytti, Anna Laine, Alisa Leppäkoski, Raine Luomanen, Sanna-Mari Oranen, Sanna-Leena Perunka, Matias Turkkila

Tyhjä: 0

Poissa: 0

24.11.2021

Pelastuslautakunta hyväksyi tässä äänestyksessä Antti Hytin vastaehdotuksen äänin 9-0.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Jani Pitkänen

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.09.2021 § 470

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi kaupunkiympäristön toimialan talousarvioehdotuksen 2022 sekä taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2022-2024.

Kaupunkiympäristölautakunta arvioi, että talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksessa puistojen ja liikuntapaikkojen investointitaso on mitoitettu liian matalaksi. Lautakunta päätti edellyttää, että lopullisessa talousarvioehdotuksessa puistojen, liikuntapaikkojen ja luonnonsuojelualueiden reittien investointeihin tulee varata 20 miljoonaa nyt esitettyä korkeampi investointitaso.

Pyöräliikenteen investointitaso tulisi asettaa 5 miljoonaa euroa nyt esitettyä korkeammalle tasolle kuin se nyt on taloussuunnitelmassa ja ensi vuoden budjetissa, jotta linjatut kantakaupungin tavoiteverkko ja baanaverkko saadaan valmistumaan tavoiteajassa. On erityisen tärkeää että Itäbaanan kokonaisuus saadaan toteutettua riittävän rivakasti.

Investointibudjetissa on paineita erityisesti Hakaniemenrannan esirakentamisen osalta. Tätä määrärahapainetta ratkottaessa lautakunta katsoi, että on suositeltavaa katsoa ajoituksia ja sopeutusta myös yhdessä kaupunginhallituksen kautta päätettävien projektialueiden esirakentamisen määrärahojen kanssa.

Lautakunta päätti todeta, että käyttötalouden määrärahat on esityksessä mitoitettu erittäin niukasti suhteessa asetettuihin tavoitteisiin, koska erityisesti uuden AM-ohjelman toteuttamista, investointien suunnittelua ja ylläpidon tehtäviä, samoin kuin ympäristönsuojelun laajoja tehtäviä. Siten lautakunta katsoi, että tätä matalammaksi käyttötalouden menot eivät voi asettua.

Lautakunta päätti edellyttää, että siltojen korjausvelan taittamiseksi tehdään pitkän aikavälin suunnitelma. Varmistetaan henkilöstöresurssit rakennusvalvonnan osalta niin, ettei rakennushankkeiden toteutuminen hidastu lupien pitkien käsittelyaikaisten takia.

Lisäksi lautakunta päätti edellyttää, että toimialan talousarvion valmistelun yhteydessä varmistetaan kaupunki-uudistusalueiden ja Vuosaaren alueen laadukkaat kehittämistoimenpiteet ja ehdotettuja määrärahoja korotetaan.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana olivat talous- ja suunnittelupäällikkö Leena Sutela ja tiimipäällikkö Tuula Pipinen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus 1:

Anni Sinnemäki: Kaupunkiympäristölautakunta arvioi, että talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksessa puistojen ja liikuntapaikkojen investointitaso on mitoitettu liian matalaksi. Lautakunta edellyttää, että lopullisessa talousarvioehdotuksessa puistojen, liikuntapaikkojen ja luonnonsuojelualueiden reittien investointeihin tulee varata 20 miljoonaa nyt esitettyä korkeampi investointitaso.

Pyöräliikenteen investointitaso tulisi asettaa 5 miljoonaa euroa nyt esitettyä korkeammalle tasolle kuin se nyt on taloussuunnitelmassa ja ensi vuoden budjetissa, jotta linjatut kantakaupungin tavoiteverkko ja baanaverkko saadaan valmistumaan tavoiteajassa. On erityisen tärkeää että Itäbaanan kokonaisuus saadaan toteutettua riittävän rivakasti.

Investointibudjetissa on paineita erityisesti Hakaniemenrannan esirakentamisen osalta. Tätä määrärahopainetta ratkottaessa lautakunta katsoo, että on suositeltavaa katsoa ajoituksia ja sopeutusta myös yhdessä kaupunginhallituksen kautta päätettävien projektialueiden esirakentamisen määrärahojen kanssa.

Lisäksi lautakunta toteaa, että käyttötalouden määrärahat on esityksessä mitoitettu erittäin niukasti suhteessa asetettuihin tavoitteisiin, koskien erityisesti uuden AM-ohjelman toteuttamista, investointien suunnittelua ja ylläpidon tehtäviä, samoin kuin ympäristönsuojelun laajoja tehtäviä. Siten lautakunta katsoo, että tätä matalammaksi käyttötalouden menot eivät voi asettua.

Kannattaja: Risto Rautava

24.11.2021

Vastaehdotus 2:

Risto Rautava: Lisäys päätösehdotukseen:

Varmistetaan henkilöstöresurssit rakennusvalvonnan osalta niin, ettei rakennushankkeiden toteutuminen hidastu lupien pitkien käsittelyaikojen takia.

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Risto Rautavan vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 3:

Mia Haglund: Lautakunta edellyttää, että siltojen korjausvelan taittamiseksi tehdään pitkän aikavälin suunnitelma.

Kannattaja: Sami Kuusela

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Mia Haglundin vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 4:

Sami Kuusela: Lautakunta edellyttää, että toimialan talousarvion valmistelun yhteydessä varmistetaan kaupunkiuudistusalueiden ja Vuosaaren alueen laadukkaat kehittämistoimenpiteet ja ehdotettuja määrärahasoja korotetaan.

Kannattaja: Mika Raatikainen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Sami Kuuselan vastaehdotuksen.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Mika Raatikainen

Ei-äännet: 12

Tarik Ahsanullah, Silja Borgarsdottir Sandelin, Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Atte Kaleva, Otso Kivekäs, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Risto Rautava, Laura Rissanen, Saana Rossi, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 0

24.11.2021

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Anni Sinnemäen vastahdotuksen äänin 1 - 12.

14.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Leena Sutela, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 39841
leena.sutela(a)hel.fi
Pekka Tirkkonen, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36637
pekka.tirkkonen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 21.09.2021 § 320

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Esitys

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle liitteinä yksi (käyttötalous) ja kaksi (investoinnit) olevan vuoden 2022 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2022-2024 taloussuunnitelmaehdotuksen perusteluineen, jotka on laadittu kaupunginhallituksen 23.8. hyväksymän vuoden 2022 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022-2024 laatimisohjeiden mukaisesti.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että ehdotuksen tuottavuustoimenpiteisiin sisältyy kaupunginvaltuuston vuoden 2021 talousarviossa linjaamalla tavalla varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentaminen. Ehdotukseen sisältyvät kilpailutettavan palvelutuotannon osuus kokonaispalveluista ja kilpailutuksen periaatteet.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää merkitä tiedoksi liitteenä kolme olevan kaupunginhallituksen 23.8. hyväksymän vuoden 2022 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022-2024 laatimisohjeet.

Samalla lautakunta edellyttää, että ensi vuoden talousarviossa kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle varataan riittävät resurssit nykyisen palvelutason turvaamiseen ja koronan jälkihoidosta aiheutuvien lisäkustannusten kattamiseen.

Lautakunta toteaa, että em. kaupunginhallituksen hyväksymän talousarvioehdotuksen raamin mukainen liitteenä oleva talousarvioehdotus merkitsisi lakisääteisissä kasvatus- ja koulutuspalveluissa merkittäviä tuottavuustoimenpiteitä ja palvelutason heikentämistä nykyisestä toimialan asiakasmäärän kasvaessa. Koronakriisin jälkihoito tulee lisäksi vaatimaan lisäpanostuksia oppimisvajeen paikkaamiseen ja oppilashuoltoon.

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että vuoden 2022 aikana aloitetaan systemaattiset ja laaja-alaiset toimenpiteet, joilla tehdään Helsingistä nykyistä houkuttelevampi työnantaja päteville opettajille kaikilla koulutusasteilla. Ensimmäiseksi lautakunta kehottaa Helsinkiä puuttumaan varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuusongelmiin. Tätä on syytä edistää jo osana ensi vuoden talousarviota.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa myös lasten välisen segregation vähentämisen, turvallisten ja rauhallisten oppimisympäristöjen ja riittävän henkilöstömäärän tärkeyttä. Lautakunta toivoo, että budjetinneuvotteluissa huomioidaan toimialan keskeisiä tavoitteita tukevat talousarvioaloitteet.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Nasima Razmyar: Esitysehdotukseen kohdan 3 jälkeen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle esityslistan liitteinä yksi (käyttötalous) ja kaksi (investoinnit) olevan vuoden 2022 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2022-2024 taloussuunnitelmaehdotuksen perusteluineen, jotka on laadittu kaupunginhallituksen 23.8. hyväksymän vuoden 2022 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022-2024 laatimisohejden mukaisesti.

Samalla lautakunta edellyttää, että ensi vuoden talousarviossa kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle varataan riittävät resurssit nykyisen palvelutason turvaamiseen ja koronan jälkihoidosta aiheutuvien lisäkustannusten kattamiseen.

Lautakunta toteaa, että em. kaupunginhallituksen hyväksymän talousarvioehdotuksen raamin mukainen liitteenä oleva talousarvioehdotus merkitsisi lakisääteisissä kasvatus- ja koulutuspalveluissa merkittäviä tuottavuustoimenpiteitä ja palvelutason heikentämistä nykyisestä toimialan asiakasmäärän kasvaessa. Koronakriisin jälkihoito tulee lisäksi vaatimaan lisäpanostuksia oppimisvajeen paikkaamiseen ja oppilashuoltoon.

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että vuoden 2022 aikana aloitetaan systemaattiset ja laaja-alaiset toimenpiteet, joilla tehdään Helsingistä nykyistä houkuttelevampi työnantaja päteville opettajille kaikilla koulutusasteilla. Ensimmäiseksi lautakunta kehottaa Helsinkiä puuttumaan varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuusongelmiin. Tätä on syytä edistää jo osana ensi vuoden talousarviota.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa myös lasten välisen segregation vähentämisen, turvallisten ja rauhallisten oppimisympäristöjen ja riittävän henkilöstömäärän tärkeyttä. Lautakunta toivoo, että budjettineuvotteluissa huomioidaan toimialan keskeisiä tavoitteita tukevat talousarvioaloitteet.

Kannattaja: Sini Korpinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Nasima Razmyarin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Petra Malin: Poistetaan esitysehdotuksesta toinen kappale: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että ehdotuksen tuottavuustoimenpiteisiin sisältyy kaupunginvaltuuston vuoden 2021 talousarviossa linjaamalla tavalla varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentaminen. Ehdotukseen sisältyvät kilpailutettavan palvelutuotannon osuus kokonaispalveluista ja kilpailutuksen periaatteet."

Korvataan kappale seuraavalla: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kannata varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentamista ja esittää, että kilpailutuksen laajentaminen poistettaisiin vuoden 2022 budjettineuvotteluissa."

Kannattaja: Vesa Korkkula

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan esitysehdotuksesta toinen kappale: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että ehdotuksen tuottavuustoimenpiteisiin sisältyy kaupunginvaltuuston vuoden 2021 talousarviossa linjaamalla tavalla varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentaminen. Ehdotukseen sisältyvät kilpailutettavan palvelutuotannon osuus kokonaispalveluista ja kilpailutuksen periaatteet." Korvataan kappale seuraavalla: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kannata varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentamista ja esittää, että kilpailutuksen laajentaminen poistettaisiin vuoden 2022 budjettineuvotteluissa."

24.11.2021

Jaa-äännet: 10

Ted Apter, Jussi Chydenius, Veli-Pekka Dufva, Nora Grotenfelt, Sini Korpinen, Vesa Lahtinen, Markku Rantahalvari, Nasima Razmyar, Mirita Saxberg, Ozan Yanar

Ei-äännet: 3

Pia Kopra, Vesa Korkkula, Petra Malin

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hylkäsi äänestyksessä Petra Malinin vastaehdotuksen 10-3.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti asiasta Nasima Razmyarin vastaehdotuksen mukaisesti.

14.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.09.2021 § 213

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä liitteen 1 mukaisen ehdotuksen sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmaksi.

Antaessaan ehdotuksensa vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmaksi sosiaali- ja terveyslautakunta totesi samalla, että

A) vuoden 2022 talousarvioesitystä valmisteltaessa ja väestönkasvun mahdollistamaa käyttötalousmenojen kasvua kohdennettaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota ikääntyneen väestön määrän kasvun aiheuttamaan palvelutarpeen kasvuun.

B) erityistä huomiota tulee kiinnittää henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen sekä suomen- että ruotsinkielisessä puolella.

C) talousarvioesityksessä esitetyn ohella vuoden 2022 talousarviossa tulee varautua aiheutuneen hoito- ja palveluvelan purkuun erillisellä määrärahalla.

D) vuoden 2021 tapaan koronan hoidosta aiheutuvia välittömiä kustannuksia tulee tarkastella erillisinä kuluina, jotka tulee pyrkiä kattamaan täysimääräisesti valtion koronanhoitoon suuntamaista määrärahoista.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja johtava controller Mikael Karell olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Daniel Sazonov: Lisäyksenä päätösehdotukseen:

”Antaessaan ehdotuksensa vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmaksi sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa samalla, että

A) vuoden 2022 talousarvioesitystä valmisteltaessa ja väestönkasvun mahdollistamaa käyttötalousmenojen kasvua kohdennettaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota ikääntyneen väestön määrän kasvun aiheuttamaan palvelutarpeen kasvuun.

B) erityistä huomiota tulee kiinnittää henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen sekä suomen- että ruotsinkielisessä puolella.

C) talousarvioesityksessä esitetyn ohella vuoden 2022 talousarviossa tulee varautua aiheutuneen hoito- ja palveluvelan purkuun erillisellä määrärahalla.

D) vuoden 2021 tapaan koronan hoidosta aiheutuvia välittömiä kustannuksia tulee tarkastella erillisinä kuluina, jotka tulee pyrkiä kattamaan täysimääräisesti valtion koronanhoitoon suuntamaista määrärahoista.”

Kannattaja: jäsen Laura Korpinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä puheenjohtaja Daniel Sazonovin vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Laura Korpinen: Lisäyksenä päätösehdotukseen: "Antaessaan ehdotuksensa vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmaksi sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa myös, että kuluja tulee karsia siten, etteivät vieraskielisille annettavat palvelut voi tulla tai laajuudeltaan ylittää muulle väestölle annettavia palveluita, ja laittomasti maassa oleville tarjottavat kulut tulee rajata vain kiireelliseen hoitoon."

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Vastaehdotus 3:

Jäsen Pentti Arajärvi: Talousarvioehdotuksen 9.1 kohdan kolmannen kappaleen loppuun lisätään: "Lasten vanhempien olosuhteet ja niiden muutokset pyritään ottamaan painavasti huomioon lasten aseman ja olosuhteiden arvioinnissa ja tehdään tarvittavat toimet lapsen edun toteuttamiseksi. Sosiaali- ja terveystoimiala pyrkii vaikuttamaan myös muiden toimialojen lapsivaikutuksiin yhteistyöllä ja lausuntoja antaessaan."

Kannattaja: jäsen Sinikka Vepsä

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Pentti Arajärven vastaehdotuksen.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 11

Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Kati Juva, Seija Muuri-
nen, Touko Niinimäki, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoi-
nen, Meri Valkama, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

24.11.2021

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti asiasta hyväksytyjen vastaehdotusten osalta esittelijän ehdotuksesta poiketen.

14.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 21.09.2021 § 149

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Esitys

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että se päättäisi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vuoden 2022 talousarvioehdotuksesta ja vuosien 2022–2024 taloussuunnitelmaehdotuksesta liitteiden 1–2 mukaisesti.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen valmistelun pohjaksi annettu raami merkitsisi nykyisen palvelutason leikkaamista. Muun muassa henkilökunnan palkankorotukset, valmistuvien uusien tilojen vuokrat ja nykyisten tilojen vuokrankorotukset merkitsevät sitä, että raamissa on 2,5 miljoonan euron vajuus.

Lisäksi liikuntapaikkojen kunnossapitovastuiden siirto kaupunkiympäristön toimialalta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle edellyttää noin 4 miljoonan euron lisämäärärahaa siirtyvien vastuiden riittäväksi hoitamiseksi, koska siirtyvien liikuntakiinteistöjen kunto on todennetusti heikompi kuin kaupungin kiinteistöissä keskimäärin. Tästä tarpeesta ainoastaan 1,2 miljoonaa euroa on huomioitu raamissa.

Jotta pelkästään nykyinen palvelutaso voidaan säilyttää, pitää toimialan toimintakatetta alentaa eli menoja lisätä yhteensä 5,3 miljoonaa euroa, mukaan lukien tarvittava kunnossapitomääräraha todennetun arvion mukaan.

Tämän lisäksi lautakunta muistuttaa, että lasten ja nuorten määrä Helsingissä on kasvussa, ja pysyvän toiminnan kehittämiseksi ja palveluiden saatavuuden varmistamiseksi toimialan talousarvion lapsille ja nuorille suunnattuun toimintaan ja avustuksiin tarvitaan siten myös tasokorotus.

24.11.2021

Koronakriisi on iskenyt erityisesti kulttuuriin, liikuntaan sekä lasten ja nuorten toimintaan. Siksi toimialalle tarvitaan vuotuisten käyttömenojen korotusten lisäksi erillinen koronasta toipumiseen suunnattu merkittävä lisämääräraha, jolla voidaan tukea palautumista koronasta. Määräaika-
inen lisämääräraha tulee suunnata lasten ja nuorten hyvinvointierojen kaventamiseen sekä kulttuuri- ja tapahtuma-alan jälleenrakennukseen.

Investointien osalta lautakunta huomauttaa, että erityisesti liikuntapaikkarakentamisen määrärahat ovat suhteessa tarpeeseen olleet liian matalalla tasolla jo vuosia. Tämä johtaa liikuntapaikkojen kunnon heikkenemiseen ja siihen, ettei uusia liikuntapaikkoja voida rakentaa tarpeen mukaisesti.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittääkin pysyvää tasokorotusta liikuntapaikkarakentamiseen, jolloin talousarvion kohdalle ”Liikuntapaikat ja ulkoilualueet” pitäisi raamissa esitetyn 10 miljoonan euron sijaan suunnata vähintään 14 miljoonaa euroa, tarvittavan tasokorotuksen jatkuessa vuosittain

Kruunusillat- ja Hakaniemensilta-hankkeisiin liittyvien alueiden maankäytön edellytysinvestointeihin suunnitellun 6,3 miljoonan euron rahoittamiseen venesatamineen on oltava pääosin erillinen rahoitus, eikä sen tule vähentää liikuntainvestointeihin käytössä olevia määrärahoja.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää, että Töölön kisahallin perusparannus, Suuntimopuiston koulun yhteyteen rakennettava kirjasto ja nuorisotila sekä Rikhardinkadun kirjaston perusparannus pitää toteuttaa nykyisessä talonrakentamisohjelmassa esitettyä aikaisemmin. Lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää, kuten se on jo aiemmin esittänyt, että Harjun nuorisotalo pitäisi lisätä talonrakentamisen rakentamisohjelmaan

Lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta merkitsi tiedoksi seuraavat muut liitteet:

- kaupunginhallituksen vuoden 2022 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022–2024 laattimisoljeet (liite 3)
- rakentamisohjelman, vuokra- ja osakehankintaehdotukset sekä liikuntapaikkarakentamisen ohjelmat vuosille 2022-2031 (liitteet 4–6).

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli talous- ja suunnittelupäällikkö Mika Malmberg. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Kappaleen 1 jälkeen:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen valmistelun pohjaksi annettu raami merkitsisi nykyisen palvelutason leikkaamista. Muun muassa henkilökunnan palkankorotukset, valmistuvien uusien tilojen vuokrat ja nykyisten tilojen vuokrankorotukset merkitsevät sitä, että raamissa on 2,5 miljoonan euron vajuus.

Lisäksi liikuntapaikkojen kunnossapitovastuiden siirto kaupunkiympäristön toimialalta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle edellyttää noin 4 miljoonan euron lisämäärärahaa siirtyvien vastuiden riittäväksi hoitamiseksi, koska siirtyvien liikuntakiinteistöjen kunto on todennetusti heikompi kuin kaupungin kiinteistöissä keskimäärin. Tästä tarpeesta ainoastaan 1,2 miljoonaa euroa on huomioitu raamissa.

Jotta pelkästään nykyinen palvelutaso voidaan säilyttää, pitää toimialan toimintakatetta alentaa eli menoja lisätä yhteensä 5,3 miljoonaa euroa, mukaan lukien tarvittava kunnossapitomääräraha todennetun arvion mukaan.

Tämän lisäksi lautakunta muistuttaa, että lasten ja nuorten määrä Helsingissä on kasvussa, ja pysyvän toiminnan kehittämiseksi ja palveluiden saatavuuden varmistamiseksi toimialan talousarvion lapsille ja nuorille suunnattuun toimintaan ja avustuksiin tarvitaan siten myös tasokorotus.

Koronakriisi on iskenyt erityisesti kulttuuriin, liikuntaan sekä lasten ja nuorten toimintaan. Siksi toimialalle tarvitaan vuotuisten käyttömenojen korotusten lisäksi erillinen koronasta toipumiseen suunnattu merkittävä lisämääräraha, jolla voidaan tukea palautumista koronasta. Määräaika-inen lisämääräraha tulee suunnata lasten ja nuorten hyvinvointierojen kaventamiseen sekä kulttuuri- ja tapahtuma-alan jälleenrakennukseen.

Investointien osalta lautakunta huomauttaa, että erityisesti liikuntapaikkarakentamisen määrärahat ovat suhteessa tarpeeseen olleet liian matalalla tasolla jo vuosia. Tämä johtaa liikuntapaikkojen kunnan heikkenemiseen ja siihen, ettei uusia liikuntapaikkoja voida rakentaa tarpeen mukaisesti.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittääkin pysyvää tasokorotusta liikuntapaikkarakentamiseen, jolloin talousarvion kohdalle ”Liikuntapaikat

24.11.2021

ja ulkoilualueet” pitäisi raamissa esitetyn 10 miljoonan euron sijaan suunnata vähintään 14 miljoonaa euroa, tarvittavan tasokorotuksen jatkuessa vuosittain.

Korvataan kappale 4, seuraavalla:

Kruunusillat- ja Hakaniemensilta-hankkeisiin liittyvien alueiden maankäytön edellytysinvestointeihin suunnitellun 6,3 miljoonan euron rahoittamiseen venesatamineen on oltava pääosin erillinen rahoitus, eikä sen tule vähentää liikuntainvestointeihin käytössä olevia määrärahoja.

Kannattaja: Nina Suomalainen

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen yksimielisesti.

07.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Kirsti Laine-Hendolin, hallintojohtaja, puhelin: 310 87751
kirsti.laine-hendolin(a)hel.fi

Mika Malmberg, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: +358405823381
mika.malmberg(a)hel.fi

Ari Tirri, talouspäällikkö, puhelin: 310 85510
ari.tirri(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 21.09.2021 § 36

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Johtokunta päätti merkitä tiedoksi ja hyväksyä Helsingin kaupungin Palvelukeskus -liikelaitoksen vuoden 2022 talousarvioehdotuksen sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2023-2024 liitteiden 1-5 mukaisesti.

Lisäksi johtokunta linjasi liikelaitoksen tavoitteena olevan nollatulokseen pääsemisen toimintaa tehostamalla ja kaupungin tukipalveluja keskittämällä.

09.09.2021 Palautettiin

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

24.11.2021

Lisätiedot

Sirkka Ilmoniemi, kirjanpitoapäällikkö, puhelin: +358 9 310 27805
sirkka.ilmoniemi(a)hel.fi

Työterveysliikelaitoksen johtokunta 21.09.2021 § 18

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Työterveysliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi vuoden 2022 talousarvioehdotuksen sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2023-2024 liitteiden 1-2 mukaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Tiina Pohjonen

Lisätiedot

Katariina Niemelä, hallintopäällikkö, puhelin: +358931054082
katariina.niemela(a)hel.fi

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta 16.09.2021 § 59

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi Staran talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022 – 2024 liitteen mukaisena.

Johtokunta kiinnittää huomiota, että investointitaso tarkastellaan suhteessa talouskehitykseen ja tuottavuusohjelmaan sekä suoritetaulukossa olevat pinta-alat tarkistetaan perustelutekstin mukaiseksi.

Samalla johtokunta päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

16.09.2021 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään seuraavasti:

Päätösehdotukseen lisätään toinen kappale:

"Johtokunta kiinnittää huomiota, että investointitaso tarkastellaan suhteessa talouskehitykseen ja tuottavuusohjelmaan sekä suoritetaulukossa olevat pinta-alat tarkistetaan perustelutekstin mukaiseksi."

24.11.2021

Johtokunta päätti asiasta esittelijän muutetun esityksen mukaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Simo Aapro, talouspäällikkö, puhelin: 310 76524
simo.aapro(a)hel.fi

Tarkastuslautakunta 14.09.2021 § 78

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä liitteen mukaisen tarkastuslautakunnan ja -viraston talousarvioehdotuksen vuodelle 2022 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2022–2024.

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Timo Terävä

Lisätiedot

Vilma Lamminpää, controller, puhelin: +358931036581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi

24.11.2021

Ärende/5

§ 355

Överskridning av anslag i 2021 års budget

HEL 2021-012101 T 02 02 00

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade att bemyndiga stadsmiljönämnden att överskrida anslag i 2021 års budget enligt följande:

Överskridningarna av anslagen för driftsekonomin uppgår till sammanlagt 8 725 004 euro.

Budgetmomentet 3 10 04 Betalningsandelar till Samkommunerna HRT och HRM

anslag i budgeten 207 818 000 euro

anslaget överskrids med 8 725 004 euro

Föredragande

Stadsstyrelsen

Uppllysningar

Saara Kanto, projektchef, telefon: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

I budgeten 2021 uppgick reserveringarna för betalningsandelen till samkommunen HRT till 205 675 000 euro. Enligt verksamhets- och ekonomiplanen 2021–2023, som HRT:s styrelse godkände 27.10.2020, fakturerar HRT Helsingfors stad för den kommunala andelen på 214 400 004 euro. Överskridningen på 8 725 004 euro är en följd av nedgången i antalet passagerare som coronapandemin orsakat.

Enligt delårsrapporten 2/2021, som HRT:s styrelse behandlade 5.10.2021, har utvecklingen under det innevarande året fortfarande varit på en mycket ostadig grund på grund av coronapandemin. Antalet passagerare, som sjunkit drastiskt på grund av pandemin, har inte återhämtat sig under det innevarande året i enlighet med förväntningarna i budgeten. Verksamhetskostnaderna har anpassats inom de gränser som trafikeringsavtalet medger, medan man ändå samtidigt

24.11.2021

har strävat efter att bevara trafikens servicenivå. Å andra sidan har särskilt höjningen av priserna på bränslen och övrig energi ökat kostnaderna för trafikeringen. Det är sannolikt att antalet passagerare och försäljningen kommer att bli lägre än uppskattningarna. Statens coronastöd till HRT på 69,3 miljoner euro förväntas inte täcka hela det uppkomna underskottet. Räkenskapsperiodens resultat beräknas utvisa ett underskott på 17,9 miljoner euro.

Anslaget bör få överskridas med 8 725 004 euro.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Saara Kanto, projektchef, telefon: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

För kännedom

Affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten
Kymp/förvaltnings- och stödtjänster

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 798

HEL 2021-012101 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa kaupunkiympäristölautakunnan ylittämään vuoden 2021 talousarvioon merkityt määrärahat seuraavasti:

Käyttötalouden määrärahojen ylitys on yhteensä 8 725 004 euroa.

Ta-kohta 3 10 04 HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet määräraha talousarviossa 207 818 000 euroa
määrärahan ylitys 8 725 004 euroa

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277

24.11.2021

Ärende/5

---

saara.kanto(a)hel.fi

24.11.2021

Ärende/6

§ 356

Arrendeprinciper för vissa tomter (Skomakarböle och Hertonäs)

HEL 2021-009795 T 10 01 01 02

Beslut

Stadsfullmäktige fastställde arrendeprinciper

- för bostadstomterna (AK) 40175/3 och (A) 40226/2 som ingår i detaljplaneändring nr 12243 i Skomakarböle, samt
- för bilplatstomten (LPA) 43057/13 som ingår i detaljplaneändring nr 10081 i Hertonäs, fram till 31.12.2080 i enlighet med bilaga 1.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Vuokrauseriaatteet Suutarila ja Herttoniemi
- 2 Suutarila, sijaintikarta ja ote ajantasa-asemakaavasta
- 3 Herttoniemi, sijaintikarta ja ote ajantasa-asemakaavasta

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Bostadstomterna 40175/3 och 40226/2 i Skomakarböle

Uppgifter om detaljplanen

Stadsfullmäktige godkände 14.1.2015 (§ 21) detaljplaneändring nr 12243. Detaljplaneändringen vann laga kraft 6.3.2015. Tomten 40175/3 hör till ett kvartersområde för flervåningshus (AK). Tomten har en byggrätt på 2 000 m² vy och en yta på ungefär 2 277 m². Tomtens adress är Brandmusgränden. Tomten har ännu inte förts in i fastighetsregistret.

I samma detaljplan ingår tomten 40226/2, som hör till ett kvartersområde för bostadshus (A). Tomten har en byggrätt på 4 000 m² vy och en yta på ungefär 5 279 m². Tomtens adress är Brobyparksstigen.

En karta över läget och ett utdrag ur detaljplanen finns som bilaga 2.

Beslut om reservering

Stadsstyrelsen beslutade 9.12.2019 (§ 847) reservera tomten 40175/3, som hör till ett kvartersområde för flervåningshus, för stadsmiljösektorns bostadsproduktionstjänst (ATT) för planering och byggande av bostadsrättsbostäder fram till 31.12.2021. Reserveringen gjordes på det villkor att de nuvarande arrendeavtalen för området ändras eller avslutas innan det planerade projektet kan genomföras.

Stadsstyrelsen reserverade 5.11.2018 (§ 691) tomten 40226/2, som hör till ett kvartersområde för bostadshus för ATT för planering av bostadsrättsbostäder fram till 31.12.2020. Reserveringen gjordes på det villkor att de nuvarande arrendeavtalen för området ändras eller avslutas och byggnaderna/konstruktionerna på området (en carport) rivs eller flyttas innan det planerade projektet kan genomföras. Enligt reserveringsvillkoren ska den som reserverar tomten dessutom tillsammans med planläggningstjänsten undersöka och försäkra sig om att planen är finansiellt genomförbar.

Arrendeprinciper

Jämförelsedata

Stadsfullmäktige har 9.9.2020 (§ 197) godkänt arrendeprinciper för tomten 40094/14 i kvartersområdet för byggnader för social verksamhet och hälsovård (YS) som ingår i detaljplaneändring nr 9419 utgående från att årsarrendet bestäms så att poängtalet 100 för det officiella levnadskostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras av minimipriset 28 euro per kvadratmeter våningsyta (nuvärde 7/2021 cirka 564 euro) för hyresbostadsproduktion med statligt understöd (långfristigt räntestöd). En rabatt på 20 % på arrendet beviljades så länge som en del av det statliga bostadslånet för boendeenheten på tomten återstår att amortera eller så länge som staten betalar räntegottgörelse (räntestöd) på lån som beviljats för bostadsproduktionen på tomten. Arrendetiden löper ut 31.12.2080.

Årsarrende och arrendetid

Med beaktande av ovan nämnda jämförelsedata, tomternas läge och Finansierings- och utvecklingscentralens för boendet (ARA) beslut från 14.7.2021 om maximipriset på tomterna föreslås följande.

För tomter med statligt stöd tas 80 % av årsarrendet ut så länge som statligt bostadslån för bostadsproduktionen på tomten återstår att amortera eller så länge som staten betalar räntegottgörelse (räntestöd,

ARA-nedsättning) på lån som beviljats för bostadsproduktionen på tomten.

Årsarrendet för bostadstomterna (AK) 40175/3 och (A) 40226/2 eller tomterna som bildas av dem bestäms så att poängtalet 100 för det officiella levnadskostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras av minimipriset 27 euro per kvadratmeter våningsyta för produktion av bostadsrättsbostäder med statligt stöd (långfristigt räntestöd). Det kalkylmässiga priset per kvadratmeter våningsyta för tomten blir enligt förslaget cirka 544 euro utan ARA-nedsättningen och cirka 435 euro med ARA-nedsättningen beaktad i prisnivån 2/2021 (index 20,15). Arrendets teoretiska effekt på boendekostnaderna uppgår i den angivna prisnivån till cirka 1,74 euro/m² bostadsyta i månaden med ARA-nedsättningen beaktad.

Bostadskomplement som byggs utöver den våningsyta som anges i detaljplanen beaktas enligt förslaget inte då arrendet bestäms.

Enligt stadsfullmäktiges beslut 1.10.1980 (ärende 18) ska årsarrendet för bostadstomter motsvara 4 % och årsarrendet för andra tomter 5 % av det kalkylmässiga tomtpriset baserat på tomtens huvudsakliga användningsändamål.

Arrendetiden är cirka 60 år, så att arrendetiden börjar från ett datum som bestäms senare och går ut 31.12.2080.

Bilplatstomten 43057/13 i Hertonäs

Uppgifter om detaljplanen

Enligt detaljplaneändring nr 10081, som godkändes av miljöministeriet 3.9.1993 och vann laga kraft 24.9.1993, hör tomten 43057/13 till ett kvartersområde för bilplatser (LPA). Tomten har en yta på 2 740 m² och den är belägen på Snickaregatan 7. Tomten har ännu inte förts in i fastighetsregistret.

En karta över läget och ett utdrag ur detaljplanen finns som bilaga 3.

Bakgrundsuppgifter

I kvarteret 43057 gäller förutom detaljplaneändringen som vann laga kraft år 1993 även detaljplaneändring nr 12366, som stadsfullmäktige har godkänt 14.11.2018 (§ 374) och som har vunnit laga kraft 9.12.2020. Ändringen i detaljplanen gäller två bostadstomter (AK, 43057/11 och 16) i västra delen av Snickaregatans kvarter. Enligt detaljplanen ska de bilplatser som i enlighet med detaljplanen och bygglovbetjäna dessa bostadstomter placeras under jorden på en egen tomt eller på LPA-området i kvarteret 43057. Det är meningen att bygg-

24.11.2021

gandet av den privatägda bostadstomten (AK) 43057/16 börjar inom kort. Bostadsprojektet kommer att placera tio bilplatser på tomten (LPA) 43057/13. Bilplatstomten (LPA) 43057/13 har inte reserverats separat.

Arrendeprinciper

Årsarrendet för bilplatstomten (LPA) i Herttonäs fastställs enligt etablerad praxis så att poängtalet 100 för det officiella levnadskostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras av priset 1 euro per kvadratmeter tomtyta (nuvärde 20,15 euro/index 2015).

Enligt stadsfullmäktiges beslut 1.10.1980 (ärende 18) ska årsarrendet för bostadstomter motsvara 4 % och årsarrendet för andra tomter 5 % av det kalkylmässiga tomtpriset baserat på tomtens huvudsakliga användningsändamål.

Arrendetiden är cirka 60 år, så att arrendetiden börjar från ett datum som bestäms senare och går ut 31.12.2080.

Befogenheter

I enlighet med 7 kap. 1 § 8 punkten i förvaltningsstadgan fastställer stadsfullmäktige allmänna arrendeprinciper för arrendeavtal på över 30 år.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Vuokrauseriaatteet Suutarila ja Herttoniemi
- 2 Suutarila, sijaintikarta ja ote ajantasa-asemakaavasta
- 3 Herttoniemi, sijaintikarta ja ote ajantasa-asemakaavasta

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

Stadsmiljönämnden

Beslutshistoria

24.11.2021

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 844

HEL 2021-009795 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto vahvistaa

- Suutarilassa sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12243 sisältyvien asuntonttien (AK) 40175/3 ja (A) 40226/2 sekä
- Herttoniemessä sijaitsevan asemakaavan muutokseen nro 10081 sisältyvän autopaikkatontin (LPA) 43057/13 vuokrausperiaatteet 31.12.2080 saakka liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.09.2021 § 494

HEL 2021-009795 T 10 01 01 02

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- että Suutarilassa sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12243 sisältyvien asuntonttien (AK) 40175/3 ja (A) 40226/2 vuokrausperiaatteet vahvistetaan 31.12.2080 saakka liitteen 1 mukaisesti.
- että Herttoniemessä sijaitsevan asemakaavan muutokseen nro 10081 sisältyvän autopaikkatontin (LPA) 43057/13 vuokrausperiaatteet vahvistetaan 31.12.2080 saakka liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Minja Mehtälä, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 76012
minja.mehtala(a)hel.fi

Jessina Haapamäki (Herttoniemen asiat), kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 1904975
jessina.haapamaki(a)hel.fi

24.11.2021

Ärende/7

§ 357

Arrendeprinciper för en bostadstomt (Storskog, Jakobacka, tomten 41216/6)

HEL 2021-007660 T 10 01 01 02

Beslut

Stadsfullmäktige fastställde arrendegrunderna för bostadstomten (A) 41216/6, eller de tomter som bildas av den, i Helsingfors stads 41 stadsdel (Storskog) i enlighet med bilaga 1.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Vuokrauseriaatteet
- 2 Sijaintikarta
- 3 Asemakaavakarta

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
Reserveringstagaren

Bilagor till utdrag
Förslagstext
Kommunalbesvär, fullmäktige
Bilaga 1

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Reserveringsbeslut som gäller området

Fastighetsnämnden har 28.1.2016 (27 §) berättigat fastighetskontorets lokalcentral att bereda utvecklingen av centrala Jakobacka genom en projektallians.

24.11.2021

Stadsstyrelsen beslutade 2.5.2016 (427 §) reservera området för partnerskapsplanläggning och planering av bostadsprojekt fram till 31.12.2018 bl.a. på följande villkor:

- bostäderna som byggs på området och fördelningen av dem ska vara mångsidig, med hänsyn till marknadsläget
- fastighetsnämnden väljer vem som tar emot reserveringen genom ett separat beslut på samma gång som man fattar beslutet om projektet för utveckling av centrala Jakobacka
- den som tar emot reserveringen är skyldig att iaktta de allmänna reserveringsvillkoren.

Fastighetsnämnden beslutade 16.6.2016 (282 §) reservera området för NCC Oy och Optiplan Oy tillsammans fram till 31.12.2018 på det villkor att reserveringen börjar gälla efter att upphandlingsavtalet om utveckling av centrala Jakobacka har undertecknats.

Stadsmiljönämnden ändrade 26.9.2017 (121 §) de reserverade områdena på så sätt att området utvidgades från det ursprungliga med det område som framgår i beslutets bilaga (ett tredje kvarter lades till det reserverade området).

Chefen för teamet bostadstomter har 6.3.2018 (64 §) godkänt NCC Suomi Oy, Optiplan Oy, Bonava Suomi Oy och Avain Yhtiöt Oy som samarbetsparter. Samarbetsparterna bör iaktta dessa reserveringsbeslut samt villkoren i dessas preciserande beslut.

Tomtchefen har sedermera fortsatt reserveringen av tomten 41216/6 fram till 31.12.2019 enligt de tidigare villkoren 6.2.2019 (8 §) samt fram till utgången av 2020 med beslut 13.12.2019 (95 §).

Genom beslut 3.2.2021 (5 §) beslutade tomtchefen att fortsätta reservera tomten ända till 31.12.2021 enligt följande:

- Tomten 41216/6 har reserverats åt Avain Yhtiöt Oy (FO-nummer 2308788-2, nytt reserveringsnummer A1141-842).
- På tomten ska det uppföras hyresbostäder, antingen oreglerade och fritt finansierade och/eller med statligt kortfristigt räntestöd (10 år) och/eller hyresbostadsproduktion med lånegaranti.

Detaljplan och tomtuppgifter

Enligt detaljplaneändring nr 12495 ("Jakobackas hjärta"), som godkändes av stadsfullmäktige 29.8.2018 och vann laga kraft 24.10.2018, utgör tomten 41216/6 kvartersområde för bostadshus (A). Tomtens byggrätt är 4 000 m² vy.

24.11.2021

På första våningen får man bygga affärs-, kontors-, eller arbetslokaler. På tomten har det anvisats en byggnadsyta för bilförvaring, på den får byggas carport (a) utan hinder av den bestämda våningsytan. På området får byggas lagerutrymmen samt utrymmen för avfallshantering och teknisk service.

Tomten har en yta på 5 338 m² och adressen är Jakobbackastigen 8/Klapperstensstigen 6. Tomten fördes in i fastighetsregistret 24.3.2021.

Lokaliseringskartan finns som bilaga 2. Ett utdrag ur detaljplaneändringen finns som bilaga 3.

Uppgifter om marken

Enligt tillgängliga uppgifter har det inte på arrendområdet tidigare bedrivits verksamhet som kan ha orsakat förorening av mark eller grundvatten.

Byggherren sanerar marken på tomterna i samband med byggandet så att de uppnår nivån som krävs för bostadsbyggande. Staden ersätter byggherren för de utgifter för marksanering som överskrider de sedvanliga kostnaderna för markbyggnad. I fråga om rengöringsåtgärderna och kostnadsfördelningen följs stadens vedertagna praxis.

Arrendeprinciper

När arrendeprinciperna bestämdes har man tagit hänsyn till en mall för priszoner vilken stämmer överens med det värde på tomt 41216/6 som fastställts i en opartisk värdering. Härigenom har en enhetlig och konsekvent prissättning eftersträvat. Värderingsinstrumentet ingår i det bifogade materialet.

Årsarrendet för bostadstomten (A) 41216/6 eller tomterna som bildas av den bestäms så att poängtalet 100 för det officiella levnadskostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras minst av priset 25 euro per kvadratmeter bostadsvåningsyta. Arrendets teoretiska effekt på boendekostnaderna uppgår då i den angivna prisnivån till cirka 2,02 euro/m² bostadsyta i månaden på tomten.

Affärslokaler på marknivå, butiker, utställningslokaler, kontor eller motsvarande utrymmen som eventuellt byggs på tomten beaktas på samma sätt som bostäder då arrendet bestäms.

Bostadskomplement som byggs utöver den våningsyta som anges i detaljplanen beaktas inte då arrendet bestäms.

24.11.2021

Ärende/7

Enligt stadsfullmäktiges beslut 1.10.1980 (ärende 18) ska årsarrendet för bostadstomter motsvara 4 %, bestämt enligt tomtens huvudsakliga användningsändamål.

Arrendetiden är ca 60 år, så att arrendetiden går ut 31.12.2080.

Befogenheter

Enligt 7 kap. 1 § 8 punkten i förvaltningsstadgan fastställer stadsfullmäktige allmänna arrendeprinciper för arrendeavtal på över 30 år.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Vuokrauseriaatteet
- 2 Sijaintikartta
- 3 Asemakaavakartta

Bilagematerial

- 1 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 17 p)

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
Reserveringstagaren

Bilagor till utdrag
Förslagstext
Kommunalbesvär, fullmäktige
Bilaga 1

För kännedom

Stadsmiljönämnden

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 843

HEL 2021-007660 T 10 01 01 02

Päätös

24.11.2021

Ärende/7

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto vahvistaa Helsingin kaupungin 41. kaupunginosassa (Suurmetsä) sijaitsevan asuntontin (A) 41216/6 tai siitä muodostettavien tonttien vuokrausperiaatteet liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 14.09.2021 § 460

HEL 2021-007660 T 10 01 01 02

Jakomäenpolku 8

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunki vahvistaa Helsingin kaupungin 41. kaupunginosassa (Suurmetsä) sijaitsevaan asemakaavan muutokseen nro 12495 merkityn asuntontin (A) 41216/6 tai siitä muodostettavien tonttien vuokrausperiaatteet liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Mia Kajan, erityisasiantuntija, puhelin: 310 15820
mia.kajan(a)hel.fi

§ 358

Projektplan för Sörnästunneln

HEL 2020-010913 T 08 00 07

Beslut

Stadsfullmäktige godkände projektplan för Sörnästunneln och genomförandet av den i etapper enligt följande:

A

I första etappen byggs den norra betongdelen av Sörnästunneln samt de underjordiska strukturerna för körramperna från Fiskehamnen till Böle i samband med ombyggnaden av spårvägen och Hermanstads strandväg 2022–2024. Kostnadskalkylen för den första etappen är 50 miljoner euro enligt kostnadsnivån i augusti 2021.

B

I andra etappen fortsätter man bereda planeringen och genomförandet av slutdelen av Sörnästunneln och kostnadskalkylen för andelen tas upp för separat beslut.

I den fortsatta planeringen fäster man särskild vikt vid planeringen av tunnelns öppningar och hur de passar in i stadsmiljön.

Man satsar på trivseln och smidigheten i fotgängar- och cykeltrafiken genom att planera övergångsbroarna över Sörnäs strandväg så att de är smidiga särskilt för cykeltrafiken.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningsklämmor:

1 Stadsfullmäktige förutsätter att man utreder om avfartsramp från tunneln kan bli uppvärmda så att det är möjligt att bygga brantare rampar som då blir kortare och på så sätt tar mindre utrymme. (Marko Kettunen)

2 Stadsfullmäktige förutsätter att man reder ut möjligheterna hur genomförandet av planeringen av spårvägen Hertonäs-Böle-Mejlans, dvs. Joker 0, kan inledas redan innan tunneln har blivit färdig. (Pilvi Torsti)

Behandling

Förslag om återremiss

Ledamoten Anni Sinnemäki understödd av ledamoten Titta Hiltunen föreslog att stadsfullmäktige återremitterar ärendet till stadsstyrelsen för ny beredning enligt följande:

Projektplanen för Sörnästunneln återremitteras för ny beredning utgående från att man planerar en lösningshelhet för Tågvägen, där trafiken löper på ytplanet och spårvägslinjen Hertonäs-Böle-Mejlans, dvs. den så kallade Joker 0, kan byggas.

Motivering för återremitteringen:

Planen som nu behandlas grundar sig på antagandet att biltrafiken i början av Gustav Vasas väg vid Lahtisvägen i varje fall ökar med 6 000 bilar, dvs. 13 %, fram till 2030. Lösningen i planen ökar trafiken på samma ställe med nästan 10 000 bilar. Ökningen i biltrafiken sker inte automatiskt, utan beror på utbyggnaden av leder för biltrafik, och med det kan man i sin tur alltid motivera nya leder.

Enligt modellgranskningen ökar antalet resor med personbilar i och med Sörnästunneln med cirka 1 900 resor per dygn. På motsvarande vis minskar det sammanlagda antalet resor i kollektivtrafiken med 1 000 resor och i gång- och cykeltrafiken med 600 resor per dygn på grund av tunneln. Enligt trafikmodellen ökar bilarnas färdmedelsandel i och med Sörnästunneln med cirka 0,08 procentenheter. Projektet fjärrmar alltså staden från målen i Helsingfors stadsstrategi om en ökad färdmedelsandel för hållbara transportsätt och minskade utsläpp. Sörnästunneln ökar antalet bilar med 1 000 bilar på Brobergskajen, med 800 bilar på Hagnäskajen och med 1 700 bilar på Esplanaden. Det här innebär mera bilar, buller och hälsovådliga finpartiklar i många bostadsområden och i centrumområdet, där en trivsamt miljö som är lämplig för fotgängare borde vara utgångspunkten.

I korsningen av Tavastvägen och Vasagatan ökar tunneln trafikmängden på så sätt att vi behöver ytterligare en bro för bilar för hundratals miljoner, som åter ökar trafikmängden.

Med tunneln försöker man framför allt lösa problemen i det omfattande korsningsområdet mellan Österleden, Tågvägen och Sörnäs strandväg, så att det uppstår ett bättre stadsrum. Målet är bra, men kan uppnås utan en tunnel. Ett villkor i tävlingen som ordnades för området var en tunnel, som förslagen ska grunda sig på. På det här sättet fick vi lösningar som grundar sig på en tunnel, men inga planer utan en tunnel. Vi behöver nu en sådan plan.

I Tågvägens omgivning löper det största trafikflödet mellan Österleden och Sörnäs strandväg. Om det här trafikflödet lyfts till en annan nivå i likhet med det vinnande bidraget för Tågvägen är den resterande trafikvolymen mindre än 20 000 fordon mellan norr och söder (Hermanstads strandväg-Sörnäs strandväg) och i samma storleksklass mellan öster och väster (Österleden-Tågvägen-Industrigatan). Lösningarna där trafikflödena möts på planet är helt omöjliga med dessa volymer, även om en spårvagn löper på gatan. Exempelvis i korsningen av Backasgatan och Sturegatan kör över 20 000 bilar i en riktning och över 30 000 bilar i den andra riktningen och antalet bilar som svänger är stort. En lösning som inte grundar sig på en tunnel ska därför tas fram för Tågvägen. Det kan till exempel vara en sådan lösning där en del av trafiken på Hermanstads strandväg löper längs Gamla Vintervägen, som rätas ut genom den nuvarande parkeringsplatsen till Bryggerigatan och vidare till Sörnäs strandväg utan 90 graders kurvor. På det här sättet uppstår en vanlig korsning som liknar situationen på Backasgatan, där det finns trafikljus. Även andra lösningar kan väl hittas, då utgångspunkten är att biltrafikens volym inte ökar.

Priset för Sörnästunnelns norra mynning har ökat med hela 70 % jämfört med detaljplanen, vilket är en större ökning än till exempel för Västmetron. I fråga om kilometerpriset håller det alltså på att bli det dyraste trafikprojektet i hela regionen och oproportionerligt dyrt i förhållande till trafiknyttan.

Av dessa orsaker återremitteras projektplanen för Sörnästunneln för ny beredning utgående från att man planerar en lösning för Tågvägens omgivning där trafiken i riktningen norr-söder löper på ytplanet exempelvis såsom här redogörs, och spårvagnslinjen Hertonäs-Böle-Mejlans kan byggas. Samtidigt utreds möjligheten att ändra tunnelreserveringen så att den slutar vid Gustav Vasas väg i norr, vilket också underlättar trafikproblemen i korsningen av Hermanstads strandväg och Tavastvägen. Den här tunneln kan byggas senare, om det visar sig vara nödvändigt.

Ledamoten Mika Ebeling föreslog att stadsfullmäktige återremitterar ärendet till stadsstyrelsen för ny beredning så att man som ett alternativ till Sörnästunneln bereder en modell där Tavastvägen öppnas för personbilstrafik. Behovet av Sörnästunneln bedöms på nytt efter denna beredning.

Ledamoten Ebelings motförslag understöddes inte, varvid det förföll.

2 Omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter, NEJ-förslag: Ärendet återremitteras för ny beredning med stöd av ledamoten Anni Sinnemäkis motive-ring.

Ja-röster: 48

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Maaret Castrén, Mika Ebeling, Oona Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Eveliina Heinälouma, Fardoos Helal, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Otto Meri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Mikko Paunio, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Seida Sohrabi, Nina Suomalainen, Pilvi Torsti, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Nej-röster: 37

Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Timo Harakka, Titta Hiltunen, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Laura Kolehmainen, Eeva Kärkkäinen, Noora Laak, Anna Lemström, Minna Lindgren, Ajak Majok, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Hannu Oskala, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Pekka Sauri, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Aino Tuominen, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Feniks Willamo

Stadsfullmäktige beslutade fortsätta behandlingen av ärendet.

Stadsfullmäktige godkände stadsstyrelsens förslag.

Hemställningsklämmor

Ledamoten Mikael Jungner understödd av ledamoten Oona Hagman föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man utreder möjligheten att göra områdeshelheten som består av Sörnäs, Södervik, Byholmen, Sumparn, Knekten och Arabiastranden till ett sparkcykelvänligt område.

Den av ledamoten Jungner föreslagna hemställningsklämman hänförde sig inte till det ärende som behandlas, och den togs därför inte upp till omröstning.

Ledamoten Marko Kettunen understödd av ledamoten Nuutti Hyttinen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man utreder om avfartsramper från tunneln kan bli uppvärmda så att det är möjligt att bygga brantare ramper som då blir kortare och på så sätt tar mindre utrymme.

Ledamoten Otso Kivekäs understödd av ledamoten Laura Korpinen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man reder ut möjligheterna hur byggandet av spårvägen Hertonäs-Böle-Mejlans, dvs. Joker 0, kan inledas redan innan tunneln har blivit färdig.

Ledamoten Pilvi Torsti understödd av ledamoten Eveliina Heinäluoma föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man reder ut möjligheterna hur genomförandet av planeringen av spårvägen Hertonäs-Böle-Mejlans, dvs. Joker 0, kan inledas redan innan tunneln har blivit färdig.

Omröstningsordning

Hemställningsklämmarna togs särskilt upp till omröstning.

3 Omröstningen

Ledamoten Kettunens förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att man utreder om avfartsramper från tunneln kan bli uppvärmda så att det är möjligt att bygga brantare ramper som då blir kortare och på så sätt tar mindre utrymme.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 45

Outi Alanko-Kahiluoto, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Nora Grotenfelt, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Timo Harakka, Nuutti

24.11.2021

Hyttinen, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Eeva Kärkkäinen, Minna Lindgren, Teija Makkonen, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Johanna Nuorteva, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Mikko Paunio, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Pirkko Ruohonen-Lerner, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Aino Tuominen, Tuomas Tuomi-Nikula, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

Blanka: 40

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Maaret Castrén, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Oona Hagman, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Hella, Titta Hiltunen, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Elina Kauppila, Laura Kolehmainen, Noora Laak, Heimo Laaksonen, Anna Lemström, Ajak Majok, Otto Meri, Seija Muurinen, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Pia Pakarinen, Sanna-Leena Perunka, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Seida Sohrabi, Nina Suomalainen, Erkki Tuomioja, Maarit Vierunen, Feniks Willamo

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Marko Kettunens förslag till hemställningskläm.

4 Omröstningen

Ledamoten Kivekäs förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att man reder ut möjligheterna hur byggandet av spårvägen Hertonäs-Böle-Mejlans, dvs. Joker 0, kan inledas redan innan tunneln har blivit färdig.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 36

Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Fatim Diarra, Mia Haglund, Timo Harakka, Titta Hiltunen, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Laura Kolehmainen, Sini Korpinen, Eeva Kärkkäinen, Noora Laak, Anna Lemström, Minna Lindgren, Ajak Majok, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Hannu Oskala, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Pekka Sauri, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Aino Tuominen, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Feniks Willamo

24.11.2021

Nej-röster: 13

Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Atte Kaleva, Marko Kettunen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Heimo Laaksonen, Matias Pajula, Mika Raatikainen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Nina Suomalainen, Juhana Vartiainen

Blanka: 36

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Eva Biaudet, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Maaret Castrén, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Teija Makkonen, Otto Meri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Mikko Paunio, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Seida Sohrabi, Pilvi Torsti, Maarit Vierunen

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Otso Kivekäs förslag till hemställningskläm.

5 Omröstningen

Ledamoten Torstis förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att man reder ut möjligheterna hur genomförandet av planeringen av spårvägen Hertonäs-Böle-Mejlans, dvs. Joker 0, kan inledas redan innan tunneln har blivit färdig.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 68

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Maaret Castrén, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Juha Hakola, Timo Harakka, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Elina Kauppila, Laura Kolehmainen, Sini Korpinen, Eeva Kärkkäinen, Noora Laak, Heimo Laaksonen, Anna Lemström, Minna Lindgren, Ajak Majok, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Seida Sohrabi, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Aino Tuominen, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Feniks Willamo

24.11.2021

Nej-röster: 1
Laura Korpinen

Blanka: 16
Sirpa Asko-Seljavaara, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Jussi Halla-aho, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Teija Makkonen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Anni Sinnemäki, Juhana Vartiainen

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Pilvi Torstis förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Hanksuunnitelma tekninen
- 2 Tunneliasemapiirros
- 3 Liikennesuunnitelma suuaukot
- 4 Tyypipoikkileikkaukset
- 5 Havainnekuvat
- 6 Vaikutusten arviointi
- 7 Hankearviointitaulukko
- 8 Selvitys pohjoisesta suuaukosta
- 9 Toimivuustarkastelut
- 10 Yritysvaikutusten arviointi
- 11 Lausunnot
- 12 Vuorovaikutusraportti
- 13 Sörnäistentunnelin päätöksenteon yhteydessä esitetyt kirjalliset kysymykset ja niihin annetut vastaukset(006)

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag	Bilagor till utdrag
Samkommunen Helsingforsregionens trafik	Förslagstext
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland	Förslagstext
Trafikledsverket	Förslagstext
Helsingfors Hamn Ab	Förslagstext
Helsingin seudun kuljetusyrittä-	Förslagstext

jät r.y.
Företagarna i Helsingfors Förslagstext

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Tidigare beslut

De trafiklösningar som planerats för närmiljön kring Fiskehamnens metrostation har baserat sig på att Sörnästunnelns byggs ända sedan delgeneralplanen för Fiskehamnen. I Helsingfors generalplan finns en reservation för en tunnelförbindelse mellan Hermanstads strandväg och Sörnäs strandväg.

De trafikplaner som utarbetats i samband med detaljplanerna 12070 (6.6. 2012) och 12438 (8.11. 2017) för Fiskehamnen och därmed även bredden på gatuområdena utgår ifrån att Sörnästunneln byggs. Gatuplanen för den södra delen av Hermanstads strandväg, Verkstadsgatan och Leogatan (20.10.2015) har utarbetats och gatorna har i genomsnitt realiserats utifrån dessa planer.

Stadsfullmäktige godkände 29.8.2018 detaljplanen för Sörnästunneln (nr 12162). I detaljplanen anvisas en reservering för en biltrafiktunnel mellan Sörnäs strandväg och Hermanstads strandväg. I planen anvisas dessutom platser för schakten som leder upp till marken och för teknikbyggnader samt krav på stadsbilden.

I budgeten för 2021 som stadsfullmäktige godkände 9.12.2020 antecknades att man förbereder sig på att bygga Sörnästunneln i slutet av det tioåriga trafikinvesteringsprogrammet och delvis som förutsättningsinvestering enligt tidtabellen för spårvägen Fiskehamnen-Böle.

Allmänt om Fiskehamnens område

Fiskehamnen har för närvarande cirka 8 000 invånare. Efter att Fiskehamnen står klar, uppskattningsvis i slutet av 2030-talet, uppskattas området ha cirka 30 000 invånare och över 10 000 arbetstillfällen.

I nuläget är Hermanstads strandväg en del av huvudgatunätet som för enar Gustav Vasas väg och Sörnäs strandväg. Trafikregleringarna kring Fiskehamnens metrostation och shoppingcentret Redi har planerats utifrån Sörnästunneln och målet har varit att betona vikten av fotgängare. Avsnittet vid Hermanstads strandväg har 1+1 körfält och i mitten av gatan finns en reservation för spårväg. I och med det växande området, den kommande spårvägen och den ökade busstrafiken kom-

24.11.2021

mer det redan nu rikliga antalet fotgängare att öka. Det här står i strid med genomfartstrafiken som i dagsläget leds genom området. Den rikliga fotgängartrafiken och de låga körhastigheterna gör det rätt säkert och smidigt att korsa gatan. Men å andra sidan får övergångsställena utan trafikljus biltrafiken att bilda köer och saktar därmed upp även busstrafiken. Motortrafikens rutt från öster till Fiskehamnen är ologisk i dagsläget. Biltrafiken leds via Tågvägen och Brädgårdsgatan, eftersom Tågvägens korsningsområde har en kapacitet och ett för kort blandningsområde som inte möjliggör styrning av biltrafiken till Fiskehamnen direkt ner från Brändö bro till Sörnäs strandväg. Därmed belastar biltrafiken till Fiskehamnen från östlig riktning både Tågvägen och Brädgårdsgatan, vilket i sin tur förhindrar en utveckling av smidigare och säkrare arrangemang för cykeltrafiken.

I enlighet med Generalplan 2016 är syftet att göra Fiskehamnen till ett affärs- och servicecentrum och en del av innerstaden. I fråga om affärs- och servicecentrumet eftersträvas ett promenadvänligt område. Området med innerstadsbeteckningen utvecklas på de villkor som hållbara färdmedel, särskilt gång och cykeltrafik, ställer. För Fiskehamnsområdet och dess omgivning har det planerats en helhetslösning för att uppnå målen som ställts upp för området i fråga om tillväxt, funktionalitet samt trygghet och hälsa. I den här helhetslösningen Sörnästunneln, som dels också tillåter den fortsatta planeringen och genomförandet av andra åtgärder.

Sörnästunneln

Sörnästunneln är en 1,6 km lång tunnel med 1+1 körfält för biltrafik. Tunneln förenar Hermanstads strandväg och Sörnäs strandväg och för den långväga genomfartstrafiken under mark. I och med Sörnästunneln blir Hermanstads strandväg en regional matargata istället för en huvudgata i tunnelavsnittet. Detta innebär mindre trafik- och körfältsmängder, en trevligare miljö för promenad- och cykeltrafik samt en minskad hindereffekt av gatan. Tunneln säkerställer att biltrafiken löper smidigt i nord-sydlig riktning då Fiskehamnens område byggs upp, i synnerhet området mellan Fiskehamnens metrostation och shoppingcentret Redi blir lugnare då genomfartstrafiken försvinner. Tunnelavsnittet minskar även trafikens buller- och utsläppsolägenheter. I konsekvensbedömningarna är hastighetsbegränsningen i Sörnästunneln 50 km/h. Hastighetsbegränsningen på gatorna ovan mark är 30–40 km/h.

Sörnästunnelns körramper ligger i norr vid Hermanstads strandväg söder om Gäddviksgatan och i söder vid Sörnäs strandväg söder om Vilhelmsbergsgatan. De öppna rampernas längd i båda ändorna är cirka 190 m. Den södra betongtunnelns längd är cirka 290 m och den norra cirka 150 m. Bergtunnelns andel är cirka 800 m. Sörnästunnelns pro-

gnostiserade trafikmängd med trafikprognosen för 2030 är cirka 17 000 fordon/dygn. I tunneln är specialtransporter eller transporter av farliga ämnen inte tillåtna.

Hermanstads strandväg byggs om i samband med byggandet av Fiskehamnens spårväg. Efter Fiskehamnens spårväg har byggts och Hermanstads strandväg byggts om har Hermanstads strandväg i huvudsak 2+2 körfält och de yttersta körfälten anvisas för buss-, gods- och taxitrafik. Efter att tunneln öppnar för trafik omvandlas Hermanstads strandväg vid tunnelavsnittet till 1+1 körfält. Väster om Fiskehamnens metrostation ligger Brädgårdsgatan vars avsnitt mellan Hermanstads strandväg och Bryggerigatan (det som kallas Statistikcentralens ramp) stängs för biltrafik. Busstrafiken löper längs Hermanstads strandväg i blandad trafik hela vägen med undantag av busskörfältet i nordlig riktning från Gäddviksgatan.

Sörnästunneln kommer att förbättra Fiskehamnens trivsel som fotgängarmiljö och ger rum för ökade kollektivförbindelser, såsom den kommande spårvägen Fiskehamnen-Böle samt den s.k. Joker 0. Tunneln frigör även utrymme ovan mark för utvecklingen av Söderviks och Slakteriets evenemangsområden.

Tunnelns konsekvenser för trafiken i området

Sörnästunneln förbättrar förhållandena för alla färdstätt. Personbils- och godstrafiken får fördelar av att förbindelsen från Lahtisleden söderut mot innerstaden förkortas även tidsmässigt. Fiskehamnens promenad-, cykel- och kollektivtrafik får fördelar av att trafiken på gatorna ovan jord lugnas ner. För tunnelavsnittet omvandlas Hermanstads strandväg till 1+1 körfält. Mängden motorfordonstrafik på gatunivå minskar vilket gör att man inte behöver begränsa svängriktningarna. Fiskehamnens tillgänglighet från öster förbättras då man i anslutningen till Sörnäs strandväg kan göra nya körfältsarrangemang. Mer plats frigörs för att ordna promenad- och cykeltrafiken på Brädgårdsgatan. Dessa faktorer gör det trevligare och smidigare att röra sig i området med alla färdstätt. Även trafikmängden på Tavastvägen minskar mellan Tavastvägens bro och Backasgatans anslutning. De trafikmässiga konsekvenserna presenteras mer omfattande i bilaga 6.

Fördelarna är störst för personbilstrafiken och därför ökar tunneln biltrafikmängden något i Helsingforstrakten. Utifrån en modellgranskning bidrar Sörnästunneln till att öka antalet resor med cirka 1 900 per dygn, som förare eller passagerare. På motsvarande sätt minskar antalet kollektivresor på grund av tunneln med 1 000 resor i dygnet. Det totala antalet promenad- och cykelresor minskar med 600 resor i dygnet. Utifrån trafikmodellen ökar Sörnästunneln andelen biltrafikresor i Helsing-

24.11.2021

forstrakten med cirka 0,08 procent, men modellen beaktar inte de förbättrade förhållandena för promenad- och cykeltrafik i gatunätet vid tunnelavsnittet. I tunnelavsnittet minskar bullernivån och luftkvaliteten förbättras. Det blir lättare att korsas gatan då trafikmängden minskar. I stället för de körfält som tas bort kan man plantera mer träd och annat gatugrönt. Detta gör det mer lockande att röra sig till fots och med cykel.

Avsnittet mellan Fiskehamnens metrostation och shoppingcentret Redi blir lugnare då huvudgatunätets trafik inte korsar med fotgängarströmmarna. Bytesförbindelserna är trevligare och säkrare och störningskänsligheten som beror på övergångsställena utan trafikljus minskar. Det har positiva inverknings på områdes biltrafik och därmed blir även busstrafiken smidigare.

De öppna ramperna på Hermanstads strandväg mellan Sörnäsgatan och Gäddviksgatan samt på Sörnäs strandväg mellan Vilhelmsbergsgatan och Hanaholmsgatan bildar ett hinder. Vid den södra öppna rampen försvinner det trafikljusstyrda övergångsstället och gångbron som i dagsläget går över Sörnäs strandväg vid Vilhelmsbergsgatan måste avlägsnas i samband med tunnelbygget. Nya övergångsbroar vid Sörnäs strandväg undersöks närmare i samband med planeringen och detaljplaneläggningen av Södervikens och Hanaholmens områden.

Den trafikljusstyrda korsningen mellan Sörnäs strandväg och Hanaholmsgatan har en tillräcklig kapacitet i södra ändan av Sörnästunneln och anslutningen fungerar i huvudsak nöjaktigt. Vid körning ut ur tunneln ur tunneln bildas köer på den öppna rampen, men kön luckras upp under en trafikljusomgång. I norr är korsningen Hermanstads strandväg och Gäddviksgatan mer belastad och kön från tunneln luckras inte alltid upp under det första gröna ljuset. Vid störningar i tunneln omvandlas ljusstyrningen så att tunnelns trafik smidigt kan köra ut på gatan. I och med tunneln belastar den ökade trafiken i norra ändan av Hermanstads strandväg korsningen med Gustav Vasas väg ytterligare, vilket delvis även avspeglas i korsningen mellan Hermanstads strandväg och Gäddviksgatan. För att biltrafiken inte ska bilda köer ända fram till tunneln och därmed utgöra en säkerhetsrisk, kan man tvingas prioritera riktningen mot Hermanstads strandväg under kvällens topptimme, vilket kan orsaka dröjsmål för kollektivtrafiken i riktning mot Tavastvägen.

Sörnästunneln har i huvudsak positiva konsekvenser för företagen. Sörnästunneln förbättrar centrumets tillgänglighet för biltrafik och logistik i riktning från Lahtisleden. Tillgängligheten till företagen i Fiskehamnens område förbättras för alla färdmedel, för både kunder och arbetstagare, då gatunätet i första hand betjänar den lokala trafiken. De negativa konsekvenserna beror i huvudsak på olägenheter under byggandet.

Dessutom minskar synligheten för företagen längs Hermanstads strandväg och Sörnäs strandväg något vid tunneln i och med att genomfartstrafiken går under marken. En separat företagskonsekvensbedömning (bilaga 10) har utarbetats för Sörnästunneln.

Sörnästunneln frigör kapacitet vid Sörnäs strandväg och Tågvägens korsning vilket möjliggör en utveckling av Tågvägens område från en trafikled till ett urbant gatuområde. De planerade ändringarna såsom den snabba spårvägen i öst-västlig riktning (den så kallade Joker 0) samt förbättringen av fotgängarmiljön förutsätter att tunneln byggs för att gatunätets kapacitet ska bevaras på tillräcklig nivå. Tillgängligheten till Södervikens evenemangsområde till fots och med cykel förbättras betydligt, liksom förbindelsen mellan Södervik och Slakteriet. Regleringarna för fotgängare och cyklister skulle även förbättras från nuläget. Tågvägens område planeras som en del av Industrigatans axel.

Målet är att utvidga evenemangsområdet i Södervik ytterligare så att det kan användas för kultur och evenemang året om. I Södervik och Hanaholmen har man årligen ordnat bland annat stora musikfestivaler. Förlängningen av Vilhelmsbergsgatan som står klar 2022 kommer att löpa genom områdena, vilket orsakar utmaningar för ordnandet av festivaler. Sörnästunneln däremot möjliggör utvecklingen av evenemangsområdet och stora festivalarrangemang även i framtiden då den långväga genomfartstrafiken inte har ett ökat tryck av att använda Vilhelmsbergsgatan och Koksgatan. Man önskar heller inte mer genomfartstrafik mellan Södervik och Slakteriet.

Spårvägsprojektet från Fiskehamnen till Böle

Spårvägen från Fiskehamnens södra udde, från Knekten till Böle börjar byggas 2022, och trafiken längs linjen är avsedd att inledas i slutet av 2024. I projektet från Fiskehamnen till Böle förbättras Hermanstads strandvägs norra del grundligt och i samband med detta höjs bland annat gatunivån på grund av det framtida byggandet i områdena intill, dvs. Hermansstrand och Byholmen.

På Hermanstads strandväg har spårvägen anvisats ett utrymme som separeras från den övriga trafiken i huvudsak med trädrader. Efter att byggarbetet står klart börjar tre busslinjer från Vanda trafikera till Fiskehamnen i stället för Järnvägstorget. Dessutom trafikerar minst tre interna busslinjer i Helsingfors Fiskehamnens område i framtiden. Antalet linjer påverkas bland annat av kollektivtrafiklösningen i den kommande markanvändningen i Hanaholmens område.

Kostnader, lönsamhet och genomförande i etapper

Den totala uppskattade budgeten för Sörnästunnelns projektplan är cirka 180 miljoner euro (MAKU 146,4 juli 2020, 2000=100) och de årliga driftkostnaderna är cirka 2 miljoner euro. Den totala kostnaden inkluderar tunneln och ändringar i gatuinfrastrukturen den förutsätter, konstbyggnad, grundförstärkningar, tunnelns tekniska system och utrymmen, trafikledningssystem, sanering av förorenad mark och flyttningar av ledningar på tunnelavsnittet. De identifierade kostnadsriskerna gäller bl.a. berggrundens kvalitet, förorenad mark samt hanteringen av grundvatten.

Utgångspunkten för projektets samhällsekonomiska granskning är scenarier om markanvändning och trafikinätet som gjorts upp för MBT-planen. Utan prissättningsåtgärder för trafiken är projektets samhällsekonomiska lönsamhet 0,63, vilket ligger under lönsamhetsgränsen 1,0. Efter prissättningsåtgärder är projektets lönsamhet 0,36. Det är dock motiverat att genomföra projektet på basis av de övriga positiva konsekvenser som gäller stadsmiljön och som presenteras i projektbedömningen (bilagorna 6 och 7). Tunneln möjliggör en styrning av huvudgatanätverkets biltrafik förbi det kraftigt växande Fiskehamnens område samt lugnar ner gatuutrymmet ovan jord och gör det smidigare för alla trafikformer att röra sig i området. Särskilt omgivningen kring Fiskehamnens metrostation får nytta av att genomfartstrafiken försvinner, vilket i framtiden särskilt gagnar den ökade busstrafiken. Dessutom frigör Sörnästunneln kapacitet vid anslutningsområdet vid Tågvägen och Sörnäs strandväg vilket möjliggör bl.a. den snabba spårvägen (s.k. Joker 0) i öst-västlig riktning samt bättre förbindelser för fotgängare och cyklister bland annat mellan Södervikens och Slakteriets evenemangsområden, utan att försämra biltrafikens kapacitet för mycket.

På grund av byggtidtabellen för Fiskehamnens spårväg är det ändamålsenligt att bygga Sörnästunneln i två etapper. Det föreslås att den norra betongtunneln samt de öppna rampernas konstruktioner under marken byggs i samband med att Fiskehamnens spårväg och Hermanstads strandväg byggs, som en del av spårvägsalliansen från Fiskehamnen till Böle. Att bygga tunneln senare orsakar så lite störningar i området som möjligt. Planeringen av dessa konstruktioner pågår i spårvägsalliansen Innan man bygger tunnelns avslutning fylls de öppna ramperna och det reserverade området ovanpå utgör körfält för biltrafiken. Kostnaderna för den norra tunnelöppningen är cirka 50 miljoner euro och ingår i tunnelns totala budget (180 miljoner euro).

I det tioåriga investeringsprogrammet i budgeten för 2021 har man för genomförandet av tunneln reserverat anlag för byggandet av den norra betongtunneln i Sörnästunneln och för mynningen 2022–2024 enligt tidtabellen för spårvägsprojektet från Fiskehamnen till Böle. Investeringspengar för resten av tunneln har reserverats från 2028. Den när-

mare tidpunkten för byggandet av resten av tunneln avgörs då olika tekniska, funktionella och ekonomiska faktorer står klara. Med detta avses exempelvis en anslutning av projektet till andra eventuella utvecklingsbehov i området, en konsekvensbedömning av trafikkonsekvenserna från stora samtida byggprojekt och en identifiering av andra projekt som genomförs innan Sörnästunneln byggs samt en preciserad planering, kostnadsberäkning och genomförandetidtabell (till exempel anslutningsområdet till Gustav Vasas väg).

I nästa etapp utarbetas byggplanerna för resten av tunneln, avgörs modellen för att bygga tunneln samt preciseras helheten för de anslutande projekten. Ett förslag om tunnelns resterande kostnads kalkyl bereds för beslutsfattande efter att byggplanerna blivit klara och kostnads kalkylen justerats.

Om det norra betongtunnelavsnittet och den öppna rampen i sin helhet byggs först i samband med den övriga tunneln, orsakar byggandet en betydande olägenhet särskilt för spårtrafiken, men även för övrig trafik såsom bussar. Den kommande markanvändningen på Byholmen och delvis även i Hermanstadstranden kommer betydligt begränsa det tillgängliga utrymmet för trafikregleringar under arbetet (bilaga 8). Man kan till och med tvingas avbryta spårtrafiken vid byggplatsen. Dessutom blir tunnelns totala kostnader minst 15 miljoner euro. Byholmens område börjar byggas i slutet av 2020-talet och Hermanstadsstranden i mitten av 2020-talet.

Samtidigt konstaterar stadsstyrelsen att Sörnästunneln har tydliga positiva konsekvenser även för hållbara färd sätt, trots den kalkylerade ökningen av bilismen. Översiktsplanen för Fiskehamnens område innehåller flera projekt som främjar hållbara färd sätt, dvs. promenad, cykling och kollektivtrafik. När man främjar dessa hållbara färd sätt minskas utsläppen från trafiken. De övergripande trafikregleringarna på området bör alltså främja en totaleffekt som minskar utsläppen. Det här kan nås bl.a. genom att planläggning av spårvägsprojekt som betjänar området, separerade filer för kollektivtrafik samt bussterminaler. Olika former av kollektivtrafik garanteras goda möjligheter till byte. Dessutom planeras områdets gatunätverk med betoning på fotgängarna, så att det ska vara en trygg och inbjudande omgivning att gå i. Fiskehamnens översiktsplan innehåller även smidiga förbindelser med banan och övriga bra trafikregleringar för cyklister.

Sörnästunnelns koppling till övriga trafikprojekt

Sörnästunneln är en förutsättning för ändringarna vid Tågvägen för att man ska kunna trygga den kapacitet som biltrafiken behöver. Det är tekniskt mycket utmanande att bygga tunneln efter att ändringarna på

24.11.2021

Tågvägen gjorts. Anslutningsområdet till Gustav Vasas väg bör genomföras innan tunneln byggs och ändringarna av körfälten på Hermanstads strandväg görs efter att tunneln blivit klar.

Det förekommer trafikstockning i den norra delen av Hermanstads strandväg redan nu under kvällsrusningen, eftersom korsningsområdet Hermanstads strandväg, Gustav Vasas väg och Tavastvägen utgör en flaskhals. Den belastade korsningen inverkar stort på resetiderna längs Hermanstads strandväg och körtiderna är svåra att förutse under kvällsrusningen. Även bytesförbindelserna mellan de nuvarande och kommande spårvägslinjerna är dåliga och i området finns brister i förbindelserna för fotgängare och cyklister. Anslutningen vid Gustav Vasas väg behöver i varje fall ändras, eftersom det utvidgade spårvägsnätet, såsom Vik-Malm-spårvägen och den så kallade Vetenskapsspåran samt de bättre bytesförbindelserna mellan nya och nuvarande linjer förutsätter ändringar i anslutningarna. Dessa ändringar ska dock vara gjorda innan Sörnästunneln öppnas för trafik för att undvika att de nuvarande arrangemangen belastas ytterligare och så att de nya arrangemangen inte skapar rusning vid tunnelns mynning då anslutningen byggs. Man har gjort en trafikgranskning av korsningsområdet vid Gustav Vasas väg och utifrån den inleds en mer detaljerad fortsatt planering i slutet av 2021. Ingen kostnadskalkyl har ännu utarbetats för ändringarna i korsningsområdet. Enligt en uppskattning tas generalplanen för Gustav Vasas vägs korsningsområde med kostnadskalkyl upp till beslut 2023.

Hermanstads strandväg får 1+1 körfält vid tunneln efter att Sörnästunneln har öppnats för trafik. Ändringen av gatan från 2+2 körfält till 1+1 körfält har beaktats i gatu- och byggnadsplanerna. Ändringsarbetenas budget är cirka 2 miljoner euro.

Sörnästunneln är en förutsättning för de nya trafikregleringarna som presenteras för Tågvägens område i Industrigatans dispositionsplan. Utan Sörnästunneln hittade man ingen planeringslösning till Tågvägens område som stämmer överens med målen för stadsstrukturen och trafiken (snabbspårväg, hänsyn till fotgängares och cyklisters förbindelser, bevarande av biltrafikens förmedlingsförmåga). De nya arrangemang för Tågvägen som presenteras i dispositionsplanen för Industrigatans axel ska p.g.a. trafiken inte genomföras innan Sörnästunneln. Även tekniskt ska Sörnästunneln byggas innan Tågvägens nya bro. Om man dock vill bygga Sörnästunneln efter Tågvägens nya bro leder det sannolikt till att den nya bron delvis måste rivas och byggas på nytt. Det är tänkt att arbetet med trafikplanen för Industrigatan och Tågvägen inleds hösten 2021.

24.11.2021

Stadsstyrelsen konstaterar även att stadsmiljösektorn inte har hittat en lösning på trafikregleringarna på Tågvägen som hade varit möjliga att förverkliga enligt det vinnande bidraget utan Sörnästunneln.

Trafikplaneringstävlingen vanns av ett bidrag där alla annan trafik är på samma plan utom biltrafiken från Österleden, som styrs från bron till Sörnäs strandväg och trafiken från Hermanstads strandväg kommer till Sörnäs strandväg via en underjordisk förbindelse. Detta frigör tillräckligt med markyta för att ordna all annan trafik (alla färdsätt) tillräckligt smidigt och tryggt. De nuvarande trafikregleringarna medger inte planering av separata filer för snabbspårvägen.

Om Joker0 byggs är det en betydande investering i spårvägar jämte de underjordiska lösningarna i Böle. En så pass stor investering bidrar till att göra den tvärgående kollektivtrafiken snabbare än stombusslinjer. I körfält med blandad trafik är spårvägarna inte så tillförlitliga, varmed investeringens lönsamhet blir låg och förutsättningarna för att genomföra den försvagas (på det sätt som anges i bilaga 13).

Beslut om områdets övriga trafikprojekt fattas separat.

Växerverkan och myndighetssamarbete

Promemorian om projektets växerverkan (bilaga 12) innehåller en sammanfattning av växerverkan och de ställningstaganden som kommit in samt deras bemötanden. Planens växerverkan gjordes med en webbenkät samt en pop-upp interaktion på Industrigatan i samband med växerverkansfasen.

I samband med beredningen av projektplanen har man samarbetat med Helsingfors räddningsverk.

Det myndighetssamarbete och den växerverkan som utfördes i samband med beredningen av detaljplaneändringen för Sörnästunneln har beaktats i beredningen av detaljplanen och därmed även styrt projektplaneringen.

Utlåtanden

Projektplanen har varit föremål för fyra utlåtanden, av Helsingfors Hamn Ab, samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT), Företagarna i Helsingfors samt Helsingin kuljetusyrittäjät ry. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland (NTM-centralen i Nyland) samt Trafikledsverket hade inget att yttra om projektplanen. Utlåtandena ingår i bilaga 11 och deras bemötanden presenteras i rapporten om växerverkan (bilaga 12).

24.11.2021

Helsingfors Hamn Ab konstaterar i sitt utlåtande bland annat att Sörnästunneln förbättrar tillgängligheten till hamnarna i staden och förbättrar både näringslivets rese- och transportkedja och den nationella försörjningsberedskapen. Därmed är det ett nödvändigt projekt som bör understödjas. För att minimera trafikarrangemang och olägenheter under arbetet ska tunnelprojektet samordnas på förhand med övriga projekt i området.

I sitt utlåtande konstaterar HRT bland annat att det är viktigt att de busslinjer som styrs till Fiskehamnen är smidiga. Med tanke på kollektivtrafiken är Sörnästunneln inte nödvändig, men å andra sidan lugnar den ner omgivningen kring Fiskehamnens metrostation och möjliggör ändringar vid Tågvägen, såsom en snabbspårväg. Om man beslutar genomföra Sörnästunneln är det mycket viktigt att förbereda sig inför det i samband med att spårvägen till Fiskehamnen byggs, för att spår- och busstrafiken under tunnelbygget inte orsakas extra olägenheter eller att man tvingas flytta spårvägen.

I sitt utlåtande konstaterar Företagarna i Helsingfors bland annat att Sörnästunneln minskar trafikolägenheterna i Fiskehamnens bostads- och kontorsområden samt förbättrar centrums tillgänglighet både för personbils- och godstrafik, och är därmed ett nödvändigt projekt. Då genomfartstrafiken sker under jord kan områdets företag, kunder och invånare bättre agera och röra sig i området. Olägenheterna under arbetets gång ska minimeras med noggrann planering och stadens styrning.

Helsingin Seudun Kuljetusyrittäjät ry konstaterar i sitt utlåtande bland annat att distributions-, service- och godstrafiken spelar en viktig roll för näringslivet och då Fiskehamnens område växer ytterligare stödjer Sörnästunneln dessa funktioner. Sörnästunneln förbättrar trafiksäkerheten och gör bil- och godstrafiken smidigare vilket ger fördelar både för miljön och för ekonomin. Arrangemangen under tunnelbygget ska möjliggöra en smidig och störningsfri distributions- och servicetrafik.

Föredragandes åsikt

Nämndens förslag till stadsstyrelsen uppstod efter omröstning. Förslaget om att återremittera ärendet föll med rösterna 8-5 i omröstningen. Dessutom godkände nämnden enhälligt tre underpunkter för basförslagets del B. Det första motiverar projektet närmare och de två andra styr den fortsatta planeringen. Förslaget följer nämndens förslag dock så att den första underpunkten har satts som sista stycket under rubriken Sörnästunneln.

Föredragande

Stadsstyrelsen

24.11.2021

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Hanksuunnitelma tekninen
- 2 Tunneliasemapiirros
- 3 Liikennesuunnitelma suuaukot
- 4 Tyypipoikkileikkaukset
- 5 Havainnekuvat
- 6 Vaikutusten arviointi
- 7 Hankearviointitaulukko
- 8 Selvitys pohjoisesta suuaukosta
- 9 Toimivuustarkastelut
- 10 Yritysvaikutusten arviointi
- 11 Lausunnot
- 12 Vuorovaikutusraportti
- 13 Sörnäistentunnelin päätöksenteon yhteydessä esitetyt kirjalliset kysymykset ja niihin annetut vastaukset(006)

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag	Bilagor till utdrag
Samkommunen Helsingforsregionens trafik	Förslagstext
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland	Förslagstext
Trafikledsverket	Förslagstext
Helsingfors Hamn Ab	Förslagstext
Helsingin seudun kuljetusyrittäjät r.y.	Förslagstext
Företagarna i Helsingfors	Förslagstext

För kännedom

Stadsmiljönämnden
Stadsmiljönämndens sektion för byggnader och allmänna områden
Stadsmiljönämndens miljö- och tillståndssektion

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 18.11.2021 § 867

HEL 2020-010913 T 08 00 07

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Sörnäistentunnelin hankesuunnitelman ja sen toteuttamisen vaiheittain seuraavasti:

A

Ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan Sörnäistentunnelin pohjoinen betonitunneliosuus sekä siihen liittyvien ajoramppien maanalaiset rakenteet Kalasatamasta Pasilaan raitiotien ja Hermannin rantatien peruskorjauksen yhteydessä vuosina 2022-2024. Ensimmäisen vaiheen kustannusarvio on 50 miljoonaa euroa elokuun 2021 kustannustasossa.

B

Toisessa vaiheessa rakennettavan Sörnäistentunnelin loppuosan suunnittelua ja toteutuksen valmistelua jatketaan ja osuutta koskeva kustannusarvio tuodaan erikseen päätettäväksi.

Jatkosuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota tunnelin suuaukkojen suunnitteluun ja niiden sopivuuteen kaupunkiympäristöön.

Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden viihtyisyyteen ja sujuvuuteen panostetaan suunnittelemalla Sörnäisten rantatien ylikulkusillat erityisesti pyöräliikenteen näkökulmasta sujuvalla tavalla.

Käsittely

18.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Tehdyt ehdotukset ja äänestykset

Pöydällepanoehdotus:

Paavo Arhinmäki: Pyydän pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Pöydälle seuraavaan kokoukseen

Jaa-äännet: 9

Silja Borgarsdottir Sandelin, Elisa Gebhard, Jussi Halla-aho, Anniina

24.11.2021

Iskanius, Matias Pajula, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 6

Paavo Arhinmäki, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Kaupunginhallitus päätti tässä äänestyksessä jatkaa asian käsittelyä äänin 9 - 6.

Palautusehdotus:

Anni Sinnemäki: Suunnitelma perustuu oletukseen, että autoliikenteen määrä vuoteen 2030 kasvaa joka tapauksessa Lahdentien suunnalla 6000 autolla, eli 13%. Suunnitelman mukainen ratkaisu kasvattaa liikennettä lähes 10 000 autolla. Autoliikenteen määrän kasvu ei ole automaatio, vaan johtuu autoiluun käytettävien väylien kasvattamisesta ja sillä vuorostaan voidaan perustella aina uusia väyliä.

Mallitarkastelun perustella Sörnäistentunnelin myötä henkilöautolla tehtävien matkojen määrä lisääntyy noin 1900 matkaa vuorokaudessa. Vastaavasti joukkoliikenteen matkamäärä vähenee tunnelin myötä 1000 matkalla vuorokaudessa ja jalankulun ja pyöräliikenteen yhte-enlaskettu matkamäärä vähenee 600 matkalla vuorokaudessa. Liikennemallin perusteella Sörnäistentunnelin myötä autoliikenteen kulkutapaosuus Helsingin seudulla kasvaa noin 0,08 prosenttiyksikköä. Hanke vie siis pois päin Helsingin kaupunkistrategian tavoitteista lisätä kestävien kulkutapojen osuutta ja vähentää liikenteen päästöjä.

Sörnäistentunneli lisää autojen määrää Siltavuorenrannassa 1000 autolla, Hakaniemenrannassa 800 ja Esplanadilla 1700 autolla. Tämä tarkoittaa lisää autoja, melua ja terveydelle haitallisia pienhiukkasia keskusta-alueilla, jossa viihtyisän ja kävelijöille sopivan ympäristön pitäisi olla lähtökohta. Hämeentien ja Kustaavaasantien risteyksessä tunneli kasvattaa liikennemäärää niin, että tarvitaan seuraava satojen miljoonien autosilta, joka taas puolestaan lisää liikennemääriä.

Tunneli pyrkii ratkaisemaan ennen kaikkea Itäväylän, Junatien ja Sörnäisten rantatien laajan risteysalueen ongelmia, jotta siitä saataisiin parempaa kaupunkitilaa. Tavoite on hyvä, mutta toteutettavissa myös ilman tunnelia. Alueelle järjestetyssä kilpailussa töiden ennakkoehtona oli tunneli, johon ehdotusten tuli perustua. Näin saatiin hyviä tunneliin perustuvia ehdotuksia, mutta ei suunnitelmaa ilman tunnelia.

Junatien ympäristössä suurin liikennevirta kulkee Itäväylän ja Sörnäisten rantatien välillä. Jos tämä liikennevirta nostetaan eri tasolle Junatien kilpailuvoittajan tapaan, niin jäljelle jäävä liikenne olisi alle 20 000 ajoneuvoa pohjoisen ja etelän välillä (Hermannin rantatie – Sörnäisten rantatie) ja saman suuruusluokan määrä idän ja lännen välillä (Itäväylä-Junatie-Teollisuuskatu). Ratkaisut, jossa liikennevirrat kohtaavat tasossa ovat näillä määrillä täysin mahdollisia, vaikka kadulla kulkisi myös

ratikka. Esimerkiksi Mäkelänkadun ja Sturenkadun risteyksessä kulkee toiseen suuntaan yli 20 000 ja toiseen 30 000 autoa ja kääntyjien määrä on suuri.

Junatielle tulisikin hakea tunneliin perustumatonta ratkaisua. Se voisi olla esimerkiksi sellainen, että osa Hermannin rantatien liikenteestä kulkee Vanhaa Talvitietä, joka oikaistaan nykyisen parkkipaikan läpi Panimokadulle ja siitä Sörnäisten rantatielle ilman 90 asteen mutkia. Näin saadaan aikaan Mäkelänkadun tilannetta muistuttava tavallinen risteys, jossa olisi liikennevalot. Muitakin ratkaisuja voi hyvin löytyä, kun lähdetään siitä että autoliikenteen määrää ei kasvateta.

Sörnäistentunnelin pohjoisen suuaukon hinta on kohonnut jo 70% kaavavaiheen suunnitelmasta, mikä on suurempi nousu kuin esimerkiksi Länsimetrolla. Kilometrihinnaltaan siitä on tulossa koko seudun kallein liikennehanke ja suhteessa liikennehyötyyn suhteettoman kallis. Näistä syistä Sörnäistentunnelin hankesuunnitelma palautetaan valmisteluun siten, että suunnitellaan Junatien ympäristöön ratkaisu jossa pohjois-eteläsuuntainen liikenne toimii pintatasossa esimerkiksi ylläkuvatulla tavalla ja Herttoniemi-Pasila-Meilahti ratikka voidaan toteuttaa. Samalla selvitetään mahdollisuus muuttaa tunnelivaraus päättymään pohjoisessa Kustaa Vaasantielle, jotta helpotetaan myös Hermannin rantatien ja Hämeentien risteykseen syntyviä liikenneongelmia. Tämä tunneli voitaisiin rakentaa myöhemmin, jos se osoittautuu välttämättömäksi.

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Anni Sinnemäen palautusehdotus

Jaa-äännet: 8

Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Matias Pajula, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 7

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 8 - 7.

Vastaehdotus:

Reetta Vanhanen: Lisäys päätösehdotukseen:

24.11.2021

“Samalla kaupunginhallitus edellyttää selvitetävän, miten Jokeri 0:n toteutus voidaan aloittaa jo ennen tunnelin valmistumista.”

Kannattaja: Tuomas Rantanen

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Reetta Vanhasen vastaehdotus

Jaa-äännet: 7

Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Matias Pajula, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 6

Paavo Arhinmäki, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Tyhjä: 2

Elisa Gebhard, Nasima Razmyar

Kaupunginhallitus ei hyväksynyt Reetta Vanhasen vastaehdotusta äänin 7 -6 (2 tyhjää)

Vastaehdotus:

Nasima Razmyar:

Esittelijän perusteluihin seuraava lisäys: Samalla kaupunginhallitus toteaa, että huolimatta Sörnäistentunnelin aiheuttamasta laskennallisesta autoliikennesuoritteiden lisääntymisestä, hankkeella on selkeitä positiivisia vaikutuksia myös kestäviin kulkumuotoihin. Kalasataman alueen kokonaissuunnitelma sisältää useita kestävästä liikkumisesta eli kävelyä, pyöräliikennettä ja joukkoliikennettä edistäviä hankkeita. Nämä edistävät kestävien kulkumuotojen käyttöä vähentäen liikenteen päästöjä. Alueen kokonaisliikennejärjestelmän tuleekin edistää päästöjä vähentävää kokonaisvaikutusta. Se saavutetaan mm. kaavailuilla aluetta palvelevilla raidehankkeilla, erotelluilla joukkoliikennekaistoilla sekä bussiliikenteen terminaalilla. Joukkoliikenteen eri muodoille huolehditaan hyvät vaihtoyhteydet. Lisäksi alueen paikallisesta katuverkosta suunnitellaan kävelypainotteinen, jotta se tarjoaa turvallista ja houkuttelevaa kävely-ympäristöä ihmisille. Kalasataman kokonaissuunnitelma sisältää myös sujuvat baanayhteydet ja laadukkaat liikennejärjestelyt pyöräliikenteelle.

Kannattaja: Daniel Sazonov

4 äänestys

24.11.2021

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Nasima Razmyarin ensimmäisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 6

Paavo Arhinmäki, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Ei-äännet: 8

Silja Borgarsdottir Sandelin, Elisa Gebhard, Anniina Iskanius, Matias Pajula, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Tyhjä: 1

Jussi Halla-aho

Kaupunginhallitus hyväksyi Nasima Razmyarin ensimmäisen vastaehdotuksen äänin 6 - 8 (1 tyhjä).

Vastaehdotus:

Nasima Razmyar:

Esittelijän perusteluihin seuraava lisäys: Kaupunginhallitus toteaa myös, että kaupunkiympäristötoimiala ei ole löytänyt ratkaisua, jossa Junatien liikennejärjestelyt olisi mahdollista toteuttaa kilpailun voittaneen ehdotuksen mukaisesti ilman Sörnäistentunnelia.

Liikennesuunnittelukilpailun voitti ehdotus, jossa kaikki muu liikenne on samassa tasossa, paitsi itäväylältä tuleva autoliikenne ohjattaisiin sillalla Sörnäisten rantatielle ja Hermannin rantatien liikenne tulisi maan alaisella yhteydellä Sörnäisten rantatielle. Tämä vapauttaa maanpäältä riittävästi tilaa kaiken muun liikenteen (kaikkine kulkumuotoineen) järjestämiseen sujuvasti ja turvallisesti. Nykyinen liikennejärjestely ei mahdollista kaavailulle pikaraitiotielle erillisiä kaistoja.

Jokeri0 olisi toteutuessaan merkittävä raitiotieinvestointi Pasilan maanlaisine ratkaisuneen. Niin merkittävän investoinnin tulisi mukaan nopeuttaa poikittaista joukkoliikennepalvelua runkobussilinjaan verrattuna. Sekaliikennekaistalla raitiotien luotettavuus olisi heikko, jolloin investoinnin kannattavuus jäisi alhaiseksi ja investoinnin toteuttamisen edellytykset voisivat heikentyä (liitteen 13 kuvaamalla tavalla).

Kannattaja Daniel Sazonov

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Nasima Razmyarin toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

24.11.2021

Jaa-äännet: 6

Paavo Arhinmäki, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Ei-äännet: 8

Silja Borgarsdottir Sandelin, Elisa Gebhard, Anniina Iskanius, Matias Pajula, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Tyhjä: 1

Jussi Halla-aho

Kaupunginhallitus hyväksyi Nasima Razmyarin toisen vastaehdotuksen äänin 6 - 8 (1 tyhjä)

Yhteenveto äänestyksistä

Viiden suoritettuna äänestyksen jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi Nasima Razmyarin ensimmäisen ja toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna ehdotuksen.

Eriävät mielipiteet

Anni Sinnemäki: Jätän eriävän mielipiteen. Esittelijä oli muuttanut pohjaesitystään ilman, että siitä oli lähetetty tietoa kaupunginhallituksen jäsenille. Tämä ei ole normaali toimintatapa Helsingin kaupunginhallituksessa. Tässä tilanteessa esitys olisi ollut perusteltua jättää vielä pöydälle. Lisäksi pyydetty lisäselvitykset oli ilmeisesti toimitettu tiedoksi vain yhdelle poliittiselle ryhmälle ennen asian käsittelyä, mikä on vastoin yleistä käytäntöä kaupunginhallituksessa. Normaali käytäntö on, että laaditusta lisämateriaalista informoidaan kaikkia kaupunginhallituksen jäseniä, mutta nyt näin ei tehty.

Eriävään mielipiteeseen yhtyneet: Paavo Arhinmäki, Suldaan Said Ahmed, Johanna Nuorteva, Reetta Vanhanen, Tuomas Rantanen

15.11.2021 Pöydälle

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 546

HEL 2020-010913 T 08 00 07

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Sörnäistentunnelin hankesuunnitelman hyväksymistä ja sen toteuttamista vaiheittain seuraavasti:

A

Ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan Sörnäistentunnelin pohjoinen betonitunneliosuus sekä siihen liittyvien ajoramppien maanalaiset rakenteet Kalasatamasta Pasilaan raitiotien ja Hermannin rantatien peruskorjauksen yhteydessä vuosina 2022 - 2024. Ensimmäisen vaiheen kustannusarvio on 50 miljoonaa euroa elokuun 2021 kustannustasossa.

B

Toisessa vaiheessa rakennettavan Sörnäistentunnelin loppuosan suunnittelua ja toteutuksen valmistelua jatketaan ja osuutta koskeva kustannusarvio tuodaan erikseen päätettäväksi.

Sörnäistentunneli tulee toteutuessaan parantamaan Kalasataman alueen jalankulkuympäristön viihtyisyyttä sekä tekee tilaa lisääntyville joukkoliikenneyhteyksille, kuten tulevalle Kalasatama-Pasila-raitiotielle sekä ns. Jokeri 0:lle. Tunneli myös vapauttaa maanpäällistä tilaa Suvilahden ja Teurastamon tapahtuma-alueiden kehittymiselle.

Jatkosuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota tunnelin suuaukkojen suunnitteluun ja niiden sopivuuteen kaupunkiympäristöön.

Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden viihtyisyyteen ja sujuvuuteen panostetaan suunnittelemalla Sörnäisten rantatien ylikulkusillat erityisesti pyöräliikenteen näkökulmasta sujuvalla tavalla.

Käsittely

12.10.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli liikenneinsinööri Riikka Österlund. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Palautusehdotus:

Otso Kivekäs: Suunnitelma perustuu oletukseen, että autoliikenteen määrä vuoteen 2030 kasvaa joka tapauksessa Lahdentien suunnalla 6 000 autolla, eli 13 %. Suunnitelman mukainen ratkaisu kasvattaa lii-

kennettä lähes 10 000 autolla. Autoliikenteen määrän kasvu ei ole automaatio, vaan johtuu autoiluun käytettävien väylien kasvattamisesta ja sillä vuorostaan voidaan perustella aina uusia väyliä.

Mallitarkastelun perustella Sörnäistentunnelin myötä henkilöautolla tehtävien matkojen määrä lisääntyy noin 1900 matkaa vuorokaudessa. Vastaavasti joukkoliikenteen matkamäärä vähenee tunnelin myötä 1000 matkalla vuorokaudessa ja jalankulun ja pyöräliikenteen yhteenlaskettu matkamäärä vähenee 600 matkalla vuorokaudessa. Liikennemallin perusteella Sörnäistentunnelin myötä autoliikenteen kulkutapaosuus Helsingin seudulla kasvaa noin 0,08 prosenttiyksikköä. Hanke vie siis pois päin Helsingin kaupunkistrategian tavoitteista lisätä kestävien kulkutapojen osuutta ja vähentää liikenteen päästöjä.

Sörnäistentunneli lisää autojen määrää Siltavuorenrannassa 1000 autolla, Hakaniemenrannassa 800 ja Esplanadilla 1700 autolla. Tämä tarkoittaa lisää autoja, melua ja terveydelle haitallisia pienhiukkasia keskusta-alueilla, jossa viihtyisän ja kävelijöille sopivan ympäristön pitäisi olla lähtökohta. Hämeentien ja Kustaavaasantien risteyksessä tunneli kasvattaa liikennemäärää niin, että tarvitaan seuraava satojen miljoonien autosilta, joka taas puolestaan lisää liikennemääriä.

Tunneli pyrkii ratkaisemaan ennen kaikkea Itäväylän, Junatien ja Sörnäisten rantatien laajan risteysalueen ongelmia, jotta siitä saataisiin parempaa kaupunkitilaa. Tavoite on hyvä, mutta toteutettavissa myös ilman tunnelia. Alueelle järjestetyssä kilpailussa töiden ennakkoehtona oli tunneli, johon ehdotusten tuli perustua. Näin saatiin hyviä tunneliin perustuvia ehdotuksia, mutta ei suunnitelmaa ilman tunnelia.

Junatien ympäristössä suurin liikennevirta kulkee Itäväylän ja Sörnäisten rantatien välillä. Jos tämä liikennevirta nostetaan eri tasolle Junatien kilpailuvoittajan tapaan, niin jäljelle jäävä liikenne olisi alle 20 000 ajoneuvoa pohjoisen ja etelän välillä (Hermannin rantatie - Sörnäisten rantatie) ja saman suuruusluokan määrä idän ja lännen välillä (Itäväylä-Junatie-Teollisuuskatu). Ratkaisut, jossa liikennevirrat kohtaavat tasossa ovat näillä määrillä täysin mahdollisia, vaikka kadulla kulkisi myös ratikka. Esimerkiksi Mäkelänkadun ja Sturenkadun risteyksessä kulkee toiseen suuntaan yli 20 000 ja toiseen 30 000 autoa ja kääntyjien määrä on suuri.

Junatielle tulisikin hakea tunneliin perustumatonta ratkaisua. Se voisi olla esimerkiksi sellainen, että osa Hermannin rantatien liikenteestä kulkee Vanhaa Talvitietä, joka oikaistaan nykyisen parkkipaikan läpi Panimokadulle ja siitä Sörnäisten rantatielle ilman 90 asteen mutkia. Näin saadaan aikaan Mäkelänkadun tilannetta muistuttava tavallinen

risteys, jossa olisi liikennevalot. Muitakin ratkaisuja voi hyvin löytyä, kun lähdetään siitä että autoliikenteen määrää ei kasvateta.

Sörnäistentunnelin pohjoisen suuaukon hinta on kohonnut jo 70 % kaavavaiheen suunnitelmasta, mikä on suurempi nousu kuin esimerkiksi Länsimetrolla. Kilometrihinnaltaan siitä on tulossa koko seudun kallein liikennehanke ja suhteessa liikennehyötyyn suhteettoman kallis.

Näistä syistä Sörnäistentunnelin hankesuunnitelma palautetaan valmisteluun siten, että suunnitellaan Junatien ympäristöön ratkaisu jossa pohjois-eteläsuuntainen liikenne toimii pintatasossa esimerkiksi ylläkuvatulla tavalla ja Herttoniemi-Pasila-Meilahti ratikka voidaan toteuttaa. Samalla selvitetään mahdollisuus muuttaa tunnelivaraus päättymään pohjoisessa Kustaa Vaasantielle, jotta helpotetaan myös Hermannin rantatien ja Hämeentien risteykseen syntyviä liikenneongelmia. Tämä tunneli voitaisiin rakentaa myöhemmin, jos se osoittautuu välttämättömäksi.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Vastaehdotus:

Eveliina Heinäluoma: Sörnäistentunneli tulee toteutuessaan parantamaan Kalasataman alueen jalankulkuympäristön viihtyisyyttä sekä tekee tilaa lisääntyville joukkoliikenneyhteyksille, kuten tulevalle Kalasatama-Pasila-raitiotielle sekä ns. Jokeri 0:lle. Tunneli myös vapauttaa maanpäällistä tilaa Suvilahden ja Teurastamon tapahtuma-alueiden kehittymiselle.

Jatkosuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota tunnelin suuaukkojen suunnitteluun ja niiden sopivuuteen kaupunkiympäristöön.

Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden viihtyisyyteen ja sujuvuuteen panostetaan suunnittelemalla Sörnäisten rantatien ylikulkusillat erityisesti pyöräliikenteen näkökulmasta sujuvalla tavalla.

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Eveliina Heinäluoman vastaehdotuksen.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Otso Kivekkään palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 8

Silja Borgarsdottir Sandelin, Eveliina Heinäluoma, Atte Kaleva, Sami Kuusela, Jenni Pajunen, Mika Raatikainen, Risto Rautava, Laura Ris-
sanen

Ei-äännet: 5

Otso Kivekäs, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Arvind Ra-
machandran, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 8 - 5.

05.10.2021 Pöydälle

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Riikka Österlund, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37312
riikka.osterlund(a)hel.fi

24.11.2021

Ärende/9

§ 359

Den av Sannfinländska fullmäktigegruppen väckta gruppmotionen om konsekvensbedömning av bostadspolitiken

HEL 2021-004218 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av Sannfinländarnas fullmäktigegrupp väckta gruppmotionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Riikka Karjalainen, specialplanerare, telefon: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Ryhmäaloite_Raatikainen_31.3.2021

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Sannfinländska fullmäktigegruppen föreslår i sin motion att Helsingfors stad genomför en bostadspolitisk konsekvensanalys som beskriver konsekvenserna av den tillämpade bostadspolitiken samt stadens möjligheter att påverka boendekostnaderna i Helsingfors med avsikten att stöda nästa fullmäktiges beslutsfattande. Dessutom föreslås att staden vid behov öppnar en dialog med regeringen för att förnya bostadsstödssystemet.

I motionen konstateras att boendekostnaderna fortsätter att öka i huvudstadsregionen och att utgifterna för bostadsbidrag har redan länge ökat kraftigt i Helsingfors. I motionen framförs att särskilt det låga utbudet på fritt finansierade hyresbostäder påverkar höjningen i bostadshyror. Ledamöterna hänvisar till BM-programmet som godkändes i november 2020. I programmets motivering till höjningen av bostadsproduktionsmålet konstateras det att det är möjligt att påverka boendets prisnivå genom att öka bostadsproduktionen.

Helsingfors stad följer aktivt bostädernas pris- och hyresutveckling, som kostnaderna för boendet i hög grad grundar sig på. Stadskansliet bereder i enlighet med det godkända BM-programmet stadens egen modell för att mäta bostadskostnadernas rimlighet så att helsingforsbornas olika boendekostnader kan göras synliga.

Bostadsmarknaden är inte perfekt bland annat på grund av dess reglering, och därför bestäms priset inte endast enligt efterfrågan och utbud. Förutom staden utövar även staten reglering. Utöver bostadsstödet reglerar staten bostadsmarknaden exempelvis med utbudsstöd. Exempel på stadens egen reglering är bland annat planläggning och tomtöverlåtelse. Dessutom inverkar bland annat bostadens läge och trafikförbindelser samt bostadens och bostadsområdets kvalitetsfaktorer på bostadspriserna. En ökning av bostadsproduktionen leder därför inte automatiskt till att bostadspriserna sjunker och inverkan på priserna kan synas först efter flera år.

Det är också anmärkningsvärt att bostadsmarknaden i Helsingfors är mycket differentierade när det gäller bostadspriserna. Samtidigt som priserna på bostäder i stadens centrum och i närheten av centrum i dyrortsområdena 1 och 2 är mycket höga, är prisenivån betydligt förmanligare i förortsområdet i dyrortsområdena 3 och 4. Ändå har efterfrågan på bostäder ständigt ökat också utanför centrumområdet.

För tillfället är bostadshandeln i Helsingfors mycket livlig vilket vittnar om en kraftig efterfrågan på bostäder. Bland annat detta kan uppskattas upprätthålla ökningen av bostadspriserna. Bostädernas prisutveckling avspeglas även i bostadshyrorna, särskilt i fråga om fritt finansierade hyresbostäder. Trots det kan man ändå sedan början av 2021 se att efterfrågan på fritt finansierade hyresbostäder för sin del har försvagats, när färre studerande och andra unga vuxna har kommit till staden. Utbudet på fritt finansierade hyresbostäder har ökat jämfört med tiden före pandemin, marknadsföringstiderna är längre och kvadratmeterhyrorna i nya hyresavtal håller på att sjunka.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att flera faktorer inverkar på bostadspriserna och bildningen av hyror, vilket innebär att man inte kan lösa frågan om boende till ett rimlig pris endast genom att öka bostadsproduktionen. Att öka bostadsproduktionen är ändå ett centralt verktyg för staden att påverka boendekostnaderna.

Stadsfullmäktige får varje år en rapport om uppföljningen av BM-programmet, vilket även kan ses som konsekvensanalys. I detta sammanhang rapporteras också bostädernas pris- och hyresutveckling samt bostadsstödet. Likaså behandlas bostadsbyggandet i Helsingfors i rapporteringen av programmet. I slutet av BM-programperioden görs

24.11.2021

en mer omfattande bedömning över hela programperioden som utnyttjas när det nästa programmet bereds.

Utöver detta producerar stadskansliet statistikpublikationer om priserna och hyrorna på bostäder samt byggande. På webbplatsen Asuminen Helsingissä följs statistiken upp på ett ännu tätare sätt och ny information i fråga om byggande, priser och hyror publiceras kvartalsvis, när det gäller övriga teman publiceras statistiken årligen. Stadens ledningsgrupp får ännu mer frekventa rapporter om utvecklingen av byggande, bostadshandel och bostadspriser både i form av konsekvensbedömning som gäller coronapandemin och på mer allmän nivå i samband med KPI-uppföljningen (key performance indicator). Vid strategivardelningen genomförs ett utvecklingsprojekt där situationsbilden kan uppdateras ännu oftare än tidigare och kommuniceras på den egna webbplatsen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Riikka Karjalainen, specialplanerare, telefon: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Ryhmäaloite_Raatikainen_31.3.2021

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 849

HEL 2021-004218 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

24.11.2021

Ärende/9

Lisätiedot

Riikka Karjalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

§ 360

Den av Kristdemokraternas och De blås fullmäktige-grupp väckta gruppmotionen om energirenässans med full service

HEL 2021-005024 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Ryhmäaloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

I Kristdemokraternas och De blås fullmäktige-grupps gruppmotion föreslås att staden tar helhetsansvar för privata bostadsbolags energieffektivitetsprojekt. Enligt gruppmotionen ska staden ge information och rådgivning, men också att ta ansvar för planeringen, genomförandet och beviljandet av lån för renoveringen.

Som det konstateras i gruppmotionen är det av yttersta vikt att växt-husutsläppen som uppvärmningen av byggnader ger upphov till minskar så att Helsingfors kan vara kolneutralt år 2035. I den nyligen godkända stadsstrategin har kolneutralitetsmålet tidigarelagts till år 2030. Den nuvarande energirenässansverksamheten kan emellertid inte utvidgas på det sätt som föreslås i gruppmotionen.

Energirenässansverksamheten har nyligen inletts och det är viktigt att beakta husbolagens behov då servicen utvecklas. Att utvidga verksamheten till den nivå som föreslås i motionen är dock problematiskt. Åtminstone följande problem eller frågor måste beaktas:

24.11.2021

- Verksamhetsmodellen som föreslås i motionen hör inte till kommunens ansvarsområde.
- En överföring av planeringsarbetet till kommunen försvagar förutsättningarna för företag inom planeringsbranschen.
- Verksamheten förutsätter att ett eget affärsverk grundas och det vore omöjligt att säkerställa affärsverksamhetens jämlikhet. Inom den privata sektorn råder hård konkurrens om kunniga planerare. Det kan alltså vara svårt att rekrytera behörig arbetskraft.
- Planeringsuppdraget som föreslås i motionen lämpar sig inte för stadens ansvarsområde. Bland annat frågan hur man ska handla i konfliktsituationer vällar problem. Att planera och att genomföra projekt passar inte ihop med energirenässansverksamhetens roll i förhållande till byggnadstillsynstjänsterna.
- I huvudstadsregionen brukar det inte vara svårt för husbolag att få finansiering.
- Minskningen på 10 % av energikostnaderna som framförs i motionen är utmanande att definiera.
- Energiprojekt kan redan i nuläget genomföras så att vederlaget antingen förblir oförändrat eller till och med minskar. I regel drabbas aktieägaren alltså inte ekonomiskt.
- Det är oklart hur verksamheten förhåller sig till ARA:s stöd.

På grund av ovannämnda omständigheter är det ändamålsenligt att energirenässanssteamet fortsätter sin verksamhet som en jämlik rådgivningsservice. Det är inte befogat att utvidga verksamheten till delområden där välfungerande och etablerade aktörer redan finns. Dessutom ska man beakta att staden svarar för att underhålla och utveckla sitt eget fastighetsbestånd och att andra fastighetsägare på motsvarande sätt sköter om sina egna skyldigheter.

I nuläget erbjuder energirenässanssteamet husbolagen opartisk rådgivning och information och hjälper dem genomföra energiprojekt. Verksamhetens mål är att minska det privata bostadshusbeståndets energiförbrukning som en del av Helsingfors kolneutralitetsmål. Energirenässanssteamet inledde sin verksamhet 1.3.2021. Sedan dess har över 100 husbolag kontaktat teamets experter. Verksamheten ska utvecklas utifrån den respons som samlas in från husbolag under hösten 2021 och våren 2022.

Stadsmiljönämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandet.

24.11.2021

Enligt 30 kap. 12 § i förvaltningsstadgan kan en fullmäktige-grupp väcka en grupp-motion. En grupp-motion är en motion som undertecknats av mer än hälften av fullmäktige-gruppens medlemmar och som har rubriken grupp-motion. En grupp-motion inlämnas till ordföranden av fullmäktige-gruppens ordförande eller vice ordförande. En fullmäktige-grupp får väcka fyra grupp-motioner under en fullmäktige-period.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Ryhmäaloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 801

HEL 2021-005024 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 07.09.2021 § 420

HEL 2021-005024 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Täyden palvelun energiarenessanssia koskevassa ryhmäaloitteessa ehdotetaan, että kaupunki ottaisi kokonaisvaltaista vastuuta yksityisten asuntoyhtiöiden energiatehokkuushankkeista. Kuten ryhmäaloitteessa todetaan, rakennusten lämmittämiseen liittyvien kasvihuonepäästöjen vähentäminen on erittäin tärkeässä asemassa, jotta Helsinki voi olla hiilineutraali vuonna 2035. Helsingin rakennusvalvontapalveluiden kanta kuitenkin on, että nykyistä energiarenessanssitoimintaa ei voida laajentaa aloitteessa esitetyllä tavalla.

Energiarenessanssitoiminta on vasta aloitettu ja on tärkeää, että palvelua kehitetään taloyhtiöiden tarpeet huomioiden. Toiminnan laajentaminen sille tasolle, jota aloitteessa esitetään, on kuitenkin ongelmallista. Huomioitavia ongelmakohtia tai kysymyksiä olisivat muun muassa seuraavat seikat:

- Aloitteessa esitetty toimintamalli ei kuulu kunnan toimialaan vaan se on ”markkinaehtoista” toimintaa.
- Heikentäisikö suunnittelutyön siirtäminen kunnalle suunnittelualan yritysten toimintaedellytyksiä?
- Vaatisiko toiminta oman liikelaitoksen perustamista ja olisiko liiketoiminta tasapuolista? Osaavista suunnittelijoista on kova kilpailu yksityisellä puolella eli pätevän työvoiman palkkaaminen voi olla haastavaa.
- Onko suunnitteluvastuun ottaminen soveliasta kaupungin toimintaa ja miten toimittaisiin esim. ristiriitatilanteissa? Miten suunnittelu sekä hankkeiden toteutus sopisi energiarenessanssitoiminnan rooliin suhteessa rakennusvalvontaan?
- Pääkaupunkiseudulla rahoituksen saaminen ei tyypillisesti ole ongelma taloyhtiöille.
- Miten määritellään aloitteessa esitelty 10 % energiakustannusten pienenemisestä?
- Energiahankkeita voidaan jo toteuttaa niin, että niiden vastikevaikutus on nolla tai jopa vastiketta pienentävä eli osakas ei lähtökohtaisesti joudu taloudellisesti huonompaan asemaan.
- Miten toiminta suhtautuisi ARA:n tukiin?

Näistä seikoista johtuen energiarenessanssitiimin toiminnassa on tarkoituksenmukaista pysyä tasapuolista neuvontaa antavana tahona, eikä laajentaa toimintaansa sellaisille osa-alueille, joilla on jo olemassa hyvin toimivat ja vakiintuneet toiminnanharjoittajat. Lisäksi on huomioitava, että kaupunki vastaa oman kiinteistökantansa ylläpidosta sekä kehittämisestä ja on luontevaa, että muut kiinteistöjen omistajat huolehtivat omista velvoitteistaan.

Nykyisellään Energiarenessanssitiimi tarjoaa puolueetonta neuvontaa ja tietoa taloyhtiöille ja auttaa energiahankkeiden läpiviennissä. Toi-

24.11.2021

minnan tavoitteena on yksityisen asuinrakennuskannan energiankulutuksen pienentäminen osana Helsingin hiilineutraaliustavoitteita. Energiarenessanssitiimi aloitti 1.3.2021, jonka jälkeen yli 100 taloyhtiötä on ottanut tiimin asiantuntijoihin yhteyttä. Toimintaa kehitetään syksyn 2021 ja kevään 2022 aikana taloyhtiöiltä kerättävän palautteen perusteella.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Petri Perkiömäki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 26418
petri.perkiomaki(a)hel.fi

§ 361

Den av Kristdemokraternas och De blås fullmäktige-grupp väckta grupp-motionen om utnyttjande av möjligheterna till distansstudier också efter coronan

HEL 2021-006785 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Ryhmäaloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Kristdemokraternas och De blås fullmäktige-grupp föreslår i sin grupp-motion att möjligheterna till distansstudier utnyttjas också efter coronatiden.

Lagen om grundläggande utbildning tillåter inte att undervisningen ordnas på distans så att eleven själv väljer tidpunkten och platsen för sina studier. Därför ordnas den grundläggande utbildningen för elever i läropliktsåldern som närundervisning. Till närundervisningen hör att läraren undervisar eleverna i en trygg studiemiljö som anvisats av skolan under de arbetstider som anges i arbetsplanen.

Enligt gymnasielagen och lagen om yrkesutbildning fattar utbildningsanordnaren beslut om hur utbildningen genomförs och ordnas. Detta gör det möjligt att ordna utbildningen antingen som närundervisning eller distansundervisning eller enligt en modell där när- och distansstudier bedrivs parallellt.

Hur distansundervisning i nuläget utnyttjas i andra stadiets utbildning och det fria bildningsarbetet

De studerande i Helsingfors stads gymnasier kan avlägga gymnasiekurser via stadens gemensamma utbud. Det gemensamma utbudet består av studier på nätet, distansstudier, närstudierna på stadens kursbricka samt sommarstudier. Med studier på nätet avses studiehelheter som den studerande kan avlägga flexibelt oberoende av tid och plats, dock bundet till nätperioderna.

Dessutom kan de studerande i Helsingfors stads gymnasier avlägga gymnasiekurser via stadens distanskursbricka. Med distansundervisning avses ett studieavsnitt där den studerande deltar i lektionerna på webben vid den tidpunkt som anges i läsordningen.

De gymnasiekurser som ordnas av vuxengymnasiet Helsingin aikuislukio och hör till Helsingfors stads gymnasiers gemensamma utbud har genomförts som närundervisning. I augusti erbjöd dock Helsingin aikuislukio höstens examinander repetitionskurser inför studentskrivningarna som distansundervisning. Det var möjligt att vid behov skriva de preliminära proven på plats.

Vid yrkesinstitutet Stadin ammattiopisto (Stadin AO) genomförs för närvarande två tredjedelar av undervisningen som närundervisning eller lärande i arbetet och en tredjedel som undervisning på nätet. År 2021 har Stadin AO:s eStadi-verksamhet utvidgats till alla campus, vilket ger alla studerande en möjlighet att avlägga studier på nätet. Digipedeuteamet, eLärandementorerna och digiagenterna erbjuder lärare och studerande stöd för att utveckla och förverkliga de nätbaserade studierna.

Det finska arbetarinstitutet Helsingin työväenopisto har som mål att 10 % av kurserna genomförs som distansundervisning från och med hösten 2021. Arbetarinstitutet bidrar till stadens kursbricka med samarbetskurser som kan kombineras med studier vid både Stadin AO och Helsingfors stads gymnasier.

Att utveckla möjligheterna till distansstudier

Behovet att bredda utbudet av nät- och distansundervisning i studierna på andra stadiet och det fria bildningsarbetet har identifierats redan före coronapandemin då man kraftigt började utveckla utbudet av nätundervisning för att möta efterfrågan. Målet är att i framtiden ytterligare öka möjligheterna för studerande på andra stadiet och inom det fria bildningsarbetet att avlägga studier vid Helsingfors stads gymnasier, Stadin AO och arbetarinstitutet. Studieutbudet på nätet utvecklas så att de studerande också kan välja studier parallellt vid olika läroanstal-

ter. Det är inte nödvändigt att på nytt inleda en kartläggning för att bredda Helsingfors stads kursbricka eftersom detta arbete redan pågår.

Svaret stämmer överens med fostrans- och utbildningsnämndens utlåtande.

Enligt 30 kap. 12 § i förvaltningsstadgan kan en fullmäktige-grupp väcka en grupp-motion. En grupp-motion är en motion som undertecknats av mer än hälften av fullmäktige-gruppens medlemmar och som har rubriken grupp-motion. En grupp-motion inlämnas till ordföranden av fullmäktige-gruppens ordförande eller vice ordförande. En fullmäktige-grupp får väcka fyra grupp-motioner under en fullmäktige-period.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Ryhmäaloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 802

HEL 2021-006785 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 24.08.2021 § 277

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

HEL 2021-006785 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi lausunnon Kristillisdemokraattien ja Sinisten valtuustoryhmien aloitteesta etäopiskelumahdollisuuksien hyödyntämisestä koronaepidemian jälkeen:

Oppivelvollisuusikäisten perusopetus järjestetään lähiopetuksena. Lähiopetuksen kuuluu opettajan antama opetus koulun osoittamassa turvallisessa opiskeluympäristössä työsuunnitelmassa määritellyinä työaikoina. Perusopetuslaki ei mahdollista opetuksen järjestämistä etäopetuksena, jossa oppilas valitsee itse opiskelun ajan ja paikan. Lukiolaki ja laki ammatillisesta koulutuksesta toteaa, että koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen toteutus- ja järjestämistavoista (Lukiolaki §13, Laki ammatillisesta koulutuksesta §62). Tämä mahdollistaa opetuksen järjestämisen lähiopiskelun lisäksi myös etäopiskeluna sekä lähi- ja etäopiskelun rinnakkaismallina.

Helsingin kaupungin lukioiden opiskelijat voivat suorittaa lukiokursseja kaupungin yhteisen tarjonnan kautta. Yhteinen tarjonta koostuu verkko-opinnoista, etäopinnoista, kaupunkitarjottimen lähiopinnoista sekä kesäopinnoista.

Verkko-opinnoilla tarkoitetaan opintokokonaisuuksia, jotka opiskelija voi suorittaa joustavasti ajasta ja paikasta riippumatta, kuitenkin verkkoperiodeihin sidotusti. Verkko-opetuksen tarkoitus on mahdollistaa opiskelijalle joustavia oppimispolkuja.

Helsingin kaupungin lukioiden opiskelijat voivat myös suorittaa lukioskursseja kaupungin etätarjottimen kautta. Etäopetus tarkoittaa opintojaksoa, jossa opiskelija osallistuu oppitunneille verkossa lukujärjestyseen merkittynä aikana.

Helsingin kaupungin lukiolaisilla on mahdollisuus tutustua korkeakouluopintoihin ja suorittaa yliopiston ja ammattikorkeakoulun kursseja jo lukioaikana. Helsingin kaupungin lukiolaiset voivat suorittaa joitakin opintoja myös Helsingin kaupungin työväenopistoissa. Opinnot hyväksiluetaan lukiotutkintoon.

Helsingin aikuislukio järjestää Helsingin kaupungin lukioiden yhteiseen tarjontaan kuuluvia lukiokursseja kesäkuussa. Nämä kurssit toteutetaan lähiopetuksena. Elokuussa Helsingin aikuislukio tarjoaa osana kaupungin yhteistä tarjontaa kertauskursseja syksyn yo-kirjoittajille, nämä taas järjestetään etäopetuksena, preliminäärikokeet voi suorittaa halutessaan lähikokeena. Yleensä lukioissa kesäopetusta ei opettajien virkaehtosopimuksen mukaan ole mahdollista toteuttaa, mutta

24.11.2021

Helsingin aikuislukiossa tämä on paikallisen sopimisen johdosta mahdollista.

Stadin AO:ssa toteutetaan opetusta ja ohjausta ympärivuotisesti ja opiskelijaksi voi hakeutua jatkuvan haun kautta. Tällä hetkellä kaksi kolmasosaa opetuksesta toteutetaan lähiopetuksena tai työelämässä tapahtuvana oppimisena ja yksi kolmasosa verkko-opetuksena. Stadin AO:ssa on vuonna 2021 laajennettu eStadin toiminta kaikille kampuksille ja tämä tarjoaa mahdollisuuden kaikille opiskelijoille suorittaa opintoja verkko-opintoina. Digipedatiimi, eOppimisen mentorit ja digigagentit tarjoavat tukea opettajille ja opiskelijoille verkko-opintojen kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Helsingin Työväenopistossa on tavoitteena, että syksystä 2021 alkaen 10% kursseista etätoteutuksena. Työväenopisto tuo kaupungin kurssi-tarjottimelle yhteistyökursseja, jotka ovat yhdistettävissä sekä Stadin AO:n että Helsingin kaupungin lukioiden opintoihin.

Tarve verkko- ja etäopetuksen tarjonnan laajentamiseen toisen asteen opinnoissa ja vapaassa sivistystyössä on tunnistettu jo ennen koronapandemiaa, jolloin verkko-opetustarjontaa alettiin voimakkaasti kehittää vastaamaan kysyntää. Palvelukokonaisuuden tavoitteena on, että toisen asteen ja vapaan sivistystyön opiskelijoiden mahdollisuutta suorittaa opintoja Helsingin kaupungin lukioissa, Stadin AO:ssa ja Työväenopistoissa laajennetaan entisestään tulevaisuudessa. Verkko-opintotarjontaa kehitetään niin, että opiskelijat voivat valita opintoja myös ristiin eri oppilaitoksista. Kartoitusta Helsingin kaupungin kurssi-tarjottimen laajentamiseksi ei tarvitse käynnistää uudestaan, sillä tämä työ on jo käynnissä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tommi Tiittala, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 22900
tommi.tiittala(a)hel.fi

§ 362

Den av Feministiska partiets fullmäktige-grupp väckta grupp-motionen om utarbetandet av en antirasistisk strategi för Helsingfors

HEL 2021-007396 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av Feministiska partiets fullmäktige-grupp väckta grupp-motionen som slutbehandlad.

Behandling

Ledamoten Jussi Halla-aho understödd av ledamoten Mikko Paunio föreslog att ärendet ska återremitteras för ny beredning utgående från att:

Följande meningar avlägsnas: "Helsingfors förbinder sig till att genomföra antirasistisk verksamhet enligt det ovan beskrivna och i enlighet med målen i stadsstrategin. Behovet av en separat antirasistisk strategi bedöms i förhållande till rapporteringen av likabehandlingsplanen "De mänskliga rättigheternas Helsingfors."

De ersätts som följer: "Det finns således inget behov för en separat antirasistisk strategi eller verksamhetsplan".

6 Omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Ärendet återremitteras för ny beredning enligt följande: Följande meningar avlägsnas: "Helsingfors förbinder sig till att genomföra antirasistisk verksamhet enligt det ovan beskrivna och i enlighet med målen i stadsstrategin. Behovet av en separat antirasistisk strategi bedöms i förhållande till rapporteringen av likabehandlingsplanen "De mänskliga rättigheternas Helsingfors." De ersätts som följer: "Det finns således inget behov för en separat antirasistisk strategi eller verksamhetsplan".

Ja-röster: 66

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Maarit Castrén, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Oona Hagman, Juha Hakola, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Jukka Järvinen, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Laura Kolehmainen, Sini Korpinen, Eeva

24.11.2021

Kärkkäinen, Noora Laak, Heimo Laaksonen, Anna Lemström, Minna Lindgren, Ajak Majok, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Coel Thomas, Pilvi Torsti, Aino Tuominen, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Feniks Willamo

Nej-röster: 15

Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Seida Sohrabi

Frånvarande: 4

Harry Bogomoloff, Timo Harakka, Sanna-Leena Perunka, Mirita Saxberg

Stadsfullmäktige beslutade fortsätta behandlingen av ärendet.

Ledamoten Seida Sohrabi understödd av ledamoten Dani Niskanen föreslog att ärendet ska återremitteras för ny beredning enligt följande:

Helsingfors stadsfullmäktige beslutar att Helsingfors utreder möjligheten att utarbeta en strategi mot rasism, inte en antirasistisk strategi. Likabehandling och likställdhet ska främjas i Helsingfors. Det främjas dock inte genom antirasism, som är ett laddat begrepp. Antirasism är ett partiskt värde som diskriminerar och gör andra till offer. Antirasism främjar inte rättvisa eller goda etniska relationer, utan det är en del av den diskriminerande woke-kulturen och en ideologi som kallas för intersektionell feminism. Det är kränkande att kalla människor rasifierade. Människan representerar sin egen enda ras vid namnet homo sapiens.

Helsingfors stad ska också i fortsättningen främja likabehandling, lika möjligheter och rättvisa. Det uppnås genom ökad förståelse, respekt och icke-diskriminering. Allt det som skapar mera gott än ont. I det feministiska partiets motion finns mycket gott, som jag instämmer med. Det största problemet är dock orden antirasism och rasifierad. Rasism kan inte motarbetas med tvång, dvs. genom att ålägga åtgärder och skuldbelägga vissa etniska grupper. Ett sådant krav är som att skjuta sig själv i foten, då det uttryckligen ökar rasismen.

Stadens organ ska inte vidta åtgärder för att främja antirasism med stöd av motionen.

7 Omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Helsingfors stadsfullmäktige beslutar att Helsingfors utreder möjligheten att utarbeta en strategi mot rasism, inte en antirasistisk strategi. Likabehandling och likställdhet ska främjas i Helsingfors. Det främjas dock inte genom antirasism, som är ett laddat begrepp. Antirasism är ett partiskt värde som diskriminerar och gör andra till offer. Antirasism främjar inte rättvisa eller goda etniska relationer, utan det är en del av den diskriminerande woke-kulturen och en ideologi som kallas för intersektionell feminism. Det är kränkande att kalla människor rasifierade. Människan representerar sin egen enda ras vid namnet homo sapiens. Helsingfors stad ska också i fortsättningen främja likabehandling, lika möjligheter och rättvisa. Det uppnås genom ökad förståelse, respekt och icke-diskriminering. Allt det som skapar mera gott än ont. I det feministiska partiets motion finns mycket gott, som jag instämmer med. Det största problemet är dock orden antirasism och rasifierad. Rasism kan inte motarbetas med tvång, dvs. genom att ålägga åtgärder och skuldbelägga vissa etniska grupper. Ett sådant krav är som att skjuta sig själv i foten, då det uttryckligen ökar rasismen. Stadens organ ska inte vidta åtgärder för att främjar antirasism med stöd av motionen.

Ja-röster: 62

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Juha Hakola, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Laura Kolehmainen, Sini Korpinen, Eeva Kärkkäinen, Noora Laak, Anna Lemström, Minna Lindgren, Ajak Majok, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Sami Mutttilainen, Björn Månsson, Tuomas Nevalinna, Johanna Nuorteva, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Coel Thomas, Pilvi Torsti, Aino Tuominen, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Feniks Willamo

Nej-röster: 13

Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Seida Sohrabi

Blanka: 6

Maaret Castrén, Marko Kettunen, Heimo Laaksonen, Seija Muurinen, Sari Sarkomaa, Maarit Vierunen

Frånvarande: 4

Harry Bogomoloff, Oona Hagman, Timo Harakka, Sanna-Leena Perunka

Stadsfullmäktige beslutade fortsätta behandlingen av ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Olli Lahtinen, specialplanerare, telefon: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Bilagor

1 Feministisen puolueen ryhmäaloite 16.06.2021

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Framställningen stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Feministiska partiets fullmäktige-grupp föreslår i sin gruppmotion att Helsingfors utarbetar en antirasistisk strategi och handlingsplan.

Enligt 30 kap. 12 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av mer än hälften av fullmäktige-gruppens medlemmar och som har rubriken gruppmotion.

I 5 § i diskrimineringslagen föreskrivs det om myndigheternas skyldighet att främja likabehandling. Myndigheterna ska bedöma hur likabehandling uppnås i deras verksamhet och vidta åtgärder som behövs för att främja likabehandling. De främjande åtgärderna ska vara effektiva, ändamålsenliga och proportionerliga med beaktande av myndighetens verksamhetsmiljö, resurser och övriga omständigheter. Myndigheten

24.11.2021

ska också ha en plan för de åtgärder som behövs för att främja likabehandling.

Stadsfullmäktige har 13.10.2021 godkänt stadsstrategin "Läge för tillväxt" för fullmäktigeperioden 2021-2025. Strategin ställer upp mål för hela stadsorganisationen för att främja välfärd hos invånare och förebygga negativa fenomen, såsom fattigdom, brottslighet samt segregation.

I enlighet med strategin har Helsingfors förbundit sig till att främja likabehandling, jämlikhet och mänskliga rättigheter i all sin verksamhet. Helsingfors satsar i sitt servicearbete på att bemöta alla slags människor. Helsingfors utbildar social- och hälsovårdspersonal, undervisningspersonal och andra som arbetar med barnfamiljer att bemöta olika slags familjer ännu mer sensitivt och bland annat att identifiera och ingripa i rasism.

Stadsstyrelsen har 30.8.2021 tillsatt en jämställdhets- och likabehandlingskommitté, vars uppgift är bland annat att i Helsingfors stads verksamhet och tjänster främja likabehandling, följa upp och utvärdera hur dessa förverkligas samt förebygga och undanröja diskriminering i enlighet med de grunder för diskriminering som definieras i diskrimineringslagen.

9.3.2020 godkände stadsstyrelsen likabehandlingsplanen för Helsingfors stads tjänster "De mänskliga rättigheternas Helsingfors". Genomförandet av planen ska följas upp och rapporteras till stadsstyrelsen.

Förebyggande av rasism och dess negativa följder har en stor roll i stadsstrategin, i planeringen av stadens tjänster samt i anvisningarna för personalen. Helsingfors förbinder sig till att genomföra antirasistisk verksamhet enligt det ovan beskrivna och i enlighet med målen i stadsstrategin. Behovet av en separat antirasistisk strategi bedöms i förhållande till rapporteringen av likabehandlingsplanen "De mänskliga rättigheternas Helsingfors".

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Olli Lahtinen, specialplanerare, telefon: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Bilagor

1 Feministisen puolueen ryhmäaloite 16.06.2021

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 850

HEL 2021-007396 T 00 00 03

Eesitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa Feministisen puolueen ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

15.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Viimeinen lause: "Erilliselle antirasistiselle strategialle ja toimintasuunnitelmalle ei näin ole tarvetta."

Korvataan lauseella: "Helsinki sitoutuu toteuttamaan antirasistista toimintaa edellä kuvatun sekä kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Erillisen antirasistisen strategian tarpeellisuus arvioidaan suhteessa "Ihmisoikeuksien Helsinki" -yhdenvertaisuussuunnitelman raportointiin."

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Viimeinen lause: "Erilliselle antirasistiselle strategialle ja toimintasuunnitelmalle ei näin ole tarvetta." Korvataan lauseella: "Helsinki sitoutuu toteuttamaan antirasistista toimintaa edellä kuvatun sekä kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Erillisen antirasistisen strategian tarpeellisuus arvioidaan suhteessa "Ihmisoikeuksien Helsinki" -yhdenvertaisuussuunnitelman raportointiin."

Jaa-äännet: 1

Jussi Halla-aho

Ei-äännet: 10

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Anniina Iskanius, Minja Koskela, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Tyhjä: 4

Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

---

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 10 - 1 (tyhjiä 4).

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

§ 363

Den av ledamoten Laura Finne-Elonen väckta motionen om skyltning om svaga isar

HEL 2021-005050 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Laura Finne-Elosen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Laura Finne-Elonen och 16 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden reder ut möjligheten att placera varningsskyltar för svaga isar vid stränder och på övriga områden där det om vintern är lätt att nå isen. Enligt dem som väckt motionen kan varningsskyltarna även innehålla information om utrustning som behövs för att röra sig på isen.

Stadsstyrelsen hänvisar till de utlåtanden som har getts om motionen och konstaterar att det inte är ändamålsenligt att informera om isens bärkraft med skyltar som placeras vid stränderna eller exempelvis via sociala medier, såsom det föreslås i motionen, även om informering om svaga isar i sig är värt understöd.

Informering om isförhållandena i Helsingfors med skyltar skulle förutsätta en ständig uppföljning av stadens alla istäckta områden. I Helsingfors uppskattas antalet skyltar som behövs endast till sådana områden, där isen är lätt att nå, uppgå till 150-200 st. och alla dessa skyltar borde uppdateras och underhållas enligt de ändrande isförhål-

24.11.2021

landena. Dessutom ska det tas i beaktande att de farliga ställena kan variera under vintern samt mellan vintrar varmed skyltar inte lämpar sig för information då omständigheterna förändras. Skyltar som placeras permanent på stränderna för att varna om svaga isar skulle däremot inte inverka på människor så bra. Om varningsskyltar placeras vid stränderna kan det uppstå en illusion om att det är tryggt att röra sig på isen där det inte finns en skylt.

Med motiveringarna ovan skulle det vara mycket utmanande att varna om svaga isar med varningsskyltar. Till exempel Gränsbevakningsväsendet, Finlands Simundervisnings- och Livräddningsförbund rf samt Helsingfors stads räddningsverk informerar mer effektivt om isläget med hjälp av sociala medier. Också till exempel Finlands miljöcentral och Meteorologiska institutet bidrar till övervakningen av isförhållandena.

Stadsmiljönämnden, kultur- och fritidsnämnden samt räddningsnämnden gav utlåtande om motionen. Svaret stämmer överens med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Laura Finne-Elosen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 809

HEL 2021-005050 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

24.11.2021

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 07.09.2021 § 137

HEL 2021-005050 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi kaupunginhallitukselle asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan tiedottaminen heikoista jäistä on kannatettavaa. Jäällä liikutaan kuitenkin aina omalla vastuulla, ja olosuhteet jäällä voivat muuttua nopeasti. Täsmätiedottaminen jään kantavuudesta rannoille sijoitettavin kyltein tai esimerkiksi sosiaalisen median avulla on liikuntapalveluiden näkemyksen mukaan erittäin haasteellista.

Helsingissä meren jäälle pääsee useista paikoista. Esimerkiksi liikuntapalveluiden hallinnoimilta 26 uimarannalta ja kaupungin 79 pienvenesatamasta on helppo pääsy jäälle.

Pelkästään näille alueille tiedottamista varten tarvittaisiin arviolta 150–200 kylttiä, joita tulisi päivittää ja ylläpitää jäätilanteen mukaan. Mikäli rannoille sen sijaan sijoitettaisiin pysyviä kylttejä, joissa varoitetaan heikoista jäistä ympäri vuoden, niin tämän tapaiset taulut eivät liikuntapalveluiden näkemyksen mukaan tehoa kovinkaan hyvin ihmisiin.

Tehokkaampaa tiedottamista jäätilanteesta toteuttavat esimerkiksi Rajavartiolaitos, Suomen uimaopetus- ja hengenvestausliitto sekä Helsingin kaupungin pelastuslaitos sosiaalisen median avulla.

Hyvinä jäätalvina liikuntapalvelut toteuttaa meren jäälle 1–2 matkaluistelurataa kuntalaisten käyttöön. Liikuntapalvelut huolehtii ja vastaa ratojen turvallisuudesta tarkastamalla ne päivittäin sekä sulkee radan, kun jään paksuus ei ole enää riittävä. Asiasta tiedotetaan radalla kyltein, kaupungin kotisivuilla sekä sosiaalisessa mediassa.

Helsingin koko jäätilanteesta tiedottaminen edellyttäisi kaupungin kaikkien jääalueiden jatkuvaa seurantaa. Kylttien asentaminen, ylläpitämi-

24.11.2021

nen sekä jään paksuuden seuranta, vastuut huomioiden, toisi liikunta- palveluiden näkemyksen mukaan kaupungille huomattavia kustannuksia. Liikuntapalveluissa ei ole varattu resursseja edellä mainittujen asioiden toteuttamiseksi.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 24.08.2021 § 392

HEL 2021-005050 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Heikosta jäästä varoitavien kylttien asentamista sekä jäätilanteen seurantaan liittyviä kysymyksiä on selvitetty laajasti kaupunkiympäristön toimialalla sekä muun muassa lakipalveluiden kanssa.

Heikosta jäästä varoitavien kylttien asentaminen ei kuulu kaupungin laissa määriteltyihin tehtäviin. Kuntalain mukaan: "Kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät ja järjestää sille laissa erikseen säädetyt tehtävät." Varoituskylttien pystyttäminen ei ole minkään erityislain nojalla kunnan lakisääteinen tehtävä. Kyse ei ole myöskään kunnan alueiden käytön suunnittelusta, jossa mm. elin- ja toimintaympäristön terveellisyys ja turvallisuus on otettava lain nojalla huomioon, vaan luonnonympäristöstä. Jäällä liikutaan omalla vastuulla myös kaupungin alueella. Jäällä järjestettävissä tapahtumissa järjestäjätaholla on, sitä vastoin, jossain määrin vastuu turvallisuudesta.

Koska lakisääteistä veloitetta kylttien asentamiseen ei ole, niiden asentaminen on harkinnanvaraista. Kylttien asettaminen ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista rantaviivan suuren määrän vuoksi, eikä mahdollisten vaaranpaikkojen kartoittaminen ole mahdollista kaupungin nykyisillä resursseilla. Vaaralliset kohdat voivat myös vaihdella talven mittaan sekä eri talvina. Jos varoituskylttejä asennetaan rannoille, saat- taan myös muodostua harhakuva, että siellä missä kylttejä ei ole, on jää turvallista.

Esimerkiksi Suomen ympäristökeskus (SYKE) ja Ilmatieteen laitos seuraavat jäätilannetta. Lisäksi pelastuslaitos ja merivartiosto antavat talvi-

24.11.2021

sin varoituksia heikoista jäistä. Jäätilanteen arvioinnin ei ole mahdollista olla kunnan vastuulla nykyisten resurssien puitteissa.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Maria Hyövähti, maisema-arkkitehti: 310 37494
maria.hyovalti(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 24.08.2021 § 37

HEL 2021-005050 T 00 00 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin pelastuslaitos on luonnollisesti kaiken turvallisuutta edistävän viestinnän kannalla. Turvallisuusviestinnässä on olennaista huomioida eri kohderyhmät sekä ennen kaikkea varmistaa viestinnän tehokkuus, tarkoituksenmukaisuus ja oikea-aikaisuus. Pelastuslaitoksella ei ole edellytyksiä ehdotetun kyltityksen toteuttamiseen ja ylläpitämiseen. Pelastuslaitos ei kuitenkaan näe estettä sille, että lausuntopyynnössä ehdotetun mukaisesti Helsingin kaupunki selvittäisi mahdollisuudet asentaa varoituskylttejä heikoista jäistä rannoille ja muille alueille, mistä pääsee helposti talvisin jälle.

Räddningsnämnden uttalar till stadsstyrelsen enligt följande:

Helsingfors stads räddningsverk ställer sig naturligtvis positivt för all kommunikation som främjar säkerhet. I säkerhetskommunikation är det väsentligt att beakta de olika målgrupperna och säkerställa effektiviteten av kommunikation, dess ändamålsenlighet och att kommunikation sker i rätt tid. Räddningsverket har inte förutsättningar att verkställa och upprätthålla den föreslagna skyltningen. Räddningsverket ser dock inget hinder för att Helsingfors stad enligt det föreslagna uttalandet skulle utreda möjligheten att ställa upp varningsskyltar för svag is på stränderna och i andra ställen där man lätt kommer till isen på vintertid.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Jani Pitkänen

Lisätiedot

Sami Maskulin, vs. palopäällikkö, puhelin: 31031360
sami.maskulin(a)hel.fi

§ 364

Den av ledamoten Tuomas Rantanen väckta motionen om utvecklande av invånarhus – pilotförsök med Asukastalo Ankkuri och det nya invånarhuset i Sockenbacka

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Titta Reunanen, interaktionschef, telefon: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi

Veli-Matti Hurtig, interaktionsplanerare, telefon: 040 5749710
veli-matti.hurtig(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite 21.04.2021 Rantanen Tuomas Aloite asukastalolen kehittämiseksi – pilotteina Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäen uusi asukastalo

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Tuomas Rantanen väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Tuomas Rantanen och 21 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ska utarbeta ett utvecklingsprogram för både stadens egna och organisationers invånarhus, där man reder ut hur husens verksamhet kan stärkas genom att kombinera stadens egna verksamhet med verksamhet som organisationerna producerar och till och med tjänster som produceras av privata aktörer. Samtidigt bedöms tillgången till invånarhus i olika stadsdelar och om det här finns luckor som behöver åtgärdas.

I motionen konstateras att det är ändamålsenligt att i utvecklingsprogrammet utreda om man inom stadens enhet för delaktighet och råd-

givning och/eller vid någon annan sektor borde utnämna en ansvarig tjänsteman för att organisera ett sådant tväradministrativt samarbete och de kontakter mellan referensgrupperna som går utöver stadens egen verksamhet. I motionen föreslås också att lösningen på invånarhuset Ankkuris akuta hyresgästproblem och det nya föreslagna invånarhuset i Sockenbacka ska lyftas fram som pilotprojekt för detta nya utvecklingsarbete.

I motionen konstateras att dess syfte är att skapa nya verksamhetsmodeller för invånarhusen, där man genom synergier får en ny effektivitet i användningen av lokaler. På detta sätt kan man med befintliga resurser få fler gemensamma lokaler och tjänster för invånarna.

Invånarlokalerna i Helsingfors

I Helsingfors finns ungefär 50 lokaler som huvudsakligen används som invånarlokalerna. Därtill finns ett antal andra lokaler där invånarna samlas, men vars huvudsakliga syfte inte är att användas som invånarlokalerna. Sådana lokaler används i synnerhet i stadsdelar där det inte finns särskilda invånarhus eller -lokaler.

Invånarlokalerna kan delas in i tre huvudsakliga klasser utifrån deras besittningsformer: invånarhus som ägs och upprätthålls av staden, lokaler som husbolag äger gemensamt eller hyr för eget bruk samt lokaler som allmännyttiga aktörer äger eller hyr för eget bruk.

I invånarlokalerna som drivs av organisationer samlar man ofta in deltagaravgifter och ersättningar för materialkostnader för att finansiera verksamheten. På så kallade kallstationer baserar sig ordnandet av verksamhet på invånarnas egen aktivitet.

Lokaler som staden upprätthåller

Social- och hälsovårdssektorn ansvarar för verksamheten vid nio invånarhus. Invånarhusen finns i södra, norra och östra Helsingfors. Staden letar efter lämpliga, nåbara och tillgängliga lokaler för ett invånarhus i västra Helsingfors. Verksamheten i de invånarhus som upprätthålls av staden fokuserar för stadens och i synnerhet social- och hälsovårdens del på verksamhet som främjar hälsan och välbefinnandet.

Målet med invånarhusens verksamhet är att öka stadsbornas delaktighet och välbefinnande. Till de strategiska målen hör bland annat att nå ut till besökargrupper i olika åldrar och med olika bakgrund, stärka samarbetet mellan den offentliga och tredje sektorn och stödja personer som befinner sig i en sårbar ställning (bland annat utdelning av munskydd till invånare, digitalt stöd och utdelning eller servering av svinmat) samt ge helsingforsarna möjlighet till delaktighet i olika for-

24.11.2021

mer. Invånarhusen är gemensamma vardagsrum för stadsborna samt platser för evenemang och fritidsaktiviteter. Invånarhusen får besök av medarbetare och sakkunniga från olika tjänster, såsom samhällsarbetet och vuxensocialarbetet samt församlingarna. Invånarhusverksamheten anses stärka välbefinnandet genom att minska ensamheten, ge rytm och meningsfulla aktiviteter i vardagen samt öppna möjligheter att verka för det egna bostadsområdet och naturen.

De invånarhus som upprätthålls av social- och hälsovårdssektorn verkar enligt principen om låg tröskel och aktiverar invånare i olika bostadsområden att delta i gemensam dag- och utfärdsverksamhet. Verksamheten ordnas i samarbete med invånare, frivilliga och andra aktörer enligt principen om trygga rum. Lokalerna är rök- och drogfria. Verksamheten är politiskt och religiöst obunden samt huvudsakligen avgiftsfri.

Under kvällar och veckoslut hyrs invånarhusens lokaler ut till allmännyttiga aktörer såsom körer, motionsgrupper, hobbyklubbar och kamratstödgrupper. Även invånarna har möjlighet att hyra invånarhusens lokaler till ett förmånligt pris exempelvis för egna fester.

Nu när lösningen med välfärdsområden är aktuell har man utrett om invånarhusverksamheten som leds av staden ska fortsätta att höra till social- och hälsovårdssektorn som i nuläget eller om den ska inordnas under någon annan sektor inom staden, såsom kultur- och fritidstjänsterna.

Lokaler som upprätthålls av sammanslutningar

Det finns 23 invånarlokaler som drivs av organisationer och 17 lokaler som ägs gemensamt av husbolag. I invånarverksamheten kan man också använda stadens lokaler såsom skolor, bibliotek, kulturcenter, ungdomslokaler, lekparker och seniorcenter. De lokaler som ägs eller hyrs av allmännyttiga aktörer drivs i huvudsak av föreningar som fokuserar på verksamhet i en viss stadsdel eller som grundats kring lokalen. Det finns dock även verksamhet som drivs som andelslag eller koncerner.

Invånarhus som upprätthålls och ägs gemensamt av husbolag är ofta lokaler som planerats redan i planläggningsskedet, och som en grupp husbolag i området äger via ett parkerings- eller servicebolag. Lokaler utanför planläggningen drivs av mindre grupper av husbolag och har grundats gemensamt i bolagens tomma lokaler. Den praktiska verksamheten i husen drivs av antingen en förening som grundats för ändamålet, en ledningsgrupp bestående av frivilliga eller en disponentbyrå.

Det som invånarlokaler har gemensamt, oberoende av hur de drivs, är en stark inriktning på området och samhället, avgiftsfria evenemang som är öppna för alla, hobbyverksamhet med låg tröskel, möteslokaler och tillhandahållande av förmånliga lokaler för privata tillställningar. Som helhet är den verksamhet som lokalerna möjliggör mycket mångsidig, även om det finns stora variationer mellan enskilda lokaler beroende på storlek, utrustningsnivå, förvaltningsmodell, samordningsresurser samt vilka riktlinjer den aktör som driver lokalen har i fråga om målgrupp och öppenhet. Med undantag för de lokaler vars verksamhet är begränsad endast till ägarna har lokaler med fokus på ett område oftast alla invånare och lokala aktörer som sin målgrupp.

Utifrån erfarenheter från stadens nio invånarhus har man noterat att organisationernas möjligheter att förbinda sig till invånarhusens verksamhet varierar i synnerhet beroende på om de har fast anställd yrkespersonal eller endast frivilliga. Med hjälp av organisationsunderstöd kan det vara möjligt att i högre grad främja organisationernas villighet att samarbeta även med invånarhus som drivs av staden.

Med tanke på invånarna och sammanslutningarnas verksamhet har det ofta ingen betydelse vilken bakgrundsorganisation som ansvarar för lokalen, utan det viktiga är lokalens tillgänglighet och lämplighet för mångsidig verksamhet samt att den kan användas och bokas flexibelt. Erfarenheter från Helsingfors mångsidiga nätverk av invånarhus har visat att man oberoende av förvaltningsmodell kan producera högklassig och mångsidig verksamhet som beaktar olika befolkningsgruppers behov. Helsingfors har till största delen varit öppna för alla stadsbor, oberoende av förvaltningsmodell. Verksamheten i Helsingfors invånarhus planeras och genomförs också huvudsakligen i samarbete med olika aktörer i staden och området.

Invånarnas användning av stadens lokaler

Invånarnas delaktighet och öppen medborgarverksamhet förutsätter inte alltid permanenta verksamhetslokaler, och det är ofta ändamålsenligt att rikta understödsanslagen till verksamheten i stället för till fasta kostnader. Ökad gemensam användning av såväl stadens som sammanslutningarnas lokaler kan antas minska de fasta lokalkostnaderna och frigöra resurser till invånarverksamhetens övriga kostnader.

Öppnande av stadens lokaler och möjliggörande av invånarnas användning har varit en del av stadens delaktighetsmodell och ett av delområdena för delaktighet i förvaltningsstadgan. I rapporten om Helsingfors stads delaktighetsarbete under strategiperioden 2017–2021 konstateras att öppnande av stadens lokaler för invånarnas bruk har en central roll i möjliggörandet av invånarnas spontana verksamhet. För

att skapa jämlika möjligheter har staden haft för avsikt att säkerställa att dess lokaler är enkla och trygga att använda för utbildnings-, medborgar- och kulturverksamhet. Tillfällig användning av offentliga områden och tomma lokaler har underlättats, och staden har strävat efter att främja användningen av även andra underutnyttjade lokaler än de som staden äger.

Stadsstyrelsen beslutade 20.8.2018 (§ 505) om principerna för invånarbruk av stadens lokaler, och enligt dem baserar sig värderingarna för invånarbruket på invånarorientering, ekologi, rättvisa och likabehandling, ekonomi, trygghet, delaktighet och deltagande och företagervänlighet. När invånare använder lokaler i stadens ägo bör det ske enligt värderingarna ovan, och användningen av lokalerna främjas utifrån dessa värderingar. I erbjudandet av lokaler för invånarnas bruk tillämpas jämlikhet och öppenhet.

När stadsstyrelsen beslutade om dessa principer uppmanade den dessutom stadsmiljösektorn att beakta möjligheterna till invånarbruk i tillämpliga delar i alla nybyggnads- och ombyggnadsprojekt samt andra sektorer att se till att de lokaler som de förvaltar över och som lämpar sig för invånarbruk förs in i det elektroniska reserveringssystemet (varaamo.hel.fi).

Huvudregeln i principerna är att lokalerna står till medborgarsamhällets och den tredje sektorns förfogande utanför de egentliga användningstiderna. Att göra det möjligt för invånarna att använda stadens lokaler har även beaktats i stadens fastighetspolitiska program (SS 24.6.2019 § 485). Ett projekt inom stadens digitaliseringsprogram 2019–2021 är att staden förnyar den digitala helheten för bokning och överlåtelse av stadens lokaler. År 2020 inleddes också utvecklingsarbetet med en modell för hanteringen av lokalbokningshelheten. I arbetet ingår ett förslag om ägarskapet och strukturen för ledningen av lokalbokningshelheten inom stadsorganisationen. Syftet med utvecklingsprojektet för en gemensam lokalbokningshelhet för staden är att effektivisera användningen av offentliga lokaler, förbättra tillgängligheten samt minska kostnaderna för användning av lokalerna genom att förenhetliga stadens lokalbokningspraxis. Det huvudsakliga målet för utvecklingen är att göra det enkelt och trevligt för stadsborna att boka lokaler samt att göra processen smidig för stadens anställda och dem som administrerar lokalerna.

Främjandet av gemensam användning av stadens lokaler har också beaktats i Helsingfors stadsstrategi 2021–2025. Enligt stadsstrategin stöds fri medborgar- och organisationsverksamhet genom att låta dem använda lokaler kostnadsfritt eller förmånligt i hela staden. Mångsidig, öppen och effektiv användning av lokaler nämns också i de punkter i

strategin som berör trygghet av nätverket av närbibliotek och byggnader av fler motions- och idrottsplatser.

Lokalerna i Ankkuri och Sockenbacka

I motionen lyfter man fram invånarhuset Ankkuri (Paasivaaragatan 6), där lokaler på 485 m² är uthyrda till en förening. Helsingfors stad äger byggnaden. Ungdomsväsendet har tidigare verkat i lokalerna. I nuläget står 385 m² av byggnaden tom på grund av användningsbegränsningar för lokalerna. Invånarhusföreningen Ankkuri inledde sin verksamhet i lokalerna år 1998 och invånarhusverksamheten har sedan dess fortsatt oavbrutet med små förändringar fram till i dag. År 2020 överfördes underhållet av huset helt till föreningen, när ungdomsgårdsverksamheten i lokalerna upphörde. Lokalernas underhållskostnader övergick i sin helhet till föreningens ansvar. Enligt uppgift från invånarhusföreningen Ankkuri har staden hyrt ut lokalerna till föreningen till ett exceptionellt förmånligt kvadratmeterpris med beaktande av lokalernas nuvarande skick och användningsbegränsningar.

Invånarhuset Ankkuri har omfattats av stadsstyrelsens understöd för invånardelaktighet sedan 2017. Stadsstyrelsen beviljade (11.1.2021 § 33) 60 900 euro för Ankkuris verksamhet. I beslutet beaktades att förändringen gällande stadens ungdomsgård lett till att invånarhusets lokalkostnader stigit med 20 000 euro. Samtidigt beslutade stadsstyrelsen att man under 2021 ska utreda hur förvaltningen av lokalen och eventuellt verksamhetssamarbete med staden kan ordnas på permanent basis. Utredningen, som bereds av enheten för delaktighet och rådgivning vid stadskansliets kommunikationsavdelning, rapporteras till stadsstyrelsen i december i samband med förslaget till beslut om understöd för invånardelaktighet 2022.

Det andra objektet som nämns i motionen är dubbelvaktstugan som hör till en skyddad byggnadsgrupp på stationsområdet i Sockenbacka. Markområdet och byggnaderna ägs huvudsakligen av Spoki Oy. Dubbelvaktstugan har en våningsyta på 130 m² och en bostadsyta på 90 m². Huset i trä byggdes i början av 1900-talet och är i behov av en renowing. En detaljplaneändring för området har väckts och i den man har anvisat bostadsyta på totalt ca 23 000 m² vy. I detaljplaneändringen bildas en egen tomt för dubbelvaktstugan. I planen hör den till ett kvartersområde för bostads-, affärs- och kontorsbyggnader (AL/s), som är stadsbildsmässigt, arkitektoniskt, kulturhistoriskt eller parkhistoriskt värdefullt. Kombilokaler och annan verksamhet som stöder skydds målen för byggnaderna får placeras på tomten.

Invånarhusverksamheten behöver sunda och fungerande lokaler. Invånare i olika åldrar kommer till invånarhuset för att trivas och tillbringa

tid regelbundet varje dag. Verksamheten ställer särskilda krav på lokalerna, bland annat gällande köks- och vardagsrumsverksamhet samt individuell digital handledning. Funktionella pausutrymmen ska anvisas för personalen. Lokalerna ska vara tillgängliga, lokalt nåbara och tillräckligt stora för olika slags funktionella grupper. Lokalerna ska också ha bra och säkra dataförbindelser.

För att öka jämlikheten mellan olika områden och befolkningsgrupper ska invånarhusen och andra lokaler som används för invånarnas bruk ses och utvecklas som större helheter snarare än enskilda lokalprojekt. När staden deltar i anskaffningen av lokaler för invånarnas och organisationernas bruk bör man utreda alternativa lösningar för att uppfylla behovet och jämföra dessas lämplighet för invånarnas bruk med tanke på tillgängligheten, funktionaliteten och ekonomin. I bedömningen av en lokallösning ska man också utreda riskerna och understödsbehoven hos aktören som driver lokalen, inklusive kostnaderna för löner och lokaler i verksamheten. Helheten ska också betraktas ur servicenätets perspektiv så att det på olika håll i staden finns likvärdig och tillräcklig tillgång till lokaler som lämpar sig för invånarverksamhet, oberoende av vilken organisation som äger lokalen. I första hand ska man använda stadens egna lokaler, eftersom nätverket av servicelokaler är tämligen heltäckande och jämlikt.

Stöd för och samordning av invånarhusverksamheten

Staden stöder invånarhusverksamheten genom att erbjuda eller hyra ut lokaler för dem samt bevilja understöd för lokalkostnader, verksamhet och ordnande av evenemang. Stadens stadslotsar och samhällsarbetare kan också bland annat ge råd om hur man hittar lämpliga understödskanaler samt vid behov stödja sammanslutningar med att hitta lämpliga tomma lokaler i sitt område och samarbetspartner för ordnande av verksamhet. Inledande av ny verksamhet i egna nya lokaler som upprätthålls av sammanslutningar och det operativa ordnandet av verksamheten baserar sig på sammanslutningarnas och invånarnas egen aktivitet. Med tanke på befogenhetsfrågor och det jämlika bemötandet av aktörer kan stadens anställda inte ta sig an uppgiften att svara för organiseringen av enskilda invånarorienterade lokalprojekt.

Det allmänna understödet för invånarhus som upprätthålls av sammanslutningar har koncentrerats till stadsstyrelsens understödshelhet för invånardelaktighet sedan 2017. Stadens nämnder och sektorer beviljar fortfarande understöd för verksamhet i invånarhusen som anknyter till och kompletterar nämndernas egen substans. Stadens understödsberedare samarbetar.

24.11.2021

Det finns två olika typer av understöd för invånardelaktighet. Det allmänna understödet för invånardelaktighet är avsett för upprätthållande av invånarlokaler som drivs av andra än staden och för samordning av verksamheten. Understödet kan beviljas bland annat för lokalhyror, avlöning av personal som samordnar och utvecklar lokalen och invånarverksamheten i området samt anskaffning av nödvändigt lösöre till lokalerna.

Verksamhetsunderstödet för invånardelaktighet är avsett för utveckling av strukturer och metoder som förbättrar invånarnas delaktighet. Understödet kan riktas till exempelvis samordning och utveckling av samarbets- och påverkningsstrukturer i ett område, förbättring av informationsförmedlingen som baserar sig på gemenskap och inkluderande metoder i ett område samt utveckling och testande av metoder och modeller som förbättrar deltagandet och påverkandet.

Stöd kan också fås i form av små understöd för invånardelaktighet, som är avsedda för genomförande av nya projekt eller projekt av engångsnatur som uppfyller kriterierna för understöd för invånardelaktighet. Dessa understöd uppgår till högst 3 000 euro. Enheten för delaktighet och rådgivning vid stadskansliets kommunikationsavdelning har beredningsansvaret för alla typer av understöd för invånardelaktighet, och de bereds årligen för stadsstyrelsens beslut. Understödkriterierna för invånardelaktighet har tagits fram i samarbete med de sammanslutningar som ordnar invånarhusverksamhet. Enhet för delaktighet och rådgivning vid stadskansliets kommunikationsavdelning har också som uppgift att främja och samordna det tväradministrativa samarbetet och verksamheten inom staden.

Understöd för invånardelaktighet beviljas för allmännyttig, öppen och huvudsakligen avgiftsfri verksamhet som är innovativ och riktar sig mångsidigt till olika befolkningsgrupper, överensstämmer med Helsingfors stads strategi och kompletterar stadens verksamhet. Målet med verksamheten som understöds ska vara att förbättra invånarnas delaktighet, påverkningsmöjligheter och gemenskap samt områdets trivsamhet och attraktivitet.

Understöd kan sökas av registrerade sammanslutningar, såsom invånar- och stadsdelsföreningar, andra föreningar, stiftelser, andelslag, sociala företag, parkeringsbolag och andra företag som förvaltar invånarhus, förutsatt att den understödda verksamheten är allmännyttig och riktar sig till Helsingfors invånare. Sökande som är företag omfattas av stadens allmänna anvisningar. Små understöd för invånardelaktighet kan också sökas av oregistrerade aktörer, såsom stadsdelsrörelser och olika verksamhetsgrupper.

24.11.2021

Verksamheten ska främja samarbete med olika aktörer i området. Målet är områdesmässig balans och behovsprövning. Det är möjligt att prioritera stöd till områden där det sedan tidigare finns mindre verksamhet eller som anses ha största nyttan av det. Den sökande ska också ha andra resurser för verksamheten, som kan bestå av insamling av medel, medlemsavgifter, inkomster från lokaler eller andrahandsuthyrning av dem, frivilligarbete eller andra understöd. Den sökande förutsätts synliggöra och rapportera om verksamhetens resultat och nytta.

För 2021 beslutade stadsstyrelsen 14.12.2020 (§ 867) att bevilja 1 096 000 euro i understöd för invånarnas delaktighet. Merparten av understödsanslaget riktas till invånarverksamhetens hyres- och lönekostnader. Av understödsanslaget riktas 477 500 euro till invånarlokalerhyror och underhåll. Genom understöden får 23 invånarhus och -lokaler stöd i att täcka sina hyres- och underhållskostnader. Löneunderstöd på totalt 507 500 euro föreslogs och där ingår lönekostnader för både invånarhusens anställda och anställda som arbetar med samordning av invånardelaktigheten. Genom löneunderstödet stöds lönerna för 21 arbetstagare. Understödsbelopp som beslutet gäller varierar mellan 8 500 och 125 400 euro. Sammanlagt 29 500 euro riktades till verksamhetsunderstöd, och anslaget för små understöd är 81 500 euro för år 2021.

Stadskansliet ordnar årligen ett info- och diskussionstillfälle som är öppet för alla innan understödsansökan för invånardelaktighet öppnas. De sammanslutningar som upprätthåller invånarlokaler har också bildat nätverk, och på Facebook finns en samarbetsgrupp för invånarlokaler och invånarverksamhet. I samarbetsgruppen ingår personal från stadens invånarhus, stadslotsar och anställda inom samhällsarbetet.

Till slut

Det nuvarande nätverket av invånarhus är inte områdesmässigt heltäckande, och jämlikhet bland stadsborna förverkligas i nuläget inte till alla delar. Sammanslutningar lämnar varje år in motioner om att grunda nya hus eller tillhandahålla nya lokaler i synnerhet i de områden där det inte finns verksamhet sedan tidigare.

I motionen har man väl identifierat de nuvarande invånarlokalerens möjligheter och sårbarheter: riktande av organisationsunderstöd till rätt aktörer och instanser, tryggande av kontinuiteten i verksamheten i invånarlokaler som upprätthålls av olika slags aktörer samt jämlik utveckling av bostadsområdena med tanke på ökandet av kommuninvånarnas delaktighet.

24.11.2021

Det är viktigt att invånarhusen och -lokaler i Helsingfors planeras långsiktigt och att nätverket av invånarlokalerna granskas som en helhet. Med hänvisning till de utlåtanden som kommit in är det viktigt att det finns likvärdig tillgång till invånar- och samlingslokaler med låg tröskel som drivs av olika aktörer i Helsingfors.

Den helhet av invånarhus som stadens och organisationernas lokaler bildar utreds samtidigt som staden år 2022 omorganiserar sin verksamhetshelhet för främjande av hälsa och välbefinnande som en del av beredningen av den social- och hälsovårdsreform som träder i kraft 2023.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Kultur- och fritidsnämnden, stadsmiljönämnden och social- och hälsovårdsnämnden har gett utlåtande i ärendet. Stadsstyrelsens svar stämmer överens med dessa utlåtanden.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Titta Reunanen, interaktionschef, telefon: 310 23437

titta.reunanen(a)hel.fi

Veli-Matti Hurtig, interaktionsplanerare, telefon: 040 5749710

veli-matti.hurtig(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite 21.04.2021 Rantanen Tuomas Aloite asukastalojen kehittämiseksi – pilotteina Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäen uusi asukastalo

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 815

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

24.11.2021

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi

Veli-Matti Hurtig, Vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 040 5749710
veli-matti.hurtig(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.09.2021 § 490

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Tuomas Rantanen ehdottaa valtuustoaloitteessaan, että kaupunki laatii sekä kaupungin että järjestöjen ylläpitämiä asukastaloja koskevan kehitysohjelman, jossa selvitetään, miten asukastalojen toimintaa voitaisiin vahvistaa yhdistämällä erilaisia kaupungin omia ja järjestöjen tuottamia toimintoja sekä yksityisten toimijoiden tuottamia palveluita. Samalla ehdotetaan arvioitavan, miten asukastalot ovat saavutettavissa eri kaupunginosissa ja onko tässä korjattavia aukkoja. Piloteiksi aloitteessa nostetaan Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäkeen ehdotettu asukastalo.

Niin sanottuja asukastaloja on Helsingissä syntynyt kolmella eri tavalla. Uusien alueiden kaavoituksen yhteydessä on perustettu yhteiskerhotiloja yhdistämällä taloyhtiöiden pieniä kerhotiloja suuremmiksi kokonaisuksiksi. Näiden hallinta tapahtuu taloyhtiöiden omistaman palvelu- tai pysäköintiyhtiön kautta, jolloin alueen taloyhtiöt rahoittavat yhteiskerhotilojen ylläpitoa. Näitä on syntynyt muun muassa Arabianrantaan, Jätkäsaareen, Pikku Huopalahteen, Viikkiin ja Vuosaareen.

Asukkaat ryhtyivät perustamaan 1990-laman yhteydessä ja sen jälkeen tyhjiksi jääneisiin liiketiloihin asukastiloja. Tiloja operoivat järjestöt rahoittivat toimintaansa erilaisten hankkeiden ja kaupungin avustusten kautta. Näiden toimintamallit ja palvelut ovat hyvin vaihtelevia alueiden tarpeista riippuen vaihdellen harrastustiloista, työttömien toimintaan sekä lapsille ja nuorille suunnattuun toimintaan. Alun perin asukastalolla tarkoitettiin asukkaiden itsensä ylläpitämää asukastilaa. Nimi tuli asukas-

taloverkostosta, jolla pyrittiin 1990-luvun puolella välissä lisäämään eri tiloja hallinnoivien toimijoiden tiedonvaihtoa.

Kaupunki sosiaalivirasto ryhtyi myös perustamaan asukastaloja 2000-luvulla eri puolille Helsinkiin tavoitteena edistää erityisryhmien hyvinvointia. Näitä on tällä hetkellä yhdeksän kappaletta.

Kaupunginkanslia avustaa järjestöjen ylläpitämiä tiloja yleisellä asukasosallisuuden yleis- ja toiminta-avustuksilla yhteensä noin miljoonalla eurolla. Rahaa myönnetään tilojen ylläpitoon ja vuokriin sekä palkkakustannuksiin. Avustettavana on noin 30 asukastilaa.

Myönnettyjä avustuksia vastaan kaupunki pyytää vuosittain selvitykset järjestöiltä avustusrahojen käytöstä. Selvitysten kysymyksiä ja analysointia kehittämällä on mahdollista tunnistaa hyviä, levitettäviä käytäntöjä.

Keskimäärin palkkakustannukset ovat menoista noin 70 %, tilakustannukset 20 % ja muut kustannukset alle 10 %. Yhteiskerhotiloissa tilakustannusten osuus putoaa pois, koska taloyhtiöt rahoittavat tilakustannuksia vastikkeittensa kautta. Joissakin kohteissa palvelut tuotetaan vapaaehtoisvoimin tai työllistetyillä henkilöillä, jolloin avustuksen tarve on vastaavasti pienempi.

Järjestöjen tiloihin liittyvät riskit kasvavat tilojen koon ja kustannusten myötä. Tällöin olisi perusteltua pohtia suosituksia avustettavien asukastilojen enimmäiskoolle ja kustannusrasitteelle. Asukastilojen asiakaskontaktien yksikkökustannukset vaihtelevat suuresti riippuen toiminnan kustannusrakenteesta.

Kaupunki hankkii palvelujen tuottamista varten tiloja kaupungin suoraan omistukseen, osakemuotoisesti tai vuokraamalla. Kaupunki luopuu toimitilastrategiansa mukaisesti niistä rakennuksista ja tiloista, joita se itse tarvitse palvelutoiminnassaan. Tiloista luopuminen on tapahtunut yleensä tarjouskilpailun kautta. Joissakin tapauksissa on käytetty arviokirjaa myytävän kohteen hinnan määrittelyssä, jos kohde on ollut perusteltua myydä siinä toimivalle organisaatiolle.

Parhailtaan käynnissä oleva sote-muutoksessa joudutaan tarkastelemaan myös sosiaali- ja terveystoimialan niitä toimintoja, joita sote-muutos ei koske. Näitä toimintoja tarkastellaan erikseen käsitteen ”hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut” alla. Uusi sote-hallinto käynnistyy 1.1.2023.

Aloitteessa on nostettu esille Asukastalo Ankkurin tila (Paasivaarankatu 6), jossa on yhdistykselle vuokrattu tilaa 485 m². Rakennuksen omistaa Helsingin kaupunki. Tiloissa on aiemmin toiminut nuorisotoimi. Tällä hetkellä rakennuksessa on tyhjänä 385 m².

Toisena kohteena on aloitteessa mainittu Kaksoisvahtituvan rakennus, joka kuuluu Pitäjänmäen asemanalueen suojeltuun rakennusryhmään. Maa-alue ja rakennukset ovat pääosin Spoki Oy:n omistuksessa. Kaksoisvahtituvan rakennuksen kerrosala 130 m² ja asuinhuoneistoala 90 m². Puurakenteinen rakennus on valmistunut 1900-luvun alussa ja vaatii kunnostusta. Alueella on vireillä asemakaavan muutosehdotus, jossa on osoitettu asuntokerrosalaa yhteensä noin 23 000 k-m². Kaksoisvahtituvan rakennukselle muodostetaan kaavamuutoksessa oma tontti. Se on merkitty kuulumaan asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueeseen (AL/s), joka on kaupunkikuvallisesti, rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti tai puistohistoriallisesti arvokas. Tontille saa sijoittaa monitoimikäyttötiloja ym. rakennuksien suojelutavoitteita tukevaa toimintaa.

Kaupunkiympäristölautakunta esittää, että kaupungin ollessa mukana hankkimassa tiloja asukkaiden ja järjestöjen käyttöön on syytä tarkastella vaihtoehtoisia ratkaisuja toteuttaa tarve ja vertailla näiden sopivuutta asukaskäyttöön tilojen saavutettavuuden, esteettömyyden, toiminnallisuuden ja taloudellisuuden näkökulmista. Tilaratkaisun arvioinnin yhteydessä on myös selvitettävä tiloja operoivan toimijan riskit ja avustustarve sisältäen toiminnan palkoista ja tiloista aiheutuvat kustannukset.

Lisäksi on syytä kehittää vuosittaista avustuksen saajien raportointitietojen analysointitapaa, jotta ns. asukastalojen parhaat käytännöt saadaan levitykseen ja käyttöön asukastalotoimintaa kehitettäessä yhdessä kaupungin ja asukkaiden kanssa.

Lautakunta esitti, että kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaosto teettää laajemman selvityksen ja linjaa asukastilojen tarpeesta ja kattavuudesta, asukkaiden ja kaupungin toimintojen yhteensovittamisesta sekä toiminnan koordinoinnin organisoinnista kaupunkiorganisaatiossa Sote-uudistuksen tullessa voimaan. Selvitys ja linjaukset tehdään hyvissä ajoin samassa yhteydessä, kun muuta Sote-uudistuksen ulkopuolelle jäävää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelujen organisointia ratkaistaan.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lautakunta esittää, että kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaosto teettää laajemman selvityksen ja linjaa asukastilojen tarpeesta ja kattavuudesta, asukkaiden ja kaupungin toimintojen yhteensovittamisesta sekä toiminnan koordinoinnin organisoinnista kaupunkiorganisaatiossa Sote-

24.11.2021

uudistuksen tullessa voimaan. Selvitys ja linjaukset tehdään hyvissä ajoin samassa yhteydessä, kun muuta Sote-uudistuksen ulkopuolelle jäävää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelujen organisointia ratkaistaan.

Tämä esitys korvaa lausunnossa kappaleen 16.

Kannattaja: Eveliina Heinäluoma

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinemäen vastaehdotuksen.

14.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Hannu Kurki, erityissuunnittelija: 310 36285
hannu.kurki(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 21.09.2021 § 150

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Tuomas Rantanen ehdottaa valtuustoaloitteessaan, että kaupunki laatii sekä kaupungin että järjestöjen ylläpitämiä asukastaloja koskevan kehitysohjelman, jossa selvitetään, miten asukastalojen toimintaa voitaisiin vahvistaa yhdistämällä erilaisia kaupungin omia ja järjestöjen tuottamia toimintoja sekä yksityisten toimijoiden tuottamia palveluita. Samalla ehdotetaan arvioitavan, miten asukastalot ovat saavutettavissa eri kaupunginosissa ja onko tässä korjattavia aukkoja. Piloteiksi aloitteessa nostetaan Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäkeen ehdotettu asukastalo.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta näkee, että asukastalokokonaisuutta tulee selvittää ensisijaisesti osana sote-uudistuksen valmistelua. Lautakunta suosittelee, että asukastalotoimintaa kehitetään toimijakentän kanssa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että asukastaloja ja -tiloja on aloitteen mukaisesti tärkeää kehittää kohti monialaista ja sektorirajat ylittävää yhteistyötä. Asukastalojen ja -tilojen kokonaisuuteen kuuluu kuitenkin laaja joukko erilaisia toimijoita. Kuten aloitteessa todetaan,

kaupungin ylläpitämien asukastalojen lisäksi on asukastiloja, joiden toiminnasta vastaavat pääosin asukasjärjestöt ja jotka saavat yleensä toimintaansa tukea asukasantonaisuuteen tarkoitettuista määrärahoista. Toiminnan lähtökohdat ja resurssit ovat siis eri toimintamuodoissa erilaiset.

Kaupungin ylläpitämien asukastalotoiminnan järjestämistä selvitetään parhaillaan yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kesken osana sote-uudistuksen valmistelua. Selvityksen tavoitteena on löytää kestävä malli asukastalotoiminnan sekä joidenkin muiden kolmannen sektorin rajapinnoilla olevien toimintojen järjestämiseen sote-uudistuksen jälkeen. Selvitys koskee myös mm. järjestöyhteistyötä sekä sosiaali- ja terveystoimialan järjestöavustuksia. Kaupungin asukastalotoiminnan tuleva kehittäminen on hyvä yhdistää sote-uudistuksen toimeenpanoon liittyviin uudistuksiin.

Kaupungin avustuksia saavien eli järjestöjen ylläpitämien asukastalojen ja -tilojen kokonaisuuden kehittäminen ja arvioiminen tulee tehdä yhteistyössä asukastiloja ylläpitävien toimijoiden kanssa, sillä kaupunki ei lähtökohtaisesti voi koordinoita tai ohjata kolmannen sektorin ylläpitämää toimintaa. Kaupungin avustamien asukastalojen kokonaisuuden kehittäminen on hyvä kytkeä kaupungin ylläpitämien asukastalojen kehittämiseen kuitenkin kaupungin ja järjestöjen ylläpitämien tilojen ominaispiirteet huomioiden. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta korostaa, että järjestövetoiset asukastilat syntyvät alueen asukkaiden aloitteesta ja tarpeesta ja niillä tulee olla mahdollisuus järjestää toiminta parhaaksi näkemällään tavalla. Kaupungin alueet ovat erilaisia ja eri alueiden asukkailla on erilaisia tarpeita, mikä tulee ottaa huomioon kehittämässä. Toiminta on lisäksi pääsääntöisesti vapaaehtoistyöhön pohjautuvaa. Sekä kaupungin että järjestöjen ylläpitämien asukastalojen toiminnan keskiössä ovat osallisuus ja vertaistoiminta.

Kuten aloitteessa todetaan, monitahoinen toiminta lisää kansalaisten kohtaamista, hyödyntää tiloja tehokkaasti ja se voi myös vähentää toimijoiden tiloista maksaman vuokran osuutta. Molempien kokonaisuuksien kehittämisessä on myös tärkeää ottaa huomioon kunkin alueen tarpeet ja ominaispiirteet sekä muu palveluverkko.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Shawn Huff: Poistetaan kolmannesta kappaleesta ensimmäisestä lauseesta alku.

24.11.2021

"Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei kannata erillistä kehittämissuunnitelmaa tai selvitystä asukastaloista vaan"

Uusi lause:

"Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta näkee, että asukastalokokonaisuutta tulee selvittää ensisijaisesti osana sote-uudistuksen valmistelua."

muotoillaan kolmannen kappaleen viimeinen lause uudelleen

"Lautakunta suosittelee, että asukastalotoimintaa kehitetään toimijakentän kanssa."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Shawn Huffin vastaehdotuksen yksimielisesti.

07.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Outi Sivonen, projektiasiantuntija, puhelin: 310 36887
outi.sivonen(a)hel.fi

Reetta Sariola, kehittämissyksikön päällikkö, puhelin: 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 31.08.2021 § 169

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Tuomas Rantasen ja 21 muun valtuutetun asukastalojen kehittämistä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että kaupunki laatii sekä kaupungin omia että järjestöjen asukastaloja koskevan kehitysohjelman, jossa selvitetään, miten niiden toimintaa voitaisiin vahvistaa yhdistämällä erilaisia kaupungin omia ja järjestöjen tuottamia toimintoja ja jopa yksityisten tahojen tuottamia palveluita. Samalla siinä arvioitaisiin, miten asukastalot ovat saavutettavissa eri kaupunginosissa ja onko tässä korjattavia aukkoja.

Aloitteessa on kuvattu kaupungin asukastalojen rinnalla toimivia noin 50:tä asukastilaa ja Herttoniemenrannassa sijaitsevaa tilaa, Asukastalo

Ankkuria, sekä Pitäjänmäellä sijaitsevaa mahdollista asukastilaa Kaksoisvahtitupa-rakennusta, pilotteina asukastilojen kehittämiseksi. Kuten aloitteessa todetaan, asukastiloissa toiminnasta vastaavat pääosin asukasjärjestöt, jotka saavat yleensä toimintaansa tukea asukasosallisuuteen tarkoitettuista määrärahoista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että aloitteessa tunnustetaan hyvin nykyisten asukastilojen mahdollisuudet ja haavoittuvuudet: järjestöavustusten suuntaaminen oikeille toimijoille ja tahoille, erilaisten toimijoiden ylläpitämien asukastilojen toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja tasapuolisen asuinalueiden alueellinen kehittäminen kuntalaisten osallisuuden lisäämisen näkökulmasta. On tärkeää, että asukastalot ja -tilat Helsingissä suunnitellaan pitkällä aikajänteellä. Sosiaali- ja terveystoimiala vastaa vielä tällä hetkellä kaupunkivetoisista asukastaloista. Muista asukastiloista vastaavat järjestöt ja vapaaehtoiset.

Asukastalojen toiminta painottuu kaupungin ja varsinkin sosiaali- ja terveydenhuollon kannalta terveyttä ja hyvinvointia edistävään toimintaan. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyttyä tämä toiminta kuuluu julkisen vallan osalta ensisijaisesti kunnille. Helsingissä on luontevaa, että asukastalot kuuluvat kunnan varsinaiseen toimintaan eikä hyvinvointialueita vastaavaan toimintaan. Lautakunta esittää, että asukastalotoiminta selvitetään kokonaisuudessaan tästä lähtökohdasta ottaen huomioon kaupungin toimialojen tehtävät terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi sekä käyttäjien asema ja tarpeet.

Asukastilat Helsingin kaupungissa

Helsingissä on noin 50 järjestövetoista asukastilaa sekä niin sanottua kylmätilaa, joissa toiminta toteutetaan ilman työsuhteessa olevaa koordinoivaa henkilökuntaa. Järjestövetoisissa asukastiloissa kerätään usein osallistumismaksuja ja materiaalikuluja toiminnan kattamiseksi. Niin sanotuilla kylmäasemilla toiminnan järjestäminen perustuu kuntalaisten ja alueen asukkaiden omaehtoiseen toimintaan. Kaupungin osuus toiminnan tukemiseen on lähinnä tilojen tarjoaminen ja/tai järjestöavustusten myöntäminen tilakustannuksiin, toimintaan ja tapahtumien järjestämiseen.

Järjestöjen toiminta tiloissa perustuu lähes poikkeuksetta vapaaehtoistyöhön. Vapaaehtoistyö täydentää parhaimmillaan palveluja, joihin kaupungin henkilöstöresurssit eivät riitä. Vapaaehtoistyön koordinoinnin haasteina ovat erilaisten toimijoiden ja erilaisista lähtökohdista toimivien järjestöjen, yhdistysten ja ryhmittymien systemaattinen ja pitkäjänteinen kehittäminen, koska erilaisia järjestötoimijoita on paljon. Lisäksi jatkuva uusien vapaaehtoisten toimijoiden saaminen, vapaaehto-

isten motivointi ja toimintaan sitouttaminen tuovat omat haasteensa kehittämiseksi ja koordinoinnille.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että aloitteessa ehdotettu kaupunkitasoinen uusi koordinointi ja synergiset toimintamallit asukastilojen tilankäytön tehostamiseksi voisivat edistää asukastilojen käytön jatkuvuutta, laajentaa osallisuusverkostoja ja tuoda mahdollisia uusia toimijoita mukaan aktiiviseen asukastalotoimintaan, esimerkiksi kahvilatoimintaan.

Asukastalot sosiaali- ja terveystoimialalla

Sosiaali- ja terveystoimiala vastaa yhdeksän asukastalon toiminnasta. Asukastalot sijaitsevat Etelä-, Pohjois- ja Itä-Helsingissä. Länsi-Helsingin asukastalolle ollaan etsimässä soveltuvia, saavutettavia ja esteettömiä tiloja yhdessä yhdyskuntatyön ja sosiaali- ja terveystoimialan tilapalvelujen sekä kaupunkiympäristön tilat-yksikön toimesta.

Sosiaali- ja terveystoimialan omissa asukastaloissa on palkattuna yksi vakituinen työntekijä, koordinaattori, ohjaamassa toimintaa ja opastamassa asukastalojen kävijöitä. Pääosin toiminta perustuu tämän lisäksi työllistettyjen, oppisopimuskoulutuksessa olevien sekä vapaaehtoisten työpanokseen vakituisen henkilökunnan ohjaamana (noin 5–12 henkilöä kerrallaan). Koska kussakin talossa on vain yksi vakituinen työntekijä kulloinkin tarjolla olevien työllistettävien määrä vaihdellessa, on talojen toiminta haavoittuvaista. Asukastalot toimivat talopareina niin, että sijaistuksia ja resursseja voidaan jakaa isoilta taloilta pienemmille asukastaloille toiminnan turvaamiseksi aina kun mahdollista. Toimitilakustannukset maksetaan sosiaali- ja terveystoimialan kustannuksista. Ylläpidosta vastaa kaupunkiympäristön toimialan isännöinti.

Asukastalojen toiminnan tavoitteena on lisätä kaupunkilaisten osallisuutta ja hyvinvointia. Strategisina tavoitteina on muun muassa tavoittaa eri-ikäisiä ja -taustaisia kävijäryhmiä, vahvistaa julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyötä ja tukea haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä (muun muassa kasvomaskien jako kuntalaisille, digituki ja hävikkiruokan jakaminen tai hävikkiruokailun järjestäminen) sekä mahdollistaa helsinkiläisten osallistumismahdollisuuksia ja -muotoja. Asukastalot toimivat kaupunkilaisten yhteisinä olohuoneina sekä tapahtuma- ja harrastuspaikkoina. Asukastaloihin jalkautuu työntekijöitä ja asiantuntijoita eri palveluista, kuten yhdyskuntatyöstä ja aikuissosiaalityöstä sekä seurakunnista. Asukastalotoiminnan nähdään vahvistavan hyvinvointia vähentämällä yksinäisyyttä, tuomalla rytmiä ja mielekästä tekemistä arkeen sekä avaamalla mahdollisuuksia toimia oman asuinalueensa ja luonnon hyväksi.

24.11.2021

Sosiaali- ja terveystoimialan ylläpitämät asukastalot toimivat matalan kynnyksen periaatteella ja aktivoivat eri asuinalueiden asukkaita osallistumaan yhteiseen päivä- ja retkitoimintaan. Toimintaa toteutetaan yhteistyössä asukkaiden, vapaaehtoisten ja muiden toimijoiden kanssa turvallisen tilan periaatteiden mukaisesti. Tilat ovat päihteettömiä ja savuttomia. Toiminta on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumatonta sekä pääsääntöisesti maksutonta.

Iltaisin ja viikonloppuisin asukastalojen tilat ovat vuokratyössä yleishyödyllisille toimijoille esim. kuoro- ja liikuntaryhmät, harrasterkerhot ja vertaistukiryhmät. Myös kuntalaisilla on mahdollisuus vuokrata edulliseen hintaan asukastalojen tiloja esimerkiksi omiin juhliinsa.

Tavoitteena tulevaisuudessa on lisätä järjestöyhteistyötä, jotta voidaan laajentaa asukastalojen aukioloaikoja sekä vastata nykyistä paremmin alueellisiin tarpeisiin. Alustavasti on jo löytynyt kaksi järjestötoimijaa, jotka voisivat tuottaa kahvilatoimintaa ja avointa olohuonetta lauantaisin. Lisäksi kahdessa asukastalossa tullaan kokeilemaa ilta-aukioloa syksyllä.

Yhdeksän talon kokemusten perusteella on havaittu, että järjestöjen mahdollisuus sitoutua asukastalojen toimintaan vaihtelee erityisesti sen perusteella, onko heidän toiminnassaan palkattua vakituista ammattilaisia henkilökuntaa vai ainoastaan vapaaehtoisia. Järjestöavustuksella voitaisiin edistää nykyistä vahvemmin järjestöjen halukkuutta tehdä yhteistyötä myös kaupunkivetoisten asukastalojen kanssa.

Asukastalotoiminnassa tarvitaan terveet ja toimivat tilat. Asukastaloille tullevat eri-ikäiset kuntalaiset viihtymään ja viettämään säännöllisesti aikaa päivittäin. Toiminta asettaa tiloille erityisvaatimuksia esimerkiksi keittiö- ja olohuonetoiminnan sekä yksilöllisen digiohjauksen mahdollistamiseksi. Henkilökunnalle tulee voida osoittaa toimivat taustatilat. Tilojen tulee olla esteettömät, alueellisesti saavutettavat sekä riittävän suuret erilaisten toiminnallisten ryhmien toteuttamiseksi. Lisäksi tiloissa tulee olla hyvät ja varmat tietoliikenneyhteydet.

Hyvinvointialueratkaisun ollessa ajankohtainen on käyty alustavia neuvotteluja kaupunkivetoisen asukastalotoiminnan asemoitumisesta joko edelleen sosiaali- ja terveystoimialalle, kuten nykyisin, tai kaupungin toiselle toimialalle, kuten kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluihin. Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut ovat tottuneet järjestämään samankaltaista osallistavaa ja hyvinvointia edistävää toimintaa. Tällä hetkellä sosiaali- ja terveystoimiala ei suunnittele uusien alueellisten asukastalojen perustamista sen jälkeen kun Länsi-Helsingin asukastalolle on löytynyt soveltuvat tilat.

Yksi haaste asukastalotyön kehittämisessä sosiaali- ja terveystoimessa on muiden palvelujen lakisääteisyys suhteessa asukastalotoiminnan erilaiseen luonteeseen asukkaita osallistavana. Asukastaloilla on voitu koronatilanteessa toteuttaa haavoittuvien ryhmien palveluja, kuten kasvomaski- ja ruokajakoa, sekä ajanvarauksellista digineuvontaa asioiden hoitamiseen ja digitaalisten palvelujen hyödyntämiseen.

Aloitteessa ehdotettiin kaupunkitasoista kehittämisohjelmaa, jossa vahvistetaan eri toimijoita asukastiloissa ja asukastaloissa sekä varmistetaan asukastilojen ja -talojen hyvä kattavuus ja saatavuus asukkaille. Sosiaali- ja terveystoiminta toteaa, että on tärkeä erottaa sosiaali- ja terveystoimen asukastalojen operatiivinen johtaminen esitetystä kaupunkitasoisesta koordinaatiosta. Jos kehittämisohjelman laatimiseen päädyttäisiin, sen koordinoitavuuteen pitää kuitenkin olla kaupunkitasoisena - vaikkakin toimialojen yhteiskehittämisenä - jotta sillä saataisiin lisäarvoa erilaisille asukastoiminnoinnille vahvemman toimintaverkoston avulla kuntalaisten hyödyksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asukastalotoiminnassa vahvistetaan ja mahdollistetaan eri-ikäisen ja -taustaisten kaupunkilaisten osallisuutta ja hyvinvointia sekä maksuttomia osallistumismahdollisuuksia. Toiminta perustuu kumppanuuteen vapaaehtoisten, julkisten, järjestö- ja yksityisten toimijoiden kanssa. Lisäksi tuetaan haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä, esimerkiksi digituki, hävikkiruoka ja korona-aikainen kasvomaskien jako. Asukastalotoiminnalla on työllistävä vaikutus.”

Käsittely

31.08.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausuntoon uusi kappale ennen otsikkoa "Asukastilat Helsingin kaupungissa": Lautakunta toteaa, että kaupunkivetoisten asukastalojen siirtämistä pois sosiaali- ja terveystoimialan alaisuudesta on hyvä selvittää ennen hyvinvointialueiden perustamista. Lautakunta suosittelee, että asukastalojen asemaa ja eri toimijoiden välistä yhteistyötä pohtimaan perustetaan työryhmä kaupunginkanslian alaisuuteen. Työryhmässä tulisi olla kaupungin eri hallinnonalojen (erityisesti Sote ja Kuva) sekä järjestöjen ja mahdollisten yksityisten tahojen edustus. Työryhmän tulee luoda keinoja vahvistaa kaupungin omien ja järjestöjen ylläpitämien asukastalojen välistä koordinaatiota. Lautakunta pitää myös tärkeänä, että hyvinvointialueiden muodostami-

24.11.2021

sen jälkeenkin asukastaloissa toteutetaan monipuolisesti matalan kynnyksen sosiaali- ja terveystalvueluita, kuten etsivää sosiaalityötä.

Kannattaja: jäsen Minna Lindgren

Vastaehdotus 2:

Jäsen Pentti Arajärvi: Lisätään lausuntoon uusi kappale ennen otsikkoa "Asukastilat Helsingin kaupungissa": Asukastalojen toiminta painottuu kaupungin ja varsinkin sosiaali- ja terveydenhuollon kannalta terveyttä ja hyvinvointia edistävään toimintaan. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyttyä tämä toiminta kuuluu julkisen vallan osalta ensisijaisesti kunnille. Helsingissä on luontevaa, että asukastalot kuuluvat kunnan varsinaiseen toimintaan eikä hyvinvointialueita vastaavaan toimintaan. Lautakunta esittää, että asukastalotoiminta selvitetään kokonaisuudessaan tästä lähtökohdasta ottaen huomioon kaupungin toimialojen tehtävät terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä sekä käyttäjien asema ja tarpeet.

Kannattaja: jäsen Sinikka Vepsä

Sosiaali- ja terveystalvuelukunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

Jäsen Kati Juvan vastaehdotus ja jäsen Pentti Arajärven vastaehdotus olivat toisilleen vastakkaiset. Niiden osalta äänestettiin ensin siitä, kummasta äänestetään esittelijän ehdotusta vastaan.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Kati Juva)

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Pentti Arajärvi)

Jaa-äännet: 4

Samuel Adouchief, Kati Juva, Minna Lindgren, Oula Silvennoinen

Ei-äännet: 9

Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Laura Korpinen, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Jäsen Pentti Arajärven vastaehdotus voitti jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 9 - 4, joten siitä äänestettiin seuraavaksi esittelijän ehdotusta vastaan.

2 äänestys

24.11.2021

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Pentti Arajärvi)

Jaa-äännet: 6
Maaret Castrén, Laura Korpinen, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 7
Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Kati Juva, Minna Lindgren, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Pentti Arajärven vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

17.08.2021 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 23178
leena.luhtasela(a)hel.fi
Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi
Kati Hynninen, toimitila-asiantuntija, puhelin: 310 46701
kati.hynninen(a)hel.fi

§ 365

Den av ledamoten Juhani Strandén väckta motionen om ökning av mängden köttätter och mjölkprodukter inom utbildningstjänsterna och äldreomsorgen

HEL 2021-005586 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Juha Kesänen, risk management expert, telefon: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Juha Strandén valtuustoaloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Juhani Strandén väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Juhani Strandén och 14 övriga ledamöter föreslår i sin motion (5.5.2021) att ökningen av andelen vegetarisk mat i skolor och daghem har orsakat irritation och missnöje bland barnen. Det konstateras också i motionen att barn blir frustrerade och är hungriga när de kommer hem och att en tillräcklig och mångsidig kost är viktig med tanke på de ungas inlärningsresultat. I motionen konstateras det att vitamin B12 är livsviktig för nervsystemet och hjärnan, att människor får den från animaliska produkter och att framförallt äldre och veganer lider av brist på vitamin B12. Dessutom konstateras det i motionen att endast 1 % av finländarna följer en vegansk diet. Inlärningsresultaten och koncentrationen på undervisningen har försvagats. Enligt motionen har mängden kött- och kycklingätter minskats för mycket, och även äldreomsorgen har fått respons på minskningen av mjölk och mjölkprodukter. I motionen föreslås det att staden ska öka andelen av och kvalite-

ten på köträtter i småbarnspedagogiken och i grundskolorna samt inom äldreomsorgen. Dessutom föreslås det att mjölk ska vara tillgänglig vid alla måltider.

Fostrans- och utbildningssektorn konstaterar i sitt utlåtande bland annat att planeringen av matlistor för skolorna och småbarnspedagogiken styrs av näringsrekommendationer (Mat ger hälsa (Statens näringsdelegation 2014), Vi äter och lär tillsammans - rekommendationer för skolbespisningen (2017) och Mat ger hälsa och glädje - rekommendation om måltiderna inom småbarnspedagogiken (2018)). De ger riktlinjer för planeringen av en näringsrik och mångsidig kost i daghem och skolor för alla barn och skolelever. Maten som erbjuds ska stämma överens med näringsrekommendationerna. Motionen om en halvering av konsumtionen av kött- och mjölkprodukter, som fullmäktige godkände, har inom ramarna för de här näringsrekommendationerna drivits framåt genom en åtgärd (95 Andelen klimatvänlig mat i matlistor höjs) i handlingsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035. De ändringar som har gjorts för att minska andelen kött under två år har varit mycket måttliga. Under den tiden har endast två rätter med rött kött tagits bort från den cirkulerande basmenyn som omfattar sex veckor. Inom sektorn har det inte upptäckts att vegetarisk mat skulle orsaka irritation eller missnöje hos barn såsom det konstateras i motionen. Man strävar efter att önskemål om maträtter som kommer fram i kundundersökningar och enkäter samt via olika kanaler beaktas när menyn planeras, inom ramarna för näringsrekommendationerna. Ett centralt mål är att maten är god. Syftet är att allt fler elever äter skolmat varje dag.

Social- och hälsovårdssektorn konstaterar i sitt utlåtande bland annat att maten är en central del av äldreomsorgen och att sektorn har förbundit sig till att följa de nationella näringsrekommendationerna som utarbetas av statens näringsdelegation. En blandad kost i enlighet med näringsrekommendationerna innehåller rikligt med vitamin B12. Även vid social- och hälsovårdssektorns matservice främjas en ökning av andelen klimatvänliga rätter på menyerna i enlighet med handlingsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 (åtgärd 95) i samarbete med tjänsteproducenterna. Som en del av åtgärden 95 främjas även målet om en halvering av konsumtionen av kött- och mjölkprodukter på det sättet att de näringsmässiga behoven hos kunderna vid stadens service möts. Maten som serveras till äldre kunder inom social- och hälsovårdssektorn är mångsidig blandkost, vilken garanterar en god näring för de äldre, och sektorn anser inte att andelen mjölk- och köttprodukter bör ökas i måltidstjänsterna för äldre.

Direktionen för affärsverket Servicecentralen konstaterar i sitt utlåtande bland annat att affärsverket fungerar i samarbete med Helsingfors stads fostrans- och utbildningssektor samt social- och hälsovårdssektor

24.11.2021

så att sektorn som beställare definierar riktlinjerna enligt vilka Servicecentralen som producent producerar tjänster. Matutbudet utvecklas i samarbete med beaktande av ansvarighetsperspektiven och måltids- och näringsrekommendationerna som fastställts för olika kundgrupper.

Stadsstyrelsen konstaterar att planeringen och organiseringen av måltider inom skolorna och småbarnspedagogiken samt äldreomsorgen styrs av näringsrekommendationer som utarbetas av näringsexperter. Maten som erbjuds vid stadens tjänster ska följa de här näringsrekommendationerna. Stadsstyrelsen konstaterar att det på basis av fostrans- och utbildningssektorns, social- och hälsovårdssektorns samt affärsverket Servicecentralens utlåtanden inte är motiverat att öka andelen köttträtter och mjölkprodukter inom utbildningen eller äldreomsorgen. Dessutom konstaterar stadsstyrelsen att fostrans- och utbildningssektorn, social- och hälsovårdssektorn samt affärsverket Servicecentralen, inom ramarna av näringsrekommendationerna, har drivit framåt motionen om en halvering av konsumtionen av kött- och mjölkprodukter, som fullmäktige godkände, genom åtgärd (95 Andelen klimatvänlig mat i matlistor höjs) i handlingsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Juha Kesänen, risk management expert, telefon: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Juha Strandén valtuustoaloite

Bilagematerial

1 Atte Harjanteen valtuustoaloite
2 Vastaus Atte Harjanteen valtuustoaloitteeseen: HEL 2018-006850_Valtuutettu_Atte_Harjanteen_aloite_liha-_ja_maitot

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

För kännedom

Stadskansliet
Fostrans- och utbildningssektorn
Social- och hälsovårdssektorn

Affärsverket Servicecentralen

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 818

HEL 2021-005586 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Juhani Strandénin aloitteen loppuun käsitellyksi.

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Kesänen, riskienhallinnan asiantuntija, puhelin: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala 1.7.2021

HEL 2021-005586 T 00 00 03

Viite: Valtuutettu Juhani Strandén ehdotti aloitteessaan, että kouluissa ja vanhustenpalveluissa tulisi lisätä liharuokien ja maitotaloustuotteiden tarjontaa

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala antaa Juhani Strandénin aloitteeseen seuraavan sisältöisen lausunnon:

Koulu- ja varhaiskasvatuksen ruokailun suunnittelua ohjaa ravitsemussuositukset (Terveyttä ruoasta (VRN 2014), Syödään ja opitaan yhdessä – kouluruokailusuositus (VRN 2017)) ja Terveyttä ja iloa ruoasta - varhaiskasvatuksen ruokailusuositus (2018). Ne antavat suuntaviivat ravitsevan ja monipuolisen varhaiskasvatuksen- ja kouluruoan suunnitteluun kaikille lapsille ja koululaisille. Tarjottavan ruoan tulee olla ravitsemussuositusten mukaista. Varhaiskasvatuksessa kokopäivähoidossa olevan lapsen aterioiden tulee kattaa 2/3 päivän ravitsemuksesta ja koululaisilla ja opiskelijoilla 1/3 päivän ravitsemuksesta.

Kouluissa on päivittäin tarjolla kaksi vapaasti valittavaa ateriavaihtoehtoa, joista neljäkertaa viikossa toinen sisältää liha-, kala-, tai siipikarjatuotetta ja toinen on kasvisruoka. Kasvisruoka on ollut vaihtoehtona liha-, kala- tai siipikarjaruokan rinnalla syyslukukaudesta 2007 lähtien. Lisäksi vuodesta 2011 alkaen kouluissa on ollut kerran viikossa kasvisruokapäivä, jolloin lounaalla on tarjolla kaksi kasvisruokaa lisäkkeineen. Kasvisruoissa käytetään vaihtelevasti erilaisia proteiinipitoisia kasvisraaka-aineita. Tarjottava kasvisruoka on lakto-ovo-vegetaarinenruoka, joka sisältää kasvipiperäisten raaka-aineiden lisäksi maitotaloustuotteita ja kanamunaa. Täysin vegaaniruoka on saatavilla erikseen pyydettyinä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla emme ole havainneet, että erityisesti kasvisruoka aiheuttaisi lasten ja nuorten keskuudessa ärtyymystä ja pahoinvointia kuten aloitteessa todettiin. Viime vuosi on ollut lapsille ja nuorille kaikin osin haasteellinen. Täysin vegaaniruokavaliota käyttävien lapsien ja nuorten ravitsemuksesta on vielä hyvin vähän tutkittua tietoa. Tammikuussa 2021 julkaistussa Helsingin yliopiston lapsille tehdyssä vegaanitutkimuksessa (Miras-hanke) saatiin viitteitä alenevasta A- ja D-vitamiinitasosta. Tutkimukselle on saatu jatkorahoitus ja sen avulla pyritään saamaan lisää tietoa täysin vegaaniruokavaliota noudattavien lasten ravitsemuksesta. Kouluissa ja päiväkodeissa kaikille tarjottava kasvisruoka on lakto-ovo-vegetaarinen, jonka kohdalla näiden vitamiinien saanti on turvattu.

Kaupungin valtuuston hyväksymää liha- ja maitotaloustuotteiden puolitamisen aloitetta olemme ravitsemussuosituksien puitteissa vieneet eteenpäin Hiilineutraali Helsinki 2035 toimenpideohjelman toimenpiteen (95 Ilmastoystävällisten ruokien lisääminen ruokalistoiille) kautta. Kahden vuoden aikana tehdyt muutokset lihan vähentämiseksi ovat olleet hyvin maltillisia. Punaista lihaa sisältäviä ruokia on vähennetty tänä aikana vain kaksi kuuden viikon kiertävältä listalta. Toinen korvattiin kalaruokalla ja toiseksi muutokseksi valittiin lapsille ja oppilaille mieluisat kasvisruoat; kasvissekoite ja puuro. Leikkeleiden ja juustojen rinnalle on tuotu vaihtoehdoksi kasvislevitteitä. Ruokajuomana maitoa on ollut ja on jatkossakin vapaasti saatavilla kaikille kaikilla aterioilla. Kaupungin tarjoilu on Oma Stadi-hankeen kautta tullut määräaikaisten kokeilu ja juomaa on ollut kaikille vapaasti saatavilla.

Asiakastyytyväisyys- ja toiveruokakyselyistä sekä eri kanavien kautta saaduista palautteista esiin nousseet ruokalajitoiveet pyritään huomioimaan ruokalistasuunnittelussa ravitsemussuosituksien puitteissa. Niiden pohjalta kehitämme ruokalistaa ja reseptejä lapsille ja oppilaille mieleiseen suuntaan ja samalla edistämme kaupungin asettamia tavoitteita toimenpideohjelman toteuttamiseksi. Keskeisenä tavoitteena on ruoan mauttavuus. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tavoitteena on, että yhä useampi oppilas söisi kouluruoan joka päivä.

Lausunnon tausta

Kaupunginkanslia on pyytänyt 3.9.2021 mennessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta lausuntoa kaupunginhallitukselle Juhani Strandénin ja 14 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, jossa esitetään liharuokien ja maitotaloustuotteiden määrän lisäämistä. Lausuntoa on pyydetty myös sosiaali- ja terveystoimialalta sekä Helsingin kaupungin palvelukeskus –liikelaitokselta.

Lisätiedot

Kari Salovaara, hankintapäällikkö, puhelin: 310 43033

kari.salovaara(a)hel.fi

Sirpa Jalovaara, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 43246

sirpa.jalovaara(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimiala 30.6.2021

HEL 2021-005586 T 00 00 03

Aloitteessa vaaditaan kaupunkia jatkossa lisäämään maito- ja liharuokien määrää kaupungin vanhus-, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toiminnassa lasten, nuorten ja vanhusten ravitsemuksellisiin tarpeisiin vedoten.

Ruoka on keskeinen osa ikääntyneiden hoitoa. Sosiaali- ja terveystoimiala on sitoutunut noudattamaan kansallisia valtion ravitsemusneuvottelukunnan laatimia ravitsemussuosituksia. Ravitsemussuosituksen mukainen sekaruokavalio sisältää runsaasti B12-vitamiinia, josta ihminen tarvitsee vain pienen osan. Ikääntyneillä B12-vitamiinin puutos johtuu yleensä ravinnon heikentyneestä imeytymisestä tai yksipuolisesta kasviruokavaliosta.

Sosiaali- ja terveystoimialan ruokapalveluissa edistetään Hiilineutraali Helsinki (HNH) 2035 -toimenpideohjelman mukaisesti ilmastoystävällisten ruokien lisäämistä ruokalistoilta (toimenpide 95), yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Toimenpiteen 95 osana työstetään myös lihan ja maidon puolittamistavoitetta niin, että kaupungin palveluiden asiakkaiden ravitsemukselliset tarpeet kohtaavat.

Sosiaali- ja terveystoimiala on edennyt maltillisesti HNH-toimenpiteen edellyttämien ruokalistamuutoksissa. Tärkeintä on turvata ikäihmisten riittävä ja monipuolinen ravinnon saanti sekä huomioida makumieltymykset ja ruokalistan vaihtelevuus. Ensisijaisena tavoitteena on vähentää punaisen lihan määrää korvaamalla sitä siipikarjan lihalla ja kalalla. Ruokajuomana tarjottavan maidon tai maitotaloustuotteiden tarjo-

24.11.2021

aminen pysyy ennallaan. Muutoksia ruokalistalle on tehty yhteistyössä Palvelukeskus Helsingin kanssa. Vaatimukset on huomioitu myös ruokapalveluja kilpailutettaessa.

Sosiaali- ja terveystoimialan ikääntyneille asiakkaille tarjottava ruoka on monipuolista sekaruokaa, joka turvaa ikääntyneiden hyvän ravitsemuksen. Sosiaali- ja terveystoimiala ei siten näe tarpeellisena lisätä nykyisestä maito- ja lihatuotteiden määrään ikääntyneiden ruokailussa.

Lisätiedot

Milla Härkönen, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 43118
milla.harkonen(a)hel.fi
Erja Turunen, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 43030
erja.turunen(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 10.06.2021 § 18

HEL 2021-005586 T 00 00 03

Lausunto

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta antoi lausunnon:

Palvelukeskusliikelaitos toimii yhteistyössä Helsingin kaupungin kasvat-
us ja koulutus –toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa si-
ten että toimiala määrittää tilaajana linjaukset, joiden mukaan Palvelu-
keskus tuottajana tuottaa palvelut. Ruokatarjoomaa kehitetään yhtei-
styössä toimialojen kanssa huomioiden kaupungin, toimialojen ja liike-
laitoksen strategiset tavoitteet ja vastuullisuusnäkökulmat sekä eri asi-
akasryhmille määritellyt ruokailu- ja ravitsemussuositukset.

Hiilineutraali Helsinki 2035 –toimenpideohjelma

Sosiaali ja terveys -toimialan, kasvatus ja koulutus –toimialan sekä
Palvelukeskus Helsingin yhteinen työryhmä, joka suunnittelee Hiilineut-
raaliHelsinki 2035 toimenpideohjelmassa ruokapalveluille vastuutetun
toimenpiteen (95 Ilmastoystävällisten ruokien lisääminen ruokalistoil-
le) toteutumista, työstää lihan ja maidon kulutuksen puolittamista osana
tätä laajempaa toimenpideohjelmaa. Kyseinen työryhmä on linjannut
seuraavasti:

- kaikki ruokalistoilta tehtävät muutokset tehdään linjassa ravitsemus-
suositusten kanssa
- lihan puolittaminen koskee ensisijaisesti punaista lihaa ja erityisesti
naudanlihaa
- ei tehdä toimenpiteitä ruokajuomana tarjottavan maidon osalta (ravit-
semussuositukset)

- kasvijuomien tarjoamista vaihtoehtoisena ruokajuomana edistetään mm. seuraavien toimenpiteiden kautta: Oma stadi -projekti, palvelukuvastan päivittäminen
- maitotaloustuotteiden kulutuksen puolittaminen suunnataan ruoanvalmistuksessa käytettävän maitotaloustuotteiden vähentämiseen
- juustoa ei tulla toistaiseksi korvaamaan kasviperäisillä juuston kaltaisilla tuotteilla (ravitsemussuosituksset), vaan sen rinnalla on kasviperäisillä levitteillä esim. kikhernetahna

Asukas- ja potilasruokailu

Palvelukeskus Helsinki päätti yhdessä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa odottaa vuonna 2020 päivitettyjä ikääntyneiden ruokasuosituksia ennen mahdollisia toimenpiteitä (Vireyttä seniorivuosiin – Ikääntyneiden ruokasuositus, Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2020) . Suositusten ilmestyttyä olemme yhdessä toimialan kanssa linjanneet, että etenemme hyvin pienin askelin, jotta varmistamme asiakasryhmälle edelleen maistuvat ja terveyttä tukevat ateriat. Viimeisimmässä ruokalistojen kehittämistyöryhmässä sovittiin muutamista pienistä muutoksista, kuten yhden naudanlihapohjaisen pääruoan vaihtamisesta sianliha- tai siipikarjapohjaiseen ruokaan, lihan osittaisesta korvaamisesta kasviksilla lihapadassa sekä kinkkuleikkeleeseen vaihtamisesta siipikarjapohjaiseen leikkeeseen. Tuttujen ikäväestölle maistuvien kasvisruokien osuutta lisätään hyvin maltillisesti. Juotavien maidon ja maitotaloustuotteiden tarjoaminen on pysynyt ennallaan. Näillä muutoksilla varmistetaan myös riittävä proteiinin määrä ja monipuolisuus aterioilla sekä pyritään ylläpitämään asukkaiden ja potilaiden toimintakykyä ja vireyttä ja estämään puutostilojen syntyä.

Päiväkoti- ja kouluruokailu

Olemme sopineet muutoksista yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa. Punaista lihaa sisältäviä ruokia on korvattu siipikarjalla, kalalla ja kasvisvaihtoehdoilla valtuustopäätöksen 25.9.2019 (diaarinro HEL 2018-006850) mukaisesti. Osa kasvisruoista sisältää edelleen maitoa ja kananmunaa, ja osa sopii myös vegaaniruokavaliota noudattaville. Kun ruokalistalle lisätään kasvisruokia, pyritään valitsemaan asiakastyytyväisyyskyselyjen pohjalta mieluisia kasvisruokia, kuten kasvispyörökät. Noudatamme näille ikäryhmille niille laadittuja ravitsemussuosituksia eli Syödään ja opitaan yhdessä koululaisille (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017) ja Terveyttä ja iloa ruoasta varhaiskasvatukseen (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2018). Tärkeimpänä tavoitteena on kuitenkin ruoan maistuvuus, ja että se nautitaan päivittäin. Siksi ruokavaihtoehdot ovat vapaassa otossa, ja vegaaniruokaa on tarjolla niille, jotka ovat ilmoittautuneet. Etenkin yläkoulussa pyritään pitämään ruokailevien osuus yhtä korkeana kuin alakouluissa. Ke-

24.11.2021

räämme palautetta, osallistamme lapsia ja nuoria ruokalistan kehitykseen ja siten listaa kehitetään jatkuvasti makumieltymyksiä ja terveellisiä, kestäviä vaihtoehtoja huomioiden.

Lisäksi Palvelukeskusliikelaikoksella on valmiudet panostaa kouluissa terveellisten ja maistuvien aamu- ja välipalojen tarjontaan, jotta energiataso pysyy korkeana aamusta pitkään koulupäivään tai jopa sen jälkeisiin harrastuksiin.

Juomanesteet

Kaikilla asiakkailla on edelleen vapaasti valittavana maitoa tai piimää ruokajuomaksi kaikilla aterioilla, eikä tähän ole edes suunnitteilla muutoksia. Kasvijuomia lisätään vähitellen vapaasti valittavaksi vaihtoehtoksi.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Anne Koskinen, yksikönjohtaja, puhelin: 310 36983
anne.koskinen(a)hel.fi

§ 366

Den av ledamoten Thomas Wallgren väckta motionen om utredning av en lokal valuta i Helsingfors

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Titta Reunanen, interaktionschef, telefon: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Anni Salla, planerare, telefon: 310 37697
anni.salla(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuustoaloite 05.05.2021 Wallgren Thomas Paikallisrahaselvitys

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Thomas Wallgren väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Thomas Wallgren och 17 andra ledamöter föreslår i sin motion att fullmäktige ska presenteras en utredning om möjligheterna att införa en egen valuta i Helsingfors, som främjar rättvisa, gemenskap, ansvarsfullt företagande och miljöansvar, antingen på stadens eget initiativ eller på annat sätt. I motionen föreslås även att man under beredningen för en offentlig dialog med forskare och medborgarorganisationer samt beaktar erfarenheter med lokala valutor från inhemska och utländska kommuner.

Allmänt om lokala valutor

En lokal valuta (även lokal myntenhet) är ett alternativ parallellt med den huvudsakliga valutan, och som är kopplad till ett visst geografiskt område. En lokala valuta (även parallell valuta) är en form av alternativ

valuta. De senaste lokala valutasystemen använder sig av blockkedjor. Blockkedjan är en spridd kontobok där säkrade data lagras i datorernas nätverk som så kallade block. Tidsbanker kan också betraktas som en form av lokal valuta, där den tid som används utgör valuta. Syftet med lokala valutor är ett mer jämlikt och hållbart samhälle. Det sägs att det erbjuder en möjlighet att demokratisera tjänster och organisationer, att stödja små och medelstora företag, att bekämpa ojämlikhet och utslagning och att ta upp miljökonsekvenserna. Systemen för lokal valuta är oftast ideella.

Staten och myndigheterna har ansetts spela en viktig roll när det gäller att skapa och utveckla alternativa valutor, till exempel genom att tillhandahålla tekniskt, ekonomiskt och lagligt stöd. De offentliga myndigheternas deltagande i den lokala valutan kan därför förstärka dess inverkan, men det finns risk för att de blir integrerade i den politiska verksamheten, vilket emellertid kan försvaga intresset för valutan.

Exempel på inhemska försök med alternativa valutor

Det har funnits inhemska försök med lokal valuta, varav de mest kända torde vara de i Toholampi och Sysmä. Försöket i Sysmä gjordes 2018 och man har diskuterat en fortsättning men tillsvidare har inget skett. I Sysmä kommuns experiment utvecklades Finlands första digitala lokala valuta, som fungerade med digitala QR-koder, som också kunde skrivas ut på papper. Som referens användes lokalvalutorna i Bristol och Lewes. I försöket deltog ca 30 lokala företag och det fanns valuta, "sysmä", till ett värde på ca 200 000 euro. Majoriteten av dessa är bidrag som kommunen betalat till föreningar och väglag.

Under projektet uppstod två nya företag i Sysmä, båda som följd av försöket. Detta sägs ha lett till en årlig ökning på 20 000 euro i kommunens samfundskatteintäkter. Under projektet uppstod inga nya arbetstillfällen som direkt kunde anses ha främjats av den lokala valutan. Enligt rapporten om försöket är det särskilt viktigt att man tar hänsyn till företagens och invånarnas åtagande att använda valutan, då man inför en sådan. För att en lokal valuta ska lyckas krävs engagerade användare och företag. Enligt rapporten om en lokal myntenhet i Sysmä lyckades man inte tillräckligt framgångsrikt att binda användare och företag till den lokala valutan. Under projektet konstaterades det att de resurser som tekniken kräver, det svåra systemet samt företagets ensidiga karaktär var utmanande.

Toholampi kommun grundade en lokal valuta 2008 och den är inte längre gångbar. "Toho" var en betalningsförbindelse på papper likt en sedel, som producerades och såldes av det kommunala bolaget för ekonomisk utveckling, Toholammin kehitys Oy. "Toho" var giltigt betal-

24.11.2021

ningsmedel i de företag som var med i systemet. "Toho" delades även ut som stipendier och pris i idrottstävlingar. Men efter den första ivern ebbade intresset för "Toho" ut.

Exempel på och erfarenheter av internationella lokala valutor

Globalt finns det tusentals olika typer av alternativa valutor. Brixton Pound, som grundades i Brixton 2009, är både en lokal valuta i sedelform och en elektronisk valuta som håller på att utvecklas i form av blockkedjor. Även om det finns ett stort antal företag som accepterar valutan, får de ändå relativt lite av den. Därför kan man säga att den inte har någon större ekonomisk påverkan. Brixton Pound har inte heller skapat nya företagsnätverk eller kortare produktionskedjor och har därför inte heller haft några ekologiska effekter. Det har dock konstaterats att valutan har en stark kulturell effekt som förstärker den lokala identiteten och sociala samhörigheten. Den har även ökat kännedomen om lokala företag och vilken nytta de erbjuder samt introducerat användarna till ett nytt sätt att tänka på pengar.

Bristol Pounds bedrift är främst den förstärkta lokala identiteten samt starkare sociala relationer. Det kan även ses som en metod för utbildning. Det har observerats att Bristol Pound främst används av utbildade personer med högre inkomster. Inga direkta ekonomiska eller ekologiska konsekvenser har konstaterats. Man håller också på att utveckla en enbart digital version av Bristol Pound.

Den schweiziska WIR-francen, som fungerar som kontovaluta mellan företag, har visat sig bidra till ekonomisk stabilitet i den statliga valutans fluktuationer och under recession. När den statliga valutan sinar kan invånarna använda WIR-franc. I Bayern i Tyskland finns Chiemgauer-pengar, som har hjälpt lokala företag bl.a. att återhämta sig från covid19-pandemin. Företag har också använt sig av Chiemgauers initiativ för solpaneler vilket har lett till positiva miljöeffekter. Man uppskattar också att Massachusetts BerkShire-valuta, som har över 400 användare, och Sardex, som fungerar på Sardinien, är framgångsrika lokala valutor. Sardex upplevs som ett pålitligt betalningsmedel med vilket företagaren garanterat får betalning. Den har ökat förtroendet mellan företagen och därigenom den sociala sammanhållningen. Det har även gett upphov till nya nätverk och hämtat nya kunder till företagen.

Lokal valuta i Helsingfors 2018

Vid Aalto-universitetet utvecklades ett försök med lokalvaluta på basis av blockkedjor, som utgick från andelslaget Arvotakomo. Försöket ansökte om bidrag från Helsingfors stads innovationsfond, men det beviljades inte. Beslutet motiverades med att det var osäkert att skapa en ny näringsbas i projektet, eftersom den sökande inte närmare hade ut-

24.11.2021

rett företagens intresse för den lokala valutan och de praktiska målen för försöket inte har kartlagts. Enligt utvärderingen hade projektet främst utformats för att genomföra en teknisk lösning, och det finns hittills inga uppgifter om projektets finansiering efter finansieringen från innovationsfonden. Sedan dess har Arvotakomo försökt hitta en plats för försöket och diskuterat gemenskapsreglerna för de som deltar i försöket.

Arvotakomo organiserades som ett andelslag 2017, är icke-vinstdrivande och stödjer verksamhet som syftar till ekonomisk diversitet och ekonomisk hållbar utveckling. Dess roll är att fungera som en mellanhand mellan olika aktörer. Nätverk som Arvotakomo stödjer bygger på förtroende mellan människor.

Vid Aalto-universitetet undersöks dessutom förståelse, inläring och utveckling av den metod som behövs för att simulera valutor. Simuleringar kan ersätta en del av sociala innovationsförsök och göra dem så effektiva som möjligt. Det tar lång tid att utveckla simuleringsmodeller varför parallella empiriska experiment är viktiga. Även det minsta framsteg kan innebära en stor nytta i sociala innovationer.

I Finland har det funnits flera tidsbanker som är jämförbara med lokalvaluta. Stadens tidsbank som grundades 2009 under namnet "Kumpulainen vaihtopiiri" är fungerande i dag. Idén är utbyte av tjänster och varor mellan gemenskapens medlemmar. Principen är att allas tid, arbete och behov av hjälp är lika värdefulla, en timme motsvarar en "stund". Stadens tidsbank fungerar i enlighet med den internationellt kända Time Banking-idén och ingår i det internationella nätverket Community Exchange System (CES). Nätverket har ett webbtorg som handla med tidsbanker i Finland och i olika länder. Stadens tidsbank har över 4 000 medlemmar och har haft över 15 000 bytestransaktioner.

Under 2021 lämnades ca 15 meddelanden på tidsbankens torg, där det finns både varor och tjänster. Stadens tidsbank upprätthålls och utvecklas bland annat med medlemsavgifter som samlas in som "stunder". En tidsbank samlar också in "gemenskapsstunder" som används för att stödja de deltagande organisationerna, utöver det interna utvecklingsarbetet. Det finns en större solidaritet inom ramen för samspelet, vilket också gör det möjligt att ta hand om de människor som har begränsade resurser att erbjuda hjälp. En enskild medlem som behöver mycket stöd kan stödjas av tidsbankens "gemenskapstunder" om det är svårt för denne att erbjuda sin hjälp, och därmed samla in stunder.

Det finska skattesystemet är ett problem för tidsbankerna, eftersom allt arbete i princip beskattas. Skatteförvaltningen har 2018 utfärdat anvis-

24.11.2021

ningen Beskattning av talko-, grannhjälps- och utbytesarbete (4.7.2018), som behandlar skatteplikt för tidsbanker. Enligt Skatteförvaltningen leder inte småskalig grannhjälp eller volontärarbete till konsekvenser i beskattningen. Enligt inkomstskattelagen är ett utbyte av arbetsprestationer en transaktion som leder till skattepåföljder för båda parterna. Ur beskattningssynvinkel ändras arbetets karaktär vid ersättning för kamratstöd, och innebär också utmaningar för att införa lokalvaluta eftersom man då borde betala skatt på arbetet trots att metoden för utbyte är kamratstöd.

Den allmänna utvecklingen mot en minskad användning av kontanter har även styrt de gängse lokalvalutornas system, där många håller på att utveckla ett nytt digitalt system, vanligen baserat på blockkedjor.

Bakom de finländska experimenten med lokalvaluta ligger vanligen kommuner, bortsett från tidsbanken. Bakom de utländska försöken ligger ofta en medborgarbaserad non-profit-organisation. De lokala penningssystemen bygger vanligen på ett nätverk av lokala företag där den lokala valutan tas emot, medan tidsbankerna bygger på utbyte mellan individer.

Enheten delaktighet och rådgivning ordnade 11 oktober 2021 ett diskussionsmöte där man hörde erfarenheter och tankar kring lokalvaluta av representanter från Arvotakomo, Stadens tidsbank och Helsingfors stadsdelsförening. Vid detta tillfälle kom man fram till att detta är en fråga som väcker stor debatt och att det finns många sätt att genomföra lokalavalutor. Testen bör åtminstone ta hänsyn till aktörerna och deras roll, syften och tekniken för praktiskt genomförande.

Sammanfattning

En lokal valuta kan vara ett medel för kamratstöd som bidrar till gemenskap och ökar användarnas välfärd. Volontärarbetet berikar Helsingfors stads service och uttryckligen aktiviteter på frivillig basis. En lokal valuta passar kanske bättre för den frivilliga verksamheten än för staden. Staden strävar efter att rikta sina tjänster till dem som behöver dem, komplettera dem och producera universella tjänster som är tillgängliga för alla. En lokal valuta kunde vara ett stöd för helsingforsföretagen och den lokala ekonomin. En utredning om lokala pengar kan inte anses ge ett betydande mervärde för att ordna social- och hälsovårdstjänster för stadsborna.

Potentiella negativa aspekter av den lokala valutan är att penning- och betalningssystemet blir mer komplicerat på grund av flera parallella system. Lokalvalutan kan också medföra eventuella servicekostnader eller andra kostnader. Ett nytt system kräver också alltid inläring, och antalet användare kan bli så litet att man inte får tillräcklig nytta av sy-

24.11.2021

stemet. Det kan också vara dyrt att utveckla ett parallellt penningssystem. Vissa virtuella system kan vara volatila. Alternativa pengar kan också eventuellt vara lätta att förfalska. Dessutom kräver den nya alternativa valutan att användarna är intresserade av att använda den, vilket innebär att den lokala valutan bör svara på invånarnas behov.

Med hänvisning till utlåtandena samt de inhemska och utländska erfarenheterna och iakttagelserna kan man konstatera att sådana motioner som aktiverar stadens lokala roll i princip är värda att stödjas. Helsingfors stads storlek innebär en utmaning när det gäller att organisera en lokal valuta.

Att starta och upprätthålla en fungerande och effektiv lokal valuta på kommunnivå kräver nya administrativa resurser, och orsakar eventuellt betydande kostnader i startskedet, bl.a. för ett nytt datasystem och underhåll. De inhemska och internationella exemplen väcker frågan om vilka resurser som krävs för att inrätta och upprätthålla en lokal valuta i förhållande till de sociala och ekonomiska fördelarna med den, på individuell nivå och gemenskapsnivå.

I det här skedet är det inte värt att reda ut om man bör införa en lokal valuta i Helsingfors stads verksamhet. Det är dock viktigt att Helsingfors stad följer debatten om lokala valutor och deltar i debatten så långt det är möjligt.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Kultur- och fritidsnämnden och social- och hälsovårdsnämnden har gett utlåtande i ärendet. Stadsstyrelsens svar stämmer överens med dessa utlåtanden.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Titta Reunanen, interaktionschef, telefon: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Anni Salla, planerare, telefon: 310 37697
anni.salla(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuustoaloite 05.05.2021 Wallgren Thomas Paikallisrahaselvitys

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 854

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:
Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Anni Salla, suunnittelija, puhelin: 310 37697
anni.salla(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 05.10.2021 § 157

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi kaupunginhallitukselle asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei ainakaan tässä vaiheessa kannata paikallisrahan käyttöönoton selvittämistä Helsingin kaupungin toiminnassa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että Helsingin kaupunki seuraa paikallisrahasta käytävää keskustelua ja osallistuu keskusteluun mahdollisuuksien mukaan.

Paikallisrahan ajatusta on sovellettu Suomessa pääasiassa kokeilujen puitteissa, ja toiminta on ollut suhteellisen pienimuotoista. Paikallisrahan ajatusta on sovellettu pitkäjänteisimmin viime vuosikymmenen ajan järjestöjen toimesta aikapankkien avulla, jossa ihmiset ovat voineet tarjota naapuriavun kaltaista apua toisilleen samalla keräten niin sanottuja maksuyksiköitä eli 'toveja' työstään. Lisäksi Sysmässä on kokeiltu paikallisvaluuttaa kunnassa kirjoilla olevien yritysten tukemiseksi. Sysmän kokeilussa euroja sai vaihtaa "sysmiksi" ja näillä on voinut ostaa kunnassa toimivien yritysten tuotteita ja palveluita. Kansainvälisesti esi-

merkkejä paikallisvaluuttojen käytöstä on tuhansia viime vuosikymmeniltä.

Vertaisavun tukena Helsingissä on toiminut Stadin aikapankki vuodesta 2009. Stadin aikapankin toiminta perustuu ihmisten yhteisöllisyyteen ja auttamisen iloon. Auttamisen lisäksi toiminta mahdollistaa oman työn korvauksena saatavat ”tovit”, joilla voi omaa työpanostaan vastavuoroisesti hyödyntää toisten ihmisten pienimuotoisiin työpanoksiin.

Ongelmana aikapankkien virallistamisessa on suomalainen verotusjärjestelmä ja periaate työstä maksettavasta verosta. Vuonna 2018 Verohallinto on linjannut aikapankkien veronalaisuutta Talkoo-, naapuriapu- ja vaihtotyön verotus -ohjeessa (4.7.2018). Verohallinnon mukaan pienimuotoinen naapuriapu tai vapaaehtoistyön kaltainen työ ei aiheuta veroseuraamuksia. Tuloverolain mukaan työsuoritusten vaihtaminen toiseen työsuoritukseen on vastikkeellinen tapahtuma, joka aiheuttaa veroseuraamuksia molemmille osapuolille. Korvauksen muodostaminen vertaisavusta muuttaa työn luonnetta verotuksen näkökulmasta ja asettaa myös paikallisrahan käyttöönnotolle haasteita, koska työstä tulisi tällöin maksaa veroa, vaikka vaihdantavälineenä olisi vertaisapu.

Sysmän kunta sovelsi paikallisrahaa alueensa yrittäjien ja tuotteiden tukemiseen. Sysmän paikallisrahalla ”sysmällä” sai ostaa paikallisia palveluita ja tuotteita. Kokeilusta tehdyn selvityksen mukaan paikallisvaluutan käyttöönnotossa on erityisen tärkeää huomioida yritysten ja asukkaiden sitouttaminen valuutan käyttöön: paikallisvaluutta tarvitsee sitoutuneet käyttäjät ja yritykset onnistuakseen. Sysmässä paikallisrahasta tehdyn selvityksen mukaan käyttäjien ja yritysten sitouttaminen paikallisvaluuttaan ei onnistunut riittävän hyvin.

Isossa-Britanniassa on luotu Sysmän kunnan tapaan erilaisia paikallisia rahajärjestelmiä tavoitteenaan tukea paikallisia yrityksiä. Bristol Pound on toiminut vuodesta 2012 Bristolin alueen yrittäjiä tukevana valuuttana, samoin Hullin alueen Hull Coin järjestelmässä asukkaat voivat ansaita alennuksia tai muita etuja alueen yrityksiltä vapaaehtoistyöllä tai muulla alueen ja sen ihmisten hyödyksi tehdyllä työllä. Hull Coin järjestelmä perustuu lohkoketjuteknologiaa ja Bristol Pound on siirtymässä sähköiseen paikallisrahajärjestelmään.

Vertaisavun välineenä paikallisraha voi tukea yhteisöllisyyttä ja kaupunkilaisten hyvinvointia käyttäjiensä kesken. Helsingin kaupungille vapaaehtoistyö on palveluita rikastavaa ja nimenomaan vapaaehtoisuuteen perustuvaa tekemistä. Paikallisvaluutan liittäminen vapaaehtoistoimintaan sopii kenties paremmin yhdistyksille kuin kaupungin rooliin. Kaupunki pyrkii kohdentamaan palveluitaan niitä tarvitseville, täy-

24.11.2021

dentämään palveluaukkoja sekä tuottamaan universaaleja, kaikille saatavilla olevia palveluita.

Paikallistalouden tukena paikallisvaluutta voisi tukea helsinkiläisiä yrityksiä. Helsingin kaupungin koko luo haasteita paikallisvaluutan organisointiin ja tuo esille kysymyksiä tukimekanismin hinnasta suhteessa saataviin hyötyihin.

Käsittely

05.10.2021 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että muutetaan toinen kappale muotoon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei ainakaan tässä vaiheessa kannata paikallisrahan käyttöönoton selvittämistä Helsingin kaupungin toiminnassa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että Helsingin kaupunki seuraa paikallisrahasta käytävää keskustelua ja osallistuu keskusteluun mahdollisuuksien mukaan.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Reetta Sariola, kehittämissyksikön päällikkö, puhelin: 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.09.2021 § 230

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Thomas Wallgrenin ja 17 muun valtuutetun Helsingin oman paikallisrahan mahdollisuuksien selvittämistä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Valtuustoaloitteessa esitetään, että kaupunki selvittää mahdollisuuksia ottaa käyttöön muun muassa sosiaalista oikeudenmukaisuutta, yhteisöllisyyttä, vastuullista, yrittäjyyttä ja ympäristövastuuta palvelevan Helsingin oma paikallisraha joko kaupungin toimesta tai muulla tavoin.

24.11.2021

Paikallisrahan avulla voidaan vaihtaa palveluja, raaka-aineita, hyödykkeitä, ammattitaitoa ja tietoa tai sillä voidaan tehdä lahjoituksia tai hyväntekeväisyyttä. Käytettävissä olevan tiedon perusteella paikallisraha-järjestelmiä ei ole otettu käyttöön merkittävässä määrin Suomessa. Lä-hinnä kokeilut ovat liittyneet pienempien kuntien paikallisen elinkeinotoiminnan edistämisyrittämyksiin. Pääkaupunkiseudulla toimii kansain-väliseen paikallisraha- ja aikapankkiverkosto CES:iin kuuluva Stadin aikapankki, jonka toiminnassa käytetään tovi-valuutta.

Lähtökohtaisesti aloitteet, joilla aktivoidaan kaupungin roolia paikallise-na toimijana, ovat kannatettavia. Paikallisrahan perustaminen vaatisi todennäköisesti uusia hallinnollisia resursseja sekä aiheuttaisi mahdol-lisesti merkittäviäkin aloitusvaiheen kustannuksia muun muassa tieto-järjestelmien osalta. Järjestelmien luonti ja ylläpito eivät kuitenkaan ku-lu sosiaali- ja terveystoimen tehtäviin.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että esitetyn paikallisrahaselvityk-sen ei voida katsoa merkittävässä määrin tuovan lisäarvoa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen kaupunkilaisille, ja ettei mahdollinen nykyisen kaupunkiorganisaation käyttöönotto paikallisraharatkaisu todennäköisesti olisi sellaisenaan käytettävissä tulevan sote-ratkaisun yhteydessä. Sosiaali- ja terveystoimialan osallistuminen paikallisrahaa koskevan selvityksen laatimiseen ei siten ole nykytilanteessa tarkoi-tuksenmukaista.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Paikallisrahalla voitaneen edistää ja aktivoida kuntalaisten osallisuutta ja toimijuutta ja tätä kautta lisätä kuntalaisten hyvinvointia sekä ehkäi-stä syrjäytymistä."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Armi Vaden, talouspäälikkö, puhelin: 310 15970
armi.vaden(a)hel.fi
Jerry Ramstedt, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25678
jerry.ramstedt(a)hel.fi
Kaisa-Maria Poikonen, laskenta-asiantuntija, puhelin: 310 35202
kaisa-maria.poikonen(a)hel.fi

§ 367

Den av ledamoten Mia Haglund väckta motionen om förtydligande av vad som är skäligt pris för stadens fritt finansierade hyresbostäder

HEL 2021-005581 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Mia Haglund väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Riikka Karjalainen, specialplanerare, telefon: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Aloite_Haglund_5.5.21021

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Mia Haglund och 15 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden producerar en utredning om hur självkostnadsprincipen förverkligas och hur ett skäligt pris har definierats i bestämningen av hyror för stadens fritt finansierade hyresbostäder samt då hyreshöjningar verkställs. I motionen hänvisas det till Auroraborgs fritt finansierade hyresbostäder samt de betydliga hyreshöjningarna som träffat invånarna och som anmäldes i januari 2020.

Staden äger 63 500 bostäder av vilka ca 7 000 är fritt finansierade hyresbostäder. Besittningen av de fritt finansierade hyresbostäderna har huvudsakligen centraliserats till Fastighets Ab Auroraborg, som ansvarar för personalbostäder och som direkt äger ca 4 000 bostäder. Dessutom sköter bolaget de bostäder som hörde till Oy Helsingin Asuntohankinta Ab som grundades för att organisera det decentraliserade stödda boendet för specialgrupper. Av de 3 500 bostäderna är 1 700 fritt finansierade.

24.11.2021

Stadens dottersammanslutningar delas in i en portfölj med sådana som verkar på marknadsvillkor och en med övriga, i enlighet med det gällande koncerndirektivet, som stadsfullmäktige godkänt. Stadens dottersammanslutningar med vissa enskilda undantag är sådana som inte verkar enligt marknadsvillkor. Stadsstyrelsen beslutar om placeringen av dottersammanslutningar i portföljer som en del av ägarstrategin per dottersammanslutning.

Stadsstyrelsen godkände 29.3.2021 ägarstrategier per dottersammanslutning för dottersammanslutningar som hör till gruppen Bostäder. Alla dottersammanslutningar som hör till gruppen bostäder kommer också i fortsättningen höra till den portfölj som inte verkar enligt marknadsvillkor I ägarstrategin för Auroraborg konstateras att bolagets verksamhet huvudsakligen fortsätter som sådan, och håller fastigheterna och övriga lokaler eftertraktade och deras priser skäliga. Bolagets syfte är inte att sträva efter vinst och bolaget delar inte ut dividend till sina ägare, utan den eventuella vinsten ska användas till att stödja och utveckla bolagets egen verksamhet med beaktande av de mål som stadskoncernen ställt.

Räntestödsbegränsningarna för Ömsesidiga fastighetsbolaget Helsingfors Räntestödsbostäder som ägs av Helsingfors stad upphörde 2019 och bolaget fusionerades med Auroraborg från och med 1.1.2020. Målet om en fusion ställdes upp för Auroraborg i stadens budget för åren 2019 och 2020. I och med ändringen förenklades och förenhetligades förvaltningen av stadens fastighetsegendom.

Hyresgästerna i räntestödsbostäderna blir Fastighets Ab Auroraborgs hyresgäster, och hyresavtalen överförs som sådana till Auroraborg. Fastigheternas eftersatta underhåll och det ekonomiska perspektivet i anslutning till den grundläggande orsaken till hyreshöjningarna i hyresavtalen för Räntestödsbostäder som från och med början av år 2021 fusionerades med Auroraborg. Markens värde har inte någon motiverad inverkan på hyresnivån.

Med hyresavtalens nuvarande hyresnivå som släpar efter kraftigt är det inte möjligt att upprätthålla fastigheterna och samtidigt finansiera behövliga reparationer. I bolaget har det gjorts mycket få renoveringar under de drygt 20 år som det har funnits, och därför har det uppstått mycket eftersatt underhåll, utan att man har förberett sig på det ekonomiskt.

Hyresavtalen för lägenheterna görs inte marknadsenliga, utan hyrorna höjs för att fastigheterna ska kunna underhållas kostnadsbaserat på ett ekonomiskt hållbart sätt. Hyrorna är också efter höjningarna klart (ca 20%) förmånligare än den allmänna hyresnivån i samma område.

24.11.2021

Stadsfullmäktige behandlade motionen av ledamoten Sami Muttilainen m.fl. om fusionering av Fastighets Ab Auroraborg med Helsingfors stads bostäder Ab i sitt sammanträde 13.10. Ledamoten Sami Muttilainen och 15 andra ledamöter föreslog i sin motion att staden utreder möjligheterna att fusionera Fastighets Ab Auroraborg med Helsingfors stads bostäder Ab. Stadsstyrelsen konstaterade i sitt svar att grunderna för verksamheten och finansieringsmodellen som fastställts redan i besluten om att bilda Auroraborg och Heka avviker från varandra, och att man genom en fusion av Auroraborg och Heka därför inte kan uppnå de mål i fråga om hyresnivån och hyresutjämnningen som avses i motionen. I fråga om ägandet och förvaltningen av stadens bostadsgendom är det ändamålsenligt att fortsättningsvis bevara Helsingfors stads bostäder Ab och Fastighets Ab Auroraborg som separata bolag enligt sina nuvarande verksamhetsprinciper.

Staden följer aktivt bostädernas pris- och hyresutveckling såväl i fråga om bostäder med stöd som de fritt finansierade bostäderna. I enlighet med BM-programmet har stadskansliet inlett beredningen för att mäta vad som är ett skäligt pris för boende. Syftet är att bättre än tidigare lyfta fram helsingforsbornas boendekostnader. Arbetet ger också värdefulla uppgifter om vad som är ett skäligt pris på bostäder och gör det möjligt att följa upp situationen bättre än tidigare. Utgångspunkten för förberedelserna har varit det normativa tillvägagångssättet, som nämns i motionen, och enligt det ställs inkomsterna i ett hushåll i relation till boendekostnaderna. Ur detta perspektiv är det också möjligt att följa utvecklingen av boende med skäliga kostnader i staden.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Riikka Karjalainen, specialplanerare, telefon: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Aloite_Haglund_5.5.21021

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 813

HEL 2021-005581 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mia Haglundin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Jenni Rope

Esteellisyyden syy: yhteisöjäävi (hallintolain 28.1 § 5 kohta)

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Riikka Karjalainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi

§ 368

Den av ledamoten Fatim Diarra väckta motionen om firande av dagen för transpersoners synlighet

HEL 2021-006115 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Fatim Diarra väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Henri Kähönen, stadssekreterare, telefon: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite 19.05.2021 Diarra Fatim Transihmisten näkyvyyden juhlapäivän huomioiminen liputtamalla

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Fatim Diarra och 18 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors reder ut möjligheten att flagga med transflaggan till äran av den internationella dagen för synliggörande av transpersoner den 31 mars.

Denna festdag fäster uppmärksamheten vid transpersonernas prestationer, vardag och människorättigheter. Temadagen har firats sedan 2009.

Helsingfors stad följer inrikesministeriets anvisningar, direktiv och rekommendationer för flaggning. Borgmästaren har fattat ett beslut (19.1.2021, § 9) om separata anvisningar för flaggning vid Helsingfors stad.

Staden flaggar med en rad flaggor i samband med Helsingfors Pridevecka framför stadshuset. Utöver stadshuset flaggas årligen med Pri-

24.11.2021

de-flaggan även vid flera fastigheter för kultur- och fritidssektorn, såsom vid bibliotek, kulturhus och idrottsplatser.

År 2020 var staden det första offentliga aktören i Finland som synligt tog i bruk den progressiva Prideflaggan och använder den också i fortsättningen vid evenemanget Helsinki Pride. Genom att flagga med den progressiva Prideflaggan lyfter Helsingfors fram minoriteterna inom regnbågsminoriteten, i synnerhet de rasifierade regnbågsmänniskorna och transpersonerna, och på så sätt visar staden att den förbinder sig att främja likabehandling och jämställdhet bland alla helsingforsbor.

Staden får regelbundet önskemål om att beakta olika speciella datum genom att flagga. För att bevara flaggningens särskilda karaktär och behandla dem som utarbetat förslagen lika, anses det inte vara ändamålsenligt att öka antalet särskilda flaggningsdagar.

Med hänvisning till allt som nämns ovan är det inte motiverat att flagga på den internationella dagen för synliggörande av transpersoner.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Henri Kähönen, stadssekreterare, telefon: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite 19.05.2021 Diarra Fatim Transihmisten näkyvyyden juhlapäivän huomioiminen liputtamalla

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 852

HEL 2021-006115 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

24.11.2021

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Fatim Diarran aloitteen loppuun käsitellyksi.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

§ 369

Den av ledamoten Pentti Arajärvi väckta motionen om utveckling av gratis kollektivtrafik

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Saara Kanto, projektchef, telefon: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite 19.05.2021 Arajärvi Pentti Joukkoliikenteen kehittäminen maksuttomaksi
- 2 HKL_2008_D_1_Maksuttoman_joukkoliikenteen_vaikutuksista_Helsingissä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Pentti Arajärvi och 18 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors stadsstyrelse:

- utreder de ekonomiska och sociala konsekvenserna av en övergång till gratis kollektivtrafik, samt dess konsekvenser med tanke på inkomstfördelningen,
- separat utreder betydelsen och konsekvenserna av gratis kollektivtrafik för minderåriga och personer som fyllt 65 år,
- tillsammans med de andra HRT-kommunerna inleder de utredningar och förhandlingar som behövs för att genomföra motionen.

Stadsstyrelsen konstaterar att enligt undersökningar kan gratis kollektivtrafik i början ha sådan nytta som ofta används som motivering för en övergång till avgiftsfrihet. Användningen av kollektivtrafiken ökar då utbudet ökas för att motsvara efterfrågan. Kollektivtrafikens färdme-

delsandel ökar och antalet personbilsresor och trafikens energiförbrukning sjunker samt utsläppen från trafiken minskar.

Ändå beräknas det att gratis kollektivtrafik på lång sikt kommer att leda till en samhällsekonomiskt ofördelaktig utveckling eftersom lägre kollektivtrafikkostnader lockar invånare att flytta längre bort från servicen. En splittring av samhällsstrukturen bedöms öka behovet av att använda och äga en bil. Övergången till användning av kollektivtrafik gäller huvudsakligen korta resor som annars görs till fots eller med cykel, vilka är mer gynnsamma färd sätt med tanke på energiekonomin och hälsoeffekterna.

Enligt undersökningar är det mest effektiva sättet att öka kollektivtrafikens färdmedelsandel att förbättra servicenivån. Passageraren utvärderar kollektivtrafikens servicenivå och konkurrenskraft som helhet, vilken påverkas av flera faktorer såsom lämpliga rutten och tidtabeller, smidiga resor, kvaliteten på hållplatserna och terminalerna, priset på och tillgängligheten av biljetter, övergripande passagerarinformation, utrustningens renlighet och skick, trafikpersonalens verksamhet, terminaler och bytesplatser samt infartsparkering. Priset har liten betydelse för bilister när de väljer färd sätt.

I enlighet med det som stadsmiljönämnden konstaterar i sitt utlåtande utredde Helsingfors stads trafikaffärsverk (HST) möjligheterna för att ordna gratis kollektivtrafik 2008. Även om markanvändningen och trafiksystemet har ändrats sedan 2008 är utredningens slutsatser fortfarande relevanta. Utredningen finns som bilaga till ärendet. Stadsstyrelsen hänvisar till stadsmiljönämndens utlåtande och konstaterar att det inte är nödvändigt att göra tilläggsutredningar om gratis kollektivtrafik eller utvidgning av rabattgrupper.

Samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT) svarar för ordnandet av kollektivtrafik i Helsingfors. Med anledning av sitt uppdrag godkänner HRT det tariff- och biljettsystem som ska iakttas i dess verksamhetsområde. Beslut om biljettkategorier och -priser hör till HRT:s befogenheter.

Enligt HRT:s utlåtande beräknas ökningen i efterfrågan på gratis kollektivtrafik orsaka tilläggskostnader på 127 miljoner euro om servicenivån inte försvagas. Därför borde medlemskommuner i samkommunen Helsingforsregionens trafik höja stödet till kollektivtrafiken på så sätt att det täcker förlusten orsakad av gratis kollektivtrafik samt kostnaderna för ökad trafik orsakad av den ökade efterfrågan.

Enligt HRT:s utlåtande orsakar avgiftsfriheten en förlust av biljettintäkter på ca 20 miljoner euro för minderårigas del och enligt en preliminär uppskattning ca 23 miljoner euro för personer som fyllt 65 år, beräknat

24.11.2021

utifrån prognosen för 2021. Sammanlagt uppgår förlusten till ca 43 miljoner euro. När coronapandemin avklingar och biljettintäkterna återhämtar sig samt när befolkningen ytterligare föräldras ökar förlusterna varje år. I förhållande till biljettintäkterna före coronapandemin uppgår förlusten till ca 71 miljoner euro.

Kommunerna i HRT-området har kommit överens om att kommunandelarna täcker högst 50 % av totalkostnaderna, varvid kollektivtrafikens användare betalar hälften av kostnaderna i form av biljettavgifter. Stadsstyrelsen anser det motiverat att kommunerna täcker en större del av kostnaderna för kollektivtrafiken. I enlighet med stadsstrategin ska kollektivtrafikens biljettpriser hållas på en rimlig nivå. Samtidigt är det viktigt att Helsingfors främjar biljettrabatterna för specialgrupper, såsom seniorer och studerande.

Stadsstyrelsen konstaterar att en utveckling mot gratis kollektivtrafik inte är ändamålsenligt på lång sikt med tanke på samhällsekonomin.

Dessutom upprepar stadsstyrelsen sin tidigare åsikt om att HRT alljämt bör fortsätta med att utveckla biljettprodukterna och förtydliga prissättningen. Målet är att genom utredningar hitta en modell vars kostnadseffekter inte är omfattande och vars inverkan användningen av hållbara färdmedel är positiv över lag. Med dessa yttre ramar bör målet vara att införa en enkelbiljett för en zon i zonerna A, B och C.

Stadsmiljönämnden, direktionen för trafikaffärsverket samt HRT har gett utlåtande om motionen. HRT:s utlåtande finns som bilaga. Stadsstyrelsens svar stämmer överens med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Saara Kanto, projektchef, telefon: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite 19.05.2021 Arajärvi Pentti Joukkoliikenteen kehittäminen maksuttomaksi
- 2 HKL_2008_D_1_Maksuttoman_joukkoliikenteen_vaikutuksista_Helsingissä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 851

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

15.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Elisa Gebhardin ensimmäinen vastaehdotus:
(Lisäys kappaleen 10 jälkeen)

HSL-alueen kunnat ovat sopineet, että kuntaosuuksilla katetaan kokonaiskustannuksista enintään 50 %, jolloin joukkoliikenteen käyttäjät maksavat puolet kustannuksista lippumaksuina. Kaupunginhallitus pitää perusteltuna, että kunnat voisivat kattaa suuremman osan joukkoliikenteen kustannuksista. Kaupunkistrategian mukaisesti joukkoliikenteen lippuhinnat tulee pitää kohtuullisina. Samaan aikaan on tärkeää, että Helsinki edistää erityisryhmien, kuten senioreiden ja opiskelijoiden lippualennuksia.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Vastaehdotus:

Daniel Sazonov: Lisätään uusi kappale ennen kappaletta 12:

"Lisäksi kaupunginhallitus toistaa aiemman kantansa siitä, että HSL:n tulee edelleen jatkaa lipputuotteiden kehittämistä ja hinnoittelun selkeyttämistä. Tavoitteena on selvitysten kautta löytää malli, jonka kustannusvaikutukset eivät ole mittavat ja jonka vaikutus kestävien kulkumuotojen käyttöön on kokonaisuutena positiivinen. Näillä reunaehdoilla tavoitteena tulee olla yhden vyöhykkeen kertalipun käyttöönotto A-, B- ja C-vyöhykkeillä."

Kannattaja: Sari Sarkomaa

Elisa Gebhardin toinen vastaehdotus:

Poistetaan lause: Kaupunginhallitus toteaa, että joukkoliikenteen kehittäminen maksuttomaksi ei ole pitkällä tähtäimellä yhteiskuntataloudellisesti tarkoituksenmukaista.

Korvataan seuraavalla:

24.11.2021

HSL voisi koronapandemian väistyttyä myös toteuttaa maksuttomia ko-keilujaksoja, joiden avulla voitaisiin selvittää, mikä merkitys lipun hinnalla on ihmisten kulkutapoihin.

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Elisa Gebhardin ensimmäinen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 7

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Elisa Gebhardin ensimmäisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 8 - 7.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Juhana Vartiainen

Ei-äännet: 14

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Minja Koskela, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 14 - 1.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Elisa Gebhardin toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 11

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen,

24.11.2021

Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 4

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Nasima Razmyar

Kaupunginhallitus hylkäsi tässä äänestyksessä Elisa Gebhardin toisen vastaehdotuksen äänin 11 – 4.

Kolmen suoritettuna äänestyksen jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi Elisa Gebhardin ensimmäisen vastaehdotuksen ja Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 05.10.2021 § 540

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä ja kahdeksassa muussa kunnassa Helsingin seudulla. Nämä 9 kuntaa muodostavat HSL-alueen. Tehtävänsä liittyen HSL hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän. Päätökset lippulajeista, alennusryhmistä ja lippujen hinnoista kuuluvat HSL:n toimivaltaan.

Nykyisin lippuja alennushintaan saavat HSL-alueella vakituisesti asuvat opiskelijat, lapset (7-17 vuotta), 70 vuotta täyttäneet ja Kelan maksamaa kansaneläkettä, takuueläkettä tai määräaikaista työkyvyttömyyseläkettä saavat. Lasten ja Kelan tukia saavien alennuksen määrä on 50 prosenttia aikuisten lipun hinnasta. Opiskelijoiden ja 70 vuotta täyttäneiden alennusprosentti on 45 %. Myös liikuntarajoitteiset saavat tiettyin edellytyksin 50 %:n alennuksen. Koska HSL:n joukkoliikenteen kustannuksista noin puolet katetaan kuntien verovarosta, on alennuslippujen hinnassa subventiota yhteensä noin 72,5 % tai 75 %.

Maksuttomasti matkustamaan pääsevät alle 7-vuotiaat, alle 7-vuotiasta lasta rattaissa, vaunuissa tai pyörätuolissa kuljettava henkilö, pyörätuolia käyttävät, saattajat, joiden saatettavalla on Oikeus saattajaan - kanta kortti ja voimassa oleva lippu tai oikeus matkustaa ilman lippua. Lisäksi enintään 30 hengen oppilasryhmillä on oikeus matkustaa ilman lippua HSL-alueella sijaitsevasta oppilaitoksesta, kun opettajalla on oppilasryhmän kanta kortti.

Maksuttoman joukkoliikenteen mahdollisuuksia Helsingissä on viimeksi laajemmin selvitetty vuonna 2008. Tuolloin Helsingin Kaupungin Liikennelaitos teki kaupunginvaltuuston edellyttämän selvityksen maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksista Helsingissä. Työssä selvitettiin maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksia liikkumistottumuksiin, yksityisautoiluun, liikenteen päästöihin ja energiankulutukseen, joukkoliikenteen hoitoon ja sen kilpailukykyyn sekä kokonaisrahoitustarpeeseen.

Vaikka maankäyttö ja liikennejärjestelmä ovat muuttuneet vuodesta 2008, selvityksen johtopäätökset ovat edelleen relevantteja. Selvityksen mukaan joukkoliikenteen hinnan merkitys on autoilijalle kulkutavan valinnassa pieni. Joukkoliikenteen maksuttomuus Helsingissä lisäsi vuoden 2008 selvityksessä joukkoliikennematkoja noin kolmanneksella. Lisäys merkitsi tuolloin noin 150 000 uutta joukkoliikennematkaa arkipuorokaudessa. Tämä siirtymä tuli pääosin lyhyistä jalan tai polkupyörällä kuljetuista matkoista, jotka ovat energiatalouden ja terveysvaikutusten kannalta suotuisia liikkumismuotoja. Henkilöautoilu Helsingin alueella väheni noin 9 %, mikä vastaa 9 500 henkilöauton poistumista liikenteestä.

Matkustajamäärien kasvu edellyttäisi vuoromäärien lisäämistä, jolloin joukkoliikenteen palvelutaso entisestään paranisi. Maksuttomuuden haittana olisi erityisesti lyhyiden muutaman pysäkinvälin mittaisten matkojen merkittävä lisääntyminen, mikä hidastaisi joukkoliikennettä ja heikentäisi sen täsmällisyyttä.

Selvityksen laatimisen ajankohtana Helsingin sisäisen joukkoliikenteen lipputulot olivat noin 112 miljoonaa euroa. Maksuton joukkoliikenne lisäsi mallinnuksessa vuotuista rahoitustarvetta yli 140 miljoonalla eurola pääasiassa menetettyjen lipputulojen ja kasvavien liikennöintikustannusten seurauksena. Tarjonnan lisäystarpeen vuoksi liikennöintikustannukset kasvoivat noin 26 %:lla eli 36 miljoonalla eurolla vuodessa.

Joukkoliikenteen lipun hinnan alentaminen on useissa tutkimuksissa todettu yhteiskuntataloudellisesti edulliseksi, mutta maksuton joukkoliikenne ei ole tehokkuusoptimi. Yhteiskunnan resurssien käytön pitkän aikavälin tehokkuusoptimi on kansainvälisten tutkimusten mukaan noin

24.11.2021

50–60 % lipun hinnan alentamisella nykyisestä hintatasosta. Pitkällä aikavälillä liikkumisen hinnan aleneminen voi johtaa yhdyskuntarakenteen hajautumiseen, mikä lisää autonkäyttötarvetta ja auton omistusta. Tämän jälkeen mm. yhdyskuntarakenteelliset vaikutukset eivät enää tue kestäviä ja oikeudenmukaisia hinnoittelutavoitteita.

Eräs näkökulma maksuttomuuteen on, että joukkoliikennepalvelun arvostuksen kannalta on tärkeää, että sillä on jokin hinta. Maksava asiakas on todennäköisesti motivoitunut valvomaan saamansa palvelun laatua. HSL onkin menestynyt kansainvälisissä asiakastytytyväisyyttä mittaavissa vertailuissa.

Aiempiin selvityksiin viitaten kaupunkiympäristölautakunta ei pidä lisäselvitysten tekemistä maksuttomasta joukkoliikenteestä tai alennusryhmien laajentamisesta tarpeellisena. Lippujen hinnoista päättäminen kuuluu HSL:n toimivaltaan. Kestävän liikkumisen houkuttelevuuden kannalta on kuitenkin tärkeää huolehtia, että joukkoliikenteen lippujen hinnat eivät merkittävästi nouse, erityisesti koronapandemian jälkeisen joukkoliikenteen elpymisen aikana.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 23.09.2021 § 144

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Lausunto

Johtokunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Pentti Arajärven valtuustoaloitteesta joukkoliikenteen kehittämisestä maksuttomaksi:

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (HKL) tehtävä on huolehtia metro-, raitio- ja lauttaliikenteen tuottamisesta pääkaupunkiseudulla sekä kaupunkipyörä- ja liityntäpysäköintipalveluita Helsingissä. HKL tuottaa omistajilleen ja tilaajilleen hyötyä kokonaisvaltaisena joukkoliikennepalvelujen tuottajana ja tavoitteena on, että arki HKL:n kanssa on helppoa. HKL:n tavoiteohjelmassa on kirjattu yhdeksi tavoitteeksi HKL:n pyrkimys lisätä kestävien liikkumispalveluiden osuutta liikenteestä.

24.11.2021

Maksuttomasta joukkoliikenteestä päätöksen tekisi Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymä (HSL), joka hyväksyy joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän sekä lippujen hinnat. HSL:n hallitus käsitellyt alennus- ja vapaalippuetuja sekä oikeutta matkustaa ilman lippua mm. kokouksissaan 10.12.2013, 16.6.2015, 30.10.2018, 29.10.2019 ja 27.10.2021.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Karoliina Rajakallio, yksikön johtaja, puhelin: 310 35920
karoliina.rajakallio(a)hel.fi

§ 370

Den av ledamoten Jussi Chydenius väckta motionen om förbättring av säkerheten i korsningen av Tölögatan och Eino Leinos gata

HEL 2021-005008 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Jussi Chydeniuksen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Jussi Chydenius och 15 andra ledamöter föreslår i sin motion att korsningen av Tölögatan och Eino Leinos gata görs tryggare, särskilt för barn, med trafikljusstyrning, farthinder, skyltar eller andra effektiva åtgärder.

Särskild vikt har fästs vid Tölögatans trygghet eftersom Töölön ala-asteen koulu ligger vid gatan. Eino Leinos gatas västra gren från korsningen är mer livligt trafikerad än den östra delen, den har försetts med en refug för att göra det lättare för skolelever, som kommer från norr att korsa gatan. För att hela skolresan ska vara trygg har en refug placerats också vid Tölögatans övergångsställe som ligger i den omedelbara närheten av skolan. Refuger dämpar körhastigheten i någon mån och förkortar den delen av körbanan som man ska gå över på en gång, vilket gör övergången lättare för fotgängare. Hastighetsbegränsningarna vid de båda gatorna är 30 km i timmen.

24.11.2021

Säkerhetsnivån på det nuvarande övergångsarrangemanget är tillfredsställande enligt stadens säkerhetsklassificering i tre steg (god, tillfredsställande, dålig) Staden kan överväga om strukturella farthinder placeras eller andra åtgärder vidtas för att minska sannolikheten för olyckor på övergångsstället som korsar Tölögatan. Situationen är ändå inte kritisk varför detta övergångsställe inte hör till objekten med akut behov för reparation, med tanke på säkerhetssituationen bland hela stadens övergångsställen och behovet för åtgärder. Inga olyckor vid korsningen har kommit till polisens kännedom under de senaste 20 åren.

I utredningsplanen för spårvägarna i västra Helsingfors, som stadsfullmäktige har godkänt, föreslås att staden placerar snedparkering vid Tölögatan för att ersätta parkeringen som avlägsnas från området i samband med trafikregleringen för spårvägen. I den fortsatta planeringen av projektet ska man närmare granska trafik vid Tölögatan och möjligheten att göra övergången tryggare för dem som korsar gatan. I trafikregleringen vid korsningen av Eino Leinos gata och Tölögatan har man observerat mindre brister som kommer att avhjälpas så snart som möjligt. Dessa brister gäller enstaka trafikmärken och beteckningar som ingår i trafikregleringsplanen men saknas i gatumiljön.

Stadsmiljönämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandet. Stadsmiljönämnden anser i sitt utlåtande att det är ändamålsenligt att vid Eino Leinos gata kontrollera läget på Barn-varningsskyltarna för Tölögatans korsning. Dessutom förutsätter nämnden att staden diskuterar lasttrafikens tidtabeller med försäljaren i området.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Jussi Chydeniuksen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 853

HEL 2021-005008 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 28.09.2021 § 507

HEL 2021-005008 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Eino Leinon kadun ja Töölönkadun liittymä on paikallisen kokoojakadun ja tonttikadun tasa-arvoinen T-liittymä. Liikennemäärät ovat Eino Leinon kadun länsihaarella arkisin noin 3500 ajoneuvoa vuorokaudessa ja itähaarella noin 2900 ajoneuvoa vuorokaudessa. Töölönkatua ylittävää suojatietä risteää vuorokaudessa noin 2000 ajoneuvoa arkivuorokaudessa. Laskennat on tehty vuonna 2016, mutta alueelle ei ole tullut liikennemääriin merkittävästi vaikuttavaa uutta maankäyttöä sen jälkeen. Uusi pysäköintilaitos Töölönkadulla on saattanut lisätä liikennemääriä hieman. Liittymässä ei ole tapahtunut yhtään poliisin tietoon tullutta onnettomuutta viimeisen 20 vuoden aikana.

Töölönkadun turvallisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota Töölön ala-asteen vuoksi. Eino Leinon kadun liittymän itäpuolta vilkkaampi länsihaara on varustettu keskisaarekkeella helpottamaan pohjoisesta tulevien koululaisten kadunylitystä. Turvallisen koulureitin jatkuvuudesta on huolehdittu keskisaarekkeella Töölönkadun ylittävän suojatien kohdalla koulun välittömässä läheisyydessä. Keskisaarekkeet hillitsevät autojen nopeuksia jonkin verran ja lyhentää kerralla ylitettävää ajora-

dan osaa helpottaen jalankulkijan kadunylitystä. Nopeusrajoitus on mo-
lemmilla kaduilla 30 km/h.

Nykyinen kadunylitysjärjestely on kaupungin käyttämän kolmiportaisen
(hyvä, tyydyttävä, huono) turvallisuusluokituksen mukaan turvallis-
ustasoltaan tyydyttävä. Nopeusvarmistusta eli rakenteellisia hidasteita
tai muita riskejä vähentäviä eli onnettomuuden todennäköisyyttä pie-
nentäviä toimenpiteitä voidaan harkita liittymässä Töölönkatua ylit-
tävään suojatiehen. Tilanne ei kuitenkaan ole kriittinen, joten suojatie ei
kuulu kiireellisesti korjattaviin kadunylityskohteisiin, kun tarkastellaan
koko kaupungin suojateiden turvallisuustilannetta ja niiden toimenpide-
tarpeita. Eino Leinon kadulla on tarkoituksenmukaista tarkastaa Töö-
lönkadun risteyksen lapsia -varoituserkkien sijainti. Lastausliikenteen
aikatauluista keskustellaan alueen kauppiaan kanssa.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä Länsi-Helsingin raitioteiden yleis-
suunnitelmassa Töölönkadulle on esitetty vinopysäköintiä korvaamaan
raitiotien liikennejärjestelyjen myötä poistuvaa pysäköintiä alueella.
Hankkeen jatkosuunnittelutyössä tullaan tarkastelemaan Töölönkadun
liikennejärjestelyjä ja mahdollisuuksia parantaa kadunylittäjien turvalli-
suutta tarkemmin. Eino Leinon kadun ja Töölönkadun liittymän liiken-
teen ohjauksessa on huomattu vähäisiä puutteita, jotka tullaan korjaa-
maan pikaisesti. Nämä liittyvät liikenteen ohjaussuunnitelmassa oleviin,
mutta katuympäristöstä puuttuviin yksittäisiin liikennemerkkeihin ja
merkintöihin.

Käsittely

28.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Laura Rissanen: Lisäyksesitys kohdan (4) jälkeen:

Eino Leinon kadulla on tarkoituksenmukaista tarkastaa Töölönkadun
risteyksen lapsia -varoituserkkien sijainti. Lastausliikenteen aikataulu-
ista keskustellaan alueen kauppiaan kanssa.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Laura Ris-
sasen vastaehdotuksen.

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Elina Rundell, liikenneinsinööri: 310 25597
elina.rundell(a)hel.fi

§ 371

Den av ledamoten Arja Karhuvaara väckta motionen om återvinningscontainrar i stadskärnan för återvinning av metall- och elektronikskrot

HEL 2021-005577 T 00 00 03

Utlåtande

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite
- 2 Lausunto, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, 28.10.2021

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Utlåtandet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Arja Karhuvaara och 14 andra ledamöter föreslår i sin motion att återvinningscontainrar för elektronikskrot och metall placeras i kollektivtrafikens knutpunkter i stadskärnan så att områdets invånare, även hushåll som saknar bil, får en smidig plats för återvinning. Även den traditionella ambulerande skrotinsamlingen sker för sällan.

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM) ansvarar på sitt verksamhetsområde för insamlingen av avfallet från bostäder. HRM ansvarar också för ordnandet av den ambulerande insamlingen. Insamlingsnätverket för stort metallskrot samt el- och elektronikskrot utgörs av Sortti-stationerna, som det finns fem stycken av på området. På våren kör HRM:s insamlingsbilar dessutom runt och stannar på nästan 300 platser för att samla in metall- samt el- och elektronikskrot (EE-avfall). I Helsingfors har de stannat på 116 platser.

Enligt huvudstadsregionens bestämmelser om avfallshantering måste små metallföremål samlas in separat i alla fastigheter med över fem bostäder. Nästan alla bostadsfastigheter i innerstaden omfattas alltså av insamlingen. Dessutom kan små metallföremål lämnas in till Rinki-Ekopunkter.

Enligt avfallslagen är producenterna, det vill säga försäljarna och importörerna av elapparater, ansvariga för hanteringen av EE-avfall. EE-producenterna är förpliktade att se till att elektriska och elektroniska apparater som hushållen inte längre använder tas emot och hanteras. Små elapparater (under 25 cm) kan lämnas i större butiker som säljer dem utan skyldighet att köpa en ny apparat. Stora apparater tas emot i butikerna då man samtidigt köper en ny motsvarande apparat. Det finns flera sådana här butiker i innerstaden.

Med tanke på de invånare som saknar bil har HRM utvecklat avhämtningstjänsten Nouto-Sortti. Den avgiftsbelagda tjänsten Nouto-Sortti går ut på att exempelvis större hushållsapparater eller möbler hämtas hemma hos invånaren.

Ökade sorteringsmöjligheter bidrar till att man bättre kan iaktta skyldigheterna enligt avfallslagen. Insamlingen måste dock ordnas så att den inte leder till nedskräpning eller annan risk för miljöförstöring. Den effektiva markanvändningen i stadskärnan och kraven på stadsbilden gör det utmanande att hitta lämpliga platser för återvinning. Eftersom stadsstrukturen i centrum och innerstaden är färdig och gaturummet redan används på många sätt är det inte möjligt att hitta platser för stora insamlingscontainrar. Dessutom anser HRM att det inte behövs fler separata insamlingspunkter för metallskrot och EE som underhålls av HRM i innerstaden. Det är EE-producenternas ansvar att ordna med insamlingspunkter som är lättillgängliga för avfallsinnehavarna.

En del elektriskt och elektroniskt skrot klassificeras som farligt avfall. Insamlingsplatserna för sådant avfall ska vara övervakade. I gaturummet är övervakning dygnet runt i praktiken inte möjlig. På området borde insamlingspunkterna placeras på tomterna så att passagen till dem kan övervakas.

HRM följer kontinuerligt med servicebehovet och utvecklar sin service enligt det. HRM utreder för tillfället hur den ambulerande insamlingen av farligt avfall kan betjäna särskilt de områden där det varit svårt att hitta platser för containrar för farligt avfall, till exempel innerstaden.

Stadsmiljönämnden och HRM har gett utlåtanden i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandena.

24.11.2021

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite
- 2 Lausunto, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, 28.10.2021

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 811

HEL 2021-005577 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 26.10.2021 § 575

HEL 2021-005577 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Jätehuollon järjestämisvastuu on kunnan jätehuoltoviranomaisella, jona Helsingissä toimii Helsingin seudun ympäristöpalvelut –kuntayhtymä (HSY). HSY vastaa myös kiertävän keräyksen organisoinnista. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii jätelakia (646/2011) valvovana viranomaisena eikä näin ollen voi toimia jätehuoltoa järjestävänä tahona.

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräykset edellyttävät pienmetallin keräämistä erilleen kaikissa yli viiden asunnon kiinteistöissä eli lähes kaikki keskusta-alueen asuinkiinteistöt ovat em. velvoitteen piirissä. Kookkaampaa metalliromua, jota ei kiinteistökohtaisesti astioihin saa laittaa, HSY ottaa tällä hetkellä vastaan keräysautoihinsa sekä Sortti-asemille.

Sähkö- ja elektroniikkaromu (SER) kuuluu jätelain 6. luvun mukaisen tuottajavastuun piiriin eli näiden jätteiden tuottajilla on ensisijainen oikeus järjestää jätehuolto. Myös HSY järjestää tätä täydentävää SER-vastaanottoa Sortti-asemilla ja kiertävillä keräysautoilla. Pieniä sähkölaitteita (alle 25 cm) voi toimittaa niitä myyviin suurempiin liikkeisiin ilman uuden laitteen ostovelvoitetta ja suuria laitteita otetaan niissä vastaan uuden vastaavan laitteen oston yhteydessä. Kantakaupungin alueella on useita tällaisia liikkeitä.

Kierrätysmahdollisuuksien lisääminen edesauttaa jätelain velvoitteiden noudattamista, joten keräyskonttien tms. uusien kierrätyspisteiden järjestäminen ydinkeskustan alueelle on Helsingin kaupungin näkökulmasta tarkoituksenmukaista. Keräystoiminta tulee kuitenkin järjestää siten, ettei siitä aiheudu roskaantumista tai muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa. Ydinkeskusta-alueen tehokas maankäyttö ja kaupunkikuvalliset kysymykset asettavat haasteita sopivien uusien kierrätyspaikkojen löytämiselle. Keskustan ja kantakaupungin valmiissa kaupunkirakenteessa ja jo moneen käyttöön osoitetussa katutilassa ei ole mahdollisuuksia mittavien keräyskonttien sijoittamiselle.

Osa sähkö- ja elektroniikkaromusta luokitellaan vaaralliseksi jätteeksi, joten niiden keräyspaikkojen tulee olla valvottuja. Myös suurikokoisen metalliromun keräyspisteiden tulisi olla valvottuja tapaturmien sekä keräyspisteillä tapahtuvan arvometallien varkauksien ja siitä seuraavan roskaantumisen ehkäisemiseksi. Katutilassa ei ole käytännössä mahdollisuutta keräyspisteiden ympärivuorokautiselle valvonnalle. Keräyspisteet tulisi sijoittaa alueella tonttien puolelle, joihin kulku voidaan järjestää valvotusti.

Jätteen ammattimaisen keräyspisteen perustaminen edellyttää jätelain 100 §:n mukaisen ilmoituksen tekemistä kunnan viranomaiselle.

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja

Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Petri Puttonen, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 32009
petri.puttonen(a)hel.fi

§ 372

Den av ledamoten Nuutti Hyttinen väckta motionen om främjande av vätedriven trafik i Helsingfors

HEL 2021-005571 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite
- 2 HSL lausunto valtuutettu Nuutti Hyttisen aloitteesta vetyliikenteen edistämiseksi Helsingissä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Nuutti Hyttinen och 17 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors stad fungerar som en föregångare inom ren trafik genom att möjliggöra bränslecells-bilar för stadsborna, företag och i stadens eget bruk genom att främja utvecklingen av väteinfrastrukturen i stadens område samt bygga en allmän tankstation för vätgas i Helsingfors. Staden kan själv införskaffa bränslecellsfordon för testkörning och samarbeta med exempelvis HRT samt fjärrtrafikens busstrafikanter för att främja ibruktageandet av vätefordon för ändamål där laddningsbara elfordon inte är ändamålsenliga.

Helsingfors uppmuntrar aktörer inom industri och kollektivtrafik att testa bränslecellsfordon som en del av sin materiel för att få kännedom om teknologins lämplighet. Samtidigt måste man minnas att väte är en explosiv gas och då tankstationens plats väljs är det utmanande att se till att säkerhetsavstånden är tillräckliga i den täta stadsstrukturen.

24.11.2021

Väte möjliggör en avsevärd minskning av trafikens växthusutsläpp. Globalt är 99 % av väteproduktionen för närvarande fossilbaserad. För att väte ska bli en energikälla med nollutsläpp för trafiken bör man använda elektrolysväte som produceras med förnybar el som energibärande. Elektrolysväte är bäst lämpat för den tunga trafikens bränslecellsfordon. För personbilar är batterier bättre lämpade som kraftkällor än bränsleceller eftersom batteridrivna elbilar har högre verkningsgrad än bränslecellsbilar och infrastrukturen för eldistribution i huvudsak redan finns. Biltillverkarnas avsevärda satsning kommer att förbättra utbudet av batteridrivna elbilar.

Det är en utmaning att ta i bruk vätedrivna bussar i trafiken som ordnas av samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT). Tankstationer finns inte och s.k. grönt väte som producerats utsläppsfritt finns inte tillgängligt. På HRT:s område finns såväl ändhållplatser som ligger vid gator som underjordiska terminaler i till exempel Kampen och Mattby. Av brandsäkerhetsskäl får man inte köra in i dessa underjordiska terminaler ens med de nuvarande naturgasbussarna. Antalet gasbussar i HRT:s trafik är marginellt och kommer inte att öka inom den närmaste framtiden eftersom brandsäkerhetsbestämmelserna förorsakar begränsningar som försvårar trafikanternas operativa verksamhet.

Nyttan med väte (räckvidd och snabbare tankning jämfört med laddning av batterier) i stadstrafiken är inte den bästa möjliga. De lämpligaste användningsobjekten för väte finns inom industrin och båttrafiken samt den tunga trafiken till den del det är svårt att elektrifiera den. I stadstrafiken utgör elektrifieringen inte ett problem då de krav den ställer beaktas redan då tidtabellerna och linjerna planeras, infrastrukturen byggs och trafiken konkurrensutsätts. På så sätt kan den tid som går åt till att ladda bussens batterier beaktas i planeringen. På längre linjer kan batterierna laddas vid ändhållplatsen.

Vätebussens verkningsgrad är endast 34 % medan elbussens verkningsgrad är 80 %. Då väte förbränns till el i förbränningscellen produceras spillenergi, som dock kan användas för att värma upp bussen.

Ett försök med vätebussar i Norge visade att vätebussen ännu inte uppnått tillräcklig teknisk maturitet. Utgifterna för bränsle-, underhålls- och tankningsinfrastruktur var betydligt högre än väntat. Dessutom är anskaffningspriset för en vätebuss betydligt högre än för en elbuss.

HRT kommer aktivt att följa upp möjligheterna att använda väte i framtiden till exempel via samarbete med VTT och materietillverkare och är redo att reagera ifall faktorer som för närvarande hindrar användningen av väte, såsom ett bristfälligt distributionsnät och materielpriset, går att sänka till den nivå som en konkurrenskraftig trafik förutsätter. HRT ut-

24.11.2021

reder olika kraftkällors lämplighet för olika typer av trafik tillsammans med VTT. I detta sammanhang granskas även möjligheter att använda väte som en del av framtidens trafik.

Stadsmiljönämnden, Affärsverket byggtjänsten (Stara) och samkommunen Helsingforsregionens trafik har gett sina utlåtanden i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite
- 2 HSL lausunto valtuutettu Nuutti Hyttisen aloitteesta vetyliikenteen edistämiseksi Helsingissä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 812

HEL 2021-005571 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 07.09.2021 § 422

HEL 2021-005571 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman mukaisesti liikenteen päästöjen tulee vähentyä 69 prosenttia vuoden 2005 tasosta vuoteen 2035 mennessä. Liikenteen osalta sähköautojen osuuden kasvun ja raskaan liikenteen ajoneuvoteknologian kehityksen arvioidaan olevan vaikuttavimpia toimenpiteitä.

Vety mahdollistaa liikenteen kasvihuonepäästöjen merkittävän vähentämisen. Globaalisti 99 % vedyn tuotannosta on tällä hetkellä fossiilipohjaista. Jotta vety toimisi nollapäästöisenä energianlähteenä liikenteelle, energiankantajana tulisi käyttää elektrolyysivetyä, joka tuotetaan uusiutuvalla sähköllä. Liikenteen osalta elektrolyysivety soveltuu parhaiten raskaan liikenteen polttokennoajoneuvoihin. Henkilöautoihin akkusähkö on polttokennoa parempi käyttövoima, koska akkusähköautojen hyötysuhde on polttokennoautoja parempi ja sähkönjakeluinfrastruktuuri on pääosin jo olemassa. Akkusähkökäyttöisten henkilöautojen tarjonta paranee lisäksi jatkuvasti, sillä autonvalmistajat panostavat merkittävästi sähköautoihin.

Helsinki kannustaa teollisuuden ja joukkoliikenteen toimijoita kokeilemaan polttokennoajoneuvojen käyttöä osana kalustoa, jotta saadaan tietoa teknologian soveltuvuudesta. Samalla Helsinki muistuttaa, että vety on räjähdysherkkää kaasua, mistä syystä vetyjakeluaseman sijoittamisessa on otettava huomioon muun muassa riittävät suojaetäisyydet. Raskaan liikenteen vetyjakeluasemat kannattaa sijoittaa logistiikkakeskittymien ja joukkoliikennevarikoiden yhteyteen. Ulkomaisten esimerkkien perusteella näiden yhteyteen on mahdollista toteuttaa jakeluasemia myös henkilöautoille.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Mikko Lehtonen, liikenneinsinööri: 310 37117
mikko.j.lehtonen(a)hel.fi

§ 373

Den av ledamoten Mari Holopainen väckta motionen om en park med körsbärsträd eller något annat blomstertema i stadsdelarna

HEL 2021-006121 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Mari Holopaisen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Mari Holopainen och 22 andra ledamöter föreslår i sin motion att sådana stadsdelar där det inte ännu finns ett blommande objekt erbjuds möjligheten att inrätta ett sådant, med respekt för områdets historia och karaktär samt invånarnas önskemål.

Förslaget om att placera nya blomsterteman till stadsdelarna är utmärkt och stöder väl målen i verksamhetsprogrammet för trygghet av naturens mångfald i Helsingfors 2021-2028 (LUMO-programmet) och Riktlinjer för användningen av växter på Helsingfors byggda grönområden. Betydelsen av blommande växter och växtlighet kan ökas också som en del av stadsdelarnas profilering och då man skapar stadsdelarnas identitet. Blommande stadsdelsparker kan i fortsättningen utvecklas stegvis och planenligt vid olika gatu- och parkprojekt. Man strävar inte efter temaplanteringar med en växtart, eftersom sådana planteringar inte anses vara säkra med tanke på planteringsens resiliens, det vill säga anpassning till ändringar i omständigheter, i det varierande klimatet.

Passande områden för olika temahelheter av växter kan sökas i olika stadsdelar och ett sådant tema som är passande för de lokala naturförhållandena, stadsbilden och området identitet kan väljas. Detta kan göras i samarbete med invånarna. Det är också bra att ta hänsyn till gatuområdenas roll som en del av den synliga lokala identiteten, varför det lönar sig att utvidga utvecklandet av intressant växtlighet även till gatuområden, exempelvis i form av gatuträdsarboretum.

Det är också motiverat att lyfta fram blommande objekt, som intresserar invånare, som ett tema i kommunikationen.

Riktlinjer för användningen av växter på Helsingfors byggda grönområden och de nuvarande växtartsexperimenten

Blommande växter i parker och grönområden är till stor glädje och ger människor upplevelser. Växterna ger också näring för bin, humlor och andra pollinerare i den bebyggda miljön. Dessutom erbjuder bär, frukter, nötter och frön näring bland annat för fåglar. Det stora antalet förslag om plantering av växter och träd, som gavs i OmaStadi-projektet, är ett exempel på invånarnas intresse för växter.

Riktlinjerna för användningen av växter på Helsingfors byggda grönområden är till sina mål fortfarande aktuella. I bakgrundsutredningen för riktlinjerna framfördes Helsingfors rika växthistoria och hur viktigt det är att värna och utveckla den på olika sätt. Som de grundläggande principerna för riktlinjerna för användning av växter valdes bland annat bevarande och utveckling av växttraditionen i Helsingfors parker samt strävan efter upplevelserikedom och skönhet. I riktlinjernas vision för 2050 föreslås att Helsingfors blir "en upplevelserik blommande stad".

Helsingfors värnar om sin rika växthistoria, men utför även systematiska experiment med nya stadsväxtarter. Experimentella planteringar av körsbärsträd har lett till en ständigt ökande användning av blommande körsbärsträd i Helsingfors. Ett experiment med nya gatuträdslag är som bäst på gång vid Botåsvägen i Botby och blommande gatuträd provas i Reihersvägens gatuträdsarboretum på Degerö. I både Nackböle och Mejlans arboretum följer man med framgången av experimentella arter i stadsmiljön. Experimentella planteringar med de snyggaste arterna från det världsberömda Arboretum Mustila i Elimäki har planterats runt om i Helsingfors mellan 2014-2019. Vid växtexperimenten hittas nya växtarter och -sorter som adapterar sig till Helsingfors lokala tillväxtförhållanden.

Enkäten Säg din åsikt om gatuarboretumen och utveckling av gatugrönskan gjordes sommaren 2021. En allmän iakttagelse från enkäten är att respondenterna förhöll sig positivt till sådana växtlighetsexperiment som arboretumen och önskade mångsidigare gatugrönska. In-

vånarna önskade att arboretumen i framtiden placeras runt om i Helsingfors.

Handboken Helsingin kaupunkikasviopas (<https://kaupunkikasviopas.hel.fi/>), som uppdaterades 2020, konkretiserar målen i riktlinjerna för användningen av växter på artnivå.

Informering om blomning i parker och trädregistret

I motionen föreslås att stadens blommande objekt kan göras mer lättillgängliga genom att samla in dem som en tydlig helhet, exempelvis på webbplatsen MyHelsinki, som bolaget Helsinki Marketing underhåller. Enligt motionen är de fina objekten värda tydliga anvisningar för hur man hittar fram samt tidsenlig sammanfattande information om blomning på en plats.

Utvecklingen av webbinnehåll om natur och parker främjas i det pågående projektet med att förnya webbplatsen hel.fi. Redan nu har staden samlat in information om parker och de blommande objekten på webbplatsen Gröna famnar. Aktuell kommunikation om stadens blommande objekt erbjuds på stadsmiljösektorns kanaler på sociala medier, bland annat i Facebookgruppen Kaupunkiluonto Helsingissä. Alltsedan 2003 har också guidade parkpromenader ordnats i Helsingfors parker. Avsikten är att välja promenadernas tidpunkter så att de sammanfaller särskilt med blomningarnas höjdpunkter.

Allt mer information om växtarterna i Helsingfors gatu- och grönområden delas ut till invånarna. Av stadens urbana trädregister framgår alla gatuträden i Helsingfors, en del av träden i parker och alla objekten för uppföljning av arter, såsom arboretumen. Trädregistret är öppna data, som invånarna kan bekanta sig med via stadens karttjänst. Med sökfunktionen kan invånarna till exempel hitta alla körsbärsträd eller magnolior, som har planterats i Helsingfors. Ett motsvarande register över buskar finns inte.

Den fortsatta utvecklingen av idékonceptet för blommande parker

Idéen om parker med växtteman har tagits upp redan tidigare vid den strategiska utvecklingen av växtligheten i Helsingfors parker. I och med klimatförändringen har man blivit mer medveten om att växtsjukdomar och skadegörare har blivit ett beaktansvärt hot mot planteringar med en växtart. Med tanke på resiliens, det vill säga anpassning till varierande omständigheter, anses omfattande temahelheter med en art eller ett slag nuförtiden vara sårbara och riskfyllda i ett varierande klimat. Därför finns orsak att mångsidigt överväga förslaget om planteringar med blomstertema enligt försiktighetsprincipen: planteringens tema kan i stället för blomning av en viss växtart vara något annat, till exempel

24.11.2021

bärbärande träd, ätbara växter, perenner som gagnar pollinerare, dagvattenväxtlighet, blomsterlökar, blommande ängar, klätterväxt och växternas höstfärger. Genom att bredda växtteman kan grönområdena blomma och ge upplevelser inte bara i slutet av våren och början av sommaren, då blomningen når sin höjdpunkt, utan under hela växtperioden från den tidiga våren ända tills höstens färgprakt.

Växtlighetens temahelhet kan också utvecklas med tanke på stadns diversitet. Aktuella teman är till exempel lösningar som främjar naturens diversitet i den byggda miljön, som nämns i LUMO-programmet, såsom de blommande trädgårdsväxter som passar som näringsväxter för pollinerande insekter och övriga organismer i parker och grönområden.

Ett tema för växtligheten som är särskilt lämpligt för Helsingfors är stadens eget historiska växtbestånd. Samtidigt kan den vara en hyllning till Helsingfors parkhistoria och historiska aktörer.

På grundval av allt som nämns ovan finns det gott om möjligheter till blomsterteman i Helsingfors. Ett så kallat inspirationskort på idénivå över alternativen är redan under arbete. Inspirationskortet blir en del av växtpaletten i handboken Helsingfors Designmanual.

Stadsmiljönämnden har gett utlåtande i ärendet, som kan läsas i beslutshistorien. Svaret stämmer överens med utlåtandet. Målen i Helsingin puistojen kasvihistoria, rakennettujen viheralueiden kasvien käytön linjaus (2009) (Riktlinjer för användningen av växter på Helsingfors byggda grönområden) samt innehållet av Helsingin kaupunkikasviopas framgår i detalj i stadsmiljönämndens utlåtande.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Mari Holopaisen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 808

HEL 2021-006121 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.09.2021 § 499

HEL 2021-006121 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että ehdotus kukinnan teemallisesta lisäämisestä kaupunginosittain on erinomainen, ja tukee hyvin myös Kaupunkistrategian, Rakennettujen viheralueiden kasvien käytön linjauksen ja LUMO-ohjelman tavoitteita. Kukkivien kasvien ja kasvustojen roolia on mahdollista kasvattaa myös osana Helsingin kaupunginosien profiloimista ja identiteetin rakentamista. Kukkivia kaupunginosapuistoja voidaan jatkossa kehittää vaihteittain ja suunnitelmallisesti erilaisten katu- ja puistohankkeiden yhteydessä. Yhteen lajiin perustuvia teemaistutuksia ei kuitenkaan ensisijaisesti tavoitella, sillä yksilajisia istutuksia ei resilienssin eli muutokseen sopeutumisen näkökulmasta pidetä muuttuvassa ilmastossa turvallisina.

Erilaisille kasvillisuuden teemakokonaisuuksille voidaan eri kaupunginosista etsiä sopivat alueet ja valita paikallisiin luonnonolosuhteisiin, kaupunkikuvaan ja alueen identiteettiin sopiva teema. Tätä voidaan tehdä yhdessä asukkaiden kanssa. On hyvä huomioida myös katualueiden rooli osana näkyvää paikallisidentiteettiä, joten kiinnostavan kasvillisuuden kehittäminen kannattaa ulottaa myös katualueille, esimerkiksi katupuuarboretumien muodossa.

Asukkaita kiinnostavien kukintakohteiden nostaminen viestinnälliseksi teemaksi on myös kannatettavaa.

Kukkivan teemaverkoston kehittäminen osana viherverkostoa

Puisto- ja vihersuunnittelun lähtökohtana Helsingissä on tuoda kauneutta ja viihtyisyyttä kaikkiin kaupunginosiin. Niistä löytyy siksi jo nyt runsaasti erilaista kukkivaa kasvillisuutta. Toistaiseksi Helsingin 60 kaupunginosalla ei kuitenkaan ole suunnitelmallista kukkivien kasvien teemaverkostoa.

Kukkivien kaupunginosien teemaverkoston kehittäminen kannattaa toteuttaa suunnitellusti ja vähitellen. Lisäistutusten sijoittaminen oleville viheralueille ja avoimille nurmikkoalueille on osoittautunut vaikeaksi eikä sillä useinkaan saavuteta kaupunkikuvallisesti hyvää lopputulosta. Yhdenkin puun istuttaminen esimerkiksi vanhaan keskustan puistoon edellyttää huolellista taustaselvittelyä. Puistosuunnitelman tavoitteiden ja kohteen arvojen lisäksi tulee tarkistaa myös alueen muut suunnitelmat kuten tulevat kaava-, rakentamis- ja uudistushankkeet. Useissa puistoissa on maan alla suuret määrät johtoja, putkia ja viemäreitä, jotka estävät puiden istuttamisen niiden päälle. Kasvillisuuden ohella puistoihin on varattava tilaa myös erilaisia toimintoja varten kuten leikkipaikkoja, liikuntapaikkoja, kalusteita ja käytäviä. Myös avoimina pidettäviä kasviattomia näkymiä sekä toiminnallisia avoimia alueita tarvitaan puistoissa. Avoimille alueille puistoissa on siis moninaiset syynsä, eikä lisäistutusten tekeminen siksi ole useinkaan toivottavaa.

Kukkivien kaupunginosien kehittämiskohteiden valitseminen sopii hyvin osaksi Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämistä. Helsingin tavoitteellisessa viher- ja virkistysverkostokartassa (VISTRA) on esitetty kaupunginosapuistojen verkosto. Kaupunginosapuistot ovat toiminnallisia, alueen identiteetin kannalta merkittäviä puistokokonaisuuksia, joiden yhtenä teemana voi olla myös kasvillisuus. Kaupunginosapuistojen kehittämiseen on kuitenkin mahdollista panostaa vasta kaupunkiuudistushankkeiden yhteydessä.

Helsingin viher- ja virkistysverkostoa kehitetään eri tavoin. Yksi kehittämisen työkaluista kaupunkiympäristön toimialalla on yleisten alueiden suunnitelma, jonka kehitystyö on parhaillaan käynnissä. Yleisten alueiden suunnitelmat tehdään tulevaisuudessa neljän vuoden välein suurpiireittäin. Suunnitelmien päätavoite on kohteiden hankkeistaminen ja kehittämiskohteiden tunnistaminen. Suunnitelman osana tehdään kaupunginosakohtaiset aluekortit, joiden yhtenä teemana on kaupunginosakohtainen kasvillisuus ja muita kohteen ominaispiirteitä koskeva tieto. Kaupunginosakohtaiset kasviteemat ja -tavoitteet ovat luontevasti osa aluekorttien tulevaa sisältöä. Yksityiskohtaisia, puistokohtaisia kas-

villisuustavoitteita voidaan määritellä yleisten alueiden suunnitelman yhteydessä tehtävien, suunnittelua ohjaavien hankeohjelmien kautta.

Helsingin rikas kasvihistoria ja nykyiset kasvilajikokeilut

Puistojen ja viheralueiden kukkivat kasvit tuottavat suurta iloa ja elämyksiä ihmisille. Ne ovat myös tärkeitä ravintokasveja rakennetun ympäristön mesipistiäisille ja muille pölyttäjille. Lisäksi marjat, hedelmät, pähkinät ja siemenet tarjoavat ravintoa muun muassa linnuille. Asukkaiden kiinnostusta kasveihin kuvastaa hyvin muun muassa OmaStadi-hankkeessa esitetyt lukuisat kasvien ja puiden istuttamista koskevat ehdotukset.

Helsingin puistojen kasvihistoria on ansiokas ja antaa helsinkiläisille aiheita ylpeyteen. Puistokulttuuri on Helsingissä alkanut jo 1700-luvulla, ja taimia on hankittu Ruotsin ja Venäjän lisäksi useista Euroopan maista, esimerkiksi Saksasta. Kasvit ja puistojen kasvivalikoima ovat näkyvin osa Helsingin puistohistoriaa: Pihasyreeni on levinnyt kaikkialle Suomeen Suomenlinnan linnoitusten rakentajien kautta. Kartanoiden ja huviloiden omistajat hankkivat aikoinaan edelleen tallessa olevia harvinaisia kasveja, esimerkiksi syreeni- ja ruusulajikkeita puutarhoihinsa, jotka ovat nykyään julkisia puistoja. Suomen historia osana Venäjää näkyy Helsingissä muun muassa kansainvälisestäkin kiinnostavana poppelilajikkeistona ja vanhoina salavina (esimerkiksi niin sanottu Lasi-palatsin salava). Eri aikakausina kasveista kiinnostuneet kaupunginpuutarhurit ovat tehneet taimihankintoja ja kasvilajikokeiluja, joiden seurauksena Helsingistä löytyy yhä ainutlaatuisia pensasruusulajikkeita, harvinaisia jalosyreeneitä, puistojen ja Lauttasaaren Isokaaren varrelta tunnistamattomia koristeomenapuulajikkeita sekä Haagan Alppirusupuisto, joka on perustettu Helsingin yliopiston koalueeksi. Meilahden ruusutarhan kokoelmassa hyödynnetään muun muassa suomalais-ta ruusuperintöä, eli helsinkiläisiä ja suomalaisia löytöruusuja. Valta-kunnalliseen taimituotantoon on Helsingistä otettu etenkin vanhoja koristeomenapuu-, pensasruusu- ja pihasyreenilajikkeita.

Helsingin kasvihistorian vaalimisen lisäksi myös uutta kaupunkilajistoa kokeillaan Helsingissä järjestelmällisesti. Kirsikoiden koeistutukset ovat johtaneet kukkivien kirsikkapuiden yhä enenevään käyttöön Helsingissä. Uusia katupuulajeja kokeillaan parhaillaan Vartiokylän Vartioharjuntien ja kukkivia katupuita Laajasalon Reiherintien katupuubarboretimeissa. Niskalan ja Meilahden arboretumeissa seurataan uusien kaupunkioloihin hankittujen kokeilulajien menestymistä. Elimäellä sijaitsevan maailmankuulun Mustilan arboretumin näyttävimpiä lajeja on istutettu koeistutuksiin eri puolille Helsinkiä vuosina 2014-2019. Vähitellen kasvukokeilujen myötä löydetään yhä uusia, paikallisiin kasvuolosuhteisiin soveltuvia kasvilajeja ja -lajikkeita Helsinkiin.

Katuppuuarboretumeista ja katuvihreän kehittämisestä tehtiin Kerro kantasi -kysely kesällä 2021. Yleinen huomio kyselystä on vastaajien kannustava suhtautuminen katuppuuarboretumien kaltaisiin kasvillisuuskokeiluihin ja toivomukset katuvihreän monipuolistamisesta. Katuppuuarboretumeita toivottiin tulevaisuudessa sijoitettavaksi eri puolille kaupunkia.

Rakennettujen viheralueiden kasvien käytön linjaus ja Helsingin kaupunkikasviopas

Helsingin rakennettujen viheralueiden kasvien käytön linjaus valmistui 2009, mutta on edelleen tavoitteiltaan ajankohtainen. Linjauksen taustaselvityksessä tuotiin eri tavoin esille Helsingin viheralueiden rikas kasvihistoria ja sen vaalimisen ja kehittämisen tärkeys. Kasvien käytön linjauksen peruseriaatteiksi valittiinkin muun muassa Helsingin puistojen kasviperinteen ylläpitäminen ja kehittäminen (kohta 1) ja elämyksellisyyden ja kauneuden tavoittelemine (kohta 4). Kasvien käytön linjauksen visiossa vuodelle 2050 Helsinki on "elämyksellinen kukkiva kaupunki".

Vuonna 2020 kokonaan päivitetty Helsingin kaupunkikasviopas konkretisoi kasvilajitasolle Kasvien käytön linjauksen tavoitteita. Kaupunkikasvioppaassa Helsinkiin suositellaan istutettavaksi noin 500 puu- tai pensaslajia, 200 ruohovartista lajia ja 100 kukkivaa sipulikasvilajia. Osa puuvartisista kasvilajeista on merkitty oppaan suosituksissa niin sanotuiksi herkkukasveiksi, eli kasveiksi joilla voidaan tarjota kaupunkilaisille erityisiä elämyksiä ja kasvi-iloa. Näiden herkkukasvien näyttävyys voi perustua esimerkiksi hienoon kukintaan, kiinnostavaan kasvutapaan, näyttävään lehdistöön tai komeaan syysväriyteen. Tällaisia Helsingin viheralueille sopivia herkkukasveja ovat esimerkiksi kirsikat, magnoliat, alppiruusut, puistoatsaleat, jalosyreenit ja jotkut pensasruusut. Esimerkiksi näitä lajeja voidaan hyvin käyttää lähtökohtana, jos kehitetään kukkivien puistojen teemaa eri puolille Helsinkiä.

Puistojen kukintatiedotus ja puurekisteri

Aloitteessa on ehdotettu, että kaupungin kukkivat kohteet voitaisiin tehdä entistä saavutettavammiksi kokoamalla ne selkeäksi kokonaisuudeksi esimerkiksi Helsinki Marketingin ylläpitämälle MyHelsinki-sivustolle. Aloitteen mukaan hienot kohteet ansaitsevat hyvät saapumissohjeet sekä kootusti yhdestä paikasta löytyvän ajantasaisen tiedon kukkimisesta.

Luontoon ja puistoihin liittyvien verkkosisältöjen kehittämistä edistetään hel.fi-sivuston uudistamisprojektissa, joka on parhaillaan kesken. Jo nykyisellään kaupunki on koonnut tietoa puistoista ja kukkivista kohteista Vihreät syyli -sivustolle. Ajankohtaisviestintää kukkivista kohteista tarjotaan kaupunkiympäristön toimialan sosiaalisen median kanavissa,

muun muassa Kaupunkiluonto Helsingissä -Facebook-ryhmässä. Helsingin puistoissa on myös jo vuodesta 2003 järjestetty vuosittain opastettuja puistokävelyitä, jotka pyritään ajoittamaan erityisesti kukin-tahuippuihin.

Helsingin katu- ja viheralueiden kasvilajistosta jaetaan asukkaille yhä enemmän tietoa. Kaupungin puurekisteriin on viety kaikki Helsingin katupuut, osa puistopuista ja kaikki lajistoseurantakohteet, kuten arboretumit. Puurekisteri on avointa dataa, johon kaupunkilaiset pääsevät tutustumaan kaupungin karttapalvelun kautta. Puurekisteristä pystyy hakemaan esimerkiksi kaikki Helsinkiin istutetut kirsikat tai magnoliat. Pensaista ei ole vastaavaa rekisteriä.

Kukkivien puistojen ideakonseptin jatkokehittäminen

Helsingin puistojen kasvillisuuden strategisessa kehittämisessä idea kasvillisuuden teemapuistoista on ollut esillä aiemminkin. Ilmastomuutoksen myötä tietoisuus mahdollisista yksilajisten istutusten kasvitauti- ja tuholaisriskeistä on kuitenkin noussut varteenotettavaksi uhaksi. Resilienssin eli muutokseen sopeutumisen näkökulmasta yhteen lajiin tai sukuun perustuvia laajoja kasvillisuuden teemakokonaisuuksia pidetään muuttuvassa ilmastossa nykyään haavoittuvina ja riskialttiina. Siksi aloitetta kukkivista teemaistutuksista on varovaisuusnäkökulma huomioiden syytä pohtia monipuolisesti: kasviteemat voivat tietyn lajin kukinnan sijaan tai rinnalla olla muilla tavoin teemallisia, esimerkiksi marjovat puut, syötävät kasvit, pölyttäjiä hyödyttävät perennat, hulevesikasvillisuus, kukkasipulit, kukkivat niityt, köynnökset ja kasvien syysvärit. Laajentamalla kasviteemaa voidaan myös ajoittaa viheralueiden elämyksellisyyttä ja kukintaa loppukevään ja alkukesän kukintahuipuita kasvukauden kaikkiin vaiheisiin, varhaisesta keväästä aina syksyn ruskaan saakka.

Kasvillisuuden teemakokonaisuuksia voidaan kehittää myös kaupunkiluonnon monimuotoisuuden näkökulmasta. Ajankohtaisia teemoja ovat esimerkiksi LUMO-ohjelmassa mainitut rakennetun ympäristön luonnon monimuotoisuutta edistävät ratkaisut, kuten pölyttäjähyönteisten ja muiden eliöiden ravintokasveiksi sopivat puistojen ja viheralueiden kukkivat puutarhakasvit.

Yksi Helsinkiin erityisen hyvin sopiva kasvillisuuden teemakokonaisuus on Helsingin omat historialliset kasvikkannat. Se on samalla kunniano-soitus Helsingin puistohistoriaa ja historian tekijöitä kohtaan.

Edellä esitetyn perusteella mahdollisuuksia kukkivan kasvillisuuden teemakokonaisuuksiksi Helsingissä on paljon. Vaihtoehtoista onkin jo

24.11.2021

tekeillä ideatasoinen niin sanottu inspiraatiokortti, joka tulee osaksi Helsingin kaupunkitilaohjeen kasvipalettia.

Linkit sivustoihin:
kaupunkikasviopas.hel.fi
vihreatsylimpi.fi
facebook.com/puistot

Puurekisteri:
kartta.hel.fi

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Satu Tegel, suunnitteluasiantuntija: 310 38406
satu.tegel(a)hel.fi

§ 374

Den av ledamoten Thomas Wallgren väckta motionen om att främja stadsodling

HEL 2021-006757 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtutettu Thomas Wallgrenin aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Thomas Wallgren och 25 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden i samarbete med intresserade organisationer och andelslag utarbetar en plan om hur alla stadsbor som vill kan erbjudas en odlingslott eller odlingslåda som ligger på högst femton minuters promenadavstånd hemifrån. Dessutom föreslår initiativtagarna att man red ut hur de stadsbor som vill kan erbjudas förvaringsplats i en jordkällare eller ett utrymme som motsvarar förhållandena i en jordkällare som också ligger på högst femton minuters promenadavstånd hemifrån.

Staden kan erbjuda dem som vill en tillräcklig möjlighet att odla antingen på de befintliga områdena för odlingslotter eller på det sätt som beskrivs i guiden Viljellään kaupungissa (Vi odlar i staden).

Staden har emellertid inte möjlighet att erbjuda jordkällare för gemensamt bruk. Det hör inte till stadens ansvarsområde att kartlägga behovet av gemensamma jordkällare, investera i dem och uppföra dem. En förening vore den bästa aktören att ansvara för att en sådan här verk-

samhet organiseras jämlikt och övervakat. Även jordkällare måste städas årligen och man måste se till att de är funktionsdugliga.

Helsingfors erbjuder möjligheter att odla i olika delar av staden. I staden finns 10 planlagda koloniträdgårdar och 43 områden för odlingslotter som uttryckligen kan användas för att odla olika slags grödor. Koloniträdgårdsområdena är uthyrda till koloniträdgårdsföreningar som hyr ut de enskilda lotterna till helsingforsare som köpt en stuga. Också stadens områden för odlingslotter har hyrts ut till stadsdelsföreningar eller föreningar för lottodlare, som tar hand om dem. Föreningarna hyr ut enskilda lotter till helsingforsare som är medlemmar och ser i enlighet med hyresavtalet till att odlingsområdet hålls snyggt.

Odlingslotternas areal var ursprungligen en ar, men på de flesta områden har lotternas storlek halverats eftersom antalet odlare har ökat, och för många är en ar för stort att sköta om. Om man vill kan man odla fleråriga nyttoväxter på odlingslotterna. Det är också möjligt att odla hallon och bärbuskar.

Trots att en del områden för odlingslotter är så populära att folk köar för medlemskap finns det även områden dit man inte får tillräckligt med odlare. Inte heller de så kallade potatislotterna har väckt något större intresse. Potatislotterna har grundats på åkermark. Man odlar under en växtperiod åt gången och på hösten vänder man jorden. Staden har en möjlighet att hyra ut landskapsåkrar till föreningar för att användas som potatislotter.

År 2014 utarbetade staden guideboken "Viljellään kaupungissa – opas yhteisö- ja pienpalstaviljelyn perustamiseen Helsingissä" i samarbete med Dodo rf. På områden för små odlingslotter odlar enskilda personer enligt definitionen i guiden en lott på några kvadratmeter. Guiden hjälper stadsbor och lokalsamhällen att grunda nya områden för små odlingslotter och kollektivodlingar, som även kan vara områden för odlingslådor, på mark som staden äger. I en kollektivodling sköter däremot en grupp människor om en större odling. Guiden uppdateras för tillfället för att motsvara stadens nuvarande organisation.

Staden har även inlett arbetet med att granska stadsodlingsområdenas placering, kartlägga eventuella nya områden som lämpar sig för stadsodling och undersöka möjligheten att inleda odlingsverksamhet. Man samlar även in uppgifter bland annat om hur aktivt det odlas på stadsodlingsområdena, hur snygg, säker och funktionell miljön är och var eventuella vattenposter kunde placeras. Arbetet ska vara färdigt våren 2022. Andra än officiella områden för lotter är i huvudsak tillfälliga odlingsområden, till exempel lediga tomter som väntar på att bebyggas. Småskalig stadsodling är tryggast och enklast på husbolagets tomt. Så

gör man redan på många gårdar. Då är det lätt att vattna med husbolagets vattenledning, medan bevattning kräver särskilda anordningar på många platser, och på gårdar är odlingarna bättre skyddade mot eventuell skadegörelse. Många äldre husbolag har fortfarande kvar potatiskällare och kylrum.

I staden lever dessutom en stark råttpopulation som trivs utmärkt på platser där de har tillgång till föda. Råttorna äter sådant som de hittar på odlingarna, allt från frön till grönsaker. Sålunda bör även den allmänna trivseln och hälsofaktorer beaktas i all odling. Varje odlare bär ett stort ansvar för att sköta sina odlingar på tillbörligt sätt. Så säkerställer man också att råttorna inte hittar föda på nya ställen och att populationen inte växer. Föreningarna övervakar odlingen på områden som hyrts ut till dem och ser bland annat till att komposteringen fungerar och området hålls snyggt.

Stadsmiljönämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite

Bilagematerial

1 Päivitettävänä oleva Viljellään kaupungissa -opas (2014)

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 810

HEL 2021-006757 T 00 00 03

Päätös

24.11.2021

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 26.10.2021 § 576

HEL 2021-006757 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki tarjoaa viljelymahdollisuuksia eri puolilla kaupunkia. Helsingissä on 10 asemakaavan mukaista siirtolapuutarhaa ja 43 viljelypalsta-alueita, joiden tarkoitus on toimia nimenomaan erityyppisten ruokakasvien kasvattamiseen ja viljelyyn. Siirtolapuutarha-alueet on vuokrattu siirtolapuutarhayhdistyksille, jotka vuokraavat yksittäiset palstat mökin ostaneille helsinkiläisille. Myös kaupungin viljelypalsta-alueet on vuokrattu kaupunginosa- tai palstaviljelijäyhdistysten hoitoon. Yhdistykset vuokraavat yksittäisiä palstoja helsinkiläisille yhdistyksiensä jäsenille ja huolehtivat vuokrasopimuksen mukaisesti viljelypalsta-alueen yleisestä siisteydestä. Viljelypalstat ovat alun perin olleet aarin kokoisia, mutta useimmilla viljelypalsta-alueella niiden koko on puolitettu johtuen viljelijöiden määrän kasvusta sekä siitä, että monelle aari on liian suuri ala hoidettavaksi. Viljelypalstoilla voi viljellä niin halutessaan monivuotisia hyötykasveja. Myös vadelmien ja marjapensaiden viljely on mahdollista.

Vaikka osa viljelypalsta-alueista on niin suosittuja, että jäsenyyttä jonotetaan, kaupungissa on myös sellaisia alueita, joihin ei saada tarpeeksi viljelijöitä. Samoin uudelleen kiinnostus niin kutsuttuihin perunapalstoihin ei ole herännyt laajasti. Peltomaalle perustetulla perunapalstalla viljellään kasvukausi kerrallaan ja syksyisin maa käännetään. Kaupungilla on mahdollisuus vuokrata yhdistyksille maisemapeltoja perunapalstatäkäyttöön.

Helsingin kaupunki laati yhteistyössä Dodo ry:n kanssa vuonna 2014 oppaan "Viljellään kaupungissa – opas yhteisö- ja pienpalstaviljelyn perustamiseen Helsingissä". Oppaan määritelmän mukaan pienpalsta-

alueella yksittäiset ihmiset viljelevät muutaman neliön kokoista palstaa. Opas avustaa kaupunkilaisia ja paikallisyhteisöjä uusien pienpalsta-alueiden ja yhteisöviljelmien, jotka voivat olla myös viljelylaatikkoalueita, perustamisessa kaupungin omistamalle maalle. Yhteisöviljelmässä taas joukko ihmisiä hoitaa isompaa viljelmää. Opas on parhaillaan päivitettävänä vastaamaan nykyistä kaupungin organisaatiota.

Kaupunki on käynnistänyt myös työn, jossa tarkastetaan kaupunkiviljelyalueiden sijaintia, kartoitetaan mahdolliset uudet kaupunkiviljelyviljelyyn soveltuvat alueet ja tarkastellaan viljelytoiminnan aloittamismahdollisuuksia. Kaupunkiviljelyalueista kerätään tietoja muun muassa viljelyaktiivisuudesta, ympäristön siisteydestä, turvallisuudesta, toiminnallisuudesta ja mahdollisista vesipisteiden sijainneista. Työ on valmis keväällä 2022.

Muut kuin viralliset palsta-alueet ovat viljelyalueina pääsääntöisesti väliaikaisia alueita, kuten tyhjiä tontteja, jotka odottavat rakentamista. Turvallisinta ja helpointa pienimuotoinen kaupunkiviljely on taloyhtiön tontilla. Näin monilla pihilla jo tehdäänkin. Silloin monessa paikassa erikoisjärjestelyjä vaativan kasteluveden saa helposti taloyhtiön vesiverkosta ja viljelykset ovat paremmassa turvassa mahdolliselta ilkivalalta. Perunakellareitakin ja kylmiöitä on monissa vanhemmissa taloyhtiöissä vielä jäljellä.

Kaupungissa elää myös vahva rottapopulaatio, joka viihtyy erinomaisesti paikoissa, joissa on niille ruokaa. Rotat syövät kasvimaiden antiomia aina siemenistä vihanneksiin. Näin ollen kaikessa viljelyssä tulee huomioida myös yleiseen viihtyisyyteen ja terveyteen vaikuttavat tekijät. Jokaisen viljelijän vastuu omien viljelysten asianmukaisesta hoidamisesta on suuri. Näin huolehditaan myös siitä, ettei rottien ruokailupaikat lisäänty ja niiden populaatio kasva. Yhdistyksille vuokratuilla palsta-alueilla yhdistys valvoo palstoilla viljelyä ja seuraa muun muassa kompostoinnin toimivuutta ja yleistä siisteyttä.

Kaupungilla ei ole yhtäkään maakellaria, joka voisi toimia yhteiskäyttökellarina. Toimivan systeemin saavuttamiseksi tässäkin asiassa yhdistys olisi paras tapa vastaamaan tasapuolisesta ja valvotusta toiminnasta. Maakellaritkin täytyy siivota vuosittain ja huolehtia niiden toimivuudesta. Yhteiskäyttöisten maakellareiden tarpeen kartoittaminen, niihin investoiminen ja niiden rakennuttaminen ei ole kaupungin tehtäväkenttään kuuluvaa.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että se pystyy tarjoamaan viljelymahdollisuuden kaupungissa halukkaille riittävällä tasolla joko olemassa olevilla palstaviljelyalueilla tai Viljellään kaupungissa -oppaassa esitetyllä tavalla.

24.11.2021

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Elina Nummi, projektipäällikkö: 310 38475

elina.nummi(a)hel.fi

Katriina Arrakoski, yksikön päällikkö, puhelin: 310 64382

katriina.arrakoski(a)hel.fi

Jussi Luomanen, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 38626

jussi.luomanen(a)hel.fi

§ 375

Den av ledamoten Mari Holopainen väckta motionen om möjlighet för skolor och daghem att medverka i programmet Grön flagg

HEL 2021-006769 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Mari Holopaisen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Mari Holopainen och 14 övriga ledamöter föreslår i sin motion att staden garanterar alla skolor och daghem möjligheten att delta i programmet Grön Flagg, som är ett program för hållbar utveckling inom fostrans- och utbildningsbranschen.

Programmet Grön Flagg är ett beprövat program för hållbar utveckling och ett miljöcertifikat som stöder hållbarhetsfostran som ska främjas inom den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken. Konkreta åtgärder i enlighet med hållbarhetsfostran främjas även utan programmet Grön Flagg eftersom de är en del av målen i läroplanen och planen för småbarnspedagogik. Ändå stärker programmet Grön Flagg särskilt kunskaper och färdigheter i ekologisk hållbarhet samt stödjer helheter av social, kulturell och ekonomisk hållbarhetsfostran.

Dessutom har programmet Grön Flagg skrivits in som ett konkret mål i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors. Programmets mål främjar även verksamhetsprogrammet för trygghet av naturens mångfald i

24.11.2021

Helsingfors (2021-2028) enligt vilket Helsingforsbornas relation till naturen stärks och medvetenheten om betydelsen av biodiversitet ökas.

I Finland deltar över 300 daghem, skolor och läroanstalter i programmet Grön Flagg, varav 41 är i Helsingfors. Programmet Grön Flagg är en del av det internationella Eco Schools -programmet som är i bruk i 68 länder.

Deltagandet i programmet under de första tre åren kostar 167 475 euro per år för fostrans- och utbildningssektorn om varje enhet inom småbarnspedagogik och grundutbildning söker sig till programmet. Från och med det fjärde verksamhetsåret uppgår deltagaravgiften till 64 950 euro per år om varje enhet har uppflyttats till Hållbar Grön Flagg-nivå. Enheten som deltar i programmet kan be om att bli uppflyttad till denna nivå efter tre godkända Grön Flagg-projekt, det vill säga tidigast från och med det fjärde verksamhetsåret.

Fostrans- och utbildningsnämnden fattar närmare beslut om hur anslaget på cirka 1,3 miljarder euro, som fullmäktige anvisar till nämnden, riktas i sektorns resultatbudget och verksamhetsplan för 2022.

Svaret stämmer överens med fostrans- och utbildningsnämndens utlåtande.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Mari Holopaisen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 806

HEL 2021-006769 T 00 00 03

24.11.2021

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 12.10.2021 § 352

HEL 2021-006769 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon liitteenä olevasta Mari Holopaisen valtuustoaloitteesta koskien Vihreä Lippu –ohjelman osallistumisen mahdollistamista kouluille ja päiväkodeille.

Vihreä lippu on kestävä kehityksen ohjelma ja ympäristösertifikaatti kasvatusalalle. Vihreä lippu –ohjelmaa koordinoi FEE Suomi (Foundation for Environmental Education) ja sen tarkoitus on innostaa lapset ja nuoret oppimaan kestävä tulevaisuuden tietoja ja taitoja konkreettisen tekemisen kautta. Ohjelmassa lapset ja nuoret kehittävät oman oppimisympäristönsä arkea kestävämmäksi yhdessä opettajien ja kasvattajien kanssa. Toteutuksessa perehdytään yhteen kestävyysteemaan kerrallaan (esim. ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus) ja tutkitaan siihen liittyviä ratkaisu- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Suomessa Vihreä lippu -ohjelmassa on mukana yli 300 päiväkotia, koulua ja oppilaitosta, joista Helsingin osuus on 41 yksikköä. Vihreä lippu on osa kansainvälistä Eco Schools -ohjelmaa, jossa on mukana oppilaitoksia 68 maasta.

Vihreä lippu –ohjelma tukee sekä valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden että Helsingin varhaiskasvatussuunnitelman sisältöjä ja tavoitteita. Myös perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa nostetaan esille koulun tehtävä kestävä tulevaisuuden rakentajana. Lisäksi Vihreä lippu -ohjelman edistäminen on kirjattu konkreettiseksi toimenpiteeksi Hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelmassa (toimenpide 92). Vihreä lippu -ohjelman tavoitteet edistävät myös Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmaa (2021–2028), jossa todetaan, että helsinkiläisten luontosuhdetta vahvistetaan ja tietoisuutta luonnon monimuotoisuuden merkityksestä lisätään.

Kestävän kehityksen kasvatukseen kuuluu opetussuunnitelmien mukaan ekologisen, sosiaalisen, kulttuurisen ja taloudellisen kestävyuden kokonaisuudet. Kestävyyskasvatuksen mukaisia konkreettisia toimenpiteitä edistetään myös ilman Vihreä lippu -ohjelmaa, koska ne ovat osa opetussuunnitelmien tavoitteita. Vihreä lippu -ohjelma vahvistaa kuitenkin ekologisen kestävyuden käsittelyä ja tukee myös muita kestävyyskokonaisuuksia. Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala järjesti yhdessä FEE Suomen kanssa Vihreä lippu -infoja keväällä 2020. Infotilaisuuksiin osallistui useita kymmeniä kasvatusalan ammattilaisia, joten kiinnostua ohjelmaa kohtaan on selvästi olemassa.

Vihreä lippu -ohjelmaan osallistuminen maksaa alle sadan hengen yksikölle vuodessa 275 euroa ja yli sadan hengen yksikölle 550 euroa. Kestävän Vihreä lippu -tason saavuttaneille yksiköille maksu on 150 euroa vuodessa. Osallistuja voi anoa Kestävälle Vihreä lippu -tasolle pääsyä kolmen hyväksytyin Vihreä lippu -projektinsa jälkeen, eli aikaisintaan neljännestä toimintavuodesta alkaen. Helsingin peruskoulujen määrä on yhteensä 102 ja niistä 94 yksikköä on yli sadan hengen yksiköitä. Mikäli jokainen perusopetusyksikkö haluaisi osallistua ohjelmaan niin perusopetuksen osalta yhteissumma olisi 53 900 euroa. Lisäksi Helsingissä toimii 289 kaupungin omaa suomenkielistä päiväkotia ja 47 ruotsinkielistä päiväkotia. Näistä 81 yksikköä on yli 100 hengen yksiköitä, joten yhteissumma ohjelmaan osallistumiseen olisi yhteensä 44 550 euroa. Alle 100 hengen päiväkotien osallistumismaksujen yhteissumma on 70 125 euroa. Toisella asteella Stadin AO on sitoutunut OKKA-sertifikaattiin ja suurimmalla osalla lukioista on jo Vihreä lippu -ohjelma käytössä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla potentiaalinen kokonaiskustannus varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta olisi siis 168 575 euroa.

Vuosimaksuun sisältyy kaikki ohjelmaan liittyvät materiaalit ja FEE Suomen tarjoama asiantuntijatuki ympäri vuoden. Lisäksi ohjelma tarjoaa mahdollisuuden myös kansainväliseen yhteiskehittämiseen muiden maiden Eco Schools -oppilaitosten kanssa. Holopaisen aloitteessa todetaan, että osallistumismaksu on kynnys osalle kouluista ja päiväkodeista ohjelmaan osallistumiselle. Tutkimustietoa tällaisen kynnyksen olemassaolosta ei ole, mutta kestävän kehityksen koulutuksissa ja Vihreä lippu -infoissa kasvatusalan ammattilaiset ovat sanoittaneet toivensa liittyä ohjelmaan, mutta yksikön määrärahat eivät ole sitä mahdollistaneet.

Kaupunkitasoisia esimerkkejä ohjelman osallistumisen mahdollisesta on esimerkiksi Vantaalla ja Oulussa. Vantaalla kaupunki maksaa suomenkielisessä perusopetuksessa puolet Vihreä lippu -ohjelman vuosimaksusta ja toisella asteella vuosimaksu maksetaan kokonaan. Oulus-

24.11.2021

sa puolestaan kaupunki maksaa osallistumismaksun kolmen ensimmäisen vuoden osalta.

Vihreä lippu -ohjelmaan osallistuville yksiköille tehtiin osallistujakysely vuonna 2020. Kyselyyn vastanneista 88 % suositteli ohjelmaa kollegalleen. (115 vastausta, joista 101 suositteli, 2 ei suositellut ja 12 jätti tyhjäksi). Kyselyn perusteella osallistujat pitävät ohjelmaa pääsääntöisesti hyvänä, mutta toivovat ympäristökasvatustyön tueksi lisää koulutusta ja mahdollisuuksia kokemusten vaihtoon. Osallistujien kokemuksia ja näkemyksiä kartoitettiin myös Jonna Härmävaaran 2020 valmistuneessa pro gradu -tutkimuksessa, johon hän haastatteli 12:ta Vihreä lippu -osallistujaa. Osallistujakyselyn ja Härmävaaran pro gradu -tutkielman perusteella Vihreä lippu tarjoaa osallistujille tukea ja hyväksii koetun toimintamallin.

Vihreä lippu -ohjelma tukee myös jo olemassa olevia kehittämiskokonaisuuksia. Esimerkiksi varhaiskasvatuksessa on kehitetty yhdessä lasten ja varhaiskasvatusalan ammattilaisten kanssa KETTU –kestävä tulevaisuus varhaiskasvatuksessa -malli, jossa tutkitaan tulevaisuutta yhdessä seitsemän eri ketun kanssa. Kettu-malli voi madaltaa kynnystä sitoutua myös sertifioituun Vihreä lippu -ohjelmaan.

Vihreä lippu -ohjelma on hyväksi havaittu kestävän kehityksen ohjelma ja ympäristösertifikaatti, joka tukee kasvatuksen ja koulutuksen toimialan edistämää kestävyyskasvatusta. Ohjelma vahvistaa erityisesti ekologisen kestävyuden edellyttämiä tietoja ja taitoja. Ohjelman mahdollistamiseksi ei tällä hetkellä ole talousarviossa varattu määrärahoja. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla potentiaalinen kokonaiskustannus olisi kolmen ensimmäisen vuoden aikana 167 475 euroa/vuosi, mikäli jokainen varhaiskasvatus- ja perusopetusyksikkö haluaisi ohjelmaan hakeutua. Neljännessä toimintavuodesta eteenpäin osallistumismaksut olisivat 64 950, mikäli jokainen yksikkö olisi saavuttanut kestävän Vihreä lippu -tason.

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Anssi Almgren, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 28784
anssi.almgren(a)hel.fi

§ 376

Den av ledamoten Amanda Pasanen väckta motionen om avgiftsfria menstruationsskydd för unga och mindre bemedlade

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Amanda Pasanen aloite
- 2 Lausunto, Nuorisoneuvosto, 21.12.2020

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Amanda Pasanen och 23 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden utreder möjligheterna att erbjuda avgiftsfria menstruationsskydd för unga och mindre bemedlade.

Stadsstyrelsen beslutade återremittera förslaget för ny beredning (2.6.2021 § 170), så att de olika möjligheterna att dela ut avgiftsfria menstruationsskydd till unga och mindre bemedlade kartläggs. Samtidigt ska man förbereda sig på att starta ett begränsat försök för att dela ut menstruationsskydd gratis i grundskolor och läroanstalter på andra stadiet inom ramen för budgeten 2022.

Fostrans- och utbildningsnämnden uppmanade (9.2.2021 § 22) fostrans- och utbildningssektorn att inleda ett pilotförsök om att dela ut avgiftsfria menstruationsskydd i grundskolor och läroanstalter på andra stadiet. Inom sektorn har man kartlagt olika metoder och kostnader för att dela ut menstruationsskydd.

24.11.2021

Stadsstyrelsen hänvisar till de utlåtanden kommit in och anser att fostrans- och utbildningssektorn samt social- och hälsovårdssektorn kan, inom ramarna för deras dispositionsplaner, organisera försöket i samarbete genom att tillämpa olika modeller för kostnadseffektiv utdelning och delaktighet.

Social- och hälsovårdsnämnden, fostrans- och utbildningsnämnden samt ungdomsrådet har gett utlåtanden i ärendet. Stadsstyrelsens svar stämmer överens med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Amanda Pasasen aloite
- 2 Lausunto, Nuorisoneuvosto, 21.12.2020

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 820

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:
Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:

Jussi Halla-aho:

Monet välttämättömät tarvikkeet, tuoteryhmät ja palvelut aiheuttavat taloudellisia vaikeuksia kaikkein vähävaraisimmille. Esimerkkeinä voi-

24.11.2021

daan aloitteessa mainittujen tuotteiden ohella mainita hygieniatarvikkeet yleensä, ruoka, vaatteet, lasten harrastukset, tietotekniikka, liikkuminen ja lääkkeet. Suomessa on sosiaaliturvajärjestelmä ja siihen liittyvä toimeentulotuki, jonka tarkoitus on auttaa vähävaraisimpia selviytymään välttämättömistä menoistaan. Ei ole perusteltavissa, että juri kuukautisvälineet olisivat tuoteryhmä, jota kaupungin on jaettava maksutta. Lisäksi kaupunki, toisin kuin vaikkapa toimeentulotuesta päävastuussa oleva Kela, ei käytännössä pysty valvomaan, että avun piirissä olisivat vain kohderyhmään kuuluvat henkilöt.

Kuten aloitteessakin todetaan, kuukautisvälineiden kustannukset ovat muutamia euroja kuussa. Kustannusta ei voida yksilötasolla pitää niin merkittävänä, että kaupungille ilmaisjakelusta aiheutuva rahallinen ja hallinnollinen kuormitus olisi perusteltavissa.

Asia tulee palauttaa valmisteltavaksi siten, että edellä oleva otetaan huomioon. Kaupungin toimialojen ei tule ryhtyä aloitteen johdosta toimiin.

Kannattaja: Maarit Vierunen

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Jussi Halla-Ahon palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Johanna Nuorteva, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Ei-äännet: 6

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 9 - 6

01.11.2021 Pöydälle

26.04.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

19.04.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

24.11.2021

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 31.08.2021 § 170

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Amanda Pasasen ja 23 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamista nuorille ja vähävaraisille:

”Valtuustoaloitteessa vaaditaan, että Helsinki selvittää mahdollisuutta tarjota maksuttomia kuukautisvälineitä nuorille sekä kaikille itsensä vähävaraisiksi kokeville. Aloitteen mukaan kuukautisiin liittyvään kuukautisköyhyyteen ja taloudelliseen epätasa-arvoon on tärkeää puuttua. Ilmaisia kuukautisvälineitä tulisi olla tarjolla kouluissa ja terveyskeskuksissa.

Kuukautisköyhyydestä puhuttaessa (engl. period poverty) viitataan tilanteeseen, jossa terveysiteiden ja tamponien osto voi lohkaista suuren osan viikon käyttövaroista, varsinkin jos samassa taloudessa asuu useampi nainen.

Valtuustoaloitteeseen liittyvä päätöshistoriaa

Sosiaali- ja terveyslautakunta totesi aiemmassa lausunnossaan 19.1.2021 § 13, että ilmaisten kuukautisvälineiden jakaminen terveysasemilla ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa ei kuulu terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisiin terveysasemien ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollon perustehtäviin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti 9.2.2021 § 22 käynnistää toimialallaan rajatun kokeilun maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisesta perusopetuksessa sekä toisen asteen oppilaitoksissa.

Kaupunginvaltuusto päätti 2.6.2021 § 170 palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että kartoitetaan maksuttomien kuukautisvälineiden erilaisia jakelumahdollisuuksia nuorille ja vähävaraisille. Samanaikaisesti valmistaudutaan rajatun kokeilun käynnistämiseen maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisessa perusopetuksessa sekä toisen asteen oppilaitoksissa.

Terveydenhuoltolaki määrittelee terveydenhuollon perustehtävät

Terveysasemien perustehtävänä on huolehtia kiireellisestä ja kiireettömästä avosairaanhoidosta ja siihen liittyvästä terveyden edistämisestä samoin kuin aikuisten terveysneuvonnasta, perusterveydenhuollon mielenterveystyöstä ja opiskelijoiden sairaanhoidosta sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvästä neuvonnasta. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on oppilaiden terveydenhoito, terveysneuvonta, lakisääteisiin ja tarpeellisiin erikoistutkimuksiin ohjaaminen, koulujen terveydellisten olojen valvonta sekä koko koulu yhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että ilmaisten kuukautisvälineiden jakaminen terveysasemilla ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa nuorille sekä vähävaraisille ei kuulu terveydenhuoltolain mukaisiin terveysasemien ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollon perustehtäviin. Koulujen terveydenhoitajat ovat tarvittaessa käytettävissä asiantuntijoina kasvatus- ja koulutustoimialan organisoimassa rajatussa maksuttomien kuukautisvälineiden jakamiseen liittyvässä suunnittelussa.

Kuukautisvälineiden tarvikejakelu ei edellytä terveydenhuollon koulutusta. Jakelua automaattit voivat olla yksi keino toteuttaa tätä jakamista, mutta yksinkertainen laatikkokin voisi toimia. Jakelua voidaan toteuttaa esimerkiksi kouluissa, perhekeskuksissa tai järjestöjen kautta. Lautakunta esittää tältä pohjalta jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Nuoret, kouluterveydenhuolto ja terveystiedon opettajat sekä perhekeskukset ja alan järjestöt otetaan mukaan suunnittelemaan tätä jakelua ja yhteistyössä kartoitetaan parhaita keinoja kuukautisköyhyyden helpottamiseen. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä sosiaali- ja terveystoimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan välillä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että nuorten mielipiteitä kuullaan asiassa ja sen toteuttamistavoissa. Kuukautistarvikejakelun kokeilun tuloksia tulee arvioida ennen kuin toimintatapaa laajennetaan kaikkiin kaupungin kouluihin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ilmaisten kuukautisvälineiden jakaminen nuorille sekä vähävaraisille mahdollisesti vähentää niin sanottua kuukautisköyhyyttä. Kuukautisvälineiden käyttö ja niiden riittävä vaihtaminen puhtaisiin, yhdistettynä hyvään intiimihygieniaan kuukautisten aikana, edistää terveyttä ja vahvistaa sosiaalista sekä psyykkistä hyvinvointia.

Kansallinen päätös eduskunnassa kuukautisvälineiden arvolisäveron alentamisesta parantaisi sukupuolten välistä tasa-arvoa, kun kuukautisvälineiden hinnan laskiessa naisille ja tytöille kohdistuva kustannusrasite pienentyisi.”

Käsittely

31.08.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Korvataan Terveystieteiden laitoksen määrittelemä terveydenhuollon perustehtävät -alaotsikon toiseksi viimeinen kappale seuraavalla: Kuukautisvälineiden tarvikkejakelu ei edellytä terveydenhuollon koulutusta. Jakeluautomaatit voivat olla yksi keino toteuttaa tätä jakamista, mutta yksinkertainen laatikkokin voisi toimia. Jakelua voidaan toteuttaa esimerkiksi kouluissa, perhekeskuksissa tai järjestöjen kautta. Lautakunta esittää tältä pohjalta jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Nuoret, kouluterveydenhuolto ja terveystiedon opettajat sekä perhekeskukset ja alan järjestöt otetaan mukaan suunnittelemaan tätä jakelua ja yhteistyössä kartoitetaan parhaita keinoja kuukautisköyhyyden helpottamiseen. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä sosiaali- ja terveystoimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan välillä.

Kannattaja: jäsen Eva Biaudet

Vastaehdotus 2:

Jäsen Laura Korpinen: Korjataan Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi -alaotsikon ensimmäinen kappale kuulumaan seuraavasti: Kuukautisvälineiden käyttö ja niiden riittävä vaihtaminen puhtaisiin, yhdistettynä hyvään intiimihygieniaan kuukautisten aikana, edistää terveyttä ja vahvistaa sosiaalista sekä psyykkistä hyvinvointia. Kuitenkin kuukautisside- ja tamponipakkauksia saa edullisimmillaan reilusti alle kahden euron hinnalla, mikä normaalisti riittää yhden henkilön kuukauden tarpeisiin. Kuukuppia käyttämällä hinta jää vieläkin pienemmäksi. Kuukautisköyhyyksiä ei siten Suomessa tosiasiallisesti ole, kun lisäksi huomioidaan se, että lähtökohtaisesti jokaisen nuoren elämästä vastaa 1-2 aikuista. Lautakunta toteaa, että terveystieteiden ilmaisella jakamisella ei ole perheille relevanttia taloudellista merkitystä, ja niiden jakamiseen ryhtymällä ainoastaan lisättäisiin hallinnon kuluja.

Lisäksi poistetaan Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi -alaotsikon toinen kappale kokonaan.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

24.11.2021

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 6
Maaret Castrén, Laura Korpinen, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 7
Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Kati Juva, Minna Lindgren, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 11
Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Kati Juva, Minna Lindgren, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2
Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Jäsen Laura Korpinen jätti sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnosta vastaehdotuksensa mukaisen eriävän mielipiteen.

17.08.2021 Pöydälle

19.01.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

24.11.2021

Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi

Mervi Korpela, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42683
mervi.korpela(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 24.08.2021 § 275

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Amanda Pasasen valtuustoaloitteesta maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille:

Kaupunginvaltuusto palautti valmisteluun Amanda Pasasen valtuustoaloitteen maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille. Valtuusto edellytti erilaisten jakelumahdollisuuksien kartoittamista sekä valmistautumista rajatun kokeilun käynnistämiseen perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on kartoitettu erilaisia kuukautisvälineiden jakamisen muotoja ja kustannuksia näille vaihtoehdoille.

Aloitteessa ehdotetaan, että maksuttomia kuukautisvälineitä jaettaisiin nuorille ja vähävaraisille. Aloitteen mukaan kuukautisvälineiden tarjoamisessa tulisi huomioida käyttäjien henkilökohtaiset valinnat. Helsingissä oli 13–29 -vuotiaita menstruoivia vuonna 2019 lähes 80 000. Kuukautisvälineiden hinnat vaihtelevat, mutta halvin terveysidepakkaus olisi hinnaltaan 1,04 euroa ja tamponipakkaus 1,10 euroa. Kuukuppien hinta-arvio olisi 30 euroa. Kuukautissiteitä tai tamponeja tarvitaan kaksi pakettia kuukaudessa. Kuukupin käyttäjät tarvitsevat kuukupin lisäksi aloitustarvikkeet. Jos oletetaan, että 40 prosenttia käyttäisi kuukautissiteitä ja 40 prosenttia tamponeja, olisivat kokonaiskustannukset kaikkien 13–29 -vuotiaiden menstruovien osalta 136 900 euroa kuukaudessa. Kuukupin käyttäjien ollessa 20 prosenttia menstruovien osuudesta olisi heidän osaltaan kustannukset 960 000 euroa. Kuukupin, tamponien ja kuukautissiteiden yhteiskustannukset kaikkien menstruovien osalta olisivat 1 642 800 euroa vuodessa. Välinekustannusten lisäksi jakelumuoto vaikuttaa kokonaiskustannuksiin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kehotti (9.2.2021 § 22) kasvatuksen ja koulutuksen toimialaa käynnistämään pilotin maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisesta perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitok-

sissa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on selvitetty maksuttomien kuukautisvälineiden pilotointia neljän kuukauden ajan neljässä yksikössä, joissa opiskelee yhteensä noin 1600 menstruoivaa oppijaa. Kuukautisvälineet tulisivat näille neljälle kuukaudelle maksamaan 21 000 euroa (mikäli 40 prosenttia käyttäisi kuukautissiteitä, 40 tamponeja ja 20 kuukuppeja). Jakelu voitaisiin toteuttaa joko automaattilla tai henkilöstöresursseilla.

Tällä hetkellä markkinoilta ei löydy automaatteja, jotka mahdollistaisivat käyttäjille räätälöityjen kuukautisvälineiden noudon kuukausittain. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan selvitysten mukaan automaatti on toteutettavissa, mutta sen suunnittelu vaatii yhteiskehittelyä jakeluautomaatteja tarjoavien yritysten kanssa. Vuokrattavia automaatteja ei ole markkinoilla toistaiseksi tähän tarkoitukseen saatavilla. Eräs hoitotarvikkeiden jakeluautomaatteja myyvä yritys arvioi yhden laitteiston hinnaksi 20 000 euroa. Koulun tai oppilaitoksen ostama lokerikko mahdollistaisi 20 oppijan noudon päivää kohden. Tämän lisäksi tuotteiden tilauksesta, automaatin päivittäistäytöstä ja asiakastyöstä vastaisi erikseen palkattava työntekijä. Kuukautisvälineiden jakaminen automaattilla tulisi yrityksen hinta-arvion mukaan olemaan neljän yksikön osalta 80 000 euroa. Kun summaan lisätään työntekijä- ja kuukautisvälinekustannukset, nousevat pilotin kokonaiskustannukset yli 110 000 euroon.

Sosiaali- ja terveyslautakunta (19.1.2021 § 13) totesi lausunnossaan, ettei ilmaisten kuukautisvälineiden jakaminen koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa kuulu terveydenhuoltolain mukaisiin koulu- ja opiskeluterveydenhuollon perustehtäviin.

Koska välineiden jakaminen ei myöskään kuulu opettajien virka- ja työehtosopimuksen mukaisiin työtehtäviin, mikäli kouluilla jaettaisiin kuukautisvälineitä, tulee ne jakaa muutoin, kuin opetushenkilöstön toimesta. Tällöin tulisi kuukautisvälineiden jakelijaksi palkata työntekijä. Tällöin välineet tilattaisiin suoraan yksikköihin ja jakelija hoitaisi kuukautisvälinepakettien räätälöinnin ja jakamisen käyttäjäkohtaisesti. Tässä toteutuksessa haasteena olisi välineiden varastointi ja jakelu sellaisessa paikassa, joka mahdollistaisi oppijalle kuukautisvälineiden noutamisen huomiota herättämättä. Maksuttomien kuukautissuojien pilotissa kuukautisvälineiden jakelija palkattaisiin viidelle kuukaudelle, jolloin palkkakustannukset olisivat 25 500 euroa. Projektikoordinaattorin palkka ja kuukautisvälineiden hankintakustannukset tulisivat karkeasti arvioituna olemaan yhteensä noin 46 000 euroa.

Parhain tapa jakelun hoitamiseen olisi automaatti, joka olisi kaikkien helsinkiläisten nuorten ja vähävaraisten, ei vain Helsingin kaupungin koulujen ja oppilaitosten oppijoiden saavutettavissa. Automaatti tulisi

sijoittaa tilaan, josta välineiden saanti hoituisi vaivattomasti, itselleen sopivaan aikaan ja huomiota herättämättä. Tällaisiksi jakelupaikoiksi soveltuisi parhaiten esimerkiksi apteekit ja terveysasemat. Ongelmana on, että tiedossa ei ole automaattien saatavuutta.

Kartoituksessa selvisi jakelun haasteellisuus asian sensitiivisyyden sekä korkeiden resurssien suhteen. Jotta oppijat pääsisivät vaikuttamaan pilotoinnin sisältöön ja toteutukseen, tulisi pilotointi toteuttaa alusta loppuun asti yhteistyössä heidän kanssaan. Keskeistä pilotissa olisi vaikuttavuuden arviointi alku- ja loppukyselyjen avulla. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ei ole resursseja pilotoinnin toteuttamiseen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta tukee jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Samalla lautakunta toteaa, että koulu- ja opiskeluterveydenhuolto soveltuu parhaiten kokeilun järjestäjäksi. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä soten ja kasikon toimialojen välillä. Pilotoinnille tulee osoittaa resurssit seuraavan vuoden talousarvioon.

Käsittely

24.08.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Sini Korpinen: Muutetaan lausunnon kohta 10 kuulumaan seuraavasti:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että maksuttomien kuukautisvälineiden jakaminen ei kuulu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perustehtäviin. Jo nyt kouluterveydenhoitaja voi kuitenkin jakaa kuukautisvälineitä tarvittaessa nuorille. Tätä menettelyä lautakunta pitää hyvänä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kuitenkaan näe asian sensitiivisyyden vuoksi koulujen ja oppilaitosten soveltuvan parhaiten maksuttomien kuukautisvälineiden jakamiseen laajassa mittakaavassa. Vuoden 2022 talousarvioehdotukseen ei ole huomioitu määrärahaa maksuttomien kuukautisvälineiden pilotoinnin toteuttamiseksi."

Kannattaja: Veli-Pekka Dufva

Vastaehdotus:

Ozan Yanar: Korvataan kappale 10 seuraavasti:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta tukee jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Samalla lautakunta toteaa, että koulu- ja opiskeluterveydenhuolto soveltuu parhaiten kokeilun järjestäjäksi. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä soten ja kasikon toimialojen välillä. Pilotoinnille tulee osoittaa resurssit seuraavan vuoden talousarvioon."

24.11.2021

Kannattaja: Petra Malin

Sini Korpisen ja Ozan Yanarin vastaehdotuksista äänestettiin vastakkain, jonka jälkeen voittanut ehdotus äänestettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Muutetaan lausunnon kohta 10 kuulumaan seuraavasti: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että maksuttomien kuukautisvälineiden jakaminen ei kuulu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perustehtäviin. Jo nyt kouluterveydenhoitaja voi kuitenkin jakaa kuukautisvälineitä tarvittaessa nuorille. Tätä menettelyä lautakunta pitää hyvänä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kuitenkaan näe asian sensitiivisyyden vuoksi koulujen ja oppilaitosten soveltuvan parhaiten maksuttomien kuukautisvälineiden jakamiseen laajassa mittakaavassa. Vuoden 2022 talousarvioehdotukseen ei ole huomioitu määrärahaa maksuttomien kuukautisvälineiden pilotoinnin toteuttamiseksi."

Ei-ehdotus: Korvataan kappale 10 seuraavasti: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta tukee jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Samalla lautakunta toteaa, että koulu- ja opiskeluterveydenhuolto soveltuu parhaiten kokeilun järjestäjäksi. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä soten ja kaskon toimialojen välillä. Pilotoinnille tulee osoittaa resurssit seuraavan vuoden talousarvioon."

Jaa-äännet: 6

Ted Apter, Veli-Pekka Dufva, Nora Grotenfelt, Pia Kopra, Sini Korpinen, Mirita Saxberg

Ei-äännet: 7

Jussi Chydenius, Emma Kari, Vesa Korkkula, Petra Malin, Markku Rantahalvari, Nasima Razmyar, Ozan Yanar

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi tässä äänestyksessä Ozan Yanarin vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Korvataan kappale 10 seuraavasti: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta tukee jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Samalla lautakunta toteaa, että koulu- ja opiskeluterveydenhuolto soveltuu parhaiten kokeilun järje-

24.11.2021

stjäjäksi. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä soten ja kaskon toimialojen välillä. Pilotoinnille tulee osoittaa resurssit seuraavan vuoden talousarvioon."

Jaa-äännet: 6

Ted Apter, Veli-Pekka Dufva, Nora Grotenfelt, Pia Kopra, Sini Korpi-
nen, Mirita Saxberg

Ei-äännet: 7

Jussi Chydenius, Emma Kari, Vesa Korkkula, Petra Malin, Markku
Rantahalvari, Nasima Razmyar, Ozan Yanar

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi tässä äänestyksessä Ozan
Yanarin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 7 - 6.

17.08.2021 Pöydälle

09.02.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Heidi Halkilahti, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 22889
heidi.halkilahti(a)hel.fi

Stadsfullmäktige 02.06.2021 § 170

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige återremitterade ärendet för ny beredning.

Behandling

02.06.2021 Återremitterades

Ledamoten Amanda Pasanen understödd av ledamoten Sami Muttilai-
nen föreslog att ärendet skulle återremitteras till beredning och beredas
på så sätt att man kartlägger möjligheterna för olika sätt att dela ut
mensskydd åt unga och mindre bemedlade. Samtidigt ska man säker-
ställa att ett begränsat test för utdelning av gratis mensskydd startar i

24.11.2021

den grundläggande utbildningen och på andra stadiet, inom ramen för budgeten 2022.

Ledamoten Nuutti Hyttinen understödd av ledamoten Juhani Strandén föreslog att ärendet skulle återremitteras till beredning och beredas på så sätt att man kartlägger möjligheterna för olika sätt att dela ut mensskydd och rakdon åt unga och mindre bemedlade. Samtidigt ska man säkerställa att ett begränsat test för utdelning av gratis mensskydd och rakdon startar i den grundläggande utbildningen och på andra stadiet, inom ramen för budgeten 2022.

Omröstningsordning

Förslagen om återremiss togs särskilt upp till omröstning.

6 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Återremitteras till beredning och bereds på så sätt att man kartlägger möjligheterna för olika sätt att dela ut mensskydd åt unga och mindre bemedlade. Samtidigt ska man säkerställa att ett begränsat test för utdelning av gratis mensskydd startar i den grundläggande utbildningen och på andra stadiet, inom ramen för budgeten 2022.

Ja-röster: 33

Maija Anttila, Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Joel Harkimo, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Tapio Klemetti, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Seija Muurinen, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Juhani Strandén, Ulla-Marja Urho, Jan Vapaavuori, Juhana Vartiainen

Nej-röster: 50

Alviina Alametsä, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Mia Haglund, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Ville Jalovaara, Kati Juva, Emma Kari, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Anna Laine, Johanna Laisaari, Jape Lovén, Petra Malin, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Pauliina Saares, Suldaan Said Ahmed, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen, Osmo Soininvaara, Leo Strani-

24.11.2021

us, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Blanka: 1
Mauri Venemies

Frånvarande: 1
Arja Karhuvaara

Stadsfullmäktige återremitterade ärendet för ny beredning, varvid ledamoten Nuutti Hyttinens förslag om återremiss förföll.

19.05.2021 Bordlades

Föredragande
Stadsstyrelsen

Upplysningar
Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Stadsfullmäktige 05.05.2021 § 121

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande
Stadsstyrelsen

Upplysningar
Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

§ 377

Den av ledamoten Anna Vuorjoki väckta motionen om uppföljning och utveckling av vården av transsexuella och icke-binära

HEL 2021-005580 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite
- 2 HUSin lausunto 12.8.2021

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Anna Vuorjoki och 18 övriga ledamöter föreslår i sin motion att de transsexuella och icke-binära personernas tillgång till vård utvärderas, missförhållandena korrigeras och vården utvecklas.

Stadsstyrelsen anser att det är motiverat att inom social- och hälsovårdsbranschen utreda tillgång till könsidentitetsutredning och könskorrigeringsprocess samt vårdkedja. Det är även motiverat att utvärdera behovet för kompetensutveckling hos personalen och vid behov organisera tilläggsutbildning.

I juni 2020 godkände tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården rekommendationer om metoder för behandling av dysfori, det vill säga ångest i samband med variation av könsidentiteten som orsakar sänkt funktionsförmåga, eftersom antalet patienter som får remisser till multiprofessionella polikliniker för könsidentitetsutredningar vid Helsingfors

24.11.2021

universitetscentralsjukhus (HUCS) och Tammerfors universitetssjukhus (TAYS) har ökat och patienternas vårdönskemål har ändrats.

Enligt tjänsteutbudsrådets rekommendation ska det erbjudas psykosocialt stöd för oklarheter i könsidentitet i enlighet med symptomens allvarlighet och gradering av vårdbehovet inom hemkommunens primärvård eller specialiserade sjukvård. Den eventuella utredningen om behovet för psykiatrisk eller psykosocial vård och vård som anses som behövlig ska organiseras redan innan patienten får remiss till den centraliserade undersökningspolikliniken så att det är möjligt att inleda utredningsperioden. Dessa åtgärder hjälper med att rikta hälsovårdens resurser ändamålsenligt samt säkerställer att utredningsprocessen och den eventuella vårdprocessen sker i rätt tid.

Enligt HNS Psykiatrin har tjänsteutbudsrådets rekommendation inte fördröjt tillgången till utredning och vård i rätt tid. Beredskap för att utveckla könsdysforipatienternas vårdkedja och att rikta kompletterande utbildning finns.

Social- och hälsovårdsnämnden samt Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt har gett utlåtanden i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandena. Vårdupplevelser av primärvården och hur tillgången till vård fungerar för personer som upplever könsdysfori utreds och utvärderas i fortsättningen.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite
- 2 HUSin lausunto 12.8.2021

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 822

HEL 2021-005580 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Minja Koskela:

Perusteluiden kuudennen kappaleen loppuun: Sukupuolidysforiaa ko-
kevien hoitokokemuksia perusterveydenhuollosta ja kokemuksia hoi-
toon pääsyn toteutumisesta selvitetään ja arvioidaan jatkossa.

Kannattaja: Reetta Vanhanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 5

Anniina Iskanius, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen,
Maarit Vierunen

Ei-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Johanna Nuorteva,
Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemä-
ki, Reetta Vanhanen

Tyhjä: 1

Jussi Halla-aho

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaan
muutetun ehdotuksen äänin 5 - 9 (1 tyhjä).

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 31.08.2021 § 174

HEL 2021-005580 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Anna Vuorjoen ja 18 muun valtuutetun trans- ja muunsukupuolisten hoidon seurantaa ja kehittämistä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että kaupunki selvittää mahdollisuutta toteuttaa arviointi, miten helsinkiläisten sukupuolidysforiaa kokevien ihmisten hoitoon pääsy toteutuu ja miten Palkon uudet suositukset ovat vaikuttaneet siihen sekä tehdä arvioinnin pohjalta suunnitelma tutkimuksiin ja hoitoon pääsyyn liittyvien epäkohtien korjaamiseksi yhteistyössä HUSin kanssa ja varmistaa, että perusterveydenhuollon henkilöstöllä on riittävä osaaminen sukupuolivähemmistöihin kuuluvien ihmisten kohtaamiseksi sekä hoidon toteuttamiseksi tai hoitoon ohjaamiseksi asianmukaisesti.

Terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvosto (Palko) hyväksyi kesäkuussa 2020 suositukset sukupuoli-identiteetin variaatioihin liittyvän toimintakyvyn alenemaa aiheuttavan dysforian eli ahdistuksen lääketieteellisistä hoidoista, koska Helsingin yliopistollisen keskussairaalaan (HUS) ja Tampereen yliopistollisen sairaalan (TAYS) sukupuolidysforian tutkimukseen ja hoitoon perehtyneille moniammatillisille poliklinikoille lähetettyjen potilaiden määrä oli kasvanut ja heidän hoitotoiveensa olivat muuttuneet.

Sukupuoli-identiteetin variaatio tarkoittaa sukupuoli-identiteetin asettumista mihin tahansa kohtaan mies-nainen dimensiolla tai sen ulkopuolelle, ei ainoastaan jakoa miehiin ja naisiin. Vain osalla sukupuoli-identiteetin variaatioon liittyy merkittävää kärsimystä ja toimintakyvyn heikkenemistä ja vain osa toivoo saavansa lääketieteellistä hoitoa.

Palkon suosituksen mukaan sukupuoli-identiteettiin liittyvään epäselvyyteen tulee tarjota psykososiaalista tukea oireiden vaikeusasteen ja hoidon tarpeen porrastuksen mukaisesti oman kunnan perusterveydenhuollossa tai erikoissairaanhoidossa. Mahdollinen psykiatrisen ja psykososiaalisen hoidon tarpeen arviointi ja tarpeelliseksi todettu hoito tulisi järjestää jo ennen keskitetylle tutkimuspoliklinikalle lähettämistä, jotta tutkimusjakso on mahdollista käynnistää. Nämä toimet parantavat terveydenhuollon resurssien tarkoituksenmukaista kohdentumista sekä varmistavat tutkimusprosessin ja mahdollisen hoitoprosessin oikea-aikaisuuden.

HUSin keskitetyiltä psykiatrisilta poliklinikoilta saadun selvityksen mukaan sukupuoli-identiteetin tutkimuksiin hakeutuvien täysi-ikäisten määrä on Suomessa vuosina 2007–2017 20-kertaistunut ja kasvu on edelleen jatkunut jyrkkänä.

HUS psykiatrian sukupuoli-identiteetin tutkimuspoliklinikalla lähetemäärä on kaksinkertaistunut vuodesta 2017 ja alkuvuoden 2021 perusteella lisäys vuoteen 2020 verrattuna on 39 %. Tutkimusjaksolle tulevien jonotusaika on kasvanut (alle 3 kuukautta jonottaneita 89 % vuonna 2019, 82 % vuonna 2020 ja 74 % vuonna 2021). Viidessä kuukaudessa poliklinikalle pääsee 99 % lähetetyistä.

HUSin sukupuoli-identiteetin tutkimuspoliklinikalla oli vuonna 2019 hoidossa 276 helsinkiläistä potilasta ja vuonna 2020 362 potilasta. Vuonna 2019 toteutui 914 käyntiä ja vuonna 2020 1413 käyntiä. Tänä vuonna 1.1.–24.4.2021 käyntejä oli 590.

HUS psykiatrian näkemyksen mukaan Palkon suositukset eivät heikennä sukupuolidysforiasta kärsivien potilaiden asemaa, vaan tuovat tämän asiakasryhmän näkyväksi terveydenhuollossa, yhdenvertaistavat palveluita ja painottavat riittävän aikaista selvittelyä ja tukea sekä kykyä kohdata sukupuolen moninaisuutta ja tunnistaa potilaista ne, jotka tarvitsevat keskitetyn yksikön palveluita. Suositukset myös varmistavat sukupuolenkorjaushoitojen turvallisuutta ja oikea-aikaisuutta.

HUS psykiatrian mukaan Palkon hoitosuositukset eivät ole hidastaneet oikea-aikaiseen tutkimukseen ja hoitoon pääsyä, vaan ne selkeyttävät vastuujakoa terveydenhuollon toimijoiden kesken. HUS psykiatria ilmaiseksi valmiutensa kehittää helsinkiläisten sukupuolidysforiapotilaiden hoitopolkua ja kohdentaa Helsingin alueellisiin palveluihin täydentävää sukupuolidysforia-koulutusta nykyisen matalan kynnyksen konsultaatiotoiminnan lisäksi.

Sosiaali- ja terveystoimiala tulee vielä tarkemmin selvittämään kyseisen asiakasryhmän hoitoon pääsyä sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa. Lisäksi henkilöstön osaamisen kehittämisen tarvetta arvioidaan ja mahdollisesti tarvittavaa lisäkoulutusta järjestetään. Helsinki-HUS Psykiatrian työnjakosopimuksen puitteissa sukupuoli-identiteetin tutkimusten ja sukupuolenkorjausprosessin hoitopolkua on aiheellista vielä tarkentaa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Oikein kohdistettu ja oikea-aikainen sukupuoli-identiteetin variaatioihin liittyvän dysforian hoito voi merkittävästi lievittää kärsimystä ja kohentaa sosiaalista toimintakykyä.”

Käsittely

31.08.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Asiassa tehtiin seuraava palautusehdotus:

Palautusehdotus 1:

Jäsen Laura Korpinen: Pyydetään että lausunto palautetaan valmisteluun. Lausunnon kaksi viimeistä kappaletta ennen esittelijän perusteluita tulee kirjoittaa uudestaan. Lausunnon toiseksi viimeisessä kappaleessa tulee ottaa kielteinen kanta aloitteessa tehtyihin ehdotuksiin. Jos lisäkoulutusta henkilökunnalle katsotaan tarvittavan, se tulee hankkia neutraalilta toimijalta, kuten esimerkiksi HUSilta. Lausunnon viimeinen kappale antaa vääränlaisen lupauksen hoidon kohdistamisen ja oikea-aikaisuuden helpoudesta.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Jäsen Mikko Paunio kannatettua Laura Korpisen palautusehdotusta keskustelu rajattiin palautusehdotukseen ja palautusehdotuksesta äänestettiin (äänestys 1).

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus palautusehdotuksesta äänestämisen jälkeen:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Laura Korpinen: Lausunnon toiseksi viimeinen kappale ennen esittelijän perusteluita korvataan seuraavaksi: Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon väheneviä resursseja ei pidä käyttää aloitteessa vaadittujen selvitysten tekemiseen. Sosiaali- ja terveyslautakunta luottaa sosiaali- ja terveystoimialan henkilökunnan osaamiseen ja ammattitaitoon ja siihen, että potilaat kohdataan ja hoidetaan ihmisinä ja että tarvitsevat ohjataan hoitoon. Jos lisäkoulutusta henkilökunnalle katsotaan tarvittavan, se tulee hankkia neutraalilta toimijalta, kuten esimerkiksi HUSilta. Lausunnon viimeinen kappale ennen esittelijän perusteluita poistetaan.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Palautusehdotus 1 (jäsen Laura Korpinen)

24.11.2021

Jaa-äännet: 10

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Kati Juva, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Minna Lindgren

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi asian käsittelyn jatkamisen äänin 10 - 2 (poissa 1). Äänestyksen jälkeen lautakunta jatkoi asian käsittelyä.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 10

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Kati Juva, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Minna Lindgren

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen 10 - 2 äänin (poissa 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

§ 378

Den av ledamoten Katju Aro väckta motionen en kontaktkanal för ungdomar som upplevt trakasserier

HEL 2021-005579 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Katju Aron aloite
- 2 Nuorisoneuvoston lausunto 17.6.2021

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Katju Aro och 31 övriga ledamöter föreslår i sin motion att det inrättas en kontaktkanal för att hjälpa de ungdomar som har upplevt trakasserier, antastande och mobbning.

Stadsstyrelsen konstaterar att staden redan har en sådan kanal som föreslås i motionen, nämligen chatttjänsten Nuorten chatti, och att det inte är ändamålsenligt att inrätta en ny kontaktkanal. Tjänsten är avsedd för unga helsingforsbor i åldern 16–29 år och för ungdomar från andra kommuner som studerar i Helsingfors. Chatttjänsten hör till servicehelheten med digitala tjänster utan tidsbeställning för ungdomar. Ungdomarna får själv välja ett för dem lämpligt ämne varefter chattsamtalet med en yrkesutbildad person inom social- eller hälsovårdssektorn inleds.

Staden har i samarbete med ungdomar och yrkesutbildade personer inom olika branscher skapat Antimobbningsprogrammet, AMP13. Programmet ger skolor, läroanstalter och småbarnspedagogiken verktyg

24.11.2021

för att motverka mobbning, reagera på det, utreda mobbningsfall och kunna ställa situationen till rätta.

Det är särskilt viktigt att säkerställa att ungdomar får hjälp om de upplever trakasserier, antastande eller mobbning. I stadens alla tjänster där man möter ungdomar ska man förstärka förmågan att identifiera behov för hjälp samt metod för att utreda och motverka sådana situationer. Vid sektorerna har man tagit i bruk CA-modellen (Common Approach), som är ett verktyg för att identifiera och ta upp oron. De som arbetar med ungdomar kommer att få distansutbildning inom projektet Turvallisesti mediassa ja maailmalla, där avsikten är att motverka sexualbrott mot barn och unga. Vid evenemang och tillställningar som riktar till ungdomar ska trakasserikontaktpersoner stå till förfogande. Inom ungdomstjänsterna fortsätter utredningen av möjligheten att utbilda trakasserikontaktpersoner till de evenemang och tillställningar som riktar till ungdomar. I arbetet strävar man efter att dra nytta av den nuvarande befintliga utbildningen. Om det befintliga utbildningsutbudet inte är tillräckligt agerar Helsingfors proaktivt för att hitta och bygga en utbildning. Dessutom sköter Helsingfors om kompetensnivån hos alla som arbetar med ungdomar i förhållande till trakasserier-, förföljelse- och mobbningssituationer. Personalen på chatttjänsten Nuorten chatti utbildas om rådgivning och kompetens i trakasserifrågor, hur de ungas ärenden förs vidare i stadsorganisationen, så att det blir lättare att få hjälp i fortsättningen. Helsingfors ser till att hjälp finns att tillgå också på andra språk än finska.

Social- och hälsovårdsnämnden, fostrans- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt ungdomsrådet har gett utlåtanden i ärendet. Stadsstyrelsens svar stämmer överens med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Katju Aron aloite
- 2 Nuorisoneuvoston lausunto 17.6.2021

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 823

HEL 2021-005579 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Minja Koskelan ensimmäinen vastaehdotus:

Lauseet: ”Häirintätilanteiden käsittelyä varten on myös erilaisia järjestöjen tarjoamia kanavia ja keinoja. Nuorisopalveluissa selvitetään mahdollisuutta kouluttaa häirintäyhteyshenkilöitä nuorille suunnattuihin tapahtumiin ja tilaisuuksiin.”

Korvataan lauseilla: ”Nuorille suunnatuissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa tulisi olla käytettävissä häirintäyhteyshenkilöt. Nuorisopalveluissa jatketaan selvittämistä suhteessa mahdollisuuteen kouluttaa häirintäyhteyshenkilöitä nuorille suunnattuihin tapahtumiin ja tilaisuuksiin. Nykyistä, jo tarjolla olevaa koulutusta pyritään hyödyntämään. Jollei olemassa oleva koulutustarjonta ole riittävää, toimii Helsinki aloitteellisesti koulutuksen löytämisen ja rakentamisen suhteen. Lisäksi Helsinki huolehtii kaikkien nuoria kohtaavien työntekijöiden osaamistasosta suhteessa häirintä-, ahdistelu- ja kiusaamistilanteisiin.”

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Minja Koskelan toinen vastaehdotus:

Kappaleen 4 loppuun; Lisätään lause: ”Nuorten Chat -palvelun henkilökuntaa koulutetaan häirintäkysymysten osaamisessa ja ohjeistetaan, miten nuorten asioita viedään kaupunkiorganisaatiossa eteenpäin, jotta avun saaminen helpottuisi jatkossa. Helsinki huolehtii, että apua on saatavilla muillakin kielillä kuin suomeksi.”

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Minja Koskelan ensimmäisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

1 äänestys

24.11.2021

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Minja Koskelan toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetuna

Jaa-äännet: 1

Jussi Halla-aho

Ei-äännet: 14

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Anniina Iskanius, Minja Koskela, Johanna Nuorteva, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 1 – 14.

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan ensimmäisen ja toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 07.09.2021 § 134

HEL 2021-005579 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että nuorten avun saamisen varmistaminen häirintä-, ahdistelu- ja kiusaamistilanteissa on erittäin tärkeää. Helsingissä, nuortenkin määrältään suuressa kaupungissa, erillisen häirintäyhteyskanavan tai häirintäyhteys henkilön tehtävän perustamisen sijaan olisi kuitenkin huolehdittava kaikkien nuoria kohtaavien työntekijöiden osaamisen kehittämistä sopivan avun saamiseksi häirintä-, ahdistelu- ja kiusaamistilanteissa. Tämän varmistamiseksi olisi myös tärkeää, että nuorille suunnatuissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa voisi olla käytettävissä häirintäyhteys henkilöt. Nuorisopalveluissa jatketaan häirintäyhteys henkilöille vaadittavan koulutuksen tilanteen selvittämistä ja pyritään hyödyntämään nykyistä, jo tarjolla olevaa kou-

lutusta. Jollei hyödynnettävissä olevaa häirintäyhteys henkilöiden koulutusta ole, toimitaan aloitteellisesti koulutuksen löytämisen ja rakentamisen suhteen.

Häirintä, ahdistelu ja kiusaaminen heikentävät nuorten hyvinvointia ja ovat riski mielenterveydelle. Nuorten mielen hyvinvoinnin edistäminen onkin Helsingin hyvinvointisuunnitelman keskeisiä tavoitteita, joissa kaupungilla on meneillään useita kehittämistoimenpiteitä.

Nuorten mielenterveyspalveluketjujen kehittämistyössä henkilöstön osaamista vahvistetaan kaikkien nuoria kohtaavien toimialojen yhteistyönä. Kuluvana vuonna otetaan käyttöön muun muassa toimialojen yhteisen huolen tunnistamisen ja puheeksi oton väline, CA (Common Approach) -malli sekä oppilashuollossa on kehitetty matalan kynnyksen malli, jossa apua ja tukea pyritään esisijaisesti tarjoamaan koulussa. Mielenterveysongelmiin liittyvää varhaista tukea ja perustason hoitoa vahvistetaan lisäämällä näyttöön perustuvien psykososiaalisten interventioiden käyttöä esimerkiksi kouluterveydenhuollossa sekä oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluissa. Nuorten mielenterveyspalveluja on vahvistettu lisäämällä nuorisosoaseaman resursseja sekä perustamalla kaksi matalan kynnyksen mielenterveyspalvelupiste Miippiä.

Nuoren hyvinvointi rakentuu monessa eri kehitysympäristössä, eikä sitä voida ratkaista yhden ammattikunnan tai toimialan näkökulmasta. Näin ollen myös eri toimijoilla tulee olla valmiuksia tunnistaa huolia, auttaa nuorta sekä osata ohjata tarvittaessa vahvemman avun piiriin. Lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketjuja onkin valmisteltu laajassa yhteistyössä kaupungin toimialojen ja HUS:n kanssa. Palveluketju on toimijoiden yhteinen työkalu, jolla varmistetaan poikkihallinnollinen yhteistyö palveluketjun johtamisessa, ennaltaehkäisevän tuen tarjoamisessa sekä lasten ja nuorten mielenterveyden hoidossa.

Kiusaamisen estämiseksi ja siihen puuttumiseksi on kaupungilla parhaillaan käynnissä KV013 -kiusaamisen vastainen ohjelma. KVO13 on 13-kohtainen ohjelma, johon on kerätty keinoja kiusaamista vastaan. Se on työkalupakki kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, puuttumiseen ja jälkihoitoon. Sen tarkoituksena on auttaa tunnistamaan kiusaaminen ja opettaa reagoimaan siihen oikein. Tavoite on tehdä kiusaamisen vastaisesta ohjelmasta koko kaupungin yhteinen asia.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalvelut on viime vuosina tehnyt useita toimenpiteitä nuorten seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi nuorisotyössä. Nuorisotyöntekijäitä on koulutettu yhteistyössä Nuorten Exitin, poliisin, Väestöliiton, Pelastakaa Lapset ry:n sekä valtakunnallisen nuorisotalon kehittämiskeskus Koor-

24.11.2021

dinaatin Groomingin tunnistaminen ja ennaltaehkäisy nuorisotyössä - hankkeen kanssa. Nuorisotyön tueksi on julkaistu myös opas seksuaalisen kaltoinkohtelun ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi nuorisotyössä. Lisäksi nuorisotiloilla on toteutettu teeman liittyvä julistekampanja suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Kampanjalla muistutettiin nuoria niin omien rajojen kuin toisten koskemattomuuden tärkeydestä. Lisäksi nuorisopalvelut on ollut yhteistyössä myös Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan groomingin vastaisessa ”Turvallisesti mediassa ja maailmalla – lapsiin ja nuoriin kohdistuvien seksuaalirikosten ehkäisy (ml. grooming)”-hankkeessa, jonka tiimoilta on tulossa saataville virtuaalivalmennusta nuorten parissa työskenteleville kaupungin työntekijöille. Pelastakaa Lapset ry:n Nettivihje-palvelussa voi ilmoittaa laittomaksi epäilemästä lapsen houkuttelusta seksuaalisiin tarkoituksiin ja seksuaaliväkivaltaan liittyvästä materiaalista.

Helsingin kaupungin nuorisopalvelut koordinoi valtakunnallista digitaalisen nuorisotyön osaamiskeskusta, jonka tehtävänä on vuosina 2020–23 muun muassa vahvistaa nuorisotyöntekijöiden osaamista ja tietoisuutta digitaalisen median mahdollisuuksista ja riskeistä sekä tukea hallinnonalojen välistä koordinaatiota nuorten somehoukuttelun ehkäisemiseksi. Aihe tulee olemaan esillä Helsingin kaupungin nuorisotyössä myös jatkossa.

Verkkomaailmassa tapahtuvan kiusaamisen ja häirinnän estämiseen paneudutaan Helsingin kaupungin nuorisopalveluiden koordinoimassa valtakunnallisessa Non-toxic – syrjimätön pelikulttuuri -hankkeessa (2017–2021). Non-toxic-hankkeessa nuorten pelikulttuuria ja pelitoimintaa kehitetään edelleen kaikille avoimeksi ja turvalliseksi, vihapuheesta ja häirinnästä vapaaksi.

Lasten ja nuorten turvallisuuteen tulee kiinnittää huomiota kaikessa kaupungin toiminnassa. Helsingin kaupungilla on useita matalan kynnyksen kohtaamispalveluita ja nuorisotiloja, joista voi saada tukea ja palveluohjausta nuorisotyöntekijöiltä päivä- ja iltapäivä-aikaan. Nuorisotyötä tehdään enenevässä määrin myös monenlaisissa digitaalisissa toimintaympäristöissä. Korona-aika on lisännyt eri kanavia nuorisotyöntekijöiden tavoittamiseksi ja näin tuonut nuorille uusia keskustelumahdollisuuksia turvallisen aikuisen kanssa matalalla kynnyksellä. Nuorisopalveluiden nuoriso-ohjaajat aloittivat vuoden 2020 keväällä myös päivystämisen Mieli ry:n suositussa Sekasin Chat -palvelussa.

Nuorisopalvelut kohdentaa voimavaroja heikommassa olevien nuorten tueksi ja työtä tehdään siellä, missä sitä eniten tarvitaan. Enemmän tukea tarvitseville nuorille tarjotaan yksilöllistä tukea, monipuolista kunkin nuoren tilannetta tukevaa toimintaa sekä tarvittaessa ohjausta sopivan avun piiriin. Viime vuosina nuorisopalveluissa on lisätty resursseja

etsivään ja jalkautuvaan nuorisotyöhön, jotka osaltaan ehkäisevät syrjäytymistä ja lisäävät turvallisuutta Helsingissä. Jalkautuva nuorisotyö jalkautuu päivittäin puistoihin, kauppakeskuksiin, rautatieasemalle sekä muihin nuorten suosimiin ajanviettopaikkoihin ja on näin läsnä nuorten keskuudessa ja heidän tukena.

Helsingin kaupunki on avannut Nuorten chatti -palvelun 16–29-vuotiaille helsinkiläisille. Nuorten chatissa nuori pääsee keskustelemaan tilanteestaan ammattilaisen kanssa ja tarpeen vaatiessa mietitään nuorelle yhdessä hänelle sopiva palvelu. Chatissa nuoria palvelevat sekä sosiaali- että terveysalan ammattilaiset. Nuori voi matalalla kynnyksellä kysyä mieltään askarruttavista asioista kuten omasta terveydestään, mielenterveysasioista, päihteistä ja kiusaamisesta kuin myös työhön ja opiskeluun tai ihmissuhteisiin liittyvistä asioista tai vain aloittaa keskustelun ilman tiettyä aihetta. Nuorille ei ollut aiemmin omaa sähköistä viranomaischattia etenkin sosiaali- ja terveysasioissa, joten se muodostaakin yhdessä Nuorten sote -verkkosivujen kanssa aidosti helsinkiläisiä nuoria palvelevan kokonaisuuden. www.hel.fi/nuoret

Helsingissä nuorisojärjestöt tuottavat nuorille monenlaisia matalan kynnyksen kohtaamispalveluita, joita kaupunki myös tukee muun muassa avustuksin. Esimerkkinä tästä on muun muassa Aseman Lapset ry:n ylläpitämä Walkers-kahvilatoiminta, joka on kaikille 13–17-vuotiaille nuorille tarkoitettu kohtaamis- ja ajanviettopaikka, jossa voi tavata turvallisia aikuisia.

Aloitteessa ehdotettua häirintäyhteyshenkilömallia on valtuustopöytäkirjan (2018) pohjalta selvitetty ja pilotoitu Helsingin kaupungilla vuonna 2020. Kyseessä oli kuitenkin henkilöstön häirintäyhteyshenkilötoiminta, ei asukkaille tai esimerkiksi nuorille suunnattu. Pilotissa eri toimialoilta koulutettiin 14 henkilöä häirintäyhteyshenkilöiksi vuoden 2019 lopussa ja he toimivat tehtävässään vuoden ajan. Häirintään liittyvät työntekijöiden yhteydenotot olivat vähäisiä ja pilotin jälkeen toimintaa ei sellaisenaan jatkettu. Tarpeelliseksi todettiin sen sijaan, että jatketaan työsuojelutoimijoiden ja hr-ammattilaisten osaamisen kehittämistä häirintään liittyvissä asioissa.

Häirintäyhteyshenkilötoimintaa toteutetaan esimerkiksi järjestöissä ja oppilaitoksissa ja erilaisissa tapahtumissa. Häirintäyhteyshenkilötoiminnan tarve on näkynyt myös nuorisopalvelukokonaisuuden Non-toxic-hankkeen aikana: sille on tarvetta, mutta toimiakseen se vaatii, että häirintäyhteyshenkilöille on oltava tehtävään sopivaa perehdytystä ja koulutusta. Ilman tarvittavaa koulutusta esimerkiksi tapahtumiin ei saada häirintäyhteyshenkilöitä. Tällaista ei juuri ole tarjolla nuorisotyön kentällä. Non-toxic-hankkeessa tilannetta on selvitetty ja todettu, että

koulutuksen rakentaminen häirintäyhteys henkilöille pelitapahtumissa toimimista varten on tarpeen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että nuoria koskevan aloitteen kohdalla olisi tärkeää, että lausunto pyydetäisiin myös kaupungin nuorisoneuvostolta.

Käsittely

07.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus 1:

Veronika Honkasalo: Lisätään lausunnon loppuun:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että nuoria koskevan aloitteen kohdalla olisi tärkeää, että lausunto pyydetäisiin myös kaupungin nuorisoneuvostolta.

Kannattaja: Hilikka Ahde

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 1 yksimielisesti.

Vastaehdotus 2:

Veronika Honkasalo: Muutetaan ensimmäinen kappale seuraavasti:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että nuorten avun saamisen varmistaminen kaupungin omien palveluiden häirintä-, ahdistelu- ja kiusaamistilanteissa on erittäin tärkeää. Tällä hetkellä kaupungissa ei ole yhtä tahoa, joka ottaisi vastuun siitä, jos nuori kokee, ettei hänen häirintäkokemustaan oteta vakavasti, vaikka hän olisi ottanut yhteyttä eri palveluihin. Lautakunta pitää tärkeänä, että kaupungin palveluissa vahvistetaan kykyä tunnistaa aikaisempaa paremmin tilanteet, joissa nuori ei ole yrityksistä huolimatta saanut asianmukaista tukea, ja selvittää tarpeelliset toimenpiteet tämän ehkäisemiseksi. Helsingissä, nuortenkin määrältään suuressa kaupungissa, erillisen häirintäyhteyskanavan tai häirintäyhteys henkilön tehtävän perustamisen selvittämisen lisäksi olisi myös huolehdittava kaikkien nuoria kohtaavien työntekijöiden osaamisen kehittämisestä sopivan avun saamiseksi häirintä-, ahdistelu- ja kiusaamistilanteissa. Tämän varmistamiseksi olisi myös tärkeää, että nuorille suunnatuissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa voisi olla käytettävissä häirintäyhteys henkilöt. Nuorisopalveluissa jatketaan häirintäyhteys henkilöille vaadittavan koulutuksen tilanteen selvittämistä ja pyritään hyödyntämään nykyistä, jo tarjolla olevaa koulutusta. Jollei hyödynnettävissä olevaa häirintäyhteys henkilöiden koulutusta ole, toimitaan aloitteellisesti koulutuksen löytämisen ja rakentamisen suhteen.

Kannattaja: Hilikka Ahde

24.11.2021

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 8

Outi Alanko-Kahiluoto, Joel Harkimo, Shawn Huff, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula

Ei-äännet: 5

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Eeva Kärkkäinen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5.

24.08.2021 Pöydälle

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Sini Perho, suunnittelija, puhelin: 310 71596
sini.perho(a)hel.fi
Tiina Nurmi, suunnittelija, puhelin: 310 89121
tiina.nurmi(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 24.08.2021 § 280

HEL 2021-005579 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Katju Aron aloitteesta häirintäyhteyskanavan luomisesta helsinkiläisille nuorille:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on vahvistettu monia puuttumisen keinoja ja kanavia kiusaamis-, häirintä- ja syrjintätilanteissa. Kouluissa ja oppilaitoksissa on käynnistetty kiusaamisen vastainen ohjelma

(KVO13), pilotoitu häirintäilmoituksen tekemistä Wilmassa ja vahvistettu yhteistyötä järjestöjen ja poliisin kanssa. Helsingiläisille nuorille on sekä Helsingin kaupungilla että eri järjestöjen toimesta tarjolla erilaisia kanavia ja keinoja kiusaamis-, syrjintä- ja ahdistelutilanteiden käsittelyyn.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä aloitteen ehdotusta turvallisen aikuisen varmistamisesta jokaiselle nuorelle. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kiusaamisen vastainen ohjelma eli KVO13 koostuu 13 keinosta kiusaamista vastaan. Toimenpiteet on suunnattu kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, puuttumiseen ja jälkihoitoon. Kouluissa on pilotoitu vastuuhenkilöiden nimeämistä kiusaamisen vastaisiin toimiin. Vastuuhenkilöiden tehtävänä on huolehtia kiusaamiseen puuttumisesta sekä ennaltaehkäisyyn ja jälkihoidon edistämisestä. Lisäksi jokaisessa perusopetuksen koulussa on nimetty nimikkoaikuisen, johon kiusattu voi olla yhteydessä. Kouluissa ja oppilaitoksissa on myös otettu käyttöön restoratiiviset eli ihmissuhteita korjaavat menetelmät. Nämä auttavat esimerkiksi riitatilanteiden selvityksessä ja ratkaisemisessa.

Aloitteessa kuvattiin, miten lapsille ja nuorille voi joskus olla vaikeaa ottaa häirintään liittyvät asiat puheeksi koulu yhteisön tai oppilaitoksen sisällä. Kouluilla ja oppilaitoksilla on käytössään eri keinoja kiusaamis-, häirintä- ja syrjintätapauksista ilmoittamiseen. Peruskoululaiset voivat olla yhteydessä oppilashuoltoon jelpii -chatin kautta ja toisen asteen opiskelijoilla on käytössään toisen asteen yhteys -sivusto. Oppijat ovat kuitenkin tuoneet esiin, että tilanteissa, joissa ongelmat eivät ratkea koulu- tai oppilaitos yhteisön sisällä, on heille luontevinta olla yhteydessä kaupungin ulkopuolisiin toimijoihin. Keväällä 2021 pilotoitiin muutamassa peruskoulussa kiusaamis-, häirintä- ja syrjintäilmoituksen tekemistä Wilmassa ja tämä pilotointi on tarkoitus laajentaa kaikkiin peruskouluihin ja toisen asteen oppilaitoksiin. Tämän lisäksi kouluille suunnitellaan kokeilua kiusaamisvilkun käytöstä.

Silloin kun asioita ei saada ratkaistua koulun tai oppilaitoksen sisällä, saadaan Helsingissä apua järjestötoiminnasta ja poliisilta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tekee tiivistä yhteistyötä poliisin ennalta estävän toiminnon sekä Aseman Lapset ry:n K-0-toiminnan kanssa. K-0-toiminta koskee kaikkia Helsingin kouluja ja se on mahdollista ottaa maksutta käyttöön. K-0-toiminnan tavoitteena on vahvistaa olemassa olevia toimintamalleja, tuoda kouluihin ja oppilaitoksiin nuorisotyön ja perhetyön osaamista sekä ohjata tarvittaviin palveluihin ja seurata tilannetta myös tilanteen rauhoituttua.

Helsingin kaupungilla on käytössä Nuorten chat, joka on suunnattu 16–29-vuotiaille helsinkiläisille. Nuorten chatissa nuori pääsee keskustelemaan ammattilaisen kanssa ja tarpeen vaatiessa häntä ohjataan sopi-

24.11.2021

van palvelun piiriin. Nuorten chat on auki arkisin klo 12–15. Lisäksi yli 13-vuotiaille helsinkiläisille on käytössä matalan kynnyksen mielenterveyspalvelu Mieppi, joka tarjoaa keskustelutukea elämäntilanteeseen tai mielenterveyteen liittyvissä asioissa. Mieppiin voi varata ajan tai mennä kolmena arkipäivänä ilman ajanvarausta. Kaupungin tarjontaa täydentävät hyvin myös erilaiset järjestöt, jotka tarjoavat keskustelutukea nuorille. Esimerkiksi Nuorten Exit tarjoaa 13–29-vuotiaille nuorille tietoa omista rajoista ja tukea tilanteissa, joissa rajoja on rikottu. Chat on avoinna tiistaisin ja torstaisin. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lasten ja nuorten puhelin ja chat on auki arkisin 14–20 ja viikonloppuisin klo 17–20. Valtakunnallinen keskustelualusta Sekasin-chat on suunnattu 12–29-vuotiaille. Chat on auki arkisin 9–24 ja viikonloppuisin 15–24. MIELI ry:n kriisipuhelin päivystää arkisin klo 9–07 sekä viikonloppuisin klo 15–07. Apuu-chat tarjoaa päivittäin klo 9–22 valtakunnallisen keskustelualustan 7–15-vuotiaille lapsille. Etsivä Nettityö on suunnattu ensisijaisesti 12–29-vuotiaille ja iltapäivystäjät ovat käytettävissä sunnuntaista tiistaihin klo 20–23.30. Näiden keskustelukanavien lisäksi nuorille on tarjolla lukuisia alustoja ja sivustoja, joissa heille tarjotaan tukea ja apua.

Aloitteessa ehdotettiin häirintäyhteyskanavan perustamista kaupungin sisällä, jotta työntekijän olisi helpompi poistaa kaupungin sisäisiä esteitä nuorten avun saamisen tieltä. Mikäli häirintäyhteyskanava luotaisiin Helsingin kaupungin sisälle, sopisi sen sijoituspaikaksi kaupunginkanslian turvallisuus- ja valmiusyksikkö. Helsingin kaupunki on valtava ja toimialat hyvin erityispiirteiset. Kaupungin sisällä suunnistaminen on ta-pauskohtaista ja kaupungin työntekijänä toimiminen ei vielä takaisi yhteistyön sujuvuutta. Lapsia ja nuoria on Helsingissä yhteensä lähes 100 000. Häirintäyhteyskanavan valmius vastata näiden lasten ja nuorten haasteisiin edellyttäisi suurta henkilöstöresursointia.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että sen sijaan, että rakennettaisiin kaupungin sisällä uusi yhteyskanava, kaupungin toimialojen tulisi tiivistää yhteistyötä entisestään ja tarkistaa käytänteiden jakamisen paikkoja. Kaupungin kouluilla ja oppilaitoksilla on jo nyt oppilas- ja opiskelijahuollon palvelujen lisäksi käytössään ja kehitteillä erilaisia ilmoitus- ja keskustelukanavia. Vuoden 2022 talousarvioehdotukseen ei ole huomioitu määrärahaa häirintäyhteyskanavan luomiseksi helsinkiläisille lapsille ja nuorille.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Heidi Halkilahti, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 22889
heidi.halkilahti(a)hel.fi
Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214

24.11.2021

vesa.nevalainen(a)hel.fi
Riina Ståhlberg, opiskelijahuollon päällikkö, puhelin: 310 26018
riina.stahlberg(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 17.08.2021 § 150

HEL 2021-005579 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Katju Aron ja 31 muun valtuutetun nuorten häirintäyhteyskanavan perustamista koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että Helsinkiin perustetaan nuorille uusi yhteydenottotapa, häirintäyhteyskanava, nuorten kokemaan häirintään, ahdisteluun ja kiusaamiseen liittyen. Aloitteen mukaan nuorilla tulisi olla aina jokin kanava, mistä tavoittaa turvallinen aikuinen silloin, jos ensisijaiset kanavat edistää omaa asiaa ovat syystä tai toisesta pettäneet. Aloitteessa esitetään matalan kynnyksen puhelin- ja verkkopalvelua nuorille, jossa työskentelisi häirintäyhteyshenkilöitä kaupungin palveluksessa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää, että lapsille ja nuorille ei rakenneta uutta yhteydenottokanavaa Helsingissä jo toimivien palvelujen rinnalle.

Nuorten chat-palvelu

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialalla on jo olemassa Nuorten Chat -palvelu, joka on tarkoitettu 16-29-vuotiaille helsinkiläisille sekä Helsingissä opiskeleville nuorille. Chat on perustettu keväällä 2020 ja chatin perustamisen taustalla on nuorten tekemä ponsi. Käynnistys- ja suunnitteluvaiheessa ovat olleet mukana nuoret sekä työntekijät sosiaali- ja terveystoimialalta.

Chat on osa nuorten palveluiden ajanvarauksettoman ja sähköisen palvelun kokonaisuutta. Chat on auki arkisin klo 12–15 ja muodostaa kokonaisuuden yhdessä Nuorten Helsinki -sivujen kanssa.

Nuori ohjautuu chatiin valitsemalla itselleen sopivan aiheen ja valinnan perusteella chat-keskustelu alkaa joko terveydenhuollon tai sosiaalialan ammattilaisen kanssa. Halutessaan nuori voi tunnistautua, jolloin palvelu on yksilöllisempää ja tarvittaessa nuorelle varataan aika tai annetaan palveluohjausta.

Nuoret ovat valinneet aiheena eniten seksi, seksuaalisuus & ehkäisy -teeman. Esimerkiksi tammi-toukokuussa 2021 kyseinen teema oli va-

24.11.2021

littu 124 kertaa. Nuorten kysymykset ovat tämän aihepiirin sisällä liittyneet kysymyksiin ja huoliin ehkäisystä ja seksuaalisesta häirinnästä.

Nuorten chatin työntekijä on velvollinen tekemään tarvittaessa alaikäisestä nuoresta lastensuojeluilmoituksen tai yhteistyössä nuoren kanssa yhteydenoton sosiaalihuollon tarpeen arvioimiseksi. Tällöin nuoren tilanne ja tuen tarve voidaan arvioida laaja-alaisemmin ja järjestää hänelle tarvittavat palvelut.

Nuorten chat -palvelua kehitetään sekä markkinoidaan edelleen ja työntekijöitä koulutetaan kohtaamaan erilaisia seksuaaliseen häirintään, ahdisteluun ja kiusaamiseen liittyviä ilmiöitä.

Yhteistyö muiden toimialojen kanssa

Nuoren hyvinvointi rakentuu monessa eri kehitysympäristössä, eikä sitä voida ratkaista yhden ammattikunnan tai toimialan näkökulmasta.

Sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2021 käyttösuunnitelman mukaan tavoitteena on vahvistaa yhteistyötä muiden toimialojen kanssa.

Nuorten kanssa työskentelevät ovat yhteistyössä Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan groomingin vastaisessa ”Turvallisesti mediassa ja maailmalla – lapsiin ja nuoriin kohdistuvien seksuaalirikosten ehkäisy (ml. grooming)” -hankkeessa, jonka tiimoilta on tulossa virtuaalivalmennusta nuorten parissa työskenteleville kaupungin työntekijöille.

Nuorille ei ollut aiemmin omaa sähköistä viranomaischattia etenkin sosiaali- ja terveysasioissa, mutta nyt Nuorten chat muodostaa yhdessä Nuorten sote -verkkosivujen (www.hel.fi/nuoret) kanssa aidosti helsinkiläisiä nuoria palvelevan kokonaisuuden.

Helsingin kaupunki on rakentanut yhdessä eri alojen ammattilaisten ja nuorten kanssa Kiusaamisen vastaisen ohjelman KVO13. Ohjelma antaa kouluihin, oppilaitoksiin ja varhaiskasvatukseen työväliteitä kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, siihen puuttumiseen ja tapausten selvittämiseen sekä jälkihoitoon.

Helsingin kaupungilla on useita matalan kynnyksen kohtaamispalveluita ja nuorisotiloja, joista voi saada tukea ja palveluohjausta nuorisotyöntekijöiltä päivä- ja ilta-aikaan. Nuorisotyötä tehdään enenevässä määrin myös monenlaisissa digitaalisissa toimintaympäristöissä. Viime vuosina nuorisopalveluissa on lisätty resursseja etsivään ja jalkautuvaan nuorisotyöhön, jotka osaltaan ehkäisevät syrjäytymistä ja lisäävät turvallisuutta Helsingissä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta ei pidä tarpeellisena luoda erillistä häirintäyhteyskanavaa jo olemassa olevien palveluiden rinnalle. Lautakunta

pitää kuitenkin tärkeänä, että nykyisissä palveluissa vahvistetaan kykyä tunnistaa aiempaa paremmin tilanteet, joissa nuori ei ole yrityksistä huolimatta saanut asianmukaista tukea, ja selvittää tarpeelliset toimenpiteet tämän ehkäisemiseksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy, kun he tietävät mistä saavat helposti keskusteluapua.”

Käsittely

17.08.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia loppuun:

"Lautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että nykyisissä palveluissa vahvistetaan kykyä tunnistaa aiempaa paremmin tilanteet, joissa nuori ei ole yrityksistä huolimatta saanut asianmukaista tukea, ja selvittää tarpeelliset toimenpiteet tämän ehkäisemiseksi."

Kannattaja: jäsen Eva Biaudet

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 23178
leena.luhtasela(a)hel.fi
Saila Nummikoski, lastensuojelun johtaja, puhelin: 310 43439
saila.nummikoski(a)hel.fi
Marja-Riitta Kilponen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43777
marja-riitta.kilponen(a)hel.fi

§ 379

Den av ledamoten Silja Borgarsdóttir Sandelin väckta motionen om bättre arbetsmiljö för barnmorskor

HEL 2021-006775 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelinin aloite
- 2 HUSin lausunto 9.8.2021_ (1)

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Silja Borgarsdóttir Sandelin och 15 övriga ledamöter föreslår i sin motion att åtgärder vidtas för att förbättra barnmorskornas arbetsmiljö och upphöra med kedjor av tidsbundna avtal.

Barnmorskorna arbetar i sjukhusen för Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HNS). Enligt HNS utlåtande har barnmorskornas oro tagits på stort allvar och utmaningarna i situationen har identifierats. De korrigerande åtgärder som har företagits är bland annat att skapa en lägesbild av i vilken utsträckning förlossningssalar används, öka antalet arbetstillfällen grunda en intern pool av vikarier och att utöka antalet ordinarie semestervikarier.

I reformen av social- och hälsovården stärks den rollen för den som ordnar servicen och styrning av serviceproduktion utvecklas. Ärenden som berör personalens välfärd kommer i fortsättningen beaktas i stor utsträckning.

24.11.2021

Social- och hälsovårdsnämnden samt Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt har gett utlåtanden i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandena. Förbättrandet av hur de anställda vid Kvinnokliniken mår och trivs i arbetet har en betydelse både för personalen och tjänsternas kvalitet. Helsingfors följer där noggrant hur HUS:s utvecklingsåtgärder avancerar och verkar.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelinin aloite
- 2 HUSin lausunto 9.8.2021_ (1)

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 821

HEL 2021-006775 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Marcus Rantala: Perusteluiden neljännen kappaleen loppuun: Naistenklinikan henkilöstön hyvinvoinnin ja työssä viihtyvyyden parantamisella on merkitystä sekä henkilökunnalle että palveluiden laatuun. Helsinki seuraa siksi tarkasti, miten HUS:in kehittämistoimenpiteet etenevät ja vaikuttavat.

24.11.2021

Kannattaja: Reetta Vanhanen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Marcus Rantalan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 05.10.2021 § 240

HEL 2021-006775 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Silja Sandelin Borgasdottirin ja 15 muun valtuutetun kättilöiden työympäristöä koskevaan aloitteeseen:

”Aloitteessa edellytetään Helsingin kaupungin ja HUSin Helsingin edustajien ryhtyvän toimiin HUSin toimintatapojen ja kättilöiden työympäristön parantamiseksi sekä työsuhteiden vuosikautisten ketjuttamisen lopettamiseksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että aloitteessa esille nostettu kättilöiden työskentely tapahtuu Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) sairaaloissa ja muun muassa henkilöstön hyvinvointiin liittyvät asiat ovat kättilöiden osalta työnantajan eli HUSin vastuulla.

HUSin aloitteeseen antaman lausunnon mukaan tunnistettujen haasteiden perusteella on ryhdytty korjaaviin toimenpiteisiin.

Helsingin kaupunki on kehittämässä sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistoimintaa osana tulevaa sote-uudistusta. Järjestäjäroolia tullaan vahvistamaan ja lisäksi palvelutuotannon ohjausta kehitetään. Palvelutuotannon ohjauksessa kiinnitetään laaja-alaisemmin huomiota muun muassa henkilöstön työhyvinvointiin liittyviin asioihin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Työympäristöllä ja työskentelyolosuhteilla on merkittävä vaikutus työntekijöiden työhyvinvointiin ja terveyteen. Hyvinvoiva henkilöstö tuottaa asiakaslähtöisiä ja laadukkaita palveluja.”

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Annamari Rinne, työntantajapolitiikan päällikkö, puhelin: 310 24044
annamari.rinne(a)hel.fi

§ 380

Den av ledamoten Alviina Alametsä väckta motionen om en badstrand till området som blir ledigt efter Hanaholmens kraftverk

HEL 2021-007728 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Alviina Alametsä och 14 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden utreder möjligheten att inrätta en badstrand eller en annan badplats på området som blir ledigt efter att kraftverket stängs.

Detaljplaneläggningen för området som blir ledigt efter Hanaholmens kraftverk inleds under den närmaste tiden. I samband med detaljplaneläggningen kan man utreda placeringen av en badplats.

Åtgärderna för att göra vattenområdet bredvid Hanaholmens brygga tryggt för badande är krävande på grund av den stora höjdskillnaden mellan nivån på markytan och havsytan, vattnets djup och det stora vågsvallet. En sanering av området och en konstgjord sänkning är mycket dyra och svåra att genomföra.

Den bästa platsen för en eventuell badstrand är längst inne i Hanaholmens västra vik. Förhållandena för grundläggningsarbete i området är ändå en synnerligen stor utmaning både på grund av mark- och vatten-

kontamination samt när det gäller grundberedningen. I området pågår för tillfället sedimentundersökningar. Med dagvattnet sprids föroreningar i ökande takt såväl till bassängen som till botten av viken.

Stadsmiljönämnden har konstaterat i sitt utlåtande att det finns ett behov för att reda ut möjligheten till en enkel badplats, såsom exempelvis en badbrygga eller badtrappor, i samband med att Hanaholmen byggs. Kultur- och fritidsnämnden tillstyrker inte inrättandet av en badplats eftersom området är exceptionellt utmanande med tanke på säkerheten. Stranden är bråddjup och i närheten ligger farleder där vattentrafiken är livlig.

Den som upprätthåller en badplats har flera lagstadgade skyldigheter. Nya badplatser kan inte inrättas utan att det utreds om stället är tryggt, om vattnet är tillräckligt rent med tanke på att det ska gå att bada i vattnet, om trafiksäkerheten uppfylls och om stranden är tillgänglig för utryckningsfordon. Staden ansvarar som badstrandens upprätthållare för riskutvärdering, säkerhet samt identifiering av olägenheter och eventuella risker för hälsa. Idrottstjänsterna bedömer att området som blir ledigt efter Hanaholmens kraftverk inte är tillräckligt tryggt för en allmän badplats.

En bättre lösning är i stället en tydligt avgränsad havsvattenbassäng eller en flytande badanläggning. Inrättandet av en sådan kan utredas i samband med detaljplaneläggningen, om en privat entreprenör hittas. I idrottstjänsternas investeringsprogram för de närmaste åren har det inte förberetts grundläggningkostnader för nya badplatser.

Kultur- och fritidsnämnden och stadsmiljönämnden har gett utlåtande i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 819

HEL 2021-007728 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Reetta Vanhanen: Lisäys kappaleen 9 jälkeen:

"Kaupunginhallitus viittaa uuteen kaupunkistrategiaan, jonka mukaan matalan kynnyksen liikkumisen elementteihin on syytä panostaa kaupunkitilassa.

Kaupunginhallitus edellyttää, että Hanasaaren alueen asemakaavan laatimisen yhteydessä selvitetään, millä tavalla uimapaikka olisi tarkoituksenmukaisinta toteuttaa alueelle. Selvityksessä tutkitaan tarkoituksenmukaisin paikka sekä se, tulisiko uimapaikka toteuttaa uimaran-tana, kevyempänä uimalaiturina tai tarvittaessa yksityisen toteuttajan avulla merivesialtaana tai kelluvana uimalana."

Kannattaja: Tuomas Rantanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 5

Minja Koskela, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Tyhjä: 1

Elisa Gebhard

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 5 - 9 (1 tyhjä)

24.11.2021

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 549

HEL 2021-007728 T 00 00 03

Hankennumero 5264_207

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hanasaaren voimalaitokselta aikaistetusti jo vuonna 2023 vapautuvan nykyisen hiilikasan alueen asemakaavoitus on vielä käynnistämättä, mutta se tullaan käynnistämään lähiaikoina. Alueelle on tarkoitus laatia asemakaavaa pääasiassa asuinkäyttöön ja uimarannan sijoittamista alueelle voidaan tutkia asemakaavan laatimisen yhteydessä.

Sompasaarenaltaan puolella hiilien lastauslaiturina nykyisin toimivan Hanasaarenlaiturin viereisen vesialueen saattaminen turvalliseksi uin-
tikäyttöön on maanpinnan ja merenpinnan suuren korkeuseron, veden syvyyden ja aaltoilun takia vaikeaa. Alueen puhdistaminen sekä keino-
tekoinen madaltaminen tulisivat erittäin kalliiksi ja olisivat vaikeasti to-
teutettavissa.

Uimaranta saattaisi tulla kyseeseen lähinnä Hanasaaren länsipuoleisen lahden pohjukassa. Alueen pohjarakentamisolosuhteet ovat kuitenkin erityisen haastavat sekä maaperän ja veden epäpuhtauksien, että esi-
rakentamisen osalta. Alueella on parhaillaan sedimenttitutkimukset te-
keillä. Tällä hetkellä tiedetään, että huleveden mukana niin altaaseen kuin lahden pohjukkaankin kulkeutuu jatkuvasti jonkin verran lisää epä-
puhtauksia.

Mikäli uimarantaa ei voida alueelle toteuttaa, jonkinlainen kelluva uima-
laratkaisu saattaisi tulla kyseeseen.

Helsingin uuden kaupunkistrategian mukaan matalan kynnyksen liik-
kumisen elementteihin kuten laitureihin on syytä panostaa kaupunkiti-
lassa. Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Hanasaaren raken-

tuessa alueelle on tarpeen tutkia sopivaa paikkaa kevyelle uimapaikalle esimerkiksi uimalaiturin tai uimaportaiden muodossa.

Käsittely

12.10.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Amanda Pasanen: Helsingin uuden kaupunkistrategian mukaan matalan kynnyksen liikkumisen elementteihin kuten laitureihin on syytä panostaa kaupunkitilassa. Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Hanasaaren rakentuessa alueelle on tarpeen tutkia sopivaa paikkaa kevyelle uimapaikalle esimerkiksi uimalaiturin tai uimaportaiden muodossa.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Amanda Pasasen vastaehdotuksen.

05.10.2021 Pöydälle

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Pia Kilpinen, arkkitehti, puhelin: 310 37443
pia.kilpinen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 05.10.2021 § 159

HEL 2021-007728 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei puolla uimarannan ja -paikan perustamista Hanasaaren voimalaitoksen läheisyyteen. Aloitteessa ehdotettu alue on turvallisuusnäkökulmasta poikkeuksellisen haastava. Sen sijaan kulttuuri ja vapaa-aikalautakunta puoltaa merivesialtaan perustamisen selvittämistä, mikäli hankkeelle löytyy yksityinen toimija ja toteuttaja.

Uusien uimapaikkojen perustamisen yhteydessä on keskeistä huomioida turvallisuuskysymykset. Uimarantojen ja -paikkojen kohdalla turvallisuuselementti korostuu Kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011), joka määrää palveluntarjoajalle huolellisuusvelvoitteen. Lain mukaan pal-

veluntarjoajan tulee tuntea palveluun liittyvät riskit ja huolehtia siitä, ettei palvelusta aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle. Samaten lain mukaan uimapaikan turvallisuudesta tulee tehdä selvitys, josta ilmenee muun muassa, kuinka uimapaikka soveltuu sen lähiympäristöön, millaisia vaikutuksia uimapaikalla on liikenteeseen, ja miten hälytysajoneuvon pääsy uimapaikan läheisyyteen on järjestetty.

Uimarantojen ja uimapaikkojen turvallisuusjärjestelyiden tulee perustua riskiarviointiin. Riskien arvioinnissa tunnistetaan, mitä vaaroja toimitaan liittyä, missä tilanteessa vaaroja voi esiintyä ja millaisia tapaturmia tai onnettomuuksia toiminnassa voi tapahtua. Arvioinnin pohjalta suoritetaan toimenpiteitä vaarojen poistamiseksi, riskien pienentämiseksi ja tapaturmien ennaltaehkäisemiseksi. Kirjallinen riskien arviointi tulee sisällyttää osaksi uimapaikan turvallisuusasiakirjaa.

Aloitteessa mainittu Hanasaaren voimalan ranta on saadun tiedon mukaan äkkisyvä, mikä jo itsessään on riskitekijä turvallisuuden kannalta. Lisähaasteita tuottaa Hanasaaren läheisyydessä olevat veneväylät ja vilkas vesiliikenne. Tällaisten paikkojen läheisyyteen ei liikuntapalvelukokonaisuuden näkemyksen mukaan tule perustaa avoimia uimapaikkoja tai -rantoja. Ainoa riittävän turvallinen uimapaikka tämän kaltaiseen ympäristöön olisi erillinen ja selkeästi rajattu uimala (ks. liite). Liikuntapalvelukokonaisuuden näkemystä puoltaa myös opetusministeriön uimapaikkojen rakentamiseen keskittyvä Liikuntapaikkajulkaisu 90.

Helsingissä sijaitsee tällä hetkellä 26 virallista uimarantaa. Suurinta osaa (25 kpl) näistä ylläpitää kaupungin liikuntapalvelukokonaisuus. Yhden rannan ylläpito kuuluu Helsingin seurakuntayhtymälle. Lisäksi liikuntapalvelukokonaisuus ylläpitää viittä (5) muuta uimapaikkaa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin uimaranta- ja uimapaikkaverkosto on suhteellisen kattava, mutta sitä on syytä edelleen vahvistaa alueilla, joilla uimapaikkoja ei ole tai niitä on väestömäärään nähden liian rajallisesti.

Liikuntapalvelukokonaisuuden lähivuosien investointiohjelmassa ei ole varauduttu uusien uimapaikkojen perustamiskustannuksiin. Lisäksi on syytä huomioida, että uusien uimapaikkojen rakentaminen kasvattaa aina perustamiskustannuksien ohella liikuntapalvelukokonaisuuden käyttömenoja. Näin ollen ennen uusien liikunta- tai ulkoiluapaikkojen rakentamispäätösten tekemistä tulisi pohtia liikuntapalvelukokonaisuuden investointi- ja käyttötalousmäärärahojen korottamista.

Käsittely

05.10.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

24.11.2021

Liikuntajohtaja Tarja Loikkasen ollessa poissa kokouksesta asian esittelijänä toimi vs. liikuntajohtaja Petteri Huurre.

Vastaehdotus 1:

Lukas Korpelainen: Lisätään toisen kappaleen loppuun virke:

Sen sijaan kulttuuri ja vapaa-aikalautakunta puoltaa merivesialtaan perustamisen selvittämistä, mikäli hankkeelle löytyy yksityinen toimija ja toteuttaja.

Kannattaja: Sami Muttilainen

Vastaehdotus 2:

Lukas Korpelainen: Korvataan virke "Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin uimaranta- ja uima- paikkaverkosto on suhteellisen kattava." seuraavalla muotoilulla:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin uimaranta- ja uimapaikkaverkosto on suhteellisen kattava, mutta sitä on syytä edelleen vahvistaa alueilla, joilla uimapaikkoja ei ole tai niitä on väestömäärään nähden liian rajallisesti.

Kannattaja: Sami Muttilainen

Vastaehdotus 3:

Lukas Korpelainen: Lisätään toisen kappaleen loppuun virkkeet:

Mikäli alueelle ei löydy yksityistä toimijaa toteuttamaan merivesiallasta, tarkastellaan alueen rakentamisen yhteydessä muokattavan rantavii- van suunnittelussa mahdollisuutta myös julkiselle uimarannalle, jos ve- sialueen turvallisuusolosuhteet tässä yhteydessä muuttuvat. Huomioi- daan lisäksi Hermanninrannan suunnitellun rakentamisen yhteydessä mahdollisuutta perustaa alueelle julkinen uimaranta.

Kannattaja: Mahad Ahmed

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 1 mukaisesti muutet- tuna

Jaa-äännet: 2

Joel Harkimo, Teija Makkonen

Ei-äännet: 11

Hilka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Lukas Korpelainen, Ee- va Kärkkäinen, Heimo Laaksonen, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula

24.11.2021

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikautakunta hyväksyi Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 2 - 11.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutetuna

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 10

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Lukas Korpelainen, Eeva Kärkkäinen, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula

Tyhjä: 3

Joel Harkimo, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikautakunta hyväksyi Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 0 - 10. (3 tyhjää).

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 3 mukaisesti muutetuna

Jaa-äännet: 7

Paavo Arhinmäki, Joel Harkimo, Eeva Kärkkäinen, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen

Ei-äännet: 6

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Lukas Korpelainen, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Tuomas Tuomi-Nikula

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hylkäsi Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 3 äänin 7 - 6.

24.11.2021

Kolmen suoritettun äänestyksen jälkeen kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti hyväksyä Lukas Korpelaisen vastaehdotusten 1 ja 2 mukaisesti muutettun ehdotuksen.

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi
Kimmo Isotalo, erityissuunnittelija, puhelin: 310 32342
kimmo.isotalo(a)hel.fi

§ 381

Den av ledamoten Vesa Korkkula väckta motionen om bättre förutsättningar för utomhusbasket

HEL 2021-007381 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Vesa Korkkula och 17 andra ledamöter föreslår i sin motion att förutsättningarna för utomhusbasket ska förbättras bl.a. genom att bygga en ny basketplan på en plats med goda trafikförbindelser, slopa byggandet av allaktivitetsplaner som inte lämpar sig för basket och utreda vilka åtgärder de som spelar basket anser vara nödvändiga.

Förutsättningarna för utomhusbasket kommer att förbättras ännu i år då de nya basketplanerna i Nordsjö idrottspark blir färdiga. Planerna ska beläggas med asfalt som lämpar sig väl för basket. I byggnadsplanerna har man beaktat att belysningen ska vara tillräcklig och inga andra funktioner än basket ska placeras på planerna.

Planerna kan användas fritt, vilket kommer att utöka stadsbornas möjligheter att motionera. Därför är de värda att stöda ur idrottspolitisk synvinkel. I Nordsjö och i trakterna kring Nordsjö finns för ögonblicket bara sex områden som främst kan anses lämpade för basketträning, men inte en enda officiell utomhusbasketplan. Då man beslutar om var

24.11.2021

anläggningar för utomhusidrott ska placeras beaktas en jämn fördelning mellan olika områden.

Då man planerar nya basketplaner måste man förbereda sig för såväl investerings- som underhållskostnader. Byggkostnaderna för en utomhusbasketplan är ungefär 50 000–70 000 euro och planens beläggning måste förnyas regelbundet. Eftersom planerna kan användas fritt är de utsatta för skadegörelse och är därför i behov av regelbundet underhåll.

Förutom allmänna åtgärder har flera enskilda förbättringsförslag för basketplaner framförts i motionen. De har besvarats i kultur- och fritidsnämndens utlåtande, som finns i ärendets beslutshistoria. Svaret stämmer överens med utlåtandet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 855

HEL 2021-007381 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö

24.11.2021

Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 07.09.2021 § 136

HEL 2021-007381 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa ulkokoripalloilun olosuhteiden parantamista. Vapaassa käytössä olevat kentät lisäävät kaupunkilaisten mahdollisuuksia liikunnan harrastamiselle ja ovat siten liikuntapoliittisesti kannatettava asia.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaan kuuluva liikuntapalvelukokonaisuus on esittänyt vuonna 2020 tarve- ja verkostotarkastelun perusteella kaupunkiympäristön toimialalle (KYMP) uusien koripallokenttien rakentamista Vuosaaren liikuntapuistoon. Koripallon harrastusmahdollisuudet kyseisellä alueella ovat tällä hetkellä heikot, sillä Vuosaarissa ja sen lähiseuduilla on vain kuusi lähinnä koripallon harjoittelupaikoiksi luonnehdittavaa aluetta, eikä yhtään virallista koripallon ulkopelikenttää.

Liikuntapalveluiden näkemyksen mukaan Vuosaaren liikuntapuistoon tulisi rakentaa aikuisten ja lasten koripallokenttä, jolle asennettaisiin lajin harrastamiseen sopiva asfalttipinnoite. Kenttien rakentamissuunnitelmissa on huomioitu riittävän valaistuksen asentaminen, eikä kentille ole tarkoitus sijoittaa muita toimintoja koripallon lisäksi. Liikuntapalvelukokonaisuuden ja kaupunkiympäristön toimialan määrärahojen supistumisen vuoksi kenttien rakentaminen on viivästynyt siten, että viimeisempien suunnitelmien mukaan koripallokenttien tulisi olla valmiita 31.10.2021.

Uusien koripallokenttien rakentamisessa on syytä huomioida niistä syntyvät investointi- ja ylläpitokulut. Yhden ulkokoripallokentän rakentamiskustannukset ovat noin 50 000 – 70 000 euroa, minkä lisäksi maanrakennustyöt voivat nostaa lopullisia kustannuksia merkittävästi. Koripallokenttien pinnoite on syytä uusida säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi kentät ovat vapaakäyttökohteina alttiita ilkeille (koritelineiden kaataminen ja rikkominen, koripallosukkien hajottaminen). Molemmat edellä mainituista lisäävät kenttien ylläpitokustannuksia merkittävästi.

Ennen uusien ulkokoripallokenttien rakentamispäätösten tekemistä tulisi tarkastella liikuntapalvelukokonaisuuden investointi- ja käyttöta-

lousmäärärahojen tilannetta ja riittävyttä suhteessa jo kertyneisiin liikuntapaikkojen korjausvelkaan sekä ylläpitovelvoitteisiin.

Kommentit aloitteessa mainittujen koripallokenttien tilanteeseen:

1

Kaivopuiston koripallokentän ja skeittiparkin pinnoite ovat kaupunkiympäristön toimialan hallinnassa ja ylläpito kuuluu siten KYMPin järjestettäväksi. Kaupunkiympäristön toimialalta saatujen tietojen mukaan kummankaan kohteen pinnoite ei tällä hetkellä ole KYMPin investointiohjelmassa seuraavalle kolmelle vuodelle.

2

Mustikkamaan koripallokentän osalta liikuntapalvelukokonaisuus on tiedostunut pinnoitteen korjaustarpeen. Rajallisten investointi- ja ylläpitomäärärahojen sekä liikuntapaikkojen merkittävän korjausvelan takia kentän peruskorjausta ei ole kuitenkaan pystytty mahdollistamaan liikuntapalvelukokonaisuuden lähivuosien investointibudjettiin.

3

Uimastadionin koripallokentän liikuntapalvelukokonaisuus on kunnostanut kesällä 2021.

4

Meilahden koripallokenttä: Meilahden liikuntapuistossa on kaksi täysmittaista ja yksi pienempi koripallokenttä. Kaksi kentistä on vuokrattu YIT Suomi Oy Rakennukselle 31.8.2024 saakka Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS) uuden sairaalan rakennustöitä varten. Rakennustöistä ja niin ikään liikuntapuistossa sijaitsevalta pesäpallokentältä kulkeutuu väistämättä likaa koripallokentälle. Liikuntapalvelukokonaisuus on tiedostanut ongelman ja luonut loppukesästä 2021 toimintamallin, jolla koripallokenttä pyritään pitämään mahdollisimman puhtaana pelaamista varten.

5

Käpylän liikuntapuiston koripallokenttä: Käpylän liikuntapuiston jalkapallokenttien huoltamista varten alueelle tuodaan muutaman kerran vuodessa hiekkaa, mikä logistisista syistä kasataan puiston koripallokentälle. Kasat estävät kentän käytön noin viikon verran, muutoin kenttä on lähtökohtaisesti koripalloilijoiden käytössä. Samaisen kentän toisen koripallokentin rengas vaihdettiin alkukesästä 2021, minkä seurauksena yksi koripalloteline oli hetkellisesti poissa käytöstä.

6

Brahenkentän koripallokenttä: liikuntapuiston peruskorjaus alkoi syksyllä 2020 ja urakan kohteena on ennen kaikkea alueen ison kentän sekä sen pinnoitteen uusiminen. Peruskorjauksen jälkeen Brahenkentälle on myös jatkossa tarjolla useita käyttäjäryhmiä, kuten jalkapallo-, jää- ja koripalloilijat sekä amerikkalaisen jalkapallon pelaajat, jotka toisinaan haluaisivat käyttää kenttää samanaikaisesti. Liikuntapalvelukokonaisuus on peruskorjauksen yhteydessä käynnistänyt suunnittelutyön, jonka tavoitteena on määrittää se, mille käyttäjäryhmille Brahenkenttä on tulevaisuudessa pääasiallisesti tarkoitettu. Suunnittelutyö linkittyy oleellisesti Brahenkentän pinnoitteiden valintaan.

7

Oulunkylän koripallokentän korit ovat siirrettäviä, minkä seurauksena korien korkeus saattaa siirtojen jälkeen hieman poiketa oikeasta eli 305 cm korkeudesta. Koripallokenttä ja korit kuitenkin huolletaan säännöllisin väliajoin, jolloin myös mahdolliset korien korkeusvirheet korjataan

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi
Kimmo Isotalo, erityissuunnittelija, puhelin: 310 32342
kimmo.isotalo(a)hel.fi

24.11.2021

Asia/32

§ 382

Motioner inlämnade vid sammanträdet

Beslut

Motioner som hör till stadsfullmäktiges befogenheter

- Motion av ledamoten Petrus Pennanen m.fl. om vertikal robotparkeering
- Motion av ledamoten Jukka Järvinen m.fl. om en plats för utomhusidrott
- Motion av ledamoten Coel Thomas m.fl. om simultantolkning i stadsfullmäktige
- Motion av ledamoten Sinikka Vepsä m.fl. om slopande av bastuprojektet i Fölisöns badhusområde
- Motion av ledamoten Teija Makkonen m.fl. om en fotbollshall till Stapelstadens idrottspark

Stadsfullmäktige remitterade motionerna till stadsstyrelsen för beredning.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

24.11.2021

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 351, 352, 354, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381 ja 382 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 353, 355, 356, 357 ja 358 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianomainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

24.11.2021

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomaisena on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättämistä.

Valitusviranomaisena

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Faksinumero: 029 56 42079

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5

Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

24.11.2021

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhajan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

24.11.2021

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

ANVISNINGAR FÖR SÖKANDE AV ÄNDRING

1 FÖRBUD MOT SÖKANDE AV ÄNDRING

351, 352, 354, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381 och 382 § i protokollet.

Ändring i beslutet får inte sökas eftersom beslutet gäller beredning eller verkställighet.

Tillämpat lagrum: 136 § i kommunallagen

2 BESVÄRSANVISNING

353, 355, 356, 357 och 358 § i protokollet.

Ändring i beslutet söks genom kommunalbesvär.

Besvärsrätt

Ändring i beslutet får sökas

- av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part)
- av kommunmedlemmarna

Besvärstid

Kommunalbesvär ska anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Besvärsskriften ska inlämnas till besvärsmyndigheten senast besvärstidens sista dag under besvärsmyndighetens öppettid.

Om beslutet har delgetts per post anses en part ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet.

Om beslutet har delgetts som elektroniskt meddelande anses en part ha fått del av beslutet tre dagar efter att meddelandet avsändes, om inte något annat påvisas.

24.11.2021

Dagen för delfåendet räknas inte in i besvärstiden. Om sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommarafton eller en helgfri lördag får besvärshandlingarna inlämnas första vardagen därefter.

Besvärsgrunder

Kommunalbesvär får anföras på den grunden att

- beslutet har tillkommit i felaktig ordning
- den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter
- beslutet annars strider mot lag

Ändringssökanden ska framföra besvärsgrunderna innan besvärstiden går ut.

Besvärsmyndighet

Kommunalbesvär anföras hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter är:

E-postadress: helsinki.hao@oikeus.fi
Adress: Banbyggargvägen 5
00520 HELSINGFORS
Faxnummer: 029 56 42079
Telefonnummer: 029 56 42000

Besvär kan anföras även via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst på adressen <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/sv>

Formen för och innehållet i besvärsskriften

Besvär ska anföras skriftligen. Elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvärsskriften ska uppges:

1. det beslut i vilket ändring söks, (det överklagade beslutet);
2. till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas (yrkandena);
3. grunderna för yrkandena;

24.11.2021

4. vad besvärsrätten grundar sig på om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

I besvären ska dessutom ändringssökandens namn och kontaktuppgifter uppges. Om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud, ska också dennes kontaktuppgifter uppges. Medan besvären är anhängiga ska förvaltningsdomstolen utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna.

Besvären ska också innehålla uppgift om postadress och eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till rättegången kan sändas (processadress). Om ändringssökanden har uppgett flera processadresser, kan förvaltningsdomstolen välja till vilken av dem den skickar de handlingar som hänför sig till rättegången.

När den som har begärt omprövning anför besvär över det beslut som fattats med anledning av begäran om omprövning, får denne lägga fram nya grunder för sina yrkanden. Ändringssökanden i fråga får framställa nya yrkanden endast om de grundar sig på förändrade förhållanden eller på omständigheter som ändringssökanden fått kännedom om efter det att tidsfristen för begäran om omprövning gått ut.

Till besvärsskriften ska följande fogas:

1. det överklagade beslutet med besvärсанvisning;
2. utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa;
3. de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Rättegångsavgift

Hos den som har inlett ett ärende som gäller sökande av ändring tas det ut en rättegångsavgift i enlighet med lagen om domstolsavgifter (1455/2015).

Om förvaltningsdomstolen ändrar det överklagade beslutet till förmån för ändringssökanden tas ingen rättegångsavgift ut.

Protokoll

Protokollsutdrag och -bilagor som hänför sig till beslutet skickas på begäran. Handlingar kan beställas från Helsingfors stads registratörskontor.

24.11.2021

E-postadress: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postadress: PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
Besöksadress: Helsingfors stads registratorskontor
Norra esplanaden 11-13
Telefonnummer: 09 310 13700

Registratorskontoret är öppet måndag–fredag kl. 08.15–16.00

24.11.2021

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Fatim Diarra
puheenjohtaja
ordförande

Wille Rydman
puheenjohtaja
ordförande

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä
protokollförare

Pöytäkirja tarkastettu
Protokollet justerat

Elisa Gebhard

Nora Grotenfelt

Seija Muurinen

Minna Lindgren

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Dokumentet är elektroniskt undertecknat.

24.11.2021

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.hel.fi 01.12.2021.

Protokollet har hållits tillgängligt i det allmänna datanätet på adressen www.hel.fi 01.12.2021.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566